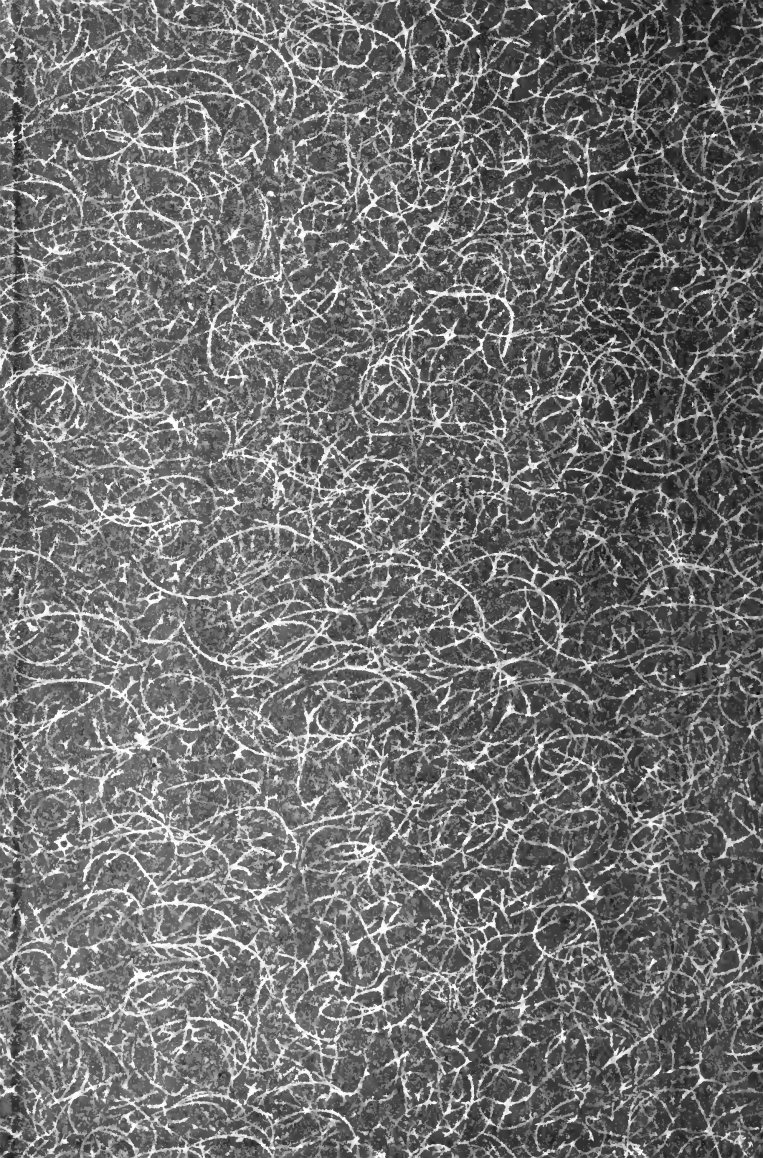

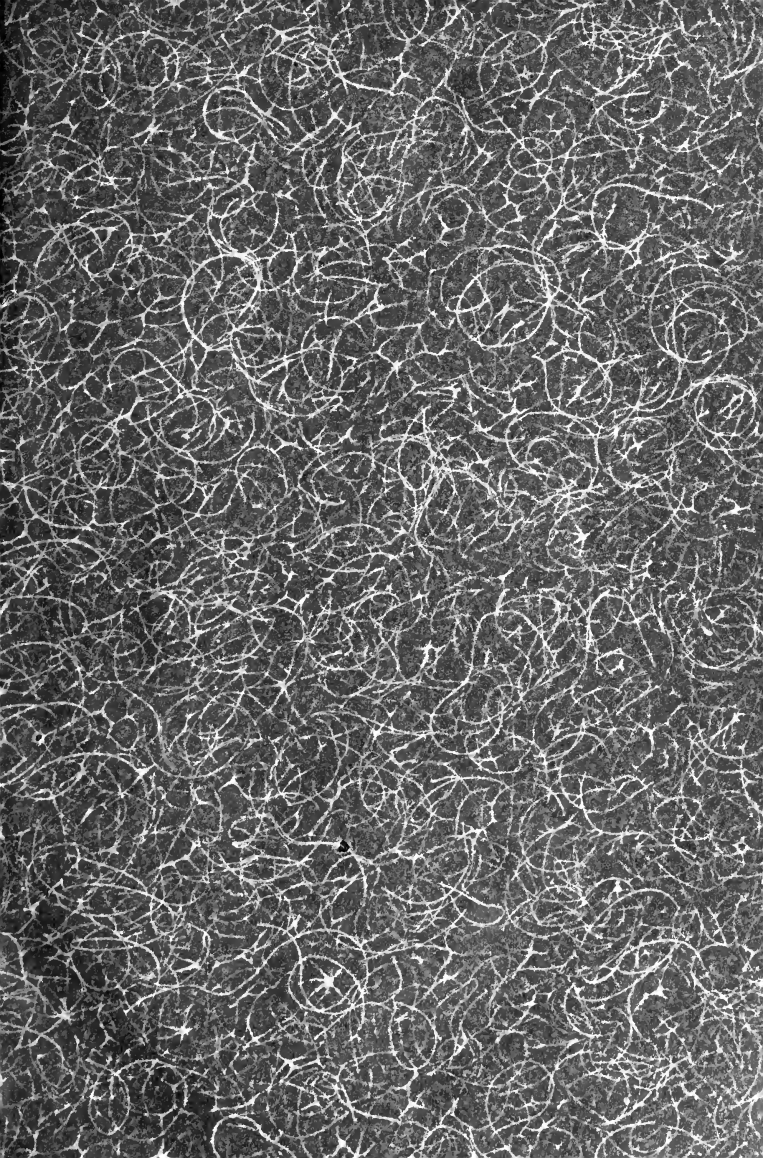
UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01309022 0

UNIVERSITY
OF
TORONTO
LIBRARY

sa Roum.
A366nz

VASILIE ALECSANDRI

OPERE COMPLETE

PARTEA ANTËIA

TEATRU

VOLUMUL II

VODEVILURI

(al Opereilor complete Vol. IV)

EDIȚIA II, NEVARIETUR

118/18
13/9/11

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECU & COMP., BUOURESOI

1903

Atelierul grafic I. V. SOCECŪ, București

VODEVILURI

RĂMĂȘAGUL

PERSOANE :

ACTORI :

Teodoreanu, particular bogat	D-nul <i>Teodorini</i> .
Smărăndița, femeea lui	D-na <i>Masse</i> .
Tinca, vara Smărăndiței	D-la <i>Gabriela</i> .
Nicu, tînăr	D-nul <i>Luchian</i> .
Madam Franț, guvernantă	D-la <i>Dimitriu</i> .
Un lacheu	*

RAMAŞAGUL

RAMAŞAGUL

PROVERB CU CĂNTICE IN 1 ACT

Representat pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor români, 1845.

Teatrul reprezintă un salon elegant. Ușă în fund ce duce afară. În stânga altă ușă care se deschide în apartamentul Smărăndiței. În dreapta o a treia ușă ce dă într'un cabinet. O fereastră, aproape. În mijlocul scenei o masă rotundă, pe care este așezat un servis bogat de ceai, sfeșnice de bronz, ș. c. l. Lângă masă o canape și două jilțuri.

SCENA I.

Teodoreanu, Smărăndița, Tina, (șed înpregiurul mesei și beu ceai) **Lacheul** (stă lângă ușa din fund).

Teodoreanu. — (citind o gazetă) «Și așa, bărbatul a fost înșelat de femeia lui cu atâta ghibăcie, încât el a mărturisit că este biruit»... Ear bărbatul înșelat!.. Mă mir ce au scriitorii din Țiua de astăzi cu bărbații?... Nu citesc un roman... nu vezi o comedie, în care se nu întâlnesc un bărbat înșelat și luat în ris!

Smărăndița. — (zîbind) Sciū eū?

Teodoreanu. — (citind) Încheere. «Spiritul femeesc este alcătuit de trei părți din Iad și una din Raiu... De aceea, un bărbat cu minte trebuie să se păzască de a da nevestei sale pricină de al înșela, căci proverbul dice: *«femea hotărâsește și Satan împlinesce»*. Ha, ha, ha!... Se vede că autorul acestui articol îi însurat și se teme de vr'o pacoste căsătorească.

Smărăndița. — Socoți?

Teodoreanu. — Eă unul, dacă 'l-ași întâlni, 'i-ași dice așa: domnule, nu tăgăduesc că femeele aă mare istețime... dar, tot o dată, sînt încredințat că numai bărbatul cel prost se lasă ca să'l înșele; ear un om cu luare aminte și cu oare care ispită... nică o dată,

Smărăndița. — Eă, din potrivă, 'i-ași dice: domnule, ai toată dreptatea!.. femea poate oră și când să înșele pe bărbat, fie bărbatul cât de isteț, pentru că oră și care femeie are câte un drăcușor mititel care o slujesce.

Teodoreanu. — Ca Deă? (cătră Tinca) Și tu, Tincă, tot așa gîndescă, ca vara ta?

Tinca. — Eă încă nu's măritată... nu pot să sciă.

Smărăndița. — Are dreptate Tinca; dar, lasă să se mărite, ș'apoă să veă de-a cuă opinie a fi.

Teodoreanu. — Cu cine ai ținea atunci, Tincă?... cu Smărăndița, oră cu mine?

Tinca. — (zimbînd și coborînd ochiă) Cu vară-mea.

Smărăndița. — (ridînd) Nu 'ți spuneam eă?

Teodoreanu. — (ridînd) Bravo! frumos!.. v'ați pus două înpotriva me.

Smărăndița. — Pentru că avem dreptate!

Teodoreanu. — Vorbă'i?... Eă; cu toate că eă sînt singur... cred ca nu 'mă-ar fi greă să vă biruesc.

Smărăndița. — Cum?

Teodoreanu. — Puind oră ce rămășag îi voi, că,

păn' în 24 de ceasuri, nu m'e'i putea înșela . . . măcar că'ți sînt bărbat.

Smărăndița — Nu te juca cu focul.

Teodoreanu. — Pe mine m'a ustura, de m'oiu frigel . . . ții rămășagul?

Smărăndița. — Ascultă: Miculi a adus un șal negru care 'mî place foarte mult . . .

Teodoreanu. — De m'e'i înșela ori și prin care chip, mâne s'e te primbli cu șalul.

Smărăndița. — Trimit dar s'e 'l și aduc'e.

Teodoreanu. — Nu te grăbi, că încă nu 'i-ai câștigat. (se scoală) Câte ceasuri sînt? opt și jumătate . . . Îi vreme de bal-masqué . . . Nu mergi, Smărăndiță?

Smărăndița. — Nu pot merge că a'u s'e'mî vie nisce visite . . . dar, tu, te duci?

Teodoreanu. — M'e duc puțin s'e m'e întîlnesc cu un prietin (cătră fecior) Gheorghe! . . . ți veseteului s'e trag'e la scară.

(Lacheul iese).

Smărăndița. — Ai să întîrzi mult, Teodorene?

Teodoreanu. — Vr'o două ceasuri . . . mai mult nu.

(Își țe pălăriea).

Smărăndița. — Nu uita s'e treci pe la Miculi ca s'e spuî s'e 'mî aduc'e șalul.

Teodoreanu. — (rîd'nd) Încă nu m'ai înșelat . . . La revedere (s'erută pe Smărăndița și iese prin fund)

SCENA II.

Smărăndița, Tinca.

Tinca — Verișoară, ce 'i-a abătut bărbatului t'eu s'e'ți propue un astfel de rămășag?

Smărăndița. — Nu știu; dar... lasă-l că 'l-oiu învăța eu cum să judece femeile.

Tinca. — Da bine... ce fel ai să 'l înșeli?..

Smărăndița. — (zimbînd) Îi videa.

Tinca. — Cum? 'ți-ai și închipuit planul?

Smărăndița. — Nu 'ți-am spus că femeile au câte un drăcușor care le povățuiesce? (sună clopoțelul).

(Întră un fecior).

Smărăndița. — Dute de poftesce pe madam Franț guvernanta, să vie sus.

(Feciorul iese).

Tinca. — Spune-mi și mie verișoară ce ai să faci? Mă rog matale.

Smărăndița. — Am să 'l fac pe bărbatul meu să se înamorese de mine.

Tinca. — Cum se poate?

Smărăndița. — Îți pare greu lucru?

Tinca. — Ba nu... D'apoî...

SCENA III.

Smărăndița, Tinca, madam Franț.

Madam Franț. — Ce postesci, cuconiță?

Smărăndița. — Dragă madam Franț, am să te rog să 'mi faci o slujbă.

Madam Franț. — Poruncesce-mi ce 'ți-a plăcea.

Smărăndița. — Să ai bunătate ca să te duci până peste drum, la croitorul ce vinde costumuri de bal-masqué, și să 'mi ieși un domino negru de catife; dar să ții că 'i pentru d-ta.

Madam Franț. — Dar eu n'am fost de când sînt la bal-masqué.

Smărăndița. — Că nici cer de la d-ta ca să te

trudesci pe la bal, ci din potrivă, voiū să merg eu însămī.

Madam Franț. — Așa? Foarte bine. Mă duc îndată la croitor.

Smărăndița. — Dar se nu întârziî?

(Madam Franț iese).

SCENA IV.

Tinca, Smărăndița.

Tinca. — Paremi-se, dragă Smărăndiță, că 'ți-am înțeles planul.

Smărăndița. — Dacă 'l-ai înțeles ... cu atât mai bine, pentru că n'oiū fi silită să 'ți'l tălmăcesc.

Tinca. — Auđi, șirata, cum s'ascunde de mine?

Smărăndița. — D'apoî tu nu te ascunđi de mine, ca se citesci răvașul ce 'ți scrie Nicu Tolinescu?

Tinca. — (turburându-se) Cine? .. Nicu?

Smărăndița. — Par' că eu nu sciū? dar se lăsăm vorba asta ... Ea ascultă, Tincă: cum voiū eși de-acasă, se dai poruncă tuturor slugilor să se culce și să stingă toate luminările de prin odăi, pentru ca se fie întuneric preste tot locul când m'oiū întoarce.

Tinca. — Dar pentru ce?

Smărăndița. — Pentru că 'mī-ai înțeles planul. (trage clopoțelul).

(Lacheul intră)

Smărăndița. — Dute de adă o trăsură bună și se'î ȑici se stee la poartă.

(Lacheul iese).

Tinca. — Ai se eși? .. și mult ai se întârziî, Smărăndiță?

Smărăndița — Nu știu; dar să nu cumva să te gălesc deșteaptă ... audî?

Tinca. — Nu te teme, că eu acuș mă culc.

SCENA V.

Tinca. Smărăndița, Madam Franț.

Madam Franț. — Eaca domino, cuconiță.

Smărăndița. — Al foarte mulțemes, madam Franț.

Madam Franț. — Ce se mai mira croitorul, când 'î-am cerut un costum! .. Se uita la mine și nu voea să creadă că eu aș fi avut de gând să merg la bal-masqué ... Par'ca bătrânele nu măi aū inimă și gust de joc.

Smărăndița. — Croitoru'î un obraznic.

Madam Franț. — Asta 'î-am ȑis și eu.

Smărăndița. — Haî cu mine să mă 'nbracî, madam Franț.

Madam Franț. — Haîde, cuconiță.

(Smărăndița ȑesă prin stînga; Madam Franț o urmează până la uşă, și pe urmă se 'ntoarce ȑute de dă un răvaș Tincăi).

Madam Franț. — Ține, dragă duducă, un răvaș de la cuconu Nicu.

Tinca. — Al când ȑi l'a dat? .. îmi vine să te sêrut de bucurie.

Madam Franț. — (fugind) Acum, acum. (în parte) Ea așa eram și eu când eram tîneră. (intră în stînga.)

SCENA VI.

Tinca.

Dragu Nicu! .. Să videm degrabă ce'mî mai scrie?
(deschide răvașul și citește).

«Duducă Tincă!

«Scii cât te iubesc din ceasul acel prea fericit în
«care am jucat cu d-ta la revelion! Scii că sînt gata
«a jertfi tot ce am mai scump pe lume, pentru a
«împlini poroncile ce ai bine-voi să'mă dai!.. Scii că
«cea mai prețioasă dorință a inimei mele, este de a
«te numi într'o ți, scumpa mea soție!.. Dă'mi voie
«să mă întîlnesc cu d-ta macar un ceas, pentru ca
«să'ți spun din viū graiū toată dragostea ce ai însu-
«flat robulū d-tale.»

Nicu Tolinescu.

Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meu suflet acum simțesc!
Curînd aice arc să vie
Nicul, pe care de mult iubesc.
De cînd, la Curte,
Făcîndu-mă curte
Dulcî complimente 'mă-a adresat,
De fericire
Și de uimire
Inima'mă bate neîncetat.
'Mă-aduc aminte
De-a luă cuvînte
Ce la mazurcă taînic 'mă-a ȑis,
Ș'a luă privire
Cu mulțemire
De-atuncî adese o vîd în vis!
Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meu suflet... ș. c. l.

SCENA VII.

Tinca, Madam Franț, Smărăndița, (îmbrăcată în domino și ȑiind o mască de catifea neagră în mînă).

Smărăndița. — (Intrînd) Eată-mă's gata.

Tinca. — (în parte, ascunȑend rêvașul) Verișoara l. . .

Smărăndița. — (apropiindu-se de Tinca o sărută pe frunte) Cu seara bună, verișoară. (încet) Ce'ți mai scrie Nicu?

Tinca. — Nicu? ..

Smărăndița. — Ha, ha, ha! .. Nu 'ți-am spus că știu tot?

(Feciorul intră)

Feciorul. — Trăsura'î la poartă.

Smărăndița. — Bine .. Să te duci acum îndată la Miculi, să ceri un șal negru și să'l aduci aici.

(Feciorul iese).

Smărăndița. — (în parte) A! Teodorene! .. puț ră-mășag cu femeile, când îi treaba pe înșelat? .. Bine, bine! .. (tare). Seară bună, madam Franț... Tinco, nu uita ce 'ți-am spus. (iese prin fund).

SCENA VIII.

Tinca, madam Franț.

Madam Franț. — Ei, ducă, ce'ți mai scrie cu. conașu Nicu? .. Dar pare că ești supărată? .. Ce ai? ..

Tinca. — Ce să am, dragă madam Franț? .. Am, că nu știu ce să fac.

Madam Franț. — Cum?

Tinca. — Nicu mă roagă ca să'i dau voie să vie să mă vadă siugură! .. și nu știu de se cuvine...

Madam Franț. — Numai atâta'i? .. Da primesce-l să vie, că n'are să te mănânce.

Tinca. — Deu? .. pot să'l primesc, dragă madam Franț?

Madam Franț. — Poți, ducă, pentru că cucu-nul Nicu îi tîndr detreabă și vrea să te iee ... Hei?

să mă fi vădut pe mine când eram mai tîneră, cum
mă întâlneam cu bietul Franț, Dumnezeu să'l ierte!..
pe fereastă... Sermanul! cum mă iubea!.. În toate
serile 'mă aducea chipfe proaspete... A! (plînge)

Sermanul Franț cât mă iubea!
Cu chipfe, Deu, el mă hrănea,
Și dăua toată'n cinstea mea,
Bere și vin mereu el bea.
Dar într'o zi... Ah, ce păcat!
Atât de mult a închinat,
Încât pe loc a rămas lat...
În bere Franț s'a înecat!

Tinca. — Nu mai plînge, dragă madam Franț.

Madam Franț. — A!.. De ce n'am murit și eu?

Tinca. — Dar dacă muriăi, cine 'mă-ar fi fost gu-
vernantă mie?

Madam Franț. — Bine ȳici, ducă Tincă. (o sîrută)
Nu băga 'n seamă cele ce spun... Ea, o babă ne-
bună și eu... Mai bine să vorbim de cuconașul Nicu.

Tinca. — El 'ȳi-a dat scrisoarea?

Madam Franț. — Dar; 'l-am întîlnit la poartă,
cînd mă duceam să ieș costumul cuconiței, și cînd
ai sci cât m'a rugat ca să te fac să'l primesc!..

Tinca. — Oare cum să'î dăm de scire?

Madam Franț. — D-lu' 'mă-a ȳis că va cînta
din flaut pe sub tereastă, și că dacă va videa o lu-
mîinare pe la geamuri, atunci s'a sui; ear de nu, s'a
duce a casă măhnit.

(Se aude un flaut sub fereastă).

Tinca. — Ea auȳi, madam Franț...

Madam Franț. — El îi, ducă.

☞ (Staă amîndouă de ascultă.)

Tinca. — Sărmanul Nicu!.. va înghieta afară.

Madam Franț. — Cred și eu, că'i tare frig.

Tinca. — Ce se facem, dragă madam Franț?

Madam Franț. — (luând o luminare și purtând'o pe la fe-reastă) Eaca ce se facem.

(Flautul tace).

Tinca. — Ah! cum îmi bate inima de tare (se pune pe un jilț).

Madam Franț. — Nu fii copilă, ducă Tincă, că nu te-oii lăsa singură.

Tinca. — Să ședî cu mine, madam Franț.

Madam Franț. — Bine, bine; nu te teme. (în parte) Draga Duducă!.. cum s'a îngălbenit!.. Ea așa tremuram și eu... în vremea lui Franț.

SCENA IX.

Tinca, Madam Franț, Nicu, (intrând cu șfială).

Nicu. — (se închină și stă lângă ușă cu ochii în jos).

Tinca. — (se scoală, se închină și se pune ear pe jilț neuitându-se la Nicu).

Madam Franț. — (îi privesce pe amândoi cu dragoste).

Nicu. — (făcând câteva pasuri, ține încet) Mademuaselă...

Tinca. — (arătând uu jilț lui Nicu) Poftim monsîu Nico.

Nicu. — (ședînd) Mademuasela'î sănătoasă?

Tinca. — (încet) Mersi.

Nicu. — (sucindu'și pălăria în mână) Da vara d-tale 'î să-nătoasă?

Tinca. — (sucindu'și basmaoa) Sănătoasă!

Nicu. — Se vede că a eșit de-acasă.

Tinca. — Dar... măi dinioare.

Nicu. — S'a fi dus poate la bal-masqué...

Tinca. — Nu cred... poate.

Madam Franț. — (în parte) Văd că eu sînt de pri-
SOS. (se furișează și iese).

Tinca. — (vădînd'o că se duce) **Madam Franț...**

Madam Franț. — (de afară) Vin' acuș.

SCENA X.

Tinca, Nicu.

(Mică tăcere. Nicu și Tinca se suceșc pe scaune, se uită pe sus și oftează).

Nicu. — Ce friguri afară!

Tinca. — A fi înghețat pe ulițe.

Nicu. — A înghețat, dar... De abia pot merge
caif... lunecă, Doamne feresce!

Tinca. — Săraci! cât îi mai chinuesc!

Nicu. — Calul unui droșcar 'și-a rupt piciorul, în
colț la Petrea bacalul.

Tinca. — Sărmanul!

Nicu. — Ce mai plîngea bietul lipovan!

Tinca. — Cum n'a plînge?

(Mică tăcere).

Tinca. — N'ai fost astă seară la bal-masque, monsîu
Nicule?

Nicu. — Nu, mademuaselă.

Tinca. — Dar ai de gând să mergi mai târziu?

Nicu. — Ba, nu cred.

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Nu'mi plac balurile unde...

Tinca. — Cum se nu'ți plac d-tale... care joci?

Nicu. — Vreă să ȳic, că nu'mi plac soarelele unde...
nu ești d-ta.

Tinca. — A!... (coboară ochii).

(Mică tăcere. Nicu și Tinca sînt foarte turburați).

Nicu. — Ai fost mai dăunădă la teatru, mademua-selă?

Tinca. — Am fost de am vădută Iași în carnaval.

Nicu. — Și cum 'ți-a plăcut?

Tinca. — Am rîs foarte mult.

Nicu. — Am auzit că s'a mîniat un comisar asupra autorului?

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Din pricina șatraru Săbiuță.

Tinca. — Ha, ha, ha!

Nicu. — Dice că de ce se numească pe comisar șatraru Săbiuță și nu șatraru Sabie.

Tinca. — Ha, ha, ha! . . Ce nebun ești, monsîu Nicule.

Nicu. — (prindînd la curaj) Cu adevărat sînt nebun, ducă . . . dar cînd ai sci . . . (vădînd pe madam Franț, în parte) Tronc! . . cînd era să mă declar și eu . . .

SCENA XI.

Nicu, Tinca, Madam Franț (aducînd un șal).

Madam Franț. — Eacă șalul de la Miculi, ducă Tincă.

Tinca. — (sculîndu-se) Ea s'îl vîd.

(Nicu se scoală asemenea și se apropie de masă unde madam Franț a așezat șalul)

Madam Franț. — Ce frumos șal! . . Trebuie să facă vr'o sută de galbeni.

Tinca. — Tare'î elegant! cum îți pare monsîu Nicule?

Nicu. — Îmi pare minunat . . dar așî dori s'îl vîd pe umerile unei dame, pentru ca să judec ce efect face?

Madam Franț. — Ea, cearcă'l d-ta, ducă Tincă?

Nicu. — Bine Țice madam Franț . . . Cearcă'l d-ta, ca să scim de se prinde pe o talie elegantă . . .

Tinca. — Dacă vreți numai de cât, bucuros.

Madam Franț. — Vină de'mă ajută monsîu Nicule, ca să'l întindem.

(Nicu și Madam Franț s'apucă de întins șalul, dar Nicu se greșese și'l întoarce pe dos)

Madam Franț. — Nu așa, că'l dai pe dos.

Nicu. — Da cum? . . Nu'î bine?

Tinca. — Dă la mine, monsîu Nicu, să'l strîng eă, că d-ta nu sciî.

Nicu. — Poftim; dar cu astă condițiune, că să 'ți'l pun eă pe umeri.

Tinca. — Bine.

(După ce madam Franț și Tinca au îndoit șalul cum se cuvine, Nicu Țe șalul și'l pune pe umerile Tincăi).

Nicu. — (în parte, puind șalul Tincăi) Ce talie! . . (oftează).

Madam Franț — A! . . Ce frumos îți șede, du-ducă Tincă. Doamne! . când ai sci cât ești de frumușică? . . Nu 'î așa, cucoane Nicule?

Nicu. — (cu jumătate de glas) Dar. (oftează)

(Tinca se primblă cu cochetărie pe dinaintea lui Nicu).

Tinca. — Cât de bine are să'î pară verișoarei! . . și ce bine are s'o prindă!

Nicu. — Dac' a prinde-o așa de frumos ca pe d-ta mademuaselă, cred că 'î-a părea foarte bine.

Tinca. — Mai ales la Copou, trebuie să facă un efect minunat.

Madam Franț. — Sciți ce? Hai să ne închipuim că sîntem la Copou și că ne primblăm cu toți pe earbă verde . . d-voastră la brațetă amîndoi și eă în urmă.

Tinca. — Ha, ha, ha! . . Ce ideî poznașe ai câte odată madam Franț.

Madam Franț. — Da Dău! . . Hai să mai rîdem

puțințel. (luând pe Nicu de mână) Vină încoaci monsîu Nicule. (se apropie de Tinca) dă brațul ducăi... Așa... acum hai să ne primblăm.

(Nicu și Tinca se primblă rîdînd. Madam Franț 'î urm-ază).

Tinca. — Doamne . . . ce nebună ești madam Franț!

Madam Franț. — Ea uitați-vă ce de mai dame frumoase, ce de mai cavaleri plăcuți se uită la d-voastră . . . De nu v'ar deochial . . .

Nicu. — Da bine, că'î veselă de tot madam Franț! (rîdînd) Ne face de rîdem ca nebuni.

Madam Franț. — Ei; primblați-vă împreună, că eu sint cam ostenită și trebuie să mă odihnesc puțin; dar să luați seama la trăsuri.

Tinca. — Ce? . . . ear te duci madam Franț.

Madam Franț. — N'ai nici o frică că ai un cavalier cu d-ta. (în parte) Ear încep a fi de prisos . . . mă duc să mă culc. (îiesă)

SCENA XII.

Nicu, Tinca.

(Îndată după ce se duce madam Franț; tinerii ear se turbură, tac, caută într-o parte, dar nu încetează de a se primbla).

Nicu. — (peste puțin) Nu găsesc, mademuaselă, că sint lucruri în lume care n'ar trebui să aibă sfîrșit?

Tinca. — Care lucruri?

Nicu. — De pildă . . . primblarea asta care o facem împreună.

Tinca. — Da nu te temi c'a'î osteni?

Nicu. — O! mademuaselă . . . cu d-ta m'ași primbla toată viața mea.

Tinca. — (zîmbind) Pe jos?

Nicu. — Și pe jos . . . și 'n trăsura . . . și cu vaporul . . . Numai să fiu cu d-ta.

De ar fi cu puțință,
 De-aș^î avea noroc
 Cu a ta ființă
 Să fiu la un loc,
 De-orⁱ ce 'npotrivire
 Eu 'mⁱ-așⁱ bate joc,
 Și cū-a ta iubire
 Așⁱ trece prin foc !
 (Se aude o trăsură)

SCENA XIII.

Nicu, Tinca, Madam Franț (viind ȋute).

Madam Franț. -- Fugⁱ ducă, că vine cuconița.

Tinca. -- (aruncând șalul pe canapea) Vaⁱ de mine ! . . dar Nicu ? . .

Madam Franț. -- Trebuie să se ascundă undeva, până se vor culca boeriⁱ, ș'apoⁱ va eși.

Nicu. -- Unde să m'ascund ?

Madam Franț. -- A ! aici, în cabinetul ista . . .
 Întră degrabă că 'i aud suind scări^{le}. (El împinge pe Nicu în cabinetul din dreapta).

Tinca. -- Să stingem lumînări^{le}. (le stinge)

Madam Franț. -- Haⁱ degrabă, să nu te găsească aici. (ȋesă amândouă ȋute prin stângă).

SCENA XIV.

(Întineric).

Teodoreanu, (cu ochii legați) **Smărăndița** (în domino).

Smărăndița. -- (trăgându'l de mână, ȋice cu glasul schimbat).
 Eată-ne ȋnsfîrșit ! . . am ajuns !

Teodoreanu. -- A ! slavă Domnului ! că s'a sfîrșit
 acest voiaj prin ȋntineric, ce facem acum de vr'un ceas !

Smărăndița. — Îți pare rău că l'ai făcut?

Teodoreanu. — Ba nu, scumpul meu domino... dar așî voi să știu ce idee ai avut, ca să'mî legî ochiî în tinda teatrului, și pentru ce m'ai silit să jur că n'oiu face nicî un chip de a afla cine ești?

Smărăndița. — 'Ți-am spus, domnule Teodorene, la bal-masque, că de mult eū am un capriciū pentru d-ta... că de mult 'mî-ai plăcut, și că de mult do-ream să am o întîlnire cu d-ta...însă o întîlnire astfel, ca d-ta să nu poți aci cine sînt... De aceea 'Ți-am și legat ochiî în tinda teatrului, pentru ca să nu veđî în ce trăsură aveai să te suî... prin care uliți eraî să trecî, și în care casă eraî să întri... D-ta ca un cavaler bine crescut, ai primit toate condi-țiile și 'mî-ai jurat că te'î supune la toate voințile mele, în vreme cît vom fi împreună.

Teodoreanu. — Toate aceste sînt adevărate; dar de ce să mă lipsescî de fericirea de a te privi, pentru că... sînt sigur că ești prea frumoasă.

Smărăndița. — Dar; sînt destul de frumușică... și nu cred că te'î căi c'ai venit cu mine, dacă m'ai cunoasce.

Teodoreanu. — Auđi d-ta?... și să fiū eū silit a fi cu ochiî legați dinaintea unei frumuseți!.. asta'î de nesuferit... și Deū, mai că'mî vine să'mî calc jură-mîntul.

Smărăndița. — Adu'ți aminte că 'mî-ai dat parola de onoare.

Teodoreanu. — Ard'o focu parolă!.. Încăi fie'ți milă de mine... mă mîngăe de orbirea la care m'ai osândit.

Smărăndița. — (luāndu'l de mână îl duce lāngă canape, unde se pun unul lāngă altul) Am mult de spus... Vin să ne punem pe canape.

Teodoreanu. — (în parte) Ce fericire!..

Smărăndița. — Purtarea me trebuie să ți se pară foarte curioasă.

Teodoreanu. — Din potrivă...

Smărăndița. — Dar... ce mă mângâie este că sintem amândoi vinovați.

Teodoreanu. — Tot astfel de vinovații s'e'mi dee Dumnezeu.

Smărăndița. — Cum?... nu te mustră cugetul că ești necredincios femeii d-tale?

Teodoreanu. — Femeea me?... Dar bărbatul d-tale? Ha, ha, ha...

Smărăndița. — Bărbatul meu? Ha, ha, ha. Oare... ce-or fi făcând acum amândoi?

Teodoreanu. — Smărăndița?... Sînt sigur că 'și închipuesce planuri ca să mă înșele.

Smărăndița. — Cum?

Teodoreanu. — Am pus rămășag amândoi pe un șal.

Smărăndița. — Și în loc să te înșele ea... tu o înșeli berbantule... ha, ha, ha.

Teodoreanu. — Ha, ha, ha. Așa sintem noi!.. aî dracului.

Smărăndița. — Nu toți.

Teodoreanu. — De pildă, bărbatul tău.

Smărăndița. — Bărbatul meu e bun la suflet, dar se socoate prea cu cap.

Teodoreanu. — Sînt sigur că trebuie să fie cam prostuț.

Smărăndița. — Al Teodorene, nu'mi ocări soțiorul.

Teodoreanu. — Eu nu 'l ocărăsc, dar nu pot tăgădai adevărul... Sînt încredințat că 'î prostuț s'er-manul!

Smărăndița. — Ha, ha, ha . . . ce n'ași da să te audă.

Teodoreanu. — Nu 'i așa? Veđi c'am găcit? . . . Unde se află el acum?

Smărăndița — S'a dus de dece dăle la moșie.

Teodoreanu. — Bine-a făcut . . . Ce dăceam eă că'i prost? . . . Din potrivă, el îi foarte isteț, de vreme ce te-a lăsat singură . . . cu mine . . . și lângă mine . . . scumpa me mască. (vrea să o ăee de talie).

Smărăndița. — (sculându-se) N'ai auđit o trăsură?

Teodoreanu. — Unde?

Smărăndița. — În ogradă.

Teodoreanu. — Nu. . . ți s'a părut.

Smărăndița. — Ba nu . . . Ea să mă duc să vedă . . . Șeđi aici să vin acuș. (İesă prin stânga).

Teodoreanu — Stăi, iubită mea, nu te duce . . .

SCENA XV.

Teodoreanu (singur).

Ce întemăplare curioasă! . . . Mă duc la bal-masque, și preste cătă-va vreme, o mască elegantă se apropie de mine, mă ăee de braț, îmi vorbesce de Italia, de Franța . . . și într'un cuvânt . . . mă încântă! . . . Cerc să o cunosc . . . în zădar! . . . În sfârșit, îmi propune să merg cu dănsa, dar cu condiție că să 'mă lege ochiă în tinda teatrului . . . Am primit . . . și după ce am trecut prin o mulțime de ulițe . . . nică nu sciă care . . . eată-mă's . . . într'o casă necunoscută și lângă o persoană pe care nică macar nu o prepun . . . Ce întemăplare plăcută! . . . și cu atât măă plăcută, că 'i plină de taăină.

Amorul în taînă mă 'ndeamnă aice
 Să gust a plăcerei favor mult iubit !
 Ah ! sune măi iute minutul ferice,
 Căci sufletu'mî arde de-un dor nesfîrșit !
 Amorul, plăcerea sînt paseri ușoare
 Ce cîntă ș'aîiță a inimei dor ;
 Nebunul și prostul le lasă să sboare,
 Ear omul cu minte le prinde din sbor.

SCENA XVI.

Teodoreanu, Smărăndița.

Teodoreanu. — A ! par' că aud foșăind un domino . . . D-ta ești ?

Smărăndița. — (tot cu glasul prefăcut) Țist . . . Tac, pentru numele lui Dumnezeu ! că a venit bărbatul meu de la țeară.

Teodoreanu. — Ce ȳică ?

Smărăndița. — Trăsura ce am auȳit'o măi dinioare, a fost a lui.

Teodoreanu. — Ei ; și vrea să ȳică, trebuie să mă duc ? . .

Smărăndița. — Negreșit . . . Ah, ce nenorocire !

Teodoreanu. — (smulgându'și batista dē pe ochi) Pe unde să fug, că nu vȳd nimic ?

Smărăndița. — Nu fugi încă . . . Așteaptă aici în salon până s'or liniști oamenii din ogradă, ș'apoî oi veni eu să'ȳi dau drumul.

Teodoreanu. — Dar dac'a veni bărbatu d-tale aici ?

Smărăndița. — Nu te teme, că'ȳi trudit de pe drum și are să se culce îndată.

Teodoreanu. — Și nu 'șȳ-a rupt încăȳ gâtul pe drum ?

Smărăndița. — Ah, Teodorene, cât 'mă pare de rău!.. Sărută-mă macar odată până nu ne despărți...

Teodoreanu. — (în parte) Nu prea am gust de sărutat, cu bărbatul la spate. (o sărută)

Smărăndița. — Stăi pe canape și nu face vuet, că sîntem perduți... Adio, scumpul meu... Adio, sufletul meu! (Iesă prin stînga).

SCENA XVII.

Teodoreanu, Nicu (în cabinet)

Teodoreanu. — (pe canape) Scumpul meu, sufletul meu!.. Foarte mulțumesc de dragoste... Mai bine făceam eu de mă întorceam binișor acasă; încăi acum n'ași fi cu frica 'n spate... Da mîncal'ar moliile de bărbat!.. tocmai acum 'și-a găsit să vie? Nu putea să se prăvale pe drum și să-și rupă un picior?.. Ea așa sînt bărbații... când nu te aștepți nici de cum, țop, îți cad în cap... Ce să fac acum?.. Cu întunericul ista nu pot vede nici cât o palmă dinaintea mea... De-oîu căuta să găsesc ușa, pot să dau vr'un scaun jos, să fac vuet și să deștept bărbatul. Mai bine s'aștept... dar până când s'aștept?.. Și eu ȳiceam că'i întemplare plăcută!.. ba că chiar!..

Nicu. — (deschidînd ușa cabinetului, în parte) Nu se mai aude nimic.

Teodoreanu. — (auzînd ușa cabinetului deschidîndu-se, se aruncă în fundul canapelei și ȳice în parte) Par' c'am auzit că s'a deschis o ușa... Oare nu'î el?

Nicu. — (auzînd canapeoa scârțîind) O scârțîit ceva... (intră degrabă în cabinet).

Teodoreanu. — De când sînt nu mi s'a bătut inima așa de tare... (căutând înprejur) Nu se zărește nimic... se vede că mi s'a părut... (auzind ușa) Ear?

Nicu. — (deschidînd ușa) Oare se fie cineva în salon? Ea s'ascult... (ascultă).

Teodoreanu. — Ce se fie? (ascultă).

(Mică tăcere).

Nicu. — A fi vr'o mătă culcată pe canape.

Teodoreanu. — Negreșit că 'i vr'un șoarec... Uf!.. m'am săturat de ședut... Ea se cerc se găsesc ușa. (se scoală de pe canape, merge încet și pipăind prin casă).

Nicu. — Acum socot că mă pot duce. (se pornesc asemenea spre ușă).

(Bojbăind amîndoi prin întuneric, se ating cu mânilor și stau încremeniți).

Teodoreanu. — }
Nicu. — } (în parte) Par' c'am atins o mână

de om !

(împreună, în parte).

Teodoreanu.

Am asudat
 Ș'asud mereu,
 Parc'am intrat
 În fereadă !
 Simt că slăbesc,
 Mă 'ngălbenesc,
 Și mă topesc ;
 Valeă, valeă !

Nicu.

Am înghețat
 Și 'ngheț mereu,
 Parc'am intrat
 În ghîț, Deu.
 Mă oțoresc,
 Mă 'nvinețesc,
 Mă 'nșepenesc ;
 Valeă, valeă !

Teodoreanu. — Astfel asud, că pare că mă topesc.

Nicu. — Mi s'aă tăiet picioarele de tot.

Teodoreanu. — (preste puțin) N'aud nimic ... poate a fi fost vr'o mobilă.

Nicu. — (asemene) Ce mai stau pe gânduri ... Haide într'un noroc.

(Se pornesc ear amândoi și ajungând lângă ușa din fund, se lovesc și se apucă de guleri).

Teodoreanu. — (tare) Să nu dai, că dau de tot.

Nicu. — (asemene) Că și eu dau de moarte.

Teodoreanu. — Da nu strînge așa de tare, că te gatuî pe loc.

Nicu. — Orî tu pe mine, orî eu pe tine.

(Se sgâlție amândoi).

Teodoreanu. — Nu strînge, îți ȃic, că sē n'am parte ...

Nicu. — Îți spun că nu's vinovat ... A ! luptă vreî ? ..

Teodoreanu. — Măi omule, n'am venit aici pentru ce socotescî tu ... A ! vreî sē mē trântescî ? ..

(se luptă grozav).

SCENA XVIII.

Teodoreanu, Nicu, Smărăndița, Tincă.

(cu lumînări în mână).

Toți. — Ce este ? Ce vuet îî aici ?

Teodoreanu. — Ea bărbatu d-tale ... (cunoscēnd pe Smărăndița) Ce vēd ? .. Smărăndița !

Smărăndița. — Ha, ha, ha ... Smărăndița, care te-a adus de la teatru, acasă la tine.

Teodoreanu. — Smărăndița ! .. (în parte) Frumoasă 'mî-ai jucat'o, și mare gogoman sînt !

Smărăndița. — Mai pui rămășag cu mine, Teodorene ?

Teodoreanu. — (vedând șalul pe canape) Eaca și șalul ?.. Iea șalul și-l pune pe umerile Smărăndiței) Aî câștigat, dragă Smărăndiță... Proverbul are dreptate.

Smărăndița. — Femeea hotăresce și Satan împlinesce.

Teodoreanu. — (în parte) Și bărbatul plătesce.

Smărăndița. — (veselă) Mângâie-te, Teodorene, că tu ai fost înșelat cu ochii legați, când mulți alții sînt înșelați cu ochii deschiși.

Teodoreanu. — (vedând pe Nicu) Da bine, domnu Nicu Tolinescu ce caută aici ?

Smărăndița. — Cu adevărat (cătră Tinca, zîbind) Răspunde tu...

Tinca. — Verișoară...

Nicu. — Domnule Teodorene, am venit aici ca să cer mîna ducăi.

Teodoreanu. — Prin întuneric ?.. Ha ha ha... asta 'î modă nouă.

Smărăndița. — Nu face nimic ; noi primim cu bucurie... Să videm Tinca dacă vrea ?.. (cătră Tinca) Tu primești ?

Tinca. — Dacă primiți d-voastră...

Teodoreanu. — Ei ; nu mai coborî ochii și ți că vreî, să se sfîrșească comedia. (luând o de mîna) Nicule, eată mîna Tincăi... Dar să ieî seama la rămășaguri...

Nicu. — (cu bucurie) Tincol.. noaptea asta îi dîua cea mai fericită pentru mine

Smărăndița. — (în parte) Ș'a perdut calendarîul, bie-tul băiet !..

(Întră lacheul).

Lacheul. — Postim la masă.

Teodoreanu. — Eaca venim. Nicule, dă brațul Tincăi... Smărăndițo (și prezintă brațul).

Smărăndița. — Acuș... Să dau mai ântâi un sfat prietinelor.

Smărăndița (cătră public).

Vă feriți, iubiții mei
 Însurăței
 Și holtei,
 De rămășag cu femeî.
 Când e treaba pe 'nșelat,
 Orî ce bărbat
 Diplomat
 Rămâne-ades rușinat.
 Ear de vreți să câștigați
 V'arătați
 Delicați,
 Și la dame șaluri dați,
 Că așa, Deu, le'nșelați.

TOȚI

Dar, de vreți să câștigați
 V'arătați
 Delicați... ș. c. l.

(Ușele din fund se deschid și se zăresce o misă bogată cu candelabre aprinse).

(Cortina cade).

PEATRA DIN CASA

PERSOANE :

ACTORI :

Căminarul Grigori Pâlcîu . . .	D-nul <i>N. Teodoru.</i>
Comisul Nicu, fiul seî	» <i>Lucian.</i>
Cucoana Zamfira, văduvă . . .	D-na <i>Sterian.</i>
Marghiolița, fiica ei	D-la <i>Gabriela.</i>
Leonil, vărul Marghioliței . . .	D-nul <i>Neculau.</i>
Her Franț Birman, doctor . . .	» <i>Teodorini.</i>
Ioana Țiganca	*
Un fecior	*

PEATRA DIN CASĂ

PEATRA DIN CASA

COMEDIE CU CĂNTICE, IN UN ACT

Representată pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor din București, în 3 Maiu 1847.

Teatrul reprezintă o odaie simplă mobilată. Ușă în fund, care duce afară; altă ușă în stânga, care se deschide în odăile cucoanei Zamfira. — O canape în fața scenei de-a stânga, și scaune. — Un dulap mare în fund cu două uși.

(Scena se petrece în Iași, la 1845).

SCENA I.

Cucoana Zamfira (pe canape), **Ioana**.

Zamfira. — (cercând dulceți într-o tăbăluță) 'Ți-am mai spus Ioano, că nu's destul de legate dulcețile . . . privesce, nu aū coardă nici de cum . . .

Ioana. — Cum, Doamne eartă-mă, cucoană? că de ađi dimineață le țin pe foc. De le-oiu mai pune pe jaratic, mă tem că din belte s'or priface în balmuș.

Zamfira. — Ea, tacī, dobitoaco, că nu scii ce ȑicī. Dute de le mai dă o fertură până s'or lega cum se cade.

Ioana. — (în parte, voind să ieasă prin stânga) Ardă-le focu dulceți, că'mi scot sufletul!

Zamfira. — Ascultă... ce face Marghiolița?

Ioana. — Duduca?... drângănește din ghitardă.

Zamfira. — Dascalu de joc o fost ađi după masă?

Ioana. — Care? Cel uscat ca un ȋr?... o fost.

Zamfira. — Și cel de franțuzesce?

Ioana. — Ș'acel pleșuv... Sărmana duducuța!... toată ȋiua o necăjesc fel de fel de șonȋi!... În calte de s'ar mărita o dată, se scape...

Zamfira. — Ei, nu mai clenȋeni, ȋioară, și eși afară.

Ioana. — (eșind prin stânga, în parte) Crapă de ȋiudă cu-coana, că nu'și poate mărita fata.

SCENA II.

Zamfira. — (primblându-se pe gânduri) Bine ȋice Ioana!... Măcar de s'ar mărita Marghiolița mai degrabă ca se scap de-o griă... Dar unde'ȋ găseci ađi bărbaȋi ca mai înainte!... Nu'ȋ veȋi că fug de însurat, ca dracu de tămie?, . S'aũ scumpit miriȋ ca vămile... Of, of! de cât ai avea o fată mare în casă, mai bine șapte turci.

Of, of, of! ce supărare,

De-a avea o fată mare!

Te silescȋ

Ca s'o crescȋ

Ș'apoȋ trebuȋ se pornescȋ

La vȋnat

Prin cel sat,

Ca se 'ȋ cauȋ un bărbat.

De 'ȋ flăcău

Năȋrău,

Te înȋinȋ la duhu l sȋu ;

De 'ŷ ghebos,
 Uricŷos
 ŷŷ ŷicŷ cĂ 'ŷ foarte frumos ;
 ŷi 'ŷ zimbescŷ,
 ŷl slăvescŷ
 Ca sĂ poŷŷ sĂ 'l ginerescŷ !

 Of, of, of ! ce supĂrare
 De-a avea o fatĂ mare !

SCENA III.

Zamfira, Her Franŷ (intrĂ prin fund).

Franŷ. — M'am ŷchinat cu sĂrut mĂna, cucoanĂ ZamfiriŷĂ. Cum merge sĂnĂtatea ?

Zamfira. — Ah ! nu prea bine, monsŷu Franŷ.

Franŷ. — Nu bine ? .. (pipĂindu'ŷ mĂna) Cu adevĂrat, turburare mare ... Scoate limba puŷintel.

Zamfira. — CĂ doar nu's balnavĂ cum socoŷŷi d-ta.

Franŷ. — Da cum ?

Zamfira. — Am boala grijeŷ.

Franŷ. — Boala grijeŷ ? .. Nu cunosc ...

Zamfira. — Nu ŷnŷelegŷ cĂ sŷnt ŷngrijitĂ pentru MarghŷoliŷĂ ?

Franŷ. — A ! ha, ha, ha. EĂ mĂ spĂriesem cĂ Ă friguri.

Zamfira. — Mai bine aŷŷ avea friguri, lungoare, gĂlbĂnare, de cĂt fatĂ mare ! .. Ah, monsŷu Franŷ, nu sciŷ ce sarcine 's fetele la casa omuluŷ !

Franŷ. — (ostĂnd) Ah ! cucoanĂ ZamfiriŷĂ, cum sĂ nu sciŷ !

Zamfira. — CĂ ŷicŷ ? .. Aŷŷ ŷi d-ta vr'o MarghŷoliŷĂ ?

Franŷ. — Ba m'a ferit DumneŷeĂ ! Dar, sciŷ cĂ

'mă-ai poruncit să aștept până s'a mărita mademuasel
Mari, și 'mă-ai făgăduit că atunci te'i cununa cu mine...

Zamfira. — Cu adevărat, monsîu Franț, 'ți-am fă-
găduit... dar cine scie dacă s'a împlini vr'o dată!

Franț. — (cu foc) A!.. de ce nu? Nu 'ți-am spus
că te iubesc de două-deci ș'atâți de ani?... tocmai
din vremea volintirilor?... De ce să nu 'ți fie milă
de patima mea?..

Eă, vestitul doctor Franț,
Care 'n târg vînd sănătate,
De când m'ăi prins mata 'n lanț,
Sufăr boale 'nfrișate!
La ochi simt o turburare,
În pept ferbinteală mare,
La suflet melanholie
Și la crieri nebunie!
Deă, sînt vrednic de-a ta jale,
Vindecă'mî patima grea...
Eă sînt doftorul matală,
Ah! fîi doftoroaea mea!

Zamfira. — Cum n'aș vrea să fiu doftoroae, monsîu
Franț!.. Dar, ce folos, dacă nu pot găsi un bărbat
Marghiolitei!.. D-ta mai căutat'ai prin târg?

Franț. — Am umblat toate ulițele, toate casele,
toate...

Zamfira. — Și ai găsit ceva?

Franț. — He, he... (Îe tabac) Pottesci cucoană Zam-
fira?

Zamfira. — (luând tabac) Foarte'ți mulțemesec... Ș'așa
dici că ai găsit?..

Franț. — He, he... (strănută).

Zamfira. — Să 'ți fie de bine! (strănută)

Franț. — Foarte'ți mult... Să 'ți fie de bine.

Zamfira. — Amin, și într'un ceas bun!.. Da ea
spune'mi mai degrabă...

Franț. — (în taînă) Cunosci pe cuconu Grigori Pâlcu?

Zamfira. — Căminarul Grigori?.. Cum se nu 'l cunosc? Era bun prietin cu răposatu soțul meu, Dumnezeu să 'l erte!

Franț. — Sciî că are un băet?

Zmafira. — Îl sciû... Nicu... Îl cam tăcut... cam prostuț.

Franț. — Prostuț... dar holteiû!..

Zamfira. — Bine ăci... și are stăricică bună tată-seû.

Franț. — Și 'l-a făcut Comis mai dăunăđi.

Zamfira. — Almintrele seamănă a fi cam detreabă tănăr.

Franț. — Cu atât mai detreabă, că 'i bun de însurat.

Zamfira. — Trebuie să fie de vr'o 22 de anî?

Franț. — 'Î-a împlinit la Crăciun.

Zamfira. — Dar... socoți că a vrea?

Franț. — Dacă n'a vrea el, tată-seû vrea.

Zamfira. — Ce ăci, dragă monsîu Franț?.. 'i-aî și vorbit?

Franț. — Mă mai întrebî, când sciî că te iubesc de două-ăci ș'atâți de anî?.. tocmai din vremea...

Zamfira. — Și ce-a răspuns Căminarul?

Franț. — 'Mî-a ăis că a veni deseară cu feciorul seû să petreacă aici câteva ceasuri și să se înțeleagă cu d-ta asupra foaiei de zestre.

Zamfira. — Ah, monsîu Franț! și nu 'mî-o spuî mai degrabă?.. Îmî vine să te sêrut de bucurie.

Franț. — (cu dragoste) Fă'ți pomană, că te iubesc de două-ăci ș'atâți...

Zamfira. — Oare?.. Mări, tot o se ne cununăm împreună... (îl sêrută).

Franț. — (în parte) Ah!

Zamfira. — Dute acum degrabă Frănțișorul în târg și 'mî cumpără o oca de zaharicale pe deseară.

Franț. — (cu foc) Orî ce'î dori... poroncesce'mî, că eă de-acum sînt a matala de vecî.

Zamfira. — Și eă a matala, tij, scumpul meă Franț!

Franț. — (în parte) Scumpul meă!.. A, Birman, Birman!.. *Du bist ain huntgemainer Don Fian!* (iesă îngânfat prin fund).

SCENA IV.

Zamfira. — Însfirșit am sē scap de-o grijă!.. am sē mē cotorosesc de fată! Slavă ție Doamne, că'mî urnescî peatra din casă! (strigă la ușa din stînga) Marghiolițo, Marghiolițo... vin' degrabă sufletul meă.

SCENA V.

Zamfia, Marghiolița (se arată la ușa cu o ghtară în mână).

Marghiolița. — Ce vreî neneacă?

Zamfira. — Vină 'ncoacî.

Marghiolița. — Acuș... numai sē leg o strună la ghtară.

Zamfira. — Da lasă'ți cobza la o parte și vină ađî cînd te chîem.

Marghiolița. — (între mînioasă și aruncă ghitara pe un jilț) Of! eată-mē c'am venit... ce vreî?

Zamfira. — Dec!.. ce te răstescî așa la mine, ju-pineasă?... Aî uîtat cu cine vorbescî?

Marghiolița. — Cine să răstescē?... Îți spun c'am venit.

Zamfira. — Te vēd eă, că doar nu's chîoară; dar te poftesc sē'ți mai ții clanțul, c'apoî...

Marghiolița. — (cu mînie, în parte) Apoî ce?

Zamfira. — Ascultă-mē... Deseară aă sē vie sē petreacă aici, cuconu Grigori Pâlcîu cu fecîorul sēă... cu fecîorul sēă... mē 'nțelegî?

Marhiolița. -- D'apoi bine . . . deseară 'mă-ai făgădui să mergem la teatru.

Zamfira. — Vom merge altă dată, că nu pere lumea.

Marghiolița. — Altă dată, altă dată . . . Tot așa mă porți cu vorbe.

Zamfira. — Lasă, fata mea, că după ce te-î mărita, tot teatru îi videa.

Marghiolița. — (în parte) Macar de-ar da Dumnezeu să mă mărit, ca să scap de-aici !

Zamfira. — Bucurate dar și te veselesce, dragă Marghioliță, că în curând ai să ieși și tu în lume . . . ai să fii cucoană.

Marghiolița. — (rușinoasă) Să fiu cucoană ? ..

Zamfira. — Ei, las' . . . nu-ți mai cârni nasul, că știu că-ți pare bine. Vină mai bine de'mi sêrută mâna, că 'ți-am găsit un bărbat.

Marghiolița. — (veselă) Dêu ? .. care, dragă nenecuță ?

Zamfira. — Nicu . . . feciorul Căminariului Pâlcu ?

Marghiolița. — Nicu ? .. Nu'l cunosc . . . dar 'mă-a spus vêru Leonil, că-î prost de tot.

Zamfira. — Vêrul têu Leonil îi un nebun și un obraznic, și dacă l'oiu mai videa pe-aici, am sê-î rup urechile.

Marghiolița. — Vorbesce încăi franțuzesce ?

Zamfira. — Nicu ? .. A fi rușend și el vr'o două vorbe ca toată lumea.

Marghiolița. — Dar . . . la balurile de la Curte merge ?

Zamfira. — Cum nu ? .. îi Comis !

Marghiolița. — Merge ! Cât 'mă pare de bine ! Vrea să dă oiu juca și eă la Revelion ?

Zamfira. — Ba încă și la sfântu Neculae.

Marghiolița. — Și 'mă-a lua șilojie la teatru, la benuar ?

Zamfira. — Ce la benuar ? .. la rêndul ântêi.

Marghiolița. — Și mai bine, ca să moară de ciudă cele-l-alte fete . . . Ah, nenecuță, cât ești de bună !

Zamfira. — Vezi cum mă îngrijesc de soarta ta ? . . De aceea și tu trebuie să faci ce te-oîu sfătui eu.

Marghiolița. — Ori ce mi'i porunci, nenecuță . . .

Zamfira. — Sè te gâtesci, dintei frumos : sè te stringi în corset și când va veni Nicu, sè'i dai pricină de vorbă . . . însă franțuzesce ! Să te uiți la el cu ochi galiși, sè'i zimbesci, sè'i cânti din gitară marșul lui Napoleon, și înstirșit sè faci ori ce'i sci, pentru ca sè'l amețesci.

Marghiolița. — Las pe mine, nenecuță, că m'oiu pricepe eu.

Zamfira. — Haide, apucă-te de'ți fă părul, că acuș însărează. Eū mă duc în târg ca sè'ți cumpër o rochie de nuntă . . . dar caută sè fii gata când m'oiu întoarce.

Marghiolița. — Bine . . . dragă nenecuță.

Zamfira. — A ! . . sè nu uiți ca sè aduci aici ghergheful cel cu turcu călare, pentru ca sè'l vadă Nicu.
(Iese prin fund).

SCENA VI.

Marghiolița (veselă).

Baluri la Curte și lojie la teatrul ! Cât sînt de fericită ! Toate câte le-am dorit, oiū sè le am . . . și înstirșit oiū sè ies in lume, sè fiū slobodă, sè scap de cușca asta în care mă usuc.

I.

Cât îmi pare bine
C'am sè mă mărit !

Ce noroc pe mine!
 Ce vis fericit!
 Oiū s' am capele,
 Horbote, brațele,
 Rochiī de Paris!
 Și caī și trăsură
 Care nu'mī trecură
 Nicī macar prin vis.
 Tra, la, la, la, la,
 De m'așī mărita,
 Sē cānt tot așa:
 Tra, la, la, la, la.

II.

Am sē'mī cumpēr șaluri
 După gustul meū;
 Sē mē duc la baluri
 Și sē joc mereū.
 Eară, când la Curte
 Îmī va face curte
 Vr'un tēnēr frumos...
 Dacă bărbățelul,
 Dacă sufleteiul
 Va fi mănios,
 Tra, la, la, la, la,
 Și m'a descānta...
 Î-oīū rēspunde-așa:
 Ha, ha, ha, ha, ha.

SCENA VII.

Marghiolița, Leonil (între prin fund pe furiș, se apropie de

Marghiolița ș'o sērută pe umēr).

Leonil. — (sērutând'o) Tra, la, la.

Marghiolița. — (spărietă, țipă și fuge în odaia din stānga).

Leonil. — (alergând după ea) Stăi verișorică, că eū sīnt...

Leonil, verișorul matalē cel drăgălaș.

Marghiolița. — (din întru) Fugi, obraznicule, că m'aī spăriet.

Leonil. — (voind să deschidă ușa) Te-am spăriet... Apoi dar deschide'mi ca să vii să'ti descânt de spaîmă.

Marghiolița. — (țîind ușa) Ba mai bine'ți caută de nevoi și 'ți ie tălpășița până nu vine neneaca ca să te deede urechi afară.

Leonil. — Am mai pățit'o și altă dată... Nu'mi pasă, macar să'mi și rupă urechile... Mă jertfesc pentru mata! (trage de ușă).

Marghiolița. — Da lasă ușa în pace, nebunule.

Leonil. — Ba nu... am s'o scot din țîtîni, cum mai scos și mata din sărite.

Marghiolița. — Apoi cearcă, de vrei să vezi pe dracu.

Leonil. — Dar... vreă să'l vîd cu coarnele în papiliote, și să'l sîrut și să'i spun că'l iubesc peste măsură.

Marghiolița. — Ha, ha, ha, cît îi de obraznic!

Leonil. — Obraznicu mînîncă praznicu... Deschiđi, orî stric ușa?... Pîn' în trei orî... una... două... două și jumătate...

Marghiolița. — Ba te rog, Leonilule, nu te-apuca de pozne.

Leonil. — Ei, dacă te rogi, se schimbă. Te las, însă cu condiție să'mi dai o guriță.

Marghiolița. — Ai nebunit?

Leonil. — Ba nu'mi e mult... și drept dovadă, mă jur să n'am parte de mătușica, dacă nu dau pîretele jos. (împinge tare ușa).

Marghiolița. — Of, Doamne, ce necaz... Ei, ședî binișor că'ti dau... Întinde botul.

Leonil. — L'am întins.

(Ușa se deschide pe jumătate. Obrazul Ioanei se ivesce... și Leonil îl sîrută, fără a lua de samă. Îndată după aceasta, ușa se închide lute și se aud risuri în întru).

Marghiolița. — (ridând) Să'ți fie de bine, verișorule.

Ioana. — (asemenea) Și la mulți ani, cuconașule.

Leonil. — (depărtându-se de ușă furios) Am pățit'o!

O! ce foc
M'a trăsniț
Staă pe loc
Înpetrit!

Îubeam un ânger, o porumbiță
Și de la dînsa ceream guriță;
Când vai! în cîudă
Soarta mea crudă
Schimbă pe ânger într'o țigancă,
Pe porumbiță în trup de stancă;
Și 'n loc de mîere
Ah! gustaiū fîere!
Și 'n loc de buze de verișoară
Sărutăiū gingaș... un plisc de cîoară!
O! ce foc
M'a trăsniț!
Staă pe loc
Înpetrit!

Ce să fac?... Să stric ușa și să dau năvală în odac
ca să 'mî răsbun, cu șapte-deci de miî de milioane de
sărutări... Dar... alta nu'mî mai rămîne. (se repede spre
ușă, dar de o dată se opresce, auzind glasul Zamfirei afară). Săracul de
minel ce-am auzit? glasul mătușicăi?... De m'a găsi
baba aici, apoi chiar că rămân făr' de urechi! mai
ales că 'mî a hotărit să nu'î mai calc în casă, de când
'î am ȑis că se dă cu roș... unde să fug? unde să
m'ascund?... A!... în dulapul ist cu rochiî. (între în dulap)
Nu's călcate rochiile, dar le-oiū călca eū. (le calcă în
piefoare)

SCENA VIII.

Leonil (în dulap), **Zamfira** (aducând o rochie albă), **Her Franț** (cu o hârtie de cofetură).

(Până a nu intra pe scenă, Zamfira și Franț țin următoarele cuvinte tocmai când vrea Leonil să se arunce asupra ușii ca s'o strice).

Zamfira. — D-ta ești, Her Franț? dă'mă hrațul să suiș scările.

Franț. — Poftim pe cel din stânga că'i din partea inimei.

Zamfira. — (intrând) Of?... batăle cucu marșan-de-mode, că mare scumpe's!.. Auđi d-ta, opt sute de lei pentru o rochie gata de nuntă?... Nu face mireasa cât rochia.

Leonil. — (în parte, deschidând puțin dulapul) O rochie de nuntă!

Franț. — După cum îi și mireasa... dar când mireasa se numesce Zamfira, nu'i nimic destul de scump pe la jidană.

Zamfira. — (zimbînd) Berbantule! tot așa mă ademenesci cu vorbe dulci.

Franț. — (dându'i cofeturile) Și cu zaharicale, ca pe un canaraș.

Zamfira. — (luându-le) Tacă, dimoni, că mă scoți din minți. (merge spre dulap).

Leonil. — Auđi'i cum se ciugulesc? (vădînd pe Zamfira, închide lute ușa). O!

Zamfira. — (cercînd să deschidă dulapul) Ce dracu are dulapul ista de nu vrea să se deschidă?

Franț. — Da ce vreă să faci?

Zamfira. — (întorcîndu-se către Franț) Vreă să închid rochia de nuntă a Marghiolei.

Franț. — Ea să cerc eă, că's vîrtos. (cearcă, dar nu poate să deschidă).

Zamfira. — (ridând) Eî; monsîu Franț, așa mi te lauđî? Ha, ha, ha . . . (îmiînd pe Franț) Ea sê cerc eũ, că's virtos! Ha, ha, ha . . .

Franț. — (necăjindu-se în zadar) *Tertaiſel!*

Zamfira. — Ea sê'ſi ajut ſi eũ, că 'ſi-ai uîtat vîrtutea acasă.

(Fecîorul intră).

Fecîorul. — Cucoană; o venit o trăsură cu doi boeri.

Franț. — (depărtându-se de dulap) Negreſit că'î cuconu Grigori Pâlcîu cu fiul sêũ.

Zamfira. — (întorcînd spatele la dulap) Cuscrul ſi gine-rele? Poſteſce'î sus ſi adă lumînări degrabă, că'î în-tuneric.

(Fecîorul ieſă.)

Leonil. — (furios) Pâlcîu ginere! O!

(Zamfira pune rochia ſi cofeturile pe un scaun lângă dulap ſi se apropie de Franț. În vremea aſta Leonil deschide uſa dulapuluî ſi fură cofeturile).

Zamfira. — Acum îî acum, dragă monsîu Franț.

Franț. — N'ai nicî o grijă, cucoană Zamfiriță.

Zamfira. (alergând la uſa din stînga) Marghîoliță, eſtî gata?

Marghîolița. — (din odaie) Numai pantofi ſe mi'î leg.

Zamfira. — Caută ſe întri în ſalon când oiũ tuſi.

Marghîolița. — Bine, nenecuță.

Leonil. — (mîncând zaharicale) Veriſoara ſe fie Pâl-cîoae! O!

(Fecîorul intră aducînd lumînări aprinse).

Fecîorul. — Boeriî se suie pe scări. (pune lumînările pe masă ſi ieſă).

SCENA IX.

Ceț dinainte, Caminarul Grigori. Pâlcîu, Nicu.

Pâlcîu. — Cu plecăciune.

Zamfira. — Sluga d-tale, cucoane Grigori... Da de unde și până unde pe la noi?... De atâta vreme de când nu ne-ai mai dat obraz...

Pâlcîu. — Mă eartă, cucoană dragă, c'am fost tot cam bolnav.

Zamfira. — (arătând pe Nicu) D-lui îi cuconașul d-tale?... Nicușoru?

Pâlcîu. — Dar... nu'l cunoscî? (lui Nicu) Sărută mâna cucoanei.

Nicu. — (Săru'ă mâna cucoanei Zamfirei, care îl săruta pe frunte).

Zamfira. — Ba că bine ăică, cucoane Grigori... Ea privesce-l cum o crescut de mare! S'o făcut holtei.

Pâlcîu. — Hei!... așa cresc bobocii.

Leonil. — (în parte cu gura plină) Bobocii!

Zamfira. — Da... ea poftim de ședî, cucoane Grigori, să mai vorbim de vremile noastre.

Pâlcîu. — (ședînd pe canape lângă Zamfira) Sărut mâna... Eată și domnul Franț, prietinul nostru. Unde nu găndescî, acolo 'l gădescî.

Franț. — (ședînd pe un jîlt) Eă sînt ca buruiana cea rea.

Pâlcîu. — Ba nu, Birmănașule dragă, ești ca buruiana cea de leac.

Zamfira. — Pentru că'i doftor? Ha, ha, ha... Tot vesel ești, cucoane Grigori! (ride tușînd și cîntînd spre odaia din stînga).

Pâlcîu. — Hei!... cum dă Dumneșeu și cel codru verde, cucoană Zamfiră. Noi, bătrîniî căutăm să veselim ceasurile cîte ne mai rămîn de trăit, pentru ca să ne mîngîiem de cele care aă trecut.

Zamfira. — Și bine faceți, bine faceți.

Pâlcîu. — (luând pe Zamfira de mână) Bine facem cu adevărat, cucoană dragă, pentru că cine scie? . . mână, poimână poate . . alivanta 'n groapă.

Franț. — Fără voia doftorilor?

Pâlcîu. — (ridînd) Ba cu toată îputernicirea lor.

Zamfira. — Ha, ha, ha. (tușesc) Da ce nu șești, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe un scaun).

Pâlcîu. — Mări, nu'l mai tot cuconi, că s'a diochia.

Zamfira. — (ridînd și tușind mai tare) Bată-te norocu că poznaș mai ești. (în parte) Nicî c'a veni drăcoaica.

SCENA X.

Cei dinainte, Marghiolița.

Pâlcîu. — 'Hei! . . eată și duduca Marghiolița, fata moșului cea frumoasă.

Zamfira. — Veți cât o crescut?

Pâlcîu. — Ba ce crescut! . . bre, bre! când era numai de-o schioapă.

Leonil. — (în parte furios) Schioapă . . . verișoara!

Pâlcîu. — Vin' încoaci, fata mea, să te sêrute moșu.

(Marghiolița se apropie de Pâlcîu, care o sêrută pe frunte. Zamfira și Franț și fac semne de bucurie. Nicu se scoală pe picioare și se uita pe furiș la Marghiolița).

Marghiolița. — (în parte) Of! . . că m'o înghimpat cu mustețele.

Pâlcîu. — Îți aduci aminte, Marghiolița, când 'mî diceai mosu Pâlsiu, mosu Pâlsiu? . . Par' că nu 'mî vine-a crede că 'i ea, cucoană Zamfira. Dintr'atâtica, s'o făcut coșcoge fătoiū!

Leonil. — (cu gura plină, furios) Fătoiū!

Pălciu. — Eată și Nicu, fiul meu, dragă Marghioliță... Nu'ți aduci aminte când te giucaai cu dînsu de-a Baba-oarba?

Nicu. — Ba nu băbacă... de-a Puea-gaea.

Pălciu. — Vin de'î sêrută mâna, Nicule.

Nicu. — (Sêrută mâna Marghioliței ș'apoî se întoarce la locul lui și stă tot în picioare).

Leonil. — Îr pupă mâna prostu... O!

Marghiolița. — (Se uită cu ochi galiși la Nicu în toată scena asta. Nicu se turbură).

Pălciu. — Ce mai ȃică și d-ta, mosiu Franț?... Așa'î că de-acum o venit vremea să dăm rîndul copiilor?

Franț. — Așa'î pravila Naturei, cucoane Grigori. Bêtrîniî înpreună și tineriî earăși înpreună... mai ales cînd se găsesc doi cari se potrivesc...

Zamfira. — Adevêrat grăesci, monsîu Franț... Nimic nu'î mai nostim de cît doi hulubași... pîreche.

Păciu. — Atunce'î fericire 'n casă.

Leonil. — (În parte) Ba în hulubărie.

Zamfira. — Cui o spuî, cucoane Grigori?... Eată-mê's eû... am trăit 17 anî cu rîposatul soçu meu, Dumneȃeu s'î erte!... și nicî odată nu ne-am sfădit... Sêrmanu! ce bujor de om era! Cît oiû trăi, l'oiû tot boci!... (plînge).

Sêrmanu bărb'țelu!
Sêrmanu suflețelu.
Ce om, ce om era!
Supus l'a mea voință,
Plecat l'a mea dorință
În veci el s'arîta!
Eû îl numeam Luluță,
El mă numea Mumuță
Cu glasu'î drăgălaș,
Și îmi ȃicea: «Firiță!
«Tu ești o porumbiță,
«Și eû un porumbaș.»

Ah, va! ş'amar de mine!
 Ah, dragul meu bărbat!
 Mumuţa după tine
 Va plânga ne 'ncetat!

(Marghioliţa şi Franţ îşi şterg ochii. Nicu trage din buzunar, o basma lungă şi'şi suflă nasul tare).

Pălcu. — Aşa şi eu cu băta răposată, Dumnedeş
 s'o erte!.. Ah, ce femei scumpă şi iconoamă!..
 Of, of!

Sărmănica
 Mititica!
 Cât de mult ea mă iubea!
 Sărmănica
 Mititica!
 Ce dulceti bune făcea!
 Ce locmale
 Baclavale,
 Învârtite şi bohaci!
 Ce vutci bune,
 De minune,
 Cu miros de odogaci!
 Amar mie!
 Ce soţie,
 Ce comoară-am prăpădit!
 Ah! ce viaţă.
 Ce dulceaţă,
 Moartea crudă 'mă-a răpit!

Leonil. — (în parte)¹ Bre!.. c'au să îneca mahalaoa.

Zamfira. — Of, of!.. Marghioliţa, dute de ci s'aducă dulceti de cele care ai făcut tu astăzi.

(Marghioliţa iese prin stânga).

Zamfira. — Cucoane Grigori, am să'ţi dau să guşti dulceti de-a Marghioliţei.

Pălcu. — De 'i-or sămăna ei, trebuie să fie foarte plăcute. Aşa'i Nicule?

Nicu. — (răsărind) Dar băbacă; îmi plac.

Zamfira. — Da ce nu ședî, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe scaun) *Mersi.*

Zamfira. — Trebuie să ști, cucoane Grigori, că nu se află mai bună gospodină pe fața pământului. De'i nevoe în casă de dulceți, de pânză, de păstrămuri, de orî ce însfirșit. . Marghiolița poartă de grijă de toate. Ea dă de bucate; ea ține cheile de la cămară și de la pivniță, încât eu sînt silită a sta cu mânele legate.

Franț. — Halal de bărbatul ce-a avea!

Zamfira. — Halal, Dău! Și să veđi cum coasă la gherghef, să te minunezi. . . (strigă) Marghioliço, trimite-ți ghergheful aici.

Leonil. — (în parte) Audî telălița, cum își laudă marfa?

(Ioana aduce ghergheful, îl dă lui Pălcu și iese).

Pălcu. — Aferim. . . frumos de tot! . . Da cine'i, mă rog, turcul ist călare?

Fran — Îi Ali-Pașa.

Pălcu — Cel care o tăiet volintirii? . . bre, bre! . .

Zamfira. — Tocmai. . . Poftescî să veđi și d-ta, cucoane Nicule?

Pălcu. — Ear îl cuconescî? . . Eū vėd c'ai sē'mi diochî flăcăul.

Nicu, — (ie ghergheful și rămăne cu el în mână).

(Între Marghiolița și după dînsa Ioana, puiând tablaoa cu dulceți).

Zamfira. — Adă aici, Ioano.

(Ioana merge cu tablaoa d'ântei la Pălcu, pe urmă la Nicu și însfirșit la Franț, care nu țe dulceți. Marghiolița o urmează și dă paharele cu apă).

Pălcu. — (gustând dulcelele) Cu adevărat că's minunate. . . Așa belte! (amestecănd greți) Așa. . . bel. . . te. (în parte) Valeu, că mi s'o încleiet falcile.

Marghiolița. — Să'ți fie de bine.

Pâlcîu. — Să . . . rut . . . ochișo . . . orii . . . fata . . . mea.

Zamfira. — Poate că n'aũ coardă destulă!

Ioana. — Da cum, Doamne eartă-mă! că de ađi dimineată le ferb pe foc.

Zamfira. — (căutând s'acopere vorba Ioanei, tușesce) Poftescî, cucoane Nicule? (în parte) Eî lasă, cîoară, că 'ți-oîu rupe eũ pliscul.

(Când vine tablaoa dinaintea lui Nicu, el se scoală, pune gherghetul pe scaun și ie dulceți multe!.

Marghiolița. — dăndu'î paharul) *A vo suhe*, monsîu Nicu.

Nicu. — (încăndu-se cu dulcele) *Mersi* . . . (tușesce)

Pâlcîu. — Ce dracu! ear te-ai încat, măi tălălău.

Leonil. — (în parte) Moașă 'n pod.

Nicu. — (turburat, se pune peste gherghet și răsare îndată).

Pâlcîu. — Na, c'ai spart gherghetul? Eî, da m'ai rușinat urît, măi badeo!

Zamfira. — (sculându-se) Nu'î nimică, nu'î nimică.

Marghiolița. — (ride).

Nicu. — (uîtându-se la gherghet) Numai nasu 'î spart, băbață.

Pâlcîu. — (sculându-se foarte supărat) Și poate că nu'î destul să spargî nasu lui Ali-Pașă?

Zamfira. — Nu te supăra, cucoane Grigori, că Marghiolița măi face și alți turci în ceea-l-altă ooaie.

Pâlcîu. — Țău? . . . Haî să'î videm. Nu poți crede căt mi's de dragi Turci . . . de lână.

Zamfira. — Poftim, cucoane Grigori. Viî cu noi, monsîu Franț?

Franț. — Bucuros.

(Pâlcîu intră în stînga)

Zamfira. — Marghiolița, ședî cu cuconu Nicu.

(încet Marghioliței) Nu uita să-î cântî marșul lui Napoleon. (se duce spre ușa din stînga și, până a nu eși, ȋice încet lui Franț). Acum 'î vreme de pus la cale... Să dai pricină de vorbă, monsîu Franț. (iesă).

Franț. — Las' pe mine, cucoană Zamfiră. (iesă).

Leonil. — (în parte) Se duc să deschidă iarmarocul.

SCENA XI.

Leonil (în dulap), Marghiolița, Nicu.

Marghiolița. — (după o mică tăcere) Monsîu Nicu...

Nicu. — (cu jumătate de glas) *Cheschevu madmuasel?*

Marghiolița. — *Fe vu pri...reste* pe canape.

Nicu. — (se pune pe un jîlt) *Pardon.*

Marghiolița. — (în parte, ședînd pe canapea) Par'că nu prea scie franțuzesce. (mică tăcere).

Leonil. — (în parte) Ce pardon 'î-ași trage la ceafă.

Marghiolița. — Monsîu Nicu, îți aduci aminte de *notr anfans?*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghiolița. — *De notr anfans.*

Nicu. — *Pardon.*

Marghiolița. — (în parte) Se vede că alte vorbe nu mai rupe. (tare) *Vu parle franse, monsîu Nico?*

Nicu. — *Parle, madmuasel.*

Marghiolița. — *E bien...parlon* împreună.

Nicu. — *Parlon.*

(Mică tăcere. — Marghiolița se uită cu dragoste la Nicu, care coboară ochii, se sucește pe scaun și 'și suflă nasul tare).

Marghiolița. — N'ai fost la Paris, monsîu Nicu?

Nicu. — Nu dar cât pe ce era să mă trimeată bābaca.

Marghiolița. — Și de ce nu te-o trimis?

Nicu. — S'o temut să nu'mi perd legea și să mă 'ntorc înapoi păgân.

Marghiolița. — Numai pentru atâta?..

Nicu. — 'Î-o mai fost frică că m'oiu face și eu ca Iorgu de la Sadagura.

Marghiolița. — Pecat că te-o gîudecat așa de rău!.. Dacă mergeai la Paris, videai teatru... în-
vățai să gioci polca; auđiai opere frumoase... mar-
șul lui Napoleon... Cunoscî marșul lui Napoleon,
monsîu Nicu?

Nicu. — L'am auđit odată din cobza lui Barbu.

Marghiolița. — Îi tare frumos! Eū il sciū.

Nicu. — Din cobză?

Marghiolița. — Ba din ghitara... Ha, ha, ha!...
auđi?... din cobză?

Nicu. — Barbu te-o învățat?

Marghiolița. — Cine?... Barbu?... Ha, ha, ha!..

Nicu. — (în parte) Am scăpat vr'o gogomanie... Ea
s'o dreg. (tare) Mata, dducă, trebue să'l cântî negreșit
mai bine decât Barbu, și dacă ai vrea...

Marghiolița. — Vrei să 'l auđi? (se scoală și merge să ȳce
ghitara).

Nicu. — Ce se potrivește!.. *pardon madmuazel.*
(se răpede s'aducă ghitara, o ȳe în mână și o cearcă) Da... bună ghi-
tară! (rupe o strună) Tronc! (rămâne înpetrit).

Marghiolița. — (supărată) Na!.. Pas acum de'î mai
cântă marșul lui Napoleon.

Nicu. — (după o mică tăcere) Să'mi plesnească ochiî, dacă
am vrut s'o rup... *Pardon* de ertăciune, dducă.

Marghiolița. — Ba nu; nu vreū să te ert, până
nu 'î face ce 'ți-oiu ȳice eū.

Nicu. — Ce poroncescî?

Marghiolița. — Poroncesc să'mi cântî o romanță.

Nicu. — (rușinându-se) Da... ȳeū! nu sciū să cânt.

Marghiolița. — Nu te cred.

Nicu. — Doar s'ești cânt de dragoste.

Leonil. — (în parte) Auđit'a! Pâlcîu cum se obrăznicesce!

Nicu. — S'ești cânt de dragoste, duduică?

Marghiolița — (coborând ochii) Cântă.

(Nicu își drege glasul; începe dar nu nimeresce tonul. După câte-va încercări el cântă pe aria: Cumetriță dragă, ș. c. l.)

Orî cine trăesce
Pe Amor slăvesce;
Orî care jiv nă
De amor suspină!

Gâscășoara găgâesce,
Rățișoara hăcăesce,
Stăncușoara cârăesce,
Harmasară! nechezesce,
Motănașul mîorlăesce,
Cucoșul codcodăcesce...

Și eu, plin de jale,
Îți rostesc matală:
Duducuță dragă,
S'a trecut de șagă!

Marghiolița. — Ha, ha, ha.

Leonil. — Ha, ha, ha.

Nicu. — Dec! . . (se uită cu mirare la Marghiolița ș'apoî începe și el a rîde tare).

SCENA XII.

Cei dinainte, Pâlcîu, Zamfira, Franț.

Pâlcîu. — (întîrînd mînios) Așa, dragă cucoană . . . dacă nu vreî s'adaogî încă două sălașe de țigani în foaia de zestre, apoî nu pot nicî eu s'ești dau băetu.

Zamfira. — (mânioasă) Nicî un suflet mai mult. Dacă 'ți place... dacă nu, alții mă rog.

Pâlcîu. — Pot să te roage; dar flăcăi ca al meu nu se prea găsesc pe toate ulițele.

Zamfira. — Eî! dragă cucoane Grigori; tot țiganu 'și laudă cîocanu.

Pâlcîu. — (atîns) Care vrea să ȑică... eî sînt țigan și Nicu cîocan?... Foarte 'ți mulțimesc.

Franț. — (căutînd să 'i înpace) *Aber* nu 'i așa, cucoane...

Pâlcîu. — Ean las' neamțule... nu te-amesteca unde nu 'ți ferbe oala... Cât pentru d-ta, cucoană Zamfiră, fiind că te scumpescî pentru două sălașe de țiganî, pune'ți pofta 'n cui despre cuscrie cu mine... Mă duc...

Zamfira. — Călătorie sprincenată!

Pâlcîu. — Auđi, țigan!.. cîocan! (luî Nicu) Haî cîoc... Nicule de aici. Haî cu tătuca, că 'ți-oîu găsi eî neveste aiurea... Auđi, țigan, cîocan!.. (iesă prin fund, furios).

Nicu. — (jalnic Marghioliței) *Bonsuar madmuazel.* (iesă după tatăl său).

Leonil. — (cu bucurie) Se vede că nu s'aî ajuns cu târgul.

SCENA XIII.

Leonil, Zamfira, Marghiolița, Franț, (și mai pe urmă **Ioana.** — (unică tăcere).

Franț. — (viind între amîndouă) Ce să facem acum?

Zamfira. — Of! of! am rămas ear cu peatra 'n casă! Of!.. ameteșc... leșin... (leșină în brațele lui Franț).

Franț. — (spăriet) *Vas ist?*

Marghiolița. — Eî, peatră 'n casă!.. Ah! mor. (eșină asemenea în brațele lui Franț).

Franț. — (și mai spăriet) *Vas ist?*

Tertaisfel! Vas ist das?
Main Got, main Gott! ah vai!

Îmî vine sê le las,
 Sê cadê *ale zvai*.
 Cucoană Zamfiriță
 Duducă Marghioliță
 Am obosit de tot
 Și, Dêu! că nu măi pot.
 Cucoană Marghioliță,
 Duducă Zamfiriță

Treziți-vê că Dêu!
 Leșin pe loc și eû ...
Tertaisfel! vas ist das?
Main Got, main Gott! ah vai!
 Îmî vine sê le las
 Sê cadê *ale zvai*.

(Strigă) Ioană, Ioană, adă degrabă oțet, colonie ...
 ce 'î găsi, că aû leșinat cucoanele.

Leonil. — Marghiolița leșinată! Hei, că nu sînt în
 locul șoacăței.

Franț. — (strigă ear) Ioană, Ioană.

Ioană. — (alergând cu un șip) Sêracan de mine! ... ce aû
 pătit

Franț. — Dă-le iute la nas... *Tonerveter!... grele's!*

Ioana. — (le pune șipul sub nas).

Zamfira. — (rêsărind) Pil ce putoare!

Marghiolița. — (ase mence) Fi! *chel orior!*

Franț. — (scăpând) Uf!

Zamfira. — Ce șip îi aista?

Franț. — Colonie.

Ioana. — Ba terpentină.

Zamfira. — Terpentină? Ah! ear leșin.

Marghiolița. — (alergând lăngă Zamfira) Nu o lăsa, mon-
 sîu Franț.

Zamfira. — (furioasă) Tu ești? stahio! lipsescî din
 ochii mei sê nu te măi vêd... că'mî otrăvescî dîlele

Franț. — (voind s'o liniștească) Cucoană Zamfiriță...

Zamfira. — Fugi și d-ta; dă'mi pace. (șipând) Dăți'mi pace cu toții... Nu mai vreau să văd pe nime; nu vreau să mă mai mărit, nici să caut gineri... ard'e'i focu s'e'i ard'e!.. Mă duc de mâni la călugărie cu fată cu tot.

Marghiolița. — La călugărie! Ah! ameteșc!

Zamfira. — Ba se lipsesci, îți dăc, că 'ți-oiu da acuș nisce marghioliș de nu l'e'i putea duce.

Marghiolița. — (întră plângând în stânga).

Leonil. — A apucat'o istericale pe babă.

Franț. — Cucoană Zamfiră, liniștescete... Ce vrea să dăc...

Zamfira. — Mări, caută'ți drumu și mă lasă 'n pace... (șipă) Of!.. 'mă-o eșit peră albă de când am fată mare! (întră furioasă în stânga).

Franț. — Fa, Ioană, dute de-o înpacă și'i fă apă caldă de picătoare. Auđi, fa, Ioană?

Ioana. — (luând luminările) Ean nu prea fa, și măi jupineasă... Auđitum'a'i sucitule? (iesă după Zamfira).

Franț. — (în întuneric) *Saperment aîn mal!*.. toată casa 'i cu capu 'n jos... Cum se dreg trebile? (gândesce) *Tonerveter!*.. nu'mă vine nici o idee. (de odată se opresce și se bate cu palma peste frunte ca când ar fi găsit vr'un chip) A!.. (schimbând ideea) Ba nu așa. (se bate încă odată și mai tare) O! am găsit!.. Mă duc să mă tălmăcesc cu cuconu Grigori. (iesă prin fund lovindu-se de mobile) *Tertaifel!* că întuneric 'i!

SCENA XIV.

(întuneric).

Leonil. — (eșind din dulap) Uf!.. Slavă Domnului, c'am scăpat din temniță!.. Bre, bre, bre! Multe pozne am măi văduț de când locuesc în dulapul ista!.. Dra-

goste șvăbească, cochetărie băbească, gogomănie pâl-
cîască, târguire căsătorească, și . . . fudulie țigănească!
Dar din toate aceste n'am înțeles alta, decât ca baba
a căpchiet, pentru că nu 'și poate mărita fata, și că
vrea s'o trimeată la monăstire pentru ca să scape de
dînsa. (cu mînie) Verișoara la călugărie! Nu voiū suferi
nici odată o asemenea nelegîuire . . . Dar cum să fac
ca s'o scap de comănac? (găndesc) S'o fur în astă noapte
și s'o trec peste Dunăre?.. Dar; planu 'i minunat,
numai de ași putea intra în odaia Marghioliței ca să
'i dau de scire să fugă. Însă cum dracu să trec prin
etacul cloanței, fără ca să mă bage de seamă?.. O!
îmî vine o idee năstrușnică. (îe rochia adusă de cucoana Zam-
fira la scena VIII și o arată publicului, dicînd): Oiū să mă schimb
în fată mare! (între în dulap).

SCENA XV.

Leonil, Marghiolița (îesă încet din odaia din stînga).

Marghiolița. — tristă) La călugărie!.. Auđi? să mă
dee la monăstire pentru un cusur de două sălașe de
țigani!.. Mai bucuroasă voiū intra în fundul pămên-
tului . . . Mai bine voiū fugi unde m'or duce ochii,
departe de casa părintească în care sînt sarcină!
(plăngînd) Pentru că m'o făcut Dumneđu fată, maică
mea nu mă poate suferi, par' că eū sînt vinovată...
O! cât sînt de nenorocită!

Ah! plâng și suspin
Și suspin mereū,
Și sufăr un chin
Un chin foarte greū.
În furtună rea,
Ca frunđa plutesc!
Și 'n durere grea
Cu amar trăiesc!

(Stă tristă cu batista la ochi).

Leonil. — (eșind din dulap în rochie și oprindu-se în fund) Eată-mă 's gata! De m'a zări mătușica, va socoti că 's Ioana țiganca, și voiū putea lesne să întru la Marghiolița . . . Ha! într'un noroc! (face un pas și se opresce zărind pe Marghiolița) Ce zăresc acolo? . . o matahală neagră? . . trebuie să fie Ioana, care vrea să închidă ușile. (se dă după dulap).

Marghiolița. — (stergându'și ochii) Haideți, cum a vrea Dumne-deu, păn' a nu se trezi maică-mea. (mergând spre dulap) Să'mi ție capela și mantela.

(Marghiolița deschide dulapul. De-odată Leonil o ridică în brațe fără veste și o închide în intru).

Leonil. — Să nu cârcnesci, cîoară, că te-am prăpădit. (depărtându se de dulap) Ișala! . . am închis baragladina! și de-acum pot, fără nici o frică, să trec prin etacul babei. Acum chiar că m'a lua de Ioana. (se pornesc în stînga rîdînd încet) A dracului mai sînt! (ajungînd la mijlocul scenei, se opresce) Cine mai vine?

(Ușa din fund se deschide și Nicu vine bojbind prin întuneric).

SCENA XVI.

Leonil, Nicu.

Nicu. — (intrînd) Doftorul Franț m'o sfătuit ca să viu înapoi să fur pe duduca Marghiolița . . . (se lovesce de un scaun) Valeu! . . dar întuneric îi! (înaintează incetșor spre Leonil).

Leonil. — (în parte) Nu cumva 'i doftoru?

Nicu. — (în parte) Par'că zăresc o rochie . . . Oare nu 'i duduca Marghiolița?

Leonil. — Ba 'i tocmai șoacăța! (se depărtează în dreapta).

Nicu. — Ba 'i tocmai duduca! (fug în stînga) Îmi vine să fug. (sta pușin amîndoi și ascultă).

Leonil. — Cum dracu să mă disbăr de dînsul?

Nicu. — Hei! de-ași avea curaj... ce' ți-ași mai spune prin întuneric!

Leonil. — O!... să mă prefac că 's baba! (lui Nicu, încet) Pst!

Nicu. — (în parte, cu mirare) Aud?

Leonil. — Pst, Pst.

Nicu. — (asemene) Par'că mă chiamă? (lui Leonil) Pst.

Leonil. — (cu glas schimbat) D-ta ești?

Nicu. — (încet) Eă.

Leonil. — (cu dragoste) Ah!

Nicu. — (asemene) Oh!

Leonil. — Dragul meu...

Nicu. — (apropiindu-se de Leonil) Scumpa mea!...

Leonil. — (în parte) Mâncate-ar moliile!...

Nicu. — (prindând curaj, tare) Scumpa mea ducă Marghioiță!...

Leonil. — (cu mirare, în parte) Ce-am auzit! glasul lui Pâlcu?.. Ce caută prostul!

Nicu. — N'ași fi îndrăznit nici odată să mă apropiu de mata, ducă, dar de vreme ce 'mă-ai făcut pst, nu te mânia dacă 'ți-oiu spune că sînt a matale pre plecată și supusă slugă, căci din ceasul cum te-am văzut, ducă Marghioiță, m'ai agiuns la inimă... fiind inima me a matale drept care și eă asemenea v'oiu fi tot de-a-una fericit de a mă supune matale căci... (tot frasel acesta îl ăice dintr'o suflare).

Leonil. — (imitând glasul Marghioiței, în taie vorba) Destul, monșu Nicu, că te'î înăduși.

Nicu. — Nu te îngriji, ducă, că eă așa sînt... Când mă pornesc odată nu mă opresce nici dracu.

Leonil. — Ce ăici?

Nicu. — Pre legea me!.. Nu căuta că's rușinos dinaintea oamenilor... îs tare cu duh când sînt singur, saă cu altul... și mă ales cu alta.

Leonil. — Atunci ești obraznic?

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Vreă să ȃic că atunci  i ar i arama?

Nicu. — Dar; atunci mă disv lesc;  i drept dovadă,  eu îndrăzneală a i spune că te  ubesc peste măsură.

Nicu.

Te  ubesc peste măsură.

Leonil.

Cheschevu ?

Nicu.

Pre legea me.

Leonil.

Tu mă 'n sel  . . . ah ! tac  din gură.

Nicu.

E  ? . . *pardon.*

Leonil.

Vreman ?

Nicu.

Jame !

Leonil.

Ah !  i e  te  ubesc foarte.

Nicu.

Cheschevu ?

Leonil.

Parol; mă jur.

Nicu.

Ah! de-acum până la moarte
Sînt al tău.

Leonil.

Vreman ?

Nicu.

Tujur.

Nicu. — (cu foc) Duducuță, s'e'mî sară ochisorii dacă se află un alt om mai fericit decât supusa sluga matală, drept care, hai să fugim împreună, fiind că părinții noștri se scumpesc pentru două sălașe de țigani.

Leonil. — Ce ȋici? Vrei să mă furî ? (în parte) Auȋi prostu ?

Nicu. — Fără doar și poate . . . Ah ! fie'ȋi milă, duducuță, de flacăra unu' muritor care 'ȋ . . . înflăcărat ! Spune'mî, fugi cu mine, orî . . . orî fug singur ?

Leonil. — (în parte) Dute draculu' !

Nicu. — Aud ? primescî ? . . . Ah ! dducă, ȋȋ sȋrut mânele. (sȋrută mânele lui Leonil).

(Se aude strȋnuțȋnd în stȋnga)

Nicu. — Poroncă ?

Leonil. — Aȋ auȋit ?

Nicu. — Ce ?

Leonil. — Vine neneaca.

Nicu. — Elei !

Leonil. — Și de ne-a găsi împreună, sîntem prăpădiți.

Nicu. — Elei!

Leonil. — Ascunde-te degrabă.

Nicu. — Unde?

Leonil. — În dulapul ista până ce s'a duce neneaca, că oiū veni eū sē'ți deschid mai pe urmă.

Nicu. — Și după ce mi'î deschide, îi fugi cu mine?

Leonil. — Te mai îndoesci, tiranule?

Nicu. — Ba 'ți sērut mînușiile.

Leonil. — (cu dragoste) Sērută și peî! . . (îi dă mîna și Nicu o sērută de multe ori).

Nicu. — (mergînd spre dulap) M'am dus. (întrînd în dulap) Ah! duducuță, crede că m'ai băgat în raiū.

Leonil. — (închidîndu'î) Ba în dulap, prostule, și sē nu crîcnesci, că ești mort. (Acele cuvinte le ȳice cu glas fir-se).

Nicu. — (din dulap spăriet) Elei!

Leonil. — (vînd în mijlocul scenei) Hup și altul. (rîde) L'am inchis pe prostu cu Ioana țiganca! Ha, ha, ha . . . Aîbă parte unul de altul. Acum ceasul fericirei a sunat pentru mine. Dragă verișoară! am sē te scap, pentru ca sē'ți dovedesc cāt te iūbesc de mult . . . Haîde! . . (face cîteva pasuri spre ușa din stînga și se opresce spăriet). Ear o dihanie!

(Se deschide ușa și Zamfira intră prin întuneric)

SCENA XVII.

Leonil, Zamfira (în toaletă de noapte).

Zamfira. — (în parte) În cotro o apucat jupineasa Marghiolița? . . De un ceas de cînd am auȳit'o eșînd, și încă nu s'o întors în odae.

Leonil. — (în parte) Aud foşnăind fuste... Cine se fie?... Baba doarme; Ioana 'î în dulap. Îi verişoara, negreşit. (tare) Tu eşti, Marghiolito?

Zamfira. — (în parte, cu mirare) Ce?

Leonil. — (apropiindu-se de Zamfira) Nu'ţi fie frică, verişoară, că eu sînt... Leonil?..

Zamfira. — (în parte) Leonil?..

Leonil. — Am hotărit să te fur în astă noapte, pentru ca să te scap de babă şi de călugărie.

Zamfira. — (în parte, supărată) Babă!

Leonil. — Nu'î e ruşine băborniţei să nebunească la bătrâneţe, şi se vrea să'sî facă un blestem ca aista... să te călugărească!.. Îi bună, Dău, de închis la Golia.

Zamfira. — (în parte, cu mânie) La Golia, eu?

Leonil. — Gîndesce cât îi de ră cu tine! par' că n'ai fi copila ei, ci o țigancă!.. Gîndesce că eşti socotită de dînsa ca o sarcină, ca o peatră în casă!.. şi hai să fugim împreună, până nu se trezesce stahia.

Zamfira. — (în parte, furioasă) Stahia! (apucând pe Leonil de urechi) A! blestematul... sînt stahie, eu?

Leonil. — (spăriet) Valeu!.. am pătit'o.

Zamfira. — (trăgându'l de urechi) A! berbantule, vreî să 'mî furî fata?... ăci că's băborniţă, că's stahie, că's bună de închis la Golia?... Ei, las' moţpane, că te-oiu învăţa eu. (strigă) Ioană, Ioană, adă lumînări.

Leonil. — Mătuşică, dragă mătuşică... (în parte) Oiu să rămîn fără de urechi... (se luptă cu Zamfira; scapă şi vrea să fugă) La fugă, băete. (aleargă la uşa din fund, dar de odată se opresce auzind glasul lui Pălcu şi a lui Franţ, dicînd afară următoarele cuvinte:)

Pălcu. — } Degeaba 'ţi baţi capul, monsîu Franţ.

Franţ. — } Fă'mî hatîrul de vină cu mine.

(Dicînd aceste, Pălcu şi Franţ intră prin fund).

(Leonil se întoarce înte înapoi și fuge spre ușa din stânga ; dar aici întâl-nindu-se cu Ioana, care vine cu lumînări, aleargă la dulap, îl deschide și caută să între în întru ; însă Nicu îl împinge cu picioarele și vrea să tragă ușa dulapul. Luptă comică între ei).

Zamfira. — (În toată vremea asta, alungă pe Leonil) « Așteaptă tălharule, că 'ți-oiu da eu stahie, 'ți-oiu da eu băbor-niță, 'ți-oiu da eu fete de furat. »

SCENA XVIII.

Zamfira, Leonil, Pâlcîu, Franț, Marghiolița, Nicu, Ioana (aducenți lumînări).

Pâlcîu. — }
Franț. — } Ce este ? Ce gălăgie ?

(Se apropie cu toți de dulap, care stă deschis).

Zamfira. —	} (foarte rapide)	} Ce 'mă vędură ochii !	
Leonil. —			Verișoara cu Pâlcîu !
Pâlcîu. —			Închiși într'un dulap !
Franț. —			Prin întuneric !

Ioana. — Și cuconășu Leonil în rochie de nuntă ?
Ha, ha, ha.

(Staă cu toți încremeniți în fața dulapului, unde Marghiolița și Nicu se ascund cu mânele la ochi).

Leonil. — (viind în fața scenei) Mare poznă am făcut !

Zamfira. — (furioasă) Ce cauți în garderob, diavo-loaico ?

Pâlcîu. — (furios) Ce 'mă boscorosești prin dulap, măi tălălău ?

Marghiolița. — Neneacă . . .

Nicu. — Băbacă . . .

Zamfira. } (împreună) { Ce ?
 Pâlcîu. } { Ha ?

Marghiolița. — Văru Leonil m'o închis aici, ne-neacă.

Nicu. — Și pe mine tot el, băbacă.

Zamfira. } (împreună) { Leonil !
 Pâlcîu. } { }

(Se reped și apucă pe Leonil de brațe)

Zamfira. — Tu, blestematule ?

Pâlcîu. — Tu, berbantule ?

Leonil. — Ho țeară!.. încet... Vreți să știți ce caută Marghiolița și Nicu în dulap?... Ei caută să găsească cele două sălașe de țiganî, pentru care d-voastră ca nisce părinți buni, nu v'ați putut agiunge cu târgu... Ați înțeles acum ?

(Zamfira și Pâlcîu îl las de mână și se întorc spre Franț).

Zamfira. } (împreună) { O nebunit ?
 Pâlcîu. } { }

Leonil. — Ba nici de cum... Și mai bine de cât să fie țiganii o pricină de neunire între familii... mai bine, ca nisce creștinii adevărați, ați da ertare robilor!.. și ca nisce părinți buni, ați face fericirea copiilor !

Ioana. — Să trăesci, cuconașule !

Franț. — Bravo, Leonil ! (cătră Zamfira și Pâlcîu) Ați auzit?... faceți cum vă dice el. (silindu'i să se deee mânele) Dați-vă mânele și diceți: Noroc să deee Dumneđe !

Zamfira. — (căutând cu dragoste la Franț) Fie cum vreți, monsîu Franț. (luă Pâlcîu) Noroc să deee Dumneđe !

Pâlcîu. — Amin !

Leonil. — (viind între între amên toî) Întocmai ca la ȳar-maroc. Eată dar și o rochie de nuntă drept aldamaș.

(cătră Marghiolița și Nicu) Săriți acum din cuib, hulubașilor!
și veniți de'mi mulțemiți mie pentru fericirea voastră.
(în parte) Cu toate că, de-ași fi știut...

Nicu. — (sare din dulap și dă mâna Marghioliței ca să se scoboare).

Marghiolița. — (scoborându-se) *Monșiu Nico.*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghiolița. — *Ești contan?*

Nicu. — *Je.*

(Vin amândoi lângă Pălcu și Zamfira).

Zamfira. — (în parte) Înstîrșit sînt slobodă să mă
mărit și eu!

(cătră public).

'Mă-am urnit peatra din casă,
Am scăpat de displăceri,
Și la nuntă 'mă și la masă
Vă postesc cinstiți boeri.

Leonil. — (tăindu-i cânticul) Tacă, mătușică, că te aude
lumea, și-i rușine! În ochii părinților, fetele trebuie să
fie ca petre scumpe, ear nu ca petre 'n casă.

(cătră public).

Eă primesc fără' de rușine,
Dacă spun acum mincună,
S'aruncați cu petre 'n mine
Aici, în loc de cunună.

Pălcu. — (curmându-i cânticul) Da vorbă'i?... s'arunce
aici cu petre ca să ne spargă capetele! Nu-i destul
cât ne le-am stricat în astă seară cu căsătoria copiilor?..

(cătră public).

Cu adîncă pleacăune
Mă închin, cinstiți boeri.
Maă întîi...

răgușesce și nu măi poate urma înainte).

Franț. — (dându'l de o parte) Destul, cucoane Grigori, c'ai răgușit; mai bine dute de bea ceaïu de soc.

Pălciu. — Dec ! că mare obraznică'i șoacăța !

Franț (cătră public)

Eă sînt doftor cu sciință

Cunoscut de mult în Iași, ș. c. l.

Pălciu. — (luându'l de braț și trăgându'l în fund). Dacă ești doftor, vin de mă tămăduesce de răgușeală și le dă pace boerilor.

Franț. — *Aber das ist aîne incovenentișes...* (se sfădesc încet amêndoï în fund).

Nicu. — (înaintează, rușinându-se, cătră public, și ținînd cu o mână pe Marghiolița, ear cu cea-l-altă sucindu'și pălăria).

Nicu.

Dacă scumpa mea mireasă

Ca și mie v'a plăcut...

Marghiolița.

Dacă Peatra cea din casă

Spăimă chîr nu v'a făcut...

Nicu.

Primiți cu bucurie,

Domnilor, sê ne fiți nunți.

Marghiolița.

Pentru-a noastră cununie

Aruncați două cununți.

Toți în cor.

Primiți cu bucurie,

Domnilor, sê le fiți nunți.

Și pentru-a lor cununie

Aruncați două cununți.

(Cortina cade).

NUNTA ȚĂRĂNEASCĂ

PERSOANELE:

Alecu Leonescu.

Chir Gaitanis Loghiotatos.

Moș Trohin Păcală, fruntaș.

Ilenuța, fata lui.

Frunză, pușcaș.

Un vornicel de nuntă.

Un privighitor.

Țărani, țărance.

NUNTA ȚĂRĂNEASCĂ

NUNTA ȚĂRĂNEASCĂ

TABLOU NAȚIONAL ÎN UN ACT

Representat în Iași, în ajutorul săracilor, în 3
Februariu 1848.

Teatrul reprezintă o priveriște de țeară. — În stânga, casa lui moș Trohin. —
În mijlocul scenei, spre fund, un scrânciob. — În dreapta, copaci.

SCENA I.

Alecu (în costum de vânător, vine alergând din dreapta, cu pușca în mână),

Frunză (intră după Alecu).

Alecu. — N'o lăsa Frunză! . . n'o lăsa să scape.

Frunză. — Ce să nu las, cuconașule?

Alecu. — Prepelița.

Frunză. — Ce prepeliță? . . Prin sat vrei să uciți
prepeliți?

Alecu. — Ei . . . măi badeol se vede că de ađi di
mineață ai prins prepelița de coadă, dacă n'ai zărit'o
mai dinioare când ne-a sburat înainte?

Frunză. — Ean lasă, cuconașule! că doar n'am
orbul găinelor.

Sciū că prepelițe
 Sînt multe prin sat,
 Albe, drăgălașe,
 Bune de vînat.
 Dar acele paserî,
 Nu s'ascund, nu sbor,
 Ci staū făr' de frică,
 De 'îl însuflă dor;
 Și'n loc de-a le prinde
 Bietul vînat,or,
 Dese orî se vede
 Prins în lațul lor !

Alecu. — ^{supărat} Eî ; ai vorbit de te-ai pripit.

Frunză. — D'apoî veđi că bine ȑice moș Trohin :
 vrabia malaiū visează ! .. Așa și d-ta, cuconașule, de
 când ai scăpat de la dascalu Gaitan, tot vînat veđi
 pe toate cărările.

Alecu. — Mări, nu 'mî mai pomeni de cațaonul cel
 de dascal, lual'ar năbădaîcele ! că m'am săturat de
 dînsul ca de mere acre.

Frunză. — Că mare cîof îi, batě'l circuea ! .. Căt
 ți 'î ȑiulica de mare, îl auđi răcnind prin ogradă :
 Mo Frunză ! mo puscasi, nu mi lasa ta curcania si
 fuga pe porta, mo ! .. Par'că eū sînt pușcaș, ca sě
 păzesc curcaniî lui ! mânca'i-ar fripți sě'i mănânce !

Alecu. — D'apoî eū, măi Frunză, ce mai pătesc
 cu el de când mi'l-a pus pe cap tatăl meū ca sě mă
 procopsească !

Frunză. — Ce sě facě ? .. Sě te pricopsească ?

Alecu. — Toată ȑiua mă silesce sě ȑic : tipto, tip-
 tis, tipti . . .

Ce necaz pe mine ! Ah, ce supărare !
 Sě ȑic toată ȑioa, tot în gura mare :
 Tipto, tiptis,
 Tiptis, tipti !

Pipto, piptis,
 Piptis, pipti.
 Ard'el focu dascăl ! cum mă necăjesce
 Ca să mă învețe greco-păsăresce !

Frunză. — Tipto, tiptis ? ha, ha, ha ! pare că se bat caliciî în gură. Tipto, tiptis . . . ha, ha, ha.

Alecu. — Apoi . . . pas de nu iubi mai bine vênatul la păsări, de cât limba păsărească . . .

Frunză. — Că ai și dreptate, cuconașule. Ce este mai frumos de cât vênatul ?

O ! ce bucurie
 Simt în pept de-odată,
 Când vîd pe câmpie
 Că mi se arată :
 Căprioare fugătoare,
 Prepelițe sburătoare,
 Păsărele cântătoare
 Ce mă chem la vînătoare.
 Atuncî trag cu pușca, le culc la pămînt.

Alecu.

Și eu trag ca tine ; dar trag tot în vînt !

(Chir Gaitanis strînută în culise, în stînga).

Alecu. — (răsărind) Aî auđit, Frunză ?

Frunză. — Ce ?

Alecu — O prepeliță sburînd ? (face câte-va pașuri spre fund și caută între culisele din stînga).

Frunză. — (urmînd pe Alecu) Sburînd ? .. ba strînutînd vreî să ȑici.

Alecu. — Oare ce dihanie se vede colo, din dosul gardului ? .. am s'o hultuesc cu ploae. (întinde pușca și trage).

(Chir Gaitanis ȑipă între culise și ȑice): *Aman ! me scotosen ! Aman !*

Frunză. — Na! c'ai făcut moarte de grec!

Alecu. — Moarte de grec? ha, ha, ha. L'am lovit pe chir Gaitanis! ha, ha!.. tipto, tiptis, *ton etipsa*.

SCENA II.

Alecu, Gaitanis, Frunză.

Gaitanis. — (intrând prin stânga) Ah! vah! *me scotosan!* (vădând pe Alecu) A! *esi, catergari, mi a traso cu tufechi la ipochimeno a me?*

Alecu. — Nu'i vina mea, chir dascale... Te-am luat de o capră sălbatică.

Gaitanis. — Capra, crapa! Se crapi *me to capra su, me olo*.

Frunză. — Jupâne dascale...

Gaitanis. — Zupine esti tu, mozicule; *ego sinto loghiotatos!* auđitu mu, mo?

Alecu. — (strîmbând pe Gaitanis) Auđitulul mo?

Gaitanis. — Lasa, lasa, *cateramene*, că v'oiu dreze eă pe amundoï chind a veni cuconu Leonescu, babacato dimitale de la Iasi... am si ți... am si ți... (strănută).

Alecu. — Ișala!

Frunză. — Și la mulți ani!

Gaitanis. — Merzi la diavolo cu isala, che nu stiu çine, mi-a mestecato piperi *mesa is to tabacheri*.

Alecu. — (încet lui Frunză) Eă 'i-am vërsat aseară o solniță întreagă.

Frunză. — (încet lui Alecu) Să'i fi pus și un pipăruș de ceï roși.

Gaitanis. — Ce ȑicî?

Alecu. — Cum? Dëă, dascale, 'ți-a pus piper?

Gaitanis. — Făte che nu stii, moțpanopulos ȑe esti...

Da, a veni el tatato dimitale la mosia aiçe . . .
(în parte) Am si 'i trago un falanga ca la dascalo Chiriacos.

Alecu. — Mări haî, Frunză, la vênat, că ear 'i-aû venit toanele ghîujuluî.

Gaitanis. — (furios) Ghîuzi! . . mi a điso ghîuzi: (vrea să alerge după Alecu, dar se opresce văitându-se de şale) Astepta si te ghîuzuesco eû, berbanti.

Frunză. — Nu te da, caşcaval!

Gaitanis. — Cascavali! . . (se răpede după Frunză).

Alecu. — Îuruş, palicari! . . ha!

Gaitanis. — (cu desnădăjduire, în parte) *Kirie eleison!* mi vine se turbezol!

Alecu. — Haî Frunză, mergi cu mine?

Frunză. — Ba, nu pot, cuconaşule, că's vornicel de nuntă astăđi.

Alecu. — Da cine se mărită?

Frunză. — Fata luî moş Trohin, Ilenuţa.

Gaitanis. — I Ilenuţa si marita?

Frunză. — Dar, jupâne şiret; o îe Trotuşan Mocanul.

Gaitanis. — Chir Gaitanis, mozicole, nu sireto. (în parte) Si marita!

Alecu. — Eî bine, Frunză, rămâi tu la nuntă, că oiû veni şi eû maî pe urmă să gîoc o horă.

Gaitanis. — Ba si merzi acasa, si înveţi to ęeaslovisu. Auđitu-mu?

Alecu. — Auđitu-mu . . . (în parte) Culcă-te pe acea ureche.

Gaitanis. — *Oriste?*

Alecu. — O priză de tabac . . . *se paracalo.*

Gaitanis. — Taba . . . a . . . (strănută).

Alecu. — *Megas* postelnicos!

Gaitanis. — Țe-a điso?

Alecu.

*Calispera, spera,
Cachisu inera ;
File, ti mandata ?
Psomi che salata.*

Gaitanis.

Am si-țl rupo to urechi
Che 'mă-a traso cu tufechi ;
S'a' facuto frica mari
La vo'nico palicari.

(împreună) **Alecu și Frunză** (rîdînd)

Văi sërmanu dascal !
Veđi'l cum pufnesce.
Ochi' se aprinde,
Nasu' se roșesce.

Gaitanis.

Țe blastamația !
Țe enițaria !
De' crepo de ȝuda
Crepo de mânia.

(Alecu ȝesă rîdînd prin fund în dreapta ; Frunză în stînga).

SCENA III.**Gaitanis.**

Ghidi, ghidi puschi nerusinato . . . Mi a scoso din
ȝiținia ! uf ! . . In ȝe vremi am azunso ! . . I puschi de
baeți se ȝe la riso pe loghiotati !

I.

S'a dus vremea cea frumoasă
 Chind un dascalos grecos
 Inarmat cū-o varga grosă
 Paradosa *faneros* ;
 Aritmetichi,
 Me gramatichi,
 Che istorichi
 Ap'edo 'pechi.
 Ma acum lumea se strică !
 Si de ris uoî am remas ;
 Căci baețiî, fara frica,
 Ne daî nouă piste nas !

Înainte chind intramo în școală cu springenele sbur-
 lite, toți baețiî tremura ca varga ... ca varga ce se
 clatina pe capă a lor ; si chind Țițeam odata : *sopate*
diavole ! nu auȚiaî niȚi chiric. Pe urma chind chȚe-
 mammo vr'o unu ca se'si spue matima, intra șapte ȚeȚi
 de draȚi în el : (făcȚnd ca un dascal grec în școală),

— Bre, Burduzane, *ela do*.

— (făcȚnd ca școlarul) *Oriste didascale*.

— *Ela do ; pes mu : Posa ine ta meri tu logu ?*

— *Ta meri tu logu ? .. decapente !*

— *Decapente ? .. decapente fores na scasis, anoite*.

Și începeam se'l croesc cu varga ; *che dos tu, che*
dos tu ... pân'ce învaȚa posa ine ta meri tu logu !
 Căci atunȚi :

II.

AtunȚi varga pe spinare
 Tipto, tiptis arata ;
 Si falanga la piȚoare
 ChȚar din talpă'î învaȚa
 Aritmetichi,
 Me gramatichi,
 Che istorichi
 Ap'edo 'pechi.

Ma acum lumea se strica,
 Si de ris noi am ramas !
 Căci baeții fara frica,
 Ne dau nouă piste nas !

De aceea vino lacuste in țeara ! de aceea nu crește
 griu che papusoi. Ma ce stai eu de vorbesc de
 papusoi, chind si marita Ilenuta ! ah, *kirie eleison* ! ea
 si marita cu altu cineva de prost, si eu remuni cu
 lacrimi pe mustați ! Eu care o iubesc ca *matia mu* !..
 Eu care m'am calicito hranind'o cu roscovi si cu
 halvas indirnetico !.. Ama ! *ohi*, bade Trohine ... *ohi*,
 zupinesa Ilenuta !.. n'a fi cum socotiți voi ... mai sint
 si eu pe aice ... si nu laso se mi sufla niste țaranoi
is to borsi *mesa* ! *Ohi*, bade Trohine ! mi esti dator
 cu 500 de lei, de asta earna, si daca nu mi'i plati
 paraluți, *tora, tora, gligora*, pe sin, pe sin, am se'ți
 puno ecsecuția, si se'ți opresco nunta. (bate la ușa lui Trohin)
 Trohine, moi, Trohine, bre ! *ela do* !

SCENA IV.

Gaitanis, Trohin (eșind din casă).

Trohin. Aud ? .. Cine mă chiamă ?

Gaitanis. — Ea vino 'ncoace, mo.

Trohin. — (în parte) Găitanu ! m'o prins în laț ...

Gaitanis. — Ma rog, zupune bade Trohine, cum in-
 draznesti se faci nunta, până nu'mi plati cei cinci
 sute de lei ? .. ha ? ..

Trohin. — (în parte) M'a strîns cu ușa grecu, dar oi
 să mă fac surd.

Gaitanis. — Auđitu mu, ha ?

Trohin. Cine ? țapul cel mare care te-o în-
 pus astă earnă de-ai picat pe ghiață ? .. o murit sêracu !
 d-ta să fii sănêtos !

Gaitanis. — Țe Țap? .. Eă Ți vorbesco de bani.

Trohin. — Aăa, aăa ! bietul Balaban ... el sëracu! ..

Gaitanis. — Eă! apoă sě nu te faci zaratico? .. Eă i Țico bani, si el mi raspundi Balabani. (tare) ȚinȚi sute de lei? ..

Trohin. — (în parte) Sbeară tu, grecule, căt 'Ți-a Ținea gura ... (tare) Aud?

Gaitanis. — Unde's baniă meă? .. Unde'ă Ilenuă?

Trohin. — Măriuă? baba Măriuă?

Gaitanis. — *Na tos!* acum mi pomeneste de baba Mariuă? Ma chind aă asurȚito aăa, bre, *hondroche-fale?* (strigă tare la urechăa lui Trohin) Ilenuă ... Ilenuă ... surdole!

Trohin. — (răsărind) Ho! că m'ăă spăriet.

Gaitanis. — Ho! .. (în parte) Mi a Țiso ho, ca la *vodia!* ... (furios) *Esi, ise, ho, bovole! ma ego ime loghiotatos, apo to Tenedosi!* auȚitumu? .. *apo to Tenedosi!* si am se'Ți puno ecseȚiă ca se'mă platesti datoriea! auȚitumu? Ma ducó s'aducó aice pe privighitori! .. AuȚitumu? .. Privighitori! ..

Trohin. — Că privighitorile nu măă cătă acum, jupâne.

Gaitanis. — Ba chinta, chinta. (bătěnd în pumnă) Si aă se chinta si tu, acús ... Acús?

Aă si chinta,

Aă si chinta

Si se maninȚă o plaȚinta

Chiparata

Si sarata

Cum n'ăă muncat niȚi odata!

Trohin (în parte).

Văă de mine!

Văă de mine,

C'a sě'mă facă vr'o ruăine!

Ce păcate !
 Ce păcate,
 Vaî de mine'mî cad în spate!

Gaitanis (bătînd în pumni).

Aî se chinî! aî se chinî ca un cuc	} bis.
Neschi!	
Si se merzî, si se merzî cu butuc,	
Neschi!	

(împreună)

Gaitanis.

Aî se chinta,
 Aî se chinta
 Si se maninî o plăcinta
 Chiparata
 Si sarata
 Cum n'aî muncat niî odată!

Trohin.

Vaî de mine !
 Vaî de mine,
 C'a sî'mî facî vr'o ruşine!
 Ce păcate !
 Ce păcate,
 Vaî de mine'mî cad în spate !

(Gaitanis iese furios prin dreapta. Se aud chiote de nuntaşi, în stînga.)

SCENA V.

Trohin. — Eaca şi nuntaşii... Sîracul de mine ! am păşit'o tocmai astădî, cînd îmi mărit fata!.. şi din păcate n'am nici un ban ca sî mă pot plăti de grec, că am pus tot ce-am avut în zestrea Ilenuţei. Doamne, doamne! adică sî te ferească Dumnezeu de holeră, de locuste şi de... Găitanî ! (între în casa lui).

SCENA VI.

Nuntașii, (mai pe urmă) Trohin.

(Doi vornici de nuntă, cu pălăriile înpodobite cu flori, intră din stânga, înainte, ținând în mână câte un baston alb, câte un colac și câte un buchet de flori. — După ei vine mirele încungîiurat de țărani cari chiuesc. Toți se opresc în mijlocul scenei, în fața casei lui Trohin).

(În vreme ce intră Nuntașii, orhestrul cântă aria nnnții)

Vornicelul. — (cătră mire) Ei, măi Trotușane! . . Eată-ne agîunșî la casa Ilenuții! . . Dar păn'a nu bate la ușa ei, sê ne cântî un cântic de cele bêtărănești, de care aî audît de la tată-têu.

Trotușan. — Bucuros . . . Sê vê cânt cânticul Tătaru-luî.

Toți. — Dar, dar!

Trotușan. — Apoî, ȑice că, pe când năvălea Tătarîi în țeară, strêmoșîi noștrîi care erau puî de vitejî, le cânta așa, de pe ist mal a Nistruluî:

I.

Măî tătare, ține'țî calul!
 Măî tătare, strînge'țî frăul!
 Măî tătare, lasă malul,
 Nu cerca a trece riul;
 Că, pe crucea sfînteî lege!
 De voî doî, peste hotare,
 Nimic, ȑeî! nu s'a alege,
 Măî tătare, măî tătare! . .

Dacă Tătarîi era oameni de cuvênt, și se întorcea înapoî, Româniî îi lăsa în pace; ear de nu, apoî strêmoșîi noștri le vorbea încă odată cu binele și le ȑicea:

II.

Măî tăt . . e, dă-ne pace!
 Măî tăt . . e, stăî, nu trece!

Măi tătare, nu mă face
 Să-ți fărâm capul în dece.
 Că, de sus, de pe movilă,
 De-oii svêrli ghîoaga cea mare,
 Singur 'îi-oii plînge de milă,
 Măi tătare, măi tătare !

După asta, dacă 'l împingea păcatul pe dușman să treacă în țeara noastră, apoi îl videa Dumnezeu ! Românul perdea răbdarea, rîdica ghîoaga, și 'l turtea pe tatar la pămînt, și 'l da la corbî ! Pe urmă 'l prohodea așa :

III.

Măi tătare, unde 'îi e pala ?
 Măi tătare, unde 'îi e calul ?
 Măi tătare, unde 'îi e fala ?
 Nu 'îi-am spus să nu treci malul ?
 Nu sciaî, tu, măi vecine,
 Ce 'i Românul în turbare ? ..
 Corbul mușcă-acum din tine,
 Măi tătare, măi tătare !

Toți. — (chiuesc vesel) Să trăești Trotușane.

Trotușan. — Noroc să dea Dumnezeu, să se ne facem și noi ca strămoșii noștri !

Toți. — Ura ! ..

Vornicelul. — Haî de-acum să începem nunta. (Se apropie de casa lui Trohin împreună cu cel-l-alt vornicel, și bate la ușă).

(Orhestrul cântă în surdină).

SCENA VII.

Nuntașii, Trohin (eșind pe pragul ușei).

Trohin.

Oameniî bunî, bine-aî venit !

Vornicelul.

Moșule, bine-am găsit !

Trohin.

Ce vreți la bordeul meu ?

Vornicelul.

Să'ți agiute Dumneșeu ! . .
 Sîntem oameni călători,
 Călători și vînători ;
 Și cătăm o căprioară
 Tinerică, sprintioară,
 Că-ochisorî de porumbele,
 Cu cosițele 'n inele,
 Și cu salbă de mărgele.
 Și 'î frumoașă, vorbitoare,
 De trup gingaș ca o floare
 Păsărica cîntătoare
 Care cîntă, făr' să sboare. . .
 Rogu-te, moșule, spune :
 N'ai vădut așa minune ? . .

Trohin. — Ba am vădut'o, fețiî mei. Mai dinioare trecea pe aici și o întrat în casa mea. Așteptați să v'o aduc. (Intră în întruși se întoarce aducând o babă scurtă și urtă). Asta v'e minunea ce cătați ?

Toți. — (ridînd) O ! . .

Trotușan. — Ba, ferească Dumneșeu ! . . asta'î Știrba-baba-cloanța ! . .

Trohin. — (ridînd) Veți poznaî în loc să pun mîna pe o căprioară, am pus mîna pe-o bufnișoară. (Intrînd car în bordeiu).

Vornicelul. — Da mare hătru'î moș Trohin ! Ha, ha, ha ! . .

Toți. — Mare hătru'î !

SCENA VIII.

Nuntașii, Trohin, Ilenuța, Țărance.

Trohin. — (eșind înainte) Eaca, mai flăcăi, căprioare sprintioare, pasărele cântătoare, floricele frumoșele... Pe care o cătați voi?

Trotușan. — (alergând la Ilenuța) Pe Ilenuța, pe Ilenuța!

Ilenuța. — (cu bucurie) Trotușan! (vin amândoi în fața scenei).

(Împreună, aria: *căruța poștei*).

Trotușan.

Dulce iubită,
A mea ursită,
De-acum cât lumea vreă să trăesc;
Căci în uîmire
De fericire,
În raîu, cu tine, simt că plutesc!
(împreună).
Ah! în uîmire
De fericire,
În raîu, cu tine, simt că plutesc!

Țărani.

Veđi ce uîmire
De fericire,
În a lor suflet acum simțesc!

Ilenuța.

A fi iubită
Ș'a ta ursită,
E tot ce 'n lume de-acum doresc;
Căci în uîmire
De fericire,
În raîu, cu tine, simt că plutesc!

(Împreună).

Ah! în uimire
De fericire,
În raYu, cu tine, simt că plutesc!

Țărani.

Veđi ce uimire
De fericire,
În a lor suflet acum simțesc!

Vornicelul. — (dispărîndu'i) Bine, bine; lasă că vë veți drăgosti mai pe urmă. Acum, haï së tragem o horă de nuntă.

Toți. — Hora, Hora!

Vornicelul. — Vino, moș Trohine, de gïoacă cu noi; haï, doar ți'i mai scutura din cele bătrănețe.

Trohin. - Bucuros, feții mei! Haï së gïucăm hora Ilenuței... știți ceea:

Haï Ileană, la poeană,
Ileano, Ileană.

(Orhestrul cântă hora Ilenei; toți se prind la gïoc și cântă)

Cor general.

Ha', Ileană la poeană,
Ileano, Ileană!
Së săpăm o buruiană,
Ileano, Ileană!
Buruiana măculuï,
Ileano, Ileană!
Ca s'o dăm bărbatuluï,
Ileano, Ileană!

SCENA IX.

Cei dinainte (jucând), **Gaitanis, Privighitorul.**

Gaitanis. — Ha, ha! voi chintați si zucați?

Trohin. — (vădând pe Gaitanis) Na, c'am pățit'o, sëracul de mine!

Gaitanis. — Chintați *tin* Ileana *is tin* poeana... Ma nu trebui si chintați asa, dar ea asa:

Ha! țerane, la 'nchisore
Bade Trohine!
Cu butuți la pișore
Bade Trohine!
Pân' ce'î plati paraluți
Bade Trohine!
A lu! chir Gaitanuți
Bade Trohine!

(Hora se strică).

Toți. — (spărieți) La închisoare!

Gaitanis. — *Neschi*, la închisore sa! la groso, cum 'ți-a plăcea mai bine. Mo! privighitori, pune muna la gât a lu!

Trohin. — Mă rog, jupâne dascale...

Gaitanis. — *Loghiotatos*, bre!..

Trohin. — Fie și ghiotatos... Nu'mi face o rușine ca asta, tocmai dinaintea satulu!

Gaitanis. — Sat, mat, *che* pasat... nu mi pasa. Pune muna la gât a lu!

(Privighitorul apucă pe Trohin de braț).

Trohin. — Lasă măcar până mâne, cucoane Găitane... până după ce s'a stîrși nunta Ilenutei.

Gaitanis. — Nunta Ilenutei!.. *Ohi!*.. De o suta de ori *ohi!*.. audîtu-mu? Platești pe sin îndată? ori te puno la butuco.

Trohin. — (în parte) Butuc s'e te faci! (tare) Da'î păcat de Dumnezeu s'e strică bunătate de nuntă ca asta... Fă'ți milă macar de biata fată, dacă nu ți'î milă de bêtărnețele mele... Ilenuto, vino de'l roagă

și tu, fata mea, doar s'a îndupleca. (în parte) Îndupleca-l'ar draci!...

Ilenuța. — (viind lângă Gaitanis) Chir Gaitanis, mă rog d-tale, nu te 'ndura, fii cum te-arată chipul.

Gaitanis. — (în parte) Acu, sirata? (tare) *Ohi*, necredinșosa serpoaica ce esti; nu vreă! nu vreă se fiă ca obraz a mea.

(Arie: *of, of, of! ce superare; din Peatra din casa*).

Ilenuța

Of, of, of! te rog, a! milă
De-un sorman și de-o copilă!
Veđi că plâng și suspin;
Fie'ți milă de-al meu chin!

Gaitanis.

Ba, nu, nu, sirato, ba!
Eă nu sint de dandana,
Se me'nseli cu amori
S'apo! se'm! da! cu piçori,
Si de mine tu se riđi
S'apo! semi façi biz!

Ilenuța.

Ah! te rog...

Gaitanis.

Fuz!, nu vreă.

Ilenuța

Ah! te g!ur pe Dumneđeu.
Nu fii răă...

Gaitanis.

Na, na, na!
Fevghe, fevghe, Satana!

Ilenuța.

Of, of, of! te rog, ai milă
De-un sorman și de-o copilă!

(Cade în genunchi).

Gaitanis. — Deziaba te culchi la pamunto, che nu me mai inseli. Privighitori, umfla pe dimialui. (arată pe Trohin).

(Privighitorul apucă pe Trohin și vrea să-l ducă).

Toți. — Cucoane Găitane . . .

Gaitanis. — *Sopa*, bre! La Ispravniție!

(Ilenuța rămâne plângând în dreapta. — Trotușan stă lângă dînsa de o mîngăie. Gaitanis stă în stînga, în fața scenei, și face semn privighitorului ca să ducă pe Trohin).

SCENA X.

Cet dinainte, Alecu (în costum bogat de țeran, vine din fund și se întâlnește cu țărani, în mijlocul scenei).

Alecu. — Ce este, oameni buni?.. Ce ați pățit?

Trohin. — Ce vîd? cuconașul!.. Dumnețeu te-o trimis!

Alecu. — Da, ce este?

Trohin. — Ce să fie, cuconașule? Ea, păcate! Ju-pânu Găitan vrea să ne strice nunta.

Alecu. -- Pentru ce?

Trohin. — Pentru că 'î sunt dator cu 500 de lei.

Alecu. — Auzi Gaitanu dracului! Ea stați, stați oameni buni.

Gaitanis. -- Ce?.. cine îndrazneste se poroncasca aițe?

Alecu. — *O dulosas tapinos.*

Gaitanis. — Alecul!.. *me* strae țaranesti! Ce cauți aițe *catergari*? ha?

Alecu. — Am venit să gîoc la nuntă, în cîuda mataluți.

Gaitanis. — Acus? . . Mo, mo Frunța, pune muna pe dimialuși și'l adă acasa cu de-a sila ca să învețe *to matimatu*.

Alecu. — (furios) Auđi țapu! (cătră țărani) Pe dînsul, flăcăi! . . Eă vă poroncesc! . . Unflați'l pe sus și'l puneți în scrîncîobul ista, de'l învêrțiți păn' ce-a ȓice, aman.

Gaitanis. — Ȑe, ȓe? . . bre . . . ȓe puschi!

Trohin. — Dacă poroncește stăpănu . . . pe dînsul copiî!

(Țăraniî se arunc asupra lui Gaitanis, îl unflă pe sus și'l pun cu de-a sila în scrîncîob .

Gaitanis. — (sbucîumăndu-se furio Cum indrazniți, moî?.. pe m ne! . . pe chiar *Tenedosi apo to Gaitani* . . . *Cacohrononachi* moziȓe . .

Alecu. — Ha, ha, ha . . . Nu te da, palicari . . . *Ela more* . . . ha!

Gaitanis. — (în scrîncîob) Lasa, lasa, che a veni el babacato dimitale *apo to Iasi* . . . Auđito asa *cater-gari*! . . *Enas loghiotatos is to scrinȓobo*? . . Am se'ți trago ȓinciȓ decî la talpe.

Alecu. — La talpe? . . mie! . . Întoarceți scrîncîobul, flăcăi.

(Țăraniî încep a întoarce scrîncîobul, în vreme ce cîntă horul următor
Gaitanis se sbucîumă furios în scaun).

Alecu (arie: *Patru-deci de arnăuți*).

Uȓa, uȓa, căpitane.
Uȓa, uȓa, Găitane.

Toți.

Uȓa, uȓa, tot aȓa,
Măi, voînice, nu te da!

Gaitanis.

Aman, aman! che nu măi pot,
 Aman, aman! che mor de tot. } bis.

Toți.

Ușa, ușa, căpitane,
 Ușa, ușa, Găitane, ș. c. l.

Gaitanis. — (răcnind) Stați, che mi sfirsesco de ȃile.

Alecu. — Opriți scrîncîobul pușintel.

(Țăranii opresc scrîncîobul)

Gaitanis. — Uf, aman!

Alecu. — Ei! chir Gaitanis! măi vreî să strici nuntile oamenilor?

Gaitanis. — Nu măi vreî se strico nimica... lasa se mi scoboru, che 'mî-a venito virtizelu la capo.

Alecu. — Da, baniî lui moș Trohin îi măi cerî?

Gaitanis. — *Ta pentacosia grosia? .. Malista, malista* îi ȃer, și acum pe sin îi ȃer...

Alecu. — Așa? .. Ei! flăcăi măi dați'l pușintel în scrîncîob, că încă nu s'a săturat.

Gaitanis. — (turbat) Blastamați... Diavoli... Eniȃari!..

(Țăranii încep ear a'l întoarce, cîntînd ca măi înainte).

Ușa, Ușa, căpitane, ș. c. l.

(Se aude în stînga în fund un răcnet de surugiî și pocnete. Țăranii opresc scrîncîobul. Frunȃ ȃesă prin stînga.

Alecu. — Oare ce poștă s'aude?

Gaitanis. — ȃe posta? .. Ha, *cacoriziche!* ȃi'î frica acumu che vine babacato de la Iasi. (fiecîndu'sî mînile de bucurie) Ha, ha! a venito vremea se mi resplatesco de toți. Am se vi aratu eî ușa, ușa.

Alecu. — (în parte) Că de-a veni tată-meu... am pătit'o!

Frunză. — (întrând) Eaca, cuconașule, un răvaș de la Eși.

Alecu. — (luând răvașul) Da... cine l'a adus?

Frunză. — Ce ved?... Tatăl meu mă cheamă la Iași ca să mă trimită la Paris!... Vivat!... am scăpat de Gaitanis!... la Paris!... la Paris!...

Gaitanis. — Țe? Țe?... la Pariso?... a nebunito *che* tataso!

Alecu. — (plin de bucurie) Oamenii buni! nu mai aveți nici o grijă de nimic, că eu mă fac nunul Ilenuții, și'i dau 2000 de lei zestre.

Trohin. — Să trăești, cuconașule! și să'ți dee Dumnezeu sănătate și bucurie... Hura! strigați hura, copii!

Țăranii. — Hura!

Alecu. — Cât pentru chir Gaitanis, fiind că a îndrăsnit a pomeni de bătae la talpe... îl osândesc să stea în vârful scrînciobului, păn' ce s'a sfîrși nunta.

Gaitanis. — (furios) Satana!...

Trohin. — Ba nu, cuconașule; dacă socoți, să'l întorcem în scrînciob până ce 'mă-arta cei 500 de lei.

Toți. — Ha! să'l dăm! ha! să'l dăm!

Gaitanis. — (spăriet) *Ohi, ohi*, stați bre, *varvari*, che ertu tot.

Alecu. — Așa mai vii de-a casă... dar să gîloci cu noi.

Gaitanis. — Ma nu știu de cât *to* piperi.

Trohin. — Lasă că te-oîu învăța eu.. Acuș, așteaptă!

(Ilenuța se apropie de Trohin și'i șoptește, arătând pe Alecu).

Gaitanis. — (vine în fața publicului) Piperi cu tabaco am traso! nasu mi s'a rosito! ranito de pusca la *ipochimeno* am fost! în scrîncobo m'am dato! paraluți am prapadito! pe Ilenuța am prapadito, și acum se mai zoco

și la nunta ei!.. Eă! Gaitanis, *loghiotatos, apo to ostrovi Tenedosi!*.. Bine ȕice un filosof, nu știă care: *mateotis mateotiton, ta panta mateotis!* (se trage mal în fund).

Trohin. — (ȕiind pe Ilenuȕa de mână, vine lângă Alecu) Cuconașule! eaca hina d-tale care vrea s'ȕi facă o rēgea.

Alecu. — Ce doresci, hinișoară dragă?

Ilenuȕa. — Să gȕoci cu mine, cuconașule.

Alecu. — Din toată inima, dragă Ilenuȕă. (în parte) Îi bine ca boerii s'ȕi dee mână și s'ȕi iege frăȕie cu țărani!

(Alecu ȕe pe Ilenuȕa de mână și o aduce în faȕa publicului).

Ilenuȕa (cătră public).

Sărăcimea mângăiată prin al vostru ajutor

Cătră voi acum înalȕe glasul ei mulȕemitor.

Fiȕi cu toȕiȕi veseli, mândri de-a voastră faptă bună:

A sēracilor ȕubire, pe bogaȕi îi încunună!

(ȕocul se începe. Alecu joacă cu Ilenuȕa. Trotușan cu o fată din sat. Trohin cu Gaitanis).

(Cortina cade)

CHIRIȚA IN IAȘI

saă

DOUĂ FETE Ș'O NENEACĂ

PERSOANE :

ACTORI:

Cucoana Chirița	D-1 <i>Milo.</i>
Grigori Bârzoiu, soțul ei	» <i>Teodoru.</i>
Aristița } fetele lor	{ D-la <i>Chiclu.</i>
Calipsița }	{ » <i>Bibiri.</i>
Pungescu, coșcar bucurescean	D-1 <i>Teodorini.</i>
Bondici, coșcar iașan	» <i>Neculau.</i>
Guliță, copilul Chiriței	» <i>Luchian.</i>
Văduva Afin	D-na <i>Sterian.</i>
Luluța, copila ei	D-la <i>Nini.</i>
Sărdarul Cuculeț, director de Agie	D-1 <i>Boncu.</i>
Un fecior boeresc	» <i>Bosie</i>
Ioana țiganka	D-na <i>Ralița.</i>
Un slujitor de barieră	D-1 <i>Apostoln.</i>
Un surugiū	D-1 <i>Handoca.</i>
Un neamț cu orga	» <i>Halepliu.</i>

Poftiți la bal. — Slugi. — Surugii. — Cai de poștă.

CHIRIȚA ÎN IAȘI

CHIRIȚA ÎN IAȘI

saă

DOUA FETE Ș'O NENEACA.

COMEDIE CU CĂNTICE, ÎN 3 ACTE.

Representată pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor români ia 1850.

ACTUL I.

Teatrul represintă ulița Păcurarii plină de omët; în stânga, în fund se vede bariera închisă. — La ridicarea cortinei se aud chiote și pocnete surugiescî. Bariera se ridică și încep a trece în fund vr'o 16 cai de postă, cariî trag o trăsură veche pusă pe tălpi de sanie. Caii întră în culisele din dreapta, dar trăsura rămâne troenită în mijlocul scenei. În coada trăsuriî sînt aninate o mulțime de sipete și de cutiî; ear pe deasupra lor șede o țigancă învelită într'o cergă strenteroasă; ea ține în mână o cutie cu bonete. Pe capră stă un fecior boeresc, țîind altă cutie. În intru se afla cucoana Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bărzoî. — Începe a însera și a nînge.

SCENA I.

Chirița, Aristița, Calipsița, Guliță, Țiganca, Feciorul, Slujitorul de barieră. un surugiû.

Slujitorul. — (alergând după trăsura, ȳce țigancei din coadă). Cine dicî că'î în trăsura?..

Țiganca. — Cucoana Chirița.

Slujitorul. — Cum? .. Crița?

Țiganca. — Chirița ... surdule.

Slujitorul. — Chirița Surdulea? .. Da cască'ți pliscul mai tare ... cîoară, și cârâe mai disghețat ... Ce cucoană 'î în trăsură?

Țiganca. — Dute pîrlii! că doar n'am sê'ți toc la ureche până mîne.

Slujitorul. — De! Baragladină, te-ai pichirisit?

Țiganca. — Baragladină ești tu, guleratule!

Slujitorul. — Ean veđi moachia, că s'o fudulit ...
(asvêrle în țigancă cu omăt) Hîși, cârâitoare.

Țiganca. — Șeđi binișor, blăstematule, că te ie dracu.

Slujitorul. — Hîși, cîocănătoare! ..

Țiganca. — Batê-te pârdalnicu, sê te batê! .. șeđi binișor.

Slujitorul. — Hîși, duh de baltă ...

Chirița. — (scoțînd capul și primind omătul în obraz). Ce este? ce-ați pătit... carnacsî! că era sê mă chîorască! .. Cine-asvêrle cu bulgări? .. (cătră țigancă). Ce te-o apucat mă rog, coțofano, de cârâi ca cîoara 'n par? .. Îe sama la lucruri bine, și tacî din plisc. (î-torcîndu-se cătră fecior) Și tu, mojiule, ce stai în capră ca un degerat și nu ȑici surugiilor sê meargê? .. Vai, batê-vê crucea mangosiilor, c'o sê'mî faceți ȑile fripte! ..

Slujitorul. — (la oblon) Cucoană ...

Chirița. — Ce'î?

Slujitorul. — Cum îi numele d-tale?

Chirița. — Cum mi l'o dat nânașu ... Lipsești de-acole.

Slujitorul. — Așa știu și eă... d'apoî veđi, cucoană, că trebue sê te trecem la catastiful barierii.

Chirița. — Sê mă trecî la catastif pe mine? .. da

ce sînt eă, sė mē treci la isvod? . . Auđi vorbă! . . Măi!
că obraznici măi sînt guleraii iști cu săbiuțe . . .

Lipsesci mojice!
Lipsesci de-aice,
Că'ți sar în pěr
Și te bat mēr.
Auđi dārzie! blăstēmăție!
Obrăznicie
Și mojieie!
În cataztifurī el sė mē scie;
Sė'mi facē mie
Catagrafie,
Par'eă ași fi marfă de băcălie,
Brașovenie
Saă lipscănie!

Toți

Lipsesci mojice!
Lipsesci de aice,
Că'ți sar în pěr
Și te bat mēr.

Slujitorul. — (astupându-și urechile) Ho țeară! . . că doar n'am urechi de săftian . . Cucoană, avem poroncă sė nu lăsăm pe nime 'n târg, păn'a nu'l întreba de nume.

Chirița. — Ei? c'or sė'mi scoatē sufletu! . . Du-te de scie c'o venit în Iași: cucoana Chirița a banuluī Grigori Bârzoii, de la Bârzoienī, cu Aristița, Calipsița și Guliță, copiī lor.

Slujitorul. — (în parte) Mă! . . ce pomelnic! (tare) Cum diseși, cucoană?

Chirița. — Eaca surdu! . . (răpide) Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bârzoii ot Bârzoienī. (la surugiū) Mănați, măi, și luați seama la covățele. (în parte) Aice 'n capitală ești tot cu dīlele 'n mână.

Slujitorul. — (în parte) Crița, Răștița, Lăpsșița și Gur-

luită Brânzoiu!... da... a dracului nume!... par' că se bat babele 'n gură... Mă duc să'î torn în catastif. (merge spre barieră) Gurluită, Lăpșița... Crița... (îesă).

Chirița. — (la surugii) Pornit'ați, jârpanilor?

Surugiul. — îndemnând caii) Hi, hi, hi; hi, copii... nu mă lăsați... Hi, hi, tătucă... Hi, hi, mâncav'ar lupii (pocnesce) Hi Iudă... Hi, jupitule. Eaca mă! c'or se mă lase 'n troian... Hi, hi, da hi... luav'ar dalacu... prohodiv'ar cîoarele!...

Chirița. — (scotînd capul rapide) Tacă-vă gura, bețivilor, că vă aud copilele.

Surugiul. — Ean lasă-ne, cucoană hăi... nu ne mai necăji, că destul necaz avem noi cu rădvanul ista, ardă'l focul!...

Chirița. — Ba se te ardă pe tine focul... auți?... rădvan!... trăsura mea de nuntă, nouă, noușoară!... de abia din vremea bejăniei!... Ha!i, mînați și numai faceți vorbă.

Surugiul. — Hi, hi... odată copii cu toți!... Hi! lăsav'ați oasele cîoarelor și pelea vamișului... Ha, ho, ha, ho, tbr... degeaba!... de-acum ne-am troenit...

Chirița. — Ne-am troenit?... Eaca! na, și 'alta acum... chîiar colac piste pupăză! (feciorului) Ce stai ca un butuc în capră, mangositule... coboară de-agîtută la trăsură... Ean veți'l, mă rog, par'că'î un boeriu!... nu'î bun nici de o treabă...

Feciorul. — (leneș) Dacă'î chîiar în zădar... nu ne scoate de-aici nici dracu...

Chirița. — Sărmene, Sărmene... 'ți-oiu arăta eu acuș pe dracu, somnorosule... dă... dă!...

Feciorul. — (scoborîndu-se) Somnoros, da! și eu n'am închis ochii de două nopți!

Chirița. — (sărînd din trăsură) Ean auți'l că și răs-punde!... (luncănd) Carnaci! că era să'mi rup șelele! (împingînd feciorul) Ea colo... colo la rēzor, tontule... pune

umăru de 'npinge, că ești coșcoge... (la surugiū) Hai măi, opintiți vîrtos.

Surugiul. — Hi, hi, svêntav'ar vîntu și v'ași vinde păstrama!

Chirița. — Tacă-vă gura, blăstemaților! că vă aud copilele! (la fete) Astupați-vă urechile! (în parte) Îi un păcat cu niște ghîorlanî. (la țigancă) Da tu, cheramo, ce stai acolo par' că clocești ouă... dă-te gîos să se mai ușureze trăsura.

Țigancă. — Cuconiță, nu mă pot scobori fără de scară.

Chirița. — Scară?... 'ți-oiu da eū la scară, coțofană... deschide'ți aripele și saī la pămînt... da doar mi'ī strica cutia... c'atîta'tit rebuie.

Țigancă. — (sărînd) Valeū!.. că 'mī-am scrintit piciorul! valeū! (sărînd, scapă cutia, care se strică).

Chirița. — Tronc! par'că 'nadins'ī-am ȝis să 'mī-o strice!.. Of! sêraca 'n de mine! că 'mī vine să ȝip și să ieū câmpii!.. Mult oiu să măi staū în drum? (aleargă la oblon și lunecă) Carnacsī! că 'mī-o plesnit șireturile de la rochie!.. Aristițo, Calipsițo, dați-vă gîos și voi, doar ne-om distroini măi degrabă... ea așa... frumos... încet, să nu lunecați.

(Aristița și Calipsița se cobor. Gulița vrea și el să ieasă, dar Chirița îl opresce).

Gulița. — (cepeleag și alintat) Să mă cobor și eū cu ȝitacele?

Chirița. — Ba nu, Gulița mamei... nu, drăguță; mata șeȝi în trăsură ca să nu rēcești.

Gulița. — El... nineacă, vreū să mă cobor... na...

Chirița. — Ba nu, suflete... dacă mă iubești... șeȝi mătăluță loculuī, pufulu, și te învêlește cu con-tășu băbacăi.

Guliță. — Ei ; m'am săturat de contăș ; vreă să mă dau pe ghiață...

Chirița. — Ba ... să nu faci poznă, Gulița nineacăî, c'apoî s'a mânia nineaca și nu 'ți-a mai cumpăra minavet ... știî mata ... minavetu care ți'l-am făgăduit...

Guliță. — Așa ! de triî anî de când mă porți cu făgăduința...

Chirița. — (sărutându'l) Gulița mameîl.. că nostim ești ... nu fii de diochi ... (îchide oblonul și ȳice surugiilor) Haî flacăî de-acum, că vë făgăduesc bacșiș bun ... câte un fîfrig de om ... (căutând în culise) Eaca poznă ! da unde's surugii !

Feciorul. — Or fi fugit !.. cine știe ?.. la vr'o crâșmă poate ... (în parte) Heî, că n'us și eă cu dînșii !

Chirița. — O fugit și m'o lăsat lată în mijlocu drumuluî !.. bre ! c'o să mă lovească ceva ! (furioasă) Ei ; apoî să nu te-apuce șapte-zeci de năbădăicî ?.. *Chirie eleison !* (vine ȳute în fața publiculuî) Mă rog, cine ține poștele ?.. cine'î otcupcicul ghipcanilor ?.. să dee ochi cu mine, dacă l'î ține curăoa ... să'î ȳic două vorbe ... da vorbe !.. să le pominească cât o trăi ... știî ?.. cole ... engolpion de anul nou 1844.

I.

Ean să'ți spun, otcupcic dragă,
Vel otcupcic de ghipcanî !
Toți motaniî, fără gă,
Nu'î plătesc nicî ch ... două banî !
Of ! mări frate
De aî păcate,
Cu caî de poștă să pornescî ;
De multă cîudă
De multă trudă,
Te simți
Ba

Nicî căpișele
 Ba ștreangu'î putred de ars în foc ;
 Hi, plîosca, trosca,
 Hi, trosca, plîosca ! .
 Sluga 'n pricină... estî tot pe loc !

II.

Drept sê 'î spun, otcupcic dragă,
 Vel otcupcic de ghipcan'î !
 To'î motani'î, fără șagă,
 Nu'î plătesc nicî chîiar do'î ban'î !
 Căcî dacă pleacă,
 Colbul te 'neacă;
 Giodu'î lipsesce benghîuri pe nas;
 Bic'ul pocnește
 De te-asurdește,
 Și cai' postel alerg... la pas !
 Ba sta' la dealur'î;
 Te da' de malur'î;
 I'î sfarmă trupul de nu mai po'î !
 Și de nu'î pasă,
 Ajung'î acasă,
 C' un och'iu, c' o mână, și cu tre' ro'î !

Chirița. — (alergând în fund) Poftim poștel !.. dacă nu merg caii, fug surugi'î !.. Da unde s'o înfundat blăstămați'î ? (intră în culisa din dreapta din fund) Vai ! că buni's de spîndurat în iarmaroc ! . Auđi !.. carnacsî, că luncușu'î ?.. Valeu !.. (se aude cădînd pe ghîață).

Aristița. — } Vai de mine ! a căd'ut nineaca pe
Calipsița. — } ghîață !..

(Alerg amîndoa după Chirița și se aud picînd și țipînd în culise).

Valeu... Valeu...

Feciorul. — (căutînd în dreapta) Ha'ita... buf... na, c'o căd'ut și duduile... Ha, ha, ha... una piste alta...

(În vremea aceasta Gulița se coboară furiș din trăsura și începe a sê da pe ghîață).

Gulița. — Uța... a... a... Bine'î de dat de-a să-

niișul... Uța... a... a... Nineca s'o dus... bine 'mî pare?

Țiganca. — (ghemuită în cergă lângă coada trăsurei) Da astêmperă-te, conașule, că'î căde gîos, și ți'î sparge capu.

Guliță. — Tacî, coțofano... nu cârâi.

Țiganca. — Haîde, haî, că te-o vede ea cucoana acuș.

Guliță. — Tacî, îți dic, c'apoi știi... (cătră fecîor) Măi, fecîor boeresc, vin de te dă pe ghîață cu mine.

Fecîorul. — Ce sê fac?... că doar n'am ȑece capete de stricat...

Guliță. — (mânios) D'apoi dacă'ți poroncesc eũ?... nu vreî?... Eî las, măi bade, că te-oîũ dreg eũ.

Fecîorul. — (în patre) Ba'î dreg tu pe cine aî mai dres, sfrijitule.

Guliță. — Uța... a... las că te-oîũ spune eũ și bu-nicăi și mătușicăi și băbacăi și nineacăi... Uța... a...
(Se aude dincolo de barieră un sunet de zurgălăi și un glas de jidov strigând

vîo, vîi).

SCENA II.

Fecîorul (lângă oblon), **Țiganca** (lângă coada trăsurei)
Guliță (dându-se de-a săniușul pe dinaintea ei), **Bondici, Pun-gescu, Un neamț cu orga și Slujitorul.**

Bondici. — (la barieră) Mă! cel cu trăsura... fă îna-inte... Ce-aî închis șoseaoa!

Fecîorul. — (eăutând în stînga) Dec? cum oiũ sê fac îna-inte, dacă ne-am troenit?

Bondici. — Ce'mî pasă mie?... dă-te în lături că n'am sê șeȑ aici toată noaptea pentru hatârul tēũ.

Fecîorul. — Măi omule, da n'auȑi că ne-am troenit?

Pungescu. — (asemene la barieră) Înhamă-te pe tine și trage sdreavăn până ce'i eși din zăpadă.

Feciorul. — Ba'ți pune pofta 'n cuiu.

Pungescu. — Haît! o pășirăm de la roate... Ei; ce facem acum?

Bondici. — Haî să lăsăm harabagiul și să ne suim într'o sanie de birjă.

Pungescu. — Fie ș'așa ... haît ... vină și tu, neamțule, cu noi.

Neamțul — *No gut ... maïne heren.*

(Bondici. Pungescu și Neamțul cu orga, întră pe la barieră. Slujitorul îi opresce).

Slujitorul. — Cum îi numele d-voastră, domnilor?

Bondici. — D-lui îi spătarul Hațmațuchi, și eă aga Crastavețovici; amêndoî cu ședutul și cu avutul în Focșani... Cât pentru d-lui Neamțul, îi vestitul *baron fon Șonțberg*, care vine de la Podul-Iloaei ca să dee concerturi instrumentale în folosul sêu. Drept care avem cinste a ne închina d-tale cu tot respectul, noi, sus pomeniții și jos iscăliții: spătarul Hațmațuchi, i aga Crastavețovici, i *baron fon Soacășenberg*. (se închină și vine în fața scenei) Ți, cruce-agîută, și dă înainte la catastih dacă poți, cenușerule.

(Slujitorul rămâne încremenit și șueră de mirare. Neamțul începe a cânta din orgă și se trage în fund lângă trăsura. Bondici și Pungescu vin în fața scenei).

Pungescu. — Ha, ha, ha!... răpide mi'l luași pe bietul dorobant, nene...

Bondici. — Nume vroia? nume 'i-am dat; să se sature.

Guliță. — Îra!... Eaca un minavet de canariu, cum vreă eă. (aleargă lângă neamț, împreună cu feciorul și cu țiganca).

Bondici. — Eaca neamțul dracului!... nici n'o apucat a intra în Iași și o și început a rupe urechile Iașenilor. Nu'i destul că ne-o asurdit pe noi în hara-

baoa cea jidovească, de la Roman și tot drumul!.. Ea se vede cum o s'îmî gologănească sinpatrioț!.. Păcat numai că n'are vr'o momiță saă vr'un urs, că s'ar face stup de banî.

Pungescu. — Ce spuî, vere?... care vrea să ȑică... dobitoacele aci în Iași?... ,

Bondici. — Haî, haî!..

Pungescu. — Aî oî dar... ne-am sfințitără noî doî?... ,

Bondici. — *Nibolsa*, fricosule... nu mi te da păcătosome... dar, ea lasă vorba asta... se venim la treaba noastră. Am scăpat din Focșanî cum am putut... cu nepus în masă... că de punea mîna ispravnicul pe noî, ne trîntia poate la gros...

Pungescu. — Vreaî să ȑică la pușcărie.

Bondici. — Și asta din pricina ta; dacă ești prost și lași se te prindă la cărți cu mîta 'n sac?... ,

Pungescu. — Ce pisică 'n sac, neneo? vina mea 'î dacă s'o găsitără alt cartofoi mai ȑeapăn decăt mine și m'a zăritără cînd am tras pe riga de desubtul cărților?

Bondici. — Însfirșit, ce-o fost s'o trecut... am scăpat de-acolo; acum ne rămîne se ne păzim aici vr'o cîtă-va vreme, pîn'ce s'o face lucru mușama... De aceea trebuie mai ântei se ne prifacem numele; se le mai lungim. Tu, te'î chîema de aȑî înainte Pungescovicî și eă Bondicescu.

Pungescu. — Eî ș'apoî!.. despre traiă cum a s'o ducem?... că numai cu *escu* și cu *ovică*, tot covrigi, tot spanac.

Bondici. — Despre traiă?... helbet!.. feți logo-feți de soîul nostru, cu meseria stosului și a bancului, nu per în Iași.

Pungescu. — Se poate, nenișorule... dar mai bine m'ași închîorchîoșa eă în Bucuresci.

Bondici. — Pentru ce, neică ?

Pungescu. — Pentru ce ? ..

De-ai umbla întreaga lume ;

De-ai călca pe rënd anume :

Țeara englezească,

Țeara franțuzească,

Țeara spaniolească,

Nemțescă, leșească,

Italienească,

Păn' și cea grecească,

N'a' găsi chîr într'o mie

Așa târg vestit să fie

Pentru boscărie,

Pentru stosărie,

Pentru coțcărie,

Matrapazlărie,

Și rușfetărie

Și potlogărie !

Bondici. — Nu dic ba, neiculiță ; dar apoi și târgul nostru ... când ai sci. (caută împrejur).

Pungescu. — Spune, că nu ne aude nime.

Bondici. — Iașul nostru 'i chîr de gemine cu Bucureștiul vostru.

Pungescu. — (cu bucurie) Aoleo !

Bondici. — Ce'ți spun eă.

Pungescu. — Care vrea să dică ... de om lua treaba de la mertepea ș'aci, am înfundată ră pă dracu ?

Bondici. — Ba încă și pe tată-său ... c'apoi veđi tu, neiculiță ... vieața 'i un stos de la început păn' la sfirșit, și lumea o masă de cărți. Tot meșteșugul îi să pontarisesci la vreme și să găsești ruteoa norocului, ca să faci roi ...

Pungescu. — Prea bine ... dar dacă ai goană de fante ?

Bondici. — Furi o carte, ș'asa îți dregi bosuïocul.

Bondici.

Nenco, mă crede, vieața'î un stos ;
 Lumea o masă cu postav verde.
 Tot meșteșugu'î de-a juca gros ;
 De-a punta bine și... de-a nu perde !

Pungescu — Ei, apoi halal de mine.

Bondici.

Halal de tine dacă veî sci
 Să'î spoescî bine fruntea, obrazu,
 Și fără frică, de-a te roși,
 Să facî transporturî... cu cîntea mazu !

(împreună).

Halal de tine dacă veî sci.
 de mine dacă voiî
 § c. l. §. c. l.

SCENA III.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița.

Chirița. — Of!.. 'mî vin istericale grecești!.. am alergat prin toate crâșmele și surugii!.. tufă... Oi! cine 'mî-o ȃis s   mă pornesc eu de la Bârzoieni?..

Aristița. — Nineac  ... nu te tulbura, că ear   te-o dure rastul.

Chirița. — Cum să nu mă tulbur, Aristi  o dragă... dacă m'   lăsat    mijlocul drumului, cu c  tel... cu... Ce-o să facem acum?..

Bondici. — (  n parte) O nineac   cu două fete... (  ncet lui Pungescu) A  tine  , muntene, c'  ici'   pe treabă...

Pungescu. — (sco  nd r  pide o p  reche de c  r  i, tale r  pide un stos) P   trebuli  ?.. hareci  !.. stos!..

Chirița. — (cu desnădăjduire) Și nici un bărbat... nime ca să ne vie într'agăitor... Îmi vine să mă trântesc la pământ, ca jidanii.

Bondici. — Un bărbat!... eată-mă's... poroncă. (înaintează spre Chirița).

Chirița. — Ce'mi vędură urechile și ce'mi audiră ochii!... Slavă ție, Doamne, că eată însfârșit un creștin!..

Pungescu. — Doi hristianî, cocoană... că sînt și eă p'acilea.

Chirița. — Foarte vę mulțemesc... dar, mă rog, să mă fericesc cu numele dumilorvoastrę!..

Bondici. — D-luî, prietenul meă, este spătariul Pungescovicî.

Pungescu. — Și d-luî, aga Bondicescu, al meă amic...

Chirița. — (în parte) Un spătar ș'un agă! (încet și rapide fetelor) Țineți-vę mai drept și zimbiți nurliu.

Bondici. — Dar, mă rog, cucoană, să ne norocim și noi...

Chirița — Eă sînt cucoana Chirița a banuluî Giori...

Bondici. — Și dducile?..

Chirița. — Bârzoiu...

Bondici. — A! Bârzoiu?... și dducile?..

Chirița. — Ot Bârzoienî... (se închină).

Bondici. — Am întęles... dar dducile?

Chirița — Copilele mele... Aristița și Calipsița. (încet fetelor) Faceți tali frunios. (tare) Le-am adus la Iasi, drăguțile, ca să pitreacă cășlegile; și puneți-vę în gând, boerilor, că după ce ne-am necăjit pe drum două dle și două nopți, când s'agîungem la gazdă... ne fug surugii tocmai la capętul tãrguluî.

Bondici. — Cum se poate?

Chirița. — Așa, Dău... am pățit'o chiar ca cea care s'o inecat la mal.

Bondică. — Ei!... las' că-oîu spune eă asta vėru-luī meū...

Chirița. — D-luī ține poștile?

Bondică. — Dar.

Pungescu. — (încet luī Bondică) O tăiașī groasă, nene...

Bondică. — Tacī, nerodule...

Chirița. — Sė'țī spun drept... dar sė nu'țī fie cu supėrare... vėrul d-tale n'are nicī un haz cu poștile d-sale... Lehamete și de parale.

Bondică. — Da de cāte orī 'ī-am spus'o eă însumī, cucoană dragă... Ce folos însă!... nu înțēlege de cuvēnt... (încet luī Pungescu) Ce đicī de fete, măī?

Pungescu. — Aū zestre oare?

Bondică. — Așa 'mī mirose... (cucoanei Chiriței) Cu-coană Chiriță, noi amēdoī sīntem gata la poroncile d-tale, și prea fericīți de a te pute înlesni la orī ce'ī dori la târgul nostru...

Chirița. — Bunătatea d voastră...

Bondică. — Ce se potrivescel... Primiți de o cam dată brațele noastre, ca sė vė ducem la gazdă, și cāt pentru trāsură, n'ai nicī o grijă... om trimite boīī noștri ca s'o aducē.

Chirița. — Bucuros!... (în parte) Ce cuconașī de treabă!... cānd ar fi și holtei! (încet fetelor) Dați brațul și mergeți pupuică... tot pe vėrful scarpilor...

Toți

Haideți împreună
Vesel sė pornim,
Și 'ntr'o casă bunī
Sė ne găzduim.

Bondici (Aristiței, dându'î brațul).

Demuaselă dragă, sînt pre fericit,
Că s'e'î daî eu brațul m'am învrednicit !

Pungescu (Calipsiței, asemenea).

Demuaselă scumpă, în veci n'o'ou uita,
C'astă'dî la brațetă, merg cu dumneata !

Chirița (în parte)

Unul țice'î agă, cela-l-alt spătar ;
De 'î-așî prinde ginerî, 'î-așî lua în dar
Unul țice 'î agî, cela-l-alt spătar ;
De 'î-așî prinde ginerî, așî da sărindar !

Toți

Haideți împreună
Etc, etc, etc.

(Bondici, Pungescu, Aristița și Calipsița ies la brațetă prin dreapta. Chirița 'î urmează puțin și se opresce Neamțul care a stat tot în fund, începe a cânta din orgă)

SCENA IV.

Chirița, Guliță și ceilalți.

Chirița. — (oprindu-se) Da ... Guliță? *Chirie eleison!* ... că era s'e'mî uit odoru 'n trăsură ... (se întoarce și găsește pe Guliță lângă Neamț).

Guliță. — Nu pe aista, monsîu neamțule ... cântă pe cel-l-alt ... (bate din picior cu mînie) Nu pe aista, pe cel-l-alt.

Neamțul. — *No! lasenzi şon geen,*

Chirița. — Ce'mî vędără ochiî!.. O eşit dimonu din trăsură!.. şi făr' de blană!.. saraca 'n de mine c'o fi înghecat!.. (aleargă la Guliță) Ce faci aici, diavoli?... Nu 'ți-am spus să nu eşi din contăşul băbacăi?..

Guliță. — Ei; m'am săturat de contăş ca de mere acri.

Chirița. — Auđi?... Ean priveşte cum i s'o roşit nasu!.. par' că 'i o sfecălă digerată! (îi şterge nasul cu batista) Doamne! Doamne! ce păcat cu nişte plođi! Măi Ioane, adă blana din trăsură... l'o lovi un giunghiū şi 'mî-o fi mai mare beleoa. (feciorul aduce o blană din trăsură).

Feciorul. — Eaca şuba cuconaşului...

Chirița. — Şi voi... chîorî ați fost de 'l-ați lăsat se ieasă disvălit?... vină se te 'nbrac, păcatule... Ei; vină ađi şi nu mă supăra.

Guliță. -- Nu mă supăra nicî mata.

Chirița. — Auđi plodu?... las' că 'ți-oiū arăta eū... (il înbracă cu deasila) şeđi binişor... nu crâcni... țist... se nu'ți aud gura...

Guliță — sbătându-se) Nu vreū, nu vreū. (p'ânge) Las' că te-oiū spune eū băbacăi...

Chirița. — (trăgându'l tîrîit) Ce face?... Of! c'o se mă nebunească dimonu... par'că vęd că ear are se m'apuce rastu... Ascultă, Gulița nineacăi: haî că ne-aşteaptă țîtacele.

Guliță. — (trântindu-se la pămînt) Nu'mî pasă mie de țîtace... nu merg.

Chirița. — Ei; bine că'ți cumpăr minavetu cela... ştii mata...

Guliță. — Cumperî?... dacă'î aşı... îemi'l pe-aista, a lui monsîu neamțu. Vină cu noi, monsîu neamțule...

Neamțul. — *Gut... Gut... ser bevol.*

Chirița. — (în parte) Las' se te vęd eū acasă, păca-

tale, c'apoî 'ți-oîu da un minavet de nu'l îi putea duce... Măi Ioane, rămâi aici cu țiganca ca să păziți lucrurile, pân' ce-or veni boii să rîdice trăsura... da doar îți perde vr'o cutie... c'apoî sfântu Neculaî îi gata. (pleacă cu Guliță spre dreapta).

SCENA V.

Cei dinainte, Văduva Afin, Sărdarul Cuculeț.

Afin. — Ce minune!... Cucoana Chirița?

Chirița. — Cucoana Nastasiica!

Afin. — Bine-ai venit.

Chirița. — Bine-am găsit. (se sîrută).

Afin. — Da ce vînt te-o adus pe la noi, soro dragă?

Chirița. — 'Mî-am adus fetele de cășlegi, după obicei. (încet) Da d-ta cum te întîlnesc singură... lângă barieră?...

Afin. — Am eșit puțin ca să mă primblu afară din târg, că pin tîrg îi potop... te ferească Dumnezeu!...

Chirița. — Da, bine... pe gîos?... ha?... Ei; dă... nu te roși, soro dragă... Lumea 'î lume, și tine-reța... Ce te sastisești?... între noi...

Afin. — Da nu mă sastisesc, soro, nici de cum... Mă primblu pe gîos, pentru că așa 'mî place. Am venit cu sărdarul Cuculeț.

Chirița. — Cu sărdarul? (în parte) Hm! mititica...

Cuculeț. — Sîrut mânele, cucoană Chiriță.

Chirița. — Plecăciune, arhon sărdar. Tot la Agie ești?

Cuculeț. — Director și supusă slugă.

Chirița. — Și la mai mare.

Cuculeț. — Amin.

Afin. — Da ... unde's duduile?

Chirița. — Îra! ... ba că chîar! ... unde's?

Afin. — Ha, ha, ha ... pe mine mă 'ntrebî?

Chirița. — Bine ȑică, sêrutaș'ăș ochiî ... S'o pornit de-aici la brațetă cu doi cavalerî.

Afin. — La brațetă? ... cu doi cavalerî?

Chirița. — Precum ȑică, soro: unul, aga Bondicescu și cel-l-alt, spătarul Pungescovicî ... doi bujorî, surioară, două zarnacadele!

Cuculeț. — (în parte) Bondicescu? Pungescovicî? ... mare poznă! (scoate un răvaș și-l citește).

Afin. — Ei bine; și 'ncotro o apucat truspatru?

Chirița. — Hoîsa, pe șoșe ...

Afin. — Dar, îi cunoșteaî mai de mult?

Chirița. — Ba, cât hăciu! ... 'Mî-o eșit în drum sê 'mî dee agîutor; că nu știî, soro, ce-am pățit? ... m'am troenit! ... și sê veđî d-ta: Mê pornesc de la Bârzoienî... și încă bărbatu meü îmi ȑicea: Soro dragă, nu te porni ... stăî ... când ce sê veđî? ...

Afin. — Apoi bine, cucoană Chirița, se poate sê'țî lașî copilele pe mîna unor necunoscuțî? ... Cine știe ce berbanțî? ...

Chirița. — Pușche pe limbă'țî ... vai de mine! că începe a mă umfla grija din tălpî ... mă furnică sudorî pe spate ... Eaca pozna gata! ... Nu cumva se zăresc pe șoșe? (se apropie de culise și caută în întru).

Cuculeț. — (în parte) Sameșul din Focșanî îmi scrie, cu poșta de astăȑî, despre un Bondicî și un Pungescu: doi coțcarî care o desbrăcat lumea pe-acolo ... și mă sfătuește sê'î privighez de aproape ... Oare tocmai ei sê fie?

Chirița. — Nimică! tufă! ... o întrat fetele 'n pă-mênt ... Vai de mine! Arhon sârdar, nu mă lăsa ... de-a afla bărbatu meü, Ȑeü, am sfeclito! ... Ioane,

aleargă; ba... ba... stăi la trăsură... Arhon sârdar... ridică toată Agia în picioare... sêraca 'de mine!.. așa poznă!.. s' mî fure fetele de la ochi!.. Hai degrabă cu toții să le căutăm... Biata Aristița!.. biata Calipsița! Sfînte Mina... s' știî că'ți dau șapte paraclisuri...

Chirița

Degradă, degradă,
Cu toți s'alergăm;
S' mergem îngrabă
S' le căutăm.
Vaî, bițele fete!
Că le-am prăpădit,
Și le-am dat pe bete...
De-acum m'am topit!..

(Neamțul începe a suna un valț).

Chirița. -- (furioasă, aleargă de împinge pe Neamț) Da dute pârlîi, șonțule, cu țîrliitoarea asta. (luncă) Carnacsî! că era s' mă prăbușesc!

Toți.

Degradă, degradă,
Etc. etc. etc.

(Toți alerg în dreapta; Chirița trage de mână pe Guliță, care trage asemenea pe neamț de poala surtucului. Feciorul hoeresc și țigancă rămân lângă trăsură).

Cortina cade.

ACTUL II

Teatrul reprezintă o odă mare cu patru uși: una în fund, care dă în tindă; una în stânga, pe al doilea plan, care duce în etacul Chiriței; două în dreapta, dintre care una, cea pe întâiul plan, se deschide în apartamentul Aristitei și Calipsitei, iar cea de mijloc în fund, în odaia lui Guliță. În fața cu ușa apartamentului fetelor, este așezată, lângă pereții din stânga, o masă cu o besace deschisă și cu gavanoșele de dresuri, pîșoare de făcut sprincenele și un bust de carton. În dreapta, lângă ușa din fund, o masă mare cu rochiile întinse pe dîsa. Scaune, etc.

SCENA I.

Chirița (șede dinaintea toaletei și își face sprincenele). **Țiganca** (calcă rochiile, în fund).

Chirița (cântă).

Ochi și sprincenile
Fac toate pricinile...

(Se aude în odaia lui Guliță un minavet)

Chirița. — (trăsărind) Ear!... o să mă năucească trântor cu minavetu lui!... Cât îi Țiulica de mare tot Țirleşte... de urlă câni mahalalei... Fa, fa Ioană dute de Ți cuconașului să tacă, că m'am săturat de mojiacă de mere pădurețe... Îmi vine acru... (Țiganca intră în odaia lui Guliță) Așa mi se cade, dacă mă potrivesc eu de Ți cumpăr minavetu cela de la neamț. Las' că ține cât dracu pe tată-său. Tronc! că 'mă o dat nucușoară 'n ochi... fa... fa... (Țiganca vine înapoi).

Țiganca. — Aud, cuconă.

Chirița. — Mă rog, ce 'ți-am spus când 'ți-am poroncit să 'mă gătești pîșoare cu bumbac pentru sprincene? aud?...

Țiganca. — Mi-ai Țis...

Chirița. — Nu 'ți-am Țis să mi le faci subȚiri?... Ean veȚi cum mi le-ai meșterit... par'că's buzdugane de vel Armaș din vremea Domnilor greci!...

Țiganca. — Da lasă, cuconiță, că's tocmai cum trebuie . . . doar 'ți-am mai făcut eu pământufuri și badanale de sprincene.

Chirița. — Cum ai cârâit ? . .

Țiganca. — Nicî o dată nu 'ți-ai făcut așa de frumoase sprincene . . . par'că's două lipitori umflate . . .

Chirița. — Înghinate's cum trebuie ?

Țiganca. — Disghinate . . . disghinate . . .

Chirița. — (strănătând tare) Pe brațe ! . . M'o fi pomenind d-lui, ⁵ Ioană.

Țiganca. — Te-o fi pominind, cucoană.

Chirița. — Când ar fi fața sufletețelul, să mă vadă . . . cum 'șî-ar mai răsuci mustețile ! . . (ear strănută) Ear mă pominește !

Ochiî și sprincenile
 Fac tôte pricinile,
 Și cu foc și cu pîrjol
 Pe amor îl daî de gol.
 Când un tinerel îțî place
 Ș'amorez voescî a'l face,
 Cât mi'l ieî puțin la ochî,
 L'aî trecut cu dediochî.
 Cât î jocî și din sprincene,
 De amor se umflă 'n pene,
 Cât din buze mi'î zimbescî,
 Chîar pe loc îl nebunescî.
 Ear de'î facî ș'asa din mînă . . .
 Îî călare pe prăjină !

(Se aude ear minavetul în odaia lui Guliță).

Chirița. — Ear ! Ear ! . . Valeû ! că mare păcate c'un plod ! . . îmi vine să latru, (aleargă la ușa lui Guliță) Țîșt, diavoli, că mă bagî în ipohondrie.

Guliță. — (din odaie) Las', nineacă, că învăț mujica.

Chirița. — 'Țî-oîu da eu acuș o mojiacă, trântorule, de nu'î putea'o înghiți ! (intră în odaie).

Țiganca. — Vai de mine ! ce păcate pe capu meu

de când am venit în Eșul ista!.. ba înbracă pe cucoana... ba gătește duduile... ba calcă rochiile de bal... ba arde nucușoară de sprincene. Mă mir cum nu s'o săturat de sbântuit!.. Eri o fost la fteatru și 'n astă seară merg la bal, la Afinoaea; ș'apoî și alt păcat! că încep a se 'nbrăca de pe la toacă... Îmî vine, Dău, se ieū câmpii...

(Se aude dând palme în odaia lui Guliță și Guliță plângend).

Chirița. — (Intrând) Ea așa... mă bine 'î scânci tu, decăt oîu turba eū... Ce mirosă-aici a pîrlit?... arde ceva, vr'o petică?... (aleargă la masa cu rochiile de ridică una și o arată arasă în poale). Eaca poznă? c'o lăsat cioara feru pe rochiile... destulă treabă!.. Ean privește... rochie de bal îi asta?... Ei! apoî se n'o uciđi în bătae! bunătate de rochie cumpărată la Leiba Grosu cu o mulțime de bani: două-șeci ș'ațăți de jumătăți de irmilici noi!.. (aruncă rochia în obrazul țigancei). Na! stahie 'npelițată... mă-nânc'o friptă cum îi... și lipsești din ochiile mei că intru acuș într'un păcat.

Țiganca. — Cuconiță...

Chirița. — Lipsești, îți dic... piei, că te sgăriu... (țiganka fuge în odaia Chiriței).

Chirița. — (plimbându-se furioasă) Uf! că nu mă este de suferit!.. de când am venit în Eși ca se'mî mărit fetele... am prins la istericale ca o cherațiță... Pof-tim!.. Cu ce-oîu să mă duc eū acum la balul Afinoaei?... trebuie ear se'mî pun rochiea cea de catife roșie și turlubanu cel cu pene stacojii... ca se mă aud ear vr'un obraznic dicend, că seamăn cu Nastratin Hoge, ca mă dăunăđi, la bal-masque... Nu'i de suferit, nu'i de suferit și pace!

Dumneđei se te ferească
De cutremur și de foc,

De ghipcanî ce staî în loc
 Și de slugă țigănească.
 Și de-acele slugi plecate
 Ce se'nchin, te lingușesc
 Pîn' ce'ți sar de-odată 'n spate
 Și ca corbiî te cîupesc.
 Așa slugi le e de fugă
 Saî de ele singur fugi...
 De nu vreî s'ajungî chîar slugă
 La așa plecate slugi...

(Se aude afară următorul dialog).

Afin. — Acasă'î cucoana?

Feciorul. — Acasă; dar sê ghilosește acum.

SCENA II.

Chirița, Afin, Luluța.

Chirița. — Auđi, tontu? (aleargă la ușa din fund și o deschide).
 Cucoană Nastisiică... poftim; nu te potrivî...

Afin. — Poate că te deranjarisesc, cucoană Chiriță?...
 dar n'am vrut s'îți trec pe la poartă ca o străină...

Chirița. — Cum sê mă rânjarisești tocmai d-ta?..

Luluța. — (în parte) Rânjarisești?... ha, ha, ha...

Chirița. — Eaca și Luluța!.. Aî scos'o din pasion
 astăđi?..

Afin. — Dar; pentru că mîne îî Duminică.

Chirița. — Da veđi ce frumușică'î, diavoloaîca! îți
 vine s'o mănâncî de vie.

Luluța. — Sê mă mănâncî?... *mersi* (în parte) Și n'are
 macar nicî dinți.

Chirița. — Ha, ha, ha... Bat'o norocu! Nostimă'î!..
 vină sê te sêrute mătușica, Luluța dragă... (o sêrută).

Luluța. — Aleî' maman... ce-o pățit mătușica de
 'și-o pus lipitori pe frunte? (arată sprincenele Chiriței). O doare
 capu?

Chirița. — Eă, lipitori?... .

Afin. — Ce lipitori?... unde veđi tu lipitori?... .

Luluța. — Ha, ha, ha... ba's sprincene... și una'î numai pe jumătate!

Chirița. — Ha, ha, ha. (în pite) Cum 'î-ași suci gātu când ar fi a mea!

Luluța. — Maman, sē'mi cumperi și mie o pă-reche de sprincene din târg, ca sē le pun păpușei de anul noă.

Afin. — Bine, bine, 'ți-oău cumpăra; tacă din gură.

Chirița. — Da de ce sē tacē, soro? las' sē vor-bească copila... că ăice tot niște lucruri... Se cu-noaște că învață la pasion.

Luluța. — Pansion, mătușică... nu pasion.

Chirița. — Fie și pansion, că doar nu m'o crescut mama cu gubernată, ca sē știu nemțește.

Luluța. — Guvernantă, mătușică, nu gubernată... Da bine, mătușică, așa vorbiți pe-acolo, prin pro-vincie?...

Guvernanta, ne-a spus nouă
Că vorbiți o limbă nouă:
Când e vorba de parchet?
Ăiceți curat că'î pichet.
Când e de tapiserie?
O numiți patiserie.
Când de botine de glanț?
Ăiceți botoae cu clanț.
Un ceasornic hronometru?
Îl numiți cu barometru.
Ș'oră ce lucru de bonton?
Monton, zebon sau triton!

Chirița. — Ha, ha, ha! Ce giuvaer îi! ha, ha, ha.
(în parte, furioasă) Ce triton 'ți-ași trage eă, trântorule...
(tare) Ha, ha, ha! are un duh cât șapte, și dă dintr'însa niște vorbe... ha, ha, ha.

Afin. — Mă rog, să nu 'mî-o diochî...

Chirița. — (scuipând) Ptu... ptu... ptu...

Luluța. — (culegînd un pău, jos) Na! că 'ți-o sărit un dinte, mătușică.

Chirița. — (spăriată) Un dinte? (se răpede și iese păul) Ce dinte?... un pău!..

Luluța. — Altă dată se sciî, mătușică, că aici în Iași nu este obiceiul să faci ptu, ptu în obrazul altora... nu'î frumos...

Chirița. — Auđî, păcatu?... auđî cum ni'o înșălat? de 'mî-o sărit inima din loc!.. Să'ți spun drept, soro dragă, 'ți'î hazlie Luluța... dar îi cam obrăznicuță... adică, să nu te superî.

Afin. — Mademuazelă, cere pardon, mătușicăi.

Luluța. — Baîu... baîu...

Afin. — Nu vreî?... când îți poroncește maman?... apoi, se te duci degrabă la caraul și se nu crăcnești...

Luluța. — *Mersi*, maman. (se închină, în parte). Tot mă dureau picioarele; mai bine-oîu ședea pe scaun. (se duce de se pune pe scaun înaintea toaletei, și în toată vremea scenei următoare, se apucă de face sprincene și musteți bustului de carton ce este pe masă... îi pune roșu și'î așează zuluŝii).

Chirița. — (în parte) Bine 'i-o făcut. (tare) Da de ce treabă, soro dragă?

Afin. — Las' să mă prindă la minte, că'î pre nebună... Da ea spune'mî, mă rog, ce fac copilele d-tale?

Chirița. — Aristița și Calipsița?... se gătesc de bal pe deseară, la mata.

Afin. — De pe acum?... De abie o tocat...

Chirița. — Știi mata cum sînt fetele când se gătesc de bal... Ba le trebuie una... ba alta... și când te trezești, o înopțat de tot... De aceea'î mai bine să se apuce de tualetă încă cu ȝiuă... povestea vorbeî: însuratul de vreme și mîncarea de dimineață...

Afin — Apropo de însurat... nu s'o înfăçoșat nici un holțeu ca să cee duduile?

Chirița. — Of! batě'i concina holței!... că asta mă mănâncă pe mine... Aî fete, soro? aî și perî albî... ȝice că este la fteatru un cântic cu of, of, of..

Afin. — Îl știū. . cel din *Peatra din casă*...

Chirița. — Nu știū din ce peatră o fi; dar, nu'ți uîta vorba... l'am auȝit odată la Botoșeni, și de-atuncî 'mî huește necontentit în cap cu un bondarū... Am să ȝi'l cânt:

Of, of, of, ce supărare,
De-a avea o fată mare!

Afin. — Da, îl știū, soro... l'am auȝit...

Chirița. — Nu'ți uîta vorba...

O hrănesc
Ca s'o crescî,
Ș'apoî trebue să pornescî
La vênat
Prin cel sat
Ca să'î cauî uu bărbat.

Afin. — Și cele-l alte; destul... îl cântă și țiganiî de ne asurȝesc.

Chirița. — Nu'ți uîta vorba.

De'î flăcăū
Nătărăū
Te închinî la duhul sēū.
De'î ghebos,
Uricȝos,
Îî ȝicî nostîm și mimos;
Și'î zimbescî
Îl slăvescî;
Doar să'l poî să'l ginerescî.

(împreună)

Chirița.

{ Of, of, of, ce supărare
De-a avea o fată mare!

Afin

{ Of, of, of, ce supărare
Că-o nebună ce leac n'are!

Chirița. — Ei; apoi închipuește'ți acum, soro... dacă cu o singură fată ai atâte supărări, dar cu două?... când ai două cucoare mari ca mine?..

Luluța. — (în parte) Are cucoare, mătușica?... am să'î cer să'mi dea una mie.

Chirița. — Îra!.. surioară dragă... eu te țin de un ceas în picioare... alei!.. ea, așa pătesc de câte ori gândesc că am fete de măritat; îmi perd mințile. (aduce scaune) Poftim de ședî, mă rog... și mă eartă.

Afin. — Foarte'ți mulțumesc... că trebue să mă duc îndată acasă pentru ca să port de grijă despre cele trebuincioase pentru bal.

Chirița. — Da, can mai ședî... pentru hatîrul meu... Să mă veđi moartă... să mă 'ngropî de te'î duce.

Afin. — (în parte) Vai de mine! că 'mî-am găsit be-leaoa... (șede).

Chirița. — (puindu-se pe un scaun) Ș'asa cum îți spuneam: ȕic într'o ȕi boeriului: Fratel știu c'avem două fete mari? — Ba ce mari, îmi răspunde suflețelul, coșco-gea!.. cât niște sdragoni! (Bărbatu meu îi tare mu-calit, bat'e-l-ar norocu c'un car de galbeni!) — Ei bine, îi ȕic eu, gândit'ai dragă, să le mărităm? — Hai, hai! le-am găsit doi bărbați șucada. — Care și care?

— Paharnicul Brustur și căminarul Cocîurla, vecinii moșiei noastre. — Brustur și Cocîurlă?... Elei, frate!... cum o să'mi dau fetele după niște boerinași de țeară?... Fete frumusele... tinerele... curățele... hârnicele... cu franțuzasca lor... cu ghitarda lor... cu cadrilu lor... gospodine bune... iconoame... cetite... găucate... pricopsite... să le fac eu, pe una Brusturoae și pe cea-l-altă Cocîurloae!... atunci s'agîungă!... — Ea, Brusturoae... ea, Cocîurloae... mai bine decât or mocni ș'or înbetrâni în casa părintească... Brustur și Cocîurlă au moșioare bune; au bănișori buni... au vitișoare bune. — Ei! și pentru că au vite, de aceea să'mi fac eu blestemul ca să le dau copilele?... ba, cât îi cucu!... 'și-or pune d-lor pofta 'n cuțu. — Ba nu 'și-or pune-o, pentru că le-am făgăduit. — Ba 'și-or pune-o. — Ba nu 'și-or pune-o. — Ba 'și-or. — Ba nu. — Ba 'și-or. — Ba nu. — Ah... Ah! ș'am leșinat!...

Afin. — Ai leșinat?...

Chirița. — Fără doar și poate... da știți? Iată!... Când m'am trezit, bietu sufleteșelul își smulgea muștele de desnădăjduire! și pentru ca să mă liniștească, 'mî-o făgăduit să mă lase ca să vin în cășlegi la Iași cu fete, cu tot... pentru ca să cerc doar le-ași pute uărita aici... însă 'mî-o hotărît ritos: ca de n'oîu isbuti să prind gineri prin Eși, până la sfirșitul cășlegilor, apoi îmi hrusturește și 'mî cocîurluește odoarele, ca mai bine.

Afin. — Ei; și păn' acum nu s'o arătat nime?

Chirița. — Cum nu?... Înțelegi că îndată ce-am sosit aici, 'mî-am scos fetele la ivală... pe ia fteatru, pe la suarele... ghilosite, gătite, înpopoțonate, înbrăcate tot după modă... Ce dracu să faci?... dacă ai giuvaeruri trebuie să le arăți.

Afin. — Și în sfârșit...

Chirița. — Însfârșit am prins doi în căpcană... dar însă nu 'mî-o pominit nici bechiu de Isaiea dântuește.

Afin. — Cine și cine?

Chirița. — Aga Bondicescu și spătarul Pungescovicî!.. știî tinerîi cei doi care porniseră cu copilele la brațetă, când ne-am troenit în Păcurari, și care 'î-am întîlnit întrînd truspatru la han la Pîrlita?... Bondicescu, soro, și Pungescovicî...

Afin. — Da, îî știî... 'î-am zărit, când 'îi-ai luat fetele înapoi. (în parte) Sărdarul Cuculeț 'mî-o vorbit de ei ca de niște berbanți...

Chirița. — Aui?...

Afin. — Mă rog... îî cunoști?

Chirița. — Cum nu?... vin în toate ȝilele să ne vadă. (încet) Și știî una?... Pare-mi-se că li s'o aprins călcăile...

Afin. — Aș!

Chirița. — Ce'îi spune Chirița.

Afin. — Da n'ai cercetat... ce sînt?... de unde's?... ce stare aî?

Chirița. — Ce atîta cercetare... când unu'î agă și cel-l-alt spătar... Ș'apoi tinerî, soro... cu vorbă, cu ighemonicon... cu tabîeturi... ear nu ca Brustur și Cociurlă... groșî în ceafă și morocănoșî... Așa ginerî mai vin de-acasă, și să veđî... (vorbește la urechiă Afinoacl)

Luluța. — Uf! m'am săturat de caraul

Afin. — (apropiîndu-se de Luluța) Da ce te-ai apucat acolo de făcut?

Luluța. — Maman, am gătît păpușa de bal... 'î-am făcut sprincene... am boito cu roș... 'îam pus benghiuri ca la mătușica... ea veđî cât îî de...

Afin. — Sprincene?... benghiuri?... roș?... da de unde le-ai găsit toate aceste?

Luluța. — În besectea mătusicăi.

Chirița. — (furioasă) Ha? în besec... eaca 'dimonu... că 'mî-o cotrobăit toate lucrușoarele... (merge de ascunde gavanoșele în besecte).

Afin. — Mademuazelă, nu'î frumos... (pu'nesce de ris).

SCENA III.

Cei dinainte, Guliță.

Guliță. — (alergând cu un rêvaș din odaia lui) Nineacă, nineacă... eaca un rêvaș de la băbaca. (se opresce rușinat, vedînd pe Afinăe și pe Luluța).

Chirița. — Un rêvaș de la d-lui?... adă'l încoaci... (îe rêvașul și'l deschide) Cu voia matală, cucoană Nastasiică...

Afin. — Poftim...

Luluța. — (în parte) *Ah mon Dieu!... quel drôle de Monsieur.*

(În toată vremea cetirei scrisorei, Guliță se uită la Luluța și umblă înpregfurul ei. Luluța îl privește cu dispreț).

Chirița. — Cum înîi bate inima!... par'că 'mî vestește ceva... (citesce) «Sêrut gurița matală, scumpă Chiriță. Mai ântêi, nu lipsesc a cerceta despre întregimea sănătății matală și a copiilor, ca aflând că se află așa precum dorește inima mea, nu puțin sê se bucure sufletul meu de soț și de părinte; al doile vei ști că din mila Proniei cerești mă găesc și eu sănêtos... însă Fifița o rêposat de jigărae!» (vorbit) Fifița o rêposat?... mare minune!...

Guliță. — O crăpat!... bine-o făcut, că mă mușca tot de nas.

Chirița. — Tacî, varvarule!... bîata Fifița!... când ai ști, cucoană Nastasiică, ce cățelușă... numai atâ-

tica ; și când hămăța, nici nu'î auđiaí glasul . . . ea așa : ham, ham, ham . . .

Luluța. — (în parte) Auđi cum latră ?

Chirița. — (ștergându-și ochii) Îsfirșit așa 'i-o fost scris ; toți sîntem muritori ! (citesce) « Al triilea, te înștiințáz că cășlegile se apropie de sfirșit . . . drept care îți porncesc s'e'ți ȳei catrafusele și s'e vii înapoi îndată la Bârzoenî, ca s'e facem cununia cu paharnicul Brustur și cu căminaru Cocîurlă, căci la din potrivă vin eú însumi la Iasi ca s'e v'e unflu pe sus cu nepus în masă. Al d-tale soç supus și iubit . . . Grigori Bârzoii ot Bârzoenî. 15 Ghenarie 1844 ».

Guliță. — Băbaca are s'e vie aici !.. E ! bine 'mî pare !.. am s'e'i cînt toată ziua din minavet . . .

Luluța. — (Caută la Guliță cu mirare și pe urmă îi întoarce spatele).

Guliță. — (Luluței) Din minavet . . .

Chirița. — Ai v'eđut, dragă cucoană Nastasiică, ce'mî scrie d lui ?.. Ce m'e sfătuești s'e fac ?

Afin. — Știu eú ?..

Chirița. — Știi ce ?.. îmi vine s'e'i strîng cu ușa pe Bondicescu și pe Pungescovicî ca s'e'mî hotărască odată ce gînduri aú ?.. Mi'i ca m'oii trezi de-odată cu bărbatu meú, țop în spate . . . ș'apoî, așa'i c'am codălghito ?..

Afin. — Fă cum îi socoti, dragă cucoană Chiriță . . . dar eú una te stătuesc s'e nu te grăbești până nu'i afla lămurit cine sînt tinerii.

Chirița. — Elei, dragă !.. da nu 'ți-am spus de atâte ori că unu'i agă și cel-l-alt spătar ? (în parte) Nu cumva vre s'e'i păstreze pentru trîntorul ei ?..

Afin. — Însfirșit, îi treaba d-tale. Eú m'e duc . . . dar nădējduesc că nu'i lipsi deseară la bal.

Chirița. — Cum, Doamne eartă-m'e ! s'e lipsesc ?.. cînd am fete de căsătorit ?

Afin. — Hai, Luluță, și ți *bonjur* mătușicăi.

Luluța. — (făcând compliment) *Bonjur*.

Chirița. — (imitând'o) Îi poznă de nostimă! .. (o 'sărută..)

Luluța. — (în parte) Știrba-baba-cloanța.

Chirița. — (în parte) Ce-o ȕis? .. Hei că nu ești a mea, păcatule!

(împreună).

Chirița, Guliță.

Adio! în astă seară
Vom veni cu toți la bal
Să 'ngropăm în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin, Luluța.

Adio! în astă seară
V'așteptăm pe toți la bal
Să 'ngropăm în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin.

Să nu mă dai de sminteală . .

Chirița.

N'ai, soro, nici o îndoială,
Căci am fete, fete mari:
Două june porumbițe,
Două blânde cănărițe . .
Și le caut doi canari.

Luluța.

Mătușică, dinioare,
Ai ȕis că-ai două cucoare...

Chirița (în parte).

Pa! ce drac înpelițat!

Luluța.

Ah! te rog, dă'mi una mie...

Guliță (Luluței).

Poate-o vrei de jucărie?

Luluța (în parte)

Oh! *le drôle de petit fat!*

(împreună)

Adio! înastă seară

Ș. c. I. ș. c. I.

SCENA IV.

Chirița, Guliță și pe urmă Feciorul.

Chirița. — Ei! de-acum hai degrabă la înbrăcat... Guliță, dute de-ți pune straele cele de anul nou și te fă pupuica, sufletul meu.

Guliță. — Da nu pot să mă 'nbrace singur, ni-neacă...

Chirița. — Auzi, coșcoge calindroiu? Doamne! că alintat ai mai fost!.. Măi ficior...

Feciorul. — (îmbrăcat în livre strîmtă) Aud, cucoană. (vine pe ușa din fund).

Chirița. — Eaca țuțuianu... 'ș-o pus livrea... Ean să videm bine-o lucrat'o jidanu?

Feciorul. — Mă cam strînge la coate și 'n spate.

Chirița. — Da ce vrei?... să bălălăești ca într'un sucman?... așa'i moda 'n Eș!

Feciorul. — Nu știu ce mîncare o fi moda ceea... dar știu că mă strînge moda 'n spate de 'mi iese ochii... par' că m'o pus în teasc!

Chirița. — Tacî din gură... și mergî de 'nbracă cuconașu. — Guliță, sê nu mē dai de sminteală.

Guliță. — *Lezebon*, maman... eū acuș sînt gata... cāt ai bate 'n palme. (îesă cu feciorul și întră în odaia lui).

Chiriță. — Acum, ean sē'mî vĕd și fetele... (strigî)
Aristișo, Calipsișo...

SCENA V.

Chiriță, Aristița, Calipsița.

Aristița. — } (crăpînd ușa odăiei lor) { **Aud, maman.**

Calipsița. — }

Chiriță. — Da veniți încoaci... Ce Doamne eartă-mē, de 'mî faceți ițiū?

Aristița. — }

Calipsița. — }

(coborînd ochii) { **Maman...**

Chirița. — Ce-ați pătit astăzi de vĕ fasoliți așa?..

Aristița. — }

Calipsița. — } Nu sîntem încă înbrăcate.

Chiriță. — (în parte) Bĭetele copile!.. Ce rușinoase's!.. veđi dacă le-am crescut cum se cade?... ear nu ca dimonu cela a cucoanei Nastasiicăi, care dă la om fără băț. (tare) Eî! cătați de vĕ 'npodobiți frumos și puneți-vĕ nasul în talgere cu apă rece sĕ se disroșească; haî. (fetele închid ușa) Doamne!.. Doamne! de cînd m'ō adus pĕcatele aici, am obosit ca un cal de poștă; ș'apoî ce folos!.. cuconașii din Eșî nici nu catadicsesc sĕ se uĭte la bĭetele copile, par'că ei sînt cu steoa 'n frunte.

Ce folos, vaî! că am fete,
Porumbițe cucuŭete,
Tinerele, frumușele,
Curăŭele, hărnicile:

Cu cadrulul lor
 Franțuzeasca lor,
 Stăricica lor
 Și ghitarda lor!
 Ați bonjuriți cu lungi plete
 Fug de fete cucuțete
 Și 'ngroziți de soții rele
 Fug de ele ca de țele!

(Se aude bătând în palme în odaia fetelor).

Chirița. — Bat în palme copilele . . . (bate și ea în palme)
 Ioană . . . Ioană! . . . nici c'a veni ați surda! . . . Ioano!
 fa? . . . se vede c'o adorănit strigoaica . . . mai știți ce? . .
 Eau să videm . . . (intră în odaia ei. Se aude dând o palmă și zicând)
 Na! somnoroasă . . . să te 'nvăț eu.

Aristița. — } (din odaie) { Ioano . . . Ioano.
Calipsița. — }

Țiganca. — (eșind din odaia Chiriței cu părul sburlit și intrând
 în odaia fetelor). Eată-mă's . . . eată-mă's . . . Ce este? . .

Chirița. — (din odaie) Ioano . . . Gheorghi . . .

Feciorul. — (eșind din odaia lui Guliță) Aui, cucoană.

(Aleargă până la ușa Chiriței și se întoarce înapoi la ușa lui Guliță; pe urmă
 face îndărăpt și intră la Chirița).

Giuliță. — (din odaie) Gheorghi . . . Gheorghi . . .

Chirița. — (din odaie) Ioană . . . Ioană . . .

Aristița. — } (din odaie) { Na! coțofană. (se aude dând
Calipsița. — } palme).

Țiganca. — (eșind amețită, aleargă când la o ușă când la alta și
 înșfârșit intră ear la fete, care în toată vremea asta o tot chiamă) Mare
 păcat! . .

Guliță. — (încălțat cu o singură cîmbotă, aleargă după Gheorghi și intră
 după el în odaia Chiriței). Gheorghi . . . Gheorghi . . . da vină
 de 'mă pune cîmbota . . .

SCENA VI.

Pungescu, Bondici.

Bondici. — (deschizând ușa din fund încet) Nime în tindă, nime în odae; tufă ca 'n punga noastră... (deschizând ușele). Poftim, arhon spătar, că aici sîntem la locul nostru.

Pungescu. — Poftim d-ta ântêi, arhon agă.

Bondici. — Ba... mă ferească Dumnezeu?... poftim.

Pungescu. — Ce se potrivește... (întră odată amîndoi rîdînd).

Bondici. — Ne poftim ca oare cine la temniță.

Pungescu. — (răsărind) Ea... nu pomeni de temniță, neneo, că mă 'nfior păn' în unghiș... .

Bondici. — Pentru ce, neîculiță?... pentru că ai pîrjolit măi deunădă la cărți pe sărdarul Cuculeț?

Pungescu. — Precum ȳici?... acest onorabil sărdar e director la Agie și am însemnat că el ne urmăresce ca umbra peste tot locul... Nu cumva oare vrea să ne joace vr'o coțcă?

Bondici. — Pan' la coțca lui, fora tu înainte cu coțca ta și ȳi: bunî patru-ȳeci.

Pungescu. — Cu urma cinci-ȳeci... o sciũ! dar 'mî-e frică... de! ce sî fac... 'mî-e frică.

C'un director de agie
Nu e lucru de glumit,
Căci el poate 'ntr'o mînie
Sî te pue la dubit.

Bondici.

Pentru ce s'îi fie frică?
Nu ești, neneo, vel-spătar?

Pungescu.

Ađi spătar e chĭar nimică...

Bondici.

Înțeleg... fiĭ agă dar.

Pungescu.

Agă? agă? bine, fie!
Rangu'ĭ nobil și'l primesc,
Însă...

Bondici.

Însă...

Pungescu.

De agie,
Eū mă tem și mă feresc.

Bondici. — Eĭ geaba! nici c'oŭu sĕ pot sĕ-l fac
om... Da, oare unde sĕ fie cucoanele de gazdă?

Pungescu. — Poate c'o fi dormind după prânz...
obiceĭul pămĕntuluĭ.

Bondici — Aș! obiceĭurile cele bune se perd pe
toată ȝiva... însă, apropo... cum mergĭ tu cu curtea?

Pungescu. — Cu Curtea... ĩĭ trag opoziție pĕ
sdreavĕn păn' ce oŭu prinde un os... tot obiceĭul pă-
mĕntuluĭ.

Bondici. — Ha, ha, ha!... Eū te 'ntreb de curtea
ce faci demuaselelor?

Pungescu. — Merg ȝeapĕn... da tu?

Bondici. — Vĭrtos... Eĭ; apoi ce facem?... ne în-
surăm?

Pungescu. — Zestre este?

Bondică. — Trebuie să fie, că's de la țară... și
sciî tu că la țeară se 'ngrașă bobocii.

Pungescu. — Bobocii?... vreaî să dîci găscănașii?

Bondică. — Bine-ar fi să ne luăm de... vorbă în-
sfîrșit cu cucoana Chirița, cu nineaca.

Pungescu. — Bine, da!.. începe tu, că ești mai
ischîuzar.

Bondică. — Numai de s'ar înfăcișa. Oare unde să
fie?... Ea caută pintre uși.

Pungescu. — Să trag o răpide aruncătură de
ochi?... bine. (se apropie de ușa Chiriței și caută în întru).

Bondică. — (în parte) Altă nu ne rămâne decât să ne
însurăm, pentru ca să scăpăm de creditorî și de lipsa
de toate dîilele... Duducile's cam... dar apoi vorba
ceea: rău cu rău, însă mai rău făr' de rău!.. (se
apropie de besecte).

Pungescu. — Aoleo! ce'mî vădурă ochii!.. baba
'și pune boea 'n pîr?... Al naîbiî! (merge la ușa fetei de
caută în odae).

Bondică. — Bre! ce de gavanoșele cu dresuri...
și alb, și roșior, și negru... (deschide besectea și găsește o
hârtie) Se vede că zugrăvesce cucoana...

Pungescu. — Ha, aferim, frumos... așa 'mî mai
vine la merchez... (trimite sîrutări în palme).

Bondică. — (citind hîrtia) Ce vîd?... o foaie de zes-
tre!.. Neîculiță... neîculiță, vin degrabă să veđi...

Pungescu. — Ce?..

Bondică. — (citind îute) Șaluri... stropitori... afumă-
tori!.. (vorbit) Bunî patru decî!

Pungescu. — Cu urma cincî-decî... sciû, da ce'i?

Bondică. — Ascultă: (citesce) «Foaia de zestre a fiî-
celor mele Aristița și Calipsița!»

Pungescu. — Aoleo!.. đî 'nainte... cruce-ajută.

Bondici. — «Bocălêcul : două șaluri».

Pungescu. — Bun ! unu mie, unu ție !

Bondici. — «Două blane de jder ; două de vulpe».

Pungescu. — Bun ! jderu mie...

Bondici. — Ba vulpea ție. — «Patru rochiî de satintur... două de grudinap... două de micaton!»

Pungescu. — Adică : satin turc, gro de Naplă și micoton... provincialism !

Bondici. — «Argintării... două afumători de argint în formă de mere domnesci».

Pungescu. — Sciû c'o sê ne dăm fumuri...

Bondici. — «Două stropitori, tij, de argint în formă de pere cu frunzi poleite, 12 linguri de vermilion, patru chisele de cristal cu hulubî poleiți pe dinsele, 12 pahare săpate cu slove nemțesci».

Pungescu. — Ce chefurî ! ce tabieturi !

Bondici. — «Tingiri, castroane și sahan»...

Pungescu. — Treci dincolo de bucătărie.

Bondici. — «Două oghealuri de cutnie, patru perne de puf și opt prostiri cu marginile cusute la gherghef»...

Pungescu. — (răsucindu-și mustețile) *Cheschevu*, monsîu Bondici ?...

Bondici. — (împingându-l cu umărul) Dute naîbiî. — «Două apărători de păun».

Pungescu. — Aferim... sê ne apere când om dormi după masă.

Bondici. — «Două prosoape de mire, berbelăcuri pentru ras, cusute de copile la gherghef. — Două chisele de tutun, tij, cusute de copile cu fluturi. — Două tocuri de peptine de catife, tij, cu fluturi. — Două calăfurî de imamele cu mușunachi, tij, cusute cu fluturi de copile».

Pungescu. — Aoleo ! ce dă mai fluturi ! o sê părem chiar grădinî cu flori dă mac.

Bondici. — «Și însirșit câte 1500 galbeni de fată; bani înaht, înpărătești și cu zinuți».

Pungescu. — 1500 galbeni!.. ișala! mașala!.. m'am făcut chiabur!

Bondici. — Mai bine era mai puțin fluturi și mai mulți galbină.

Pungescu. — Lasă, neneo, că's buni și aia... cu 1500 galbină capital, îmi fac stare... stos, parolă, chit a dublu, setleva, chensleva și nevasta mazu!.. s'a mai vădutară de alea... Da, ean spune'mi... ceva suflete de țigani nu's în foac?...

Bondici. — (întorcând fila) Ba, stăi... (citesce) «Mai adaog la această foac de bun proeresul meu: dece suflete de țigani lingurari... Și încheiū dîcînd: sê le fie de bine copilelor, ginerilor și tot neamului lor... iscălit, banu Grigori Bârzoii, ot Bârzoienî».

Pungescu. — (cu entusiasm) O! Bârzoii!.. nu tē cunos... dar pre-a mea lege! te-ași băga în sin dac'ai încăpea dē urechi!.. Îmi vine s'î meșteresc un ștaer... (joacă).

(împreună)

Vivat! vivat! pentru noi
Soarta 'ncepe-a fi cu nurî
Vivat! vivat! amîndoi
Ne-am făcut boeri ch'aburi.

SCENA VII.

Cei dinainte, Aristița, Calipsița.

Aristița. — } (eșind din odaea lor, se opresc, zărind străinii, și
Calipsița. — } cobor ochi). A!

Bondici. — Sêrutăm mânușitele și picioarele ducilor...

Aristița. — }
 Calipsița. — } (încinându-se ca copile mici) Monsiū ...

Bondici. — (întinzându-se) De ce vă sîiți de noi care am fost tot-deauna, sîntem și vom fi în veci supusele slugi a nineacăi d-voastră și ...

Pungescu. — Și chiar adoratori copilelor nineacăi.
 (în parte) Haît!.. le-am turnat'o dă la mertepea.

Bondici. — Dar... adoratori cei mai înflăcărați!
 (încet luî Pungescu) Pe care o ieți tu?

Pungescu. — Pă Calipsița.

Bondici. — Treci dincolo, lângă ea.

Pungescu. — Haît... (trece lângă Calipsița).

Bondici. — (Aristiței, cu foc) Nu mă îndoesc, ducă Aristița, că din ceasul ce 'ți-am dat brațul la Păcurări... ai înțeles că te iubesc?..

Calipsița. — *Ui monșu...*

Pungescu. — (Calipsiței, cu foc) Sper, domnișoară, că...

Aristița. — *Ui monșo...*

Pungescu. — *Ui?*

Dar *siarmanta* demuaselă
Anima'mă de columbela
 În etern te va iubi!

Calipsița (în parte)

Chel bonior!..

Pungescu.

Aud?

Calipsița.

Mersi.

Bondici.

Și eă, tij, o l duduță,
Să fiă bufnă, să fiă cuță
Dacă nu te voă slăvi...

Aristița.

Pur tujur ?

Bondici.

Tujur !

Aristița.

Mersi.

(Bondici și Pungescu se pun în genunchi)

Toți.

Ce mulțămire !
Ce fericire
Dă peste mine...
(strănută odată cu toți).
Fie'ți de bine !

SCENA VIII.

Ceă dinainte, Chirița.

Chirița. — (eșind din odăea ei și vedând scena de mai sus, vine rapide și întinde mâinile de-asupra lui Bondici și a lui Pungescu). **Amin !**

Aristița. — } (uămite *Maman...*
Calipsița. — }

Chirița. — Ce mămă ?.. ce vă sătisiți ? par' c'așă fi caă !.. Vă iubiți ? să vă fie de bine !.. doar nu's vitrigă... Ce doresc eă ?.. fericirea voastră... inima

mea de mamă... eu v'am crescut... (plânge) v'am hrănit...
 Luați-vă... însurați-vă... cununați-vă... împărecheți-vă...
 ca hulubașii și ca cărăbușii... Eu vă dau blagoslovenia
 mea... acum și pururea și în vecii vecilor... (în parte)
 Of! slavă ție Doamne că m'am cotorosit!...

Bondici. — Cucoană Chiriță... sîntem pătrunși până
 în suflet!.. și crede că ne-om sili de a fi ginerii cei
 mai supuși... cei mai... (își șterge ochii, în parte) Căci n'am
 o frunză de ceapă!

Pungescu. — (suflându'și nasul tare) Cucoană soacră...
 las' pe noi... atâta'ți dic...

Chirița. — Te înțeleg, fătul meu... dragă arhon
 spătar... noroc bun!

Toți.

Ce mulțămire!
 Ce fericire
 A dat pe mine!
 (strănută odată cu toții)
 Fie'ți de bine!

Chirița. — Amin și într'un ceas bun!

SCENA IX.

Cei dinainte, Guliță, Feciorul.

Guliță. — (eșind cu feciorul din odăa Chiriței, numai cu o ciubotă).
 Ninecă... ninecă... și feciorului s'e mă'nbrace.

Chirița. — Da cum? încă nu te ai înbrăcat?

Feciorul. — D'apoi când era s'e'l înbrac, că păn'
 acu m'ai ținut de 'ți-am pus boieoa cea neagră pe cap.

Chirița. — Ești afară, tontule!.. Guliță, mergi de-
 grabă de te gătește, că se întârzie.

Guliță. — *Lezebon*, maman... (între în odăa lui cu feciorul).

Bondică. — Da unde merg cucoanele? la teatru?

Chirița. — Ba nu... la bal, la cucoana Nastasiuca a banului Afin.

Bondică. — Afin? vrei să ȳci Dafin?

Chirița. — Ba Afin.

Bondică. — Ba Dafin...

Chirița. — Dafin?... se vede că acu'  moda de a  anina un dobru?...  ns r it fie  i Dafin... Dumnevoastră veniți la balul Afinoaei?

Bondică. — Mai t r i  ... poate ...

Pnngescu. — ( ncet lu  Bondic ) D'apo  nu s ntem po i i, neneo.

Bondică. — ( ping ndu'  cu cotu) Se ne da i voe a vă  tov r  i p n  acolo.

Chirița. — Bucuros ... Lipon, ha  se ne pornim...
Guliță. ... **Guliță.** ...

Guliță. — (din oda ) Aud, nineacă.

Chirița. — Gata e i, suflete?

Guliță. — Ca  'un purces ... eată-m 's.  es  din oda  cu minavetu în spate!.

Chirița. — Ce'mă v  ur  ochi  ... Cu minavetu vrei să merg i la bal?

Guliță. — Cu minavetu ... ca se le c nt cucoanelor.

Chirița. — A  nebunit?... lasă dulapu din spate...

Guliță. — E  ... nineacă.

Chirița. — D '  g os, c'apo  te las acasă cu Ioana  iganca ... au i! cu minavetu?... se părem că mergem cu col nda prin sat ... Ha de i de acum ...

To i.

Ha de i to i cu veselie,
Ha  la bal se alergăm;
 i 'n plăcerea cea mai vie
P n  m n  se tot jucăm.

Țiganca. — (singură) Slavă Domnului, că s'o dus . . . ș'am scăpat. . Decât ai avea stăpân, mai bine șepte slugi. (se pune pe scaun).

Chirița. — (viind înapoi cu fetele, ȳice ȳ la cantonade). Așteptați puțin în scară, că ne întoarcem îndată . . . (fetelor) Veniți încoaci degrabă să vă pun puțintel roș . . . ea așa ; să fiți mai înbobocite . . . și ceva benghiiuri . . . așa . . . dar ean să vă spun : doar îiți fi morocănoase ca mai dăunăđi . . . cătați să mai zimbiți . . . să mai faceți cochetărismosuri ca la Eși, că așa se mărită fetele.

Bondici și Pungescu. — (întrând) Poștiți, cucoană Chiriță?

Chirița. — Eaca . . . ea . . . Fa, Ioană, ȳe sama la focuri . . . și doar îi adormi . . .

Țiganca. — (în parte) . . . Ei ba nu, că 'mă-a fi rușine . . .

Chirița. — Haideți de-acum.

Toți

Haideți toți cu veselie,
Haȳ la bal să alergăm ;
Și 'n plăcerea cea mai vie
Până mână să tot jucăm.

(Pungescu și Bondici dău brațul fetelor. — Chirița îi urmează și feciorul cu livre, le deschide ușa).

Țiganca. — (picând pe scaun ostenită). Uf !

(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatru reprezintă un salon elegant cu trei uși mari în fund, care dau în alt salon mare de joc. — Ușa în stânga pe al doilea plan, care duce în apartamentul văduvei Afin. În dreapta o canapea și scaune așezate în rând până în fund. — În stânga, pe întâiul plan, o masă de cărți cu toate cele trebuincioase; sfeșnice cu luminări aprinse, cărți și cele-l-alte. — Prin pereții salonului, candelabre pregătite pentru bal. — La ridicarea cortinei, ambele saloane sînt încă neluminate.

SCENA I.

Văduva Afin, Luluța, Feciorii în livrele.

(Arie din *Baba-Hârca*: *Tanana*).

Feciorii.

Las' pe noi
Las' pe noi,
Că sîntem biv-vel cîocoî.

Afin.

Să vă ved acum la treabă,
De sînteți feciori detreabă,
Și 'y așa cum diceți voi,
Că sînteți biv-vel cîocoî!

Feciorii.

Las' pe noi
Etc. etc.

Afin. — (la cîocoî) Ați înțeles bine ce v'am poruncit? Să aprindeți luminările peste un ceas, și dacă a veni Barbu cu tarafu lui, să'l puneți la scară.

Luluța. — Ca să'l bată? .. da de ce, sîrmanu bietu moș Barbu?

Afin. — (ridînd) Ba ca să cînte, când or veni mușafirii. (feciorii ies prin fund).

Luluța. — Maman . . . eă sã gîoc, dacã m'a pofti cînc-va ?

Afin. — Sã gîocî . . . (în parte) Audî d-ta întrebare ? . . . Un pãcat cãt o schîopã de micã . . . ştiî cã, Dãu, numãî sînt copii în çiuva de ađî ? . . .

Luluța. — (cu bucurie) *Plaît-il ?* . . . Îmî daî voe ! . . . *quel plaisir ?*

Afin. — Da bine, Luluța, tu ştiî sã gîocî ?

Luluța. — Cum sã nu ştiû ? . . am învățat la pan-sion și valțu, și cotilionu, și polca, și mzurca, și ca-dril . . . toate danțurile.

Afin. — Frumos ! . . dar ceva carte aî învățat ?

Luluța — Și nemtește, și italienește, și franțuzește . . . toate limbele.

Afin. — Afarã de limba ta, limba romãneascã ?

Luluța. — Apoi dacã nu ştie nici madama . . .

(Se aude afarã cãntãnd lãutariî).

Afin. — Ce este ? . . cine vine la bal de pe acum ? . . de abîe o însërat și nici macar nu s'o aprins poli-candele.

(Se aude glasul Chiriței çicënd) Carnacsî ! . . cã era sã fac bîca !

Luluța. — Maman, maman . . . vine mãtușica . . .

Afin. — (cu mirare) Cucoana Chirița . . . de pe acu ?

SCENA II.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița și Gulița.

(Toți în toaletã de bal, întrã prin fund).

Chirița. — Oî ! slavã Domnuluî, c'am agîuns cu capul teafër . . . Sërut ochișorii, cucoanã Nastasiică . . . Doamne ! da rëu îî pe ulița d-tale !

Afin. — Ca pe toate ulițele.

Chirița. — Lehamete!... am venit păn' aici cu ȃilele 'n mână... uliți is aiste?... pave îi asta?... Nu poți face doi pași, făr' a fi... povestea vorbeii: când cu capul de peatră, când cu peatra de cap... Ș'apoii vė mai lăudați cu Eșul dumilorvoastre... Ci căi capitalie... așa capitalie!...

I.

Acest tãrg ce'ı ȃic în lume
Unii lașul, alții Eșii,
Însuș el, prin al sėu nume,
Te postesce ca sė eșii,
Ș'are, Dėu, mare dreptate,
Căci în sînu'ı de-a'ı intrat,
Cređi că multele'ı pėcate
Chiar în Iad te-o cufundat!

Afin. — Pentru ce așa asprime asupra lui, cucoană Chirița?

Chirița. — Pentru ce?... mė mai întrebă pentru ce?

II.

Aici glodul, colbăriea
Pe pământ și 'n cer domnesc!
Și fânare! Eforiea
Tot în lună năzuesc!
Prin urmare 'n veci Eșeni
Păn' în găt sînt înglodați,
Și ca hufne, ca vedenii,
De lumine depărtați.

Afin. — Frumos ne zugrăvești!

Chirița. — Adică... sė nu bănuiești.

III.

Ear de vreii sė veđi pavele
Saū de peatră, saū de bard,

Viu de cearcă, de aî şele,
 Cum se află şi 'n ce grad.
 Vaî de tine ! de trăsură !
 De voescî plimbare... tronc !
 Dinţii toţi îţi sar din gură
 Într'un vecinic hodoronc !

Afin. — Ha, ha, ha... Soro, tare te-ai mâniat pe bîetul Iaşi.

Chirița. — Aşa, soro, dacă vë place ? tot ştiţi a vë bate gîoc de provincie şi nu vedeţi în ce păcat de coclaură trăiţi.

Luluța. — Mătuşică... poate că 'îi-o mai sărit un dinte pe drum ?

Chirița. — Ba n'a sări, că 'i-a fi ruşine, cu paveoa asta pocită... 'Mî-am muşcat limba de vr'o şapte orî pân' aici.

Guliță. — Şi eă 'mî-am muşcat limba.

Aristița. — Şi eă...

Calipsița. — Şi eă...

Chirița. — Eaca şi bîetele copile 'şî-o muşcat limba, sîrmănelele !... dar nu'ţi uita vorba, cucoană Nasta-sîcă... par' că nu vîd încă pe nime la bal ?

Afin. — D'apoî încă nu'î vreme... Aice 'n Iaşi, pe la noi, lumea se adună de-abîa pe la nouă ceasurî... ş'acum îs de-abîa opt.

Chirița. — Eleî !.. măcar... nu mî mir... aice 'n Eşî, pe la d-voastră, toate lucrurile se fac pe dos... dar pe la noi, în provincie, ne apucăm de gîoc cum amurgeşte... şi slavă Domnului, precum veđî d-ta, nu ne merge prea rău. (îşi arată talia).

Afin. — (zimbind) Cu adevărat.

Chirița. — Da bine... ce-o sî facem noi acum pînă la nouă ceasurî ?.. sî şidem aşa, cuc, amîndoă ?..

Afin. — Nu vreţi sî mergeţi la teatru ?.. este lojia mea.

Chirița. — La ftiatru ? .. da ce parastuește în astă seară ?

Afin. — O piesă nouă... *Două fete ș'o nineacă.*

Chirița. — Ei ! mă duc, că drept se'ți spun ... mă nebunesc de rîs la cel ftiatru.

Afin. — Dacă poștești să mergi... trăsura mea 'i gata. (bate în palme. — Un fecior intră) Ți se tragă la scară.

Chirița. — Sêrut ochișorii... Aristițo, Calipsițo... veniți cu mine.

Guliță. — D'apoî eû, nineacă, să nu vin ?

Chirița. — Mata, puîule, rămâi aici ca să nu râcești pe drum... ședî cu duduca Luluța... (în parte) Mai știî pozna ? .. poate să ne încuscrim mai târîi cu Afinoaea. (tare) Haî, fetelor.

(împreună)

Chirița, Aristița, Calipsița.

Haîdeî, haîdeî cu grăbire
La teatru românesc,
Unde relele din fire
Necruțat se bicluesc !

Afin, Luluța, Guliță.

Mergeî, mergeî cu grăbire
Etc. etc. etc.

(Chirița, Aristița, Calipsița se pornesc spre fund).

Chirița. — (întorcîndu-se lute din salonul din fund) Știî una, dragă cucoană Nastasiică ? .. 'i-am pus la mână...

Afin. — Pe cine ?

Chirița. — Pe aga și pe spătarul. 'i-am prins mai dinioare cu oca mică, la picioarele fetelor în genunchi... și tronc ! 'i-am strîns cu ușa. De-acum poî să 'i privești ca ginerii mei... Ce dîci... așa 'i că's volintiroae ?

Afin. — Și, Dêu, îți plac străinii cei doi ?

Chirița. — Disperați tineri ! .. Tocmai ce'mî tre-

bue... ca și Aristița și Calipsița îs disperate fete... Doamne ferește!

Afin. — Dacă'ți plac... ce să ȳic? să dee Dumneȳu numai să nu te căești mai târȳi.

Chirița. — Da vorbă'ȳ!... să mă căesc că m'am cotorosit de o nevoe... (în parte) Așȳ vra eũ s'o vȳd cu două manine ca a mele. (tare) Cu plecăciune.

(împreună).

Chirița, Calipsița, Aristița.

Haȳdeȳ, haȳdeȳ cu grăbire ș. c. 1.

Gulița, Afin, Luluța.

Merȳeȳ, merȳeȳ, ș. c. 1.

(Chirița cu fetele ȳesă prin fund. Afinoaea întră în stânga).

SCENA III.

Luluța, Gulița.

Luluța. — (în parte) *Oh! la drôle de figure!* (rȳde încet)

Gulița. — (în parte) Când așȳ ave în calte minavetu aici!... așȳ dura un corȳent, de-ar ȳiui urechile.

Luluța. — (în parte) *La drôle de figure! mon dieu! la drôle de figure!* (rȳde tare).

Gulița. — (în parte) Dec!... ce se tot uȳtă la mine!...

Luluța. — (se apropie de Gulița) *Monsieur Gulița?*... mai sint mulȳi ca d-ta în provincie?... Ha, ha, ha!

Gulița. — (în parte) Rȳde de mine? (tare și mânios) Ba nicȳ unul... auȳditu-m'aȳ?

Luluța. — Par' că te-aȳ mâniet?

Gulița. — Sȳ șȳtii că m'am mâniet. Ce aȳ să rȳȳi de mine?

Luluța. — Apoi dacă nu mă pot stăpâni... ce să fac?... ha, ha, ha!

Guliță. — Ean ascultă... pre legea mea...

Luluța. — Ce?

Guliță. — Acuș... mă duc acasă.

Luluța. — Călătorie sprincenată.

Guliță. — Cum ai dis... struncinată?

Luluța. — Ei! nu te mai rățoi așa, că nu'ți șede bine. Hai mai bine să ne găucăm împreună.

Guliță. — (înbânzindu-se) De-a Puța-gaia?... orî de-a Baba-oarba?

Luluța. — Ha, ha, ha!... par' că'î la scoală...

Guliță. — Ear rîdî de mine?... mă duc acasă...
(vrea să ȳcasă).

Luluța. — (oprindu'î) Șeđî, că'ți făgăduesc s'ți daŭ pace de-acum. Numai s' nu te uiți drept la mine, că ear mă unflă rîsu.

Guliță. — Foarte bine... m'oiu uita de-a curmezișul... cu coada ochiului, dacă vrei.

Luluța. — Ean spune'mî: știi s' gîoci?

Guliță. — Hai, hai!... m'o învățat un franțuz s' gîoc carcanu... Ea așa, și cu mânele și cu picîoarele.

Luluța. — Și s' cânți?

Guliță. — Hai, hai!

Luluța. — Apoi s' găucăm împreună tot balul...

Guliță. — Da mata știi s' înpletești din picîoare?

Luluța. — Auđî întrebare... par'că n'ași fi din Iași!

Guliță. — Nu te supăra... credeam că fiind mititică... poate că...

Luluța. — Mititică?... (se înalță pe vîrfurile picîoarelor) Te poftesc...

Guliță. — Măcar... că și bunica'î mititică, și'î de vr'o șapte-deci de ani. Așa'î tot tremură capul... Mata de câți ani ești?

Luluța. — De cincî-spre-dece . . .

Guliță. — Treî-spre-dece ?

Luluța. — Cincî-spre-dece . . . *quinze* . . . (îi dă trei tifle)
Cinq . . . dix . . . quinze . . .

Guliță. — (furios) Îmî dai tifla ! .. Ean ascultă, mamzelă . . . pre legea mea . . .

Luluța. — (apropiindu-se de Guliță) Ce ? mă rog, ce ? .

Guliță. — (domolindu-se) Nimic . . .

Luluța. — Ha, ha, ha ! .. Ear te-ai uîtat drept la mine.

Guliță. — (în parte) Eû, Dëu, mă duc acuș acasă . . .

Luluța. — Ear te-ai supërat ? .. da iute ești . . .

Guliță. — Së știi că's iute . . . ca hreanu . . .

Luluța. — Hai să ne înpăcăm . . . vreî ? .. dă'mî mîna 'n coace.

Guliță. — (îi dă mîna, în parte) A dracului fetiță ! .. mă sucește ca pe-un titirez.

Luluța. — Acum . . . fiind că sîntem prietini, hai să cântăm și să gîucăm . . . Vreî, monsiu Guliță ?

Guliță. — Bucuros . . . dar ce să cântăm ? .. *frunză verde* ? ..

Luluța. — Ba nu . . . lasă s'îi cânt eû un cântic care 'l-am auđit la guvernanta . . . cu gîoc la sfîrșit.

Guliță. — Së te vëd . . . adică s' te-aud . . . îmi deschid urechile 'n patru.

Luluța. — Dacă's destul așa cum sînt . . . îs deschise cât opt.

Guliță. — Ha, ha, ha ! m'o pîcîlit.

Luluța. — (în parte) *C'est un bon garçon* . . . (tare) Ascultă . . .

Guliță. — Da cum îi ȑic cânticului ?

Luluța. — Drin, drin, drin . . .

Guliță. — Drin, drin, drin ? .. par' că's zurgalăi de sanie . . . (în parte) Ce pîcat că n'am minavetu aici ! .. 'î-ași trage un corçent de cele tătărești.

(În vremea scenei următoare, feciorii aprind luminările de prin candelabre. —
Salonul se luminează).

Luluța.

1-iul cuplet.

Aici, în Iași, de vreî să aî răsunset,
La toî se placî și se fiî chîyar slăvit,
Cel mai bun chip e se producî un sunet,
Un sunet viuî și de toî pre iubit :

(sunând o pungă).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin, drin, drin,
Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin.

Luluța și Guliță.

(făcînd balanse de cadril).

Drin, drin, drin, drin, drin.
Etc. etc. etc.

Luluța.

2-lea cuplet.

Aici, ades, când e vr'o cununie,
Orhestru 'n bal răsun' armonios.
Dar pentru mirî cea mai dulce-armonie
E, drin, drin, drin, sunet scump și voîos :
Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

Luluța.

3-lea cuplet.

De vreî amor, dă'î ochiî peste spate
Şi la prilej fî cam obraznicel;
Ear de voescî sê aî în vecî dreptate
Cel maî bun chip e sê facî frumuşel:
 Drin, drin, drin, drin, drin,
 Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin.
Etc. etc.

(Trece un fecior cu o tabla de cofeturi).

Guliță. — Îra! eaca cofetură! (aleargă la tabla și-și umple buzunările). De cele cu fistică sînt?..

Luluța. — (alergând la tabla) Da lasă-mă și mie *monsieur* Guliță... nu le lua pe toate.

Guliță. — Pentru mata le-am luat, Luluță...

Luluța. — *Mersi.* (în parte) *C'est un charmant garçon.* (tare) Dacă'i așa, hai să jucăm ș'o polca.

Guliță. — Ha! ș'o polcă... eu sînt gata să fac ce
'ți-a plăcea... (în parte) Tare mi'î dragă fetița asta! (se
prind la polcă și joc cîntînd).

(împreună).

Polca, polca, vesel joc,
Polca, polca, te iubim !
Polca, polca . . plin de foc
Vesel noi te dănuim !

(Îes amândoi în fund, jucând și împing pe sărdarul Cuculeț, care intră).

SCENA IV.

Cuculeț (intră prin stânga în fund).

Na ! că era să mă dee găos diavoli ! .. se vede că balul s'o și început, de și n'o sosit încă nici un musafir ... Eă sînt cel d'ântêi ... dar ca prietin vechiu a cucoanei Nastasiicăi, î de datoriea mea să vin odată cu lăutarii ... Am adus de la agie vr'o doi epistați ca să șeadă la ușă ... după formă ... că în ziua de astăzi un bal fără slujitori la scară și 'n tindă, n'are nici ifos, nici ighemonicon.

SCENA V.

Cuculeț, Afin (iesă din odaia sa, ȑicînd à la cantonade).

Afin. — Diceți lui domnu Timofti să gătească limonada. (vîdînd pe Cuculeț) A ! sîrदारul Cuculeț ! ..

Cuculeț. — Eă ! .. cel ântêi și cel de pe urmă ... dar pururea credincios și supusă slugă.

Afin. — Cel ântêi ? .. ba astăzi te-ai trezit prea târziu, arhon sîrदार.

Cuculeț. — Cum ?

Afin. — O venit alții înaintea d-tale.

Cuculeț. — Și cine ?

Afin. — Cucoana Chirița cu tot neamul ei ... Încă nu apucaseră feciorii a aprinde lumînările și dumneei, ȑop ! .. o și fost aici.

Cuculeț. — Mare poznașă ! ! .. Da unde'î, te rog ? ..

Afin. — Am trimes'o la teatru ca să petreacă până ce s'a începe balul.

Cuculeț. — La teatru ? .. Da se vede că nu știi ce găoacă în astă seară ?

Afin. — O piesă nouă ... *Două fete ș'o nineacă* ... nu'î asta?

Cuculeț. — Aî făcut pacostea!..

Afin. — Ce pacoste?...

Cuculeț. — Apoi are să se mânia foc cucoana Chirița ... pentru că'î chiar piesa ei.

Afin. — Mări, lasă 'ncolo, arhon sărdar ... Dacă pentru cel mai mic lucru ar fi să se tot mânia uniî și alții, când se gîoacă vr'o piesă, apoi n'ar mai fi chip de-a avea Teatru național.

Teatrul este o școală
Unde 'nveți riđend voșos,
A te feri ca de boală
De-orî ce nărav uricîos.
Acolo e criticată
În deobște fapta rea,
Dar persoana'î respectată
Fie bună, fie rea!

Cuculeț. — Să dee Dumnezeu să gîudece și cucoana Chirița ca d-ta ... dar par'că nu'mî vine a crede.

Afin. — Apropo ... știî pe cine 'șî-o ales ginerî cucoana Chirița?

Cuculeț. — 'Șî-o găsit ginerî însfirșit?... Slavă Domnului!.. că mult o mai umblat căutându'î cu lumina-rea, blata femeie!.. da pe cine dișeșî?...

Afin. — Pe berbanții cei doi de care 'mî-aî vorbit mai dēunăđî.

Cuculeț. — Bondicî și Pungescu?... Ce di-ci?

Afin. — Așa frate ... o ales o ales ... păn' o cules.

Cuculeț. — Da bine, soro ... aceia's niște târâie brâu de n'aū marginî ... O fugit din Focșanî ca să scape din mâna administratorului, fiind că disbrăca-seră lumea cu teșmecheriile lor ... De când îî pasc

eū ca doar 'î-oīu prinde cu oca mică și sē'î trântesc la dubă... Până și maī alaltăeri m'am pus eū înadins la cărți cu ei...

Afin. — Și nu 'î-aī prins cu vr'o coțcărie?...

Cuculeț. — Nu... se feresc de mine, ca dracu de tāmie... și mi 'î maī mare cīuda că 'mī-o luat vr'o cincī-spre-dece galbinī.

Afin. — Din baniī d-tale?

Cuculeț. — Aș!.. nebun sīnt?... dar las' că nu scapă ei de Cuculeț... nu... de-oīu ști că s'or strecura toți baniī agiei, am sē'î înhaț... Da... ean spu-ne'mī: nu cumva's poftiți în astă seară la bal?

Afin. — Nu...

Cuculeț. — Pēcat!

(Se aude în fund lăutarī).

Afin. — Eaca... musafiriī încep a veni... Arhon sărdar, primește d-ta boeriī... că eū oīu primi cucoanele.

Cuculeț. — Bucuros... (în parte) Maī bucuros ași primi cucoanele. merg amēdoī înaintea damelor și a cavalerilor, carī întră prin salonul din fund).

SCENA VI.

Afin, Cuculet, Poftiți la bal.

Poftiți!

Eatā-ne cu toți la bal!
Venim vesel, ne-adunām,
Ne-adunām ca sē urām
Mult plăcutul carnaval.
Vivat ceī carī daū bal
În plăcutul carnaval!

O damă (Afinoaei).

Doamna mea, îți mulțesim.
Balu 'ți este minunat !

Un boer bătrân.

Drept să'ți spun, Dău, aferim !
Par' că 'i halima, curat.

Toți.

Vivat cei cari dau bal etc.

(Damele se pun pe scaune de lângă canape, care rămâne slobodă. Cavalerii se pun în fund).

SCENA VII.

Cei dinainte, Chirița, Aristița, Calipsița, Bondici și Pungescu, (coșcarii dând brațul fetelor, le aduc spre canape).

Chirița. — (Intrând furioasă și făcându'și vânt cu basmaoa). Auđi d-ta așa batgiocură! .. așa catigorie! .. așa catahristie! ..

Afin. — Ce este, cucoană Chiriță? .. Ce-ai pățit? ..

Chirița. — Ce-am pățit? .. Foarte'ți mulțesesc de lozniță și de ftiatru. M'am englendisit de minune...
(în parte) Îmi vine să plesnesc... na !

Afin. — Cum ? .. cum ? ..

Chirița. — Vai! .. bat'e! concina de auftor... care-a fi acela... da ce are el cu fetele mele, de se leagă nitam nisam de dînsele? .. Auđi! Două fete ș'o ni-neacă? .. Eū cred, ca o proastă, că'ī vr'o istorie cu moral ca din *Apotichi ton pedon*... și mă duc frumos la ftiatru, fără ca să'mi treacă măcar pin gând că oū sē mē vēd parastuind chīar pe mine...

Afin. — Pe d-ta?

Chirița. — Da știi?... bucățică tăetă... Ba încă ce?... să mă arăte la o mulțime de boeri, cum m'am troenit în Păcurari, și cum îmi fac sprincenile, și cum mă sfădesc cu Ioana țiganka, și cum mă chinuesc că să 'mă mărit fetele!.. da ce are el cu mine?... ce are el a împărți cu copilele mele?... aud?..

Afin. — Lasă, cucoană Chiriță... nu'ți mai închipui lucruri de pe ceea lume... Ce te superi degeaba?..

Chirița. — Îmi închipuesc lucruri de pe ceea lume, eă?... da l'am vădut pe ahtoru cela... făcându'și sprincenile dinaintea oamenilor. Așa 'mă-o venit un parac-sin, că am eșit din lozniță... și noroc c'am găsit în scara ftiatrului pe spătaru Pungescovică și aga Bondicescu, care m'o întovărășit aici. (arătându'î) Eată'î amêndoi...

(Bondică și Pungescu se închină).

Afin. — (în parte) Cine 'î-o poftit la bal?

Cuculeț. — (în parte) Eaca voinicăi mei... am să le ieă urma toată seara ca un prepelicar.

Chirița. — Doamne!.. de s'ar face Guliță măi mare, ca să scrie și el pesă de ftiatru... am să'l pun să toarne o pesă auftorului... da știi? să se sature.

(Un fecior aduce înghețate).

Afin. — Ei bine, bine... treacă'ți mânia acu... și ie o înghecată, doar te'î măi răcori... De care poștești?... de alămăe?..

Chirița. — Ba nu, că'mă strepezesc dinți... dă'mă de cea roșie că'mă bate măi bine la ochi. (ie înghecata) Răce'î, mămulica mea!.. ca o gheçerie. (sufă în farfurie) Mă furnică nu știu ce pin vârful nasului... Pune'ți în gând, soro, că măi an țerț la earmaroc, la Fălticenă, mă duc la un cofetar ca să ieă înghecată; el îmi tri-

mite răspuns că s'o mântuit înghețatele pe diua aceea. Îl poftesc atunci la oblonul trăsurii și 'i dăc ritos: monsîu cela, mai destupî o puțină pentru hatîrul meu!.. și el s'o mîniet dîcînd că nu'î de la Gogo-mănești!.. Curioji îs nemîiî iștia!

(Toți rîd cu hohot).

Chirița. — Dec!.. ce 'î-o apucat? Eaca frate!.. mă rog, boeri, de mine rîdeți d-voastră?.. Eî, apoi să vă arăt eu cum se rîde... (rîde cu spasaturi) Măi că mare nu știu cum îs boerii Eșeni!

(Merge de se pune lângă Aristița și Calipsița în fața publicului).

Cuculeț. — (cătră Bondici și Pungescu) Domnilor, nu meta-hirisiți în astă seară un stosișor ceva?

Bondici. — Cu mare plăcere, domnule director. (încet lui Pungescu) Pil Pungescule, și pe urmă aport...

Pungescu. — (încet lui Bondici) Oare?

Bondici. — (asemene) Dă colb agieî pē sdreavēn.

Pungescu. — (asemene) Dē la mertepea?

Bondici. — Țeapēn...

(Se pun la masa de cărți).

Cuculeț. — (în parte) Doamne, de 'i-ași prinde cu vr'o coțcărie!

(În vremea acestor cuvinte orhestrul începe a executa o polcă en sourdine, care ține necontentit. — Cavaleriî pe rēnd poftesc damele la joc și merg în salonul din fund. — Chirița, Aristița și Calipsița rămân pe canape).

Chirița. — (în parte) Na... că se începe staeru! (fetelor) Țineți-vē frumos, și nu fiți așa de posomorite, c'o să vie cavaleriî să vē poftescă... mai zimbiți... mai zimbiți, soro dragă... mai trageți cu coada ochîlului... ca altele. (în parte) Doamne! de n'am păți ș'acum ca pe la cele-lalte baluri... Sē stăm pe loc, și cum dăc aice:

să facem patiserie... (arătând damele care joc) Ean privește!.. toate moachele 's poftite pe rînd... numai a mele șed locului par' că's înfipite... Se veđi că n'or să se misce toată noaptea! (se scoală).

Un filosof fără minți
A fost, ci că, de părere
Că la casă de părinți
Copii mulți sînt o avere!
De 'i așa, eu pot să ȑic
Că's bogată, am comoare,
Că de și n'am banii nici chic..
Am averi nemișcătoare! (arată fetele).

(Merge în fund în salonul de joc).

Pungescu. — Ștos!

Cuculeț. — Mare noroc ai, domnule!

Pungescu. — Nu fi dē diochi... mē paște bine norocul cărților.

Cuculeț. — Sē gîuri că 's măsluite.

Pungescu. — *Oriste?*

Bondici. — Ha, ha, ha! că șăgalnic mai ești, arhon sărdar.

Chirița. — (în parte, apropiindu-se de masă) Îra! da eu uita-sem că am doi gineri... numai buni ca sē 'mī gîoace fetele. (tare) Arhon spătar...

Pungescu. — Poroncă?

Chirița. — Este o pēsoană care ar dori foarte mult sē gîoace o poalcă cu d-ta.

Pungescu. — Cāt de rău îmi pare... dar mē strînge o cismă dē mē usuc ca o prună pē streșină.

Chirița. — (în parte) Tronc! (tare) Arhon agă?

Bondici. — Poroncă?

Chirița. — Nu metahirisiți poalca?

Bondici. — Cum nu, cucoană?... dar îs cernit.

Chirița. — Ai perdut vr'un neam?

Bondici. — Pe străbunul meu.

Chirița. — Dumneșeu s' 'l erte.

(Se apropie un cavaler de Aristița și Calipsița, ca cum ar căuta damă de joc și după ce le privesce prin lornion se depărtează).

Chirița. — (zărind cavalerul) Ha! .. eaca un cavaler ... dă Doamne! par' că cată damă de gîoc? .. dar ... slavă ție Doamne! c'o s' 'mî poștească o fată. Ba nicî hîcî? .. vai! bat' 'l cucu miliord ... cu orbu găinilor... Uf! ear o s' facem patiserie! (se pune pe canapea).

(Un fecior trece cu cofeturi).

Pungescu. — Ștos!

Cuculeț. — Nu pot s' bat măcar o carte! .. ce ghinion! .. ștece galbinî pe valet!

Pungescu. — (întorcînd cărțile) Plie!

Cuculeț. — Ear plie?

Bondici. — Aî goană d' fante, nenișorule.

Cuculeț. — (În parte) Haide, haî, că 'țî-oîu da eî acuş goană.

Chirița. — (feciorul cu tablaua) Măî fecior, vină 'ncoace ... (întinde basmaoa ș'o umple de cofeturi) Ea așa! încalte n'oiu șidea o noapte întreagă degeaba la bal ... păcat că nu mai am o basma! .. Altă dată am s'aduc o față de perină și s'o umplu cu vîrf.

SCENA VIII.

Cei dinainte, Guliță și Luluța.

Guliță și Luluța (joc).

Polca, polca, vesel joc,
Polca, polca, te iubim!
Polca, polca ... plinî de foc
Vesel noi te dînșuim!

Chirița. — Eaca Guliță! cum gîioacă de frumușel, dragu mamei!.. par' că 'î un titirez!.. Numai voi stați locului ca turnu Trisfetitelor... Guliță... Guliță...

Guliță. — Aud, nineacă... (vine lângă Chirița).

Chirița. — Vină, Guguleo, de'tî gîioacă țîțacele...

Guliță. — Bucuros... Haî, țîțacă Aristișo...

Aristișo. — Baiu.

Guliță. — Baiu?.. Haî mata, țîțacă Calipsișo.

Calipsișo. — Baiu.

Chirița. — Baiu. baiu?.. Ean veșile că se și fa-soleasc acu?.. Mări, ean sê vê arăt eû cum sê gîioacă polca. Vin' încoace, Guguleo... ce atâtea marafeturî... (joacă cu Guliță, cîntînd).

Polca, polca, vesel joc,
Etc. etc.

Luluța. — (cu mirare lui Pungescu) *Monsieur... monsieur...*

Pungescu. — *Mademuasel?*

Luluța. — De ce aî tras acu pe riga dedesubtul cărților? (se depărtează).

Pungescu. — (tulburat) Eû? (în parte) M'a zăritără gân-ganiea!..

Cuculeț. — Aud?.. Ha! coțcarule, cu de-aste 'mî umbli?.. bine că te prinseiî...

Pungescu. — Ce?... Ce vorbe sînt alea, domnule?

Cuculeț. — Ce vorbe?... da de cînd vê pasc eû cu prăjina?..

Bondici. — Domnule! numai bobociî se pasc cu prăjina... Auđitu-m'aî?... și boboc e fecîoru tătâni-têû...

Pungescu. — Boboc?... ba ăi, neneo, coșcoge gâscan.

Cuculeț. — Gâscan eû?... gâscan? (dă o palmă lui Pungescu) Na, gâscan!.. Sê te 'nvêț eû a batgîocori oa-meniî stăpîniriî.

Pungescu. — Aoleo !... 'mă-a scăpărată ră pe din-
ainte ... (fuge de la masă și vine în dreapta, dregându'și frizura).

Toți. — (viind din fund) Ce este ? ce s'o întâmplat ?

Pungescu. — (amestecându-se între musafiri) Cine a dată ră
o palmă ?.. Cine a primită ră o palmă !.. aud ?.. o
palmă ?.. breă !.. breă !.. ce scandal !..

(Împreună)

Poftiții.

Va ! ce întâmplare !
Staă încremenit,
Așa scandal mare
Nu s'a pomenit.

Bondici și Pungescu

Va ! ce scandal mare !
Staă încremenit,
De cîudă, turbare,
Mă simt amețit.

Cuculeț.

Ah ! ce bine 'mă pare
Că 'i-am căptușit.
Fie scandal mare ;
Eu 'mă-am răsplătit.

Bondici. — Domnule ... satisfacție se ne dai.

Cuculeț. — Satisfacție ?.. Ean așteaptă ...

(Șueră tare. — Vin doi epistați).

Chirița. — (astupându'și urechile) Carnacsî !.. că m'o asur-
dit ... par' că 'i în codru.

Cuculeț. — (epistaților, arătând pe Bondici și pe Pungescu) Pu-
neți mâna pe d-lui și pe d-lui.

Bondici. — (în parte) Am codălghit'o !

Pungescu. — (asemene) *To esfeclisa !*

(Epistații pun mâna pe aniândoi).

Chirița. — Pe arhon aga și pe arhon spătar !..
ce catahris îi aista, arhon sărdar ?..

Cuculeț. — Nu 'i nici un catahris, cucoană ... Am
poroncă de la Departament se 'i opresc.

Toți. — Da pentru ce?

Cuculeț. — Pentru că unu 'i Bondici și cela-l-alt Pungescu: doi coțcari vestiți din Focșani.

Chirița. — (șipând) Coțî... Vaî de mine?

Cuculeț. — Care o disbrăcat lumea cu teșmecherii și cărți măsluite... Ați înțeles acu?..

Chirița. — (șipând) Coțî... Coțî... ginerii mei?.. Va-leul am dat cinstea pe rușine... Ah! Ah! (leșină).

(Afinoaie, Aristița, Calipsița și Guliță, pun pe Chirița pe canape și caută s'o desleșine. Damele vin lângă canape. — Cuculeț, Bondici, Pungescu și epistații în stânga. — Fundul scenei îi slobod).

(Reprisă).

Corul.

Vaî! ce întâmplare! etc.

Cuculeț.

Ah! ce bine 'mî pare. etc.

Bondici și Pungescu.

Vaî! ce întâmplare!

Mă simt prăpădit

Groaza 'mî este mare...

De-acum m'am topit!

SCENA IX.

Ceî dinainte, Bârzoii.

Bârzoii. — (Intrând prin salonul din fund) Care 'i cucoana de gazdă aici?..

Guliță. — (alergând la Bârzoii) Băbaca!.. băbaca!.. o venit băbăcuța!..

Bârzoii. — Gugulea băbacăi... (îl sărută. — Cu glas tare). Care'i cucoana de gazdă?... cea cu balul?..

Afin. — Cine răcnește așa?... (întorcându-se) Ce vîd?... cuconu Grigori Bârzoii!..

Bârzoii. — Eă și cu mine, cucoană dragă!.. Unde mi'î Chirițușca cu puî?

Guliță. — Nineaca?... o leșinat, băbacă.

Bârzoii. — Ce ăci, Guguleo? ear o leșinat?... mări, ce 's marghioliile aiste? (merge la Chirița) Ama!.. ha! frumos îi mai ședel.. Ean feriți într'o parte, că eă îi sînt popa. Acuș o s' nvie ca o muscă de earnă... (îl bate în palmă cît poate).

Chirița. — (răsărind) Carnaci!.. Ce vîd!.. d-luî?...

Bârzoii. — (serios) D-luî... banul Grigori Bârzoii ot Bârzoienî... și soțul d-tale tocmai din vremea volintirilor.

Pungescu. — (luî Bondici) ăsta 'î socru, nene Bondici?

Bondici. — (ostînd) *Neschi.*

Pungescu. — Urît tată a mai avutără.

Bârzoii. — Înțelegî, cucoană, de ce mă aflu aici în Eșu, pe la ceasul aista, în loc de a horăi boerește la moșie... după obicei?...

Chirița. — (tulburată) În... țe... leg. (în parte) Îmî vine leșin la inimă.

Bârzoii. — Potrivit rēvașului ce 'ți-am scris din 15 a următoareî, anul 1844, am venit să te umflu din Eș cu nepus în masă... Hai... că Brustur și Cociurlă ne așteaptă cu preoții...

Chirița. — Brustur și Cociurlă!.. scăpătații ceia?... niște rădēși!.. Nu ți'î greū s' vorbești, frate?

Bârzoii. — Ean tac'ți gura cu fleacuri de aiste... euđi cuvinte?... scăpătați!.. rădēși!.. da noi ce sîntem? împērați cu steoa 'n frunte?... scoboriți cu hărbu din cer?...

Chirița. — Hârzob saū nehârzob... nu știu... dar cât pentru familia lui Brustur și Cocîrlă... mă închin cu plecăciune... rădêși și altă nimică.

Bârzoii. — Cucoană Chiriță... se ști d-ta, că rădêșii din ȕiua de astă-ȕi, aū fost cele mai mari familii în vremea veche. Ei aū apărat țeara și aū scăpat'o cu peptul lor din mâna dușmanilor, pentru că pe atunci tot românul era viteaz și tot viteazul era boeriu... boerit pe câmpul resboiului în fața Patriei întregi...

Chirița. — Ei! ear ai se începă cu litopisițu... Mă rog, agîung'e'ti...

Bârzoii. — În sfîrșit... vorbă multă sărăcie!. Brustur și Cocîrlă sînt feciori de oamni cu moșioarele lor, cu bănișorii lor...

Chirița. — Cu vitișoarele lor... le știu...

Bârzoii. — Gospodari buni și nedatori cu nimic nimêruî... întêlesu-m'ai, cucoană?... nu 's datorî nici c'o lețcae, pentru că nu 'și rîdică nasul mai sus de cât se cuvine... ca de-alde d-ta, care vreî se te 'nalți ca cîocârliea... și viî pin Eș, cale de ȕece poște, ca se 'ți faci fetele de risul lumeî... și ca se le găsești bărbați ca de-alde Bondici și Pungescu... niște târâe brâu, ce sorb zestrele cu lingura...

Pungescu. — (lui Bondici) Aoleu! ne-a pocnitără în pălărie.

Bondici. — (asemene) Ghîuju draculuî!..

Bârzoii. — (luând pe Chirița de mână) Haî la Bârzoienî, la locul nostru... și nu mai umbla după cai pe păreți.

Chirița. — Sufletele...

Bârzoii. — Haide 'ți ȕic astă-ȕi și nu mai lungi vorba... Trăsura ne-așteaptă la scară cu lucruri, cu tot.

Guliță. — (în parte) Și cu minavetu meū? (iesă cu fugă).

Chirița. — Tiranule!..

Bârzoii. — Așa... dacă'ți place... altă dată se știu de la mine o vorbă bătrânească: Nu te 'ntinde mai mult de cât ți'î oghealu... Haide...

(Gultă vine înapoi cu minavetu).

Chirița. — Ear letopisițe?... destul!.. eaca vin... mai stăi că doar nu dau Tătarii... se 'mă ieșu măcar ziua bună de la prietini... măi!.. că avan mai ești! (vine în fața publicului și face compliment) Cu pleacăčune, boeri d-voastră... copilele le-ați văduț: eată-le's... Aristițo, Calipsițo... fetele vin lângă dînsa) Aiste's, cum le-am procopsit de două-șeci ș'atâți de anî... Una 'i de 16 pe 17, și una de 18 pe 19... îi împlinesc la lăsatu secului... Precum le vedeți... îs tinerele, frumușele, curățele, hărnicile, cu ghitarda lor, cu cadrilu lor, cu franțuzasca lor. *Parle françe, madmuzel?*..

Fetele. — *Ui, maman.*

Chirița. — Le-ați auđit?... ca apa! (fetei) *Le plese vu, monsio cavalier din Eși?*

Fetele. — *Ui, maman.*

Chirița. — Ei! minciună v'am spus?... Ce ăiceți? vă place?... Ascultați-mă pe mine, eă eu știu ce știu... nu perdeți chilipiru de la mână.

Fetele 's bune
De măritat
Îs de minune...
V'o spun curat.

Toți

Ha, ha, ha, ha.

Chirița (la public)

Frunță verde măcieș
Pân' a nu pleca din Eș

Spuneți-mă, mă rog. îndată,
 De vă place vre o fată,
 Cuscră 'n Eș ca să mă fac
 Luî Bârzoii să 'î vin de hac.
 Eată-le's bibici hazlie,
 Pupuice ... seamăn mie.
 Vreți său ba soacră să fiu ? ..
 Fora 'n palme ca s'o știu.

Bârzoii — D'apoî vină ađi.

Toți.

Fetele 's bune
 Etc. etc.

(Bârzoii apucă pe Chirița de mână și o trage spre ușa din fund. — Gu-
 liță, Aristița și Calipsița îi urmează. — Cuculeț face semn epistaților ca să ducă
 pe Bondici și pe Pungescu. — Poștiții la bal se închină la familia lui Bârzoii,
 rîdînd cu hohot).

(Cortina cade).

CHIRIȚA IN PROVINCIE

PERSOANE :

ACTORI :

Cucoana Chirița	D-nul <i>Milo</i> .
Grigori Bârzoii, soțul ei	» <i>Teodoru</i> .
Guliță, copilul lor	» <i>Luchian</i> .
Luluța, orfană	D-la <i>Gabrielă</i> .
Safta, sora lui Bârzoii	D-na <i>Săftica</i> .
D-nul Șarl, profesor francez	D-nul <i>Gatino</i> .
Leonaș, ténér Iașan	» <i>Bosie</i> .
Ion, fecior boeresc	» <i>Stefanachi</i> .
Trei țărani	» * * *

Țărani. — Jandarmii. — Pofiiți la masă. — Un curcan.

CHIRIȚA ÎN PROVINCIE

CHIRIȚA ÎN PROVINCIE

COMEDIE CU CÂNTICE, ÎN 2 ACTE.

Representată pe teatru național din Iași, în beneficiu d-ului
Milo, la 1852.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă o ogradă de curte boerească la țeară. — În stânga casa Chiriței cu cerdac și cu ferestre pe scenă. — În dreapta, lângă cuiisele planului I-iu, o canape de earbă încunjurată de copaci. — În fund ostrețile și poarta ogrădei. — Lângă casă o porțiță în zaplaz, care duce în grădină. — În depărtare se vede satul.

Scena se petrece la moșia Bârzoienilor.

SCENA I.

Chirița. — (În costum de Amazonă intră călare pe poartă încunjurată de țărani)

(Arie din *Scara marelui* : Tălharii).

Țărani.

Dreptate, dreptate
Ne fă,
Cucioană, dreptate
Ne dă!

Chirița.

Ce vreți voi? .. dreptate?

Țăranii.

Așa.

Chirița.

Cu biciul pe spate
V'oți da!

(împreună).

Țăranii.

Dreptate, dreptate
Ne fă.
Cucoană, dreptate
Ne dă!

Chirița.

Cu biciul pe spate
V'oți da.
V'oți da eu dreptate
Așa.

Chirița. — (amenințând țăranii cu cravașa) Tacă vă gura, mojiilor.

Un țăran. — D'apoi bine, cucoană... păcat de Dumnezeu să ne lași a fi de batgîocură?

Chirița. — Ce batgîocură? Ce batgîocură?... Cine v'o batgîocorî?

Țăranii. — Cuconașu Gurluiță.

Chirița. — Guliță?... minciună spuneți... Ce v'o făcut?

Un țăran. — 'Mî-o ucis un vițel la vînat.

Altul — Și mie 'mî-o dat foc bordeiului cu cîmbucu cel de hîrtie.

Altul. — Și eu l-am prins fiind calea Măriucăi.

Chirița. — Țist, beșivilor... bine v'o făcut sufletu... De ce nu vă păziți vițeii și Măriucele?... Așa să păziți... Haî, lipsiți de-aici.

Un țeran. — Da'î păcat, cucoană, să nu lași păgu-bași... Dă! dacă nu ne-om jălui la d-ta care ne ești stăpână vecinică.., la cine să ridicăm glasul, să-raciî de noi!

Altul. — Am ajuns mai rău decât țiganiî!

Chirița. — Auđi'î?... auđi'î, țopârlaniî!.. Eî; apoi să nu'î ieî la măsurat cu prăjina de falce?... Afară mojcilor, că vă știu eû de mult că sînteți bunî de gură și rēi de lucru... Afară.

Țeraniî. — Cucoană...

Chirița. — Periți din ochiî mei... că vă ieû de fugă cu calul. (răpede calul spre el).

(împreună)

Țeraniî, (fugēnd)

Dreptate, dreptate

Ne fă.

Cucoana, dreptate

Ne dă!

Chirița, (furioasă).

Cu bicîl pe spate

V'oîû da.

V'oîû da eû dreptate

Așa.

SCENA II.

Chirița, după ce a alungat țeraniî călare, se întoarce și vine în fața scenei).

Vai de mine cu niște țeranoî, că n'ai cap să tră-ești de răul lor!.. De abîea am eșit puțințel la prim-blare ca să mă mai răcoresc... și par' că dracu 'î-o scos în cale 'mî să mă tulbure... Ear m'oîû fi făcut ro-sie la față ca un stacoș. (strigă) Ioane... Ioane!.. ș'apoi ast-fel hurducă și gloaba asta, că m'o apucat de vr'o șapte orî sughîtu păn'acu... (strigă ear Ioane... Ioane! Eaca somnorosu că ear o fi adormit în podul grajdîului... și nici c'o să vie să mă coboare de pe cal. . Ioane... Ioane... mă!.. sêracan de mine c'or să mă lase să

șed toată ziua călare ca un jăandar... (strigă furioasă)
Ioane... Guliță... Luluță... monsîu Șarlă... Cum-
nățică...

SCENA III.

Chirița, Guliță, Șarl, Safta, Ion (Ion vine alergând dintre
culisele din dreapta. Ceă-l-alți ies din crasă și se cobor din crădac).

Guliță. — Cine mă chîamă?... nineaca!

Safta. — Ce este?... Ce este?

Șarl. — *Qui diable?... Ah! madame!...*

Ion. — Aud, cucoană... Eaca, ea...

Chirița. — Da veniți ađi de mă coboriți de pe
cal... Ce, Doamne eartă-mă!... ați adormit cu toții?

(Ion se pune dinaintea calului și-l apucă de zăbale ca să-l ție. Ceă-l-alți se
adun înprejurul Chiriței).

Guliță. — Ba nu, nineacă... dar învățam Telemac
cu monsîu dascalu.

Safta. — Și eă făceam dulceți în cămară, cumnă-
țică.

Ion. — Și eă...

Chirița. — Tacă din gură... că ești încă cu ochii
plină de somn... Ține calu...

Șarl. — (apropiindu-se de Chirița) Madam cocona... sari în
brați a me.

Chirița. — (cochetând) În brațele d-tale, monsîu Șarlă?...
Ești foarte galant... însă mă tem...

Șarl. — *O! non te tem...* că sunt vurtos.

Chirița. — Nu de-aceea... că și eă îs ușurică ca
o pană; dar apoi... să sar în brațele unui cavalier...
nu știu de se cuvine?..

Șarl. — Daca *non* vre la mine, sari la Ion... (în
parte) *J'aime mieux ça.*

Chirița. — Ei; dacă vroești numai decât, monsîu Șarlă... aține-te că sar.

Șarl. — *No... poftim... une, deux, trois.*

Chirița. — (sărind) Hup.

Șarl. — (în parte) *Cristi!* ușuric ca un pan... *merci.*

Chirița. — (în parte) Îi nostim franțuzu... (tare) Ați vădut agilitaia mea? Ioane... du calu la grajdîu și'l adapă; dar se nu'i scoți șaoa... Auți?

Ion. — (căscând) Aud. (duce calul între culisele din dreapta).

Chirița. — Ho... că par' că'i se ne 'nghiți... face o gură cât o șură.

Guliță. — Nineacă... las' se mă suiū și eū pe cal.

Chirița. — Ce face?.. ca se te trîntească?... ba nu, Gulița mamei.

Guliță. — Pe mata cum de nu te trîntește?

Chirița. — Eū am învățat la Eș, la manejarie... (în parte) Numai eū știū câte bușituri am mîncat... d'apoī dă!.. dacă 'i moda...

Guliță. — (scîncindu-se) Ei... nineacă, las' se mă primblu călare... măcar numai pin ogradă.

Chirița. — Baiū... 'ți-am mai spus odata că nu vreū... Nu mă supăra mai mult. Mai bine, apucă-te de 'ți învață franțuzasca cu monsîu Șarlă... că mă țiī o mulțime de parale, trîntore.

Guliță. — Baiū și eū... M'am săturat de carte.

Șarl. — *Monsieur Goulitze... taisez vous quand poroncesc madam nenec.*

Guliță. — *Madam nenec...* (în parte) franțuz stropșit.

Șarl. — Ce spus? (în parte) *Cré moutard... il m'a-gace toute la journée.*

Chirița. — Nu te potrive, monsîu Șarlă, că 'i copil încă.

Șarl. — *Oui...* copil... obraznic.

Chirița. — Ce se'i faci dacă are duh, Gulița ninea-

căi... (sărută pe Guliță) Îmi seamănă mie... bucățică tă-etă. Haï, dute cu domnu profesor de învață frumușel, că 'ți-o!u face strae de moda nouă.

Guliță. — Da... cal mi'î cumpăra?

Chirița. — Cum s'a face băbacă-tău ispravnic.

Șarl. — *Allons, Goulitze... venez donc.*

Guliță. — Eaca, mosiu... *je vene.*

(Șarl și Guliță se primblă împreună prin ogradă, citind pre o carte și din vreme în vreme dic tare: *Calypto ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse*).

Chirița. — Uf! Doamne! că mare cald îi!.. Haï sub copaci, cumnățico. (merge în bosquet).

Safta. — (urmând pe Chirița) D'apoï și d-ta, soro, aï minte s'alergă călare în luna lui Iuli? îi păți ceva într'o di.

Chirița. — Ce se fac, soro, dacă'î moda... și dacă 'mă place... Oîu dice și eă ca Ferchezianca:

Hop, hop, hop,
 La galop,
 Când alerg călare,
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Inima mea sare.
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Când sînt *armozoana*;
 Hop, hop, hop,
 La galop,
 Ieă lumea de goană.

Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
 Pe-un cal sprinten, ușurel ca un ogar.
 Câte-o dată alivanta pe spinare...
 Dar ce'mă pasă... dacă 'î moda, n'am habar.

Hop, hop, hop,
 La galop,
 Etc. etc. etc.

Ș'apoi trebuie să știți, cumnătică, că de când m'am desbărat de Calipsița și Aristița... de când însfîrșit le-o măritat bărbatu-meu cu Brustur și Cocîurlă... pare c'am întinerit de 20 de ani... îmi vine tot să sburd... că, Doamne!.. mult m'am mai necăjit prin Eș; cela ca să 'mă gălesc gineri... știți?..

Safta. — Știu... căduseși în mânilor unor coțcari?..

Chirița. — Cine dracu să 'i cunoască? acu toți is înbrăcați într'un fel... și nu poți alege care 'i boer, care 'i coțcar... Dar ce-o fost s'o trecut. De trii ani de când m'am întors la moșie la Bârzoieni... 'i am și uitat.

Safta. — Bine-ai făcut.

Chirița. — Hei!.. când ar da Dumnezeu să mi se împlinească gândul... ași da șapte sărindaruri.

Safta. — Ce gând, soro?

Chirița. — Ah! cumnătică, să mă fac isprăvnicasă!.. alta nu doresc pe lume!.. Isprăvnicasă cu jandari la poartă și 'n coadă.

Safta. — De ce nu?.. Te 'i face și d-ta ca alte multe... Doar a isbuti el frate-meu la Eș unde 'l-ai trimis...

Chirița. — Așa nădăjduesc... că și noi... Dumnezeu știe câte-am pătimit la 48... ca patrioți... Las' că ne-o perit vr'o de ce capete de vite; dar apoi îi aduci aminte ce friguri o avut Bârzoii... și cum m'o durut măseoa care am scoso!..

Safta. — Așa... așa...

Chirița. — De aceea 'l-am silit pe bărbatu-meu să meargă la Eș ca să cerce a căpeta isprăvnicia de aici din ținut... Doară și el are drituri... ca patriot... ca pătimit... Nă 'i vezi, acu, care de care are pretenții să între în slujbă... sub cuvânt că 'i-o fost frică la 48?.. Helbet! dacă 'i pe-aceea... apoi

și noi avem temeuri... Adă-ți aminte ce groază 'l apucase pe Bârzoiu... că striga și pin somn c'o venit zavera.

Safta. — Așa... așa...

Chirița. — I!... când s'e'l vîd de-odată întrînd pe poartă cu doi jîndari... știi?... 'î-ași sări în cap.

Safta. — D'apoî eû...

Chirița. — Maî tras'aî în cărți, cumnățico?

Safta. — Tras, soro... că alta nu fac toată ziua...

Chirița. — Și ce ȑic cărțile?

Safta. — Menesc a bine... 'Mî-o eșit ȑece ochi de caro... bucurie... lîngă riga de trefli... frate-meû, și dedesubt trii ochi de cupă... drum... trebuie s'e vie negreșit astă-ȑi... și s'e'ți aduc'e veste bună.

Chirița. — S'e te-aud'e Dumneȑeû... Atunc'i s'e veȑi, soro, căpățînî de zahăr... s'e nu poți dovedi cu dulcețile...

Safta. — Eaca pozna, că eû 'mî-am uîtat beltea pe foc... și m'am luat cu vorba...

Chirița. — Nu'î nimică... o belte maî mult saû maî puțin pentru o isprăvniceasă... nu'î cea pagubă... Ean spune'mî, te rog... (îi vorbește încet, în vreme ce scoate un port-ȑigar din busunar).

Șarl. — (în fund) *Dis donc comme moi, Goulitze: Calypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse.*

Guliță. — *Calypso ne pouvait d'Ulysse.*

Șarl. — (în parte) *Cré gamin!.. il m'agace joliment!..*

Safta. — Ear îî s'e trag'i tîutîun, soro?... Par că te vîd ear c'aî să te înbolnăvești.

Chirița. — Ba nu, soro, c'așa'î moda. Dacă sînt armazoancă, trebuie s'e m'e deprind cu ȑigările...

Safta. — M'e mir ce gust poți găsi s'e pufuești din gură ca un neamȑ?

Chirița. — Ce gust?

Toată lumea ađi fumează,
 Scoate fum pe nas, pe gât;
 Unŭi moda imitează;
 Alŭi fumează de urât.
 Omenirea 'ŭ o țigară
 Care se prefăce 'n scrum;
 Și amorul cel cu pară
 Arde și se schimbă 'n fum...
 Numaŭ fumurŭi veđi aice
 La femeŭi și la bărbaŭi.
 Toŭi fumează... poŭi dar ȑice:
 Că 's maŭ toŭi înfumuraŭi.

Safta. — Cum înfumuraŭi?... vreŭ să ȑici afumaŭi?

Chirița. — Și una și alta... dar... ean spune'mŭi, cumnățică, ce face Luluța?

Safta. — Îŭ în grădină.

Chirița. — Bŭeta copilă!.. De când o murit cu-coana Nastasiica Afinoae, nineacă-sa, și am luat'o sub epitropiea noastră... mi 'i drăguță ca o noră.

Safta. — Maŭ știŭ?... poate sŭ'ŭ fiŭ soacră cu vreme.

Chirița. — Țist; așa am chibzuit treaba cu bărbatu meŭ... Luluța are zestre bună... Guliță asemine... maŭ potriviŭi unde sŭ'ŭ găseŭi?...

Safta. — Sŭ'ŭ cauŭi cu lumînarea...

Chirița. — Numaŭ atăta mŭ îngrijește că Luluța nu bate nicŭ de cum cu Gulița... și'ŭ tot tristă de când o rămas orfană... ba încă câte odată par' că se perde... nu'ŭ în toate minŭile.

Safta. — Nu băga de seamă, că încă'ŭ tŭnără.

Chirița. — Ce tŭnără?... că 'ŭi de vr'o 15 anŭ... când s'o născut Guliță, era de un an... îmi aduc aminte ca acu... la Sân-Chetru... (vorbind își caută chibriturile). De oare ce 'mŭ-am făcut chibriturile?... Haŭt... că le-am prăpădit pe câmp (tare) Monsŭ Șarlă?

Șarl. — (fnaintându-se). Poroncesc madam.

Chirița. — Nu cumva ai fosfor cu d-ta?

Șarl. — (aprinzând un chibrit) *Voila madame (în parte) Elle fume comme un caporal.*

Chirița. — (aprinzându-și o țigară groasă) *Merci... Voulez vous aussi boire une cigarette?*

Șarl. — (în parte) *Aie... aie... elle va recommencer ses traductions libres...*

Chirița. — *Ils sont de minune... cigarettes de Halvanne...*

Șarl. — (luând o țigară) *Merci, madame.*

Guliță. — Țigare de halva?... nineacă, dă-mi și mie o țigară.

Chirița. — Auđi?... atâta ar mai trebui... cuconașii nu trag țigări.

Guliță. — Ei... mata de ce tragi dacă ești cucoană?

Chirița. — Tace'ți gura, plodule... Monsiur Șarlă... ean dîtes moi, je vous prie: est-ce que vous êtes... mulțemit de Guliță?

Șarl. — *Comme ça, comme ça... mulțemit et pas trop.*

Chirița. — *C'est qu'il est très... sburdatic... mais avec le temps je suis sure qu'il deviendra un tambour d'instruction.*

Șarl. — (cu mirare) *Tambour?...*

Chirița. — *Oui... adică, dobă de carte... tambour... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — (în parte) *Ah bon!... la voila lancée.*

Chirița. — *Et alors nous l'enverrons dedans.*

Șarl. — *Où ça, madame?*

Chirița. — *Dedans... în întru... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — (în parte) *Parle donc le moldave alors, malheureuse.*

Chirița. — *Et voyez vous, monsieur Charles, je*

ne voudrais pas qu'il perde son temps pour des fleurs de coucou ?

Șarl. — *Pour des fleurs de coucou ?*

Chirița. — *C'est-à-dire : de florî de cuc... nous disons comme ça...*

Șarl. — *En moldave ... (în parte), Cristi... qu'elle m'agace avec son baragoin !*

Chirița. — *Aussi, je vous prie... quand il se parressera... de lui donner de l'argent pour de miel.*

Șarl. — *Comment?... que je lui donne de l'argent ?*

Chirița. — (rîdând) *Non... Să'i dai banî pe mîere... de l'argent pour du miel... c'est correct... nous disons comme cela...*

Șarl. — *C'est convenu... en moldave... Vous parlez comme un livre.*

Chirița. — *Merci... j'ai apprendé toute seulette le français... pre legea mea.*

Șarl. — *Est-ce possible!.. C'est extraordinaire... Hé bien, votre fils vous ressemble... il a une facilité!.. dans quelques années 'il parlera aussi bien que vous.*

Chirița. — *Quel bonheur ! Gugulea nineacăi... Audî ce spune monsîu Șarlă... dice că ai să vorbești franțuzește ca apa... N'est-ce pas monsieur Charles, qu'il parlera comme l'eau ?*

Șarl. — *Comme?... Ah oui, oui... vous dites comme ça en moldave. Oui... oui.*

Chirița. — *Da ean să'î fac eû un ecsamen... Guliță, spune nineacăi, cum se chîamă franțuzesce furculița ?*

Guliță. — *Furculision.*

Chirița. — *Frumos... dar friptura ?*

Guliță. — *Fripturision.*

Chirița. — *Prea frumos... dar învêrtita ?*

Guliță. — *Invêrtision.*

Chirița. — Bravo ... Guliță ... bravo Guguliță ...
(îl sîrută).

Șarl. — (în parte furios) *Gogomanition, va !..*

SCENA IV.

Ceî dinainte, Ion (viind pe poartă).

Ion. — Cucoană, cucoană... Eaca un rîvaș de la Eș.

Chirița. — (tresărînd) De la Eș ? A fi de la d-luî... cine l'o adus ?

Ion. — Un jîndar de la Isprăvnicie ... Ci că'î grabnic.

Chirița. — Grabnic?... adă... (vrea să îce rîvașul și se opresce)
Da așa s'aduce rîvașul, măî oblojitele ?

Ion. — Apoi cum ?

Chirița. — Cum ?.. Nu 'î-am spus c'acum îî moda
să s'aducă rîvașele pe talgere ?.. Ha ?

Ion. — Eaca ... par' că rîvașele's alivenci.

Chirița. — Ce-ai đis ?.. lipseștî de-aici... și doar
nu mi le'î aduce acu îndată după modă... c'atîta'î
trebuie.

Ion. — Da unde să găsesc eî talgere, cucoană ?..
că nu's sofragiî.

Chirița. — Dute sus la jupineasa de cere un talger
ș'un șervet.

Ion. — Și șervet ?

Chirița. — Și după ce'î pune șervetu pe talger, și
rîvașu pe șervet... să mi'l prezentezî frumos... ai
auđit ?

Ion. — Am auđit, (se duce îî casă đicînd) Să pun talgeru
pe șervet și rîvașu pe șervet... ba șervetu pe rî-
vaș... ba...

Safta. — Bine, soro : cum ai răbdare s'aștepți, când îi revaș grabnic de la frate-meu poate?

Chirița. — Fie măcar de la Poriu împărat... am hotărît să introduc în provincie obiceiurile din Eș, doar ne-om mai roade puțintel și noi... N'am dreptate, monsîu Șarlă?

Șarl. — Mult dreptat, mult... în care pricin?

Chirița. — În predmetul civilizației.

Șarl. — *Civilisation...* cu *serviette*?

Chirița. — Pe *assiette*.

Șarl. — *C'est l'etiquette*?

Chirița. — Cu *serviette*.

Guliță. — Pe *assiette*.

Șarl. — *Au fait...* (în parte) *Je n'y suis pas du tout.*

SCENA V.

Ceț dinainte, Ion, (viind din casă și aducând revașul acoperit sub șervet și sub talger).

Ion. — Cucoană... eaca revașul de modă.

Chirița. — Adă'l încoaci... (căutând în talger) Unde'î, că nu'l vîd în talger?..

Ion. — Cred și eu dacă'î dedesubt.

Chirița. — (rîdicînd talgerul) Dedesubt?... Așa te-am învîtat eu?... Nu'î nici sub talger... Ce-ai făcut cu revașu, tontule?

Ion. — Decl... se face că nu știe... îî șub șervet... ca de modă... Nu 'mî-ai spus?..

Chirița. — Sub șervet?... (asvîrle șervetul și găsește revașul în palma lui Ion). Bată-te cucu, mangositule... Ean vîdeți, mă rog, c'o făcut cu totul din potrivă... (Iea revașul.)

Ion. — Ei!.. par' că eu am fost de gemine cu moda... așa 'mî-ai poroncît, așa am făcut.

Chirița. — Aî noroc că'î răvaș grabnic de la bărbatu meu ... că 'ți-ași arăta eu ...

Safta. — Da lasă'l încolo, cumnățică, și citește adî ...

Chirița. — Ean să videm. (citesce adresa răvașului).

«Isprăvnicia ținutului cătră prea iubită mea soție, Chirița Bârzoiu ot Bârzoienî.»

Șarl. — *Comment? .. Madam est maritat c'nu Ispravnicie?*

Chirița. — (zimbînd) Ba mi se pare că c'un ispravnic nou ... Cumnățică, ce semn îi când îți ție urechea stângă?

Safta. — Semn bun, soror.

Chirița. — Să videm ... Cruce-agîută. (citesce).

«Cu frățească mă închin și te sêrut dulce, iubită
«Chirițo. — Însîrșit, cu mila lui Dumnezeu, m'am
«isprăvnicit! .. Neamul nostru s'o înălțat! .. Îe-o pe-
«acolo cam pe mare cu megieșii, că pe-aici las' pe
«mine. — Scoalâte îndată și vină în târg cu toată
«gospodăria și cu tot neamul ... dintre care nu uita
«a'mî aduce curcanul cel bătrîn, c'am sê'l pun în
«slujbă. — Scrisam.»

Al d-tale ca un soț

«*Grigori Bârzoiu.*»

Chirița. — *Chirie eleison!* ... eată-mê's isprăvniceasă? .. (neună de bucurie) Cumnățică, Guliță, monsîu Șarlă, Ioane ... îs isprăvniceasă!

Toți. — (cu bucurie) Isprăvniceasă!

Chirița. — (jucând singură de bucurie). Tra, la, la, la, la ... sînt isprăvniceasă ... Cumnățică, vină să te sêrut. (sêrută pe Safta) Guliță, vină și tu să te sêrut. (sêrută pe Guliță) Monsîu Șarlă, vină și d-ta să te ... (coboară ochii rușinată).

Șarl. — *Si'l vous plait?*

Chirița. — *Pardon ... Ioane, Ioane ...*

Șarl. — (în parte) *Comment ? .. Ion aussi ? ..*

Chirița. — Ce era să'ți spuu ? .. am uitat'o de bucurie ... Ha ... dute de spune surugiilor să inhame poștalioniș la trăsura cea galbănă ... degrabă ... degrabă, că o să ne pornim la târg.

Toți. — La târg ?

Chirița. — Dar ... destul am mocnit la țeară ... ean să măi fantasesc și eu pin târg, ca altele ... doar îs isprăvniceasă ... Nu că adică m'am fudulit dintr'-aceasta ... său că'mi-ar fi făcut vr'o mulțemire măi deosebită ... Nu ... nu se sparie Chirița așa lesne ... cu una cu două ... Țeă, nu ... minciună nu știu să spun, că nu's ipo ... ipocondră ... M'am isprăvnicit ? să'mi fie de bine ... Dacăm dorit'o ... am dorit'o numai de-o ambiție care am ... ear nu de alta. Ioane ... trimis'o boeriu vr'o ceată de jândari ca să meargă pe lângă obloane ?

Ion. — O trimes o ceată întreagă; doi slujitori.

Chirița. — Numai ? .. spunele să se gătească ... Ha ! ... cară-te ...

Ion. — Eacă mă car, cucoană isprăvniceasă ... mărirea ta ! (fese).

Chirița. — Isprăvniceasă ! .. de-acum să vedeți bon-tonuri și tenechele ... am să'î durez ș'un voeaj la Paris.

Safta. — Tocmai pe-acolo ? .. în țeara nemțească ? ..

Guliță. — Să mă ieși și pe mine, nineacă.

Chirița. — Te-oiu lua, puile ... și pe monsîu Șarlă ... și pe Luluța ... Par' că vęd pe pas-port: baroana Chirița ! .. am să mă dau și eu de baroană, cum oiu trece granița ... să spariu Nemți ! ..

Șarl. — (în parte) Îi lipsește un dog.

Chirița. — *Qu'est-ce que, monsîu Șarlă ?*

Șarl. — *Je partage votre bonheur, madame.*

Chirița. — *Ah oui, monsieur Șarlă... je suis heureuse par dessus la mesure...*

Șarl. — *Je comprends...* peste masur.

Chirița. — *Tout à fait...* Ha! ȳute să ne gătim, ca să plecăm cu  iu ... Ha!.

(Se aude glasul Luluței în grădină, c nt nd).

Guliță. — Au  , nineacă, glasu Luluței?

Chirița. — Eat'o, vine 'ntr'acoac ... Sta   loculu .
(se opresc l ng  bosquet)

SCENA VI.

C i dinainte, Luluță ( ntr  pe porti a grădinei c nt nd
 i alung nd un flutur cu un n vod mic de bari ).

Luluță.

(Arie din *Baba-Hârca* «E ,    , tare 'm  p re bine...»)

Fluturaș vin' l ng  mine...
Ah, ascult'al me  cuv nt,
Că  i e  sînt ca  i tine
Singuric  pe p m nt!
Nu sbura, nu sbura, st  ...

Guliță (c ut nd pe sus).

Eată'l, eată'l! m  , m  , m  !

Luluță.

Tare'  sprinten  i frumos.

Guliță.

C nd pe sus   , c nd pe jos.

Luluța.

Nu sbura, nu sbura, stăi...

Guliță.

Eată'l, eată'l! măi, măi, măi

Luluța.

Dei, te-oii prinde... de-a te prinde

Un dor mare mă cuprinde.

Vin' cu mine fără frică

Că's și eu o fluturică...

În zădar fugi pe 'nprejur;

De-a te prinde eu mă jur.

În zădar sbori așa tare...

Na, te-am prins... Ce bine'mi pare!

(Luluța trântesce năvodul în capul lui Guliță și-l prinde în întru).

Luluța. — 'L-am prins... 'l-am prins.

Guliță. — Da ședî binișor, Luluță, că te spun ni-neacăi...

Luluța. — Vai de mine!.. în loc de flutur, am prins un cărăbuș... Ha, ha, ha, ha, ha.

Cărăbuș, cărăbuș,
Pe-a cui mână încăpuși.

Toți. — Ha, ha, ha, ha...

Guliță. — mâniaș Cărăbuș!.. audî, nineacă?... dîce că's cărăbuș.

Chirița. — Nu te mânia, Guliță, că suguește Luluța... Luluțo, vin' încoaci la mătușica sê'ți spun o veste bună.

Luluța. — Ce veste?..

Chirița. — M'am făcut isprăvniceasă.

Luluța. — Eî... ș'apoî?

Chirița. — Apoî... nu sarî în sus de bucurie?

Luluța. — Nu.

Chirița. — (supărată, Saftel) Îți spun eu, că câte-odată se perde (tare) Ei dar gătește-te Luluță, c'o să mergem la târg.

Luluța. — (cu bucurie) Unde?... la Eș?

Chirița. — Ba cole alături cu Bârzoienii... undeam mai fost an eamnă.

Luluța. — (tristă) Orî acolo... orî aici la țeară... tot una'î.

Chirița. — D'apoî... veđi d-ta... te-ai deprins tot la Eș... Mai șeđi și prin ținut, că nu'î muri.

Luluța. — (plângând) Ba oiū muri...

Chirița. — Îndărătnico!..

Șarl. — (în parte) *Pauvre enfant!*

Chirița. — Haî, se ne gătim de drum... Monsîu Șarlă..., *je vous prie à la brayette.*

Șarl. — (dându'î brațul) *Trop heureux, madame.* (dă cel-l'alt braț Saftel) Madam cucoana Safta, *non* poftesc?

Safta. — Bucuros, domnule...

Șarl. — (în parte) *J'ai l'air d'une cruche à deux anses... tableau!*

(Chirița, Safta, Șarl și Guliță intră în casă).

SCENA VII.

Luluța. — Doamne!.. tare mi 'î urît aici... nu știu ce se mă fac toată ȗiua... N'am pe nime care se mă ȗubească de când o murit băta ninecuță... Mătușica 'î prea bătrână și Guliță prea tēnēr... nu mă pot înȗelege cu ei, cum mă înȗelegeam cu nineaca și cu Leonaș... dragu Leonaș!.. unde-o fi el acu?... de trii ani de când nu 'l-am vȗđut, o fi srescut mare și m'o fi uȗtat poate... da eu una știu că nu 'l-oiū uȗta nici odată... că 'l ȗubesc din copilărie.

(Arie din *Insurașei*: Dile dintăii ale 'nsoțirei)

Scump suvenir de fericire
Cu glasul tău de nălucire
Alungî adese a mea măhnire
Și mă îngânî vesel, ușor.
Ah! vin' acum vis de plăcere
Ca să'mî aducî o mângăiere
Și, ca prin vis, a mea durere
Să 'mî-o rîdicî în al tău sbor!

SCENA VIII.

Luluța, Guliță (viind pe porțița grădinei).

Guliță. — (în parte) Am fugit pe ușa din dos și am dat prin grădină ca să scap de dascal... Acum... hai la grajdîu... Tot oiū să încalec, în cîuda ninea-căi... mă duc să fur calul de la esle... Ea așa!... de ce nu mă lasă de bună voie. (dă cu ochii de Luluța)
Luluța!

Luluța. — A!.. eaca și monșiu cărăbuș...

Guliță. — Ear mă faci cărăbuș!.. Ean ascultă, Luluță... aici nu sîntem la Eș ca să mă ieî în rîs... Acu 's mare! și dar, te poftesc...

Luluța. — Mare?... vrea să ȑică: ești cărăbuș de cei cu două coarne?

Guliță. — Ba nicî cu două... nicî cu unu... îs cavalier!.. învăț pe Telemac...

Luluța. — Ȑău!.. ai agîuns păn' acolo... Nu te cred!

Guliță. — Nu mă creȑi?... Ascultă dar să ȑi'l spun pe de rost... *Telemaque ne pouvait d'Ulysse dans sa douleur...*

Luluța. — Destul, că doar nu's profesor... să'mî spuî lecȑia.

Guliță. — Păcat, Luluță... că nu ești mata în lo-

cu lut monsîu Șarlă... că Țeșu, mai mult așî învêța cu mata...

Luluța. — Da de ce, Guliță?

Guliță. — Nu știu bine de ce... dar cu mata 'mî-ar fi dragă cartea.

Luluța. — (în parte) Bîetu copil!

Guliță. — Mata îți tot bați gîoc de mine... nu înțeleg pricina pentru care... dar cu toate aceste... nu pot să mă mîniu pe mata cu tot dinadinsul., că 'mî ești drăguță... na.

Luluța. — Drăguță!

Guliță. — Pre legea mea!

(Arie: *Căruța poștei*).

Îmî plac arșiciî și zmeu 'mî place;
'Mî-e drag cu mingea de-a arunca.
Dar lângă tine, ah! cum se face
Că 'mî trece gustul de-a mă juca?
Nu știu, Luluța, cum Țeșu se face
Că 'mî trece gustul de-a mă juca.

În puf sînt meșter și suflu tare;
Dar cînd pe tine eî te zăresc,
Rămân de-odată fără suflare
Și nu pot jocul să 'l isprăvesc.
Cînd vreî să suflu... n'am răsuflare;
Și banî și minte, tot prăpădesc!

Luluța. — Bîetu Guliță!.. Eî te 'nțeleg... dar ce folos, că ești încă copil!

Guliță. — Copil?... Ean să veđi acuș dacă 's copil... cînd oiî alerga călare.

Luluța. — Cum?... ce fel?

Guliță. — Pe calu nineacăî... da să nu spuî, Lu-luța... Așteaptă aici. (aleargă în culisele din dreapta).

SCENA IX.

Luluța, pe urmă Guliță și Ion.

Luluța. — (singură) Auđi, mă rog? Guliță... un copil de erî, de-alaltaerî, cum ȝice mătușica... Cine ar fi creșut?... Ȑeđu, că nu mai sînt copii astă-ȝi pe lume... Ce huet s'aude?..

(Se aude în culisele din dreapta sfadă între Ion și Guliță).

Ion. — (în culise) Da lasă calu 'n pace, cuconașule?

Guliță. — (asemene) Tacî, Ioane, că 'ți-oiu da bacșiș... Hi... cal... hi... cal...

Ion. — Ce bacșiș?... Să mă bată cucoana?..

Guliță. — Hi... cal... hi cal... (strigă surugiesce).

Ion. — Eaca pozna!.. nu lăsa, măi! Săriți de opriți calu!

Guliță. — (răpit de cal vine în scenă, spăriet și țipând) Valeu!.. valeu!.. nu mă lăsa, Ioane, că mă trânteste. Valeu!.. valeu!.. (iesă călare cu fuga pe poartă în dreapta).

Ion. — (alergând dintre culise) Vai de mămulica mea!.. de-acum 'mî-am găsît arșagu cu cucoana... Haît... l'o umflat rusaliile... (iesă prin fund, strigând) Săriți... săriți...

Luluța. — Ha, ha, ha... par' că era făt-logofăt din poveste. (cade de rîs pe canape).

(Se face sgomot în sat. — Chirița, Safta și Șarl ies în cerdac.)

SCENA X.

Luluța, Chirița, Safta, Șarl, Ȑăranî.

Chirița. — }
Safta. — } Ce este?... foc?... tîlhariî?

Guliță. — (trece pe la poartă, din dreapta în stânga, în fuga calului strigând :) **Nineacă... monsîu dascăl... nu mă lăsați... valeu!...** (Căți-va țărani alerg după el; alții intră pe scenă).

Chirița. — } **Vaî de mine!.. Guliță călare?**
Safta. — }

Șarl. — *Grands dieux!.. il est perdu, courons.*
 (se coboară rapide din cerdac).

Chirița. — *Perdu!.. mon odor?.. Ah!.. vah!.. săriți... alergați...* (se coboară cu Safta în scenă).

(Arie din *Baba Hârca*: Săriți... Săriți!).

Chirița.

Săriți sătenî, argați,
 Cu toți alergați.
 Săriți și'mî ajutați
 Copilu s'e'mî scăpați!
 Eată-î e's în disperare!
 Săriți, săriți, alergați.
 Guguliță'î în perđare;
 Săriți de mi'l scăpați!

Cor.

Săriți sătenî, argați,
 Cu toți alergați.
 Săriți de-o ajutați
 Copilu s'e'î scăpați!

(Toți aleargă pe poartă și apucă pe urmele calului).

Luluța. — (singură) **Vaî de mine!..** Se vede că 'î în primejdie!.. Mă duc să caut colonie, că poate se leșine mătușica... (intră în casă).

SCENA XI.

Leonaș (ivindu-se la poartă) *și pe urmă Luluța.*

Leonaș. — Ce 'î-o apucat de aleargă ca niște nebunî?... Să gîrî că o lovit strechiea pe tot satu... Ean privește cum se'ntrec... Ce vîd? două cucoane cu dînșii?... Ce să fie oare?... Ean să întreb la curte...
(vine în scenă).

Luluța. — (eșind în cerdac) Eaca colonia... Haî degrabă după dînșii. (se coboară rîpide și se întîlnește cu Leonaș).

Leonaș. — Luluța!

Luluța. — Leonaș!... Leonaș aici! A! (se aruncă cu bucurie în brațele lui).

Luluța.

Tu ești, iubite Leonaș?

Leonaș.

Eă sînt, iubite îngeraș.

Luluța.

Nu'î vis?... îmi vine, Deu, să plîng.

Leonaș.

Nu'î vis... în brațe'mî eă te strîng.

(împreună).

Ah, ce fericire!

Ce veselă simțire

Simt acum, că te-am găsit

O! scump odor iubit.

Dulcea mîngăiere

Gonește a mea durere,

Și 'n raîu mult așteptat

Par' c'am intrat,

Luluța. — (sărind de bucurie) I!.. cât îmi pare de bine c'aî venit, Leonașule... știu? îmi vine să rîd și să plâng tot odată... De mult nu te-am văzut!

Leonaș. — (cu dragoste) De mult, dragă Luluță... tot-mai de când te-o luat cucoana Chirița sub epitropiea ei și te-o adus la Bârzoieni.

Luluța. — (ștergîndu'și ochii) Așa... de la moartea nenecei.

Leonaș. — Nu mai plînge, Luluțică... că, Dău, acuș plîng și eu.

Luluța. — Cum n'oiu plînge, dacă de trii ani de zile mă găsesc printre străini care, pentru că mă ved tristă și pe gânduri, ȳic că dau semne de nebunie... Ei nu pot înțelega că mi'î dor de nenece.

Leonaș. — Ce spui?... Vrea să ȳică ești nenorocită în casa Chiriței?

Luluța. — Apoi gîdeacă tu însuți de pot fi fericită... singură, orfană!.. depărtată de toți prietini copilariei mele... de tine, Leonaș, care eram deprinsă să te ved în toate ȳilele în casa mamei-me!..

Leonaș. — Biată Luluță!.. De știam una ca asta... nu mă duceam peste graniță.

Luluța. — Cum?... ai făcut voiajuri?

Leonaș. — De cum ne-aũ despărțit întîmplările... m'am pornit la Peris, și am ședut acolo trii ani...

Luluța. — Trii ani!.. încaltea gîndit'ai vr'odată la mine?

Leonaș. — Nu odată... dar tot-deauna... Și cum m'am întors în țeară, cea aîntei dorință a mea o fost, ca să te găsesc și să te ved.

Luluța. — Ce bine 'mi pare!.. De acum cred că'î ședea tot cu mine.

Leonaș. — Numaî de 'mi-o da voe cucoana Chirița

Luluța. — De ce nu? .. Ce poate s'o supere șederea ta aici?

Leonaș. — Poate să nu'i vie la socoteală, pentru că, după cum am aflat la Iași de la sârdarul Cuculeț, se vede că Chirița plănuiește ca să te mărite mai târziu cu Guliță.

Luluța. — Cu Guliță? .. Ha, ha, ha, ha ... Da nu 'l-ai vădut cum merge călare? Ha, ha, ha! ..

Leonaș. — Cum? .. Ce are a face?

Luluța. — După dînsu aleargă acu tot satu ... îl hăituește.

Leonaș. — (cu mirare) Nu te înțeleg ... dar oare ce s'aude?

(Sgomot afară).

Luluța. — Or fi hăitașii lui Guliță ... (merge în fund și caută între culise) Dar eată'i ... ei sînt ... aduc vînatul aici ... Ha! degrabă, Leonaș, să ne ascundem cole în bosquet (merg amîndoi în bosquet).

SCENA XII.

Luluța și Leonaș (în bosquet), **Țăranii** (aduc pe Guliță leșinat și 'l așază pe un scaun în fața publicului), **Chirița, Safta, Șarl, Ion**, (vin plîngînd împrejurul lui Guliță).

(Aria din *Bala-Hârca*: «Bobi! ha!, bobi! na»).

Cor.

Va! de el! a murit!

Eată'l.

Calul rău 'l-a bușit!

Eată'l.

A murit, a murit,

Eată'l!

Chirița (cu desnădăjdute).

A murit Gugulea meu !

Cor.

Erte'l, erte'l Dumneșeu !

Chirița. — (bocind) Gulița mamei ! .. Gugulița nineacăi ... cât era el de frumusele ... cât era de sprintinel, ș'acum eată'l țeapăn ... bujorașu mamei ... 'lam perdut ! ..

Luluța și Leonaș. — (în parte, spărieți) O murit !

Șarl. — (apropiindu-se de Guliță) *No ... tacî madam cona ... că el nu'î murit ... traesc bine.* (caută să'l desleșine).

Chirița. — N'o murit ! .. ești sigur monsîu Șarlă ? .. Ah, așî fi în stare să mă duc la Ierusalim pe gîos cu traista 'n cap. (bocind cu bucurie) Îngerașu mamei ! .. n'o murit ...

Șarl. — Destul țipat acum ... asurđit la mine ... Apă de colonie este ?

Chirița. — Na flacornul meu ... dă'î la nas ... Gugulița mamei ... (furioasă) Eî las', bade Ioane, că te-oiu drege eă.

Șarl. — (puind flaconul sub nasul lui Guliță) *Enfin ! .. voila qu'il revient, son nez remue !*

Chirița. — *Son nez remue ? .. quel bonheur ! .. Cher Goulitze ! .. il a mangé une terrible ... comment dites vous en français ? .. une terrible ... trântă !*

Guliță. — (trezindu-se, cu glasul slab) *Trântision.*

Toți. — A ! ..

Chirița. — *Trântision ! .. o înviet franțuzește !* Gugulița nineacăi ... (îl strînge în brațe).

Leonaș. — } (în bosquet) *Trântision ?* Ha, ha, ha, ha.
Luluța. — }

Chirița. — Cine chicotește aici ? .. (aleargă furioasă la bos-

quet) Luluța cu un cavaler!.. Ce faci aici dimoni?.. și d-ta, cuconașule, cine ești?.. ce cauți? ce vrei?

Leonaș. — (eșind din bosquet) Cucoană Chiriță... mai ântêi mă închin cu supunere.

Chirița. — Și al doile?

Leonaș. — Al doile nu lipsesc a cerceta despre întregimea fericirii sănătății d-tale, ca aflând...

Chirița. — de tot furioasă) Și al treile?

Luluța. — Al treile veî ști că d-lui îi Leonaș, prietinel meu din copilărie.

Chirița. — Leonaș?.. Al d-ta ești domnu Leonaș?.. mă bucur... Ești afară din ogradă, nerușinatele.

Luluța. — Să easă?.. de ce să easă?

Chirița. — Te-oîu învăța eu să rîdî de Guliță... Auđi, mă rog?.. Vine pe furiș în casa mea, și în loc să mă mângăe la supărare... îi vine chef de rîs?.. ghidi ștregar!

Leonaș. — Cucoană Chiriță... mai ântêi...

Chirița. — Ântêi, al doile ș'al treile... ești afară... cară-te... cât e treaba cu cînste... să nu te mai vîd... Auđi? un chichirneț acolo!..

Leonaș. — (mânios) Ean ascultă, Bârzoaeo, ai noroc că ești de cînd Papură Vodă... c'apoî...

Chirița. — Minciunî spuî... că tocmai erî am împlinit 35 de anî.

Șarl. — (în parte) *Oh! elle est bonne celle la.*

Leonaș. — 35 fără Mercurî, fără Vinerî și fără Sâmbete.

Chirița. — Ce-ai đis?.. îmi lipsesc Sâmbetele? (cătră țeranî) Mări ean împingeti'l, măî, de spate pe poartă, să'l învîț eu a vorbi cu isprăvnicesele.

(Țeranîi vor să se repeadă asupra lui Leonaș).

Leonaș. — (scoțînd un pistol) Să nu vî mișcați, că daŭ.

Guliță. — (ascunzându-se după Chirița) Nineacă . . . ne 'n-
pușcă!

Chirița. — (ascunzându-se după Safta) Va! de mine, c'aista
'i volintir!

Safta. — (ascunzându-se după Șarl) Nu lăsa, monsîu Șarlă!

Șarl. — (alergând înaintea lui Leonaș) *Arretez monsieur . . .*

Luluța. — (lângă Leonaș) Leonaș, te rog . . . nu face
vr'o nenorocire.

Leonaș. — N'ai nici o frică, Luluță; cât pentru
d-ta Chirițoeo . . . scrie 'n frunte ce'ți spun: de ađi
înainte te așteaptă la toate șotiile din partea mea.

Chirița. — Nu'mi pasă, că's isprăvnicasă.

Leonaș. — Tu, Luluță dragă . . . fii liniștită, c'oiu
privighe totdeauna asupra ta. Adio . . . (sărută pe Luluța și
se depărtează spre fund) Să ne videm sănătoși, Bârzoae.

Chirița. — Ba să te văd când te-oiu chîema eu . . .

(înapreună).

Leonaș.

(Arie din *Baba-Hârca*: «Dar ce este, ce 'ntemplant»).

Lasă, lasă, Chirițoe,
Babă cloanță, ră strigoac.
Îi păși tu, va! de tine,
Multe șoti! de la mine!

Chirița și Corul.

Cale bună, sprincenată,
Merg! la dracu, să'î fii plată;
Și să nu dai ochi cu mine
Că'î păși, Dău, o rușine

Luluța (căutând se înpace pe Leonaș)

Merg!, iubite, 'n cale bună . . .
Nu te pune c'o nebuună.

Șarl (căutând să înpace pe Chirița).

Non te super de mânie...

Non te-apuc' l'apoplexie

(Împreună).

Leonaș.

Lasă, lasă, Chirițoae, etc.

Chirița și Corul.

Cale bună, sprincenată, etc.

(Leonaș esă).

SCENA XIII.

Cei dinainte, afară de Leonaș.

Chirița. — S'o dus volintiriū ?

Țăranii. — S'o dus.

Chirița. — De-acum hai să ne ducem și noi la târg ca să ne punem în siguranție... Ioane, gata's trăsurile ?

Ion. — Gata, cucoană.

Chirița. — Dute de ți jăndarilor să vie aici cu săbiile scoase... (Ion esă) Cumnățică, pune la cale să ducă lucrurile la trăsură... (Safta intră în casă) Și voi, na doi fîfiriği... să beți în sănătatea boeriului.

Țăranii. — Să trăească boeriu ispravnic !

Chirița. — Amin !

(Jandarmii intră pe poartă cu săbiile scoase și stau în fund. — Safta vine aducând șacpa lui Guliță și capela Luluței. — Câte-va slugi es tot odată din casă purtând geamandanuri, cutii și saltele și se îndreaptă spre poartă).

Chirița. — Eaca și jăndarii... eaca și lucrurile... sîntem gata ca ș'un purces... Haideți de-acum...

Guliță, dă brațul Luluței... *Monsieur Charles, je vous prie à la braccette.*

Șarl. — *Comment?... vraiment, nous partons?*

Chirița. — *Oui, nous lavons le baril.*

Șarl. — *Le baril?*

Chirița. — (cu nerăbdare) *Oui... nous lavons le baril... spălăm putina... quoi... nous disons comme ça en moldave.*

Șarl. — *Ah! (în parte) C'est égal, elle m'agace de plus en plus.*

Guliță. — Nineacă... da nu iei ș'un curcan fript la drum?

Chirița. — Eaca că era să uîț curcanu cel bătrân... Ioane, ție curcanu să'l ducă boerîulu.

Ion. — (esă) Îndată, cucoană... (vine aducînd un curcan în brațe).

Chirița. — Ha!... (cu entusiasm) La isprăvnicie!

Cor.

(Arie: *Sonni la trompe 'ntrepida*).

Chirița, Safta, Șarl, Guliță.

Ha! la isprăvnicie,
În slavă, avuție
Și 'n lungă veselie
De-acuma să trăim!

Țăranii.

A voastr' isprăvnicie
Ferice să vă fie.
Bună călătorie
Cu toți! vă dorim.

Chirița.

Ah ! sînt isprăvniceasă !
 Par' că's împărăteasă.
 Aferim, moțpăneasă !
 Chirițo, aferim !
 Ah !

(În reprisa corului, jandarmii pornesc înainte ; după ei Luluța cu Guliță ; pe urmă Șarl dînd brațul Chiriței și Saffei și înșfîrșit Ion purtînd curcanul. — Marș general — Țăranii arunc cușmele în sus).

(Cortina cade).

ACTUL II.

Teatru reprezintă salonul Chiriței, cu cinci uși: una în fund care duce afară, și câte două de fie-care parte, -- O canape în stînga pe planul 1-iu jilțul, scaune, ș. c. l.

(Scena se petrece într'un tîrg din ținut)

SCENA I.

(Air: des Compliments).

Chirița (pe canape).

Eată-mă-s isprăvniceasă !
 Dorul meu s'a împlinit.
 Ce vis (bis) frumos și fericit !
 M'am făcut cea mai aleasă
 Și tot neamul 'mă-am mărit.
 Ce vis (bis) frumos și fericit !
 Toată lumea mi se închină
 Căci aice eu domnesc,
 Și din orî care pricină
 Eu întîi mă folosesc.
 Pastrăvi buni și căprioare,
 Căpăține de zahar,

Juvaeruri, bani, odoare . . .
 Toate le primesc în dar !
 Eată-mă's isprăvniceasă !
 Ș. c. l. Ș. c. l.

SCENA II.

Chirița, Ion (în livre).

Ion. — Cucoană . . . cucoană . . . jidoviî cei cu pricina de erî o adus Țece căpățînî de zăhar.

Chirița. — Numai?.. tîrtaniî dracului . . . tot șaferî!.. de unde făgăduise 12 căpățînî . . . Las' că 'mî-or mai căde ei la mână . . .

Ion. — Să le primesc?

Chirița. — Auđî vorbă?.. du-le în cămară.

(Ion esă și începe a căra căpățînele prin fundul scenei câte două, două. El le duce în odaea din fund în stînga și de câte orî trece, numără tare căpățînile, ȡicînd : două, patru, șese, opt, ȡece).

Chirița. — (în parte) Dulce 'î vieața de isprăvniceasă!.. zăhărită vieață!.. Aî jăndari la poartă, la scară, la ușa . . . și când eșî la primblare, aî alaiî pe lîngă trăsură . . . Cu toate aceste, de m'așî porni mai degrabă la Paris!.. că m'am săturat de Moldova . . . of! de-ar veni ađî monsîu Șarlă de la Eș se 'mî aducă pasportu, m'așî porni cu nepusă masă . . . Pune'ți în gînd efect ce-oiî să fac în Paris ca isprăvniceasă!.. Oiî se le par franȡuzilor căt . . .

Ion. — trecînd prin fund) Două!

Chirița — (întorcîndu-se) Ce?

SCENA III.

Chirița, Bârzoii (esă din odăca din stânga cea de pe planul I-ii.

El poartă șapcă de aghiotant și un palton cu bumbi mari cât nisce farfurioare).

Bârzoii. — (intrând) Ardă-le focu strae nemțești, că 'mă vin de hac!

Chirița. — Da bine, frate, încă nu te-ai mai dus la cancelarie?

Bârzoii. — Apoi dă!.. de când m'ai scos din minte ca să mă schimosești în strae strimte, pun câte două ceasuri până mă 'nbrac... și ean privește ce seamăn... cu bumbii îți mari?... Par' că 's un negustor de farfurii.

Chirița. — Ean tac, tac... că de-o mie de ori te prinde mai bine așa, decât cu anterior și cu giubeoa... Încalte mai seamenii a ispravnic... dar înainte par' că era un lăutar din tarafu lui Barbu... știți? cel cu nașu.

Bârzoii. — Ai vorbit de te-ai prichit. Măcar!.. ce'mă mai bat eu capul să te-aduc la cunoștință!.. De când te-ai făcut isprăvniceasă... nu 'ți-o rămas fire de minte în cap nici măcar...

Ion. — (trecând Patru.

Chirița. — (mânioasă) Ce face?

Bârzoii. — (vedând căpăținile) Ce's aeste, Ioane?

Ion. — Peșcheșu jidovilor celor cu pricina... de ce căpățini.

Bârzoii. — (Chiriței) Socot că nu te 'i mai jălui că n'ai zahar... Ha, apucăte de dulceți.

Chirița. — Eu? să fac dulceți?... Ai nebunit?

Bârzoii. — D'apoi cine?... eu?

Chirița. — Facă cumnățica Safta, soră-ta... da eu știu că nu 'mă-oșu pârli fața la foc.

Bârzoii. -- Ce făcă?... ce făcă?... Da pân' acum,

mă rog, cum 'ți-ai pârilito ca toate celelalte gospodine din târg?

Chirița. — Păn' acu nu eram isprăvniceasă... de asta... înțelesu-m'ai?

Bârzoii. — Ardo focu isprăvnicie!.. că mare belea 'i pe capul meu!.. De când m'o înpins pécatele se fiu în slujbă... tot dojane primesc de la Departament...

Chirița. — Dojane?

Bârzoii. — Asta n'ar fi nimică... dar ați căpchiet cu toții în casă... ba încă m'ați căpchiet și pe mine!

Chirița. — Ce te-o apucat ați?

Bârzoii. — Las' că d-neeî cucoana nu se mai catadicsește să caute de gospodărie... să facă cozonaci, pască, păstrămurî, dulceți, vutci, vișinapuri... ca la casa omului... său măcar să 'mî facă la masă vr'un cheșchet, vr'o plachie, vr'o musaca, vr'o capama, vr'o paclava... vr'o cîulama... bucate creștinești... sănătoase și ușoare... unde!.. șede toată ziua pe tandur, la tauletă, și din blanmanjele, din bulionuri, din garnituri nemțești nu mă slăbește... auți?... blanmanjele?... bulionuri?... Borș și alivenci... că cu astea am crescut în casa părintească...

Chirița. — Ear o început litopisișu!

Bârzoii. — Ș'apoî și alt păcat... o luat obiceiū să aducă la sfîrșitul mesei păhăruțe verđi cu apă caldă... cică așa 'i moda la Eș... de 'și spală gura uniî dinaintea altora... și nu 'i ăi în care se nu mă 'nșel... și se nu beu apă caldă!

Chirița. — publicului, arătând pe Bârzoii cu dispreț) Priviți'l, mă rog.

Bârzoii. — Și când ar fi numai atâta... d'apoî de-acole... cheltueli, nu șagă... pe mobilî nouă cu lastic... pe trăsuri de cele cu fundu la pământ...

pe strae cu fir la slugă... pe lampe de cele cu apă... pe fleacuri... capele... rochiile cu jăletce... cușme jidovești de ascuns mânilor earna... conțerturi de strîns talia... Cine le mai poate înșira?... Da 'i lipsă de păsări în ogradă... da 'i cămara pustie... aș!... ce 'i pasă cucoanei!... când o cauți... unde-o găsești?! la șandra mandra.

Chirița. — Șandra mandra?

Bârzoii. — Dar... cea care vinde rochiile și capele... Sermană Chiriță! ai nebunit la bătrânețe, fata mea!

Chirița. — Ean... nu mai bodogăni... că par' că ești o moară stricată... Mai bine dute la cancelerie, că te-or fi așteptând înpricinații.

Ion. — (trecînd) Dece!

Bârzoii. — (tresărind) Dece înpricinații?..

Chirița. — Ha, ha, ha, ha... S'o spăriet ispravnicu de treabă multă. Hai... carăte și vină mai de vreme acasă, că astă dî avem musafiri.

Bârzoii. — Ce musafiri?

Chirița. — Ai uitat să dăm masă mare astă-dî... de ziua bună că mă duc la Paris și că logodim pe Guliță cu Luluța?

Bârzoii. — Ba că se dîci... altă nebunie!

Chirița. — Nebunie?

Bârzoii. — Guliță 'i prea tîner.

Chirița. — Cu atîta mai bine... însuratu de dimineață și mîncatu de vreme...

Bârzoii. — Și Luluța 'i bolnavă... pătimașă... are toane de nebunie. N'o veți toată ziua cum necăjește băta mîță din casă?... Cum o se 'mî dau eu băetu... bunătate de odor în mânilor ei?

Chirița. — Cu adevărat îi cam lipsită acu... dar 'i-a trece... Când o ave un bărbat n'a mai bate mîțile.

Bârzoii. — Da de unde știți că s'o îndrepta?

Chirița. — Știu, că doar și mie 'mă era dragi mătile păn' a nu mă mărita . . . și cum te-am vădut pe d-ta, nu m'am mai uitat la ele . . . Ș'apoi s'o îndrepa, nu s'o îndrepta . . . vreî să perdem zestrea Luluței de la mână?

Bârzoii. — Ei, bine . . . treacă pentru logodnă . . . , dar la Paris ce ai să cauți?

Chirița. — Să mă primblu . . . să mă mai răcoresc, că m'am uscat aici în provincie.

Bârzoii. — (pufnind) Ba că chîr . . . se vede că nu te-ai uitat de mult în oglindă?

Chirița. — M'am uscat îți dic . . . și de nu m'oiu porni degrabă . . . să știî că 'mă vine ipohondrie . . . (șipînd) Of! că nu mai pot trăi în țeara asta! . . .

Bârzoii. — Tacî, soro . . . nu răcni așa, că te-aude musafirul . . . Dute și la Beligrad dacă vreî.

Chirița. — Musafiriu? oficeriu? . . . cu adevărat? . . .

Bârzoii. — Detreabă oficer, s'îți spun drept! . . . De aseară de când o tras în gazdă la noi . . . tot părinte ispravnice 'mă-o dis.

Chirița. — Nu 'îi-o spus cu ce treabă o venit aici?

Bârzoii. — Nu . . . dar 'l-am priceput eă . . . Pare-mi-se că 'î trimes teptil ca să cerceteze starea isprăvnicilor.

Chirița. — Dacă 'î așa . . . de ce ședî și nu te duci la cancelerie? . . . că 's aproape de 12.

Bârzoii. — Eaca mă duc, mă duc . . . doar nu dau Tătariî . . . însă ean ascultă, soro: cată să fie masa gata mai devreme, că eă nu's deprins nemțește.

Chirița. — Înainte de 5 ceasuri nu se poate.

Bârzoii. — La 5? . . . când se pun boeriî la cărți?

Chirița. — Așa 'î moda la Eș.

Bârzoii. — Staî-ar în gât cine-o măî scornit'o! . . .

(esă furios prin fund).

Chirița. — (singură) Ei! . . . geaba, geaba! . . . cât îmi

bat eă capul să 'l mai c  oplesc... să 'l mai chilesc...
pace!    st   rugina de-o   ch  ap   la cea  . Ce deose-
bire cu musafir  u nostru!    cuno  ti c  t de colo că
'   civilizat... Eaca de pildă aseară, c  nd am luat
cea  u... ofi  er  u '  -o pus frumu  el z  haru 'n cea  c  
cu cle  tele cel de argint... da d-lu  ... las' că bodo-
g  ne  te că n'ar trebui să dee cea  u la Iuli, pe c  l-
dură... dar ce face?...   e z  haru cu degitele din z  -
harni  t   s'apo      pune în cle  te...   nc  t   m   vine a  a
paracs  n!...   m   era mai mare ru  inea de ofițer
aseară... (cătră public) mai ales că...   ti  ti una?   m   face
curte mo  panu... ce vă spune Chiri  t  .

SCENA IV.

Chiri  t  , Leonaș (  nbr  cat în uniformă de ofițer   i purt  nd musteți
m  ncinoase, es   din odaea din dreapta, cea de pe planul I-  ).

(Arie din *R  m   ag*; Am   nghe  at).

Chiri  t   (  n parte).

Eată'l, vale  !
Fără să vre  
Simt acum,   e  ,
Că mă ro  esc!
Mi   de furnică
De tricolic  
De v  rcolic  
Va  ! m   muncesc!

Leonaș (  n parte).

Eat'  , vale  !
Fără să vre  
Baba mere  
O   nt  lnesc.
M   jur aici,
Ca tricolic  
Ca v  rcolic  
Să o muncesc!

Chiri  t  . — Buna diminea  a... *bonjour monsieur*...
Cum ai petrecut noaptea?

Leonaș. — S  rut m  nile... c  t se poate de bine...
mai ales că am avut un vis de minune.

Chiri  t  . — (cochet  nd)   i fi visat poate că te-ai făcut
Ghin  rar.

Leonaș. — Atâta nu'î nimică.

Chirița. — Craiu poate ?

Leonaș. — (apropiindu-se și luând pe Chirița de mână) Craiu?. cum o înțelegi vorba asta, cuconiță?

Chirița. — Cum 'ți-a plăcea mai bine d-tale.

Leonaș. Dar... dacă 'mă-ar plăcea să mă fac puțintel... craiu... în minutul acesta... nu te-ai supăra ?

Chirița. — (coborând ochii și trăgându-și mâna) Vai de mine că reci ți's mânila...

Leonaș. — Dovadă că mi'î inima ferbinte.

Chirița. — A fi, că'î lumea ră... dar, ce vis ăci c'ai avut?

Leonaș. — O basaconie din ceea lume. Pune'ți în gând că par' că mă furase o zină și mă dusesese într'o grădină plină de păsări galbine.

Chirița. — Or fi fost canari.

Leonaș. — Canari... ganguri... nu'ți pot spune... dar ce'î curios, că toate se închina la mine și 'mă cânta ea așa: (imitând un canar) chiriririi... chiriririi... chiriririi...

Chirița. — Chirița?.. Ei, apoi era canar... și ăe, pomenea numele meu, Chiriririi... ?..

Leonaș. — Te îndoești?.. (caută cu dragoste la Chirița și oftează).

Chirița. — (coboară ochii) Ba... nu... din protivă... mai vârtos... dar mă mir de unde și până unde?... nu pot înțelege ce însemnează...

Leonaș. — Nu înțelegi că am adormit cu gându la mata?

Chirița. — Asta mă flatarisește... domnule... (cu pudoare) însă nu se cade să 'mă-o spuî nitam, nisam... tronc în obraz...

Leonaș. — (făcând că'î desnădăjduit) Vai de mine!.. poate că te-am supărat cu vorbele mele?..

Chirița. — Ce se potrivește!.. Nu se supără Chirița cu una cu două... dar trebuie să socotești că's o ființă gingașă... impresionabilă... sentimentabilă...

Leonaș. — (în parte) Eaca frate!.. și ea vorbește limba cea nouă cu bibiluri.

Chirița. — Trebuie să socotești că cuvintele d-tale pot să mă scoată din sărite și se'mi pricinuiască un nicsis...

Leonaș. — Un nicsis?.. Ah, scumpa mea cucoană Chirița hăi!.. crede-mă că de când sînt în lume n'am întîlnit un ipochimen atât de nostim ca mata...

Chirița. — (cu dragoste) Să mă vezi moartă?

Leonaș. — Să te ved... și când ai ști!.. când ai pricepe sguduiturile inimei mele!.. știi?.. par' că se tot cutremură pămîntul!

Chirița. — (cu dragoste) Să mă vezi pe năsele?

Leonaș. — Să... M'ai fermecat... m'ai scos din simțiri... căci când te zăresc... ea așa 'mî scapără pe dinaintea ochilor... se gîuri că ești un fulger... o trăsniță...

Chirița. — Trăsniță?..

Leonaș. — Ba un trăsniț... m'o luat gura înainte... Ah! Chirițoe, ești o zină.

Chirița. — (cochetînd) Ean las'.

Leonaș. — Uu muțun...

Chirița. — Ei...

Leonaș. — O zarnacade.

Chirița. — (bucuroasă) O acade! O zarnacade? ah!

Leonaș. — Chirițoeo, Bârzoaeo... dacă mă iubești... dă'mî portretul matal.

Chirița. — Da cum, Doamne eartă-mă?.. așa îndată?

Leonaș. — Dămi'l... or mă 'npușc în ochii matal
cei verzi... (scoate un pistol de ciocolată).

Chiria. — (spărietă) Vai de mine că avan mai ești!..

(scoțând un portret mare din sin și dându-l lui Leonaș). Na, frate, și nu face păcat.

Leonaș. — Ah!.. Chirițoae... să fii blagoveștită în vecii vecilor că m'ai scăpat de la moarte...
(mușcă pistolul, în parte) Bună clocalată!

Chirița. — (în parte) Ei, apoi mi'i draguț și pace...

(Arie: din *Doi morți*: «Ia țiganka maladaea»).

Leonaș (cu foc).

Ah, Chirițo, scumpă zină,
De-acum ești a mea stăpână,
Și 'n veci te-oiu iubi!

Chirița (cu dragoste).

Ah și eu, deă, tot odată
Cu-a mea dragoste 'nfocată
Nici că te-oiu slăbi.

(Se înbrăcișează cu foc).
(înpreună.)

Leonaș (în parte)

Va! băborniță bătrână,
Bine că te-am pus la mână.
Cum te-oiu mai suci.

Chirița (în parte).

Bine că 'l-am pus la mână...
De-acum sînt a lui stăpână...
Cât 'loiū₃ mai iubi!

(Leonaș o strînge tare pe Chirița în brațe. — Chirița se smucesce rușinoasă).

Chirița. — Ah... Leonaș... te rog... menajariștemă... nu face abus de slăbiciunea unei gingașe finți; dacă mă iubești... dacă'ți sînt scumpă... fii

delicat . . . nu mă opri mai mult . . . lasă-mă să fug . . .
că mă muncește cugetul . . . (se tot trage îndărăt).

Leonaș. — (fără a se mișca din loc, în parte). Dute la Bender, rusalie.

(Împreună).

Leonaș.

Va! băborniță bătrână.

Chirița.

Bine că 'l-am pus la mână.

(Chirița iese în stânga, fugând și aruncând o sărutare lui Leonaș
care pufnesce de ris).

SCENA V.

Leonaș. — Ha, ha, ha, ha! . . . încă așa babă stretchietă! . . . Auzi? . . . ha, ha, ha . . . Cică să nu fac abus! . . . (imitând pe Chirița) Ah, Leonaș . . . dacă mă iubești . . . menajarisește-mă . . . lasă-mă să fug . . . mă muncește cugetul . . . Ha, ha, ha . . . bine că 'l-am prins portretu la mână . . . de-acum îi la cheremul meu . . . A! Chirițoae, m'ai alungat de la Bârzoienii? . . . te-oiu învăța eu . . . Am giurat să'i gîoc feste peste feste . . . și ved că pîn' acum 'mî merge bine . . . Baba nu mă cunoaște sub uniforma asta militărească . . . ea mă crede că 's ofițer . . . minunat! . . . De m'ași putea încalte întelni cu Luluța . . . A! . . . eato . . . (se trage mai de-o parte în fund și privesce cu dragoste la Luluța).

SCENA VI.

Leonaș, Luluța (între pe ușa din fund fiind o măță în brațe).

Luluța. (dismerdând măța și nevedând pe Leonaș).

(Arie nouă) :

Frumușică mățăsoară,
Cu-a ta mică unghișoară
Apără-mă ne'ncetat
De orî care-amorezat.
Dar pe cel ce'mî place mie,
Pe ȳbitul Leonel,
Să'l dismerdî cu bucurie
Și să'î torcî, torcî frumușel.
Fă'î mîaŭ, mîaŭ, pisică dragă
Că-a lui ființă 'mî este dragă...
Că ne'ncetat gîndesc la el.

Leonaș. — (în parte) Draga Luluță!.. gîndește la mine... (tare) Mîaŭ, mîaŭ...

Luluța. — (tresărind) Ce'î?.. (vedând pe Leonaș se uimesce)
D-nul ofițer!..

Leonaș. — Eă... Luluță... nu mă cunoști?

Luluța. — (cu sfială) Nu... domnule...

Leonaș. — (scoțându'și mustețile) Uită-te bine la mine.

Luluța. — (veselă) Leonaș! (se aruncă în brațele lui) Tu aici?... în uniformă?... (scapă măța).

Leonaș. — Mai încet... să nu ne-audă baba... Am împrumutat straele unui prietin ca să pot intra în casa Chiriței și să mă apropii de tine.

Luluța. — Și nu te-o cunoscut mătușica?

Leonaș. — Nu... că almintere mă da afară... ca la Bârzoienî, ..îți aduci aminte, dragă Luluțică?... Știi tu că de-atunci îs șese luni?

Luluța. — Cuî o spuî, Leonaș dragă?... Am numărat ȳdilele pe degite în toată vremea cînt nu te-am vedut.

Leonaș. — D'apoî eă !... Ce n'am' cercat să te pot înțelni !... dar, în zădar !... Se vede că te ține baba de aproape... închisă ca într'un harem ?

Luluța. — Așa... se teme să nu'î scape zestrea de la mână.

Leonaș. — Cum ?

Luluța. — O hotărît, precât am înțeles, să mă cunune cu Guliță.

Leonaș. — Să te mărite pe tine... cu țincariu ei ?

Luluța. — Dar... vrea dintîi să ne logodească... ș'apoî peste doi anî să facă cununiea... Aista'î planul Bârzoilor... și chîiar astădî aă de gînd se facă logodna.

Leonaș. — Și tu... primești, Luluță ?

Luluța. — Eă ?.. ast-fel primesc de bine, că de două luni de dîle de cînd le-am aflat planul, mă fac din vreme în vreme că am toane de nebunie... pentru ca să le gîoc o festă de cele frumoase chîiar la logodnă.

Leonaș. — Bravo, Luluță... să nu te dai... dacă mă iubești.

Luluța. — Îi videa.

Leonaș. — Cu toate aceste... știî una ? Ce'î în mână nu'î minciună... Haî să fugim împreună.

Luluța. — Bucuros, Leonaș dragă... cu tine m'ași duce 'n fundul lumeî; dar cum să facem ? că's păzită din toate părțile...

Leonaș. — Foarte lesne... Haî să eșim pe poartă, la braț... ca cînd am merge la primblare... și cum om scăpa în uliță, ne facem nevêduți... Vrei ?

Luluța. — Vreă ce'î vrea tu...

Leonaș. — Haideți dar să nu perdem vreme... și să nu dee stahiea peste noi.

Luluța. — Haî... de-acum mă'ncred în dragostea ta.

Leonaș. — (strîngend'o în brațe) Draga mea Luluță !

(Împreună: Arie nouă).

Ah! de-acum în fericire
Soarta vrea ca să trăesc,
Și în dulcea ta iubire
Răul se gălesc.

(Leonaș ridică pe Luluța în brațe și o sărută).

SCENA VII.

Leonaș, Luluța, Ion, Guliță.

(Guliță și Ion intră tocmai când Leonaș sărută pe Luluța. — Guliță îi înbrăcat după modă: pantalonî foarte strimți, jiletcă scurtă, frac cu talie și cu coșile scurte; fiong mare la cravată).

Guliță. — (Încrămenit) Aî vădut, Ioane?

Ion. — Am vădut, cucoane!

Leonaș. — (Luluței) Cine 'î strijitu ista?

Luluța. — Guliță.

Leonaș. — Al... (pufnesce de râs, încet).

Guliță. — (răpoindu-se) Domnule... ce făceaî aici cu Luluța?

Leonaș. — (disinerdându'l) Ce'ți pasă mătăluță, mon-sîu Gurluiță?..

Guliță. — (sărind înapoi) Nu mă chîem Gurluiță... da Guliță.

Leonaș. — Ba Gurluiță.

Guliță. — Ba Guliță, îți dic!... auđitu-m'ai?

Leonaș. — Ei... fie și Gărgăriță, dacă vreî... Ce te rătoești așa?

Guliță. — Mă rătoesc pentru că vreî să'm dai san-tifacție... duel... auđitu-m'ai?

Luluța. — Duel?

Leonaș. — Gugulea băbacăi... că nostimu'î... Vrei santifacție?.. Ei, poftim o giucărică de ciocolată.

Guliță. — (svêrlind cîocolata jos) Nu mi'i foame...

Leonaș. — Nu?... ai păpat zacuscă astădî?

Guliță. — Domnule... știi d-ta că eu când mă mâniîu, mă fac leu?

Leonaș. — De care?... leu... bătut?

Guliță. — (furios) Ai auđit, Ioane?

Ion. — (mîncînd cîocolata) Îi bună, cucoane.

Guliță. — Ba leu, paraleu... auđitu-m'ai... și ca să 'ți-o dovedesc, îți cer duel.

Luluța. — Ha, ha, ha, ha.

Guliță. — Ce riđi d-ta?... Vreū duel! așa se știi.

Leonaș. — Foarte bine... cum vreî să ne batem?... de-a mîngea, ori de-a Baba-oarba?

Guliță. — Ai auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane.

Leonaș. — Dacă postești almintere... trebuie să'ți fac cunoscut că cu pistolul am ucis mai deunădî cînci nagățî... cu sabia dece curcanî și cu pușca opt șoldanî... În care număr vreî să te pun?... în rîndul nagățîlor, în rîndul curcanilor, ori în a șoldanilor?... alege...

Guliță. — (slăbind) Cu pistolu vreū să mă bat!

Leonaș. — A!... te puî în rîndul nagățîlor?... Prea bine... îi fi al 6-lea la număr.

Guliță. — Ai auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane.

Guliță. — Ba cu sabia.

Leonaș. — Și mai bine... te-oiu face curcan.

Guliță. — Ba... cu... pușca.

Leonaș. — Minunat... te-oiu șoldanî dintr'o chiteală.

Guliță. — Ba... cu pistolu.

Leonaș. — Eî! hotărăște-te acu... saū nagăț, saū curcan... ori cum a fi, sînt sigur că te trimit în raiu cu cerga 'n cap.

Guliță. — Aî auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane.

Guliță. — (făcându'și curaj) Cu cerga 'n cap?... ba tu te'î duce 'n raiu... Auđitu-m'aî?

Leonaș. — Om videa care...

Guliță. — (răcînd) Te oiū învêța eū sê sêruți pe Luluța...

Luluța. — Și ce'ți pasă d-tale... cherapleșule?

Guliță. — (furios) Cherapleș!.. Aî auđit, Ioane?

Ion. — Am auđit, cucoane... Cherapleș... (iesă după sfîrșitul ariei)

Arie din Chirița: Vaî ce întêmplare.

npreună).

Guliță.

Ce obrăznicie!
Staū uîmit pe loc.
Și, Dêu, de mânia
M'am făcut chîr foc.

Ceîa-l-alți.

Veđi'l de mânia
O'nlemnit pe loc.
Făța 'î stacoșie
S'a aprins de foc.

SCENA VIII.

Ceî dinainte, Chirița.

Chirița. — Ce este?... Cine se sfădește?

Guliță. — Nineacă, nineacă... ofîceriu o sêrutat pe Luluța.

Chirița. — Domnu ofîcer?... (cunoscînd pe Leonaș) Ce'mî vêđură ochiî? Leonaș!

Guliță. — 'Î-am cerut d'uel.

Chirița. — Duel!.. sê te omoare... (furioasă) Ce cați aice 'n casa mea, berbantule?

Leonaș. — Ce sê caut, cucoană?... o zarnaçade..

Chirița. — 'Ți-oiu da eu acuș o zarnacade de nu'î puteao duce, nerușinatule... că te dau pe mânele jandarmilor (în parte) Auđi? sē mē facē a crede... că'mi face curte!

Leonaș. — Eaca ȳes; (imitând pe Chirița) dar, te rog, nu face abuz... de slăbăciunea unei finți sentimentabile... lasă-mē sē fug... cugetul mē muștră... Ha, ha, ha, (vrea să ȳeasă)

Chirița. — Haȳducule!..

Luluța. — Leonaș... Leonaș... nu mē lăsa singurā aici. (aleargă lângă el).

Leonaș. — (încet Luluței) N'ai grijă, că oiū găsi eu vr'un chip sē vin eară.

Chirița. — Ce faci acolo, gȳupineaso? ȳȳi plac ofiȳerii?... încoace sē vii... (o ȳe de mână și o dă de-oparte).

Leonaș. — Adio, Chiriȳoae Bârzoae...

Chirița. — Eșit'ai aȳi?

Leonaș. — Adio, zână... adio, mușun... Portretul teū nu se va deslipi nicȳ odată de la sinul meū... Ha, ha, ha.

Chirița. — Portretul meū? (în parte) Vaȳ de mine!.. Ce-am făcut!.. M'am dat în mânele haȳduculuȳ!

(Împreună)

Chirița, Gulița.

Ce obrăznicie!
Etc. etc.

Leonaș, Luluța

Veȳi'ȳ de mânia
Etc. etc.

Chirița.

Ah! ce nebunie!
Staȳ uȳmită 'n loc.
Și Dēȳ, de mânia
M'am făcut chȳar foc.

(Leonaș ȳeșă pe ușa din fund, în dreapta).

SCENA IX.

Cet dinainte, afară de Leonaș. — Bârzoii și Ion

(Intrând prin fund).

Bârzoii. — Ce spui, măi Ioane, de duel? .. Guliță? .. duel! .. unde'î!?. A! eacătă!... (Îl iese în brațe),
Gugulea băbacăi! .. unde'î duelgiu s'î trântesc la gros?

Guliță. — O luat tălpășița, băbacă.. 'l-am spăriet eu.

Bârzoii. — Viteazu băbacăi, viteaz! .. Da bine, Chirița, pentru ce era să se pue în primejdie odorul?

Chirița. — Pentru că o prinse pe d-neii, duduca cea crescută în pansioane, s'erutându-se cu ofițerii.

Bârzoii. — Ealei!

Luluța, (făcându-se nebună).

Dice că era o babă,
Băta babă ș'un moșneag,
Ș'amêndoi când n'aveau treabă,
Se rezemaș pe toeag...

(Imitând posa moșnegilor răzemați pe toeag).

Ea, așa... și dau din cap... așa (dă din cap tremurând)
unu la altu... par' că se tot muștrau... Ha, ha, ha, ha...

Bârzoii. — Eaca pozna, soro, că ear 'î-o venit toana nebunie!

Chirița. — Sêraca'n de mine! .. tocmai ađi în ăia logodni?

Bârzoii — Tac!...

Luluța.

Baba ăcea : Moșulică,
Vreă o noră precum nu'î.
Moșu ăcea : Băbulică,
Îți mai pune pofta în cuț.
(rîde perdută).

Bârzoiu. — Sărmana copilă ! .. mult o ține când o apucă ?

Chirița. — Câte-o ți întreagă...

Bârzoiu. — Par' că nu'î lucru curat ! .. Haî, Chirițo, se o lăsăm singură... poate că 'și-a veni în cunoștinți.

Chirița. — Haî... (în parte) Țe, că'mî vine și mie se nebunesc de ciuda ofițerului... Să mă ție în trei parale... coșcoge isprăvniceasă ! .. Așa rușine de când sînt n'am pățit !

Guliță. — Haî, nineacă.

Chirița. — Ba nu, Guliță... mata seșî cu Luluța de o păzește se nu face vr'o nebunie... seșî cu dînsa că ți'î logodnică...

Guliță. — (în parte) Dacă mi'î logodnică, de ce'mî dice cherapleș ?

Arie : Vaî ce întemplantare, din *Doi morfi vii*,
(împreună).

Bârzoiu, Chirița, Guliță.

Sărmana copilă,
Ce patimă grea !
Mă apuc'o milă
Când privesc la ea.

Luluța (în parte)

Cât îmi pare bine
C'asa'î amăgesc.
Să rîd, Țe, îmi vine
La eî când privesc,

(Cântând, Bârzoiu și Chirița se trag încetîșor îndărăt și intră în odaia lor)

SCENA X.

Guliță, Luluța (pe canape).

(Mică tăcere — Guliță caută să se apropie de Luluța și nu îndrăznește. —
Luluța îl urmărește cu coada ochiului, zîbind).

Luluța. — (în parte, zîbind). Așteaptă... așteaptă... cocolitule... te-oî pune eî la cale și pe tine acuș.

Guliță — (cu jumătate de glas) Luluță...

Luluța. — (în parte) Ce are de gând să'mi spue?

Guliță. — (mai tare) Luluță...

Luluța. — (tresărind) Aud?... cine mă chîamă?... A!.. monsiu Guliță... Ce postești?

Guliță. — Fi... Luluță, fi... nu'î frumos să lași ca să te sêrute ofițerii.

Luluța. — Eă?... care ofițer?

Guliță. — Cel căruî am cerut duel... Nu te face a uita.

Luluța. — Ha!... cel care te-o făcut nagât?

Guliță. — Hî, hî...

Luluța. — M'o sêrutat el pe mine?... Nu'mî aduc aminte.

Guliță. — (în parte) Se vede că era într'o toană de nebunie și nu știea ce făcea.

Luluța. — Ba... îmi aduc aminte... că 'ți-am ȑis, mi se pare... cherapleș.

Guliță. — (supêrat) Ear?

Luluța. — Da nu trebuie să te superî, monsiu Guliță, pentru că câte-odată nu știu ce spun... Îmi vine așa ca o amețeaă cu furie... ideile mi se tulbură... ochii mi se aprind... și atunci dacâ nu m'ași stâpâni, ași bate și ași sgâria și ași mușca pe toți.

Guliță. — (stând pe loc, în parte) Eaca... eaca...

Luluța. — Atunci cea mai mică înpotrivire mă mânie... mă turbează și, Ȓeă, mă tem să nu fac vr'un pecat într'o ȑi.

Guliță. — (trăgându-se înapoi) Eaca!... eaca!...

Luluța. — Da unde te duci?

Guliță. — Mă... chîamă nineaca.

Luluța. — Nu'î adevêrat... Stăi aici cu mine.

Guliță. — D'apoî...

Luluța. — Nu vreî?... (făcând că se mânie) Valeă!...

eaca 'mî vine... îmi vine să sgăriu... Tare așî bate pe cineva...

Guliță. — Nu te tulbura că șed... (în parte) Par'că'î o mătă.

Luluța. — Așa mai vii la socoteală.. Ean spune'mî, Guliță, știi că o să ne logodim astădî?

Guliță. — Știu.

Luluța. — Și îți pare bine?

Guliță. — cu foc) Îmi!

Luluța. — Și mie... Nu poți crede cu ce nerăbdare aștept să fiu logodită și mai ales măritată... c'apoî atunci ai să fi toată ziua cu mine... pe mîna mea... Știu c'oiu avea pe cine sgărie și mușca.

Guliță. — (în parte) Auđi așa gust? Ba să ferească Dumnezeu...

Luluța. — Ei; de vreme ce ai să'mî fiî soțior... fă'mî puțintică curte. Spune'mî că mă iubești, că mă slăvești... că ești fericit... Dă!.. să te vîd.

Guliță. — (cu sentiment) Luluță... te iubesc... te slăvesc... sînt fericit...

Luluța. — Și mă gîur... ăi după mine...

Guliță. — Și mă gîur.

Luluța. — Să fac tot ce'î poronci.

Guliță. — Să fac tot ce mi'î poronci.

Luluța. — Parol?

Guliță. — Parol?

Luluța. — Da nu... eă te întreb... Parol că'î fi supus la toate?

Guliță. — Parol.

Luluța. — Dă'mî parola cu degitul.

Guliță. — (dăndu'î parola) Poftim.

Luluța. — Bravo..., așa te vreă,.., Acum ean cîntă'mî o bucată din Lucia... știi?... frumos...

Guliță. — Să cînt?... da... is răgușit...

Luluța. — Ce poate nu vreî? .. (îi arată uughile).

Guliță. — Ba vreî. (în parte) Când ar veni nineaca să mă scape!

Luluța. — (cu nerăbdare) Haî... începe ađi.

Guliță. — Eaca încep... s'îmi dreg glasul...

(Guliță cântă o bucată din Lucia cu un chip comic. — Luluța pufnesce de rîs în batistă).

Luluța. — (bătînd în palme) Bravo; bravo... bravisimo!

Guliță. — (îngînfat) 'Ți-o plăcut?

Luluța. — Minunat... I! ce puîsor de bărbățel oiî să am!.. îmi sare inima cînd mă gîndesc... dar a-propo, ean gîoacă...

Guliță. — Cum?.. să gîoc?.. așa nitam nisam?.. Aî nebunit?

Luluța. — Ce?.. nu vreî?

Guliță. — Nu.

Luluța. — Nu!.. (sculîndu-se de pe canape) Vină 'n coace să te mușc... să te mănînc...

Guliță. — Vai de mine!.. mare bele'î fata asta!..

Luluța. — Te oiî învêța eî să nu vreî, cînd poroncesc eî... îî arată unghiile și dinȚi).

Guliță. — Sêracul de mine!.. îî în stare să mă mănînce de viu... Sê nu rêmîe nicî o bucăȚică băbacăi... LuluȚo... liniștește-te. (aleargă prin odaie pe după canape)

Luluța. — (cărșnind din dinȚi) Ba nu... c'am să te mănînc...

Guliță. — Ba nu mi'î mîanca.

Aria polcaî.

Luluța (alungînd pe Guliță înaprejurul canapelei).

Ba te-oiî mîanca.

Guliță.

Ba nu, nu mi'î mîanca,

Luluța.

Ba te-oiu mîncă
Și nu'î scăpa.

Guliță (în parte)

Tare mi'î frică, valeu! valeu! valeu!

Luluța.

De-a lui figură 'm vine să rîd, Dău!

(împreună).

Luluța (alungînd pe Guliță).

Dău, te-oiu mîncă
Întreg, întreg eî te-oiu mîncă.
Și nu'î scăpa
Tot nu'î scăpa.

Guliță (fugînd

Nu mi'î mîncă
Dău nu, Dău nu, nu mi'î mîncă...
Că oiū scăpa,
Tot oiū scăpa.

Guliță. — (fugind în odăa tătăniseu) Valeu... lupu, lupu!

Luluta. — Ha, ha, ha, ha... (îeșă alergînd pe ușa din fund)
L'am desgustat de logodnă.

SCENA XI.

Ion, Leonaș, (îmbrăcat în costum de bricicar)

Ion. — (între pe ușa din dreapta în fund) Întră, întră... nu'î fie frică.

Leonaș. — Da oare cuçonu ispravnic acasă'î?

Ion. — Acasă... ai vr'o treabă cu d-lui?

Leonaș. — Am, logofete Ioane... Am venit să mă jăluiesc.

Ion. — Bine-ai făcut... că boeriu'î om drept și cu frica lui Dumnezeu; dar... adus'ai vr'un peșcheș?

Leonaș. — Ba nu... n'am știut că'î plac peșcheșurile.

Ion. — Nu?... apoi cară-te... N'are vreme să te primească boeriu.

Leonaș. — Da bine, logofete Ioane... unde să caut eu acu peșcheș?... păcatele mele!... Dă!... că cu toată sărăciea mea...

Ion. — N'ai nimică?... nici hîrzob de păstrăvi?... nici caș de munte?... nici căprioară?... nici vr'o căpățînă de zahăr?...

Leonaș. — Doar nu's băcal.

Ion. — (la ureche) Nicî bătuți?

Leonaș. — Da bine... boeriu metaherisește și?...

(face semn de numărat bani).

Ion. — Huf... Ean caută bine 'n pungă, că'î găsi poate vr'o carboanță ruginită.

Leonaș. — O carboanță am... (scoate o carboavă din pungă). Unde'î ispravnicu să 'î-o dau îndată?

Ion. — Nu așa, că'î prea puțin ca să primească... almintere.

Leonaș. — Cum?

Ion. — Așteaptă că'î vide... avem alte tertipuri pe-aici... Așteaptă. (Iesă pe unde a intrat).

Leonaș. — (singur) Aferim ispravnic! adună și cu carboanța... Bine c'am aflat'o și asta.

Ion. — (intră serios aducînd un curcan) Veđi d-ta curcanul ista?

Acest curcan bătrîn
În țeară e vestit,

Din el al meu stăpân
Își trage bun venit.
Curcan plin de noroc,
El, ca ne alți curcani,
Scăpând de orî ce foc...
A fript mulți gogomanî.

Leonaș. — Cum asta ? logofete ?

Ion. — 'L'am vîndut pîn'acum de 57 de orî pe la înpricinați, și o slujit pîn'acum de 57 de orî ca peșcheș

Leonaș. — Nu te pricep bine.

Ion. — Eaca : când vine cineva cu jalobă și cu mâ-nile goale ... de pildă ca d-ta ... eă, din poronca boe-riului, mă ațin la ușă cu curcanu, îl vînd pe o car-boanță ... și pe urmă duc carboanța ispravnicului, și ieș e ar curcanu înapoi de la jăluitor ... ca poclon ... înțelegi ?

Leonaș. — Care vrea să ȳicē curcanu ista ține pînă acum 696 lei ?

Ion. — În capēt.

Leonaș. — Bună moșie.

Ion. — Îl cumperî ? ... orî te îndrept spre calea 'ntoarsă.

Leonaș. — Cumpēr ... na carboanța.

Ion. — Na curcanu ... (Ie curcanu și dă carboava lui Ion).

Leonaș. — Noroc să dee Dumnezeu !

Ion. — Amin ... și la anu cu bine ! .. Mē duc să dau carboanța boeriului, și sē'i spun că ești aici. (în parte, întrând la Bărzoii). 58 cu asta ... am s'o trec la răbuș.

Leonaș. — (singur) Așa, părinte ispravnice ? .. bine că 'ți-am aflat coțcăriile și curcăniile ... Ne-om răfui mai târziu ... Dar oare unde'i Luluța ? .. (caută prin prejur) M'am schimbat în strae de cărucer, ca să pot ear

între aici... să mă 'ntâlnesc cu Luluța... De-
ar
veni... am lua tălpășița amândoi pe ușa asta de din
dos... Bricica mea 'î la porțița grădinei... ne-am
sui iute într'însa, și nici Tătarii nu ne-ar prinde...
Cine vine? A! Ispravnicul... Ce minciună să'î durez?..

SCENA XII.

Leonaș, Bârzoii, Ion.

Bârzoii. -- Unde'î jăluitarul?

Ion. -- Eacătă'l, cucoane.

Leonaș. -- (încinându-se) Eă sunt, măria ta.

Bârzoii. -- Ce cauți?.. Cine ești!

Leonaș. -- Picău bricicarul... să nu'ți fie cu bă-
nat, măria ta...

(Arie din două morți vii: Îi mare cu cei mici).

Eă sînt vestitul Picău
Ce n'am decât un biciu
Ș'un cal străin, cădut,
Ș'o brică de 'nprumut.
Dar, va! ș'amar de cine
Mă ie la drum pe mine!
Îi duc în fuga mare.
Cu poșta... și măi tare...
Dar îi paveoa rea?
Da'î mușterea greă?

(Bate din biciu și ăice: *Ce'mi pasa .. mișcă copile*).

Nică brică nu'î a mea
Nică drumul nu'î al meă;
Că sînt vestitul Picău
Ce n'am decât un biciu
Din care tot pocnesc,
Cu care mă hrănesc.

Bârzoii. -- Picău bricicarul... de la Eș?

Leonaș. — Dar, măria ta ... știî? ... din colț de la sfântul Spiridon ... Picîu bricîcarîu ... Întreabă pe cine vreî și 'îi-a spune de mine ... Câte giupinese cu testemelurî ... câîi logofiței cu vipiscă ... tot Picîu îî bălăbănește hurduz, burduz, prin Țoate rătăcâniile ... ba pe la viî ... ba pe la Rădiu ... ba pe la Sprăvale-babă ... ba pe la clănțălărie ... și tot cam pe dato-rie ... că despre bătuî? .. vorba ceea: 'î-o bătut vên-tul de mult! și când mă trezesc? .. tufă 'n pungă, tufă 'n busunar ... afî! ... Dar ce'mî pasă! .. Picîu sê trăească! treacê de la mine ... , că doar îs român ... îs creștin ... slavă Domnului ... din toîi negustoriî și meșteriî din Eș, numai eû am rămas din neam cu-rat ... și un bîet halvițar ... și un bîet brahagiû ... și un bîet cojocar ... toîi ceî-l-alî îs cu percîunî.
(toate aceste le ȡicc foarte răpide).

Bârzoîu. — (astupându-șî urechile) Mă! .. ce daradaică hodorogită ... destul ... stăî ...

Leonaș. — Ha, ho ... tbrrr ... am stătut.

Bârzoîu. — Spune acu ce cauî!

Leonaș. — 'Țî-am adus un curcan, măria ta, toc-măi de la Eș ...

Bârzoîu. — (în parte) Auȡi Picîu? .. și'î curcanu meû cel de pripas ...

Leonaș. — Și mă rog, mărieî tale, sê'l primeștî drept peșcheș.

Bârzoîu. — (făcênd că se supêră) Adică ... fără peșcheș nu puteaî sê viî?

Leonaș. — Apoî dă, cucoane ... nu te supêra ... obiceîul pămêntului.

Bârzoîu. — Ei! fie ... dă'l la fecîor.

Ion. — (apropiîndu-se de Leonaș) Adă'l îî coace.

Leonaș. — Na ... (dă curcanu lui Ion).

Bârzoii. — (încet luî Ion, de ceea parte) Unde'î carboava, hoţule?

Ion. — (dându'î carboava pe din dos) Eaca. (în parte) Pil.

Bârzoii. — (luând carboava) Bine, bine, fătul meu ... Spune acu ... ce pricină ai la Isprăvnicie!

Leonaş. — (în parte) Oare ce dracu s'î înşir! (stă puţin pe gânduri).

Ion. — (eşind, în parte) 58 cu asta! De-a mai ţinea isprăvnicia câtă-va vreme, ne suim la sută ... (sărutând curcanul) Vaî! drăguţu-mi'î ... mânca'l-aşî fript ... (iesă).

Bârzoii. — Ei; dă! ... spune adî ... că n'am vreme de perdut ... Ce ai?

Leonaş. — Apoi ... ce s'e am, măria ta? Ea pe-cate! .. M'am pornit de la Eş c'o actoriţă ... şi după ce-am adus'o aici numai într'o fugă de cal ... când la plată? .. vrea s'e'mî mănânce dreptul, sub cuvânt c'am prăvălit'o de cincî orî.

Bârzoii. — O actoriţă! .. de la fteatru?

Leonaş. — De-acolo ... de la denia cea nemţească.

Bârzoii. — Şi unde-o tras în gazdă?

Leonaş. — La pitarîu Chirculici ... ştiî ... de la vale peste drum ... Dacă'î avea bunătate s'e mergî d-ta s'e'î grăeşti ... ca părintele Ispravnic ... poate că nu m'ar lăsa păgubaş ...

Bârzoii. — Bucuros, fătul meu ... mă duc (în parte) N'am vădut nicî odată actoriţe ... îs curios s'e v'ed ce lighioae sînt. (tare) Mă duc ... (îşi cantă şapca).

Leonaş. — (în parte) Călătorie sprincenată ... De-aşî putea s'e'î depărtez pe toţi de-a acasă ... 'mi-ar veni la socoteală ... ca s'e fugim cu Luluţa.

Bârzoii. — Eaca şapca ... Vină cu mine, Picîule.

Leonaş. — Mergî înainte, cucoane ... că te-agîung.

Bârzoii. — Bine. (vrea să iasă).

SCENA XIII.

Leonaș, Bârzoii, Chirița, Guliță (acești doi Yes din odaea din stânga, plannl I).

Chirița. — Unde te duci, frate?

Bârzoii. — Vin' acuș... Me duc pân' la vărul Chirculici... să mă 'ntêlnesc cu 'n ipochimen care-o tras acolo 'n gazdă.

Chirița. — La Chirculici? .. da Chirculici s'o por-nit de trii zile la moșie... ș'o pus s'î grijască ca-sele.

Leonaș. — (în parte) Tronc! .. c'am codălghit'o! ..

Bârzoii. — (lui Leonaș) Apoî... ce dârdâiaî tu, măi bricicarule?

Chirița. — Care bricicar? .. (cunoscând pe Leonaș) Ce vîd? .. ear hoțu cel de Leonaș?

Bârzoii. — Leonaș?

Guliță. — Dar, băbacă... aista'î ofițerîu care-o sîrutat pe Luluța.

Bârzoii. — Duelgiu? .. (lui Leonaș) Ce însemnează dar? .. grăește... acu ofițer, acu bricicar? ..

Leonaș. — Eaca, măria ta... Am voit să vîd cu ochiî cum faci dreptate în Isprăvnicie... și cât țin curcaniî isprăvnicești.

Chirița. — Vaî de mine! .. că aista'î Pepelea!

Bârzoii. — Așa? care vrea să ȑică... ești șpion d-ta? .. Apoî, așteapă... dacă'î așa s'î ȑi dau o rî-fuîală isprăvnicească pe spinare. (strigă) Măi jîndarî.

Chirița. — Jîndarî.

Guliță. — Jîndarî.

Leonaș. — Așa'î socoteala? .. apoî... ean aștep-taî și voi să vî 'nvîț eu galopu...

(În vremea cât cântă, îi lovesce cu biciușca peste picioare. Chirița, Bârzoii și Guliță, sar prin casă în măsura muzicii).

Aria galopului.

Leonaș.

Hi, hi, bălan . . . Hi, hi, jărpan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va! ce hoț! ce fără!

Leonaș.

Hi, hi, bălan . . . Hi, hi, șoldan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va!, că m'o pișcat eară,

Bre! ce om șugubăț!

Da șed! mă!, binișor.

Leonaș.

Ba nu . . . vreună să v' 'nvăț

Galopu 'ntr'un picior.

Hi, hi, bălan . . . Hi, hi, jărpan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va! ce hoț! ce fără!

Leonaș.

Hi, hi, jărpan . . . Hi, hi, șoldan.

Bârzoii, Chirița, Guliță.

Va! că m'o pișcat eară!

(Leonaș ieseă rîdînd, pe unde a intrat, în vreme ce Luluța intră pe ușa din fund).

SCENA XIV.

Bârzoii, Chirița, Guliță, Luluța.

Luluța. — Da ce-ați pățit de săriți drăgaica prin casă ?

Chirița. —	} (sărind neconținut)	Luluță... ȕi'i sę șeaȕe binișor.
Bârzoii. —		
Guliță. —		

Luluța. — Cine ? .. cui ?

Chirița. —	} (oprindu-se)	Lu'i Leonaș. Unde'i ?
Bârzoii. —		
Guliță. —		

Luluța. — Leonaș ?

Chirița. — Bre ! ce înpușcă 'n lună !

Bârzoii. — Bre ! ce ienicer !

Guliță. — Am sę'i cer ear duel !

Luluța. — Da tăceți din gură că vę vin musafirii la masă.

Chirița. — De pe-acu ? .. unde's ?

Luluța. — 'Î-am vęȕut întrând pe poartă... Ea-cătă'i.

SCENA XV.

Cei dinainte, Musafirii.

Arie din Hârca : Tanana.

Musafirii.

Plecăcȕune cucuete !

Eată-ne că am sosit.

Ha'i la masă, căcȕi de sete

Și de foame am murit.

Chirița.

Mă închin și sînt voșasă
 C'ați venit cu toți la masă,
 Și speriez că bucuros
 Îți mîncă și'ți bea vîrtos.

Musafirii.

Plecăciune cucuete!
 Eată-ne că am sosit
 Hai la masă, căci de sete
 Și de foame am murit.

Chirița. — Cred, boeri d-voastră, că vi s'or fi cam lungit urechile de foame, pentru că pe aici obicînuieți a mîncă pe la amiață... dar noi metahirisim evropienește... pe la 5; nu vă fie cu supărare... Peste o jumătate de ceas or da bucatele pe masă... Vă rog să îngăduiți.

Musafirii. — Sîrut mînile.

Chirița. — Astăzi vreă s'mî ieă ziua bună de la d-voastră... fiind că mă duc la Paris.

Musafirii. — La Paris?

Chirița. — Dar... și nădăjduesc că îți chili vîrtos în sănătatea isprăvnicesei d-lorvoastre.

Musafirii. — N'ai nicî o îndoială, cucoană.

Chirița. — Însă păn' la masă... dacă poștiți câte un păhăruț de rachiū?... Ioane... adă rachiū.

(Ion intră cu o tablă plină de păhăruțe de rachiū și se duce de dă ântăiă cucoanei Chiriței și pe urmă pe la mosafirî).

Chirița. — (bînd) Să trăiți... întru mulți anî... și se ne videm sănătoși!... Bun rachiū... îi pe cursă... ca la Eș... Poftim boeri, Ioane!... dă la d-lui... dă la d-lui... dă și la d-lui... (arată un mosafir mai rușinos).

(Ion după ce dă rachiul, Yesă).

Chirița. — Ș'așa cum vă spuneam boerî d-voastră... peste vr'o trii țile vă las cu lacrimile pe obraz... aștept numai pașportul.

SCENA XVI.

Ceî dinainte, Șarl (cu pașportul în mână dă busta în salon).

Șarl. — Pașport ?.. *Voilà.*

Toii. — Monsîu Șarlă ?

Șarl. — Present !

Arie du : Royal tambour.

*Me voici . . . am sosit
Moulu, bouillant de rage
Pour câte-am pătimit
Am pătimit dans ce voyage.
En un caroutze affreux.
On m'a conduit hurduz-burduz.
Les surugi riaient entre eux
Disant : Draco franțuz !*

(încchinându-se la Chirița).

*Mais pour vous, cocona
On irait en enfer . . .*

Chirița (făcînd tali)

Ah ! vous êtes juvaer.

Șarl (În parte, făcînd semnul gaminilor din Paris).

*Tiens ! v'la pour toi . . . voilà !
Quel bonheur ! am sosit
Enfu dans ce village . . .
Ma câte-am pătimit . . . etc.*

Șarl. — *Madame*, am împlinit comision d-tale . . . Am scos pașport.

Chirița. — (cu bucurie) Unde'î?

Șarl. — *Voilà.*

Chirița. — Dămi'l degrabă...

Șarl. — *Pardon...* trebuî un farfuri... s'e'l prezentez pe farfuri... *à la mode.*

Chirița. — Bine zici... Ioane!

Șarl. — *Non* strigat... Am găsit farfuri... *Monsieur* barbat d-tale, port un duzen la surtuc. (se apropie de Bârzoiu, și îi taie un bumb de la surtuc). *Vous permettez?*

Bârzoiu. — Ce faci, neamțule?

Șarl. — *Non* faci *attention*... Am trebuinț un farfuri... *et voilà!* (arată bombul și pe urmă pune pasportul pe dînsul ca pe un talger de'l prezentează Chiriței).

Musafirii. — Ha, ha, ha, ha... a dracului franțuz!

Șarl. — (în parte) *Voilà une mode commode...* *On porte toute une vaisselle sur soi...* (tare) *Madame la baronne de Chiritza...*

Chirița. — *Merci*, monsîu Șarlă... când ai ști ce mulțămire 'mî-ai făcut... *Vous m'avez frotté le cœur avec du miel.*

Șarl. — *Quoi?*...

Chirița. — *Oui...* *avec du miel...* m'ai uns la inimă cu mîere... *Nous disons comme ça...*

Șarl. — *En moldave...* *suffit.* (în parte) *Folie langue!*

Chirița. — (deschidînd pasportul) Ascultați boeri d-voastră... (citesce) «D-neeî Baroana Chirița Bârzoiu, care merge peste graniță în staturile Evropei...»

Toți. — Baroană!

Bârzoiu. — Baroană... tu... baroană?..

Chirița. — De ce nu?... dacă'i moda.

Guliță. — Nineacă... da eă nu's baron?

Chirița. — Ba și tu ești, Guliță... ești baronaș.

Guliță. — Vra s'e dîc'e și băbaca îi baronoiu?

Bârzoiu. — Ba... mă ferească Dumnezeu!

de ertare, că dau busta 'n casă, nitam, nisam... dar având treabă cu părintele Ispravnic, am luat îndrășneală... Care'i părintele?..

Bârzoii. — Supusă sluga d-tale, madamo.

Leonaș. — D-ta se fii sănătos.

Bârzoii. — Sărut mânil.

Chirița. — (în parte) Mare minune! cum seamănă cu Leonaș!

Leonaș. — Pune'ți în gând, părinte Ispravnice, că am un frate, care de câteva zile s'o făcut nevăduț de la Iași... și pre cât am aflat de ici de cole... am prepus că'i ascuns aici în târg... și că'i amoretat de o duduică care'i dăc Luluța.

Luluța. — (în parte) De mine?

Chirița. — Luluța?... și cum îl chăamă pe fratele d-tale, cheramo?

Leonaș. — Leonaș... de nu'ți-a fi cu bănat, cucoană.

Chirița. — Nicăi cât pe-o măsură... se erți... Și d-ta dăci că ești actriță?

Leonaș. — (făcând compliment femeesc) La teatru național... se erți.

Chirița. — Se fii d-ta sănătoasă... dar cât pentru fratele d-tale... cine-a fi acela... nu avem cînste...

Leonaș. — Bunătatea d-tale... dar mă rog... pe duduica Luluța nu știți unde-ași puteao găsi?

Chirița. — Nu departe... Dacă vrei s'o vezi? eat'o... O logodim astăzi cu Guliță, fiul meu...

Leonaș. — Să'ți trăească.

Chirița. — (cu dispreț) Plecăciune.

Leonaș. — (care în toată vremea asta a întors spatele Luluței) Al... dumneei îi duduica Luluța? Tare'i frumușică! Dă'mi voe dragă, se te sărut și se te fericesc de odorul ce-ai să capeți. (sărută pe Luluța și'i dăce încet) Eu sînt, Luluța, eu Leonaș... oprește logodna.

Luluța. — (șipând A !..

Toți. — Ce'î?

Luluța. — (făcându-se nebună) Vai de mine! se învêrtește casa cu mine. Toate le vîd pe dos... Eaca mătușica sîd de-a tumba... ha, ha, ha, ha...

Chirița. — *Chirie cleison !..* cî ear 'î-o venit nebunia... și tocmai în ceasul aista!.. Luluțo...

Luluța. — Fugiți... fugiți... dați'mî pace... cî'mî vine-a mușca... Unde'î Guliță sîl sgîriiî?.. unde'î sîl mușc?

Guliță. — (ascunđendu-se după tatî-sîu) Nu mî lîsa, bîbacî, cî mî mînîncî.

Luluța. — Ha, ha, ha, ha... Am sî mî mîrit cu îubitul mîu, pe care'l îubesc din copilîrie... Eatî-mî's la nuntî... orhestrul începe valțul, valțul!... Unde 'î mirele sî gîoc cu el?

Valsul.

Luluța vîlsuînd singurî).

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Astađî chiar mî mîrit,
Mî mîrit, mî mîrit !
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chîar astađî mî mîrit
Cu al mîu îubit.

(Se cîpresce din joc, plîngînd).

Ah, ah, ah, ah, ah, ah !
Dragul mîu nu mî vrea...

Corul.

Sîrmana, vai de ea! (bis).

Luluța *ritând*

Ha, ha, ha, ha, hă, ha!
Ba mă vrea, ba mă vrea.

Corul.

Sărmana! va! de ea!
Va! de ea!

(împreună).

Luluța *(jucând)*

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Astăzi chiar mă mărit,
Mă mărit, mă mărit...
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chiar astăzi mă mărit
Cu al meu iubit.

Corul.

Sărmana fată!
Privi!-o, eată,
Eată c'a 'nebunit,
Nebunit, nebunit!
Sărmana fată,
Ma! bine 'ndată
Îndată-ar fi murit
Ar fi murit!

(Luluța se aruncă în brațele lui Leonaș).

Luluța. — A!... eaca logodnicul meu... eată'l, eată'l!

Chirița. — Cine?... Madama?... logodnic!... (cătră musafiri) S'o perdut de istov!

Luluța. — (șipând) Aista'î, aista'î... vreî să mă măritați cu dînsul... că de nu... nebunesc...

Chirița. — Să te mărităm cu madama? .. altă belea acu! ..

Șarl. — *No . . . faceți caprisu Luluței. . . non trebuie contrarier un malade.*

Chirița. — Bine ȳicȳ, monsĳu Șarlă. . . Eĳ. . . fie, Luluță dragă. . . dacă ȳi'ĳ drag dumnealũ? .. ĳeȳi-l. . . Noĳ ȳi'l dăĳ (cătră Leonaș) Mă eartă, madamă, că te supăr. . .

Leonaș. — Da unde, cucoană! .. din potrivă. . .

Luluța. — Dacă mi'l daȳi. . . logodiȳi-mă acu 'n-dată cu el.

Chirița. — Fie ș'acu, numai nu te tulbura. . . (cătră Leonaș) Madamă. . . facem abuz de bunătatea d-tale. . . dar apoi veȳi ĳn ce stare'ĳ bĳata copilă. . . Fĳ bună, te rog, și primește a te logodi cu dĳnsa. . . ne'ĳ ĳndatori peste măsură.

Leonaș. — Cu mare bucurie. . . Cea mai mare dorință a mea este ca să vă ĳndatoresc. . . poftim inelul meũ.

Chirița. — Foarte mulțĳesc. . . Luluțo, eaca inelul d-sale. . . dă 'ĳ acum pe-al tĳũ. . . și să vă fie logodna ĳntr'un ceas bun. . . amin!

(Leonaș și Luluța schimb inelele).

Luluța. — (veselă) M'am logodit. . . m'am logodit! De-acum ȳiceȳi să cânte musica. . . sĳnceapă balul. . . la bal. . . la bal. . .

Chirița. — Bal ĳnaintea meseĳ?

Șarl. — (ĳncet Chiriȳei) *Ne la conctrariez donc pas . . . puisqu'elle est folle* (tare) *En avant la contredanse.*

Chirița. — (căutând cu dragoste la Șarl) Fie, monsĳu Șarlă. . . *Vous serez mon cavalier?*

Șarl. — (ĳn parte) Crac.

Chirița. — Haĳ, boerĳ. . . să vă vĳd. . .

(Orhestrul cântă contredansul. Chirița joacă cu Șarl în fața cu Guliță, care joacă cu Luluța. Leonaș slujesc de damă lui Bârzoiu și joc amândoi vis-à-vis cu doi musafiri. — Musafirii mai în fund).

Toți (jucând).

Ah, ce plăcere de-a juca
Și de grijă a se scutura.

Chirița.

Ah ! monsîu Șarlă . . . te rog îmi spune
Dacă joc frumos cancan ?

Șarl.

Ah ! que des graces ! Jocî de minune
(în parte) *Elle danse comme un urs blanc.*

Toți.

Ah ! ce plăcere de-a juca
Și de grijă a se scutura.

Chirița — Destul, c'am obosit !

Leonaș. — (strângînd pe Luluța în brațe) Ah ! dragă Luluță . . . de-acum ești a mea, și nimic nu ne mai poate despărți . . .

Chirița. — (cătră mussafiri) Vedî, dacă'î actriță . . . cât de bine'sî gîocă rolu.

Leonaș. — De-acum festa'î gîucată ; pot se m'arăt fără grijă.

Chirița. — Festa ? .. ce vra se dîce asta ?

Leonaș. — (scoțîndu'sî capela) Mă cunoști, Chirițoae, cine sînt eû ?

Chirița. —
Bârzoiu. —
Guliță. —

} Leonaș !

Leonaș. — Eû ! .. v'am gîucat'o bună ?

Chirița. — (cădând pe un scaun) Ah! ne-o giucat'o Pe-pelea!

Bârzoii. — Ean stăi, moțpane . . . dacă'i pe feste... apoi se 'ți-o gioc eă mai sărată și mai chipărată . . . doar am puterea 'n mână . . . doar îs Ispravnic! . .

Leonaș. — Ba te șterge pe guriță, boeriule . . . Eaca demisionul d-tale (îi dă un pachet).

Bârzoii. — Demisionu?

Leonaș. — Așa . . . măi dinioare am primit un plic de la directorul Departamentului, care mi'î prietin, și în întru am găsit demisionul d-tale.

Bârzoii. — Da se n'am parte de Chirița dac'am gândit vr'o dată s'mi dau demision (citesce) «Demisionul ce ai dat din postul de Ispravnic, se primește . . . și se poroncește d-tale ca se încredințazi trebile ținutului, d sale d-lui Leonaș, noului diregător». — Am sfeclit'o! (cade pe un scaun de altă parte) Da bine . . . pentru ce?.. care 'î pricina?

Leonaș. — (încet) Curcanu cel bătrân 'ți-o giucat festa . . . Ce se faci?.. s'o trecut vremea curcanilor! . . Ear cât pentru logodna mea cu Luluța, de nu'î încuviința'o acu îndată . . . spun lui Picîu bricîcarîu sê dee jalbă că 'i-ai luat o carboavă chîiar de haram.

Bârzoii. — Încuviințaz . . . încuviințaz; numai tacî.

Chirița. — (pe gânduri) Sê'mî trecê p'între degite bunătate de zestre?.. nu se poate . . . (tare) nu se poate!

Leonaș. — (încet Chiriței) Ba se poate, căci almintire . . . 'l-oîu ruga pe prietinul meă, pe ofîcerîu cel de ađi dimineață, sê arăte portretu d-tale lui Bârzoii . . . Se poate acum?..

Chirița. — (plecând capul) Se poate!

Leonaș. — Care vra sê ăicê . . . toate s'o pus la cale . . . Acum, boerî d-voastră, fiind că un Ispravnic trebuîe să fie un om așêdat . . . vê postesc la nunta

mea cu Duduca Luluța. Dumneei cucoana Chirița și cuconu Grigori, prea iubitul ei soț, s'o primit a ne fi nunți mari... așa este?

Bârzoii. — } Cum nu?... cu mare
Chirița. — } (zimbind mânzesc) bucurie.

Leonaș. — Cât pentru monsieu Guliță, dacă tot voiesce duel?...

Guliță. — Baău!

Șarl. — *Comment! tu refuses, malheureux!*

Guliță. — (cu nerăbdare) *Qu'est ce que vous voulez?...*

Omorision?

Șarl. — *Fricosion... va!* (în parte) *Quel petit cretin!*

Ion. — (întrând) Cucoană... sê dee bucate?

Chirița. — Strigă sê dee.

Ion. — (la ușa din fund strigă chiuind) Mă Postolachi... mă!... dă bucate la masă... mă!

Chirița. — Carnacsî, că ne-ai asurđit! Boeri d-voastră... poftim... d-le Leonaș, ce-o fost s'o trecut... nădăjduesc că nu ne'i refusa de-a șide cu logodnica d-tale la masă.

Leonaș. — D'inprotivă, cucoană dragă. (încet) și drept dovadă că sînt prietinu d-tale, poftim portretul.

Chirița. — (încet, luând portretul) Sê'ți spun drept... mare comedian ai măi fost!

Leonaș. — Apoî... nu știi că lumea'i un teatru plin de comedienî?

Chirița. — Bine ăici... blagoslovită sê'ți fie vorba!... tocmai asta eram s'o spun și eu d-lorsale... (arată publicul și înaintează spre el).

Credeți'mî mie; ceî mulî în lume,
Fie din Londra sêu din Focșenî,
Fie cu stare, cu rang, cu nume,
Joc ades rolurî de comedienî.
Cela ce strigă că țara pere
Pân' ce apucă vre un cîolan;

Și cât îl róde, stă în tăcere...
Cine nu'l șcie că'Y comedïan ?

Guliță.

Cel care vecinic se tot fălesce
Că'Y de neam nobil cât un Sultan...
Și 'n faptă'Y neamul și'l necinstesce...
Îi prost sërmanul ! prost comedïan !..

Șarl.

Celui qui tourne cum bate vântul,
Fiind ađY jidov, mânY moldovan...
Est un . . . non trouve au juste cuvântul;
Une girouette . . . un comedïan.

Luluța.

Cel ce caut'o ăstre mare,
De și el poate nu face-un ban;
Și ădice fetei că'Y dragă tare...
Are iubire de comedïan.

Leonaș.

Cel care jacaș fiind de moarte
A luat pelea de pe sërman...
De'l veđY de-odată blând, smerit foarte...
Să fugi de dînsul că'Y comedïan.

Chirița.

Ast-fel e lumea... o comedie !
Ear noi, artiștii care-o jucăm.
N'avem dorință alta mai vie
De cât aplauđY să merităm.

Toți.

Ast-fel e lumea... o comedie !
Etc. etc. etc.

La sfîrșitul cupletelor ușele din fund se deschid și toți se pornesc spre masa
care se vede d'incolo de ușă).
Cortina cade.

DOÎ MORTÎ VII

PERSOANE :

ACTORI:

D. Ghiftuî, proprietar bogat	D-nul <i>Milo</i> .
Banul Hagi-Flutur, bătrân ridicol	» <i>Luchian</i> .
Acrostihescu, tînăr poet	» <i>Neculau</i> .
Egor, lipovan	» <i>Teodorini</i> .
Şatrarul Talpă-Lată, arendaş.	» <i>Teodor</i> .
Tiţa, orfană.	D-la <i>Gabriela</i> .
D-na Ferchezanca, actriţă	D-na <i>Sterian</i> .
D. Cărcioc, candidat de judecătorie	D-nul <i>Bossie</i> .
Ion, lacheii a lui Ghiftuî	D-la <i>Nini</i> .
Un băet de ţeran	* * *

Prietenii a lui Ghiftuî. — Țărani. — Jandarmi.

DOI MORȚI VII

DOI MORȚI VII ¹⁾

VODEVIL IN 2 ACTE

Representat pe teatrul național din Iași, în beneficiul artiștilor români, la 1851.

ACTUL I.

Teatrul reprezintă un salon bogat. În dreapta pe planul I-iu o ușă deschisă ce dă pe un balcon fără grilaj. — În fund, în dreapta, o ușă cu geamuri și perdele, care duce într'un salon mic. — Alte două uși cu geamuri în fund, care se deschid în grădină. — În stânga pe al 2-lea plan, o oglindă mare și lângă aceasta o ușă ascunsă ce duce asemenea în grădină — O canape așezată în stânga privitorilor, un scaun lângă oglindă, și alte două scaune între ușele din fund.

(Scena se petrece la Ghiftueni).

SCENA I.

Ion (scuturând mobilele).

(La ridicarea perdelei se aude în salonul cel mic din fund, corul următor, cântat de Ghiftuț, Hagi-Flutur, Azrostihescu și prietenii lui Ghiftuț):

Prietin' bun', să bem și să mâncăm,
Căci poate mâin' vom da de ceas amar !

¹⁾ L'homme blasé, par Duvert et Lausanne.

Haï de pe-acum voïos să ne'necăm
Într'un antal de vin bun de Cotnar.
Glu, glu, glu, glu, să bem, să mâncăm;
Glu, glu, glu, glu, și să tot cântăm
Glu, glu, glu, glu, glu.

Ion. — Ean auđi boeriï cum se veselesc de ąiua stăpănu-meű, d-nu Ghiftuï!.. O poftit tot Tărgu-Frumos aici la moșie, la Ghiftueni. pe banul Hagi-Flutur, pe d-nu Acrostihescu, pe d-nu Sgărcilă... și alții; și acum de trei ąile, o țin tot una cu mesele și cu lăutariï.

(Se aude în salonul cel mic ąiocnete de pahare și chiote de veselie: să trăească Ghiftuï!.. în sănătatea lui Ghiftuï!.. vivat!..)

Ion. — căutând pe fereasta ușei salonului) Gâl, gâl, gâl... înghite-Agachi... dușcă băiete!.. (viind în fața scenei) Par' că vėd c'or să cadă bolnavi, de mult ce 'nghit la sănătăți!

Arie: *M'o pus tata se 'nveș carte, din Trăntorul.*

De trei ąile de când beű
Și mănâncă tot mereű,
Cred că dobă s'aű făcut...
Numai bună de bătut.
Plan, plan, plan, plan, plan,
Plan, plan, plan, plan.
Ce-așî mai ride, ride, Deű,
De-așî putea c'un melesteű
Sě'i măsor în lung și 'n lat,
Și trivoga 'n ei sě bat;
Plan, plan, plan, plan, plan,
Plan, plan, plan, plan.

SCENA II.

Ion, Egor (vine din fund de-a stânga și aduce grilage de fer pentru balcon)

Egor. — (în fund) *A! ąito t! tam?.. barabancic?.. harașo!*

Ion. — A! d-ta ești, pan Egor?

Egor. — Da, da, eă pan Ivan.

Ion. — 'Ți-am mai spus că nu mă chîamă Ivan, că doar nu's lipovan ca tine.

Egor. — A! *dușinca* Ivanușca!.. nu chîamă la tine Ion?... *no*, Ion *po lipovanțchi*... Ivan.

Ion. — Nicî Ion, nicî Ivan... m'ai întăles?

Egor. — *Nîet* Ion, *nîet* Ivan?... *a cîto*?

Ion. — (cu mândrie) Gîon!

Egor. — Gîon. (ridînd) A! *pojalosti*, *dușinca* moăa.. Gîon *nîet* hristian.

Ion. — Puçin îmi pasă. Stăpănu-meă, cuconu Dumitrachi Ghiftuî, 'mî-o poruncit să mă numesc de-acum înainte Gîon... pentru că sunt gîocheă.

Egor. -- *Cîto*? cîcoiă?

Ion. — (mănios) Gîocheă, măi... mere murate...

Egor. — Întăles... cîcoiă... *harașo*, *harașo*... Dar să lăsăm vorba asta, că n'am vreme de pierdut. Am venit de la Tărgu-Frumos ca să așed ostrețile aiste la balcon. Pot să m'apuc de lucru?

Ion. — Poți; haî, așadă-le mai degrabă, că Dău, când gîndesc că balconu'î fără ostrețe... mă umflă spaîma.

Egor. — Pentru ce, pan Gîon?...

Ion. — D'apoi n'ai vădut, că casa 'î zidită chiar pe malul eazuluî, în cât de-ar căde cineva din balconu ista... (arată balconul) s'ar duce de-a dreptu în împărăția broaștelor?

Egor. — *No*... mai bine... că ar învăța a cânta, (face ca broascele) și ar da conțert la teatru.

Ion. — Ean las, pan Egor, că nu'î de șuguit cu eazu ista.

Egor. — Da adănc îî?

Ion. — De triî stănjini!.. mai ales cole sub bal-

con... dice că n'are fund. Hai, mergi de pune ostrețile, ca să nu se întemple vr'o primejdie... (în parte) Boerii s'o cam chefeluit ș'ar putea foarte lesne să facă huștăliuc...

Egor. — Aista'i balconu cu pricina? (arată în stânga).

Ion. — Țe sama bine să nu cați.

Egor. — (eșind pe balcon) *Ni boïssa.*

Ion. — Să măi vęd ce fac boerii. (merge la ușa salonului celui mic și privesce în întru).

Egor. — (în balcon bocănesce tare și cântă):

Ța țiganca maladața,
Paulița mastavața,
Znăiașu varajiti (bis).
Palajiti denche vrucău
Palajiti barin vrucău,
Znăiașu varajiti (bis).

Ion. — (alergând la ușa balconului) Tacă, măi omule, că asurdești boerii. Nu poți să puț ostrețile făr'a bocăni?

Egor. — *Niet.*

Ion. — Ei, las dar, pենă s'or scula boerii de la masă.

Egor. — viind în scenă) *Harașo...harașo.*

(Se aude ear în salonul cel mic chiote de veselie, și corul de la începutul scenei I).

Prietină bună, să bem și să mâncăm,
Căci poate mină vom da de ceas amar!
Etc. etc. etc.

Egor. — (căutând pe fereasta ușei salonului A! *boji moi!* că nu sunt și eu cu dinșii, să facem la mine, glu, glu, glu.

(Se aude în salon glasul lui Ghiftuș, strigând: Gion! Gion! adă șampanie).

Ion. — Îndată, cucoane. (deschide ușa salonului și întră în el).

(Se zăresce în salonul cel mic o masă încunjurată de Ghiftuș, Hagi-Flutur, Acrostihescu, etc.).

Egor. — (vine pe gânduri în fața scenei) Uvâi! uvâi! dacă n'ași fi pățit ce-am pățit, acum ași ave și eu casă și masă! ași ave și eu cai și trăsură... ca mai înainte. Ași fi tot birjar... ear nu negustor de harbujî și de ferăriî în Târgu-Frumos?

Arie lipovenească :

Uvâi! uvâi! ce-am pățit!
Când eram birjar vestit,
Toată ziua mă primblam...
Cuconaș par' că eram!
Dar acuma calc pe jos,
Glodul din Târgul-Frumos!
Vînd căldări, harbujî, zêmoșî,
La Târgovețiî-frumoșî!..

Frumoșî... frumoșî... vorba vine, pentru că's din Târgu-Frumos... dar almintire... (stă pușin pe gânduri) *Boji moi!*... acu un an, eram la Eș... birjar la ulița mare. Avem o droșcă de Brandmaier și doi cai iuți ca chi-periul! unu Malerchi și cel-alt Ichim!...când le strigam: *paîdi Malerchi*... jidaniî de pe ulița dice *avei!*... Toți cuconașii vra să se primble cu Egor la Copoș și 'mî plăte câte trii sorocovovția pe ceas... dar mai ales unu cu plete lungi...care socoteam că'i cuconaș...și el era un coțcar...După ce m'o purtat pe datorie două luni... o fugit, fără să 'mî plătească... Ah, *ti padleț* cuconaș!..de l'oiu prinde vr'o dată, am s'î satur de droșcă... s'î trag o hurducătură... s'o pomenească!..

Arie lipovenească :

Am s'î ieû la hățuit
Ca pe-un cal rēû, nestrunit:
Și din bicîu pocnînd mereû,
Chîar la goană am s'î ieû.

Ear din trupul său cu frac
 Un răbuș mare-am sémă fac,
 Ca să însemn c un par uscat
 C te ceasuri l am primblat.

Da mai pe urmă încă ce-am mai pătit c o madam  de la fiteatru... una madama Panchița... A! *boji moi!* ce ochi de drac ave!... c nd c ta la mine  m  căde fr ile din m n !... ea umbla tot cu mine  i  i noapte,  i c nd  i pomenem de parale...  m   icea Egoraș... Egoraș!... c nd o au em, m  facem turtă dulce!...  ntr o  i, după ce-o primblasem vr o trii luni pe datorie, merg la d nsa ca să facem socotelile,   o găsesc pl ng nd... *no*... dac am v   ut o pl ng nd...  m o vinit noduri în g t   am început  i e  a pl nge. (soate basmaoa  i  i  terge ochii). Era datoare c o sută de galbin  în t rg,  i n ave cu ce să scape de ecsecuție... e , bun la suflet  i prost la minte, am alergat degrabă acasă, am pus amanet tot ce-aveam, droșcă, hamuri, cai,   am adus suta cea de galbin  madamei Panchi , ca s o agi t la nevoie... C nd m o v   ut,  m o s rit în g t  i m o s rutat... A! *dușinca* Panchi !... *Pauli * Panchi !... a doua  i o fugit  i ea... s o făcut nev   ut !...  i de-un an de  ile acum, nici n am au it de d nsa... (b t ndu-se cu pumnul peste cap). *Na! ti scatina*... a a, am prăpădit tot ce-am avut   am agi ns a vinde harbui   i pe te sărat în T rgu-Frumos.

Arie lipovenească :

Boji moi! ce păcat
 Dac ajungi amoretat!
 Te da  toate de smiuteal 
   apuci ho sa în loc de ceal !
 Dro car bun ch ar dacă e i,
 Drumul  iua   i r t cesci.
  i tot e i mere  din cale,
  i te duci mere  de vale.

SCENA III.

Egor, Tița viind prin stânga din grădină)

Tița. — (oprindu-se cu sîală în fund) Oare unde să fie boerîul?... Ce vîd? pan Egor aici?

Egor. — (întorcîndu-se soldătesce) Egor? *ia* ... o duduca!

Tița. --- (apropiîndu se) Nu mă cunoști, pan Egor?

Egor. — Ean așteaptă ... *pastoi* ... duduca Tița?..

Tița. — Tocmai; m'ai vîdut la Iași în dugheana lui moș Talpă-Lată, unde vinei să cumperi orđ și ovês.

Egor. — I! *boji moi* ... cum ai crescut de-un an de țile!.. cum ai înbobocit!.. par' că ești o lăle *pre-crasnaï*... Da ce mai face jupănu Talpă-Lată?

Tița. — Sănētos; o lăsat dugheana și s'o apucat de moșie. O luat în posesie chîar moșiea asta.

Egor. — Moșiea lui cuconu Dimitrachi?

Tița. -- Dar; o luat'o de la vechilul d-sale, pentru că știî că boerîul o lipsit vr'o patru anî din țară... și s'o întors numai de abîa de-o săptămână... cred că nici nu 'l cunoște moș Talpă-Lată.

Egor. — Dacă nici eî nu 'l cunosc... nu 'l-am vîdut nici o dată... Dar se vede că 'î-o mers bine lui *pan* Talpă-Lată, cu orđu și ovêsu... s'o îngrășet?

Tița. — (ridînd) Așa... acum sîntem aședați aici de vr'o șese lunî.

Egor. — Da el unde'î!

Tița. — Acasă... de-abîa am sosit amēdoî de la Roman, și cum am aflat că boerîu o vinit la moșie, am alergat ca să 'l vîd... Nu știî unde'î, pan Egor?

Egor. — La masă... Aî vr'o treabă cu dînsu?

Tița. — (în taînă) Am să 'î vorbesc.

Egor. — Și nu te temî să viî singurică... așa... în casa unui cuconaș?

Tița. — Să mă tem?...de ce...nu știți cât e de bun cuconu Ghiftuî... Cât bine face locuitorilor...cum îl iubesc toți!...Ș'apoi când ați ști cum s'o îngrijit de copilăria me...cum mă dismerda când eram mititică...cum îmi aducea păpuși și cofeturi...par'c'ași fi fost copila lui...D-lui o cheltuit cu dascalii care m'o învățat...și pot dice că'i sînt datoare cu toate.

Egor. — (uimit) Bun hristian!..Da Talpă-Lată? cum ai agiuns la dînsu?

Tița. — La moartea maică-mea, acum doi ani, neavînd nici o rudă, m'o dat stăpînirea sub epitropiea lui...ca prietin a casei noastre.

Egor. — Socotem că ți'i moș.

Tița. — Ba nu...așa 'i dic eû pentru că'i bîtrîn...E! să fi fost atunci aici cuconu Dumitrachi, sînt sigură că nu m'ar fi lăsat pe mîna altora...Doamne! tare'i bun la suflet!..și tare mi'i drag!..Cînd am aflat că s'o întors din stăinătate...știți?...de 'mî-ar fi cădut din cer un logodnic cu pîru de aur, nu m'ași fi bucurat așa de mult!..

Egor. — (în parte, ștergîndu'și ochii) Ce sufletel de hulubiț! (oftează) A! Panchiț! Panchiț!

Tița. — (în taină) 'Î-am cusut un călăf de ciubuc cu mărgelile ș'am vinit să i'l aduc.

Egor. — (cu dragoste) *Dușinca!*..

Tița. — (cîntă):

Arie din Baba Hârca: Tata 'mi-a ȑis fata, fata.

Pentru mine, bîată fată,
Fără mamă, fără tată,
N'am pe nime mai iubit
Pe pămîntul părăsit.
Pentru dînsul 'mî-ași da viața;
Mă rog séra, diminéța,
Și ȑic Doamne, Dumneȑeû,
Ține'l tot pe dorul meu!

Egor. — (plângând) A...

SCENA IV.

Egor, Tița, Ion (eșind din salonul cel mic).

Ion. — Hai hai, cărați-vă că s'o sculat boeri de la massă ș'o să vie aici.

Tița. — (veselă) Boeriu... cuconu Ghiftu are să vie? Cât îmi pare de bine!.. am s'îl vîd.

Ion — Ba te șterge pe guriță, acu de-odată, drăguță... hai...

Tița. — Apoi dar oîu aștepta... poate că mai pe urmă...

Ion. — Negreșit... du-te-acu de te primblă în grădină, pîn' ce 'șî-or trage ciubucele boeri...

Tița. — (apropiindu-se de Ion și căutând la el cu ochi dulci). Da mi'î da de știre cînd a fi vreme, domnișorule?

Ion. — (în parte) Eaca!.. că n'o vîdusem cît îî de frumușică... (cu blîndețe) Cum s'î nu'î dau de știre, drăguță... cum 'îî numele? (o apucă de bărbie).

Tița. — Tița.

Ion. — (în parte) Îmi vine s'o sîrut.

Egor. — Da eî ce fac cu balconu, *pan* Ivan?

Ion. — (mînios) Gîon... nu Ivan... mîî, mere murate... Las că 'î așeđa ostreșile mai pe urmă...

Egor. — *No, harașo, harașo. Paîđîom*, duduca. (esă amîndî prin fund în stînga. Ion îî urmează).

SCENA V.

Hagi-Flutur, Acrostihescu, trei prietini, Ghiftui

(vine în urma tuturor).

(Ghiftui merge liniștit de se pune pe canape. — Ceia-l-ați se apropie vesel de oglindă și se grupează în fața lui).

*Arie: Haideți, frați, se trăim bine.***Toți** (afară de Ghiftui).

Haideți frați să trăim bine
 Să trăim noi între noi,
 Luând vremea precum vine
 Și râdând de-orî ce nevoi.

Flutur.

Vă de-acel care nu scie
 Tinereț'a prețui!
 Eă, trăind în veselie,
 Pên' la moarte-oiu chiui
 Haï, haï...

Toți.

Haideți frați... etc. etc.

Ghiftui. — (cu tristeță) Ba că chiar ... ați vorbit de v'ați prichit!**Flutur.** — Da ce?... ear te-o apucat năbădăicile, vere Ghiftui?... ear ți s'o înecat corăbiile!..**Ghiftui.** — (apropiindu-se de ceia-l-ați) Ba nu... Deu nu, fraților... vă înșe!ați... is tare vesel... atâta numai că mi'i urât!**Flutur.** — Ce fel! ce fel ți'i urât..., după ce-am deșertat dece butelci de șampanie, pentru ca să sër-băm ziua ta?... ce dracu?... ai bătut cât șapte și mai ai obraz să te jăluești... dică că ți'i urât?..

Ghiftui. — Mi'î urât cât opt... (oftând) A! voi nu știți ce 'î urâtul! Ce boală grozavă'î! ..

Acrostihescu. — Nu știm?... ea așteaptă... (scoate din buzunar un volum manuscris și caută filele) **Aurora** ... La mor mântul ei! .. odă la împăratul... odă la șahul... odă la craiul...

Flutur. — (încet lui Ghiftui) Ear o să ne lovască 'n cap c'o poezie...

Acrostihescu. — Eată... ascultați... (citesce declamând):

«Urâtul e un demon ce-alungă omenirea
Cu chinuri nesfârșite, cu pas neîncetat;
El stinge 'n sin speranța, gonesce fericirea,
Și 'n locul lor depune desgustul ne'npăcat!
Amar de acel suflet pe care el atinge!..»

Ghiftui. — Și cele-l-alte... bravo, Acrostihescule! .. de când faci ode pe la cei mari, n'ai nimerit nici o dată așa de bine...

Flutur. — (încet lui Ghiftui) Nu's de dînsul...

Ghiftui. — Cu adevărat că urâtul îi un demon țără milă care mă gonește și și noapte, și mă face să mă cred mort de viu...

Flutur. — Te gonește?... gonește'l și tu...

Ghiftui. — Da cum... prin care chipuri?

Flutur. — O mie ș'o sută... Nu ești bogat?

Ghiftui. — Bogat... bogat... ș'apoi?... dacă 's bogat... ce'mî folosește?... tot asta 'mî-o aruncați în obraz... că 's bogat.. că am dece miî de galbinî venit...

Flutur. — Dece miî de galbinî!.. auđi?... și 'ncă se mai fasolește?

Ghiftui. — Nu mă fasolesc, frate... știu că sînt creștinî care trăesc cu mai puçin... d'apoi... nu 'î totul să ai bogăție...

Flutur. — Ba 'i tot... dacă nu mă crești... întreabă lumea 'ntreagă.

Acrostihescu. (declamând):

«Ce este bogăție? un vis, o nălucire!
Chiar o nimică toată... un fulger, o lucire,
O himeră...»

Flutur. — (împingând pe Acrostihescu) Mări, dute 'n colo cu himera ta, smintitule... auți?... de ce miî de galbinî o nimică toată!... șuguești, vere?... de ce miî!... dacă eă cu suma asta fac pe dracu 'n patru... De ce miî de galbinî!... *Chirie eleison!*... ș'apoî încă i'î urât?... dă! pas de nu crede că soarta 'i oarbă...

Ghifuî. — Ce să fac?... așa mi'î firea.

Acrostihescu (declamând:)

«Firea ta îî o tirană,
Îî o aprigă dușmană,
Trebue de gâlcî s'o frecî
Și 'n vin s'o înecî!»

Flutur. — Aî auți?... eaca un chip minunat ca să'îi lecuești boala.

Ghifuî. — În zădar!... Am cercat de toate și n'am nimerit... Am intrat în slujbă, acu patru anî...

Flutur. — Tronc, Marico?... aî și găsit chip... Ce slujbă?

Ghifuî. — Dicanicească!... am văduț cu adevărat multe lucruri de rîs... dar de geaba?... n'am rîs nici măcar de-o lițcae.

Flutur. — Cred și eă... pas de pitrece cu haz când auți toată ziua: «Cătră cinstita giudecătorie!... «așa precum și în urmarea celor mai sus pomenite...

«jăluitorii... la fața locului... făcându-se sprafcă...
«și întorcându se cu natpis...»

Ghiftui. — Și cele-l-alte... trii colî întregi, fără
punt și fără comă... 'Mă-am dat dimisia după o lună
de țile, ș'am început a alerga prin adunări, prin ba-
luri, se caut distracții...

Flutur. — Ei!... și n'ai găsit?

Ghiftui. — Am găsit pretenții și etichete, care
'mă-o tăiet de-odată tot gustul de pitrecere... Ceî
mai mulți s'adună, nu ca se pitreacă, dar ca se cri-
tice... ș'apoi ce critici? tot acele și ear acele, care
le-am auzit cu șese ani mai înainte... De este vr'un
bal?... societatea se 'nparte 'n două... damele de-o
parte și cavalerii de alta, par' că de-abia s'ar cu-
noaște... dice că 'i de *bonton*... și când se'ncepe
giocul, cei mai mulți din cavaleri se duc de se pun
la cărți.

Arie: *Azi cu o petițiune, din Muza.*

De și damele 's plăcute,
Vesele, bine crescute;
De și joacă, lin, ușor,
Și însuflă dulce-amor;
Lor le sînt azi preferate
Patru dame... cam cîudate
Care-aduc la cărți noroc
Și pe care toți le joc. (bis)

Flutur. — Înțeleg... dama de cupă, de pică, de
caro...

Ghiftui. — Doamne! priceput ești, vere Hagi-Flutur!

Flutur. — Așa 's din nascare, vere Ghiftui.

Acrostihescu (declamând:)

«Prostimea din nascare
Nici un leac nu are!»

Flutur. — Eaca mă! da aista de unde-o sărit cu poesiile lui cele șchioape?

Acrostihescu. — (supărat) Ea ascultă, măi vere... nu te-atinge de cele sfinte.

Flutur. — Care sfinte, mă?

Acrostihescu. — Așa se știî. Poesia este-o artă sfintă... o fiică cerească...

Flutur. — Apoi dacă 'î o fiică cerească, n'o face să umble cu colinda la sărbătorile unora și altora... m'ai înțeles?..

Acrostihescu. — (în parte) Bestie incapace!

Flutur. — (în parte) L'am pocnit în pălărie! (cătră Ghiftui) S'așa, vere Ghiftui, nu'ți uita vorba?

Ghiftui. — Ce vorbă?

Flutur. — Diceî că n'ai putut scăpa de urât nici în societățile Eșului... mare minune!.. da eû rîd cât șapte... pitrec... gîoc... fac curte, într'un cuvînt, trăiesc... și gust dulceața tinereții.

Ghiftui. — De câți anî ești?

Flutur. — La Crăciun împlinesc 45 de anî... și ceî mulți înainte.

Ghiftui. — Ce tîner fericit... eû am îmbetrînit de tot...

Flutur. — Auđi bîtrîn de 36 de anî!.. (în parte) Îî cam smîntit.

Ghiftui. — (desperat) Vina me 'î dacă nimic nu'mî mai place țe fața pămîntului?... dacă nimic nu mai trezește 'n mine o singură bătae de inimă?... am făcut vocajuri, și 'n loc de-a mă mira ca alții de minunile ce 'ntîlneam în calea mea, 'mî-era greu de ele...

Arie din Chirița: *Acest târg ce 'î ȕic în lume.*

Ceî mai mulți din călători
Se socot că sînt datorî

De-orî ce lucr-u-a s'ă mira
 Și 'n veci gurele-a căsca.
 Ca și ei în drumul meă
 Am căscat gura mereă...

Flutur

De mirare?

Ghiftui.

Nică de cât...

Ci de somn și de urât...

Acrostihescu. — (furios) Cum?... în fața minunilor civilizației ai putut sta rece și nesimțitor ca o marmură?... nu ți s'o înflăcărat imaginația?... nu?...

Ghiftui. — Nu... dar trupul mi s'o ostenit degăit... Am ședut patru ani în străinătate ș'am cerat se fac amoruri...

Flutur și Acrostihescu. — Ei?...

Ghiftui. — N'am găsit nică o distracție în ele... Toate amorurile samănă unu cu altu... nu'i tinda și 'i manda... Începă a face curte... madama se cam supără de-o dată... apoi se 'nblânțește, ș'apoi nu mai poți scăpa.

Flutur. — Poate c'ășa s'ă fie pe acolo, pe unde-ai colindat tu... dar pe la noi... slavă Domnului...

Ghiftui. — În sfârșit... sânt omul cel mai nenorocit din lume!.. orî în cotro mă 'ntorc, daă de urât... în dreapta urât... (arată pe Flutur) în stânga urât... (arată pe Acrostihescu) O!.. vieați 'i nesuferită pentru mine!.. trebuie s'ă fac ceva, ca s'ă scap de dînsa...

Acrostihescu. — Cum?... ai avea de gând a te sinucide?

Ghiftui. — Poate... dar pîn' atunci voi care 'mă sînteți prietenă, nu puteți descoperi ceva, care s'ă m'ă

înferbente sângele... s'îmi sburlească chica în vârful capului?... Am trebuință să es din letargia 'n care mă aflu... am nevoie de sguidituri... de...

Acrostihescu. — De emoțiuni?...

Ghiftui. — Precum dîci.

Acrostihescu. — Știi una?

Ghiftui. — Ce?

Acrostihescu. — Fă-te poet...

Ghiftui. — Foarte mulțimesc.

Flutur. — (cu esplosie) Știi alta?

Ghiftui. — Care?

Flutur. — 'Mî-o vinit o idee.

Ghiftui. — (căutând lung și cu mirare la Acrostihescu) Mare minune!...

Flutur. — Însoară-te.

Toți. — Bravo... bună idee.

Ghiftui. — (după pușină tăcere) Știi că 'î nouă ideea asta?... Nu'mî trăsnise nici o dată prin cap... (cu lene) Așa 'î... d'apoi trebuie să caut, să cercetez, să aleg... și n'am curaj să m'apuc de-asemine catagrafie... Nu dîc... dac'ași ave vr'o femeie la îndemână.

Flutur. — Cete 'ngrijescî de geaba?... lasă-te la noroc.

Ghiftui. — Cu adevărat... femeia care 'mî-a eși înainte... o ieș, mă cunun... cum o da Dumnezeu... De-oîu păți ceva, atîta pagubă... o maî pătit'o și alții... Bravo, vere Hagi-Flutur!... bravo... aî rare orî idei, dar și cînd îți vine cîte una, încalte 'î gogonată... (rîdînd) De mult n'am rîs așa cu chef.

Toți. — Sîmn bun, vere...

Ghiftui.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi să fie!
Cu ochî închîși voiî astî-dî să mă 'nsor.
Nici mă 'ngrijesc de fac o nebulie,
Căcî de urât tot era ca să mor.

Ceia-l-alti.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi să fie!
 Te sfătuim chiar astă-đi să te 'nsorî.
 Nu te 'ngriji că faci o nebunie,
 Căci de urât tot era ca să mori.

(Ion intră și se opresce la ușa grădinei în fund).

Ion. — Cucoane, o sosit o trăsură cu poștalioni la scară.

Ghiftui. — Cine'i?

Ion. — O cucoană... doamna Ferchezanca...

Ghiftui. — Ferchezanca?... n'o cunosc... de unde'i?

Ion. — N'am întrebat'o... dar 'mî-o spus că do-rește să vorbească cu d-ta.

Ghiftui. — Văduvă'i?

Ion. — Nu știu.

Ghiftui. — Du-te de-o 'ntreabă... De-a fi văduvă, poștește-o 'n casă... ear de 'i măritată, spune'i să 'și caute de drum.

Acrostihescu. — Ce ăci, domnule Ghiftui?... o damă!..

Ghiftui. — Aî dreptate... (luî Ion) De-a fi măritată, spune'i că n'o pot primi... că m'o lovit damla și 'mî pun lipitorî. (Ion esă).

Toți. — Damla?... ce ideie!..

Ghiftui. — Mă feresc de femeî măritate, ca de tă-măe...

Flutur. — Eaca dracu! (în parte) Îl lipsește-o doagă...

Ghiftui. — Îs sătul de amoruri... măritate pên' în gât.

Flutur. — Ți încalte că ești ghiftuit, ca să știm de ce te numești Ghiftui.

Ghiftui. — Hai... lăsați-mă singur cu dînsa... Duceți-vă în grădină.

Flutur. — Da ce-ai de gând să faci?

Ghifuț. — De-a fi văduvă... o disvăduvesc și mă disholteesc tot o dată, nu mai târziu de cât astă-zi.

Toți. — Vivat!.. Noroc bun, vere!..

Toți.

Într'un noroc! de acum... etc. etc.

(Esă prin fund cu toți afară de Ghifuț).

SCENA VI.

Ion, Ghifuț, Ferchezanca.

Ion. — (deschidând ușa din fund) Doamna Ferchezanca! (esă).

Ghifuț. — (în parte) Se vede că 'i văduvă...

Ferchezanca. — (întrând) *Bonjur*... Cu domnul Ghifuț am cinste să vorbesc?

Ghifuț. — (în parte) Frumușică. (tare) Dar, doamna me... Prin care întâmplare?... Mă ertă, mă rog... ești văduvă?

Ferchezanca. — (închinându-se) În toată forma.

Ghifuț. — (cu mulțemire) A!.. Prin care întâmplare am plăcerea de-a primi visita d-tale?... Poftim, mă rog... (îi arată scaunul de lângă oglindă, și merge în fund de 'și aduce unul pentru el). Poftim...

Ferchezanca. — *Merci*...

Ghifuț. — Da mă rog... (se țin jos amândoi)

Ferchezanca. — Domnule, eată pricina în două cuvinte.

Ghifuț. — Te'ascult cu toată luarea aminte, (în parte pipăindu-și pulsul) Curios lucru!.. pên' acu nu 'mă pricinuește nici un efect.

Ferchezanca. — Aî auđit negreşit, domnul meu, că stăpânirea voind a veni în ajutorul locuitorilor ce 'şi-o perdut boiî în Iérna trecută, o hotărît a se face în ţară o subscriere în folosul lor...

Ghiftui. — Prea frumos!..

Ferchezanca. — Toţi patrioţii s'o grăbit a răspunde la îndemnul stăpânirei ş'a lua parte la subscriere...

Ghiftui. — Cum?... a lua parte?

Ferchezanca. — Vrei să şugueşti, domnule?

Ghiftui. — (serios) Ba mă eartă. Nu şuguesc nici o dată.

Ferchezanca. — Gustul filonichie n'are... Toţi patrioţii s'o grăbit d'inprotivă a mări subscrierea cu daruri generoase.

Ghiftui. — Mă miram şi eă...

Ferchezanca. — Şi fiind că d-ta eşti cunoscut ca un om iubitor de oameni... ca un patriot...

Ghiftui. — Aş!.. şi eă 's cunoscut de patriot?... mare poznă!.. nici prin gând nu'mî trecea... Se vede c'o început a fi belşug în ţară despre tagma patrioţilor?... Slavă ție Doamne! că mare secetă o mai fost vr'o câţi-va anî!..

Ferchezanca. — (cu entusiasm) Cine nu 'î patriot în diua de astă-đi!.. Nădăjduesc dar, domnul meu, că vei bine-voi a contribui şi d-ta la binefacerea obştească... De aceea, trecând pe la moşia d-tale, am luat îndrăzneală...

Ghiftui. — Ce se potriveşte... (în parte) Frumos vorbeşti! (tare) D-ta eşti însărcinată cu subscrierea în ţinutul nostru?

Ferchezanca. — M'o poştit Ispravnicu s'el agiut în treaba asta, ş'am primit cu mare bucurie.

Ghiftui. — Nu mă 'ndoiesc dar, că prin mânil

d-tale suma subscrierii trebuie să 'nflorească și să dea
roadă bună... Ș'așa, mă rog, Țice, că ești văduvă?..

Ferchezanca. — Eă?.. mi se pare că nici n'am
pominit...

Ghifuț. — Văduvă!.. plăcută poziție pentr'o fe-
meie!..

Ferchezanca. — Mai plăcută, nici că se dă.

Arie din Scara măței : *Ca se fi cucoana mare.*

Când ești fată, fată mare,
Nu poți face nici un pas
Făr' s'auzi de la spinare
A bunicăi dulce glas :

(imitând o babă).

«Ba ședî mai dreaptă,
Șalu'îi îndreaptă,
Ba drege'îi fusta ; fîi mai cu foc.»
Și de 'ntîmplare
Dacă cutare
Îî face curte... auzî pe loc :
«Soro, vorbesce ;
Soro, zimbesce ;
Fă'îi ochii galeși s'îl amețescî.»
Ce necaz mare !
De supărare
Ești, Țeă, în stare să înbetrănescî ! (bis).

Ghifuț. — Așa 'î cât ești în casa părintească!..
Dar după ce ești odată din cușcă... după ce te mă-
riți?..

Ferchezanca. — După ce te măriți... altă bele!..
aî scăpat de bunică și dai...

Ghifuț. — Peste bun ?

Ferchezanca. — Ba peste nebun... peste bărbat
care 'ți face Țile fripte...

Ghiftui. — Care vra să ȋdică, d-ta ești cât se poate de fericită de-a fi văduvă.

Ferchezanca. — (cu entusiasm) Ce este mai dulce de cât libertatea!.. Ce este mai plăcut de cât a nu atârna de nime!

Ghiftui. — Și... de mult... te bucuri de văduvie?..

Ferchezanca. — De-abia de câteva luni... Mai dăunăđi am scăpat de negru.

Ghiftui. — După cât am aflat... par' că sântem megieși cu moșiile?

Ferchezanca. — Cale de-un ceas unu de altu. Am o rădășie unde șed cu multă plăcere... fiind c'acolo am îngropat pe soțul meu...

Ghiftui. — Înțeleg... te îndeletnicești cu vecinica lui pomenire.

Ferchezanca. — Ba nici gândesc... O murit? s'îi fie de bine și Dumnezeu să 'l ertel!..

Ghiftui. — Se vede că nu 'ți-o fost drag... peste măsură.

Ferchezanca. — Ba, Dău, nici chiar pên' la măsură... Bietu Ferchezanu era bătrân, uscat și scurt ca Statu-Palmă... adică să nu bănuiești...

Ghiftui. — (zimbînd) Nici de cum.

Ferchezanca. — 'L-am cunoscut la Eș... vinea adese orî la bunică-mea de găuca concina... Pune-te în locu meu, cucoane Dumitrachi... el era boer... avea trăsură... și eu n'aveam altă ȋdestre de cât un car de nurî...

Ghiftui. — Puțin lucru...

Ferchezanca. — Ce fel puțin?

Ghiftui. — Vreū să ȋdic, că'n veacul nostru... nu se cere ȋdestre de nurî... ci ȋdestre de banî.

Ferchezanca. — (ostând) În rele vremî am agîuns!.. Într'o ȋi, răposatu aducându'mî o ocă de castane ză-

hărite, două ocă pe corăbiele și trei ocă de migdale amare...

Ghiftui. — Bre!.. se vede că era cofetar?..

Ferchezanca. — Ba nu... dar căuta să mă 'ndulcească, pentru ca să'l țieu de soț...

Ghiftui. — Și te-o îndulcit?

Ferchezanca. — Cum nu, păcatele mele, dac' avea moșie... trăsură?..

Ghiftui. — N'am ce ție... dac'avea atâtea a-vuții...

Ferchezanca. — Adică... le-avea... le-avea... așa vine vorba.

Ghiftui. — Cum?

Ferchezanca. — Bietu Ferchezanu era Brașovan și 'mă spusese brașoave.

Ghiftui. — Elei!

Ferchezanca. — Mai brașoave... giudecă însuți... Moșia lui cea vestită era o rădășie fără locuitori, și trăsura... o corabie a lui Noe... fără cai.

Ghiftui. — N'avea nici cai?... care cum s'ar prinde... te-ademenise numai cu vorbe dulci și cu migdale amare...

Ferchezanca. — Tocmai... pîn' ce m'o pus în cotă... dar nu 'i bănuiesc, s'ermanu, că almintere era om de treabă și cu frica lui Dumnezeu... După șese luni s'o hotărît, ca un om cuminte, a'și lua pașport.

Ghiftui. — Pașport de voeaj?

Ferchezanca. — (zimbînd) Dar... pe ceea lume.

Ghiftui. — Vești ce de treabă soț!

Ferchezanca. — (cu mulțumire) Și de-atunci am plăcere a fi văduvă.

Ghiftui. — A!..

Ferchezanca. — În lipsa răposatului, 'mă-am pus trebile la cale... am vîndut rădășia și pîn' a nu mă

'ntoarce de istov la Iași, caut să câștig dragostea ținutașilor de Roman, tăcând bine pe cât pot (sculându-se) De aceea sînt prea fericită, domnul meu, că visita mea te-o hotărît a subscrie în folosul locuitorilor săraci.

Ghiftui. — (dând o pungă) Din toată inima, doamna mea. Postim 100 de galbină din partea me.

Ferchezanca. — (în parte) 100 de galbină!.. galanton boer! (tare) Îți mulțumesc, domnul meu, în numele sormanilor care te vor binecuvînta cu toată recunoștința ce meritezi (încinându-se) Cu plecăciune.

Ghiftui. — (în parte) Frumos grăește! (tare) Sărut mânilor (ducînd-o pînă la ușă) Sînt pre fericit c'am făcut cunoștința d-tale...

(Se încină unul la altul. Ferchezanca esă).

Ghiftui. — (singur, viind în fața scenei) Îi hazlie cucoana asta... Eaca! am uîtat să mă 'nsor!.. (aleargă la ușa din fund și strigă) Cucoană... cucoană!.. d-ta... ea, mă rog... (vine în scenă) Curios lucru!.. par' că 'mă trecuse de urât cu dînsa...

Ferchezanca. — (viind înapoi) Pe mine mă chemă domnul meu?

Ghiftui. — Am uîtat să 'ți spun un lucru foarte însemnat... Știi că ești încă destul de plăcută?

Ferchezanca. — (cu n odostie) Ce se potrivește...

Ghiftui. — (serios) Se potrivește... nu 'ți fac complimenturi, că nu le pot suferi... Am iubit în viața mea... pe vremea când încă mă iubeam... am iubit poate 50 de femei care era măi urâte de cât d-ta.

Ferchezanca — Bunătatea d-tale...

Ghiftui. — Ce vrîstă socoți că am?

Ferchezanca. — D'apoî...

Ghiftui. — Spune drept, că nu mă supăr.

Ferchezanca. — Samenî a ave... așa... între două-decî și trei-decî și cinci de anî.

Ghiftui. — M'am născut cu șese anî înaintea răsămîrîței.

Ferchezanca. — (cu mirare) Care ? .. cea de an-țert ?

Ghiftui. — (zimbind) Ba nu... cea din vremea vointirilor.

Ferchezanca. — Vra să ȋicî aî... (numîrî pe degete).

Ghiftui. — (oprind'o) Nu'Ți mai bate capul... am 37 de anî.

Ferchezanca. — EȚi în floare... Dar, mî rog, pentru asta m'ai chîemat înapoi ?

Ghiftui. — Dar.

Ferchezanca. — (în parte) Par' cî'î cam lepȥit ?

Ghiftui. — Cum mî gîseȥi la faȥă ?

Ferchezanca. — Cam galbîn... dar almintere destul de vioî.

Ghiftui. — (trist) Doamna mea... am un haracter, foarte trist !

Ferchezanca. — (zimbind) Vreî să ȋicî, foarte mulat d'inprotivă...

Ghiftui. — Ba mî értă... îs trist din firea mea... Vieaȥa 'mî pare o comedie gîucată de oamenii ceî cu minte în beneficiul celor nebunî...

Ferchezanca. — (în parte) Oare nu cumva o fost actor ?

Ghiftui. — De aceea... în sîptîmîna trecută am vrut să mî disfac de dînsa...

Ferchezanca. — De cine ?

Ghiftui. — (posomoiȥ) De vieaȥă... făcusem un testament în folosul a cîȥi-va prietinî care se gîsesc acum în grîdină, fiind cî m'o ferit Dumneȥu de rude.

Ferchezanca. — (cu mirare) Un testament ! da ce vroeaî să faci !

Ghiftui. — (tragic) Sî mî 'npuȥ !

Ferchezanca. — (speriată) Ce face?... sêraca de mine!... ai nebunit?... sê nu cumva sê faci una ca asta, cã n'or vre sê te 'ngroape... audî gust?... (în parte) Îi trãsniť cu leuca.

Ghiftui. — Nu te 'ngriji, cucoanã dragã... cã 'mî-am schimbat planul.

Ferchezanca. — Așa mãi viî de acasă.

Ghiftui. — În disnãdejduirea mea, am fãcut alt proiect... la care d-ta îmi poți fi de-agiutor.

Ferchezanca. — Eũ?

Ghiftui. — D-ta... ascultã: Am în Iași o pãreche de case cu douê rëndurî... am moșia Ghiftuienî cu locuitorî... care 'mî aduc opt miî de galbinî... am dughenî, viî și trãsuri... cu cai... Averea mea sê suie la 10,000 de galbinî venit.

Ferchezanca. — (în parte) Crișu el!

Ghiftui. — Vrei sê înpãrțestî cu mine?

Ferchezanca. — (rêsãrind) Eũ? sê înpãrțesc?... Ean lasã șaga... vai de mine, cã poznaș mãi ești!

Ghiftui. — (serios) 'Ți-am mãi spus, cucoanã dragã, cã nu șuguesc nici o datã... Dacă socoți cã poți sê'ți schimbî vêduviea pe soma asta de 10,000 de galbinî... eũ sînt gata a sfêrși târgul cu d-ta... Ađi cãntãm Isaiea dãnțuește înpreună.

Ferchezanca. — Cum? Dêũ, vrei sê ne cununãm cu tot dinadinsul?... Te-ai și amoretat de mine?

Ghiftui. — Ba nici n'am gãndit... dar în loc de-a mē 'npușca, am hotãrit sē mē 'nsor... Vrei?... Pri-mești?... Gãndește și te hotãrește orî așa... orî asa... eũ nu silesc pe nime.

Ferchezanca. — (privind vesel la Ghiftui) Cãnd îți spun cã ești mucalit... fie! Te socot un om cum se cade... (Ghiftui zimbese) cam tueș... dar sînt sigurã cã ești în stare a face fericirea unei femeî.

Arie din Nicșorescu : *Lacustele*.

Ghiftui (vesel).

De'î așa, cucoană dragă,
La 'ndoială nu mai stă,
Căci voesc, Dău, fără șagă
Să mă 'nsor cu dumneta.

Ferchezanca.

Cum?... voiesci acum îndată?
Dar nu crești că ne-om căi?..

Ghiftui.

Ha! să ne 'nsurăm de-odată
Ș'apo!... ne-om tot pocăi.

SCENA VII.

Ferchezanca, Ghiftui, Tița (în fund).

Tița. — (cu bucurie) Eată'l însfârșit!

Ghiftui. — Ce este?

Tița — Eă is, cucoane... Tița...

Ghiftui. — (mergând la Tița) Al tu ești, dragă Tițu-lică?... de mult nu te am vădut... Ea vești cum o crescut, de unde era numai o păpușă... (o desmeardă).

Ferchezanca. — (în parte) Ce copilă să fie asta?

Tița. — (cu dragoste) Doamne! cucoane, tare 'mă era dor să te ved!

Ferchezanca. — (în parte) Dor?... eaca mă!..

Ghiftui. — Da de unde și pănă unde-ai sărit aici la moșie?

Tița. — Că aici șed cu moș Talpă-Lată, posesorul d-tale.

Ghiftui. — Nicî nu'l cunosc... El mi'î posesor?... îmi pare bine. Da ea spune'mî degrabă, Tița... do-reșți ceva de la mine?

Tița. — Ba nu... doream } numai să te văd... că tare 'î de mult...

Ghiftui. — Ei; acum m'ai vădut... du-te și 'î vini mai pe urmă... că am puțină treabă...

Tița. — Cum? mă alungî așa degrabă?..

Ferchezanca. — Da ești ađi, soro dragă, când îți poroncește boeriu..., Nu 'nțelegî că are treabă?..

Tița. — (cu lacrimi în ochi) Eaca mă duc... mă duc...

Ghiftui. — Da să vii peste-un ceas, Tița... ai auđit?... (cătră Ferchezanca) Îți dau ęce minute ca să te hotăręști de vreî a te numi de-acum Ghiftuianca în loc de Ferchezanca.

Ferchezanca. — (coborând ochii) Numai ęce minute?..

Ghiftui. — Ei; fie 12... îți dau toată vremea. (merge spre salonul cel mic și se întoarce înapoi):

Tița. — (în parte) Ce-am auđit!

Ghiftui. — (întorcându-se se apropie de Ferchezanca și ęice apăsati) Trăsurile mele 's cu cai... (între în salonul cel mic).

Ferchezanca. — (în parte) Ei!.. pas de te mai fas-solește, dacă poți, ęiupineasă Panchița... (se pune pe scaun)

Ghiftui. — (deschidând ușa salonului) Cu cai!

Ferchezanca. — (trăsărind) Carnacsî!..

SCENA VIII.

Tița (în fund), **Ferchezanca.**

Ferchezanca. — (în parte) Mulți oameni stropșiți am vădut... d'apoî și ca aista!.. Da oare cine să fie copila cea de dinioare?... (întorcând capul) A! tot aice'î... (tare) Drăguță... ea vină 'n coaci.

Tița. — (cu sfială) Eă, cncoană? (se apropie de Ferchezanca).

Ferchezanca. — Dar... ean spune'mă... de mult îl cunoști pe boeriu?

Tița. — Din copilăriea me...

Ferchezanca. — Așa!.. ce soiă de om îi?

Tița. — Cel măi bun din lume; darnic, milostiv... El s'o îngrijit de mine ca un părinte... și'î păstrez cea măi adâncă recunoștință...

Ferchezanca. — Păstrează, fata mea... păstrează, că bine faci.

Tița. — Și'l iubesc din tot sufletul...

Ferchezanca. — (în parte) Eaca... oare nu cumva 'î-o picat vr'un tronc la inimă copilei?..

Tița. — (după mică tăcere) Cucoană...

Ferchezanca. — (sculându-se) Ce'î?..

Tița. — Mă rog, mă értă dacă îndrăznesc... așî vroî s'é'ți fac o întrebare...

Ferchezanca. — (mândră) O întrebare mie?

Tița. — Măi dinioare am auđit ceva... adevărat îi că se 'nsoară boeriu?

Ferchezanca. — Așa 'mă pare.

Tița. — (în parte, cu îndușoare) Se 'nsoară!.. curios lucru!.. nu știu ce simțesc... bucurie negreșit... dar, par'că'mă vine-a plânge... (către Ferchezanca) Și cu cine se 'nsoară, cucoană... știî d-ta?..

Ferchezanca. — (fără a se uita la Tița) I s'o aprins căl-căile pentru mine.

Tița. — Pentru d-ta?.. nu se poate!

Ferchezanca. — Ce-ăi ăis?

Tița. — (în parte, plângënd) Na, că 'ncep a plânge...

Ferchezanca. — (în parte) Doamne! că proaste's fetele de la țară! (merge spre fund).

SCENA IX.

Tița (în stânga în fund), **Hagi-Flutur** (intrând pe ușa grădinei din fund), **Ferchezanca**.

Flutur. — Ei! vere Ghiftui, sfârșit' ai? .. (vădând pe Ferchezanca) Ce'mă vędură ochi!l

Ferchezanca. — (vădând pe Flutur) Přei drace!

Flutur. — Panchița!

Tița. — (în parte, cu mirare) Panchița!

Flutur. — (deschidënd brațele) Panchița! foasta stăpână a inimei mele ... foasta prima actriță de la teatru național!

Ferchezanca. — (ridënd) Hagi-Flutur? .. fluturul cel măi bętrân din Iași!

Ariea : Baletului umbrelor, din opera: Robert le diable.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună)

Ce'mă vędură ochi!l

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'aî dat pelea popii ?

Ferchezanca.

Nu !

Flutur.

Nu !

(Împreună, jucând cancan).

Haî dar sê jucăm ;	} (bis).
Haî dar sê cântăm.	

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

Ce 'mî vîdîră ochii !

Ferchezanca.

Tu ?

Flutur.

Tu ?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'aî dat pelea popii?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu?

Tita. — (în parte) Par' că visez!..

Flutur. — Da ce dracu te-ai făcut, suflețelule, de un an de zile de când ai perit din ochii mei?

Ferchezanca. — (veselă) Eă, puile?.. m'am sfădit cu directoru teatrului și de disnădējduire m'am măritat...

Flutur. — (în mare mirare) Te-ai maritat?... tu...

Ferchezanca. — Hi, hi.

Flutur. — Măritat?

Ferchezanca. — (face semn din cap că așa).

Flutur. — Pravilicește?

Ferchezanca. — Paragrafu... cutare...

Flutur. — Marî sânt minunile tale, Doamne!

Ferchezanca. -- Așa, dragă... am luat un bi-let de loterie la cantora măritișului, ș'am prăpădit... Dar ce-o fost s'o trecut... (încinându-se) Îs vėduvă din cap pěn' în picioare.

Flutur. — 'L-ai și pus la cale pe bțetu...

Ferchezanca. — Ferchezanu?... altă ceva. Era bėtrân ca hanu lui Vangheli...

Flutur. — Cum s'ar dice... cam hardughie?..

Ferchezanca. — Ba 'ncă ce?... să fi mai trăit pîn' în vremea baracilor... îl doboră pojarnicii... dar 'și o luat tălpășița mai înainte... (ostînd) Ah! Fluturaș dragă, când ai ști cât 'l-am jălit!..

Flutur. — (zimbînd) Cât?

Ferchezanca. — Te mîerî ce și mai nimic.

(rîd amîndoi).

Tița. — (în parte) Sărmănu boeriu!.. Ce femeie vra să ție!

Ferchezanca. — Da nu știî o bazaconie și mai gogonată?... Domnul Ghiftuî mă iubește peste măsură... și mă roagă să 'l ție...că pîere... (veselă) Ce dîci de asta, moș Flutur?... (lovindu'l peste pîntece) Așa colac!..

Flutur. — (ridînd) Chîar colac peste pupăză. (arată pe Ferchezanca).

Ferchezanca. — Pupăză!.. Nu 'mî spuî că te-ai deschis, Flutur bătrîn?

Flutur. — M'am deschis ca o lăle la ochiî mătale... Da ea spune'mî, ai de gînd să primești propunerea lui Ghiftuî...

Ferchezanca. — Cum socoî?

Flutur. — D'apoî... știu eu?..

Ferchezanca. — Auî?... și eu dîceam că s'o deschis!.. Primesc în complet ca la giudecătorie... Mai am încă vr'o cincî minute ca să mă hotărîesc... dar le jîrtfesc pe altarîul amorîului!..

Flutur. — Să 'fî fie de bine... Apropo...știî că ai să găsești aici o mulțime de cunoștințî vechî?

Ferchezanca. — Care și care?

Flutur. — Acrostihescu și toți ceîa-l-alți prietini.

Ferchezanca. — Acrostihescu?... care?... Odo-bașă?

Flutur. — (rizând) Ce fel Odobașa?

Ferchezanca. — Așa 'î ȕic eũ... Odobașa, pentru că nu face altă de cât ode... Îs aici?... bravo!.. mă duc s'î vȕd... unde's?

Flutur. — În grădina... (cu galanterie) în grădina d-tale... Dă'mî voie s'î slujesc de cavalier... (îî dă brațul).

Ferchezanca. — Tot galant?... bine te-am boțizat eũ Hagi-Flutur.

Flutur. — Îmî place-a sbura din floare 'n floare și din Panchiță 'n Panchiță...

Ferchezanca. — Berbantule...

Arie din Chirița: *Haideți împreună.*

(împreună).

Haideți în grădină
Să ne rătȕcim,
Și cu-aî meî prietin
Să ne întȕlnim.

Flutur (galant).

N'aî frică 'n grădină de te'î rătȕci,
Pîntre florî îndată eũ te-oiũ și gȕsi. (bis).

Ferchezanca.

Veȕi'l dacȕ'î flutur, florî în vecî vȕnează...
Vrabiea bȕtrȕnă tot malaî visează. (bis).

(împreună).

Haideți în grădină
etc. etc. etc.

(esă prin fund amȕndoi)

SCENA X.

Ȧița. — (singurȕ) Nu'mî vine sȕ cred cȕte-am auȕit...

ce femeie nerușinată ! și tocmai ea să fie nevasta cuconului Ghiftuî !.. Cum de-o putut să se orbească așa de tare d-luî care 'i om în toată firea ?.. nu putea să aleagă mai bine ?.. să găsească o copilă cu purtări bune... care 'l-ar fi iubit pên' la moarte... ca mine... (plânge).

Arie din *Baba-Hirca* ! *Of, of, of, și aulcî !*

Din a mea copilărie
Eă pe dînsul 'l am iubit.
Orî ce dulce veselie
De la dînsul 'mî-a venit.
Dar vaî mie ! 'n rătăcire
Dragul meu ađi a căđut ;
Ș'orî ce dor de fericire
Pentru mine e perdut !
Doamnel-ascultă al meu dor } (bis).
Séu dă'mî voîe ca să mor ! }

Ah, de-acum s'aă sfêrșit toate ;
Lumea 'ntreagă 'î un mormênt.
Și de-acum nimic nu poate
Să mă 'ncânte pe pămênt ;
Căcî în oarbă rătăcire
Dragul meu, vaî ! a căđut ;
Ș'orî ce dor de fericire
Pentru mine e perdut !
Doamne!-ascultă al meu dor } (bis).
Séu dă'mî voîe ca să mor ! }

SCENA XI.

Țița, Egor, Acrostihescu (spăriet, vine din fund alungat de Egor).

Acrostihescu. — Nu pune mâna pe mine că te îe dracu.

Egor. — De-acum nu scapi de mine pîn' ce nu mi'î plăti... (vre s'î apuce de guler).

Acrostihescu. — Nu te obraznici, măi zahar *marojna*, că te topesc.

Egor. — *A cîto?*... (furios) *Ah! ti coțcar...* te port două luni de țile cu droșca, ș'apoî când îi la plată, speli putina?... (îl țe de guler) *Davaî parale...*

Tița. — (căutând s'î dispărască) Da ce este, pan Egor?

Egor. — Ce este?... nu băga de samă; am prins un muștereu... (îl sgâlție) *Davaî parale...*

Acrostihescu. — Parale... parale... n'am acu.

Egor. — *Nima?*... *No*, haî cu mine amanet la Târ-gu-Frumos...

Acrostihescu. — (în parte) Cum dracu s'î scăp? (tare) Ea ascultă, Egoraș...

Egor. — *A nîet* Egoraș... *îa* Egor!..

Acrostihescu. — Egoraș dragă... fiî om de treabă că 'ți-oiu face o odă.

Egor. — *Cîto?*

Acrostihescu. — O odă ca s'î trecî la posteritate...

Egor. — *A cîto ti tam* post?... *No*, eî postit destul un an de țile... *davaî* parale că 'ți ieî surtucu... (vrea s'î disbrace).

Acrostihescu. — (furios) Ce face?... s'î nu cumva... că te sfărâm în bucăți, de nu te-a putea drege nici un carêtaș... (îl împinge departe de el).

Egor. — (răpeșindu-se). Tu?... Așteaptă...

Acrostihescu. — (fugînd pe ușa cea ascunsă) Ba nici gîndesc...

Egor. — (alungându'l) *A... hti... padleț!*... (esă).

Tița. — (alergînd după el) Pan Egor... pan Egor... stăî... (esă).

SCENA XII.

Ferchezanca, Flutur, Prietenii.

Arie din Scara mătii: Se trăiască 'n veselie...

Prietenii (viind din fund)

Să petrecî în veselie,
Doamna mea, precum dorescî;
Peste inimî și moșie
Ca o zină să domnescî.

(Se închină la Ferchezanca).

Ferchezanca.

Dragii mei, a voastr' urare
Cu plăcere o primesc,
Și la toți avere mare
Eu din suflet vă doresc.
Dragii mei, cu bucurie
Vă potesc la cununie...

Toți

Să trăescî în veselie,
Doamna mea, precum dorescî;
etc. etc. etc.

Flutur. — Să trăească stăpâna moșiei Ghiftuîenii!

Ferchezanca. — (închinându-se) Amin.

Toți. — Să trăească doamna Ghiftuîanca.

Ferchezanca. — (închinându-se) Domnilor...

Flutur. — Negreșit ca vëru Ghiftuî se găsește cuprins de cea mai vie nerăbdare ca să te vadă... Hai să-l hiritisim pentru fericirea lui...

Toți. — Hai, hai...

(Flutur merge de deschide ușa salonului mîc. Ghiftuî se zăresce dormind pe o canape).

Flutur. — Ce vîd ? .. doarme!

Toți. — Doarme!

Ferchezanca. — (supărată) Doarme! .. Nu mă așteptam la una ca asta...

Flutur. — Negreșit c'o adormit înadins ca să viseze la iubită luî mireasă.

Ferchezanca. — (mîniosă) Flutur bătrîn... acuș îți smulg aripile... Haî, cărați-vă de-aici... lăsați-mă singură cu domnul Horăilă ista... căci am să'î grăiesc... (în parte) Frumoasă impresie 'î-am făcut se vede!

Toți (eșind închinându-se)

Să petrecî în veselie,
etc. etc.

SCENA XIII.

Ferchezanca, Ghiftuî.

Ferchezanca. — apropiindu-se de Ghiftuî) Cucoane Dumitrachi...

(Ghiftuî horăesce).

Ean auđi'l cum horăește! .. par'că 'î un ogeac aprins... Domnule Ghiftuî... pace! .. îî dus pe ceea lume... Ean să'l șuer (șueră. — Ghiftuî tace) O stat moara... acu'î vremea. (tare Domnule Ghiftuî...)

Ghiftuî. — (trăsărind) Ha... ce'î? .. cine mă chîamă! .. Al... d-ta ești, cucoană? ..

Ferchezanca. — Da frumos horăești când vreî... aî putea întrece toți bondariî din țară la un loc.

Ghiftui. — Se poate ... El ce păcat că m'ai trezit!
Ferchezanca. — Păcat? ..

Ghiftui. — Dar ... 'măi spăriet un vis cât se poate de plăcut ... Pune'ți în gând că visam că erați lângă mine ... (Ferchezanca zimbesc și coboară ochii) și că'mă diceai, c'un glas de ânger, că nu mă poți suferi ... știți? .. par'că mă ungeai cu miere la inimă.

Ferchezanca. — (cochetând) Adeșe orî visurile 's mincîunoase.

Ghiftui. — (trist) Păcatu mare ...

Ferchezanca. — Ha, ha, ha, că șăgalnic măi ești ...
 Cele 12 minute o trecut ...

Ghiftui. — Care 12 minute? .. A! mă eartă ...
 'mă-aduc aminte ... dar ... dar ... pentru propunerea ce 'ți-am făcut? ..

Ferchezanca. — Tocmai ... am gândit ... am chibzuit ... și m'am hotărît ...

Ghiftui. — A nu primi?

Ferchezanca. — Ba d'inpotrivă ... primesc.

Ghiftui. — (puindu-se pe canape) Ba Deu?

Ferchezanca. — Găsești că'î lucru de mirare?

Ghiftui. — (scoțînd țigărete din buzunar) Ba nici de cum ...
 (cu mare sînge rece) Când îi vra să ne cununăm ... îs ga ...
 a ... ta ... (cască).

Ferchezanca. — Frumos! .. boerîu 'ncepe-a căsca, pîn' a nu să însura! ..

Ghiftui. — Nu băga de samă ... (dându'î o țigaretă)
 Poștești?

Ferchezanca. — (supărată se depărtează de canape) Foarte'ți mulțimesc ... nu metahirisesc pe nemîncate.

Ghiftui. — A! (cască).

Ferchezanca. — (în parte) Ear căscă! .. curioasă li-ghioae! .. de n'ar fi om, ași crede că'î somn ...

SCENA XIV.

Ghiftui (pe canape), **Ferchezanca** (în dreapta), **Egor**.

Egor. — (intrînd iute prin fund) 'L'am scăpat! 'mî-o perit din ochi!.. (vêdînd pe Ferchezanca) *A! boji moi!*.. Ce vîd?.. Panchiș!

Ferchezanca. — (în parte, cu spaîmă) Egor!..

Egor. — Panchiș!.. în sfîrșit te-am găsit și pe d-ta!.. așî în çiuva lui *sfetî* Mina.

Ghiftui. — (în parte, cu sânge rece) Se vede că mireasa mea are cunoștinșî prin lipovenime.

Egor. — (cu durere) A! Panchiș! Panchiș! cum 'șî-ai tăcut rîs de bîetu Egor!.. *A! tam nîet* frumos... *nîet* hristian.

Ferchezanca. — (în parte) Vaî de mine! c'a sî mă comprometeze d'inaintea boerîului... (tare) Eû?.. nu te 'nșeleg... nu șîiî ce vreî sî spuî... nu te cunosc...

Egor. — (furios) Nu mă cunoșî?.. A! aî uîtat pe Egor birjariî care te-o purtat cu droșca triî lunî de çile pe datorie... aî uîtat că te-am scăpat de la nevoîe?... că m'am calicit pentru ca sî te scap de ecseçue?.. Nu mă cunoșî?... dar cînd 'șî-am adus ceî o sută de galbînî, cum de mă numeaî Egoraș?... cum de 'mî sîrîai în gât?... cum de mă sîrutaî?... Mă cunoșteaî atunci?..

Ferchezanca. — (în parte) Am pășît-o!.. (tare) Eû 'șî-am sîrit în gât?... eû te am sîrutat pe tine?... Ce ôbrăznicie!.. un droșcar sî mă batgîocorească de la ochî!.. (cîtră Ghiftui) Șî d-ta suferî una ca asta în casa d-tale?... ah... ah! (se face că leșînă).

Ghiftui. — (cu sânge rece) Ba că bine çîci... Lasă, cucoană... nu maî leșîna că 'l daû eû afară pe beșîvul îsta.

Egor. — (mânios) *Cito?*

Ghiftui. — Ha, ha, vorbești lipovenește?... dacă
'i așa... (arătând ușa) *Na leva... pașol... scari...*

Egor. — *Îa?*...

Ghiftui. — *Îa!*.. vorbești și nemțește?... *also fort, fort... gleich.*

Egor. — Nu vreă... să 'mă plătească d'intêi 100 de galbină.

Ghiftui. — (cam mânios) *Pașol* îți dic. (în parte) Mi se pare că 'ncep a mă mânie... (își pipăie pulsul) Dar... bate mai ăute... slavă Domnului! (cătră Egor) Încă n'ai eșit?

Egor. — (puindu-se pe un scaun, în fund) *Niet.*

Ghiftui. — *Niet?*.. Eă apoi vreă să te-arunc pe fereastă?

Egor. — Tu?... ha, ha, ha. Vin dacă vreă să te hârbuesc ca pe-o droșcă veche.

Ghiftui. — (în parte) Auđi!.. acu m'am mâniet de tot.

Egor. — (suflecându-și mânicile) *No; paidi suda...*

Ghiftui. — (scoțându-și surtnucul) Așteaptă, *Marojna...* că te-oău topi eă acuș.

Ferchezanca. — (în parte) Vaă de mine! c'or să se bată!.. Eaca pozna.

Aiea călușelor din: *Nunta țărâncască.*

Egor și Ghiftui (împreună).

Vaă de tine,	}	(bis).
Vaă de tine!		
Cată de te ține bine;		
Cu mânie și cu ură		
Am să'ți sfărăm dinjii din gură.		

Ferchezanca (alergând între amândoi).

Stați pe loc . . . nu luptați . . . șede rău . .	}	(bis).
Ghiftui și Egor (împreună).		
Nu vreți !		

Ferchezanca (cătră Ghiftui).

Ah, te rog . . . fii blajin, domnul meu . . .

Ghiftui.

Nu vreți !

(Împreună).

Egor și Ghiftui.

Vă de tine,
Vă de tine!
etc. etc.

Ferchezanca (în parte).

Vă de mine, vă de mine!
Se bat, eaă, ca măi bine . . .
Vă de mine! mă tem foarte
Să nu facă vre o moarte.

(Ghiftui și Egor se luptă cercând a se trânti la pământ. Ghiftui îl împinge pe Egor spre balcon).

Ghiftui. — Ha, ha . . . Măi, turtă dulce . . . bătae vreî ? . . așteaptă.

Egor. — *Ah! ti şelma . . .*

Ghiftui. — Am să te 'nvăț polca . . . ea așa . . . (tot întorcându-se în luptă, ajung pe balcon).

Ferchezanca. — (spărietă) Stați, stați, pentru numele lui Dumnezeu!

Ghiftui. — (în balcon) Nu te da, *Marojna* . . .

Egor. — *Pasto!* . . . (se aude un vuet de grilaje stricate).

Ghiftui. — Ține, mă . . . ține, mă . . .

(Se aud amândoi răcnind și cădând în eaz).

Ferchezanca. — (răcnind cu spaîmă, caută pe fereasta balconului)
 Vaî de mine! .. c'o cădut în eaz din balcon! .. nu se
 mai zăresc... poate că nu știu se 'noate! .. (desnădăjduită)
 Or se se 'nece... și 'ncă n'am apucat măcar a mă
 mărita... (aleargă în fund și strigă) Săriți... săriți... alergați! ..

SCENA XVI.

Ferchezanca, Tița (viind din fund și aducând pe brațe o manta).

Tița. — Ce este? ce este?

Ferchezanca. — (perduță) O cădut în eaz cuconu
 Egor și Ghiftuî droșcarîu.

Tița. — Săraca 'n de mine! .. haî s'alergăm de-
 grabă...

Ferchezanca. — Haî să ridicăm satu...

Arie din Scara Măței: *Tâlharîi*.

Ferchezanca și Tița (deschidând ușele din fund)

Prietinî, săriți, ajutor!
 Că'n baltă se 'neacă și mor!

(Tița esă prîn fund alergând).

SCENA XVII.

Ferchezanca, Flutur, Acrostihescu, Prietini,
Slugi (toți vin din toate părțile alergând).

Toți.

Ce este? ce vuet? ce zor?
 Cui trebuî aici ajutor?

Ferchezanca.

Egor și Ghiftuț...

Toți.

Ce spuți?

Ferchezanca.

Bătându-s'aică...

Toți.

Ce ȋicți?

Ferchezanca.

În eaz aũ dat, Țeũ.

Toți.

Valeũ!

Ferchezanca (cu desnădejde).

Ca doȳ bivoliȳ greȳ.

Toți

Eleȳ!

(împreună)

Degrabă, degrab' ajutor,	} (bis).
Că'n baltă se'neacă și mor.	

(O parte din persoane se răped în salonul cel mic și se fac nevădute prin dreapta. Cei-a-l-aiȳ se apropie de fereastă și caută cu groază spre eaz . . . Sũnt cu toȳi grupaȳi ast-fel, în cât uȳele din fund sũ se poatũ vede de public. — După o mică tăcere, se aude sub balcon glasul lui Acrostihescu, ȋicũd :) S'o înecat!..

Toți. — S'o înecat! (rãmân încrẽmeniȳi toȳi).

(Ghifuț acoperit cu o manta se aratã întovăriȳit de Țiȳa la o uȳă din fund. Când aude cuvẽntul s'o înecat, se opresce înpăimẽntat. Nime nu'l vede).

Ghiftui. — (în fund) Am făcut moarte de om!.. am înecat un sudit!.. de-acu 's prăpădit!.. or să mă dee în criminal!

Tița. — Țist... vin cu mine .. că te scap eu.

(Ghiftui și Tița se fac nevăduși în stânga. Cei-a-l-ai de pe scenă caută tot pe fereasta balconului).

Ferchezanca. — (pe fereastă) Nu mai este nici o nădejde, Odobașa?

Acrostihescu. — (sub balcon) Nu... îs perduți!

Ferchezanca. — (cu disperare) Perduți!.. or să se muzeze ca crastaveții în eaz... aleluia... am rămas ear veduvă... ah! (leșină).

Toți.

Va!, ce întâmplare!	}	(bis).
Stați încremeniti!..		
Printr'o înecare		
Toate s'aũ sfârșit.		

(Rămân toți încremeniți. — Flutur caută să dee ajutor Ferchezancăi. — Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul reprezintă o edaie mare și simplă mobilată. Ușă în fund și de a stânga ei o scară care duce la rëndul de sus. — În capetul scărei o altă ușă. În stânga o fereastă ce dă în grădină, în dreapta o sobă și d'inaintea ei o masă pe care se ved o oglindă mică și un sfeșnic cu un căpețel de luminare. — Scaune pe lângă pereți. O ușă de dincolo de sobă, care duce în odăile lui Talpă-Lată.

SCENA I.

Tița (la fereastă, privind în câmp).

Nu se zărește încă. De ađi dimineață de când 'l o trimes moș Talpă-Lată la Târgu-Frumos cu scrisori...

(viind în scenă) Sërmanu bîetu boerîu!.. s'ajungă a să face cîoban tocmai la posesorul lui!.. (veselă) Un cîoban cu dece miî de galbinî venit... Cât îmi pare de bine că m'am găsit lângă dînsu când o scăpat din eaz .. 'L-am ascuns într'o manta și, făr'a fi zărit de nime, 'l-am adus la noi acasă... de-atunci îl vîd în toate ȕilele . . . el n'are ce face . . . de când s'o înecat Egor... el îi silit să șadă aici ascuns în strae țărănești . . . de frica jandarmilor...

Arie din Scara mîței: Paserele mult iubite.

Deû îmi pare foarte bine
C'a scăpat el de la moarte
Și din ochiî tuturor;
Dar îmi pare și mai bine
C'a scăpat el chîiar prin mine...
Și că'î sînt de ajutor.
A perdut a sa avere
Boerie și putere,
Ajungând a fi păstor;
Dar în loc de bogăție
Și de-o seacă boerie
Îi rămîne-al meu amor!

SCENA II.

Tița, Talpă-Lată (viind din fund .

Talpă. — (supărat) Tiȕo?... n'o mai vinit ghîorlanu cel de Stan?

Tița. — Nu, moș Talpă-Lată.

Talpă. — Ce mojîc leneș!.. de aȕi dimineată de când 'l-am trimes la Târgu-Frumos... s'o fi oprit în vr'o crăsmă, că tot îi ȕi de târg astă-ȕi.

Tița. — Cine... el în crăsmă?... (în parte) Un boer în crăsmă! dacă s'o mai vîȕut!..

Talpă. — Așa 's țêraniî iștia... s'o făcut niște

bețivî de frunte de când s'o înmulțit velnițile... și nu mai poți face nici o treabă cu dînsîi.

Țița. — Ea las', moș Talpă-Lată, că Stan nu 'î țeran de rînd; el nici nu știe ce 'î vinu măcar.

Talpă. — Vorbă'î?... un țopîrlan ca dînsu... le-neș .. somnoros... tueș... care când îi poroncesc câte ceva... se măture casa... se aducă apă de la fîntână... se uîță la mine cu ochiî boldiți, ca o broască la soare... Mă mir ce 'l tot aperi, Țițo dragă, că nu plătește nici doi banî... (în parte) De n'ar fi un mojîc prost, așî crede, Doamne eartă-mê! că 'î-o cădut tronc la inimă.

Țița. — D'apoi și d-ta, moș Talpă... nime nu te mai poate mulțemi... bîetu Stan lucrează cât poate, sêrmanu! și d-ta în loc se fîi bun cu dînsu, nu înce-tezî de-al ocări ca pe-un argat prost...

Talpă. — Eî! ba nu cumva ai vra se 'l bag în sîn și se 'l cocollesc!.. ce 'l-oîu cocoli într'o dî c'o dispi-cătură... Da cine oare s'aude afară?

(Se aude la ușa din fund tropote de căi și glasul Ferchezancăi rîdînd).

SCENA III.

Ceî dinainte, Flutur, Ferchezanca.

Flutur. — (afară) Tbrrr... hola... Tbrrr...

Ferchezanca. — (afară rîdînd) Țîne bine se nu dai rîu... ha, ha, ha...

Flutur, — (între în costum de călăreț ridicul) Bucuroșî la oas-peți?

Talpă. — Bucuroșî... poftim.

Flutur. — D-ta ești posesorul moșiei Ghiftuîenî?

Talpă. — (îchinându-se) Eû, cucoane... șatrariu Ti-mofti Talpă-Lată.

Flutur. — D-ta sê fii sănêtos. . . (mergênd la ușa din fund) poftim în casă, sufletele . . .

Ferchezanca. — (întrând răpide în costum de Amazonă) Uf! bine c'am mai dat de uscat! . . ce fugă! . . ce primblare de olac . . . cale de-o poștă călare . . . de la Târgu-Frumos, pên' aici? . . Dați'mî degrabă un pahar de apă . . . séu de vin; că mi s'o făcut gătița ească.

(Tița merge în odăa din dreapta și aduce un pahar cu apă).

Ariea Galopului de la bal-masqu:

Ferchezanca.

Hop, hop, hop,
 La galop
 Când alerg călare,
 Hop, hop, hop,
 La galop
 Inima mea sare.
 Hop, hop, hop,
 La galop
 De mă vede-orî cine,
 Hop, hop, hop,
 La galop
 Saltă după mine.
 Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
 Pe un cal iute, sprintinel ca un ogar.
 Câte-o dată, alivanta pe spinare,
 Dar nu'mî pasă . . . eă de șotii n'am habar.
 Hop, hop, hop, etc.

Flutur. — (în parte) Par' că vêd maștele, la bal-masche . . . (imitând musica militară) Tă . . . nă . . . nă . . . nă . . . dănă . . . dănă . . . bum, bum, bum . . .

Tița. — (aducênd apă) Eaca apă, cucoană . . . (în parte) Ce vêd? Ferchezanca!

Ferchezanca. — (ȳe paharul și be) Sê trăești. (puind paharul) Par' că cerusem vin . . . da nu'î nimică; îi bună

și apa... (vădând pe Tița) Ce 'mă vedură ochii? copila cea care-am întîlnit-o la curte, când s'o înecat bietu Ghi-tuî!.. mare poznă! Da ce cauți aici, drăguță?

Talpă. — Aici șede, cucoană... împreună cu mine...

Ferchezanca. — Așa?... îi vr'o strănepoată de-a d-tale?

Talpă. — Ba nu, cucoană... eu îi sunt epitrop, de când 'i-o murit părinții...

Ferchezanca. — Dumnedeu se 'i ertel.. (către Tița) Ea ascultă, drăguță... n'ai o odaie mai curată unde se mă pot odihni puçintel, că 'mă-o sbrobit calu toate oasele 'n mine... știi? par' că 's făcăluită.

Tița. — (în parte) Altă bele acu!.. a se dee boerîul cu ochii de dînsa...

Ferchezanca. — (în parte) Se vede că'i surdă, sēr-mănica. (strigând tare) N'auđi, drăguță... ași dori o odaie...

Tița. — Dacă nu 's surdă, cucoană... nu te răguși degeaba.

Talpă. — Poștești să te odihnești? îndată... Tiço, du pe cucoana în odaia ta...

Tița. — În odaia... mea?

Talpă. — D'apoî unde... în coșerîu?... haî, și 'i dă cele trebuincioase.

Ferchezanca. — Foarte mulțămesc. (în parte) De-treabă posesor... heî! să nu fi răposat bietu Ghistuî... era s'e'mă aducă mie căștiurile... (oftînd) Ce'i lumea astal... ca un cal breaz... Toate planurile mele o cădut în baltă! (stă pe gînduri),

Tița. — Când îi poști, cucoană... odaia 'i gata.

Ferchezanca. — (pe gînduri) În baltă!.. în baltă!..

Flutur. — Ha, ha, ha... copila 'ți spune una și tu răspunđi alta... ha, ha, ha.

Ferchezanca. — (răsărînd) Ce-ai pățit, Hagi Flutur?... te gâdile Rusaliile, de rîđi așa?

Flutur. — Ba nu... ha, ha, ha... Da copila 'ți spune alta și tu îi răspunzi una... vorba ceea: Buna ziua, măi fârtate... șapte puî de rață, frate... măi fârtate, tu ești surd... ba c'acu trecu'un cârd...

Ferchezanca. — (puțin supărată) Mâncate-ar moliile, că slut ești, când ridi... unde'i odae, drăguță?...
(merge spre fund după Tița).

Tița. — Încoci... poitim. (merge spre scară).

Flutur. — Da bine, soro... așași te duci și mă lași cu lacrimile pe obraz?

Ferchezanca. — (oprindu se pe scară) Știi ce? spală-te degrabă cu apă de soc, ca să nu te faci chistruî...

Flutur. — Ean lasă șaga... nu întârzie, c'avem să mergem la curte.

Ferchezanca. — Ba 'ți pune pofta 'n cuiu de-o camdată, suflete... (cătră Ta'pă) Mă rog, arhon Talpă Lată... departe 'i pên' la curtea boerească?

Talpă. — Ca vr'o găumătate de ceas, cucoană.

Ferchezanca. — Atâtica?... ei, apoi mă duc să mă culc pușintel... Cu sara bună...

Tița. — (în parte) Vai de mine!.. c'acu vre să și doarmă aici!

Ferchezanca. — (suind scările) Da bine, soro... nu cum-va mă duci în hulubărie?

Flutur. — (jos în capătul scării) Acolo ți'i locul [matală, porumbișo...

Ferchezanca. — (în capătul de sus a scării) Hiș... Flutur bătrân...

(Împreună. Arie din *Chirița*; *Adio! în astă seară*).

Ferchezanca (pe scară)

Adio, rămăi aice...

Eă mă duc să m'odihnesc.

Adio, mă simt ferică

De-a putea să horănesc.

Flutur.

Adio, rămăi aice
 Eă la curte mă pornesc.
 Adio, 'n curênd ferice
 Oie veni să te gălesc.

Țița (în parte)

Văi mie! cu groaz' aice
 Eă pe dinsa o privesc.
 Cât aș fi, Țeii, de ferice
 De-ași putea s'o mătrășesc!

Flutur.

Sufletele... nu uita
 Prin somn dulce-a mă visa.

Ferchezanca.

Ba, Țeii, nu; că n'am de gând
 Să priad friguri chîr visând.

(Împreună).

Adio, etc. etc.

SCENA IV.

Flutur, Talpă-Lată.

Flutur. — Ha, ha, ha... poznașă'i!...

Talpă. — Veselă cucoană se vede!... Îi cucoana d-tale?

Flutur. — (îngâmîndu-se) Așa ș'așa... Da ean spune'mi, mă rog, de mult ții moșia asta 'n posesie?

Talpă. — De abia de șese luni, cucoane... și Țeii, mult mă tem să nu'mi facă vr'o șotie clironomiă boe-

rîului... Dumne-deu s'îl erte!... ci că mare detreabă creștin mai era pîn' a nu se 'neca!

Flutur. — Ce fel?... nu 'l-ai cunoscut în viață?

Talpă. — Nu... când am luat moșia de la vechilul d-sale, d-nu Ciupilă, d-lui era dus în nuntru la țara Franțuzului și, veđi păcatul!... tocmai când sosisem de la Roman, acu o săptămână cu câștiul... ce s'găsesc la curte?... tufă! boeriu făcuse huștiuluc în baltă și prietini d-sale spălaseră putina...

Flutur. — N'avea altă de făcut, de cât s'o spele... de vreme ce Ghiftui îî părăsise... Da bine... care vra s'ê dice aî rămas cu gura căscată și cu câștiu 'n palmă?

Talpă. — Mai așa!... că doar nu era s'îl arunc în eaz după boer... Aștept s'ê vie clironomiî s'ê le es cu plin...

Flutur. — Că nu'î aștepta mult... n'ai grijă... Chiar astă-đi trebuie s'ê s'adune comisiea rënduită pentru facerea catagrafieî a avereî lui Ghiftui...

Talpă. — Comisiea?... da n'are rude?

Flutur. — 'L-o ferit Dumne-deu... după cum spunea el, s'ermanu!... M'ê duc s'ê fiu făcă la lucrarea comisiel, ca martor... însă, pîn' ce m'oiu întoarce, te potesc s'ê porți de grijă cucoanei celeî de sus... (cu un aer de protecție) Te-oiu mulțemi...

Talpă. — (îchinându-se) Bunătatea d-tale, cucoane.

Flutur. — (la ușa din fund) Par' că diseși mai dini-oare că nu'î departe curtea?

Talpă. — Ea... cât cole... Cum eși din sat, apuci de-a dreptul prin pădurea lupului, și cât aî dice cărc Frangoliu, agiungi în cotunu Sătulei, unde's casele boerești.

Flutur. — Foarte bine... rămăi săn'etos... și nu uita ce 'ți-am spus... (esă).

Talpă. — Las' pe mine.

Flutur. — (deschizând ușa) Te-oiu mulțami (esă).

Talpă. — Sêrut mânil. (singur viind în fața scenei) Adi-că dacă'î omul viță de boer mare... se cunoaște cale de-o poștă... așa, aista... Da oare cum îl chîamă?... 'l-oiu întreba când m'a mulțemi...

SCENA V.

Talpă-Lată, Fedeleș și mai pe urmă Egor.

Fedeleș. — (cepeleag și prost, vine alergând din fund) Cucoane Talpă, cucoane Lată?

Talpă. — (răsărind) Ce 'î, mă? ce-ai pătit? par' că tot lupii te-alungă.

Fedeleș. — Ba sê ferească Dumnezeu!

Talpă. — Eî, ce'i?

Fedeleș. — Este un om pimintean ascuns în coșeriu... și dice așa: că are sê'ți spuie o oare cică.

Talpă. — Un om ascuns în coșeriu!.. a fi vr'un tîlhar... cine'î?... îl cunoști tu, măi Fedeleș?

Fedeleș. — (ridênd prosteste) D'apoî încă n'am fost la temniță ca sê cunosc tîlharii... Poate că d-ta, cucoane...

Talpă. — Tacî, prostule... și du-te de 'î spune sê vie-aici...

Fedeleș. — Cine?

Talpă. — Eaca malacu!.. cel din coșeriu.

Fedeleș. — M'am dus. (esă alergând și lăsând ușile deschise).

Talpă. — (singur) Sê fie vr'un tîlhar... nu cred c'ar vini diua meada mare... a fi poate vr'un bejănar care vra sê între argat la mine... fără leafă.

Fedeleș. — (afară) Boeriu 'î singur... întră 'n nuntru.

Egor. — (Dând busta în cassă, se aruncă peste Talpă-Lată și 'l înbră-
cișează). Scapă-mă, jupâne Talpă-Lată.

Talpă. — (speriet) Ho țară!.. Ce'mi vechură ochii!..
Egor!..

Egor. — Da.

Talpă. — N'ai murit?

Egor. — *Niet!*..

Talpă. — Care vra să ție... nu mai bîetu cuconu
Dumitrachi.

Egor. — Numai! (oftând) 'L-or fi mâncat raci pe gîu-
mătate, de o săptămână...

Talpă. — Sermanu!.. or fi făcut lăsat de sec cu
dînsu...

Egor. — (cu desnădejduire) A! nu'i vina mea... pie-
melege că nu... n'am vrut să'l înec... dar cum s'o
dovidesc?... *nîe znaîu*... cum s'arăt că's nevinovat?...
nîe znaîu nici atîta... A! jupâne Talpă-Lată...
tare's supărat!..

Talpă. — Da bine... cum ai scăpat din eaz, pan
Egor?... Ean spune...

Egor. — Am eșit înotând... și m'am ascuns în
niște stuh care era lângă baltă. Când în stuh... aud
de-odată niște oameni alergând din toate părțile și
răcnind: s'o înecat! s'o înecat!.. *Bojî moi!* era să
mor de frică.

Talpă. — De frig?

Egor. — Și de frig...

Talpă. — Cred și eu... murat cum te găsaî, pu-
teaî să prindî un gutunar de cele tătărăști.

Egor. — De-atunci... nici că m'am mai întors
la Târgu-Frumos, la dugheană... Am lăsat tot... și
caldări... și harbujî... și zemoșî...

Talpă. — Și ce te-ai făcut de-o săptămână?... cum
ai trăit?

Egor. — Cum? furând noaptea harbuji și zemoși de prin harbuzerii, și ascundându-mă ziua prin copaci ca o gaiță.

Talpă. — Săracu bietu Egor!... putea să te prindă frigurile de-atâta harbuji.

Egor. — Să mă prindă frigurile?... *A... nima... nima...* Nicî dracu nu mă prindea, așa mă umplusem de spăriet...

Talpă. — Ei! ce vreî acum de la mine?... spune... ce pot să fac pentru d-ta, pan Egor?..

Egor. — Ascunde-mă... hrănește-mă... îmbracă-mă... nu'ți cer mai mult... într'un cuvânt scapă-mă de spîndurătoare..

Talpă. — De spîndurătoare?... (tremură).

Egor. -- (tremurînd) Da... da... că de m'or prinde jadarnicii... or să mă ducă legat la Eș... și de m'or duce legat la Eș... acolo... or să mă giudice ca pe-un hoț... și pe urmă-or să mă hotărască la moarte... ș'apoi dacă m'or... hotărî... la moar... te... or să mă... *Uvâî! uvâî!*... (cu desnădăjduire) Și, Dău, că nu l'am înecat cî...

Talpă. — O știu... n'ai nicî o grijă, Egor... din casa mea nicî dracu nu te-a putea scoate...

Egor. — (strîngînd în brațe pe Talpă) *A! bogdaprosti... bogdaprosti.*

(Se aude afară un fluier de cîoban).

Egor. — (spăriet) *A! cîto tam?*

Talpă. — Vine Stan cîobanu... hai de grabă... ascunde-te... fă-te nevedut.

Egor. — (cîntînd înprejur) Unde?

Talpă. — Întră iute cole 'n pivniță și n'ai grijă... (ridică o trapă).

Egor. — A... vin este?

Talpă. — Este.

Egor. — (coborând în pivniță) *A ... stahie nima ? ..*

Talpă — Piei ȳute ... (închide trața) Ea așa ... aici în-calte știu că'ı sigur ... numai de nu 'm'ar dișerta po-loboacile ...

SCENA VI.

Talpă, Ghiftui (în costum de cȳoban, întră foarte ostenit și merge de se pune pe un scaun lângă masă).

Ghiftui. — (întrând) Uf! .. dați'mı un scaun ... o ca-nape ... un divan ... că mă prăbușesc! .. (puindu-se pe un scaun) A! ..

Talpă. — Ean veđi obrăznicie ... cum îndrăznești, măi, să ședı d'ınaintea me?

Ghiftui. — Cum ? .. pentru că nu îndrăznesc să șed în picioare ... de ostenit ce sũnt ... mă tem să nu mă disfac în bucăți ... M'am degit ca un poloboc vechiũ, de mult ce-am umblat.

Talpă. — Auđi tontu ? .. ș'apoı ȳice că 'ı cȳoban! .. așa cȳoban! nu poate face-un pas făr'a să jălui că 'ı ostenit ...

Ghiftui. — Un pas! .. de-aici la Tărgu-Frumos și 'napoı ? .. cale de o poștă bună ? .. Mări, nu ȳi'ı greũ să vorbești ? dacă de-ași fi cal de poștă, încă m'ași jălui ... măcar că ei n'aũ obiceiũ ...

Talpă. — Tacı prostule ... știı numai să răspunđi dobitociı.

Ghiftui. — (cam supărat) Ean ascultă ...

Talpă. — Ce ? ..

Ghiftui. — (în parte) Eaca că era să mă daũ de gol ...
(tare) Nimic, cucoane ...

Talpă. — Him ... dat'aı scrisorile lui d. Polițmuștru ?

Ghiftui. — Polițmaıstru ... nu muștru.

Talpă. — Nu muștru ? .. ȳi-oıũ da eũ un muștrude

nu'l-îi putea duce... Dat'aî scrisorile cum 'ți-am poruncit?..

Ghiftui. — Le-am dat d-lui Polișmaîstru... nu muștru.

Talpă. — (în parte) A să mă scoată din răbdare, mojiu ista. (tare) De ce-ai întârziat pîn'acu?

Ghiftui. — De ce? pentru că picioarele mele n'au mașină de vapor ca să...

Talpă. — Ce face? meșină?... Ce pomenești tu de meșină, măi?... Te-ai îmbetat se vede, leșitule.

Ghiftui. — (ridînd) Îmbetat, da... și eu n'am pus vin în gură de-o săptămână... M'am prîfăcut în lișiță, de când îs aici.

Talpă. — Da nu cumva ai vra acu să'ți dau și vin? .cînd nu ești bun nici de-o treabă... leneș, prost, tueș, mangosit...

Ghiftui. — (în parte) Haîda!.. ear o început pomelnicu...

Talpă. — Păcat și de apa care-o beî... Da las' pe mine că te-oîu iuși eu, bade Stane... nu 'ți-a merge tot așa, pe somn, pe mîncare și pe bere.

Ghiftui. — Ce bere? ce bere?... că doar nu sîntem la bereria nemțască.

Talpă. — Ei, apoi să nu'l stropsești (în parte) Mă duc... ca să nu întru în vr'un păcat... (tare) Măi... deschide'ți ochii în patru, auzi-tu-m'ai?... atîta'ți spun. (esă prin fund).

Ghiftui. — (urmărindu'l) În patru?... doar să'mî pun ochelari.

Talpă. — (deschidînd ușa) Auzi-tu-m'ai?... (esă).

Ghiftui. — Aud, cucoane.

SCENA VII.

Ghiftui. — E!.. apoi pas de'ți măi dă moșia 'n

posesie, ca să primești batgîocuri în loc de cășturi... De când m'o adus păcatele să întru ca cîoban la cuconu Talpă-Lată... nu'î ȕi în care să nu'mî făgăduască că m'a stropși... (vesel) Știi, Dău, c'ar ave haz să'mî tragă o bătaie?... și eă... nicî să îndrăznesc a ȕice cărc măcar... ca să nu mă dau de gol... Ea... măi știi?... se poate ca măi bine... Talpă-Lată îî ca ceî mulți...

Arie : *Picîl bricicariul.*

Îî mare cu ceî micî
Și mic cu ceî măi marî;
Mișel cu ceî voînicî,
Voînic cu ceî fugarî.

El, după 'nprejurări }
Îea sute de schimbări : } (bis).

Când îî șiret vestit,
Când prostuleț de tot,
Cinstit... sēu necinstit !
Ba chîar și patriot...
Că'î mare cu ceî micî
Și mic cu ceî măi marî;
Mișel cu ceî voînicî,
Și brav cu ceî fugarî.

Ce să facă bîetu om!.. îî face interesurile cum poate... Ci că : cu lupiî să urlî, cu oile să sberî... Dar ce'î curios lucru... că de și Talpă-Lată mă trece cu șaga... nu mă mîniî... d'inprotivă... poziția me îmi place... îî nouă, originală! Eă boer, proprietar cu venit de 10,000 de galbinî, s'agîung cîoban!.. să argățesc!.. la mulți, în locu meă, le-ar veni cam *paracsin*... da eă?... ha, ha, ha!.. Îs vesel cu toate aceste. (serios) Curios lucru... îî trist de-a o mărturisi... da's vesel... na... Lucrez căt șapte... car apă...

taiu lemne... și's sănătos ca tunul... Când eram... ceea ce eram, pîn' a nu m'neca... avem dece feluri de bucate pe masă... dece feluri de vinațe și geaba... nu'mi ticnea nimica... nu puteam dormi... și'acum mîncînc la borș cu știr de m'e prăpădesc... beu la apă din cofă de m'e unflu... și'mi merge bine... și's vesel, rîd... (serios și trist) Mare minune! eu care nu puteam face doi pași pe gîos cînd eram boer... acum umblu toată ziua pe cîmp după oi... și m'am deprins cu ele... mi's dragi... Numai caprele m'e năcăjesc, mîncăle-ar lupu... că se acatără peste tot locul... A dracului jiganie! și fudulă!.. da 'i-am găsit eu leac de fudalie. (arată cîrligu) Ș'apoi încă una... am învățat a cînta din fluer... Să gîuri c'am cîobănit de cînd is pe lune, cînd m'ai videa mîncînd oile... (făcînd ca Yobani) Brrr oaie... brrr la strungă... Ha, ha, ha... Curios lucru!.. 'm'e trecut urātu de cînd nu mai sînt boer... și'mi vine tot să cînt și să gîoc.

Arie mocănească :

Frunză verde peliniță
 Bîr oiță, bîr,
 Dragă'mi e oaiea plăviță
 Bîr oiță, bîr,
 Cu florî roșii pe guriță
 Bîr oiță, bîr,
 Și cu trup de copiliță.
 Bîr oiți, bîr,
 Oiica bucălae,
 Bîr oiță, bîr,
 Drăguța mea bălae,
 Bîr oiță, bîr,
 Hai de grabă 'n poeniță
 Bîr oiță, bîr,
 Ca să'î cînt doina, doiniță,
 Bîr oiță, bîr.

(Joacă ca cîobani cîntînd).

SCENA VIII.

Ghiftui, Tița (eșind de sus).

Tița. — (în parte) Eaca boerîu! . . ce-o pățit de gîoacă? . .
(se scoboară)

Ghiftui. — (oprindu-se) Cine s'aude? . . Tița! (în parte)
Ce suflet bun de oiță!

Tița. — Tare'mî pare bine că te vîd vesel, cucoane!

Ghiftui. — Tacî, nu mă cuconi, că'mî faci șotiea,
Tițo dragă . . . Ți'mî Stan sadea.

Tița. — (ridînd) Fie și Stan . . . De mult ai vinit,
bade Stane?

Ghiftui. — (imitînd țeraniî) Ba . . . ea mai dinioare . . .
cuconiță . . . și mare foame mi'î . . . Dac'aî avea puçintică
udătură . . .

Tița. — Cum nu, bade Stănică? . . 'ŝi-am păstrat
borș . . .

Ghiftui. — (îute) Ear borș cu știr?

Tița. — De care'ŝi place . . . și mă duc să ți'l aduc . . .
(intră în odăa din dreapta).

Ghiftui. — (singur) Ear borș cu știr! . . De-așî fi îm-
pêrat așî trage 500 la talpe căruî ar mai îndrîzni să
mai samene știr pe fața pămîntului.

Tița. — (aducînd o oală, o lingură, un pahar de vin și o bucată de pâne).
Eaca, bade Stane, am furat pentru d-ta un pahar de
vin de cole din pivniță . . . (arată trapa) că moș Talpă-Lată
îî sgârcit ca un cârlig de vie.

Ghiftui. — (luînd oala) Mulțîmim, cuconiță . . . să dee
Dumnezeu s'agîungî bogată ca o împărăteasă. (se pune
lîngă masă pe un scaun și mînîncă).

Tița. — Măcar de-ar fi așa, ca să te pot scăpa din
halul în care te găseșî!

Ghiftui. — Îî tare bun . . .

Țița. — Cum ?.. ești mulțemit ?

Ghiftui. — Numaî îî cam pipărat.

Țița. — Cred și eu.

Ghiftui. — Altă dată s'î puî mai puțin piperiû, Țițo.

Țița. — Cuî ?

Ghiftui. — Borșului... eu îî vorbesc de borș !... A ! tu 'mî pominaî de halul meu ?.. nu te 'ngriji... Poziția mea ar fi destul de plăcută... dacă nu m'ar muștra cugetul... asta mă mănâncă. (mănâncă mult).

Țița. — Nu mai gândi, și mănâncă 'n pace... ce-o fost s'o trecut.

Ghiftui. — Să nu gândesc, când am făcut moarte de om ?.. când am înecat un lipovan !... da tu nu știi, Țițo, că chipul lui mă alungă neconținut... că'l vîd peste tot locul... cu barba lui cea unsă... (arătînd în dreapta) Ici... (în stînga) cole... (în față) dincolo... Mă primblu cu dînsu la brațetă... mă culc cu dînsu alături... mănînc cu dînsu... (aduce la gură o lingură de borș și se opresce căutînd cu spaîmă dincolo de masă... pe urmă apucă o lingură cu mîna stîngă, avînd ochii tot șintiți în preajma'î, și cu mîna dreaptă îlea paharul, bea vinul pe jumătate și aruncă ce mai rămîne în obrazul spectrului ce i se pare că zăresce). Slutu'î, bat'e'l crucea !

Țița. — (spărietă) Vaî de minel ce'î ?

Ghiftui. — (desnădăjduit) Și cu cât îî mai slut, cu atît mă muștră cugetul mai urât !

Țița. — D'apoî nu ești d-ta vinovat, cucoane...

Ghiftui. — O știu... o știu... dar n'am ce face... glasul conștiinței mă asurdește... Știu tu ce mîncare 'î conștiința ?

Țița. — Ba nu.

Ghiftui. — Nicî eu... Acu, çiuva ca çiuva... mă mai îeû cu caprele, dar noaptea... toate stihilele năpădesc pe mine... strigoîi, moroi, tricolici, vêrcolici, draci din tău, drăgaicele, zimzienile, strigile, pînă și

papaluga, pănă și turca, pănă și chiraleîsa!.. și chiraleîsa!.. știî tu ce'î chiraleîsa?

Tița. — Ba nu.

Ghifuî. — Nicî eû... dar ce folos! nu pot sê pun mâna pe-o cheie, sê trag un zêvor, sê pun o căldare pe foc pentru jîntiță, fără sê 'mî aduc aminte că Egor vindea ferăriî... îl vêd și prin întuneric... (cădênd cu desnădăjdnire pe un scaun) Am agîuns în halul morților! (se cufundă în gînduri).

Tița. — (în parte) Sêrmanu bîetuboîer! (tare) Cucoane... cucoane... bade Stane... Stănică. (în parte) Ear o cădût pe gînduri... de-acu 'î dus pe cea lume.

Arie din *Scara mînei*: *Ah iubită verișoară.*

Stane dragă, fiî cu minte
Vesel, viû, ca mai 'nainte
Pên' a nu te fi 'necat,
L'al meû glas de mîngăere
Ah, alung' a ta părere
Că ești, Deû, nevinovat!
De n'ăî milă tu de tine
Fie'ți milă chîlar de mine,
De-al meû suflet întristat...
Și la glas de mîngăere,
Ah, alung' a ta durere
Că ești, Deû, nevinovat!

Ghifuî. — (viîndu'și în simțire, încet) Ce glas dulce!.. numai ea poate sê'mî împrăstie gîndurile cele triste...

Tița. — (apropiîndu-se cu sficală de Ghifuî) Cucoane... 'ți-o trecut?..

Ghifuî. — 'Mî-o trecut, Tițico dragă... s'o spart afionu la glasul têu.

Tița. — Eî... dacă'î așa, știî ce te-ași sfătui... ca sê nu'ți mai vie afionu cela... cum îl numești

d-ta... bine-ai face să începî ear vr'o călătorie prin lume...

Ghiftui. — (ecsaltat) Să fac vocea-jurî?... să mă duc de-aici?... să-mî las oile? să mă depărtez de tine, Tița... de tine? (cu glas firesc) Luat-ai sama că mai de-ună-ți te-am strîns de mână?...

Tița. — (cu nevinovăție) Ba nu.

Ghiftui. — Te-am strîns. (ostenit și mergînd de ceea parte cu lene) Și de n'așî fi așa de ostenit, te-așî mai strînge o dată (ecsaltat) Să mă duc de-aici, unde-s scăpat de toată primejdia... unde 's căutat, grijit ca un cănăraș!..

Tița. — (ridînd) Ba că chiar.

Ghiftui. — Ca un cănăraș care ar tăiea lemne și ar mânca borș cu știr... (se apropie de Tița) Da tu nu știi, dragă copilă, ce bazonie se întîmplă aici de câte-va zile?... (Tița neînțelegînd, caută înprejur. Ghiftui o opresce de mână și'i arată inima lui) Aici.

Tița. — Ce?

Ghiftui. — Vrei s'o afli?... vrei numai de cât?... vrei?... vrei?..

SCENA IX.

Ghiftui, Tița, Talpă-Lată (viind îte din fund).

Talpă. — Haî degrabă... degrabă...

Ghiftui. — (depărtându-se de Tița) Dracu să te ıee...

Talpă. — Gătiți odaiea degrabă, că vine comisiea de la curte... cu toți boierii.

Tița. — Care boieri?..

Talpă. — Știu eă... or fi clironomiı cuconului Dumitrachi Ghiftui.

Ghiftui. — (tare și cu mirare) Săracul de mine!

Talpă. — Ho! tontule... ce te-o apucat de răc-nești așa?... Nu știî că s'o înecat boerîu?

Ghiftuî. — (cu durere) Ba știî... ș'o prea știî... sër-manu!..

Talpă. — Eî! apoi?

Ghiftuî. — (liniștit) Nimic... nimic... (vrea să easă).

Talpă. — (oprindu'l) Incotro, moțpane... vrei să spelî putina?... stăî aici că ai treabă.

Ghiftuî. — (în parte) De nu m'ar cunoaște cineva.

Talpă. — Ghidi, ghidi, leneșule. (merge spre ușa din fund).

Ghiftuî. — (puîndu'și pălăria pe ochi) Ea așa... încalte nu m'or zări...

Tița. — (încet luî Ghiftuî) Îe sama bine, cucoane, se nu te daî de gol d'inaintea boierilor... (înră în odaiea din dreapta).

Ghiftuî. — Odată cu capu... Tițico... (cu dragoste) Tițico! (în parte) Eî!.. mi'i dragă și pace!

SCENA X.

**Ghiftuî, Talpă-Lată, Flutur, Acrostihescu,
Cârcioc, Prietenî** (întrînd pe ușa din fund).

Talpă. — (deschidînd ușa din fund) Poftim, poftim, boierî...

Ariea polcăî din *Chirița*.

Prietenîi.

Haîdeîî, haîdeîî să grăbim
Și lucrarea să sfêrșim,
Pe Ghiftuî să 'l rēfuim;
Testamentul să'î cetim...

Ghiftuî (în parte)

Ea priviți cum mă jălesc;
Ce frumos mă prohodesc!
Ași jura că polca vreă
Să joace de dorul meă.

Prietenii.

Haideți, etc. etc.

(n vremea corului, Ghiftuî se leagănă ușor ca și când ar voi să încape polca și făcând de o dată un gest de mânie, se duce spre ușa din fund . . .

Talpă ear îl opresce).

Talpă. — (oprind pe Ghiftuî) Ear ? . . . dă . . . dă . . .

Ghiftuî. — (în parte) Mare păcat c'un posesor . . .

Flutur. — (cătră boeri) Boieri d-voastră . . . Catagrafia 'i sfârșită . . . nu ne mai rămâne de cât să visităm moșia și să se citească testamentul care s'o găsit la curte.

Cârcioc. — Prea bine . . . da știți d-voastră, c'o avut mare noroc cuconu Ghiftuî de s'o înecat, căci la dinprotivă, ar fi fost dat în criminal pentru moartea lipovanului . . .

Flutur. — În criminal ? . . ești sigur, arhon Cârcioc ? . .

Cârcioc. — Doar nu's candidat de gîudecătorie fără să știu pravelile.

Flutur. — Asta n'ar fi un reson . . . câți cunosc eu ! . . și Deu socoti ? . .

Cârcioc. — Socotița me este că prietinuî d-voastră ar fi figurat în carinaroc cu ștreangu de gât . . .

Ghiftuî. — (în parte) Valeți ! . . par' că 'mî stă un nod colea . . .

Flutur. — Sărmănu! poate că 'i-ar fi trecut urâtul în spîndurătoare.

Ghiftui. — (în parte) Îi mucalit Hagi-Flutur...

Acrostihescu. — Și fiind că era cam fudul... s'ar fi fudulit în ștreang, ca cîoara 'n par...

Ghiftui. — (în parte) Na și ista-l-alt... frumos mă jălesc!.. apoi pas de te măi îneacă.

Flutur. — Almintere era om bun... numai cam... tueș.

Acrostihescu. — Cam... lepșit.

Flutur. — Cam stropșit.

Acrostihescu. — Cam trăsnit.

Ghiftui. — (în parte) Haida... nici dracu nu m'ar cunoaște, cum mă zugrăvesc ei.

Cărcioc. — Lepșit, stropșit, trăsnit, cât vă place... dar ea se cetim testamentul.

Toți. — Dar, dar.

Ghiftui. — (în parte) Acu se vedeți comedie.

Cărcioc. — Boieri d-voastră... hai să ne punem la masa asta, ca să urmăăm pe forme.

Talpă. — Mă... Stane... dă scaune boierilor.

Ghiftui. — (în parte) Vorbă'i?... atîta ar măi trebui..

Talpă. — Mă, surdule... da n'auđi?

Ghiftui. — Aud, cucoane. (aduce scaune și le așează în prejurul mesei).

Talpă. — Ea colo și colo, mangositule... Nu băgați de samă, boierilor, că 'i un biet cîoban necîoplit...

Ghiftui. — (în parte) Ce te-ași măi cîopli!..

Talpă. — Când nu 'i cu oile, nu plătește nici doi bani... îi diprins cu ele... ș'ar vra să le vadă ăi și noapte.

Ghiftui. — (în parte) Dar; se le vîd în frigare.

Cărcioc. — Poftim, boieri, se cetim testamentul răposatului.

Ghifuț. — (în parte) Răposatului de față.

Toți. — (aședându-se pe scaune) Ea să vedem.

Cârcioc. — (cetind) «Acesta este testamentul meu!.. Eă sub-iscălitul, Dimitrie Ghifuț, din mila lui Dumnezeu fiind lipsit de rude, numesc drept clironomă avereă mele, pe prietiniă mei: Banul Hagi-Flutur...»

Flutur. — (răsărind) Ce dicit?...

Cârcioc. — (cetind) «Și pe d. Acrostihescu... Odoaba...»

Acrostihescu. — (răsărind) Ce spuă?...

Cârcioc. — (cetind) «Fiind amêndoă capitaliști...»

Ghifuț. — (în parte) N'aă para 'n pungă, da 's din capitalie.

Cârcioc. — (cetind) «Fiind amêndoă capitaliști și prietiniă pe care îi prețuesc... Ear spre a curma tot soăul de neînțelegeri între ei... las anume satul Ghifuțeniă lui Hagi-Flutur și satul Sătula lui Acrostihescu... iscălit, Dimitrie Ghifuț. 20 Maiă... 1849.»

(Toți se scoală de pe scaune).

Ghifuț. — (în parte) Frnmoasă idee ai măă avut, cucoane Dumitrachi...

Flutur. — Care cum s'ar prinde sânt proprietar?..

Acrostihescu — Și eă tij.

Flutur. — Sărmanu Ghifuț! ce detreabă om!

Acrostihescu. — Ce suflet nobil!.. am să 'ă fac o odă...

Ghifuț. — (în parte) Nică mort n'a să'mă dee pace... Odobașă.

Flutur. — Ce păcat c'am perdut așa prietin! (iși șterge ochiă).

Acrostihescu. — Așa om cu geniă!.. (iși șterge ochiă).

Ghifuț. — (în parte) Ea să veăă c'acu or să mă facă ânger.

Flutur. — Aşa pravoslavnic!

Acrostihescu. — Aşa ânger!

Ghiftui. — (în parte) N'a... ce v'am spus?

Flutur. — (luî Acrostihescu) Care vra să ȕică de-acum, vere Acrostihescule, noi doi o să împărţim câştîurile.

Acrostihescu. — Aşa, vere Flutur... ce jalnică întemplantare!.. a!..

Flutur. — A!.. (se înbrăcişează împreună plângend).

Ghiftui. — (în parte) Ea auđi'î cum se mai fasolesc!.. să nu'î ieî cu toropala?

Flutur. — (luî Talpă) Cât aduce moşiea... arhon Talpă?... cu cât o ȕiî pe an?

Talpă. — Scump, cucoane... foarte scump... cât nu face. Cuconu Dumitrachi Ghiftui, Dumneđucă s'î ertel.. îmi făgăduise că m'a mai scăde din câştîu... dar n'am avut parte...

Ghiftui. — (în parte) Eü?... na şi altul!.. da late le croîşte badea Talpă-Lată...

Cârcioc. — Boierî d-voastră... dacă poştii, să mergim acum ca să visităm hotarële moşiiilor...

Toţi. — Dar, dar.

Flutur. — Arhon Talpă... vin d-ta de ne-arată moşiea... s'eu dacă n'aî vreme, dă-ne pe cineva... pe cîobanu ista... (arată pe Ghiftui).

Talpă. — Cine? el?... da cunoaşte el ceva, tontu?... vin eü cu d-voastră.

Ghiftui. — (în parte) Haîdal ci că este-o vorbă: Haî tată s'î arăt hotarële...

Corul.

Haîdeî, haîdeî să grăbim

Şi lucrarea să sfârşim,

Pe Ghiftui s'î răfuim;

Moşiea s'î împărţim.

esă cu toţi prin fund, afară de Ghiftui).

SCENA XI.

Ghiftui. — Ei! apoi te mai înecî altă dată?... mai lași clironomî altă dată?... Nicî n'apuci a muri bine, și ei încep a gîuca drăgaica... și 'n loc să te jălească ca pe-un om care'î îmbogățește, te batgîocoresc ca pe-un dușman... Il de n'ași fi mort... ce frecătură de gâlcî ași trage lui Flutur și lui Odo-bașa!.. (se apropie de masă) Dac'am fost nebun eû să fac testamentul în folosul lor... așa mi se cade... O! ce idee năstrușnică!.. dar... cu chipul aista le vin de hac! (se pune la masă și scrie câteva rînduri în testament). Ha, ha... dragii mei capitaliști... nu vî așteptați la una ca asta... îs tueș? stropșit? leșit?... încalte să vî arăt eû cine'î Ghiftui... s'î cunoașteți mai bine... (scriind) «Ghiftuîenî 19 Maiu 1849». (vorbit) M'am înecat la 20 a luneî... se poate dar prea lesne să fi scris aceste rînduri cu o ȓi mai înainte, la 19. (frecându-șî mîinile de bucurie și sculându-se de la masă) Ce-oîu să mai rîd acum, cînd 'î-oîu videa cu nasu de-un cot... mî duc să vîd cum îmi mîsoară moșiile... ha, ha, ha... am căpîtat inginerî fără plată... ha, ha, ha... (esă pe ușa din fund).

SCENA XII.

Egor, Ferchezanca.

Egor. — (deschidînd o trapă scoțînd capul) Nu mai aud pe nime tropîind de-asupra capului... acum pot eși să mî mai rîsufu. *Uvî!* m'am săturat de pivniță... oare unde să fie prietinul meu Talpă-Lată, s'î mî aducă de mîncat... c'am flămîndît de tot, de cînd m'am făcut stahiea pivniței... *a cîto?*... *nazat*...

(Ferchezanca bate în palme sus. — Egor închide oblonul).

Ferchezanca. — (eșind la capătul scărei) Măi ! fa ! .. nime... pace... și tare mi'î poftă de dulceți... sê mă măi răcoresc... c'am durat un somn năstrușnic... ș'am visat... vaî de mine ! ce vissuri curioase ! .. tot cu stahii și cu Hagi-Flutur...

Egor. — (scoțând ear capul) Nu'î nime, se vede... (zărind pe Ferchezanca sus) *A ! boji moi ! .. Panchiț ! ..* (închide oblonul)

Ferchezanca. — (începând a sê coborî) Par'că m'alunga o stahie sburlită și mă chîema pe nume cu glas în-nădușit, ca din ceea lume...

Egor. — (de sub scenă) Panchiț ! .. Panchiț ! ..

Ferchezanca. — (oprindu-se pe scări) Aud ?

Egor. — (ascmene) Panchiț ! .. Panchiț ! .. Cucu...

Ferchezanca. — (spălmântându-se) Vaî de mine ! .. îmi cântă cucu 'n stângă ! ..

Egor. — Panchiț ! Panchiț ! .. ce nu platești lui Egor ?

Ferchezanca. — Săraca'n de mine, că nu 'î curată casa asta... îi cu dracu... (se suie rapide înapoi) Unde sê fug ?

Egor. — Panchiț ! .. Panchiț ! .. De nu 'î plăti lui Egor... am sê te ieui pe ceea lume... sê te mănânc de vie... Hîr... ham... ham...

Ferchezanca. — Audî gust ? .. Vaî de mine ! .. doar' nu 's stridie ! .. Mă unflă spaîma din tălpi... mă duc sê mă 'nchid în casă... (întră în odăc).

Egor. — (arătându-se) *No, harașo ! ..* 'î-am vinit de hac... ha, ha, ha... de-acum știu că 'mî-a plăti. (desperat) Ha, ha, ha...

SCENA VIII.

Talpă, Flutur, Acrostihescu, Cârcioc, Prietenî.

(Flutur și Acrostihescu intră sfădindu-se).

Acrostihescu. — Ba mă eartă, vere... hotaru 'î măi încoaci.

Flutur. — Da nu 'l-ai vădut cu ochii că 'i mai încolo, d'inprotivă?

Acrostihescu. — Ce mai încolo? . . vreî s'î mă-nâncî doi stânjini de pământ, din partea me.

Flutur. — Ba tu vreî s'î mi'î mănâncî cu înpre-surare.

Acrostihescu. — Ba tu.

Flutur. — Ba tu... și dacă 'i așa treaba... ne-om gîudeca.

Acrostihescu. — Ne-om gîudeca.

Cârcioc. — Domnilor... nu v'î sfădiți degeaba pen-tru doi stânjini, când v'î clironomia așa de însem-nată... că de 'ți intra o dată în proceș, Dumnezeu știe de 'ți scăpa bunî teferî...

Acrostihescu. — Cum?

Cârcioc. — Ce v'î spune Timoști Cârcioc... hel-bet! . . doar' nu 's candidat de florî de cuc... v'î sfă-tuesc prietinește...

Flutur. — } (înpreună) { Ce florî de cuc?... da nu veđi
Acrost. — } { că vra s'î mă păgubească.

Cârcioc. — Ei! știți una?... hai s'î mai cetim testamentu... poate că ne-om lămuri asupra pricinei.

Flutur. — }
Acrost. — } Foarte bine.

Cârcioc. — (luând testamentul de pe masă) Eaca pozna!

Flutur. — }
Acrost. — } Ce 'i?

Cârcioc. — Pe ceea-l-altă față a testamentului, este o adăugire care 'mî scăpase din vedere.

Flutur. — }
Acrost. — } Cetește-o.

Cârcioc. — (în parte) O pățit-o clironomi! (tare, cetind)
 «Fiind că se poate întempla ca s'î mă înec mîni,

îmi schimb hotărîrea de mai 'nainte, și'mi las toată
averea Tiței...»

Flutur. — }
Acrost. — } Ce face ?

Cârcioc. — (în parte) «Tiței, copilei care se află sub
epitropiea lui șătrariu Talpă-Lată...»

Talpă. — Mare minune !

Cârcioc. — (cetind) «Iscălit, Ghiftui... 19 Maiu 1849.»

Flutur. — }
Acrost. — } Nu se poate ! în plastografie.

Cârcioc. — Ba mă ertați, că 'i scris cu mâna ră-
posatului.

Flutur. --- (cu desnădăjduire) }
Acrost. — (cu desnădăjduire) } Breee !
Talpă. — (cu mirare) }

Ariea : *Vai ce este, ce 'ntemplare ? din Baba-Hârca.*

(împreună).

Flutur și Acrostihescu.

De se poate-așa rușine
Să pățim noi amândoi,
A o crede, deșu, nu'mi vine.
El 'ș-o bătut joc de noi !

Talpă și ceia-l-alți.

Ce rușine, ce rușine !
Așu pățit-o amândoi !
Ș'o s'e ridem ca mai bine,
Deșu, s'e ridem între noi.

SCENA XIV.

Cei d'inainte, Tița (viind din dreapta).

Tița. — Ce este? ce este, de răcniți așa?

Acrostihescu. — (în parte) Ce vîd? Tița! ea 'î cliro-noamă... bună partidă!

Flutur. — (în parte) He, he... copilița 'î frumușică... he... he... și are destre bună... he... he... mai că de-ar vra să fie Fluturoaie...

Talpă. — (în parte) Îs vîduvoiu... Tița 'î diprinsă cu mine... știî că s'ar putea!.. Pravila dă voîe epî-pîlor să se cunune cu...

Flutur. — (Tiței) Duducă Tiță... știî mata că sa-menî, bucățică tăîetă, cu un fenîcs?

Tița. — Ce dihanîe 'î aceea?

Acrostihescu. — (Tiței) O pasîre mîeastră, cîreîa 'î-am făcut o odă.

Tița. — Ce 'î-aî făcut?... sîrmana!

Talpă. — Tițîcă, Tițîcă... ean mai uîtă-te și la moș Talpă 'ncoacî.

Tița. — Eaca mî uît... ș'apoî?...

Talpă. — (în parte) Ce vroîam să'î spun!..

Acrostihescu. — Duducă, credî-mî că tînerîi cîi mai eleganți ar fî prea ferîcîi a să numîra între adora-torîi d-tale.

Tița. — Ce să facî?... să se numîre?... ha, ha ha!.. doar' toamna, ca bobocîi...

Toți. — (rîdînd) Ha, ha, ha... mult duh are... ha... ha... ha.

Talpă. — Degeaba 'îî bați capu, boerîule, că Tiței nu 'î plac tînerîi.

Tița. — Cîne 'îî-o spus d-tale că nu'mî plac?

Flutur. — Duduca are dreptate. Eaca eû, de pîldă,

am împlinit 45 de ani la Crăciun...îs numai bun de
însurat.

Talpă. — (trecând lângă Tița) Dacă 'î treaba pe-aceea, apoi eă îs și măi bun, c'am împlinit 50 la Ispas.

Acrostihescu. — (trecând lângă Țița) Atâta ar mai trebui... să se cunune o copilă tîneră cu gîmătăți de veacuri!.. Nu te potrivești, duduică... eu am numai 25 de ani...

Flutur. — (îndesându-se) Crede-mă pe mine, că Acrostihescu nu ştie ce spune...

Talpă. — (asemene) Ascultă pe moșu, că d-nu Flutur ajurează.

Țița. — (veselă, către Cărcioc) Da ce-o pățit de'si spun
cu toți anii, ca la earmaroc?.. doar' n'am s'e'i cumpăr.

Cărcioc. — Ce se aibă?... un lucru de nimic... Banu Flutur și d-nu Acrostihescu îs depărtați din cliromie, și 'n locu lor, răposatu te lasă pe d-ta cliromoama avereii sale...

Tită. — (cu bucurie) Aşa! nu mă 'nşeli?

Cârcioc. — Să n'am parte de giudecătorie. (în parte)
Ce nebunie am făcut că m'am încurcat an țerț!

Țița.— I! cât îmi pare de bine... cât îmi pare de bine!.. (sare, bătând în palme).

Aria din Peatra din casă : Cât îmi pare bine.

A! ce bine 'mă pare!
Eu, o bătăi fată,
M'am făcut de-odată
Cu avere mare.
Oii se fac mult bine
Și s'agut pe-orî cine,
După cum doresc;
Și s'aduc plăcere,
Fericiri, avere,
Celuî ce iubește.
Tra, la, la, la, la,

De-acum tot așa
Vesel voîți cânta.
Tra, la, la, la, la, la.

Talpă. — Cred și eu că 'î cânta tra, la, la, cu dece
mii de galbină venit... dar numai cu tra, la, la, nu
poți ține casă... trebuie să ieși un bărbățel, fata me.

Flutur. — Eaca eu, de pildă.

Acrostihescu. — Ba eu...

Talpă. — D'apoî eu n'îs pe-aică!

Tița. — (pe gânduri) Negreșit... negreșit... da unde 'î
Stan?... așî vre să vîd pe Stan...

Talpă. — Stan?... Stan?... Nu cum-va 'ți-o întrat
gărgăunî în cap, giupineaso.

Tița. — Moșule...

Talpă. — Un mojîc ca acela?

Toți. — Un mojîc?

Talpă. — Auđî!.. ce-ar agîunge lumea, dacă fetele
de boîer s'ar da în dragoste cu cîobanii!

Arie din Baba-Hirca: Vai! ce este ? ce 'ntîmplare !

(împreună).

Corul.

Unde'î, unde'î țopîrlanul
Sî'l mîsor peste cojoc.
Unde'î, unde'î Stan cîobanul
Să 'l zdrobesc aici pe loc.

Tița.

Vai de bîetul Stan cîobanul
Cîor să 'l lasă mort pe loc!
Și de el, de el sîrmanul
Vîd că n'ouă să am noroc.

(În timpul corului, Ghîftuî întră prin fund și pe furiș, se suie pe scări și se
ascunde)

SCENA XV.

Ceî d'innainte, Ghiftui.

Ghiftui. — (în parte) Măi... măi... măi!... tare's bo-sunflați clironomi!

Flutur. —

Acrost. —

Talpă. —

Auți?... un țărănoiu... s'e'l stropșim!..

Tița. — (în parte) Cum s'e'l scap de bătaie?... am s'e'î înșel... (tare) De ce v'e tulburați degeaba, domni-lor?... când eram o biată fată, fără ăstre, puteam s'e iubesc pe Stan... dar acum că's bogată... cum so-cotiți c'ași gâdi la un cïoban?...

Ghiftui. — (în parte) Eaca mă!... și ca?...

Tița. — Un cïoban care 'i urât...

Ghiftui. — (în parte) Frumos!...

Tița. — Necïoplit.

Ghifturi. — (în parte) Hi... hi...

Tița. — Grosolan.

Ghiftui. — (în parte) Ce's?... grosolan!

Tița. — Și pentru ca s'e nu mai aveți nici o grijă... v'e făgăduesc că 'mî-oîu alege chîar astă-đi un bărbat.

Toți. — Bravo, Tițo!..

Ghiftui. — (în parte, trist) Chîar astă-đi!... n'am noroc cu clironomi!

Talpă. — Tițo... eă te-am crescut, draga me... gândește la mine măi ântêi...

Tița. — Nici vorbă nu'î...

Ghiftui. — (în parte) Cum? și el umblă după 'nsu-rat?... putregăiu dracului!..

Flutur. — (încet Tiței) Da 'î vre s'e fii Fluturoaie... te fac cucoană și te duc la Eși.

Tița. — (în parte) Așteaptă murgule s'e paști earbă.

Acrostihescu. — (încet Tiței) De'i primi să fii Acrostihească... 'ți-oiu turna patru ode...

Ghiftui. — (în parte) Ghidi, Odobașa!

Tița. — Domnilor... dați-mi vreme să mă gândesc, ca să-mi aleg ursitul...

Flutur. — Reson... (către ceia-l-alți) Haideți, boierii, și ne-om întoarce peste-un ceas...

Tița. — (în parte) Să vă 'ntoarceți când s'a întoarce bunica din ceea lume...

(Toți esă prin fund. — Tița intră în odaiea din dreapta. — Talpă-Lată rămâne mai în urmă, și când voiesce să easă, Ghiftui îl apucă de mână și'l duce în fața scenei).

SCENA XVI.

Ghiftui, Talpă-Lată.

Talpă. — (spăriet) Ce? ha?... ce vreți, prostule?

Ghiftui. — (șindul de mână) Prost a fost ficloru tătâni-tău.

Talpă. — Cum ai dis, mojicule?

Ghiftui. — Mojic îi ficloru tătâni-tău.

Talpă. — Auđi!... ear te-ai înbătat, se vede?

Ghiftui. — Ear!... ea spune-mi, măi ghuij bătrân...

Talpă. — Ghuij bătrân, eă?...

Ghiftui. — Bătrân... da cum... nu 'ți-ai mâncat mălaiu de când Papură-vodă?... Ea spune-mi... a de gând să te 'nsori cu Tița?

Talpă. — Și ce-ți pasă ție?

Ghiftui. — Ce-mi pasă?... ascultă... să nu cumva să te 'npingă păcatu să faci una ca asta... m'ai auđit? că te șterg de pe fața pământului...

Talpă. — (furios) Tu... eă... pe mine... tu?

Ghiftui. — (cu sânge rece) Tu... eă... pe tine... eă!

Talpă. — Măi!.. da ai uitat cu cine grăești?.. ai uitat că 'ți sunt stăpân?...și că tu nu ești de cât un cioban...

Ghifui. — Da cum, Doamne eartă-mă, s'o uit?... veđi cârligu ista?

Talpă. — Ș'apoî?

Ghifui. — Îi de corn.

Talpă. — Ș'apoî?

Ghifui. — Apoî... de 'i îndrăzni să gândești la Tița... te-apuc la umblăcit ca pe oi... brrr oaie... brrr Talpă.

Talpă. — (furios) Brrr Talpă!

Ghifui. — Ea brrr.

Talpă. — Bre! ce hoț!

Ghifui. — Hoț, nehoț... ăea sama că suntem singuri aici.

Talpă. — (în parte, cu frică) Că bine ăice țelharău... ăi în mâna lui.

Ghifui. — Și's mai tare de cât tine... ăi cioban.

Talpă. — (dărz) Și dacă ești mai tare... ce te socoți, bețivule?

Ghifui. — Ce mă socot, bețivule?... ea să veđi... (învărtind cârligul) Brrr oaie... mâncate-te-ar lupul

Talpă. — Stăi!.. (în parte) Nu 'i treabă cu hoțu ista. (tare și cu glasul blând) Ascultă, măi Stănică... că doar' ești băiet bun...

Ghifui. — Tare bun.

Talpă. — Cam...

Ghifui. — Cam...

Talpă. — Dar ești om de omenie!

Ghifui. — De omenie...

Talpă. — Nu'ți place să mă 'nsor cu Tița?

Ghifui. — Nu.

Talpă. — Ei apoi eaca . . . nu mă 'nsor . . . mai mult vreî?

Ghiftui. — Gîură te.

Talpă. — Să n'am parte de tinerețile mele.

Ghiftui. — De tinerețe? .. auđi mofluzul! .. Nu așa :
să te mănânce lăcustele?

Talpă. — (în parte) Mă, mă, mă! .. ce blăstemat!

Ghiftui. — (strîngendu'l tare de mână) Să te mănânce?

Talpă. — Ei . . . să mă mănânce.

Ghiftui. — Așa mai vii de-acasă . . . acum îți poroncesc, ca unui epitrop, să dipărtezî pe Flutur și pe Odobașa.

Talpă. — D'apoi cum?

Ghiftui. — Nu'î treaba me. (îl strînge de mână).

Talpă. — (strêmbându-se) Ei, bine . . . bine . . .

Ghiftui. — Așa ți dau voie să 'nbêtrânești . . . dar de m'î înșela, îmi trag voiea 'napoi . . . și ear te șterg de pe fața pămîntului.

Talpă. — Bunătatea d-tale, bade Stănică.

Ghiftui. — Hai . . . du-te 'ndată de'î mătrășește de-aici.

Talpă. M'am dus. (în parte) Ei lasă, hoțule, că te-oîu drege eû! (tare și cu glas blând) Rămâi sănêtos, bădică.

Ghiftui. — (umblând turburat) Sara bună.

Talpă. — (întorcându-se de la ușă) De ce nu 'mî-ai spus îndată c'a iubești pe Tița, Stănică dragă? .. că ne înțelegem pe loc . . . (Ghiftui îl ȳea de mână și'l strînge vîrtos, drept semn de mulțemire. — Talpă se strêmbă de durere și caută să zimbească).

Ghiftui. — Ai început a mă 'ndrăgi . . . așa'î!

Talpă. — Așa . . . Stănică . . . să ne vedem sănêtoși, Stănică. (în parte) Așteaptă, cârjaliule, că eû îți sînt popa de-acu . . . (să răpede spre ușa din fund și e-ă ȳute).

SCENA XVII.

Ghiftui (primblându-se foarte turburat).

Breee! . . multe-o fost să mai vęd astădî! . . și bine-o ȑis cine-o ȑis, că banu 'î ochîu draculuî! . . auȑî? . . pենă și Tiȑa să se schimbe din pricina banuluî . . . să ȑică că 's slut . . . prost . . . grosolan . . . Tiȑa! care-o credeam că mă iubește! . . (*furios*) În cine să te mai încreȑi de-acum, dacă și fetele te ȑioc pe degite!

Banu 'n lume aȑî domnesce,
Banul toate le urzesce,
Fraȑî cu fraȑî el dușmănesce
Și pe dușmanî înfrăȑesce.
Pe cumiȑî îî nebunesce,
P'e nebunî îî cumiȑesce,
Pեն' și proștî el duhuesce,
Pեն' și hoȑî el proslăvesce.
Banu 'î ochîul darculuî
Și bicîl pęcatululuî!

SCENA XVIII.

Ghiftui, Tiȑa.

Tiȑa. — (*viind veselă*) I! cucoane, cucoane . . . veste bună, veste bună.

Ghiftui. — (*cu nepăsare*) Ce veste?

Tiȑa. — Bine-ai făcut c'ai disclironomisit pe ceai-l-altî.

Ghiftui. — (*asemene*) Socotî? (*în parte*) O dat de mîere și dumneeî.

Tiȑa — Nicî c'ai putut să ai mai bună idee.

Ghiftui. — Așa să trăiești?

Tiȑa. — Pentru că de acu ești slobod să faci ce 'ȑi-a plăcea.

Ghiftui. — Care vra să ȋică... nu mai sânt nici ȋioban?... mă dai afară?..

Țița. — Țioban?... când ai o avere întreagă ca mai 'nainte?

Ghiftui. — Eū? (în parte) Are haz că mă ȋea și 'n rîs... atâta'mî mai trebuia!

Țița. — Ascultă: acum de-odată... trebuie să fugi peste graniță... 'Ți-oîu da banî câți îî vre... și mai pe urmă 'Ți-oîu întoarce toată starea înapoi...

Ghiftui — Ce-ai ȋis?

Țița. — D'apoî cum?... ai socotit c'așî primi eū vr'o dată să te clironomisesc de viū?... eū să fiū bogată și d-ta sîrac?... mai bine să mor!... Da nu'î vorba de mine... îî vorba, că trebuie să te dipărtezi de-aici cât mai degrabă.

Ghiftui. — Așa?... am întȋeles... Vrei să mă duc, ca să te măriȚi în lipsa me.

Țița. — Eū?... cu cine?

Ghiftui. — Cu Flutur.

Țița. — Că doar n'am căpȋhiet.

Ghiftui. — Ei! dacă nu cu Flutur... cu Acrostihescu?

Țița. — Așa!... un smintit!

Ghiftui. — Apoî dar cu Talpă-Lată?

Țița. — Ba că chîiar!... un moșneag.

Ghiftui. — Da bine... de ce le-ai făgăduit aici, mai dinioare?

Țița. — Ce era să fac?... ei vroia să te ucidă... ș'am căutat s'î însȋl.

Ghiftui. — Să mă ucidă!... pentru ce?... n'am murit o dată?

Țița. — Pentru ce?... pentru c'o întȋeles că mi'î drag bădica Stan.

Ghiftui. — ÎȚi sânt drag, Țiȋo!... nu mă'nșeli?

Tița. — Eaca ! .. da n'o știeaî ? ..

Duo din: *Scara mâței.*

Ghiftui.

Tițico!

Tița.

Cucoane ? ..

Ghiftui.

O ! ânger ceresc !
Îubescŷ pe Stănică ?

Tița.

Dar, deŷ, îl ŷubesc !

Ghiftui (cu foc).

Ah, spune'mŷ dragă,
Că nu e șagă,
Nu'ŷ fie frică, nu te sfi.

Tița.

Eŷ se am frică ?
Nu, căcŷ de mică
M'aŷ deprins singur a te ŷubi.

(împreună).

O ! dulce simțire !
O ! vis ângeresc !
Prin dulcea'ŷ ŷubire
În Raiŷ mă trezesc !

Ghiftui. — Ah ! Tițo ... Tițo ... Sânt cel măŷ fericit din toŷi pămênteniŷ, (cade în genunchi) și de acum vreŷ se trăesc și se mor la picŷoarele tale.

(La aceste de pe urmă cuvinte, Ferchezanca esă din odaea de sus, vede scena și începe a rîde cu hohot).

SCENA XIX.

Ghiftuî, Tița, Ferchezanca.

Ferchezanca — Ha, ha, ha!.. așa minune încă n'am vădut... ha, ha, ha... Cîobaniî fac declarațiî de amor, ca la teatru!.. ha, ha, ha.

Ghiftuî. — (rîdicându-se) Cine îndrênește sē chico-tească... (merge furios spre scară).

Ferchezanca. — Cine?.. eū... Vaî de mine! ce 'mî vędură ochiî?... Ghiftuî!

Ghiftuî. — Ferchezanca! (în parte) Am sfeclit-o.

Ferchezanca. — (scoborându-se răpede) Ghiftuî în viea-ță!.. și eū îl credeam dus pe ceea lume!.. Ghiftuî!..

Ghiftuî. — Eî!.. eū... ș'apoî?...

Ferchezanca. — N'ai murit?

Ghiftuî. — Așa se vede... ș'apoî?...

Ferchezanca. — Ș'apoî... ș'apoî... cu atâta mai bine... că avem o socoteală împreună.

Ghiftuî. — Ce socoteală?

Ferchezanca. — Avem sē ne cununăm...

Ghiftuî. — Ce face? ba'î pune pofta 'n cuiū.

Ferchezanca. — Cum ai ȑis?... Ea mai ȑi o dată...

Ghiftuî. — (tare) Îî pune pofta 'n cuiū... m'ai în-ȑeles?

Ferchezanca. — Așa mi ȑi'î vorba, calindroiule?... care vra sē ȑicē 'ȑi-ai bătut ȑioc de mine, când 'm'ai propus sē te îeū.

Ghiftuî. — Ba nicî de cum... 'ȑi-am propus cununia pēn' a nu muri... dar fiind c'am murit... sînt slobod, mi se pare, sē mē cunun cu cine 'mî place.

Ferchezanca. — Ei! și eă nu'ți plac poate?

Ghiftuî. — Nicî atâtica... da știi? nicî de frică.

Ferchezanca. — Obraznicule... a!... nu'ți plac?... a!... d-sale boîerîului îî plac fetele de la țară, copilele nevinovate și proaste?... d-luî boîerîu se ascunde în haîne cîobănești, ca să tractarisască amorurî câmpenești cu lapte dulce și cu borș cu știr?... ha, ha, ha, ha, ha!

Tița. — (cu ochiî plîni de lacrimî) Nu înțeleg, cucoană, ce vrei să spuî; dar de și sînt proastă, precum ȕici, eă n'am obiceiă să rîd de oamenii care mă primesc în casa lor...

Ghiftuî. — Bravo, Tița... bine 'i-ai rîspuns. D-teeî, cucoana cea cu duh mare, este diprînsă, se vede, a fi primită numai la Golîea...

Ferchezanca. — Așa 'î povestea, porumbașilor?... Ei, las' că v'oîu vini eă acuș de hac... (me:ge în fund, deschide ușile și strigă:) Hagi-Flutur, Odobașa, viniți digrabă să vîdeți minune.

SCENA XX.

Cet di'nainte, Flutur, Acrostihescu, Cîrcîoc, Prietenîi.

Toți. — Ce este? Ce este?

Ferchezanca. — O învîiet Ghiftuî...

Toți. — O învîiet! unde'î?

Ferchezanca. — Eată'l.

Flutur și Acrostihescu. — (vîdîndu'l) Ghiftuî! mare minune!

Ghiftuî. — (energic) Dar... Ghiftuî! măî mult vreți?

Flutur. — N'ai murit, scumpul meă prietin?... Nu te-o mîncat broaștele?..

Ghiftuî. — (asemene) Nu m'o mîncat... Ha, ha! asta

nu v^ă prea vine la socoteală, așa'î? .. Nu v^ă'i rușine obrazului... voi, care 'mⁱ erați prietini, să m^e lăsați în baltă, tăr'a căuta s^e'mⁱ scăpați măcar trupul...

Flutur. — Cine putea găci că te 'i ascunde, vere Dumitrachi?

Ghifțuî. — (cu mândrie) Să știți că m'am ascuns! dar de ce m'am ascuns? pentru că 'mⁱ era frică.

Ferchezanca. — (cu tânguire) Voinicelu mamei!

Cârcioc. — (viind lângă Ghifțuî) Ean m^e rog... d-ta ești d-nu Ghifțuî? avem două vorbe împreună.

Ghifțuî. — (luând pe Cârcioc de braț și împingându'l de ceea-l-altă parte) Dă-te 'ntr'o parte, că încă n'am sfârșit... (cătră Flutur și Acrostihescu) Periți din ochii mei, și să v^e v^ed de ađi înainte când 'mⁱ-oîu videa ceafa... Plecăciune... (voiesce să easă prin fund.)

Cârcioc. — (aducându'l înapoi) Ean stăi, boșeriule, c'avem să ne tălmăcim am^ândoi...

Ghifțuî — Ce să ne tălmăcim? .. cine ești d-ta?

Cârcioc. — Eă sunt Ftorivist Timofci Cârcioc...

Ghifțuî. — D-ta să fii săn^etos... ce'mⁱ pasă?

Cârcioc. — Candidat de gⁱudecătorie...

Ghifțuî. — (schimbându'si glasul) Așa!..

Cârcioc. — Și fiind că ai încetat de a fi mort... apoi sunt dator să te arestuesc.

Ghifțuî. — Ce fel? ce fel am încetat? .. ba dați'mⁱ bună pace, că 's mort ca toți morți... Auđi?... s^e m^e arestuească?..

Cârcioc. — Îmⁱ pare rău... însă am poroncă înaltă.

Ghifțuî. — Da pentru ce? .. pentru ce? ..

Cârcioc. — Pentru moartea lipovanului.

Ghifțuî. — (r^ecⁿind) Da s'o înne^ecat sîngur, pre legea me.

Cârcioc. — Se poate... însă el o murit la 20 a lun^ei, așa'î?

Ghifțuî. — Ei...

Cârcioc. — Și d-ta la 19 ai scris în testament câteva cuvinte care te învinovătesc.

Ghiftui. — Ce cuvinte?

Cârcioc. — Următoarele: «Fiind că se poate în-
tâmpla să mă'nec mâni...» Asta dovedește mult înain-
tea pravilelor.

Ghiftui. — (obosit) Vaî de mine! ce dobitocie am
făcut!

Cârcioc. — Cu mare părere de rău te înștiințaz că
te arestuesc, și pîn'a nu te duce la Eșî, vei fi închis
în odaea asta.

Ghiftui. — (cădînd pe scaunul de lângă masă) Îs fript deacum!
(Tiței, care se apropie de el) Îs fript...ce vreî?...îs fript.

Ferchezanca. — (apropiindu-se de Ghiftui) Nu era mai
bine să te 'nsorî cu mine?...spune drept.

Ghiftui. — Priei din ochii mei, Papalugă...

Toți.

Oh! ce 'ntîmplare!
Ce rău îmi pare!
În belea mare
El a intrat.

Ghiftui (abătut).

O! ce 'ntîmplare!
Groaza 'mî e mare;
În belea mare
Eû am intrat.

Ferchezanca (în parte)

Ce bine 'mî pare...
M'am răsbunat!

Tița (în parte)

Nicî o scăpare
Nu'î de-așteptat !

Toți.

O ! ce 'ntîmplare . . . ș. c. l.

(esă cu toții prin fund).

SCENA XXI.

Ghiftui. — Haît ! . . de-acum 'mî-am închiet catas-tihul ! . . când mă credeam mai sigur ! . . mai fericit . . . tronc . . . vine nebuna cea de Ferchezanca . . . De unde dracu o eșit ? . . (stă pe gânduri) M'o părăsit cu toții ! . . m'o lăsat sîngur . . . față 'n față cu umbra lui Egor care se rîdică d'înaintea me ca o fantasmă, și se strîmbă la mine ca o momiță ! . . A ! de-ar ști cineva cât costisește înneccarea unui lipovan ! . . nu mă îndoiesc că 'î-ar trece gustu ! . . Ean vedeți ! . . nu 'mî-o lăsat de cât o bucățică de luminare ! . . și ! . . acuș oîu sê rămân pin întuneric ! . . brrrt, mă unflă spaîma ! . . (cu frică) Tare m'așî duce ! . . tare așî fugi ! . . (cu energie) Trebuie sê fug ! . . filotimiea nu mă eartă sê șed aici ! . . ș'așa'șî pe-aici mi'î drumu. (merge la ușa din fund ș'o sgâlție). M'o închis pe din afară tică-loșii ! . . (merge la fereastă) Ce vîd ? un jandarm cu sabiea scoasă ! (cătră jandarm) N'auđî, voînicule ! . . sluga matale ! . . ce mai faci ? ! . . sănêtos ? ! . . foarte mulțemes ! . . Ean ascultă, nu m'î lăsa sê sar în grădină, că mi'î poftă de persici ! . . nu ? ! . . ean las' șaga, că te-oîu mulțami ! . . (voiesce sê sară pe fereastă și dă înapoi cu groază) Stăi mă ! . . nu da ! . . eaca blăstêmatu c'o întins pușca spre mine ! . . măi ! . . Care vra sê dică, îs cuprins din toate părțile ca un lup la

hăituială ... care vra să ȋdică, nu'î chip de spălat pu-
tina ! .. (stă pe gânduri) O ! îmi aduc aminte din copilărie
că în casa asta ... era vr'o câteva taîniți pin care mă
gîucam de-a Baba-oarba ... dar ... ean să caut ...
(Iea lumînarea, caută pe jos, și găsește oblonul pivniței) *Chirie eleison ! ..*
Eaca o gură de taîniță ... ce'î norocu la om ! .. (pune
lumînarea jos și deschide oblonul) Bre ! .. da întuneric îi ! .. par'
că 'î gura Îadului ... d'apoî vorba ceea : rău cu rău,
dar mai rău fără' de rău ! (se coboară câteva scări), Frig îi ...
brrrt ... par' că'î o gheçărie ... (se suie înapoî spăriet, cîntînd
în fundul pivniței, ca și cînd ar fi vîdut ceva). Știți una ? .. mi'î frică ! ..
da frică, nu șagă ... (se coboară ear) Of ! cine m'o pus să
înnec un lipovan !

(Se face nevîdut și închide oblonul peste el — Musică surdă la orhestră).

SCENA XXII.

Ghiftui, Egor.

Ghiftui. — (în pivniță) Valeu ! valeu !

Egor. — (asemeue) *Uvâi ... uvâi ! ..*

Ghiftui. — Nu mă lăsați ... nu mă lăsați ...

Egor. — *Pojalosti ... pojalosti ...*

Ghiftui — Săriți ... valeu ! .. (esă iute din pivniță cu pîrul
sburlit și alb de tot ; închide răpede oblonul și stă de-asupra lui spăriet, galbîn
și cu glas înnîdușit) Valeu ... valeu ... 'l-am vîdut ear !

Arie din *Baba-Hirca* : *Se'î spălați.*

Vaî ș'aman !

Vaî ș'aman !

'L-am vîdut pe lipovan.

'L-am vîdut

Negru, slut,

Și cu dînsul m'îm bătut.

Ce pîcat !

Ce păcat
 Peste mine-acum a dat !
 Orî ce fac,
 Orî ce fac,
 Nu pot scăpa de-acel drac ! etc.

Vine în fața scenei). Da n'oîu s' scap de dînsul nici pe fața pămîntului, nici în fundul pămîntului?... orî în cotro m'oîu întoarce, trebuie s' daŭ cu ochiî de dînsul?..

Egor. — (rîdicînd o trapă și scoțînd capul) A ! .. eaca oblonu...

Ghiftui. — (răpeșîndu-se și sărînd pe trapă). Eaca... ear ! .. (tremurînd) Săraca'n de mine, că par' că 's pe ceea lume ! ..

Egor. — (rîdicînd a doua trapă) Pe-aici oîu putea s' es...

Ghiftui. — (se aruncă din nou de o închide cu picîoarele, și ȳice cu desnădăjduire) Unde m' găsesc ? vaî de mine ! pe un vulcan de lipovenî?...

Egor. — (rîdicînd trapa cea d'ântêi) Mare minune ! că nu daŭ de ușă...

Ghiftui. — (asemenc) Nu lăsa... (cu glasul stîns și desnădăjduit) Sfînte Panteleimoane ! .. n'am înnecat mai mult de cît un lipovan... ș'acum r'esar din toate ungherile, ca cîupercile... Valeu ! .. tare mi'î frică ! .. (vine în fața publicului și ȳice în taînă) Știî cum mi'î de frică?... ca în vremea volintirilor... (furios) Asta nu 'î vieață... nu pot s' mai trăiesc așa... Mai bine s' mor... poate că 'mî-a da pace lipovanul, după ce-oîu r'epossa... (umblă nebun pe scenă, ferîndu-se de locurile trapelor și merge spre fereastă) M' duc s' m'a-runc pe fereastă...

(Se aude riturnela corului de mai jos. — Ghiftui se răpede cu frică de la fereastă lîngă masă, și se pune pe scaun).

Ghiftui. — Ce s'aude?... cine vine?... s' m'î dee pace... n'am vreme s' primesc pe nime.

SCENA XXIII.

Ghiftui, Țerani, Țerance (întrând înainte) ; *pe urmă* Tița, Flutur, Acrostihescu, Talpă-Lată și Egor.

Toți.

Veste bună ! bucurie !
Ghiftui e nevinovat.
Din a soartei grea urgie
Bine'mi pare c'a scăpat.

Ghiftui. — Ce cabazlic îi aista ? .. lor le vine-a giuca mazurca când eu mă aflu în ceasul morții ? .. dați-mi bună pace ... n'am chef de joc. (se scoală, Țea scaunul pe care ședea, îl anină de braț și pe urmă ridicând masa, se întoarce cu ea, o așează între dînsul și Țerani, și se pune ear pe scaun, plecându'si capul pe masă). De-acum parapanghelos ! .. am răposat ! ..

Tița. — (alergând cu bucurie) Cucoane Dumitrachi ... cucoane Dumitrachi ...

Ghiftui. — (cu glas stins) Mortos, cortos ... nu vorbiți cu morții ! ..

Tița. — (cu mirare) Mortos, cortos ! .. Cucoane Dumitrachi ...

Ghiftui. — Ce este ?

Tița. — (uîtându-se la dînsul spărietă) Vai de mine ! ce-ai pățit ? .. ești alb de tot !

Ghiftui. — (ștergându'si mînica, se scoală și vine în scenă). Alb ? .. se vede că m'am atins de vr'un părete ...

Tița. — (aducând degrabă oglinda de pe sobă) Păru ... păru ...

Ghiftui. — Păru ? ..

Tița. — (puindu'i oglinda sub ochii) Ean privește !

Ghiftui. (vădîndu-se) Al ... pîei drace ! cine'î ghîuju ista ?

Tița. — Cine să fie ? .. d-ta.

Ghiftui. — Eu ? .. nu se poate ... ferească Dumne-

deu! (se uită cu luare aminte, deschide gura și boldesce ochii) Cu adevărat... îmi aduc aminte... eu îs!... eată gura... eată ochii mei... (cu mare mirare) Da bine, câți ani am ședut în pivniță, de m'am făcut uncheș?...

Țița. — Moș Talpă-Lată ne-o spus tot.

Ghifțui. — Ce-o spus tot?

(Flutur, Acrostihescu și Talpă-Lată intră.)

Talpă. — Dar, cucoane Dumitrachi... nu mai ai nici o grija... Egor îi scăpat.

Ghifțui. — Scăpat?

Egor. — (deschidând trapa) Da... da... Egor scapat!... Egor *zdar*o!

Ghifțui. — (viond să se arunce pe trapă) Nu lăsați... nu lăsați... dați'î în cap... (arată pe Egor).

Talpă. — (oprind pe Ghifțui) Da nu te teme, cucoane, că 'î Egor...

Ghifțui. — Egor!

Talpă. — 'L-am ascuns eu în pivniță, pentru că te socotea înneecat.

Egor. — (eșind din trapă) A!... nime nu'î murit?... *gospodi pomilui*.

Ghifțui. — (cu sfială) Oare? ești sigur că nime nu'î murit?...

Egor. — Ha, ha, ha... cuconaș vra să rîd?

Ghifțui. — Ha, ha, ha... (rugându-se) Lasă-mă să te pipăi... ca să mă încredințaz... (îl pipăie și'î dice cu mare mulțemire) A!... mânca-te-ar moliile... că bine 'mî pare că te ved... ești sănătos? (îl ȳea de mână) Doamne! mult am mai gândit la d-ta... (în parte) De-oîu mai înneca lipoveni de ađi înainte, s'î mî diceți cuțu...

Flutur. — (viind la Ghifțui) Da bine... pe noi nu ne vedî, vere Ghifțui?...

Ghifțui. — (cu o bucurie mincunoasă) Cum nu? vîru Hagi-

Flutur și Odobașa ! . . (dându-le mâna) Ce fericire pentru mine ! . .

Flutur. — }
Acrost. — } Ce fericire !

Ghiftui. — Scumpii mei prietini . . . numai voi puteați înțelege fericirea me; și de aceea nădăjduesc că'ți bine-voi să 'mă-o faceți deplină . . .

Flutur — } Poroncește, vere Ghiftui . . . și noi sîn-
Acrost. — } tem gata . . .

Ghiftui. — (cu dragoste) Dacă 'i așa . . . tare vă potesc . . . tare vă rog să nu măi călcați nicî o dată în casa me . . .

Flutur. — }
Acrost. — } Aud ?

Ghiftui. — Și mă veți îndatora peste măsură.

Flutur — Atâta pagubă . . .

Acrostihescu. — Câtă și dobîndă !

Ghiftui. — Cât pentru d-ta, *pan* Egor, îți dăruiesc o droșcă cu doi cai, și te țieu cu luna . . .

Egor. — *Cito* ? . . A ! . . eă ? . . să fiu ear birjar . . . la ulița mare . . . cu *malerchi* ? . . A ! cuconaș, par' c'am măi înviet o dată . . . *paîdi* . . . *scari* . . .

Ghiftui. — Ba nu tocmai *scari*, că n'am să fiu singur în droșcă . . . am să fiu cu cuconița me . . .

Egor. — A . . . d-ta *niet* însurat . . .

Ghiftui. — *Niet* însurat . . . dar mă însor . . . țieu un ânger care m'o ocrotit subț aripile lui.

Toți. — Cine ? cine ?

Ghiftui. — Cine ? . . vreți s'o cunoașteți ?

SCENA XXIV.

Ceț d'inainte, Ferchezanca (întrând la cele din urmă cuvinte).

Ferchezanca. — (tare) Un ânger care 'l-o hrănit cu borș cu știr... Tița Talpă-Lată!.. ha, ha, ha!..

Egor. — (răsărind) A! Panchiț! (merge în fund, o apucă de mână ș'o aduce în fața scenei).

Ferchezanca. — Încet, măi Zahar Marojnă, că'mi rupi mâna...

Egor. — Platește la mine 200 de galbină... sau de nu... te țin amanet.

Ferchezanca. — Va! de mine! amanet la un droșcar!..

Ghiftui. — Nu te teme, cucoană dragă, că te scap eu de datoria d-tale... dar cu o condiție...

Ferchezanca. — Care?

Ghiftui. — Să întri ear în trupa teatrului național, ca să câștigi aplauzele publicului...

Ferchezanca. — (întinzând mâna lui Ghiftui) Primesc, dacă mi'î făgădui că te'î abona...

Ghiftui. — N'ai nici o îndoielă... Ei! moș Talpă-Lată... ce mai daci?... tot prost sunt?... tot mojic is...

Talpă. — (plecându-se A! cucoane... cine-o știut!... d-ta... un boier atât de... eartă-mă...

Ghiftui. — (ridând) Te ert pentru hatîrul Tiței... și tu, Tițică, fă cu mine ce'î ști de ađi înainte... îmi dau capul în mâinile tale.

Tița. — Las' pe mine, Stănică...

Ghiftui. — (cu multă mulțemire) Slavă ție Doamne!.. 'mă-o trecut urâtul... 'l-am înnecat! și din doi morți, ne-am ales amândoi vii!.. (cătră public:)

Arie francesă.

Am învîiet și 'mî pare, deû, prea bine
Că d'între morțî pe lume am eșit.
Dacă sîntețî mulțemițî ca și mine,
Dațî'mî un semn, un semn prea mult iubit :
Pan, pan, pan, pan, sê mē veselesc,
Pan, pan, pan, pan, sê vē multțemesc,
Pan, pan, pan, pan, sê mē veselesc.
Pan, pan, pan, pan, pan.

Corul.

Pan, pan, pan, pan, sê vē mulțemim,
Pan, pan, pan, pan, sê ne veselîm,
Pan, pan, pan, pan, sê ne veselîm.
Pan, pan, pan, pan, pan.

(Cortina cade).

CINEL-CINEL

P E R S O A N E :

Pitarul Sandu, boier de 50 de ani.

Smărăndița, nepoata lui.

Tincuța, vara Smărăndiței.

Florica, tânăra țerancă.

Graur, fecior boieresc din Moldova.

Dame, țeranî, țerance, lăutari.

CINEL-CINEL

CINEL-CINEL

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

improvisată pentru beneficiul săracilor.

Scena se petrece la o moșie din Valahiea, lângă hotarul Moldovei, în anul 1858.

Teatrul reprezintă o grădină frumoasă cu un boschet în mijloc; în dreapta un pavilion cu ușă pe scenă.

SCENA I.

Țărani (greblând drumurile grădinei).

Ai e și cu soare,
Ai e serbătoare.
Ha! să ne grabim
Ca să curățim
Grădina de schinuri,
Și țeara de chinuri,
Să le crească flori
De-acum pîn' în zori.

SCENA II.

Țeraniî, Sandu (eșind din pavilion).

Sandu. -- Ei! copii, ați sfârșit de curățit grădina?

Țeraniî. — Sfârșit, cocoane.

Sandu. — Să trăiți, fețiș mei! (dându-le bani) Na un bacșiș, să faceți chîef și veselie, că astăzi e serbătoarea nepoatei mele, Smărăndița.

Țeraniî. — Să trăiească coconița!

Sandu. — Amin! Haît, mergeți acum la horă și s'îmi jucați pe sdreavên.

Țeraniî. — Las' pe noi, cocoane! (esă cîntînd prin fund, în dreapta).

Azi e și cu soare,

Azi e serbătoare.

Haî să dînuim,

Să ne veselim.

Sandu. — (singur) Aoleo! ce necaz pe capul meu de cînd a venit nepoată-mea Smărăndița cu prietinile ei acilea, la moșie! N'am răgaz nici măcar un ceas!.. Ba se le aștept cu masă pînă pe la toacă; ba îmi fac casa *anocato* pînă pe la două după miezul nopții, tot cu jocuri și cu nebuniî, în cât eû, la vrista mea, am ajuns a mă face hurez!.. Acu, altă iscoadă!.. Le-a abătutără se se înbrace țărănește! Auđi! fete de boier cu fote!.. Ei! s'a trecutără cu hazu... Măcar că... de!.. ce se ȑici?.. Le prinde cămașa cu alțițe de ninune, și's frumușele cozi!.. dar *oposun! ighe-moniconu* boieresc nu eartă... Bre, bre, bre! *anapoda* 'î lumea de ađi! (intră în boschet) Eaca și gazeta lui Carcalechi. (Îea o gazetă și se pune pe canape) Ce mai ȑice? (citește puțin și începe a căsca) Frumos! frumos, dar tare mi'î

somn. (citește) Departamentul drept . . . tă . . . țîi . . . Așa . . . pre . . . cum . . . (adoarme).

SCENA III.

Sandu, Graur (viind din fund, din dreapta).

Graur. — (în cantonadă) Acasă 'i boeriu? . . bine. Las' că'l găesc eu . . . doar nu's de la Gogomănești. (viind în scenă) Eată-mă 's bun sosit în Țara muntenească, eu Graur, ficior boieresc a cuconului Tachi Păcălescule de la Odobești. Asară stăpănu meu 'mă-o ȕis: «Graure, na răvașu ista, s'el ducă peste hotar la vărul meu, cuconu Sandu; dar când îi da cu ochii de el, s'el grăești cam tare, că'i surd». Am apucat de cu noapte pe potică ș'am vinit făr' a fi întrebat de răvaș de drum, că n'am întêlnit nici țipenie de om pe margine. Ba am întêlnit un urs, dar n'avea guler galben, ș'am trecut ca în țara me! . . Ha! de-acum în casă, la boier. (se îndreaptă spre pavilion, și se oprește auzind horăitul Pitarului) Dec! . . cine hêrêe între copaci? . . A fi vr'un zăvod, poate. (se apropie de boschet) Țibă cotarlă . . . (vădând pe Sandu) Piei drace, că'i boeriu! . . Da bine-o mă duc! . . par' că 'i un hereseu. (îmitează vuetul fereșeului) Ean s'el trezesc. (încet) Cucoane, cucoane! . . Nică se clintește măcar; îi dus pe ceea lume . . . Mări, s'el chiuu la ureche. (se apropie de Sandu și strigă tare la urechialui) U . . . u . . . u! cucoane Sandule!

Sandu. — (răsărind spăriet) Ho! mă . . . nu lăsa . . . ho!

Graur. — (în parte) 'L-am trezit.

Sandu. — Ce vreî, măi hoțule? . . Ce te-a lovit d'el 'mă chiu la ureche?

Graur. — (vorbind tare în toată scena) Cucoane, am adus un răvaș de la cuconu Tachi, văr dumat.

Sandu. — Dă la Moldova? dă la vărul meu? Unde'î?

Graur. — O rămas acasă.

Sandu. — Cine? răvaşul?

Graur. — Ba, boieriu. Eaca răvaşu.

Sandu. — Adă'l astădî şi nu răcni aşa, că nu te-alungă Tatarii. (deschide răvaşu) Ean să vedem ce'mî mai scrie cabazul cel de Tachi? Ear o fi ghiduşi de-ale lui, că mai Pepelea de cât el, nici că s'a mai dat. (citeşte).

«Cu frăţească dragoste, vere Sănduc». (vorbit) Ha, ha, ha! din Sandu mă face Sănduc. Tare'î sunt drag! (citeşte) «Îţi trimit o căprioară ucisă de mine la vînat. «S'o mănâncî sănătos. Feciorul boieresc care 'ţi-o a-duce e cam fudul de-o ureche şi de ceea-l-altă. Gră-«eşte cu el tare, dacă vrei să vî înţelegeţi în vorbă».

«Al tău vîr iubitoriu, *Tachi*».

(vorbit) O căprioară! Aferim! . . tocmai de dîia Smă-rîndiţei. (tare către Graur) Unde 'î vînatul, măi?

Graur. — (în parte) Veţi, dacă 'î surd, cum răcneşte!

Sandu. — (în parte) Măi! că surd îi, sermanul! (tare) Unde'î căprioara?

Graur. — O luat-o vîtavu. (se apropie de urechea lui Sandu şi strigă) O luat-o vîtavu.

Sandu. — Bine. Grasă'î? (la urechia lui Graur) Grasă'î?

Graur. — Ca de Crăciun. De-abîe am putut o aduce.

Sandu. — Aferim! Ce mai face vîru Tachi?

Graur. — Şede.

Sandu. — Cum, şede?... bolnav în pat?

Graur. — Ba sănătos pe pat.

Sandu. — N'a dîs c'a veni acilea?

Graur. — Ba o dîs.

Sandu. — Când?

Graur. — Ieri.

Sandu. — A ȕis c'o vini ȕerȕ.

Graur. — Ba o ȕis ȕerȕ c'o vini mânȕ.

Sandu. — (ȕn parte) Ferească Dumneȕeu dȕe surȕȕ, că 'ȕȕ vatămȕ peptul.

Graur. — (ȕn parte) Am răȕuȕit cu surdu ista.

Sandu. — Sȕe spuȕ vȕeruluȕ că 'ȕ multumesc prea mult, ȕi că'l poȕtesc pe mânȕ la masă. Auȕitu-m'aȕ ?

Graur. — (ȕn parte) Eȕl ba nu.

Sandu. — (ȕn parte) N'a auȕit? (măȕ tare) Sȕe spuȕ stăpănu-tȕeu că 'ȕ multumesc ȕi că'l ...

Graur. — ȕi că'l poȕteȕȕi la masă pe mânȕ. ȕȕiȕ.

Sandu. — (măȕios) Dacă ȕȕiȕ, surdule, la ce mȕe faci sȕe ȕic dȕe douȕe orȕ ?

Graur. — (ȕn parte) Ci că euȕ ȕs surd acu. (pufneȕte de ris).

Sandu. — Ce ȕiseȕȕ ?

SCENA V.

Sandu, Graur, Florica (viȕȕd din pavilon).

Florica. — (ȕn parte) Ce-a păȕit boȕeru dȕe strigă aȕa ?

Graur. — Valeȕ ! că frumuȕică leliȕă !

Sandu. — Ce caȕȕi, Florico ? Ce vreȕ ?

Florica. — Coconȕa tȕe roagă sȕe mergȕ pȕnă sus.

Sandu. — Da ce măȕ este ?

Florica. — Vrea sȕe 'ȕȕ arăte o rochie nouă dȕe la Bucureȕȕȕ.

Sandu. — Poȕtim ! .. par' că euȕ sȕȕȕ sandra-man-dra ! mergȕȕȕd spre pavilon) Florico, poartă dȕe grijă dȕe băeatul ăla, că'ȕ străȕȕin sermanul, e moldovean.

Florica. — (cu mirare) Moldovean ?

Graur. — Moldovean, muntean, tot una 'ȕ ... tot romăȕ !

Sandu. — Tacȕ'ȕȕ cȕocul ... Florico, dă'ȕ ceva dȕe

mâncat și dă bătut, c'a fi ostenit dă p'e drum. (în parte)
Sermanu! așa dă tînăr ș'asa dă surd! Păcat! (întră în
dăvilon).

SCENA V.

Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Mă! înc'asa bujor de copilă n'am
vădut (tare) Fa, Florică!

Florica. — Ce'î?

Graur. — Ean uîță-te la mine.

Florica. — Ș'apoî ce?

Graur. — Multe sînt ca tine aici în sat?

Florica. — Unde? . . acilea?

Graur. — Ba aici.

Florica. — Ha, ha, ha. Moldoveanu draculuî!

Graur. — Fa, Florico!

Florica. — Ce mai vreî, mă?

Graur. — Ean spune'mî . . mărîtată ești?

Florica. — Ba încă nu.

Graur. — Vaî de mine! . . fată mare! . . M'am to-
pit . . mi se taie picioarele.

Florica. — Poate ți'î foame?

Graur. — Foame, dar . . Tare 'ți-ași mânca ochi-
soriî!

Florica. — Ha, ha, ha. Du-te mai bine la cămară
să'ți dea o bucată de malaiū.

Graur. — Eaca mă duc, mă duc . . . Încotro 'î că-
mara ceea?

Florica. — (arătând în culisele din dreapta) În colo.

Graur. — N'o vîd bine, fa, că 'mî-aî painjinit
ochiî . . Nu'î merge tu cu mine să 'mî-o arăți?

Florica. — Ba oiū merge . . dă ce nu?

Graur. — Hai. (în parte) Să giurî că'i Ileana Cosinzana din poveste... Când mă uît la ea, îmi trece foamea. (caută lung la Florica).

Florica. — (în parte) Bietu flecău!.. nu'i urât. (tare) Hai la malaiū.

Graur. — Fa, Florico... d'apoî mai mălăeş dulce de cât tine, unde-aşi mai găsi eu!.. Te-aşi mânca dintr'o înbucătură, pre legea me!

Florica. — (rîdînd) Şterge-te pē dinţi, bădico... Hai, vii?

Graur. — Viū, viū. (în parte) Ei! 'mî-o fript inima şi pace!

(esă amîndoi prin dreapta).

SCENA VI.

Smărăndiţa, Tincuţa şi mai multe dame

(î. brăcate ţărăneşte, esă din pavilon).

Smărăndiţa. — Ha, ha, ha. Bietul moşu-meū!.. ear s'a mînieat pē noi că ne-am înbrăcat ţărăneşte. Dice că nu se cuvine fetelor de boier să poarte haîne naţionale.

Tincuţa. — Dacă 'i *ton patera*... ruginit!

Smărăndiţa. — Vē întreb, sorioare, care haină poate să ne prindē mai bine, pē noi care sîntem romînce, de cât haîna romînească?

Tincuţa. — Las' că 'i naţională, dar e şi frumoasă şi ne scapă dē malacofuri.

Smărăndiţa. — Ştiţi ce? Hai să ne prindem ca să nu purtăm altă înbrăcăminte cât om şedea la ţeară.

Tincuţa. — Eū una aşî purta-o chîiar şi în Bucureşti, dacă aşî îndrēzni.

Smărăndița. — Primiți propunerea mea?

Toate. — Primim.

Tincuța. — Mare haz ar fi să vie câțiva cavaleri din capitalie, să ne vadă ast-fel.

Smărăndița. — Măcar de-ar sosi vr'o unul, că mie mi s'a făcut dor de ei.

Toate. — Și mie, și mie.

Smărăndița. — Țist, că ne-a auzi cine-ea.

(Două dame s'apuc de jucat volanu; altele două se primblă culegând flori).

Tincuța. — Ș'apoî?

Smărăndița. — Nu trebuie să dăm obraz cavelerilor.

Tincuța. — Ei! par' că ei nu 'și ȳeau singuri destul obraz? Dar ea spune, Smărăndiço, ce facem noi astăzi?

Smărăndița. — (căutând) Ce să mai facem oare pentru ca să se mânia moș Sandu?

Tincuța. — Asta'î lesne, că'î ȳute ca focul *ton patera*.

Smărăndița. — ȳute dar bun. Se înduplecă la tot ce vrom. Știți una, sorioare?... Haî să mergem la hora din sat ca să jucăm de ȳiua mea.

Tincuța. — Cu țeraniî?

Smărăndița. — D'apoî cum?... Ei nu's oameni ca și noi?

Toate. — Bună idee!... Haide.

Smărăndița. — Să facem *dejeuner* mai ântêî. (strigă) Florico, Florico.

SCENA VII.

Damele, Florica (alergând din fund).

Florica. — Aud, coconiță.

Smărăndița. — Spune să gătească masa și s'o aducă aci în grădină.

Florica. — Bine, coconiță. (intră în pavilion)

SCENA VIII.

Damele, Țerani (viind din fund cu buchete de flori.

Smărăndița. — Ce vuet s'aude?

Tincuța. — Vin țerani cu buchetură de flori.

Smărăndița. — Vreună să mă feliciteze de ziua mea, se vede.

Țerani.

Apl e și cu soare
Apl e serbătoare.
Eată-ne venim
Cu flori, și'ți dorim
Ani cu sănătate,
Cinci moși cu sate,
Și un bărbățel
Ca un bujorel.

Smărăndița. — (luând buchetele și împărțindu-le la dame). Oamenii buni, vă mulțumesc din toată inima, și vă rog să veniți la mine, la oră ce nevoie îți avea, că oia fi prea bucuroasă să vă fiu de ajutor.

Țerani. — Să trăești, coconiță! (se trag în fund).

Smărăndița. — Nu vă spuneam eu că țerani sunt oameni ca și noi?.. Priviți ce buchetură frumoasă ne-a aduseră.

Tincuța. — (zimbând Românu' galant din născare.

SCENA IX.

Ceț d'inainte, Graur (alergând din fund).

Graur. — Florico, Florico!... Unde-o fugit căprioara? (vădând damele, stă incremenit) Eaca mă!... Eaca, eaca!

Smărăndița. — Ce vrea flecăul ăsta?

Graur. — Ean privește, tătucă, ce de mai Florici!... Se vede că'i belșug în Țara muntenească!... (se apropie) Fa! (incepe a ride proteste) Fa!... da voi de unde-ați răsărit în calea me?

Tincuța. — (incet) Smărăndițo, mie mi'î frică.

(Damele dau semne de spaîmă).

Smărăndița. — Nu vă temeți... Ăsta'î moldoveanu care a adus căprioara dă peste hotar.

Graur. — Măi! că mândre haine aveți voi pe-ai!... Par' că sunteți tot fete de rădeși de la Cașin.

Tincuța. — Ce ȑice? ce ȑice?

Smărăndița. — El ne ȑea de țerance... Las' să ridem nițel.

Graur. — (in parte) Îs mândrulițe cozi!... Îmî vine să le-apuc la hârjoană. (tare) N'auȑiți, fa?

Smărăndița. — Ce'î bădică?

Graur. — (ride) Când mă uȑt la voi... știți?.. mă furnică prin inimă, că încă așa lighioi frumusele n'am întêlnit eă.

Toate. — (ridênd) Lighioi?.. ce'î aea?

Graur. — Multe căprioare am vênat; multe pătîr-nichî am înpușcat... D'apoî ș'asa pătîr-nichî ca voi....

Toate. — Potîr-nichî, noi?.. ha, ha, ha.

Graur. — Ba încă de cele de toamnă... Ș'asă'șî îmî vine să vă prind în laț, că, pre legea me! pe soare pot căta, dar pe voi ba! (se apoprie de dame; aceste se

trag în lături). Nu vă temeți, fa, că doar și eu sunt om pământean... sunt flăcău, și poate se'mi aleg o nevastă d'între voi.

Toate. — D'între noi? ha, ha, ha.

Graur. — Da ce!.. poate că vă veți fuduli c'un fruntaș ca mine?.. Da eu îs ficior boieresc, fa!.. Pot s'agăț și pristav, fa!.. Care din voi vre să fie pristăvoae?

Damele. — (vesele între ele) Tu, ba tu, ba tu, ba tu.

Graur. — Eî! încet, încet... Nu vă scoateți ochii de la mine, că ar fi păcat de-așa ochisorî dragălași. Trageți în sorți, și care din voi a avea parte de la Dumnezeu, m'a lua.

SCENA X.

Cei d'înainte, Florica.

Florica. — (în parte) Tot acile'i moldoveanu?

Graur. — Eaca și Florica!.. Bine c'ai vinit și tu, se tragî în sorți... Cine știe, fa?.. poate că ție 'ți-a cădea norocu. (voește s'o ție de mână)

Florica. — (lovindul peste mână) Ședî, mă. (se apropie de dame și ție încet) Masa'i gata.

Smărăndița. — Bine, bădică... dē'i lua o fată d'aci din sat, ai dē gînd s'o ducî peste hotar?

Graur. — Hai, hai!.. ba încă pe sus.

Smărăndița. — Da cum e p'acolo, pē la d-voastră?

Graur. — La Moldova? la Moldova?.. Dar n'ați auđit cînticu cel vechiū care ție :

«La Moldova cea frumoasă,
«Vîța'y dulce și voioasă!
«L'a Moldovei dulce soare,
«Cresce floare lângă floare!»

Smărăndița. — Așa o fi, bădică; d'apoî veđi că și noi avem p'aci un cântic ce ȑice:

«Dâmbovița, apă dulce,
«Cine bea nu se mai duce!»

Graur. — Nu ȑic ba, pentru că tot pămêntul românesc e un răiŭ Dumnêȑesc!... Însă la noi mai avem și alta.

Toate. — Ce?

Graur. — O veselie mare!.. O fală care a întinerit toate sufletele Românilor.

Toate. — Da ce e?

Graur. — Cum?.. n'ați aflat vestea cea neașteptată?... Corona lui Ștefan-Vodă s'o găsit!

Toate. — Unde?

Graur. — La Suceava, în mormêntu Domnului!.. Acum toată țara Moldovii se simte mândră și voioasă! Corona lui Ștefan cel mare o eșit din pămênt ca să încunune viitorul țerii!.. Alta nu se vorbește pe la noi... Ba încă este ș'un cântic!

Toate. — Îl știi?

Graur. — Care Român nu 'l știe?

Toate. — Cântă-ne'l sêl învățăm și noi, bădică.

Graur. — Bucuros... Ascultați:

CORONA MOLDOVEI.

I.

Pe a țerei noastre zare
O lumină cresce 'ncet!
Tot Românul viŭ tresare
Ca din moarte învîet!
În genunchi toți cu sfeală,
Fiți acestui bun pămênt!
Căci lumina triumfală
Esă dintr'un vechiŭ mormênt

Toți.

În genunchi toți cu sfielă,
Fiți acestui bun pământ !
Căci lumina triumfală
Ea dintr'un vechi mormânt !

II.

În acel locaș de pace,
În a morții vecinic somn,
De trei veacuri cine zace !
Stefan, bravul nostru Domn !
În genunchi toți cu sfielă,
Eată Stefan cel slăvit,
Și corona'î triumfală
Ș'al seî braț nebiruit !

Toți.

În genunchi toți cu sfielă,
Eată Stefan cel slăvit,
Și corona'î triumfală
Ș'al seî braț nebiruit !

III.

O ! coronă, ca și tine,
Noi în umbr'am fost perduți !
Varsă 'n țeară vii lumine,
Să fim lumei cunoscuți.
În picioare toți cu fală !
Saltă, saltă țeara mea !
Căci corona'î triumfală
Ear pe frunte'î va șede !

Toți.

În picioare toți cu fală !
Saltă, saltă țeara mea !
Căci corona'î triumfală
Ear pe frunte'î va șede !

Toți. — (cu entusiasm) Ura! ura! ura!

(În timp ce corul cântă, doi lachei aduc din pavilion o masă bogată, o așeață aproape de ușă și esă. Țeraniș se retrag prin fund și esă).

Graur. — (Urmărind țeraniș pînă în fund, fără a vedea masa) Haï, mergeți de-acum din sat în sat și cântați *Corona Moldovii*, ca să se bucure Româniș de-o veste așa de bună.

Florica. — (către dame, încet) Coconișe, eată masa.

Smărăndișă. — Poștim la dînsa, sorioare.

Graur. — (viind în scenă și dând cu ochiș de masă) Eaca mă!.. Ce masă împărătească!.. Pentru cine'i masa asta, fa?

Damele. — Pentru noiș.

Graur. — Pentru voi? ha, ha, ha... Mânca-v'ași de viș, că hâtre maiș sînteți!.. Da unde s'o maiș dat așa praznic pentru de-al de voi?

Smărăndișă. — Nu cređi?.. Poștim la dînsa.

Graur. — Cum?.. Eū să mă pun la masă boierească, ca să pat vr'o pacoste?.. Ba, lelișă, ba.

Smărăndișă. — Atâta pagubă dacă nu primești. Noiș n'avem teamă... Haï, sorioare, să mîncăm.

(Damele se îndreaptă spre masă).

Graur. — (căutând să le oprească) Ean și dețiș binișor, fa, și nu v'apucați de pozne, c'or da boieriș peste voiș, și în loc de bucate, iți mîncă o calcavură de cele tăărăști.

Smărăndișă. — Calcavură?.. ha, ha, ha... Ce'i aea?

(Damele se așeață înpregișurul mesei).

Graur. — Eaca, frate, că ele nu șuguesc!.. Se așeață ca la masa lor!.. Fa, nu glumiți cu dracu.

Damele. — Bune bucate!

Graur. — Șașășiș mînăncă ca d'intr'a lor!.. Mare ești Doamne!.. Înc'ășa fete obraznice...

Smărăndița. — N'auđi, flecău, cum te chămă ?

Graur. — Graur !

Smărăndița. — Dacă ești graur, „vină dă'ti mă-năncă numele fript.

Graur. — (apropiindu-se) Da ce ? .. poate c'aveți și grauri fripti ?

Smărăndița. — (arătând un talger plin) Avem ; privește aci.

Graur. — Că bine ăici ! .. Și buni's, fa ?

Smărăndița. — Dă minune . . . Viți la mașă, ori ba ?

Graur. — Oare ? .. Mări ce-atăta ! .. Ce-or păți ele, oți păți și eă . . . Curaj, Graure ! .. Eată-mă's că viu.

(Merge de se pune în capătul mesei cu dosul spre pavilion).

Tincuța. — (încet Smărăndiței) Smărăndiță, eată'ti că vine.

Smărăndița. — Las' să ridem.

Tincuța. — Dar dă ne-a vedea moș Sandu ?

Smărăndița. — A ride și el.

Graur. — Florico, tu nu mănănci ?

Florica. — Nu.

Graur. — Nu ? .. Pentru ce, sufletele ?

Florica. — Nu mi'i foame.

Graur. — Poate că te-ai săturat cu mălaiu ? .. Și eă înc'am înbucat o fêlie, dar de praznic nu mă dau în lături. (căutând pe masă) Il tătucă, ce de mai bunățăți ! .. Nică nu mai știu ce sânt, și din care capăt să încep . . . Mămăligă nu'i, nică brânză sburata ?

Smărăndița. — Ce mămăligă ? .. Na mai bine za-latină.

Graur. — Cum ai ăis ? .. slatină ? .. Adă și slatină, ce-a fi aceea.

Damele. — Vrei și sardele, și *paté-froid* și biftec ?

(fi umple talgerul).

Graur. — Vreă, vreă de toate... Puneți cole să 'mă fac un balaniș-balmuș ca la cumătra... povestea țiganului.

Tincuța. — Vrei și saleam?

Graur. — Alechim-saleam?... bucate turcești?... Cum nu?.. adă și alechim-saleam.

Smărăndița. — (dându'i un gavanoșel cu muștar) Na și dă asta că e bună.

Florica. — (ridând, în parte) Îi dă muștar coconița... Să vedem ce-a face?

Graur. — (luând gavanoșelul) Dulce'i mâncarea asta?

Smărăndița. — Dulce.

Graur. — De'i așa, am să 'nghit ca o lingură de masă, să mi se dreagă pofta. (Îea o lingură de muștar și o bagă în gură) Valeu! mămulica me, că ăute'i!.. Valeu!.. mă arde, mă arde la inimă!.. Apă, apă... Ba, nu... vin, vin.

(Damele ridând, îi întind pahare cu apă).

Damele. — Na, na.

Florica. — (dându'i un pahar cu vin) Na, bea curând. (în parte) Sermanu băeatu!

Graur. — (după ce a băut) A! m'am mai potolit!.. (cătră Smărăndița) Așa ți'i gîoaca, fa?... E'i! las' că te-oîu drege eu după masă... Cât pe ce era să'mă saie ochii din cap... Oîu fi roș ca un rac.

Smărăndița. — Lasă, Graure, că mai frumos ești așa.

Graur. — Oare?... Așa să fie, Florico?

Florica. — Par' că ești un buhai dă baltă.

Graur. — De cei ce fac bu, u, u, u, la soare? (ride).

(Toți rid cu veselie).

Smărăndița. — Ea ascultă... Na un pahar dă vin

dă Odobești... Be'l în sănătatea noastră și ne cântă ceva.

Damele. — Dar, dar ; cântă-ne ceva.

Graur. — Bucuros... Am să vă cânt un cântic din vremea lui Tata Noe care-o descoperit viea... Adă păharu'n coaci, și să trăiți la mulți ani precum doriți!.. Ascultați, și să faceți toate ca mine.

I.

Tata Noe cel bătrân
Fost-a, fost puțu de Român !
El a născut veseliea
Căci a descoperit viea !

(Bate încet cu un cuțit peste pahar deși împreună ast-fel cânticul).

Să'l slăvim,
Să'l cinstim
Tot cu vin,
Cu pelin,
Și voșos
Și frumos
Să 'nchinăm,
Să cântăm.

Toți în cor (bătând cu cuțitele în pahare

Să'l slăvim,
Să'l cinstim,
etc. etc. etc.

II.

Când potopul s'a vărsat,
Toți cei răi s'au înecat !
Vra să dică, sorioare,
Cine 'l rău de apă moare

Însă eu
Sunt bun, deeu !

Și voiesc
Să trăiesc
Bând voios
Bucuros
Vin, vin, vin
Și pelin!

Toți în cor.

Însă ei
Sunt bun, deii!
etc. etc. etc.

Graur. — (bând) Ei!.. noroc bun se dee Dumne-deu!.. și la anu cu bine!.. Să vă ved pe toate măritate tot cu flăcăi ca mine! (chiue, bea paharul pe jumătate, și rămășița o aruncă peste cap în obrazul Pitarîului Sandu ce esă din pavilion)

Sandu. — (arătându-se la ușa pavilionului) Cine urlă așa acilea? (primind paharul de vin în obraz) Carnacsî!

Damele. — (vădend pe Sandu, se scol de grabă de la masa și fug prin grădină, în culisele din stânga, în fund, strigând :) *Voila mon oncle! Sauve qui peut! Sauve qui peut!*

Graur. — Ce chiper? ce chiper?.. Stați, fa... Ce-ai pățit?

SCEMA XI.

Graur (la masă) **Sandu.**

Sandu. — Ce faci aci, hoțule?

Graur. — (în parte) Îra! boieru cel surd! Am pățit-o!

Sandu. — N'auziși ce-am spus?.. Ce faci aci?

Graur. — (tare) Fac praznic.

Sandu. — Praznic!.. Dă sufletul cui?

Graur. — De sufletu bunicăi.

Sandu. — Te-oîŭ bunici eŭ acuș, obraznicule... Aŭdî! sê mē boteze cu vin din cap pēn' în picere!.. dē bine ce m'am schimbat...

Graur. — (sculându-se) Apoî dă, cucoane... vina me 'î? Țērancele dumnitale m'o scos din minte

Sandu. — Care țērance?

Graur. — Cele care-o fugit strigând: chiper, chiper, când te-o zărit. Ele 'mî-o ȑis că fac praznic, și m'o poftit.

Sandu. — (în parte) Ear vr'o nebunie dē-a Smărândiței! Ei! s'a întrecutără cu gluma!

Graur. — (în parte) Oare ce bodogănește surdu?

Sandu. — Aî noroc, sermane, dē ce aî noroc... că almintirea aî mânca un praznic dē la mine, dē 'l-aî pomeni căte ȑile-aî avea... Haît, cară-te dē p'a-cile, și sē nu tē maî vēd.

Graur. — Eaca mē car, boierîule. (în parte) Pēcat de copile că le las cu lacrimile pē obraz.

(Doî lacheî vin de rîdică masa).

Sandu. — Căratu-te-aî aȑî?

Graur. — Cărat, cărat (în parte) surdule!

Sandu. — Ce-aî ȑis?

Graur. — (cât se poate de tare) Cărat, cărat! (se depărtează prin fund, în dreapta, și esă).

Sandu. — (singur) Măî!.. că obraznic român!.. D'apoî și Smărândița!.. sē se puîe la masă c'un mo-jic!.. *to parecsilose!*.. Am s'o ocăresc... Aoleo! că'mî curge vinu pin sîn. Trebue ear sē merg ca sē'mî schimb rufele, că m'a lovi un guturaîŭ. (merge spre pavilion) Bre! bre!.. *anapodos cosmos!* (esă).

SCENA XII.

Florica (viind pe gânduri din stânga).

Sermanu bîetu Graur!.. Ce-a fi pățit el oare cu boîeru?... Să fi mâncat 'o bătaie?... Păcat de-aşa flecău, că mare hâtru'î şi p'e plac!.. Eă, una, ştiu că dă cînd a venit moldoveanu, par' că nu mi's minţile acasă. Îmî vine tot s'e oftez!.. m'a lovit doru!

Un dor ascuns în al meu sin
Zace plîngînd, suferitor.
Ah! cum s'e fac şi s'e alin
Plînsul amar aceluî dor!

Ce vreă? nu ştiu!.. Pentru-al meu chin
Nimic nu e mîngăitor.
Ah! cum s'e fac şi s'e alin
Chinul cumplit aceluî dor!

Cîmpu 'nflorit, cerul senin
În peptu'mî nasc tăinic fior.
Ah! cum s'e fac şi s'e alin
Ne înpăcarea-aceluî dor!

O! de-aşî putea cu-al meu suspin
În cerul 'nalt voios s'e sbor,
Numaî atunci aş sci s'alın
Suspînul trist aceluî dor!

SCENA XIII.

Florica, Graur (arătîndu-se după boschet).

Graur. — Eaca Florica. Pst, pst.

Florica. — (tresărînd) Cine'î?

Graur. — Florico, fa.

Florica. — Tu eşî, Graur?

Graur. — Eă.

Florica. — Da n'ai plecat încă d'aci?

Graur. — Nu, fa, că nu pot... 'Mă-ai făcut farmică... Unde 'i boeriu?

Florica. — S'a dus în casă.

Graur. — Ducă-s'ar ca ciocârlea, că mare matuf îi!

Florica. — Poate că ți-a bătut, neiculiță?

Graur. — Ba nu, dar cât pe ce era să vęd pe dracu.

Florica. — (apropiindu-se de Graur) Bietu Graur!

Graur. — Ci că 'l-am botezat cu vin!.. D'apoi și el ce-avea să vie tocmai la mijlocu praznicului?... N'am apucat măcar să 'nghit o bucățică de *slatină* și de *alechim*... Am rămas flămënd. . Unde's celelalte fete?

Florica. — S'a ascunseră pin grădină.

Graur. — Așa li ce cade dacă nu m'o ascultat și s'o apucat să mănânce masa boierească, masa străină.

Florica. — Ce fel, străină?... Era... masa lor.

Graur. — A lor?... Cum, Doamne eartă-mă!.. așa mănâncă țerancele pe la voi?

Florica. — Da ți 'nșeli, sermane, că ele nu's țerance.

Graur. — Țerance, rădeșițe... tot una'i.

Florica. — Nică rădeșițe, cum le ȑiceți pe la voi.

Graur. — Măcar vătăjițe să fie, tot nu se cuvinea...

Florica. — Nică vătăjițe.

Graur. — De!.. că n'or fi cu toate privighitorice, de și aă glas de privighitoră.

Florica. — Ba 's chăar cocoane.

Graur. — Cucoane? cucoane!.. Pușche pe limbă'ți!.. Cucoane, ele?

Florica. — Mai așa!.. Nepoata boeriului, coconița

Smărăndița, cu prietinile ei, s'a îmbrăcată rădă ași dimineată în haine țărănești.

Graur. — Pentru ce?

Florica. — Știu eu?

Graur. — Poate ca s'e'mi placă mie?.. Ha, ha, ha, ha!.. Care vra să ȑică, m'am hârjonit cu cucoane, eu?.. am mâncat la masă cu cucoane?.. I! mămulica me, căci n'am știut una ca asta?

Florica. — Și ce făcea?

Graur. — Ce făceam?.. Le sêrutam pe toate... înalte se pot ȑice și eu c'am sêrutat obraz de cucoană în vieța me.

Florica. — Cum? ȑeu?.. ai fi îndrêznit?

Graur. — Eaca!.. ba 'mî-ar fi fost rușine poate cu niște țêrance de sama me?.. Dacă pe tine, Florico, de-așî vra să te sêrut, nici că te-așî mai întrebă.

Florica. — Ba ȑeu?

Graur. — Dec! Nu cumva te-ai fasoli poate?

Florica. — Mai știi?

Graur. — E, e, e! Nu mă face, că eu acuș cerc.

Florica. — Ean cearcă, să veȑi.

Graur. — Așa ȑi'i povestea, fa? Apoî așteaptă.
se răpede s'o sêrute).

Florica. — (fugînd) Prinde, dacă poți.

(Florica aleargă înprejurul boschetului; Graur o alungă).

Graur. — Măi, că sprintină căprioară!

Florica. — Sborî, Graure, sborî.

Graur. — Las' că'i videa tu dacă te-oiu prinde.

Florica. — Hîș, pasere, hîș.

(În fund, în stînga se ivesc damele. Florica aleargă de se ascunde după ele. Graur se opresce).

SCENA XIV.

Damele, Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Eaca cucoanele!**Smărăndița.** — Ce este de alergați așa?**Florica.** — Ea, nebunu ăl de Graur vrea să mă prindă.**Graur.** — Ne găucam de-a Baba-oarba. (în parte) Să mă fac că nu știu de's cucoane, orî ba?**Smărăndița.** — Dă-a Baba-oarba?**Graur.** — Știți ce, fa?... Haî să ne găucăm cu toți de-a Baba-oarba ca să rîdem.**Toate.** — Noî, cu tine?**Graur.** — Voi, cu mine, d'apoî cum?... Eû 'mî-oîu lega ochii, și pe care oîu prinde o, oîu sêruta-o ș'oîu lua-o de nevastă. (în parte) Mare minune-ar fi să prind o cuconiță.**Smărăndița.** — (încet cătră prietenele ei) Ce ne pasă?... Haî să ne jucăm.**Graur.** — Ei! vreți?**Smărăndița.** — Vrem. (dând o batistă Floricăi) Na, Florico, leagă'î ochii.**Florica.** — Vină 'ncoa, Graure. (îi leagă ochii strins).**Graur.** — Eată-mă's. (încet Floricăi) Nu strînge tare, Florico... doar oîu prinde-o duduică.**Florica.** — Degrabă 'ți-a fi?... Ea așa.**Graur.** — Valeû! că'mî plesnesc ochii!.. Gata sînteți?**Toate.** — Gata.**Graur.** — Cruce-agiută!.. Să te vîd, Graure, băete!.. acu s'mî vînezî cum se cade.

(Damele se pun în rînd de lângă Graur și'l gîdile pe la nas și pe la urechi cu paie).

Graur. — (căutând cu brațele întinse).

Baba, Baba-oarba . . .
Unde 'mă este roaba ?
Brațele se 'ntind
Roaba s'o cuprind.

(Apărându-se ca de musce) Hîș muscă . . . nu mă gâdili la urechi!

Damele (alergând vesele înpregătur).

Roaba dacă 'i prinde,
Capul ți 'i aprinde.
Roaba 'i ică, colea,
Îea-te după ea !

(Împreună

Graur.

Baba, Baba-oarba . . . etc.

Damele.

Roaba dacă 'i prinde, etc.

Graur. — Cine mă gâdile pe la nas ? (strănută) Să 'mi fie de bine !

(Sandu se arată la ușa pavilionului. Damele cum îl zăresc dic :) *Voilà l'oncle, fuyons vite*, (și se fac nevădute pe furiș în stînga).

SCENA XV.

Graur, Sandu.

Sandu. — (pe pragul ușei, în parte) Asta 'i dă-a treia oară că mă schimb astăzi. (se coboară în scenă).

Graur. — (îndreptându-se spre Sandu) Baba, Baba-oarba . . .

(puind mâna pe Sandu) Na că te-am prins. De-acum ești a me ș'am să te sêrut. (sêrută pe Sandu cu foc).

Sandu. — (luptându-se Măi, șești binisor.

Graur. — Ba te sêrut. (ear îl sêrută).

Sandu. — Măi, hoțule! ai nebunit? (smucesce batista de pe ochii lui Graur).

Graur. — (spăriet, în parte Va! de mine!!... ear surdu?

Sandu. — (în parte) Ce'mi vêdura ochii?... ear surdu! (tare) Măi, têlharule, nu 'ți-am poruncit o dată să lipsești dê-acilea?

Graur. — Ba 'mî-a! poruncit, cucoane; d'apo! veđi... așa 'i păcatu când se leagă de român.

Sandu. — Ce đic!?

Graur. — (în parte) Tot n'o auđit! (tare) Păcatu!

Sandu. — Ce păcat, măi?

Graur. — Sê veđi, d-ta... Când plecasem ca să mă întorc acasă, îmi scoate dracu în cale un cărd de fete.

Sandu. — E! ș'apo!

Graur. — Apo!... dă! Fetele 's cu ochi de șerpe! Ele m'o fermecat și m'o oprit ca să ne gîucăm înpreună de-a Baba oarba.

Sandu. — Dê-a Baba?...

Graur. — (la urechea lui Sandu) Oarba!

Sandu. — Carnacs! (în parte) Tot nebuni! dê a Smă-rânditei și dê-a prietenilor ei!... Las' că le-o!u juca-o e! bună, dacă 'i așa.

Graur. — (în parte, cu grijă) Oare ce mormăește?

Sandu. — Spune'mi, măi, cum te a îndemnată fetele la joacă?

Graur. — Eaca cum. Se vede că le-am picat tronc, la inimă, și pentru ca să nu'și scoată ochii de la mine s'o prins între ele așa: care 'mî-a cădea la mână, în gîoc, pe-aceea s'o ie! de nevastă.

Sandu. -- Aşa ?

Graur. -- Aşa.

Sandu. -- Şi tu vrei să te 'nsorî ?

Graur -- (ruşinos) Cum nu, cucoane?.. Aşa copile curăţele şi mândruliţe unde se mai găesc!

Sandu. -- Dar care din ele îţi place ţie mai mult ?

Graur. -- Apoi, dă !.. Ştiu eu, cucoane?.. Toate 'mă sînt pe plac.

Sandu. -- (rîdînd) Auî, hoţu !.. Ei, bine ; eu îţi dau voie s'alegi p'e care 'î vrea tu.

Graur. -- Oare?.. Nu mă ţei în rîs, cucoane ?

Sandu. -- Nu, nicî d'e cum. Tu seamenî a fi fecîor d'e oameni.

Graur. -- Dar, cucoane. Tată-meu îî vierîu, şi eu sînt ficîor boîeresc.

Graur. -- Ce le trebuie mai mult fetelor ? (în parte). Am s'e le dau o spaîmă sănătoasă nebunelor alea.

Graur. -- (în parte) Când s'e mă 'nsor c'o duduca, s'e mă fac şi eu duducl :.. Valeu, mămulica me !.. Ce-aî mai rîde !

Sandu. -- Ei ! te-aî hotărît ?

Graur. -- Haî, haî.

Sandu. -- Prea bine. (strigă) Neculae !

(întă un lacheu).

Graur. -- Neculai.

Sandu. -- Du-te d'e chîamă preotul din sat, şi adună toî săteniî acilea 'n grădină.

(lacheul iese).

Graur. -- (în parte) Se vede că nu'î glumă... Vra surdu s'e mă boîerească cu tot d'inadinsu.

(Damele se ivesc în fund, primblându-se p'între copaci).

Sandu. -- Da oare unde's tetele ? (zărîndu-le) A ! ea-tă-le. (mergînd spre ele) Ean veniî încoa, fetelor, că am s'e v'e spun o veste mare.

SCENA XVI.

Graur, Sandu, Smărăndița, Tincuța, Florica,
Damele.

Damele. — (alergând) Ce veste ? ce veste ?

Sandu. — (în mijlocul lor) 'Mă-mărturisit Graur că 'l-ați îndrăgit cu toatele.

Damele. — Noii ? .. Ha, ha, ha.

Sandu. — Dar, voi ! .. și că sînteți în stare să vă scoateți ochii pentru dînsul... Fiind însă că nu se poate să vă măritați toate cu el, am hotărît ca el să aleagă d'între voi pe care 'l-a plăcea și s'o iea.

Smărăndița. — (încet) Glumești, moșule ?

Sandu. — (încet) Ba nici gîndesc... Ați vroit să vă țerăniți ; ați mâncat la masă cu țeranii ; v'ați jucat dă-a Baba oarba cu țeranii... Nu vă rămâne de cât să vă măriți cu țeranii. Ș'asași am poruncit să vie preotul din sat ca să facă chiar acum nunta.

Tincuța. — (spărietă) Auzi, Smărăndiço ?

Smărăndița. — Aud, însă nu'mi vine-a crede...

Damele. — (între ele, de o parte) Eu nu vreau să mă mărit cu Graur.

Smărăndița. — Nici eu.

Graur. — (în parte) Ean veți-le cum se sfădesc de la mine !

Sandu. — Haî, Graure, alege din copile pe care 'ți-a veni la socoteală, și s'ei fie de noroc. Eu îți dau destre o păreche de juncanî și o vacă.

Graur. — (în parte) Pe care să aleg oare ? .. Toate 'mî sînt pe plac ! .. ș'apoî de-oîu alege pe una, s'or mărni cele-lalte, mititele !

Sandu. — Ei ! .. te hotărești adî ? .. Spune, pe care fată vreaî ? Eaca și satul vine ca să fie față la cununia ta.

(Țeraniî întră în scenă .

Damele. — (între ele foarte îngrijite) Se trece cu gluma, moș Sandu. — Mie 'mî vine-a plînge. — Asta nu 'î de suferit.

Sandu. — (în parte) Ean veđi-le cât sînt de spări-eate!... Lasă, lasă! le-oîŭ învęța eŭ sę'sî uîte *ighe-moniconu* boîeresc. (tare) Dă, Graure, fii cu inimă, că fetele 's dę soîŭ.

Graur. — Cred și eŭ: dar așî vrea s'aleg, și nu știŭ, că 's toate una măi dihaî de cât alta... Ean sę le privesc și sę le cercetez măi de-aproape.

(Se apropie de dame și le privesce cu de amăruntul).

Damele. — (trăgęndu-se îndărăt) Sę ne cerceteze!

Graur. — Nu vę temeți, fa, că doar n'am sę vę mănânc.

Sandu. — Ei!... 'ți-aî pus ochiul pę vr'o una?

Graur. — (ostând) Cu greŭ, cucoane... Dar știî ce?.. eŭ oîŭ ȑice o cimilitură, și care din ele a gâci-o măi ântêi, aceea sę fie a me. Te primești?

Sandu. — Întreabă-le pę ele dacă primesc?

Graur. — Vę primiți, fa?

Smărăndița. — (încet cătră dame) Am scăpat! (lui Graur) Primim.

Sandu — (cu mirare, în parte) *Chirie eleison!*.. ele primesc!

Graur. — Ei! dar ascultați și gâciți:

«Douę stelute cu rađe line

«Lăsat-a cerul plin de lumine

«Și pe-a ta frunte ele-aŭ căđut...

«Gâci, drăguliță, că le sęrut.

(vorbind) Gâcit-ați ce's stelutele cele douę?

Damele. — Ba nu.

Florica.

«Eă 'ŭ oŭă r spunde precum tu vreŭ;
«Două stelu e s nt *ochii mei*.

Damele. — (cu bucurie) Bravo, Florico!.. A g cit Florica!.. Ea să se mărite cu Graur.

Graur. — Mai staŭ, mai staŭ; nu vă gr biŭ, că mai am o cimilitură.

«O ve i  nchis  rumenă floare;
«Cum se deschide ve i l crist oare.
« n a ta fa   ea s'a născut...
«G c , dr guli  , că o s rut.

(vorbind) G cit-aŭ ce'  floarea cea rumenă?

Damele. — Ba nu, ba nu.

Florica.

«Cimilitura nu'  este grea:
«Rumena floare e *gura mea*.

Graur. — Tocmai!.. Tu ai g cit, Florico, tu a me să fi de-acu.

Damele. — ( ntre ele cu bucurie) A! ne-a scăpat Florica.

Sm r ndi a. — D  vreme ce Florica are să a b  parte d  tine, Graure, noi cu toatele  i facem o zestre d  200 d  galbenă.

Graur. — (sărind în sus) Ura!.. s  tr iŭ... ura!

Florica. — Cuconiță, d 'm  vo e să primesc numai pe jumătate din  estre; ear cea l-altă jumătate s'o daŭ în folosul s racilor.

Graur. — (nebun) Ura!.. s  trăiească Florica!

Sandu. — Aferim copila mea!.. Fapta asta ' -ar fi d  noroc; c c  cine dă la săracă, e bun la Dumnezeu! (cătră s ten ) M !..  iceŭ lăutarilor să sune o horă, că să jucăm cu toŭi la nunta Floricăi.

Toți. — Hora, hora!

Graur. — La gîoc, voînicește, că eă voă cînta o horă de la Moldova.

(Toți se prind în horă. — Graur cîntă).

I.

Ha! în horă de'î juca,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Că eă sufletul 'țî-oă da,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Tu ești mândră la privit,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Eă, voînîc, bun de iubit,
 Lelișo, lelișo, fa!

II.

Lelișo de la Măntenî,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Trecî cole, la Moldovenî,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Să ne prindem soțiorî,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Și să fim ca doi bujorî,
 Lelișo, lelișo, fa!

III.

Peară dracul d'între noi,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Să fim una amêndoă,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Tot un trup ș'un sufletel,
 Lelișo, lelișo, fa!
 Uniț ca Cinel-Cinel,
 Lelișo, lelișo, fa!

(Cortina cade).

RUSALIILE

PERSOANE :

Domnul Ionus **Galuscus**, vechilul moșiei
și profesorul școalei din sat.

Tachi **Răsvrătescu**, sub-prefect.

Toader **Buimăcilă**, vornic de sat.

Susana, nevasta lui Toader.

Vasile **Veveriță**, fruntaș.

Gheorghe a Săftei, țăran.

Un jandarm.

Catrina, țărană, țărance.

RUSALIILE

RUSALIILE

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, în satul lui Cremine, la anul 1860.

Teatrul reprezintă piața satului. În stânga casa lui Toader cu ușă, fereastă și prispă pe scenă. În dreapta zaplazul casei boieresci, cu porțiță. În mijlocul scenei o fântână între copaci. În fund crîșma; deasupra uzei este scris: *Otel pentru nobili. Această crîșmă a fost zidită în anul mîntuirii 1858 de boierul Paharnic Cremine.*

SCENA I.

Susana (torcînd pe prispă)

Toarce, leleo, toarce, toarce
Pîn' ce badea s'a întoarce.
Va! fuforul mi 'l-am tors
Și bădica nu s'a 'ntors!

Adică, ferească Dumnezeu pe-o fimecă să se mărite cu vornicu satului, că nu mai are parte de bărbat! Eaca ei, de-o săptămână de când m'am cununat cu Toadir Buimăcilă, care 'i vornic aici în satul lui Cre-

mine, trăesc ca ș'o vėdană; nu vėd pe soțu meū cu dılele și cu noptile!.. (oftează) Sėrmanu! a agıuns de clacă de cānd cu prefăceturile aeste nouė.

SCENA II.

Susana, Țerance (mergēnd la fōntānă cu cofe).

Țerancele.

La fōntāna d'ıntre florı
Fetele se duc ın zorı
Sė 'șı umple cofıtile
Sė 'șı scalde gurițle.

La puțul fārtatuluı
Merg babele satuluı,
Merg, sārınd ca ılelele,
Sė 'șı scalde sbērcellele

O țerancă. — Buna ȓıua, Catrină.

Catrina. — Mulțēmim d-tale, lele Safto.

Āntēia. — Ce 'ȓı maı face bărbatu?

Catrina. — O eșit la boıeresc cu noaptea 'n cap.

Āntēia. — Adevėrat oare sė fie, lelică, c'o sė se rıdice boıerescu?

Catrina. — Dumneȓeu știe! dar de-o bucată de vreme 'n coacı, Romāniı noștri s'o amețit de cap, par' cā 'ı o umflat Rusaliile.

Āntēia. — Maı știi pėcatu? De cāt-va timp urlă cāniı toată noaptea 'n sat.

Catrina. — Or fi zārınd vr'un duh necurat pi 'n-tuneric.

Toate. — (făcēdu'șı cruce) Ferească sfıntu!

Catrina. — (apropiındu-se de Susana) Fa, Susană, da ce șėȓı așa dusă pe gāndurı?

Susana. — Duc doru lui Toader, lele Catrino.

Catrina. — Vai de mine!.. de-abia însurat ș'o și uitat cărărușa casăi?

Susana. — Apoi de când poroncile aeste nouă care curg pe nică, pe ceas, nu mai are cap omu să 'și mai vadă bordeiul. Când îi la sub-prefecătură, când la cășărie...

Catrina. — La cășărie?.. la stână?

Susana. — Ba nu, fa, la sameșu cel cu cășăriea. Ea păcate!

Catrina. — Și tu rămâi cuc pe prispa casăi.

Susana. — Și torc pen' ce nu mai ved bine; dar voi?

Catrina. — Noi? Nu mai înțelegem ce-o pățit oaminiș noștri, că nu mai sînt ca mai 'nainte veniți de-acasă. Spun lucruri de pe ceea lume. Mai ieri, bărbatu meu era cu chîef și se lăuda, că 'mî-o cumpăra malote de coventie. Ce să fie aceea, Susano?

Susana. — Ci că 'i o materie țesută nu știu unde... în doi perî.

(Se aud chiote și lăutari în crăsmă).

Catrina. — Ean audî hoții de bărbați cum se veselesc făr' de noi. Știți una, fa?

Toate. — Ce, lele Catrino?

Catrina. — Hai să ne 'ntoarcem pe-acasă și să ne facem bolnave, ca să nu găscă ei de mîncat când s'or întoarce de la crăsmă.

O țerancă. — Dar dac' om păți vr'o șotie?

Catrina. — Șotie? să nu 'i împingă păcatu, c'or da peste Rusaliil! Haide, haide.

Țerancele (eșind).

Ard'î focul de bărbați!
Să 'i lăsăm ađî nemîncăți.
De nimică nu ne pasă,
Că sîntem stăpâne 'n casă.

SCENA III.

Susana, Toader.

Susana. — Haide, hai; par' că le vĕd cum or sĕ mănânce păpara... Le-o întrat și lor gărgăunĭ în cap.
(Se pune ear pe prispă și toarce).

(cântă).

Toderică, Toderel,
Mare mult 'mĭ-e dor de el!

Toader. — (eșind din crâșmă, se opresce pe prag). Măi, eșĭți ađi la boĭeresc, orĭ ba?.. Ba?.. faceți cum vreți. Sĕ nu ȑiceți că nu v'am dat de știre. Voi ĭți ĭnpărți cu dracu ce-a fi de ĭnpărțit.

Susana. — Toadire, Toadire.

Toader. — (viind în scenă) Aud, Susănică.

Susana. — Da ce măi este?

Toader. — Apoĭ ce sĕ fie, dragă nevastă? Ĭi că, de când o vinit pe moșie vechilu ist nou, cuconu Ion Gălușcă, dascalu satuluĭ; de când le vorbește sătenilor tot din carte, și le spune că 's strănepoți de ĭmpĕrați, că se trag din Troĭan, țĕraniĭ o luat-o de bună... Dacă 'i ĭndemnĭ la lucru, ĭți rĕspund riđĕnd că ĭmpĕrațiĭ nu lucrează.

Susana. — Dar' ce fac, ca sĕ 'și hrănească copiiĭ?

Toader. — Ș'apoĭ nu 'i destul atâta. O măi vinit și d-nu Răsvrătescu, sub-prefectu, și le-o poroncit ca sĕ nu măi asculte de nime de cât numai de dĭnsu, ș'acum dacă strĭg în sat: Hai la culesu popușoiuluĭ, mă!.. eĭ ĭmĭ rĕspund: du-te draculuĭ pomană, mă!

Susana. — Care vra sĕ ȑică satu ista 'i bine numit satu luĭ Cremine?

Toader. — Bine; și eĭ vornic de haĭmana.

Susana. — Mări, omule, ce nu te lepezi și tu de belea cea de vornicie, bat'o pêrdalnicu!

Toader. — Cum nu m'aș lepêda de dînsa, ca de Satana, pécatele mele! dar apoi știî povestea țiganului cu ursu din pădure: Săriți, oamini bunî, c'am prins ursu! — Adu'l în coaci, țigane, dacă 'l-ai prins! — 'L-ași aduce, frățico, dar nu mă lasă din labe, dihaniea!

Susana. — (cu dragoste) Sërmanu bîetu bărbătel!

Toader. — Că, ȑeă, sînt de jălit! M'am buimăcit de istov de-o bucată de vreme. Nu 'î ȑi lăsată de Dumneȑeă în care se nu cadă căte-o poroncă, cînd cu coroierîu, cînd cu teleaga dracului.

Susana. — Care teleaga dracului?

Toader. — Cea pe sîrmă, pin vîzduh. Ș'apoi ce poronci! scrise în limba păserească... numai cîoarê se le 'nȑelegê! Noroc de mine că mi le tălmăcește în românește domnu Ion Gălușcă, care 'î dobă de carte.

Susana. -- Dar', par' că și el grăește cam de peste deal.

Toader. — Apoi dă, ce se 'î faci! O învățat carte la Brașov.

Susana. — De-aceea vorbește brașovenește?

Toader. — Nu știu, că eu nu 'l înȑeleg. Dar se vede, nevastă, altă bele! Mai dîunăȑi vine jăndaru c'o hărtie în care se poroncea se sêrbăm cu solenitate ȑiua onomastică a lui sfîntu... nu știu care. Las' că sosise poronca a triea ȑi după sêrbătoare, d'apoi ne-am dus vr'o trii oamini la târg ca se cumpêrăm solenitate și mastic... Mastic am găsit la băcălie, dar solenitate, mîanca-o-ar cine-o iscodit-o! n'am putut găsi nici mîcar la spiȑerie; ne-am pierdut numai ȑiua digeaba.

Susana. — Și cum aȑi făcut?

Toader. — Am trimes masticu la Isprăvnicie ca să'l ducă la Eș.

Susana. — Da bine, bărbate, din toate satele o cerut mastic?

Toader. — Din toate, pe cât am aușit.

Susana. — Și oare ce-or să facă boerii cu-atâta mastic?

Toader. — Spunea vătăvu de la Pepeleni, c'aș să prunduească cu el soșelele cele nouă.

Susana. — Pare c'o mai vinit o hârtie și aș di-mineată?

Toader. — O vinit, da. Ci că să ne-apucăm de durat o casă comunală. D-nu Gălușcă ne-o vorbit un ceas întreg de constituți... una, de covenți... una, fac două; de Patrie, de amoare...

Susana. — Ce moare, bărbate?

Toader. — Poate că moare de curechiu, fiind că s'apropie postu.

Susana. — Bine, dar ce-are a face?..

Toader. — El o fi știind, că ne-o mai spus să fim de aș înainte cetățeni.

Susana. — Cum, cetățeni? să vă 'nchidă la cetate?

Toader. — Dracu să 'i discurge! (scapă jos condicile ce ține subsoară).

Susana. — Da aeste ce sânt, Toadire?

Toader. — Condiți de însemnat toți trecătorii pin sat; tabloane de găște, rățe, puș de găină, ouă, toate! Ci că 's potrocale de recesemință.

Susana. — Elei! bărbate, leagă vornicia de gard, că eu nu mai am parte de tine, și 'ți duc doru.

Toader. — D'apoă eu, nevăstuică dragă? Când ai ști cum mă trage inima la căsuța me, lângă sufletețu meu ist drăgălaș, că mi'i și grijă să te tot las singură, Susano.

Susana. — De ce, Todirel?

Toader. — De ce? pentru că eşti tinerică, mândrulică; ai vin' 'ncoaci.

Susana. — (îl împinge ridicând) Eaca vorbă? nu cum-va mi'î şi teme acu?

Toader. — Ba, deă, nu 'ţi face cruce. Om sînt şi eă, şi 'mă eşti drăguţă, foc.

Susana.

Aşa se trăesc?

Toader.

Aşa se trăesc!

Susana.

Că tu mă iubesc?

Toader.

Că eă te iubesc!

Susana.

Şi, deă, nu glumesc?

Toader.

Şi deă, de glumesc!

Susana.

Aşa se trăesc?

Toader.

Aşa se trăesc!

(împreună)

Susana.

Ah! ce dulce foc
În suflet simțesc!
Nu pot sta pe loc,
Așa se trădesc!

Toader.

Ah! ce mare foc
În suflet simțesc!
Mă topesc pe loc
Așa se trădesc!

Toader. — (căutând înapoi) Susano...**Susana.** — Ce 'i, bărbățele?**Toader.** — Nu mă'î lăsa să mă 'nfrupt c'o sêrutare?**Susana.** — Ba te-o'î lăsa, Todirică, că doar nu sîntem în post.**Toader.** — (ștergându-și buzele) Drăguțița me... când voiesc s'o sêrute, întră jandarmul).

SCENA IV.

Toader, Susana, Jandarmul (între prin fund, în dreapta).**Jandarmul.** — Bade Toadire.**Toader.** — Tronc!.. Ce 'i jandarule?**Jandarmul.** — O hârtie de la sub-prefectură. Na-
'î-o (esă).**Toader.** — Ear o buleandă de hârtie? Măi, măi, măi! N'are cap cineva să'și sêrute nevasta. Să videm ce măi scrie?**Susana.** — Da tu știi să cetești, Todirică?**Toader.** — Ba cât hăciu. Mă duc la domnu Gălușcă să 'mî-o tîlnăcească.**Susana.** — Stăi pe loc, că eată'l.

SCENA V.

Toader, Susana, Galuscus (esă din casa boierească,
cîntînd o gazetă.)**Galuscus.** — Admirabil! Redactorul acestuî diar,

a bine meritat de la Patrie! El critică tot, fie bun, fie reu... Admirabil!

Toader. — Domnule Gălușcă.

Galuscus. — Pe mine mă chîemî, Teodore?

Toader. — Așa, domnule Galușcă; te-ași ruga...

Galuscus. — Faci eroare, amice. Eă mă numesc din străbună Galuscus, nu Gălușcă. Sunt Roman din Dacia Transcarpatină și mă cobor dintr'un general Roman ce a ținut resbel cu Gaulia pe timpul lui Cezar, din care motiv el a fost supranumit Galuscus de Senatul Romei. În consecință bine voesce, amice, a nu me porecli Gălușcă, mai cu sémă că nu pot suferi găluscele... nu'mî priesc.

Toader. — Fie ș'așa, cucoane Gălușcă.

Galuscus. — Ear cucoane? V'am spus la toți aice, de când mă aflu ca profesor în sat, se nu'mî mai ȕiceți cucoane, pentru că astăȕi nu mai esist boeriî, nu mai sunt boeri. ȕi 'mî frate Galuscus, fiind că toți Romaniî sunt frați.

Toader. — 'ȕi-ași ȕice frate, cucoane, d'apoî nu'î obiceiă de ast-fel pe la noi. Numai călugăriî își ȕic frați.

Galuscus. — Bine; dacă usul nu eartă, ȕi 'mî domnule. Acest cuvânt e latin, și ascendinȕii nostriî, precum sciî Teodore, eraă de viȕă latină. Strămoșul meă, generalul Galuscus, care era ver primare cu Trifonius Petringelus și cu nu mai puȕin celebrul Roman Bostanus Coptus, ce se rudea cu oficiliatul și mult sapientul Cortofilus Cesarus Craescus...

Toader. — Ean las', domnule, cartosele și bostaniî de-oparte și m'ascultă...

Galuscus. — Fie; acum că 'ȕi-am dat explicăȕiunile necesariî, spune, ce voesci?

Toader. — Te-ași ruga, dacă nu 'ȕi-ar fi cu supărare, se'mî cetești poronca asta de la sub-prefecătură.

Galuscus. — Ai primit ear vr'un ordin?

Toader. — Ba nu, o poroncă.

Galuscus. — Cum ai ȕis? O poroncă? Reu pronunȕi, frate; debe se ȕici uă poroncă.

Susana. — E trăsнит ca leuca, pe legea me! ha, ha, ha.

Galuscus. — Cine rîde? o femeie?

Susana. — Ba nu, domnule, uă femeie.

Galuscus — (zimbînd) A! bela Suzană?... Doamna mea, primesce asigurăciunea înaltei mele considerăciuni cu care am onoare a fi a domniei voastre devotat serb.

Susana. — (în parte) Ean auȕi'l acu, ci că vre să fie cerb (îfde și se așeadă torcînd pe prispă).

Toader. — Nu te potrive, domnule, și cetește'mi poronca; poate că'i grabnică.

Galuscus. — Consimt cu plăcere; adă. (îca hărtiea și citește de o parte) «Se ordonă vornicului din satul Cre-
«mine, ca îndată să scoată toȕi sătenii și să'i pornească
«la căratul lemnului necesariu pentru casa de arest ce
«este a să dura în acest sat. Orî-ce lucru ar avea de
«făcut locuitorii, fie a lor, fie a proprietarului, il
«vor părăsi pe loc, pentru ca să grăbească căratul
«materalului menȕionat. Subsemnat Răsvrătescu, sub-
«prefect». (în pare). Acest ordin e arbitrar! e uă mesură
despotică, uă... uă... uă idee monstruosă!.. Toc-
mai acum când e timpul de strins pânea de pe câmp,
se o lase ca se putreȕească, pentru ce? pentru con-
struirea unei temniȕi... O! înteleg; asta provine din
inimiciȕiunea lui Răsvrătescu. El vrea se me ruineze,
fiind că opiniunile noastre politice sunt contrarii. Ce
este de făcut?... (stă pe gînduri).

Toader. — Ai cetit hărtiea, cucoane Gălușcă?...
Ce năsbuȕi mai cuprinde?

Galuscus. — (în parte cu veselie) "O! ce idee! (tare) Frate Teodore, Subprefectura ordonă ca fără nici o întârziere se easă tot satul pentru ca se'mî culeagă pânea de pe câmp.

Toader. — Oare? Dacă 'î așa, cucoane, grăește d-ta cu români, că eă digeaba m'am cercat s'î scot ađi la lucru bořeresculă.

Galuscus. — Unde sunt frađi Romanı?

Toader. — Fac cislă coala 'n crășmă.

Galuscus. — Învită'ı se vie aice ca se parlamen-tăm împreună.

Toader. — Îndată, cucoane Gălușca. (se duce la crășmă).

Galuscus — (în parte) 'L-oă învęta eă pe Răsvrătescu se scrie vorniculă cu litere latine.

(Susana cãntă încet)-

Galuscus. — (o întrerupe) Suzano, belă Suzană...

Susana. — Aud, domnule Gălușcă.

Galuscus. — Ce faci acolo singurică?

Susana. — Torc.

Galuscus. — Torcă?... Felice e fuăorul ce'l atingă cu degetele și cu buzele! (oftând) Căci nu sunt eă în locul lui!

Susana. — Aă vre sę te torc?

Galuscus. — Aș!

Susana. — Nu se poate.

Galuscus. — De ce?

Susana. — Ești prea nescărmănat.

Galuscus. — Ah! Suzană.

Susana. — (imitându'l) Ah! Gălușcă.

Galuscus. — De ce nu vreă se citească în anima mea? De ce nu vreă se me capiscă?

Susana. — Eă?... ba sę te piște Rusaliile mai bine, da nu eă.

SCENA VI.

Galuscus, Susana, Toader, Țeranii, (eșind din crâșmă).

Toader. — Veniți în coaci că vă chîamă vechilu moșiei.

Țeranii.

Domnul Gălușcă acum ne chîamă;
Haidei cu toți, ha, fără teamă
Să'y vedem fața cea pricopsită,
S'auzim vorba'y cea procopsită.

Galuscus — Bine-ați venit, fraților! Ve salut, salve!
Țeranii. — Bine-am găsit, cucoane.

Galuscus. — Ve invit se'mî pretați toată atențiunea.

Veveriță. — Ce se facem, cucoane?

Galuscus. — V'am comunicat de demult asupra sorgintei voastre, sunteți Romani, strănepoți a imperatului Traian anticii dominatori a lumii! Așa este?

Țeranii. — O fi, cuccane.

Galuscus. — În consecință, ve indemn, conform cu ordinul acesta de la sub-prefectură, se alergați la câmp pentru ca se'mî culegeți popușoiul. *Dixi!*

Veveriță. — Bucuros am merge, cucoane, dar nu ne dă mâna.

Galuscus. — Și pentru care motiv, frate Veveriță?

Veveriță. — Ne temem de Rusali.

Galuscus. — Rusalii!.. sunt Rusalii pe moșie?

Veveriță. — Sînt, sînt, ardă-le focu! Mai alaltăieri ele o furat boii lui Terinte prisăcariu, și chîar astă noapte le o zărit Gheorghe a Săfetei, trierînd satu. Așa 'i Gheorghe?

Gheorghe. — Aşa, cumătri Vasili. Era numai două în catrinţă, şi se furişa pe sub zăplazu curţei boiereşti.

Galuscus. — (pe gânduri) Rusali! Aceasta e un ce grav! uă... uă... uă... calamitate publică! Vechii Romani ascendenţii noştri, pre cât îmi aduc aminte din istorie, se apărau de dînsele cu chipul întrebuintat de zeul Vulcan când a voit să prindă pe Venus cu Apolon în *flagrante delictum*, adică cu mreje (tare) Fraţilor Romani! cunoaşteţi voi pe Venus şi Apolon?

Veveriţă. — Ba nu, cucoane. N'o vinit nici odată pe-aici p'în sat.

Galuscus. — Serman popul!.. cum a uitat tradiţiunile antice... Fraţilor Romani! strămoşii noştri prindeau Rusaliile cu nevodul, şi apoi le înneacă într'o baltă. Ast fel debe să facem şi noi. Luaţi un nevod şi o puşcă cu voi, şi mergeţi la lucru; ear dacă le veţi zări cumva, svêi şi poc!.. m'aţi înţeles!

Veveriţă. — Înţeles, cucoane. Haî, mă!

Teranii. — Haî.

Galuscus. — Dar' căutaţi bine, fraţilor Romani, se nu lăsaţi popuşoi în strujeni?

Veveriţă. — Ferească sfîntul! Haî, fraţilor Romani.

Teranii (mergînd spre crîşmă).

Haî ca strămoşii, cu vitejie,
Să stăm la pîndă colo 'n câmpie,
C'un nêvod mare şi cu o puşcă,
Precum ne 'nvaţă D-nul Găluşcă.

Susana. — Toadire, în cotro apucă fraţii Romani?

Toader. — (la terani) Ei, mă! încotro, încotro? Acolo'i lanu de popuşoi?

Veveriţă. — (pe prag) Mergem să cătăm nêvodu.

(Teranii intră ridînd în crîşmă).

Galuscus. — (deschide jurnalul și se adâncesc în citire) Ce stil! ce espresiuñ energice! ce logică invincibile! admirabil diar! admirabil redactor! Cine 'r subsemnat? (caută la sfêrșitul foacî) Cleveticî! îl gâcisem de la început. (citesce) «Douăzeci și patru de ore aũ trecut de când «s'a format noul Cabinet, și încă nu vedem inovate «și aplicate reformele promise de programa sa! Con- «chidem dar că și acest Minister a pus sub salte pro- «misiunile séle! Încă o ilusiune perdută! Sermană Patrie! infelice Națiune! etc.» (vorbit) Sublim! Eaca accente patriotice!.. În trei rëndurî de tipar numai o singură greșeală de ortografie. Redactorul a scris națiune în loc de năciune; păcat! (citesce)

Toader. — (viind lângă Susana) Susană.

Susana. — Aud, bărbate.

Toader. — Nu ne vede nime acu. Țăraniî o în- trat în crâșmă, d-nu Gălușcă s'o îngropat în hârtiea cea mânjită cu cerneală... Nu mă lăsa să mă 'nfrupt c'o sêrutare?

Susana. — Bucuros, Todirică. (întinđend obrazul) Na, în- fruptă-te digrabă.

Toader. — (ștergêndu'sî buzele) Eaca... (când voesce s'o sêrute întră jandarmul).

SCENA VII.

Galuscus, Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — (supêrat) Ear! mânca'l-ar cîoarêle de jân- dar!

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măi hemesîtule?

Jandarmul. — Te chîamă d-nu sub-prefect ca s'îi aducî baniî biruluî.

Toader. — Ce s'îi duc?... n'am putut strînge în-că nimica. De-abîa ieri 'mî-o vinit poronca ca să scot de la sătenî două şferturî şi baniî şoselei, colac peste pupăză!... N'am ce'î duce.

Susana. — Nu te supăra pe bietu jăndar, Todirică, că el nu'î vinovat sërmanul!

Toader. — Cum nu m'oiu mânia, dacă tot mă s'inghireştel!

Susana. — Mai bine du-te de te tîlmăceşte cu sub-prefectu.

Toader. — Fie. mă duc; dar vin îndată îndărăt ca să nu rămân toată ȕiulica ne'nfruptat...

Susana. — Ha, ha, ha, că poznaş mai eşti, bărbate! (Toader esă, alergînd înapreună cu jandarmul).

SCENA VIII.

Galuscus, Susana şi mai pe urmă Toader.

Galuscus. — (tresărînd) Cine ride? Ear Suzana?... Ce belă e!...ce pudoare în faţa ei... Suzano, nu te duce încă, că am se'îi spun un ce misterios.

Susana. — Ce lucru să fie oare?

Galuscus. — Ascultă.

Susană, eşti belă, eşti chîar florelinte,
Ş'a tale beleţe mă scoate din minte!
Eşti belă! şi chipu'îi treptat se belesce,
Şi anima'mî, belo, amînd vesteşcesce!
Te am cu păşune, te am cu ardoare
Ş'amoarea'mî vibrează lîng'a ta pudoare,
Te am, şi de-acuma vieaşa mea toată
Va fi pentru tine oficiolată!

Susana. — Nu te 'nțeleg, domnule, ce vrei să'mi spuî . . . Tot ȑici că m'ai . . . tot pomenești de pășune, de florî de linte, de moare, de putoare . . . Ce limbă grăești, că par'că se bat calicii în gura d-tale.

Galuscus. — Ah! nu m'ai cumprins?

Susana. — Nicî te am prins, nicî te-am înțeles, că doar n'am învățat tătărește.

Galuscus. — Cum? Susană, n'ai priceput că deja un incendiū volcanic arde în anima mea?

Susana. — (în parte) Așteaptă, mangositule! .. pășerește vrei? (tare) Stivini, ivini, căvănă, cvene, stivini, nevene, buvunu, nuvunu?

Galuscus. — (cu mirare) Buvunu, nuvunu? Ce jerge acesta? În van îmi tortur inteligința ca să caspisc buvunu, nuvunu. Aceste sclămăciuni nu aparțin idiomului năciuneî noastre. În consecință mă găsesc în pușăciune a nu le putea da o interpretăciune rațională.

Susana. — (în parte) N'o înțeles? .. Să'î vorbesc în limba lui. (tare) Baciune, tăciune, teciune, pērciune, dalcîune, niciune, cucîune, naiciune, minciune, teciune . . . Ai priceput acum?

Galuscus. — (cu mulțemire) Acu mai viî de-acasă, dar n'am priceput nicî acum bine de tot, căci vorbescî prea îute.

Susana. — Ha, ha, ha, greu ai mai fost de cap! .. Ean ascultă, domnule Gălușcă, dacă vrei să vorbești românește ca să te înțeleagă Românîi, bine; ear' de nu, du-te omule de unde-ai vinit, că nu ți se trec brașoavele pe la noi.

Galuscus. — Ei apoi, Susano, de vreme ce mă condamni se'ți vorbesc în limba vulgară a părinților mei, îți spun curat, pe șleah, că'mî ești drăguță și că mă usuc de dorul tău.

Susana. — (în parte) Eaca, eaca! s'o aprins tăciunele.

(Toader se arată în fund).

Toader. — în parte Oare ce pune la cale Susana cu d-nu Gălușcă?

Galuscus. — Susano, răspunde'mi și tu pe șleah, vreî să te dai în dragoste cu mine?

Toader. — (în parte) Auți Gălușca dracului?

Susana. — (în parte) Îmi vine să 'i-o gioc bună stropșitului.

Galuscus. — De primești, ai dat peste noroc... Nu-ți pomenesc de onoarea ce ar fi pentru tine ca să fii în relăciune cu un om învățat cum sînt eu... Ești femeie pricepută ș'o înțelegi; dar apoi, gîndesce, Susano, că pusăciunea mea de plenipotinte mă face destul de potinte, ca să fiu de mare folos seî de mare pagubă prostului cel de Toader, bărbatul tău...

Toader. — (în parte, furios) Prost!.. ghidi, sparge casă!

Galuscus. — La ce te hotărăști, Susănică?.. Răspunde fără sfială, nici rușine, draga mea, căci pudoarea nu 'i inimică amoarei.

Susana. — Apoi dă, domnule... știu eu ce să fac?

Galuscus. — Să te 'nvăț eu. Când a înnopta, oi găsi o treabă lui Toader ca să'l depărtez, și 'n lipsa lui, oi veni pe furiș la tine. Vreî?

Toader. — (în parte) O! îmi vine să'l toropesc.

Galuscus. — Să vin pe furiș, Susano? Sclamă, dragă, sclamă că vreî să vin, Nu-ți etufa simțiciunea.

Susana. — Dar dacă te-a vide cineva?

Galuscus. — Asta'i uă considerăciune gravă!.. Cum să facem dar?

Susana. — Știi una? Aștept să vie soră-mea mai într'amurgu. Îmbracă-te 'n haîne femești, și dacă te-a și zări cineva, a crede că 'i Ileana.

Galuscus. — Perfect! sublim! Susano, am să mă prefac în țină, în Venus.

Toader. — (în parte) Așa v'e'i tocimala? (vine în scenă)
Domnule Gălușcă...

Galuscus. — (tresărind) Ha?.. Toader!.. Ce voesci amice?

Toader. — Ce vreū?... Vreū s'e'ți spun verde 'n ochi...

Susana. — (încet lui Toader) Stăpânește'ți gura, Toaderică.

Galuscus. — Aștept, vornice, s'e'mi spuî verde 'n ochi... Ce?

Susana. — (pișcând pe Toader) Tacî, bărbate.

Toader. — Că... că te-așteaptă sub prefectu.

Galuscus. — (în parte) O cam sfeclisem! (tare) Mă așteaptă d-nul Răsvrătescu? Bine, mă duc s'e'l găsesc. Susano, nu uita ce te-am rugat... Adio, *salve!* (iesă prin fund).

SCENA IX

Toader, Susana.

Toader. — Dar de aste 'mî-ai fost, lele Susană?

Susana. — De care, bădică?

Toader. — Vreî să'mî puî florî după urechî cu sfrijîtu cel de Gălușcă?

Susana. — (rîdînd) Cum ai aflat o, bărbățele?

Toader. — Ș'âncă rîdî, muîere nerușinată!.. Rîdî, și nu'î nici o s'eptemână de când te-am luat! (începe a plînge) Ce p'cate-am avut s'e mă 'nsor!.. De unde eram om teaf'ăr, s'agîung batgîiocura satului!.. Aleî, Susano, 'mî așî fi pus capu 'n foc că tu nu ești ca altele.

Susana. — Nu fîi copil, omule. Ce, Doamne eartă-m'e! te scâncești numai pentru-atâta?

Toader. — (bocindu-se) Auzi, atâta?... Da ce'mi trebuie mai mult?

Susana. — Liniștește-te, dragă, c'o fost numai o glumă.

Toader. — Glumă? s'e'l înveți chiar tu pe Gălușcă ca să se 'nbrace femeeste, pentru ca șe'vie la tine!..

Susana. — Dacă, doar n'am orbu găinilor, ca să mă 'ndrăgesc de-un șoldan ca dînsu. Am vrut numai s'e'mi bat gîoc de el.

Toader. — Ean las'; par' că n'am vădut cū, n'am auzit eū...

Susana. — Nu crede ce veđi cu ochiī, bărbate; crede ce'ți spun eū.

Bărbate, bărbate,
Nu crede ce veđi,
Închide'ți tu ochiī
Ș'orbesce mă cređi.
De-auđi vorbe rele
Tu, surd s'e te faci.
Astupă'ți urechea
Te culcă, și tacī.

Toader. — S'e tac, s'e tac cînd știū că vechilu umblă după tine ca lupu după oaīe.

Susana. — Las'! s'e umble, și dacă ești om, ie 'l la hăituit cînd s'o primbla noaptea pin sat.

Toader. — Eaca! bine dīci, nevastă. (ride) Ha, ha, ha, că mare pricepută ești!

Susana. — Veđi... și tu mă credeaī o ră.

Toader. — Eartă-m'e, Susana dragă, că de-acum mă gîur s'e fiū orb și surd. M'e erți, puīculiță?

Susana. — Te ert, bărbățele.

Toader. — Și... îmi dai voīe s'e mă 'nfrupt c'un s'erutat?

Susana. — Ba și cu două, Todirică.

Toader. — Găinușa badei. (când voiesce s'o sêrute, întră jandarmul).

SCENA X.

Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire?

Toader. — (furios) Batě'l pêrdalnicu de jăndar!.. par' c'o face-într'adins.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măi?

Jandarmul. — O poroncit sub-prefectu s'adunî toți sătenii aici în piață, că are să le grăească! (esă).

Toader. — Bine. (Susanei) Dă digrabă, Susano, pên' ce nu mai vine cineva. (voiesce s'o sêrute).

Jandarmul. — (întorcându-se) Bade Toadire, aleargă ăute, că eaca vine sub-prefectu. (esă).

Toader. — Of! mă duc, că vêd că n'oiu să am parte ađi de înfruptat. (întră în crășmă).

Susana. — (singură) Bietu Toadir! mare frică 'i-o fost de șotie! B'ine c'o știu. (întră în casă).

SCENA XI.

Galuscus, Răsvrătescu (întră prin fund certându-se).

Galuscus. — Ba n'oiu plăti.

Răsvrătescu. — Ba'i plăti.

Galuscus. — Ba n'oiu plăti, domnule sub-prefect, că ar fi o vecșăciune intolerabilă.

Răsvrătescu. — Domnule, ie'ți măsurile cum vorbești!.. Cum îndrăznești a numi vecsațiune, după limba d-tale, o lege votată de Cameră?.. D-ta care cetești toată ziua gazete, trebuie să fii negreșit informat, că toți proprietarii au să plătească Statului câte 5 la sută din venitul lor; prin urmare înprotvirea d-tale o considerez ca o opoziție Guvernului.

Galuscus. — Ba, mă eartă, nu fac opusăciune; însă eu nu 's proprietarul acestei moșii; sunt numai vechil, după limbajul d-tale, și legea specifică clar, că proprietarul debue să plătească contribuțiunea fonciară. În consecință, *salve!*

Răsvrătescu. — Așa?.. te împotrivești poroncilor mele?

Galuscus. — Nicî nu vreî să te bag în seamă.

Răsvrătescu. — Nu?.. se vede că nu știî cine sînt, și ce pot eu?..

Galuscus. — D-ta?.. ești domnul Răsvrătescu; atîta tot și lada 'n pod.

Răsvrătescu. — Sînt sub-prefect, domnul meu!.. adică a 57-ea parte din Guvern!

Sînt sub-prefect de un ocol,
 Și 'n țeara mea joc mare rol!
 Eû cercetez, eû hotăresc,
 Judec, condamn și înlinesc.
 De mine toî se tem aici,
 Că 's mare peste ceî mai micî.
 Sînt sub-prefect, sînt sub-prefect,
 Ș'aici produc grozav efect!
 Prefectul meu stă nevădut,
 De ținutaș necunoscut.
 El în oraș șede pe loc,
 Vara 'n grădinî, iearna la foc.
 Dar, crișul eû! toî mă rêvnesc,
 Și ca de-un drac toî se feresc,
 Că's sub-prefect de un ocol,
 Ș'în țeara mea joc mare rol!

Galuscus. — (în parte) Infelice țeară!

Răsvrătescu. — M'ai audî, domnule?... prin urmare îți poronesc, în numele Convenției, să te supui îndată la plata contribuției, căci la d'inprotivă, te voi înplini cu ecsecuție.

Galuscus. — (spărlîet) Cu ecsecuciune?

Răsvrătescu. — Dar; îți trântesc jandarmii în casă, așa în cât să nu fii liber nici să dormi.

Galuscus. — Ce-aud? ma asta 'i uă... uă... uă inquisiciune!

Răsvrătescu. — Nicî să mănânci.

Galuscus. — (furios) Ești un Neron!

Răsvrătescu. — Nicî să ești din casă.

Galuscus. — (esasperat) Ești un Caligul!.. Vrei să 'mî atacî libertatea individuală?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Să 'mî violezî domiciliul?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Ești un Caracal!.. Mă duc să 'ți aduc baniî, dar să știî c'am să dau peticiune Ministeriului.

Răsvrătescu. — Plătește, și dă peticiune chiar dracului.

Galuscus. — (intră în casa boierească, stîgînd) O! abominăciune! violăciune! ecsecrăciune!

Răsvrătescu. — (singur) Strigă tu la crăciunî cât 'ți-a ținea gura, pedantule, că nu te slăbesc.

SCENA XII.

Răsvrătescu, Toader, Țeraniî (eșînd din crășmă);
mai pe urmă Galuscus.

Toader. — Da haîde, măî, ađî c'așteaptă sub prefectu.

Veveriță. — Eaca venim, venim; mai încet vornice, că nu dau Tătarii.

Răsvrătescu. — Ha, ha! Eaca și sătenii; am să 'î dăscălesc, după cum am cetit în gazetă. (tare) Oamenii buni!.. v'ați adunat cu toții?

Veveriță. — Ne-am strîns, cucoane; am lăsat lucru ș'am alergat la chîemarea vornicului.

Răsvrătescu. — Bine... Vornice!

Toader. — Aud, cucoane.

Răsvrătescu. — Ai mai strîns ceva din baniî birului?

Toader. — Te mirî ce și mai nimică, vorba ceea, că oamenii îs lipiți pămîntului.

Veveriță. — Așa, așa, săracii de noi!.. lipiți pămîntului!

Răsvrătescu. — Pêră veche, badeo, pêră veche... Vornice, să te pornești acu 'ndată cu baniî câți ai adunat și să 'î duci la sămîșie.

Toader. — Îra! cucoane, nu s'ar putea să lăsăm pe mîni?

Răsvrătescu. — Nu... hai, pornit-ai?

Toader. — Pornit, pornit; numai să ȋic două vorbe nevestii. (se duce la casa lui) Susano.

Susana. — (pe pragul ușei) Aud, bărbate. (vorbesc încet).

Răsvrătescu. — (zărind pe Susana) Eaca mă! da frumușică vorniceasă are vornicul!.. Bună idee am avut să 'l espeduesc.

Susana. — (încet) Și, ȋeă, ear te duci, Toadire?

Toader. — (încet) Mă duc pîn' în capetu satului și mă 'ntorc îndêrêt pe după țarină.

Răsvrătescu. — Da nu te-ai mai dus aȋ?

Toader. — Eaca mă duc... Ard'o focu vornicie!.. Rămăi sănătoasă, neastă. (esă prin stînga).

Susana. — Mergi cu bine, bărbate. (se închide în casă).

Răsvrătescu. — (în parte) Îi frumușică coz.

Veveriță. — Cucoane, vornicu ne-o spus că ai să ne grăești câte ceva.

Răsvrătescu. — Dar.

Veveriță. — (către țeranî) Tăceți, măi!

Galuscus. — (arătându-se la portiță cu o pungă în mână). Ce are să le spuie?

Răsvrătescu. — Oamenî bunî! v'am adunat pentru ca să vă spun vorbe mari și late, cum n'ați mai audît de cînd trăiți. Eū vă sînt prietin, frate, tată!.. vă vreū binele, și dar vă întreb: Cum ați pitrecut pîn' în ȕiua de astăȕi?... bine, orî rău?..

Veveriță. — Apoi dă, cucoane... cum o dat târgu și norocu, vorba ceea.

Răsvrătescu. — Rău!.. Ați fost lipsiți de toate, și de libertate, și de egalitate, și de fraternitate, și de legalitate, și de inviolabilitate... și de... (scoate un jurnal din buzunar).

Galuscus. — (în parte) Ce ȕice? ce ȕice?..

Veveriță. — (la țeranî) Ce-or fi, măi, acele toate?

Răsvrătescu. — (citind jurnalul) «Și de drepturi cetățenești, și de drepturi comunale, și de drepturi municipale, și de drepturi civile, și de drepturi politice, și de sufragiu universal».

Veveriță. — (luî Gheorghe) Ce 'î sufragiu cela, mă, Gheorghi?

Gheorghe. — Sofragiū, cumătri, ca la boierî.

Răsvrătescu. — (citind) «Dar în fine, a unspreȕecă oră a sunat pentru voi! Cel proletar va scăpa de proletariat! cel mic se va face mare, și vice versa, cel mare se va face mic, cel slab va fi putinte, și cel putinte neputinte».

Galuscus. — (în parte) Propagă anarchiea, nebunul!

Răsvrătescu. — (citind) «De-acum fie care locuitor

debue a fi proprietar de patru fâlcî de pămînt, căci acel pămînt e a lui Dumnezeu, și precum glasul poporului este glasul lui Dumnezeu, asemenea pămîntul lui Dumnezeu este pămîntul poporului.» (vorbit) Vă vine la socoteală așa, oameni buni?

Veveriță. — Cum, cucoane?

Răsvrătescu. — Să aveți fie care partea voastră, câte 4 fâlcî, și să nu mai faceți boieresc?

Veveriță. — Ne-ar vini, cucoane; dar să 'mî dai voie a face o întrebare, dacă nu 'ți-a fi cu bănat.

Răsvrătescu. — Grăește, moș Veveriță, că d-ta ești om priceput.

Veveriță. — Patru fâlcî de pămînt sînt bune acu de-o cam dată; dar mai târziu, când ne-o crește copiii, li s'a da oare și lor câte patru fâlcî?

Răsvrătescu. — Ba nu, moș Veveriță; copiii vor împărți frățește locul părintesc, că așa 'i cu dreptul.

Veveriță. — Care vra să ȳică, dac' aș avea patru înșurăței, să le vie parte numai câte-o falce?

Răsvrătescu. — Măi, proștilor, voi nu înțelegeți toate avantajele unei asemenea reforme.

Veveriță. — (lui Gheorghe) Ce-a fi acea reformă, Gheorghe?

Gheorghe. — Ce să fie, cumătri? Reformă, adică formă ră.

Răsvrătescu. — (citind) «Acele avantaje sînt: 1-ia că vă faceți cetățenii liberi; al 2-lea, că vă faceți liberi cetățenii; al 3-lea, că fiind liberi cetățenii, o să dobîndiți demnitatea de cetățenii liberi; să agîungeți a fi și voi o Nație.»

Galuscus. — (în parte) Audei Nație!.. ȳi Năciune, ignorantule!

Răsvrătescu. — O nație mare, cultivată, florisantă.

Galuscus. — (în parte) Florelinte, nu florisantă...

Răsvrătescu. — Să aveți și voi școli și comune, și temniți în sate, ca toate națiile civilisate. De aceea vă poruncesc acum să lăsați ori ce lucru a câmpului baltă, și să vă duceți ca să cărați lemn de durat o temniță aici. Sunteți liberi, bătaiea este ridicată; prin urmare aveți nevoie de-o casă de arest.

Veveriță. — Temniță la noi? .. doar nu suntem scăpați din Ocnă!

Răsvrătescu. — Așa; și să mai cărați lemn pentru clădirea unei case comunale; pentru că toate satele au să fi organizate în comune.

Veveriță. — (lui Gheorghe) Ce să fie comuna ceea, Gheorghii?

Gheorghe. — Adică, cum una cum alta; tot ca una fata me.

Răsvrătescu. -- Și să mai cărați lemne pentru duratul unei școli sătești, în care copiii voștri să învețe carte, ca să se facă învățați. Bune 's toate acestea, oameni buni?

Veveriță. — Bune, cucoane. Numai cât, toate odată... ne vine cam greu; n'avem mijloace, suntem săraci, și de-a fi să lăsăm pâinea pe câmp, poate, Doamne ferește! să putredască! și cu ce ne-om hrăni la iarnă?

Răsvrătescu. — Eaca leneșii! .. Haă, nu mai lungiți vorba și vă porniți acu 'ndată la lemne.

Veveriță. — D'apoă, cucoane, îi păcat să ne pierdem tot lucru anului.

Răsvrătescu. — Ei, măi badeo, nu mă faceți să 'mă întorc cojocul pe dos, că de și sunteți oameni liberi, v'oă face acum s'alergați țiepurește.

Veveriță. — (pe gânduri) Sărmanii de noi! .. ci că vreă să ne facă bine! ..

Răsvrătescu. — Pornit-ați aă?

Veveriță. — Ne ducem, ne ducem, că doar sîntem oamini liberi, cum ȳică d-ta. Haî, măî.

Țeraniî. — (Haî. esă prîn fund, în stînga).

Răsvrătescu. — (cu aer de triumf) Așa se face educațiunea populuî!

Galuscus. — (viind în fața lui Răsvrătescu) Domnule, am ascultat toate aberăciunile cîte le-ai debitat fraților Români, și fac aici declărăciune că ești un perturbator! Dumne-ta nu urmezi instrucțiunelor Guvernuluî... urmezi inspirăciunei unor utopiști, cariî te port de nas ca pe-un nătărău... Mă duc să espedez o depeșă telegrafică la d-nul Ministru, ca să te demasc ca pe un oficiolat incapace și fatal.

Răsvrătescu. — Ai adus baniî contribuției?

Galuscus. — Las' că 'ți-oîu da eî contribuciune.

Ești pentru năciune
O perturbăciune,
Abominăciune,
Și ecsecrăciune,
Om făr' de răciune,
Plin de-aberăciune,
Duci la perdicune
Pe blata năciune.

(Intră furios în casa lui).

Răsvrătescu.

Cîune, cîune, cîune,
Du-te 'n năîbăciune!
Ești o scăpăciune
Din Balamuciune.

SCENA XIII.

Răsvrătescu, Susana; *maț pe urmă* Catrina și Safta.

Răsvrătescu. — Ha, ha, ha, bat'e'l dracu c'un tăciune, că poznaș îi!

Susana. — Oare unde 'i cloșca cu pui? (caută pe 'n-pregăturul casei) Puii mami, pui, pui, pui.

Răsvrătescu. — Eaca vorniceasa cea frumoasă. S'e'mî cerc norocul în privirea înaintirei neamului.

Susana. — (viind în scenă) Nu'i găsesc. Puii mami, pui, pui, pui...

Răsvrătescu. — (înaintând) Mă chîem, drăguță? Eă-tă-m'e's.

Susana. — Eă, te chîem pe d-ta?

Răsvrătescu. — Nu strigî de-un ceas, pui, pui? Am creăut că mă chîem pe mine, ș'am alergat numai într'o fugă.

Susana. — Eaca! nu'mî spuî că ești glumeț?.. Dacă te-ași chîema pe d-tă, n'ași striga pui, pui, pui; ași ăice: na mălac, na, ne, ne, ne.

Răsvrătescu. — M'aî păcălit, leliță; dar vorba ceea: Păcălire de leliță, cere plată o guriță (caută s'o sărute).

Susana. — (respingeđu'l) Da cată-ți de drum, omule; doar nu'i țara 'n jac.

Răsvrătescu. — Țara nu'i de jac, dar, tu 'mî ești pe plac, pre legea me!..

Susana. — 'Ți-oîu fi, d'apoî știî povestea lui Ivan: Măi Ivane, drăgi ți's fetele? — Dragi. — Dar tu lor? — Și ele mie...

Răsvrătescu. — N'auăi, leliță?

Susana. — Aud, bădiță.

Răsvrătescu. — Cum te chîamă?

Susana. — Susana, sê erîi.

Răsvrătescu. — Susano, ştii una?

Susana. — Ba nici două.

Răsvrătescu. — Îmî vine sê mă prind argat la voi.

Susana. — Pentru ce?

Răsvrătescu. — Pentru vorba ceea : De cât a bărbatului, măi bine-a argatului.

(Catrina şi o altă țerancă vin la fântână şi ascultă).

Susana. — (În parte) Umblă ş'aista după colacî caldî. Îmî vine se 'î-o gîoc şi lui.

Răsvrătescu. — Aud? .. cum ai ȕis, leliță?

Susana. — Am ȕis așa, că de te-ar înpinge peca-tu sê fîi argatu meu, te-aşî pune sê paşti gâştele.

Răsvrătescu. — Dar m'ai hrăni bine?

Susana. — Te-aş hrăni cu răbdări prăjite.

Răsvrătescu. — Şi cu alivenci? .. Care vra sê ȕicē, tocmala 'î sfērşită. Întu chîiar acu 'ndată în argăție. (voiesce sê între în casă).

Susana. — Ho, țară! .. că te-or videa oaminiî şi m'or face de vorbă 'n sat.

Răsvrătescu. — Bine ȕicî; încă n'o înnoptat de tot. Dar măi târȕiū, leliță, sê vin?

Susana. — Apoi dă... ştiū eū? Dac'a vini bărbatu-meū?

Catrina. — (cătră țerancă) Elei! Auȕi, Safto?

Răsvrătescu. — Bărbatul tēū? N'ai nici o grijă, că 'l-am trimes la târg,

Susana. — Sermanu Toadir!

Răsvrătescu. — Nu'l măi căina, drăguță, că un mojîc ca dînsul de atâta 'î bun.

Susana. — (În parte) Las' că te-a mojîci el, man-gosîtile.

Răsvrătescu. — Ei. Susano, ce ȕicî? .. Sê vie bă-dița! .. Sê 'îi aducē bădița şiraguri de mărgele?

Susana. — Adă, că vęd eũ, pęcatele mele, că nu pot scăpa de d-ta... dar cum sę facem ca sę nu te zărească nime?

Răsvrătescu. — Cum?

Susana. — Știĩ una? .. Aștept pe soră-mea în astă noapte. Înbracă-te femeeste și vină, de te-o întâlni cineva, a crede că 'ĩ Ileana.

Răsvrătescu. — Minunată idee! .. Asă-și chĩar mę duc sę 'mĩ pun catrință... Ha, ha, ha! .. oĩu sę par că 's Ileana Cosinzana.

Susana. — Cu musteți? .. ha, ha, ha!

Răsvrătescu. — Mę duc ca vęntu, și mę 'ntorc ca gāndu.

Mę duc ca vęntul, dragă Susană,
Și vin în haĩne de Moldovenci.
Tu 'mĩ pregătesce ceva de hrană
Și mę așteaptă cu alivenci.

Susana.

Du-te ca gāndul, te fă țerancă,
Și te întoarce vesel, gigāt,
Că 'ĩ găsi gata o alivancă...
(în parte) Care 'ĩ va merge cam greĩ pe gāt.

(Răsvrătescu esă alergānd prin fund, în dreapta).

Susana. — Ha, ha, ha. Atunci s'agĩungĩ tu, sfrijĩ-tule, cānd ĩĩ mānca alivenci de la mine... Oĩu sę am ce rĩde acuș, numai de-ar sosi Toadir mǎi curēnd... Da unde, Doamne eartă-mę, s'o vęrit cloșca cu puĩ?... Puĩ mamiĩ, puĩ, puĩ... (ĩntră în casă).

Catrina. — Aĩ auđit, Safto, așa poznă și minune?... Susana s'o dat în dragoste cu privighitorĩu!.. Haĩ, fa, sę dām de știre nevestelor din sat. (esă a mēndouē în siānga).

SCENA XIV.

Țeranii (viind din fund și aducând un năvod)

Veveriță. — Eaca năvodu lui Costantin Pescariu. Viniți încoaci, măi, să ne punem la pândă...

Gheorghe. — Da nu mergem la lemne, cumătri?

Veveriță. — Mări, cată'ți de treabă, Gheorghe. Dacă a fi să ne potrivim noi la câte ne 'nșiră cei gulerați, om căpchiea de tot... Hai noi să ne cătăm de nevoi.

Gheorghe. — Vasile, măi frate, d'apoî ci că'i pentru binele nostru...

Veveriță. — Se poate, cumătri; însă vina noastră 'i dacă nu 'i pricepem?... Ei ne grăiesc într'o limbă străină, par' că noi am fi pricopsiți ca dînșii... Ce-ai dice tu, Gheorghe, dacă te-ași povățui în limba nemțască?... ai căsca gura?... Așa pățim și noi cu cei ce dic că ne vreaū binele.

Gheorghe. — Orî cum să fie, nu te giuca cu dracu. Îi privighitor măi, îi sub-prefect d-nu Răsvrătescu!... are putere, frate.

Veveriță. — Las', cumătri, că de-al de Răsvrătescu se schimbă pe toate lunele. Ca mânî a vini altu și ne-a dice alte povești... Hai la pândă, doar om pune mâna pe Rusaliî.

Gheorghe. — Unde să ne punem la pândă, moș Veveriță?

Veveriță. — Cole 'n crâșmă. Rusaliile se primblă noaptea prin sat; cum le-om zări, amandea pe ele.

Gheorghe. — Dar dac' or da ele busta la noi?

Veveriță. — Le-om înhăța cu năvodu ista. Hai, măi, c'o început a înnopta.

Țeranii. — Hai. (Întă cu toții în crâșmă și se pun de pândă la fereastă).

(Începe a înnopta).

SCENA XV.

Toader (viind pe furiș din stânga)

O înnoptat . . . nu mă vede nime ? .. Acasă, Toadire. (vine spre casă) M'am dus pân' la calea 'ntoarsă, ș'am făcut hăisa pe după gardu jităriei. (la ușă) Susano, deschide că 'ți-o venit bărbățelu. Eată-mă's. (intrând în casă) Lasă-mă să mă 'nfrupt c'o sêrutare, că 'i de mult de când potesc. (îchide ușa după el. Se aude în tîrziu un sêrutat gros și risete).

SCENA XVI.

Catrina și țerancele (viind din stânga și oprindu se lângă fîntînă).

Auđit-ași poznă !
S'o veđi, sê n'o cređi;
Vorniceasa noastră
Calcă 'n străchină verđi !

Haide sê ne punem
Coea la pândit,
C'așa poznă mare
Nu s'a pomenit !

(Se ascunde p'între copacii de prin pregiurul fîntinei).

SCENA XVII.

Galuscus (îmbrăcat ca o țerancă, esă din casă boierească).

Am espedat depeșa domnului Ministru ; m'am costumat, ș'acum sbor la amoare ! .. Dar de ce oare palpită anima mea cu-atîta sforță ? .. genunchii mi se tae în

cât n'am forță ca să mă locomot. (țși freacă genunchii) Ce emoțiune inspiră pasiunea!..

SCENA XVIII.

Țerani (eșind din crâșmă staă pe prag). **Toader și Susana**
(la fereasta casei lor).

Veveriță. — Eaca una din Rusali, măi; gătiți năvodu.

Susana. — Toadire; ean privește ce bine 'i șede catrința!.. Ha, ha, ha.

Galuscus. — O! amoare! amoare! fi'mă propice!.. O! Galuscus; invoacă pe strămoșul teă, și curagiu, amice!..

SCENA XIX.

Cei de'nainte, Răsvrătescu (înbrăcat ca o țerancă, vine din fund, prin dreapta).

Răsvrătescu. — (alungat de câni ce hămălesc) Tîo, haită! Țibă, tîo... Era să mă mănânce haitele dracului. (vedënd pe Galuscus) Ce ved? o nevastă? A fi Susana.

Galuscus. — (zărind pe Răsvrătescu) Eaca Susana! Ah! imi vine sburdăciune.

Veveriță — Ațineți-vă, măi, că eată-le's amëndouă Rusaliile. (Țerani pregătesc năvodul).

Răsvrătescu. — (apropiindu-se) Pst...

Galuscus — Pst.

Răsvrătescu — Ea 'i!

Galuscus. — Ah!

(Răsvrătescu și Galuscus se răped și se înbrățișează).

Răsvrătescu. — Dragă vorniceasă!

Galuscus. — *Cară Susană!* (se scrută).

Răsvrătescu. — (în parte) *Are barbă!*

Galuscus. — (în parte) *Are musteți!*

Veveriță. — *Acu 'i vremea să ne-apropiem pe furiș.*

(Țeranii se apropie cu năvodul gata).

Răsvrătescu. — (stringând tare pe Galuscus în brațe) *Cine ești? spune, că te sfărâm!*

Galuscus. — (schimbându-și glasul) *Rusalie! dar tu?*

Răsvrătescu. — *Și eu.*

Galuscus și Răsvrătescu. — (spărlieți) *Rosalie! .. phei drace! (volesc să fugă).*

Veveriță. — *Odată, copii! .. acu, să nu ne scape.*

(Țeranii arunc năvodul peste Galuscus și Răsvrătescu).

Susana și Toader. — *Ha, ha, ha, ha!*

Galuscus și Răsvrătescu. — *Ce 'i asta?*

Veveriță. — *Strângeți bine năvodu, c'am prins Rusaliile.*

Țeranii (înpleticind năvodul).

Le-a prins, le-am prins, le-am prins!

Haideți ca să le dăm,

În foc, în foc nestins.

Său să le înneacă.

Galuscus și Răsvrătescu. — (sbătându-se) *Agiutor! agiutor!*

Veveriță. — *De geaba vă sbateți, Rusalii pocite ce sînteți, c'ați cădut pe mâna moșului. Unflați-le pe sus, copii, și huștîuluc în fîntână.*

(Țeranii volesc să 'i ridice).

Galuscus și Răsvrătescu. — *Agiutor! agiutor!*

SCENA XX.

Ceî de'nainte, Jandarmul, Toader, Susana.

(Jandarmul aduce un fanar).

Jandarmul. — Unde 'i sub-prefectu?

Veverița. — Da ce este?

Jandarmul. — O depeșă de la telegraf.

Răsvrătescu — Depeșă de la Iași? ad'o 'ncoaci.

Jandarmul. — Ce 'mî vędură ochi! Sub-prefectu în nędod?

Veverița. — Vaî de mine! Sub-prefectu era?.. Am pățit-o!

Jandarmul. — Ba n'ați pățit nimică, că domnu Răsvrătescu îi dat afară din slujbă.

Răsvrătescu. — Eă? (deschide depeșă și rămâne încrămenit)
O! ce nedreptate!

Galuscus. — Destituat?.. bravo! Depēșă mea a avut acțiune.

Veverița. — Eaca?.. Da aistalalt cine 'i?.. Cuconu Gălușcă? mare minune!.. Da bine, cum de vę găsiți amândoi în catrințe?

Susana. — Să vę spun eă, oaminî bunî. Dumnealor o vrut sę vę vindece de spaîma Rusaliilor.

Toți. — Aș!

Răsvrătescu. — Ghidi, șîrată!

Galuscus. — Am pățit-o ca Apolon cu Venus. Eă sunt Apolon: asta 'mî dă consolăciune.

Toader. — Dacă'i așa povestea, haî, Românî, sę ne veselim, c'am scăpat de Rusaliî.

Toți — (veseli) Haîde, haîde.

Teraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat!

Toader.

Ard'o focul vornicie !
De când e Constituție,
N'am parte de înșurat . . .
Chîr Rusaliî m'aû unflat !

Țeraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat !

Veveriță.

De când e Prefecătură
Noî, sermaniî cască-gură
Câmpiî, ȕeî, am apucat . .
Chîr Rusaliî ne-aû unflat !

Țeraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat !

Răsvrătescu (arătând pe Galuscus).

De când țeara, din păcate,
Are capete 'nvățate,
Blată limbă s'a svântat . . .
Chîr Rusaliî ne-aû unflat !

Țeraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat !

Galuscus (arătând pe Răsvrătescu)

De când cu liberalismul
Și Convenționalismul
Multe capete-aû secat . . .
Chîr Rusaliî le-aû unflat !

Țeraniî.

Vivat, vivat, minunat
De Rusaliî am scăpat !

Susana.

N'auđî astăđî de cât forme;
Tođî cer forme și reforme.
Eu nu cer nimic și tac;
Dar cer numaî să vă plac.

Țeraniî.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliî am scăpat !

(Cortina cade).

AGACHI FLUTUR

P E R S O A N E:

Agachi Flutur, holteiū de 50 de anī.

Ghiță Coșcodan, nepotul seū.

Bombeanu, ofițer de artilerie.

Moîsescu, factor evreū și avocat.

Ion Barză, fec̃lor.

Șătrarul Nărilă, proprietar.

Chir Chirilă, lipscan bogat.

Lucsița Fespezanca, văduvă.

Tinca, fata Lucsiței.

Smărăndița, fata lui Nărilă.

Matilda, actriță.

Neculae, servitor de otel.

Friș, chelnăr neamț.

Poftiți la bal, măști, tapițeri.

AGACHI FLUTUR

AGACHI FLUTUR

COMEDIE CU CÂNTECE ÎN 3 ACTE

Scena se petrece în București, în carnavalul anului 1863. Actul I-îu se petrece la otelul lui *Hugues*; al II-lea, la Fespezanca și-al III-lea, la Ghiță Coșcodan.

ACTUL I.

Teatrul represintă sala de mâncare de la otelul lui *Hugues*. Ușă în fund ce duce în grădină. Alte două uși ce duc în dreapta și în stânga. Pe planul I-îu, în stânga, două mese cu tachîmuri. La ridicarea cortin-î, un orologiū sună două după međul nopții

SCENA I.

Neculae, Friț; *mar pe urmă* Barză.

Neculae. — Două după međul nopții! Balul de la teatru trebuie să fie pe sfârșite. În curênd aū să ne curgă o mulțime de flămênđi cu flămêndele lor.

Friț. — *Gut, gut!* Bucat est gata: șnițel, paprica, potêrnichî de puî de găină, fazanî de clapon...

Neculae. — Tacî, neamţule, să nu te-audă cineva... De vreme ce s ntem în carnaval, bieţi  clapon  a   i ei dreptul a să costuma în fazan , ca toată lumea...

Mulţi cunosc anume
Clapon   i curcan 
Ce lucesc în lume
Ca ni te fazan ;
Însă a lor ceată
De  i joc  rol;
Miros' a poeată
 'ades e r sol.

Fri . — (rid nd) *Ia wohl, ia wohl...*

Neculae. — ( n parte) Bat 'l concina, că ur t e c nd ride! (tare) Fri .

Fri . — *Befehlen...*

Neculae. — A  aprins lum n rile în cabinetul domnului Agachi Flutur?

Fri . — Aprins tot policander. *Aber*, spune la mine, *bitte*, cine'  *Herr von Agachi Vlutur*?

Neculae. — Cine' ? Nu'l cunosc ? Un berbant de frunte, care m n  vie ta cu po ta, ride, c nt , joc , m n nc  c t  apte  i bea c t opt. O butilc  de  ampanie ' i-o înghite dintr'o du c ... C t a  bate 'n palme de trei ori, s'a dus!..

Fri . — *Sapperment!* Bea  ampanie, cum e  bere!.. *Aber* e tiner?

Neculae. —  n floare...  ntre 30  i 60 de an .

Fri . — (ride)  n floare, ca c uperca.

Neculae. — ( n parte) Ear ride  oac ta! a să m bage în boală.

Fri . — *Aber* e bogat?

Neculae. — Nu  tiu ce avere o fi av nd, dar  tiu că '  darnic c t un crai . Într'o  i 'm a dat bac   un galben pentr'un chibrit.

Friț. — *Donnerwetter!* am s'e'i daŭ un cutie întreg, când 'l-oiŭ vedea.

Neculae. — A venit mai dinioare o scrisoare pentru d-lui, unde'i?

Friț. — Aici la mine, în buzunar din dreapta, lângă inimă. *Herr Ober...*

Neculae. — Ce?

Friț. — Sciî ce socot eŭ? .. (în taînă) Eŭ cred că ra-vașul ista e femeesc, nu e barbatesc... pentru că nu miroasă a țigară.

Neculae. — Scrisoare de la vr'o damă?

Friț. — *Ia, ia*, de la un dam. (ride).

Neculae. — Pîei drace!

Barză. — (Întră prin fund, înbrăcat cu o livre strîmtă) Aice'i ha-nu lui *Hic?*

Neculae. — Aici; ce postești?

Barză. — M'a trimes stăpănu-meŭ s'e 'i opresc o odae cu două tachîmuri.

Neculae. — Nu cumva dorește ș'o masă cu două paturi?

Barză. — Nu.

Friț. — (ride) *A! schön! a! sehr schön!*

Barză. — (răsărînd) Tîo dihanie, că m'aî sperieat! (își scuișă în sîn).

Friț. — Ha, ha, ha. Odae cu două tachimuri!.. D-ta vii de la Gogomănesci?

Barză. — Ba nu, domnule; n'am fost încă prin țara d-tale... Eŭ sînt de la Prosteni.

Neculae. — Se cunoaște cale de-o poștie.

Barză. — Mai așa? Dar s'e nu ne luăm cu vorba... Aveți odae cu două?..

Neculae. — Este cabinetul No. 3. Cum îl chîamă pe stăpănul d-tale?

Barză. — Cuconu Ghiță Coșcodan.

Neculae. — (în parte) Aî! . . . prost tachîm!

Barză. — Trebuie să-l cunoşti d-ta, mănâncă în toate ȕilele aci.

Neculae. — Dar; mănâncă de-un sfaţ şi face gură de-un galben . . . îl ştiu; strică pe toată ȕiua ȕece scobitori, şi dă bacşis un firfirig.

Friş. — *Der Teufel!*

Barză. — Un firfirig! în toate ȕilele! . . . Crişu el! . . . Dacă'î boîer tot boîer! . . . Mă duc să'î dau de ştire ca să vie degrabă. (în taină) E c'o ducă de la fteatru, dar să nu scoateţi vorbă.

Friş. — Un duduc?

Barză. — Ibovnica boîerului . . . dar nu spuneţi nimăruî; mocles! (iesă prin fund).

Neculae. — Halal de ȕinsa . . . Sermana! . . .

(Se aude afară risete şi chiote de veselie).

Friş. — *Was ist?*

Neculae. — Vine domnu Agachi Flutur cu tarafu lui.

SCENA II.

Neculae, Friş, Agachi, Măscî.

Agachi. — (înbrăcat în costum de Paşă şi purtând pe cap o cealma mare cu o semi-lună în vîrf, întră adus în triumf de o bandă de măscî).

Măscile. — Ura! ura! să trăiească Mustafa Paşa! se prind de mîni, joc în rond împregîlurul lui Agachi, cîntînd):

Vivat Paşa Mustafa,
Vivat Mustafa Paşa,
Işala şi maşala
Maşala şi evala!

Agachi. — Fraţilor causaşi! cer cuvîntul: Aşî avea să vă arăt adîncea mea recunoscînţă, făcîndu-vă un

engomion vrednic de a voastră strălucită adunare extraordinară, dar m'ați urducat ast-fel de tare, de la teatru și până aci, că mi s'a răsuflat *oratornicul*. Da-ți'mi voie însă să mă cobor pe uscat, și drept mulțumire v'oi cânta jalnica tragedie a lui Mustafa Pașa.

Măscile. — Bravo! bravo!

Agachi. — Deschideți-vă urechile și pregătiți-vă basmalele, căci o să vărsați șiroae de lacrimă... Jalnica tragedie a unui Suzeran, în trei cuplete:

Agachi.

Ci că de mult era, era,
Era un Pașă Mustafa.

Corul.

Ci că de mult era, era,
Era un Pașă Mustafa.

Agachi.

În Bucurescî se 'namora
De-un puîu de drac și mi'l fura.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Cel drăcușor coarne purta
Și nimăruî nu le-arăta.

Corul.

Cel drăcușor coarne purta
Și nimăruî nu le-arăta.

Agachi.

Dar după ce se mărita,
Le dăruî lui Mustafa.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Paşa vołos se bucura
Dicënd: aman şi maşala!

Corul.

Paşa vołos se bucura
Dicënd: aman şi maşala!

Agachi. (făcënd cu degetele semnul de coarne).

Şi de-atuncă Paşa Mustafa
Poartă-un craiū noi sus pe cealma.
Tra, la, la, la,

Măscile. — Vivat Mustafa Paşa!

Agachi. — Destul că am să fac o interpelaţiune...
(cătră Neculae) Neculae! Vin aci şi caută de te destăinue-
sce, ca şi când ai fi să dai pelea popei.

Neculae. — Gata *sum pro confesare*.

Agachi. — (serios) Neculae, nu'mi vorbi braşovenesce,
că nu'mi plac braşoavele. (cu sentiment) Vieaşa 'i scurtă
sufletul meu; diua se duce şi altele vin, fără urmă
se strecor, şi ne lasă cu buza umflată... prin urmare
n'avem timp de perdut cu palavre; că... aiure; răs-
punde numai câte-un cuvënt la întrebările mele. Ca-
binetul meu gata'i?

Neculae. — Gata.

Agachi. — Masa.

Neculae. — Pusă.

Agachi. — Icrile?

Neculae. — Moï.

Agachi. — Supa?

Neculae. — Ferbinte.

Agachi. — Friptura?

Neculae. — În frigare.

Agachi. — Şampania?

Neculae. — În ghiaţă.

Agachi. — *Işala!* să ai blagloslovenia mea . . . Na
(îi aruncă făină în obraz) .

Toţi. — Ha, ha, ha.

Agachi. — Fraţilor causaşi! .. Pěn' a nu intra în sanctuarul banchetului, fie care să'şi ascuţe dinţii şi să'şi spoiească urechile. Pe la sfârşitul mesei, d-nii cavaleri vor fi îngăduiţi a povesti cu glas uimit istoria amorurilor ce-au avut în frageda lor tinereţă. Cât pentru dame, gingăşia lor va fi liberă, în vremea asta, a să indeletnici cu vr'o cetire morală, precum nasul lui Nichipercea său foiţa *Românului*. Acum haide.

Măscile. — Haî, haî. (intră în dreapta, sărind şi cântând):
Tra, la, la, la.

SCENA III.

Agachi, Friţ; măî pe urmă Moîsescu.

Friţ. — (oprint pe Agachi la uşă) *Herr von Vludur*; eată o scrisoare pentru d-ta.

Agachi. — De unde? Ad'o degrabă că n'am vreme de pierdut cu literatura. (deschide scrisoarea) Tronc! Serdarul Pipirig mă însciinţează că are să vie la *soupé*... Ce bondar năuc!.. Când ȑice da, când ȑice ba... Nicî o dată nu'î hotărit la nimică. (cătră public) Dar poate că mă veţi întreba de ce 'l economisesc, de ce 'l alint? (în taîná) Să rămâie între noi... Serdarul îi însurat c'o nevăstuică... coz!.. Serdarul îi stricat de vărsat ca un ciur; ear serdăreasa are nisce ochi... *şucada*... s'o guriţă numai atitica, ş'o talie, care merită

a se înălța în grad; căci eu eram spătar. pe când boșeriile... (cu mânie) Bat'el concina de serdar; din pricina lui o să fim acum 13 la masă; 13! număr fatal, număr pocit!..eu poroncisem să puie numai 12 tachimuri...Dac'a mai veni și el... (strigă) Chelnăr! Neculae!

Friț — *Befehlen.* (aprinde un chibrit) Postesc un chibrit?

Agachi. — Un chibrit? (stinge chibritul) Du-te de mai adauge două tachimuri la masă, ca să fie 14... mai ște, *schnell, geschwind.*

Friț. — *Gleich.* (în parte) Nu avut noroc caNeculai. (esă).

Agachi. — Acum trebuie numai decât să'mă caut un al 14-lea musafir...unde să'l gădesc?... (zărind pe Moisescu care intră) Ce vęd? un arnăut? Un arnăut poate să mănânce la masă cu un Pașă. (tare) Hei! căpitane, căpitane.

Moisescu. — (costumat arnăușcesce și purtând ochelari pe nas, vine prin fund). Pe mine mă chiemi, domnule?

Agachi. — Eaca pozna! Moisescu, factorul meu, înbrăcat arnăușcesce?

Moisescu. — (apropiindu-se) D-nul Agachi Flutur schimbat în Pașă?

Agachi. — Bine că te-am găsit, Moisescule...sciă vorba ceea, că bețivului și dracu 'i esă cu ocaua înainte?..

Moisescu. — Cine 'i dracu și cine 'i bețivul d'intre noi?

Agachi. — Alege care 'ți-a plăcea...Eu unul am nevoie numai decât de-o somă de 500 de galbină. Poți să mi 'i împrumuți acu 'ndată?

Moisescu. — Chiar acu? 500 de galbină. Ea să caut, (caută prin buzunar) Am trei sfaști.

Agachi. — Bagă-ți'i în ochi. Să'mă aduci mână dimineată bani acasă.

Moisescu. — Bucuros.

Agachi. — Cu cât la sută? tot cu 18?

Moîsescu. — Ba cu 24.

Agachi. — Cu 24? de ce nu cu 50?

Moîsescu. — Persoana care împrumută, a găsit cu cale să măi mărească dobînda.

Agachi. — Pentru ce?

Moîsescu. — Vremele 's grele... A dat locustele 'n țeară...

Agachi. — Ce cămătar afurisit!

Moîsescu. — Mă eartă, boîerule, domnul Zarafopulos nu 'î cămătar. El își speculează banii, ca toată lumea.

Agachi. — Ca toată lumea cea evreească... Fie!.. primesc să plătesc și dobînda de 24.

Moîsescu. — Afară de comisionul meu?

Agachi. — (în parte) Fie chiar botezat, evreul tot zaraf.

Moîsescu. — Aud?

Agachi. — Se înțelege, bez comisionul d-tale.

Moîsescu. — Prea bine; mîni dimineată, 'ți-oîu număra banii. (voiesce să easă).

Agachi. — Moîsescule.

Moîsescu. — Poroncă?

Agachi. — Ași vrea să 'ți fac două propunerî. Primo, să 'mî arăți pe hoțul de Zarafopulos, care mă mănâncă de viu.

Moîsescu. — Nu se poate; el doresce să rămâie necunoscut.

Agachi. — Pricep; vrea să stea la potecă, nevădut de grija potirei. Secundo, 'ți-ași propune să mănânci cu mine astă seară, sciū că ești posomorît și nesuferit, dar n'am ce face; îmi trebuie un al 14-lea musafir. Primesci?

Moîsescu. — Ba mi 'î peste putință... foarte mulțesc. M'am înbrăcat arnăuțesce ca să pot urmări,

la bal masche, pe un datornic reu de plată, un cunaș cu geamu 'n ochi, și n'am vreme de banchetuit.

Agachi. — Nu? Eil apoi s'ești spun una?

Moîsescu. — Spune.

Agachi. — S'e-mi plesnească ochii dacă'mi pare reu... fiind că ești vesel ca un cîoclu.

Moîsescu. — (a'ins) Se poate boîerule; dar eû, veđi d-ta, sînt un om regulat, liniștit, precum se cuvine la vîrsta mea; ear nu ca d-ta, care trăiescî în nebuniî.

Agachi. — Bravo, Moîsachi; fă'mi morală, dă'mi banî pe mîere, cât sîntem încă în carnaval... Cruce-agîută, ăi 'nainte; te-ascult cu dragoste și cu umilință.

Moîsescu. — Poate că n'am dreptate?.. Degeaba aî înbetrînit. D-ta te cređi tot de 25 de anî, aruncî banii pe fereastă și nicî gîndescî că aî un nepot, un clironom.

Agachi. — O! cât pentru nepotul meu, nu 'i duce grijă. El are stare; a clironomisit 10,000 de galbinî de la bîata soră-mea, de la maică-sa, și se vorbește în târg, că ar fi întreit soma cu speculație... Crișu el! sciû că profitează de plăcerile tinereților!.. Când cheltuiesce un galbin, se 'nbracă în negru și bocesce trei ăile.

Moîsescu. — Eî! ș'apoi reu face?

Agachi. — Apoi, Moîsescule, dacă nu 'l-ași cunoasce creștin, 'l-ași crede botezat ca hahambașa ta... (se închină)

Moîsescu. — (mânios) Sluga d-tale. (esă prin fund).

Agachi. — (urmărindu'l pînă la ușa) *Hep, hep, hep.* (vine îndărăt) Ha, ha, ha, s'a supărat tîrtanul!.. Țifnoasă iudă!.. Eî! da' cu toate aceste n'am un al 14-lea musafir... (strigă) Chelner!

SCENA IV.

Agachi, Friș; mai pe urmă Bombeanu.

Friș. — (alergând cu chibritul aprins) *Befehlen*... Postesc un chibrit, domnule?

Agachi. — Măi, da ce are neamțul ista cu chibriturile? (stinge chibritul) Ascultă: aleargă la ușa teatrului, și 'mă adă la masă pe ce-1 ântei mască care-a eși.

Bombeanu. — (întră prin fund) Chelner! adă'mă un bulion, o potîrniche friptă ș'o butelcă de Bordeaux. (se așază la o masă).

Agachi. — (încet lui Friș) Stăi pe loc. (în parte căutând la Bombeanu). Un tîner care se pare flămînd și 'î ingur... Eată musafirul ce'mă lipsește! *ecce homo*!

Bombeanu. — Chelner, ai aușit ce 'ți-am poroncit?

Friș. — *Ja wohl*; aduc îndată.

Agachi. — (apucând pe Friș de mână, încet) Să n'aducă macar un morcov degerat, că te ucid... Hai, phei.

Friș. — (spăricit) *Was ist? sapperment*! (esă alergând).

Agachi. — (încinându-se lui Bombeanu) Domnule...

Bombeanu. — Domnule... (ridînd) Mucalit Pașă?

Agachi. — (zimbînd) Îți plac?... Ei! apoi, treaba merge strună.

Bombeanu. — Ce treabă, domnule? Nu te n'țeleg.

Agachi. — Domnule, bunul meu, fie'î țērēna ușoară! dicea că, de cāt singur la masă, mai bine Tatarî 'n casă.

Bombeanu. — Bunul d'tale avea dreptate!.. Cum îl chîema?

Agachi. — Banul Hagi Flutur...

Bombeanu. — (încinându-se) Dumneșeu s'î odihnească.

Agachi. — (încinându-se) Amin!.. Prin urmare îmi vine să plâng, vedîndu-te c'ai s'ă mănâncă ca un cuc.

Bombeanu. — Bunătatea d-tale, Efendi... însă nu 'î vîna mea... Am sosit mai dinioarea în Bucuresci, de unde lipsesc de doi ani, și n'am avut timp s'îmi găsesc tovarăși pentru *soupé*.

Agachi. — Ce'mî aușiră urechile?.. ai avut nenorocire a te depărta de acest oraș, cuibul veseliei ș'a noroiului! Te jălesc din fundul inimei... Poate că din pricina creditorilor ai fost silit...

Bombeanu. — (ridënd) Tocmai... am vr'o cățiva, care 's din soțul corbilor.

Agachi. — (stringënd de mână pe Bombeanu) A! domnule, sîntem meniți amëndoi a ne cunósce ș'a ne aprețui. Eú am numai un creditor, dar cumpănesce cât o sută. Închipuiesceți un eleșteu plin de lipitori, și astfel îi avea fotografia lui Zaráfopulos.

Bombeanu. — Zaráfopulos!.. E unul din corbiî mei.

Agachi. — 18 la sută?

Bombeanu. — Cu dobândă plătită 'nainte.

Agachi. — (cu simpatie) Avem amëndoi acelaș calău. (stringe de mână pe Bombeanu) Și de reul lui ai părăsit Parisul Romăniei?

Bombeanu. — Dar... și din alt motiv.

Agachi. — Vr'o desperare de amor, poate?

Bombeanu. — Ai gâcit ca Nastratin Hogeá.

Agachi. — Îmî era vër primar pën'a nu muri, căci eú sînt Mustafa Pașá.

Bombeanu. — Ha, ha, ha; te găsesc nostim, domnule, și 'mî placî.

Agachi. — Cu atât mai bine, că și eú te găsesc nurliú. Domnule, vorbă multă deputăție... sărăcie vreú se đic; ai se faci *soupé* singur, lucru foarte trist!.. pe de altă parte noi sîntem 13 la masă, lucru foarte primejdios...

Bombeanu. — În adevăr, unul din d-voastră trebuie să moară pîn' la anul...

Agachi. — Despre care Dumnezeu ferească!.. Prin urmare, vin de te-adauge la masa noastră, ca să fim 14... Vrei?

Bombeanu. — (ridînd) Bucuros.

Agachi. — *Işala!* acum ascultă: ai stomah bun?

Bombeanu. — Cât un tun.

Agachi. — Beî voîniceşte?

Bombeanu. — Când se 'ntîmplă...

Agachi. — Ai urechile deprinse cu glume cam răsunătoare?

Bombeanu. — Domnule, urechile mele 's deprinse cu tunul, căci am fost artilerist.

Agachi. — Minunat... Haî degrabă dar, că ne-asteaptă prietenii... (se îndreaptă spre uşa din dreapta şi dice pînă a nu eşi). A! apropo... Vrei să te încredinţaz că nu 's un intrigant. Mă numesc Agachi din botez; mă cobor din vechiea şi vestita familie a Fluturescilor şi... nu umblu după Domnie...

Bombeanu. — Nicî eû...

Agachi. — (stringîndu'l de mână) Dă'mî voie să te felicit... Numele d-tale?

Bombeanu. — Bombeanu, ofîcer de artilerie.

Agachi. — Şi la mai mare... Ne cunoaştem, ca şi când ne-am fi făcut unul pe altul. Haîde la masă.

(Easă amîndoi la braţetă cîntînd):

Haî prietene, voîos,
Să mîncăm, să bem vîrtos,
Şi să ridem amîndoi
De necazuri şi nevoi.

SCENA V.

Coșcodan, Matilda, Neculae.

(Coșcodan intră prin fund, dând brațul Matildei. El e înbrăcat cu frac negru și poartă numai o mănușă albă; are nas mincinos. Matilda e în costum de fantasmă).

Coșcodan. — (pe pragul ușii) Tontule, dobitocule, chîorule...

Neculae. — (alergând din dreapta) Ce este?

Coșcodan. — Hemesitul cel de chelner, 'mă-a vîrsat pe frac o butelcă de unt de lemn.

Matilda. — Mare lucru!

Coșcodan. — Poftim!... tocmai cînd eram dispus să petrec și eu, să fac cheltuială...

Matilda. — A! (în parte) Nu'l credeți, că se laudă.

Coșcodan. — (cătră Neculae) Ce stai acolo înfipt ca un butuc și holbesci ochii la mine? adă un șervet de mătase șterge.

Neculae. — Îndată, domnule, (șterge mînica lui Coșcodan).

Coșcodan. — Mai încet, că'mi roți postavul... Un frac nou, noușor, numai de 5 ani. Uf! cald e aci!.. Matildă, scoate'mi nasul, că mă înneđuș.

Matilda. — (deslegându'i nasul) De ce 'l-ai luat așa de strîmt?

Coșcodan. — Țsta era mai efin.

Neculae. — (în parte) Eaca! Domnișorul ăla care se hrănește cu ouă coapte? prost tachim!

Coșcodan. — Neculae, venit-a feciorul meu să'mi oprească un cabinet?

Neculae. — Venit. Cabinetul No. 3 e gata.

Coșcodan. — Bine... Ați sînt hotărît să intru în cheltuială, pentru hatîrul Matildei. 'Ți-e foame, dragă?

Matilda. — Foame, de mi s'aŭ lungit urechile cât a tale.

Neculae. — (în parte) Bre! flămândă trebuie să fie!

Coșcodan. — Neculae, pune degrabă să ne coacă vr'o trei ouă.

Matilda. — Trei ouă.

Coșcodan. — Două pentru mata și unul pentru mine.

Neculae. — Nu's proaspete, domnule. Bucătarul le-a aruncat pe toate, că erau clocite; dar dacă poștiți în loc de ouă, o omeletă cu zahar, e gata.

Coșcodan. — Unde 'i carta?

Neculae. — Poftim. (dă carta de bucate).

Matilda. — Adă s'aleg eă.

Coșcodan. — Ba nu, ba nu; asta 'i treaba mea. (în parte) De-aș lăsa-o pe dînsa, cine scie ce-ar mai cere... și de-odată m'ași trezi c'o notă de doi icosari...

Neculae. — Avem un ananas proaspăt... Nu poștiți, coconiță?

Matilda. — Ananas? unde 'i... Mă nebunesc după ananași.

Neculae. — (aducînd un ananas) Eată'l.

Coșcodan. — (în parte, consultînd carta) Ananas, jumătate de icosar felie!

Matilda. — (mirosind ananasul) Ce frumos mirosă! E numai bun de mîncat!

Coșcodan. — (în parte) Jumătate de icosar! (tare) Dă'l încoaci să 'l vîd. (fi mirosă) Nu 'i destul de copt, nu 'i ajuns în vîrsta legiuită.

Matilda. — Da ce? ai vrea poate să se scrie la oaste?

Coșcodan. — Matildă, ananasul verde e otravă curată... Neculae! pregătesce-ne o salată de rîdichi.

Matilda. — Ce face? rîdichî în loc de ananas?

Coşcodan. — *Stomahicon*, soro.

Matilda. — Rîdichî? ananas ţigănesc? Mănîncă-le d-ta.

Coşcodan. — Eî! apoi, adă-ne un *befteac*, fără cartofe.

Matilda. — (în parte) Fără cartofe e mai estin.

Coşcodan. — (consultând carta) 10 lei biftetul! Era numai 5 lei ađi dimineaţă.

Neculae. — După meşul nopţii precurile 's îndoite.

Coşcodan. — Şi porţiile scădute. (în parte) Altă dată am să vin şiua să fac *soupé*.

Matilda. — (după ce a consultat carta) A!.. eă 'mî-am găsit ce'mî trebuie.

Coşcodan. — (îngrijit) Ce-ai găsit? ce-ai găsit?

Matilda. — Papagal fript!

Coşcodan. — Papagal? Unde-ai vădut papagal?

Matilda. — (arătând carta) Aci în rîndul fripturilor.

Coşcodan. — (cetind) Caşcaval fript!.. auđi? papagal? (în parte) Prost dascal a mai avut sermana!

Neculae. — În sfîrşit, eă mă duc s'aprind lumînările în cabinetul No. 3. Aveţi bunătate d voastră de-alegeţi bucatele.

SCENA VI.

Coşcodan, Matilda.

Coşcodan. — Du-te, du-te... Nu pot să sufăr să 'mî stea un chelner în spinare... Tot te îndemnă să ieşi ba una, ba alta. Mai bine s'alegem ce ne place, nu 'i aşa Matildo?... doar n'am venit aci ca să mîncăm...

Matilda. — Ce ȋicî?

Coşcodan. — Să ne 'bolnăvim... Am venit mai mult pentru mulţemirea de a fi singuri... ca doi porumbaşi. (consultând cartă) Ea se vedem... am ȋis un biftec...

Matilda. — Fără cartofe şi fără carne.

Coşcodan. — Îl vrei fără carne?... fie!

Matilda. — Nu 'ţi e ruşine obrazului!... o dată în vieţa ta m'ai adus la *restaurant* şi te târguiescî pentru o cartofă... Al de-aşi fi putut gâci că eşti ceea ce eşti, pe când îmi făceaî curte...

Coşcodan. — Ceea ce sînt? da ce sînt, Matildo?

Matilda. — Eşti un... nu mă face să 'ţi ȋic pe nume... De când am avut slăbiciunea să te-ascult, n'ai avut galantomie să 'mî faci un present cât de mic; nu 'mî-ai dat nici macar un buchet de flori.

Coşcodan. — (atîns) Poate să fi uitat buchetul; însă mi se pare că 'ţi-am dat...

Matilda. — Ce?

Coşcodan. — 'Ţi-am dat sfaturi prietenescî.

Matilda. — Şi altă nimică... Eū sciū că cavaleriî sînt fericiţi să dea suvenire la dame, inele, braţele, buchete... d-lui însă dă sfaturi... că nu 'l ţine nici o para. Vrei să 'ţi spun una şi bună? Eşti un guzgan.

Coşcodan. — Un guzgan? Al Matildo... dacă te-ar auȋi cineva, ar crede că rod oase... că mă închin la banî, că sînt un om interesat... În adevăr, nu 'mî place să fiū mână spartă, ca mulţi alţii; dar asta nu vrea să ȋică că aşî fi ceea ce-ai spus... Al Matildo, m'ai atîns fără nici o crutare, m'ai supărat peste măsură, şi nu m'aşî fi aşteptat nici o dată, după câte-am făcut pentru d-ta, să mă tratezi astfel. (se înduioşează) Guzgan? Eū? (plînge) Pentru că în loc de ananas, am cerut rēdichî!... am creȋut că 'ţi plac mai

bine... (consultând cartă) dar de vreme ce nu le poți suferi, să nu mai fie vorbă... spune, vreî o porție de licorin svântat?

Matilda. — (întorcându'î spatele) Dă'mî bună pace.

Coșcodan. — Matildo...

Matilda. — Poronesce ce 'ți-a plăcea... Eă mă duc în cabinet.

Coșcodan. — O porție de licorin...

Matilda. — (eșind în stânga) Așa mi se cade, dacă am a face cu domnișori perpeliți.

Coșcodan. — Perpelit! eă?... Eî! s'a trecut cu gluma... Audî? inele, brațele? tot lucruri scumpe... Vrea să dîcē ea nu mă iubesee pentru mine, mă iubesce pentru juvaeruri, par' c'ași fi juvaergiă... (stă pe gînduri).

SCENA VII.

Coșcodan, Friț; mai pe urmă Agachi.

Friț. — (viind prin fund) Ear un ravaș pentru d-nu Agachi... Îmî vine a crede că 'î *Postmeister*. (Intră în dreapta).

Coșcodan. — (cătră public) Oare n'ași face mai bine s'î daș pașport de drum jupânesei Matilda?... Cum mă sfătuiți... De cât m'oîă ruina, dându'î dieamante și hrînind o cu papagalî fripți, mai bine... plecăciune... Nu 'î așa?

Agachi. — (afară) Tronc!.. altă belea acu...

Coșcodan. — Aud?... vine cineva... Să nu mă cunoască. (își pune nasul).

Agachi. — (întrînd cu răvașul în mână) Mîncă-l'ar molile s'î l' mînânce! Năucul cel de Pipirig îmî scrie din nou că nu poate veni la masă... și din pricina lui ne gă-

sim ear 13... Bat'el p'erdalnicul!.. cum s' fac... Am apucat de-am poștit pe Bombeanu, ș'acum nu pot s' 'l dau' afară, pentru ca s' rămânem numai 12... Bombeanu mi 'i drag; el m'ănâncă și bea ca un voinic, e vesel, 'm'ă istorisit amorurile lui c'o demoas-elă Tinca, fata cucoanei Lucșița Fespezanca, care-a fi aceea... nu pot s' 'l ȳic: prin urmare domnule, f'ă'm' plăcerea de a'ȳi căuta de drum... Cum dracu s' scap de numărul 13. (se primblă turburat prin scenă).

Coșcodan. — (șed'nd la o masă și of'ând) P'ecat că nu m'ai s'nt ou'!..

Agachi. — Ce v'ed? Un nas minciunos! (se apropie de Coșcodan și'l bate pe umere) Domnule Nasoean.

Coșcodan. — (r'ăsărind) Ha! (ȳi cade nasul).

Agachi. — Nepotul me'!

Coșcodan. — (cu mirare) Moșul me'! Moșul me' în salvar' de Pașă!

Agachi. — Precum veȳi, Ghiȳă dragă... Fiind în carnaval...

Coșcodan. — La v'îrsta d-tale!.. un om aproape de 60 de an'... Ce rușine! Ar trebui s' 'nȳelegi că 'ȳi-ai tr'ait tra'ul, și 'ȳi-ai m'ăncat mala'ul de mult... E' s'nt t'ên'er, și nu fac nebuni' ca d-ta.

Agachi. — Așa este; tu ai tinereȳă, dar fiind că nu scii s' profiȳi de d'însa, 'ȳi-am luat-o împrumut pentru ca s' nu muceȳească.

Coșcodan. — Frumos!

Agachi. — Ce 'ȳi folosește că ai numai 25 de an' ș'o inimă sb'ercită ca o c'îupercă degerată; e' s'nt cu p'êrul sur, nu ȳic ba, dar âncăi inima mea e de 25 de an'. Ea sburdă și bate ca un clopot...

Coșcodan. — Ca un clopot dogit.

Agachi. — Mai bine așa de cât s' sune a gologan, ca inima ta.

Coșcodan. — Nu te 'nțeleg; dar orî cum s'e fie, eû sciû unde merg și unde-oîû s'ajung...

Agachi. — Tu, s'e 'țî spun eû ce-ai s'ajungi. Toată vieața ta ai s'e strîngî para cîte para, ș'ai s'e trăiescî sărac, ca s'e morî bogat. Haînele tale ai s'e le porțî cîte dece anî, ș'o păreche de manușî cîte șese lunî. Caii t'ei or s'e șeaq'e cu dințîi la stele; slugile tale or s'e postească 365 de q'ile pe an, luând pildă de la stăpânul lor, și, cînd îî închide ochiî, lumea are s'e q'ic'e c'ai murit, pentru ca s'e economisescî cheltuie-lele viețîi.

Coșcodan. — Prea bine; și d-ta ai s'ajungi în curênd cu cîrjă, cu trupul gârbovit, și cu tufă 'n buzunar.

Agachi. — Fie; însă p'en' atunci, fiind că am nevoie de un al 14^{lea} musafir, vin de mănâncă cu noi.

Coșcodan. — Ba, foarte mulțemesec... Căci în astă noapte sînt hotărît s'e cheltuiesc o parte din averea cea care-o adun para cîte para...

Agachi. — Tacî, nu spune una ca asta, că se cutremură pămîntul.

SCENA VIII.

Agachi, Coșcodan, Barză.

Barză. — Cucoane, a început a ninge. S'aduc o birjă?

Coșcodan. — Nu 'î nevoie, că doar nu șed peste lume... O palmă de loc.

Agachi. — (În parte) Tocmai la barieră. Se teme s'e cheltuiescă doi sfanțî.

Barză — Cucoane, da 'î zăpada la genunchî.

Coșcodan. — Ei! nu mai bodogăni.

Agachi. — Al tău e țopêrlanul ista?

Coșcodan. — E lacheul meu.

Agachi. — Trebuie să fie flămând. Împrumută-mi'l pe v'o două ore.

Coșcodan. — Da ce vrei să faci cu el!

Agachi. — Vreună să 'l fac al 14^{-lea} musafir. Hai, țopêrcă, vin cu mine la masă. Oîu spune prietenilor că ești un prinț costumat în lacheu.

Coșcodan. — Moșule, nu se cuvine...

Agachi. — De ce ești prost? O fac în interesul tău.

Coșcodan. — Cum asta?

Agachi. — Am să 'l îndop astfel, în cât să n'aibă nevoie a mânca toată ziua de mâini... O cheltuială mai pușin pentru tine.

Coșcodan. — Bine ȑicî.

Agachi. — (în parte) Bre! ânc'așa sgîrcit? (cătră Barză) Hai, mă; dar să nu cumva să deschidî gura cât îi fi la masă.

Barză. — Dec! d'apoî cum Doamne eartă-mă? oîu mânca, fără să deschid gura.

Agachi. — Vreună să ȑic, să nu vorbescî.

Barză. — N'ai grijă, cucoane, eună înghit și tac.

Agachi. — Rămăi sănêtos Ghiță, fêtu meu, dar îea seama să nu faci cheltuiei nebunescî în astă noapte... Fii mêsurat dragul moșuluî, fii mêsurat; suie-te pên' la o sfânțoaică, o sfânțoaică și jumătate.. nu măi mult.

Coșcodan. (supărat) N'am nevoie de sfaturile d-tale.

(Agachi și Barza întră în dreapta).

SCENA IX.

Coșcodan; *maî pe urmă* Moîsescu.

Coșcodan. — Are noroc Barză, are să mănânce cât șêpte fără să scoatê o para din pungă.

Moîsescu. — (viind prin fund) A ! Domnule Ghiță, bine că te gădesc...

Coșcodan. — Moîsescu, arnăut !

Moîsescu. — Nu băga de seamă... Am vădut astăzi dimineață pe șatrarul Nărilă ; 'î-am vorbit de d-ta, și 'î-am spus că dorescî să 'î fîi ginere.

Coșcodan. — Mai încet, nu vorbi așa tare, să nu te-auđă oare cine. (arată cabinetul din stînga).

Moîsescu. — O damă ?

Coșcodan. — (în taîná) O primadonă de la opera din Paris, sosită ieri în Bucurescî.

Moîsescu. — Cum... de-abîa s'a coborît din trăsură, ș'aî și isbutit?... berbantule !

Coșcodan. — Cine 'î galantom și frumos, lesne isbutesce cu actrițele... Dar spune'mî ce-aî pus la cale cu șatrarul ?

Moîsescu. — După recomandația mea, șatrarul este dispus a'î da fata... Cât pentru duduca Smă-răndița...

Coșcodan. — Grasă 'î ?

Moîsescu. — Cine ? duduca ?

Coșcodan. — Ba... ștearea.

Moîsescu. — Șatrarul e proprietar mare.

Coșcodan. — N'are datorii?... nn se amestecă în politică ?

Moîsescu. — Nu.

Coșcodan. — Prea bine.

Moîsescu. — Am decidať cu șatrarul ca să vă în-tîlniți într'o casă străină, la o cunoșcință a mea, d-na Lucșiť Fespezanca, care dă mîni un bal.

Coșcodan. — N'o cunosc.

Moîsescu. — Nu face nimic. Te-oîu presenta eű... Vină pe la 9 ore, împreună cu moșul d-tale.

Coșcodan. — Ce nevoiť este să mai vieși moșul meű ?

Moîsescu. — Ca un om care 'î mai bătrân, ar fi bine să între el în vorbă cu şatrarul.

Coşcodan. — Fie; mîni om veni amîndoi, negreşit.

Moîsescu. — Minunat... Al apropo; se înţelege că, îndată după nuntă, mi'î plăti comisionul de 5 la sută din capitalul şestreî, după obiceiă... Adio.

Coşcodan. — Nicî vorbă nu 'î. (în parte) Aşteaptă murgule să pascî earbă verde.

SCENA X.

Coşcodan, Neculae; mai pe urmă Matilda.

Neculae. — (eşind din cabinetul din stînga). Domnule, dama cea din cabinet spune că moare de foame.

Coşcodan. — Na, de-o cam dată dă'î *Reforma* s'o cetească. (Neculae esă) Ce dracu să 'î dau să mănânce... ouă nu măi sînt, rîlichî nu vrea... şi cele l'alte bucate 's scumpe foc... Dar oare dac'aşî împlinio cu dinsa înainte de *soupé*, n'ar fi mai nemerit? Fiind că o să mă 'nsor, nu se cade să mai am relaţiî de mîna stîngă... Bîata Matildă!.. Ce-o să mai plîngă, ce-o să mai jălească!..

Dragă Matildă! ce rău îmi pare
Să pun un capăt l'al tîu amor;
În al meu suflet simt o monstrare, }
Dar n'am ce face, eî mă însor! } (bis).
Astfel e lumea, Matildă dragă!
Toate, ha! toate aî un sfîrşit.
Amorul nostru a fost o şagă }
Ş'acum sorocul i s'a 'nplînit. } (bis).

Matilda. — (Intrînd furioasă) Mă rog, d-ta 'mî-ai trimis *Reforma* pentru ca să'mî potol foamea? Na, mănânc'o friptă. (îi aruncă jurnalul în obraz).

Coșcodan. — Ah! Matildo, nu te mâniea, ci mai bine plânge-mă, bocesce-mă, căci 'mă-a cădut un trăsnet pe cap.

Matilda. — Ce trăsnet?

Coșcodan. — Măiculița mea! a aflat moșul meu că suntem în legătură amândoi.

Matilda. — Ei ș'apoi?

Coșcodan. — A! Matildo!.. nu'l cunoscî pe moșul meu ce om este!.. un Pașă... ba nu... un bătrân serios, morocănos, de pe vremea lui Papură-vodă, care crede ca actrițele 's cu dracu. El 'mă-a hotărît... Ah! Matildo, nu mă lasă inima să 'ți spun ceca ce 'mă-a hotărît.

Matilda. — Da nu te mai strimba și spune.

Coșcodan. — Matildo, să fii cu curaj... Moșul meu 'mă-a găsit o mireasă, și 'mă-a poroncît să mă 'nsor numaî de cât pîn' în trei zile, căci altminterea mă blastemă și mă desclironomisesce.

Matilda. — Ș'apoi ce 'mă pasă mie? Însoară-te.

Coșcodan. — Cum? nu 'ți smulgi părul de desperare?

Matilda. — Nicî gîndesc. Căsătorie bună! să te ved c'o clăie de copii și cu floricele la urechi. (voiesce să casă).

Coșcodan. — Matildo.

Matilda. — Ce mai vreî?

Coșcodan. — Dinioarea m'ai acusat c'ași fi un sgîrcit, m'ai poreclit guzgan... ca să 'ți dovedesc că și eă am obiceiul a da suvenire la dame, te rog să primesci din parte'mă, pîn' a nu ne despărți, o buclă de păr. (voiesce să taie cu un cuțit o bucată din părul lui).

Matilda. — Păstrează'l pentru mireasa d-tale ca un present de cununie, un adevărat present de perucher.

Coșcodan. — Matildo!.. (își pune nasul)

(Se aud în dreapta chiote vesele)

Măscile. — În sănătatea lui Mustafa Paşa.

SCENA XI.

Coşcodan, Agachi, Matilda, Bombeanu, Barză, Neculae, Măscă (toţi intră cu paharele în mână).

Măscile.

Vviat Paşa Mustafa !
Vivat Mustafa Paşa ! etc.

Agachi. — Neculae, adă puncîul aci (Neculae aduce un mare vas cu puncîu).

Coşcodan. — (în parte) Înghite-Agachi !

Agachi. — Ce-am vădut ? Matilda ! artista noastră cea iubită ? Fraţilor căusaşi, să bem în sănătatea Matildei.

Măscile. — (bînd) În sănătatea Matildei !

Matilda. — Domnilor ... vă mulţumesc ... Daţi'mi voie însă să vă presint o persoană rară în societatea românească ! Un tîner de 25 de ani, elegant, frumos ca soarele, dar sgîrcit ... de se răsufală numai pe-o nară de economie.

Agachi. — Unde'î ?

Matilda. — (aducînd din fund pe Coşcodan, care caută să fugă Eata' ! !

Agachi. — (în parte) Nepotul meu ! (tare) Fraţilor căusaşi ! rîdicaţi'l în triumf şi'l puneţi pe masă, ca să asculte judecata lui Solomon.

Coşcodan. — (bătîndu-se în mâinile măscilor) Domnilor ! îmbojiţi haînele.

Agachi. — Acum, în puterea noastră de Cadiu, îl osîndesc să asculte cu luare aminte cânticul său.
(măscile stau grupate înpregîturul mesei pe care stă Coşcodan).

I.

Cunosc din întemplantare
 Un tînăr Coşcodan
 Ce are multă stare
 Şi suflet de guzgan.
 Elegant ca o păpuşă,
 Acest tînăr galantom
 Poartă numai o mănăşă,
 Căci e foarte econom.
 El trăiesce calicit,
 Ca să moară 'nbogătit.

II.

El cu răbdări prăjite
 Hrănesce trupul seû
 Şi ne 'ncetat înghite
 Bordo.. din eleşteu.
 Când doarme 'n nepăsare,
 Acest tînăr galantom
 Se resuflă pe o nară,
 Căci e mare econom.
 El trăiesce calicit,
 Ca să moară 'nbogătit.

Coşcodan. — (furios) Domnilor, daţi-mi drumul. (voiesce să sară de pe masă).

Matilda. — Ba nu; ţineţi-l pe loc, că mai este un al treilea cuplet.

Agachi. — Cântă-l Melpomeno.

Matilda. — Bucuros.

III.

Sermanul se socoate
 Un Don Juan frumos;
 Înşală cât se poate
 Şi'Y foarte generos,
 Ca presente de iubire,
 Acest tînăr galantom

Dă din pĕru'ŷ douĕ fire,
Căci e mare econom.
El trăies ce calicit,
Ca să m oară 'nbogăŷit.

Toŷi. — Ha, ha, ha.

(Coşcodan sare de pe masă şi fuge prin fund în risul tuturor).

ACTUL II.

Teatrul represintă un salon de bal cu uşi mari în fund, care se deschid în al doilea salon luminat cu policandre; uşă în dreapta; o masă decărti în fund în stânga.

SCENA I.

**Fespezanca, Tinca, Moisescu, invitaŷi la bal;
maŷ pe urmă Nărilă cu Smărăndiŷa.**

Arie de valŷ.

Toŷi (jucând valŷul).

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal,
De-a sări mereu în joc.
Şi de-a să 'nvĕrti pe loc!

(Cavalerii se închin la dame şi le duc în salonul din fund).

Moisescu. — Cucoana Lucsiŷă, balul d-tale e minunat de frumos şi de vesel!

Fespezanca. — Aşa mi se pare şi mie.. Nu că mă laud, dar ca mine nici o damă nu are talentul să însufletească o adunare.

Moisescu. — Şi nici că 'i de mirat, cucoană. Ama-

bilitatea d-tale încântă pe toți cavalerii... ea 'î un capital cu dobîndă de 50 la sută.

Fespezanca. — Destul, destul Moîsescule; nu 'mî bombarda modestia cu complimente... Tincă.

Tinca — (viind din fund) Aud.

Fespezanca — (încet) Ce 'îi-a spus la urechi cavalerul tău, în vreme ce jucați valțul?

Tinca. — 'Mî-a mărturisit că 'î era prea cald.

Fespezanca. — Detreabă tîner!.. Se cunoasce că 'î bine crescut.

Tinca. — Și că se teme de căldură... Dar cum de-ai vădut maman că 'mî-a vorbit la ureche.

Fespezanca. — Ochiî mei te urmăresc neconținut...

Tinca. — Pentru ce?

Fespezanca. — Pentru ca să privegheze asupra nevinovăției tale. (dușos) Ah! Tincă, tu nu știi ce vrea să ȳică a fi mamă.

Tinca. — Încă nu, maman.

Fespezanca. — (sărutîndu-o) Draga neneacăî!

Moîsescu. — Eaca și șatrarul Nărilă cu duduca Smărîndița.

Nărilă. — Sărut mînile, cucoană Lucsiță... sănă... (strînută) toasă?

Fespezanca. — Mulțemes, dar d-ta?

Nărilă. — Eū am prins un gutu... gutu... (strînută) rău de cele tătărescî.

Tinca. — De ce-ați venit așa de târziu, Smărîndița?

Smărîndița. — Din pricina babacăî. Pune'ți în gînd că, de vre-o ȳece ȳile, babaca s'a îndrăgit de pa-seri ș'a cumpărat vr'o 30 de canari.

Tinca. — Și ce face cu dînșî.

Smărîndița. — Petrece toată ȳiua în societatea lor... pîn' îl scoți dintre jigăniî, îți esă sufletul.

Nărilă. — O mărturisesc; singura mea mulțemire e să... e să... (strănută).

Fespezanca. — (ridând) Să strănuți?

Nărilă. — Ba, să aud canariii ciripind... De-acolo încolo, lumea mi'î cu totul *adiafora*.

Fespezanca. — Frumos compliment ne faci *arhon* șatrar!

Nărilă. — Adică vorba vine, căci îmi plac și adunările care se isprăvesc de vreme... Moîsescule, so-sit a *ipochimenul*?

Moîsescu. — Domnul Ghiță Coșcodan? Âncă nu; dar îl aștept să vie cu moșul seû, ca să între în vorbă cu d-ta despre cununie.

Tinca. — Ce cununie?

Nărilă. — A Smărăndiței.

Tinca. — Ce-aud? Te măriți, dragă?

Smărăndița. — Așa, se vede.

Nărilă. — Și la capul d-tale, ducă Tincă.

Tinca. — *Merci*.

Fespezanca. — O! cât pentru dînsa, avem vreme... Amatori n'or lipsi.

Moîsescu. — Cred și eû; duduca Tinca are ȑestre de 30,000 de galbeni!

Nărilă. — Vorba ceea; marfa să fie bună, mușterii nu lip... (strănută) sesc.

Tinca și Smărăndița. — Mușterii!

Fespezanca. — Cu adevărat... Chîar în iearna aceasta s'aû prezentat mai mulți tineri... vr'o șapte, foarte buni.

Tinca. — Mai cu seamă domnul Bombeanu... un ofițer de artilerie, recomandat de însuși moșul meû, Prefectul.

Nărilă. — D-nul Bombeanu? îl cunosc... un tî-

năr cu stare și cu *hristoitie* ... De ce nu 'l-ai ginerit, cucoană Luc ... Luc ... ? (strănută).

Fespezanca. — Tinca e prea tână ră încă ... prea fragedă ... (în parte) ș'apoi nu vrea să ajung ieaca de pe-acu.

Moîsescu. — Lăsați-mă pe mine, cucoană, să găsesc un bărbat ducă Tincăi. Am la mână un procuror *fein, fein* ... Să-mi dați voie ca să v'el presint.

Fespezanca. — Fie; prezentează-l ... însă nu ție nici o hotărîre ... Dacă 'mă placea ... om vedea ... avem vreme.

(Orchestra începe a cânta un cântec. Doi cavaleri vin de învită pe Tinca și Smărăndița).

Moîsescu. — Eaca contradansul începe ... Cucoană Lucșiță, vrei să jucăm împreună ?

Fespezanca. — Oare ... să joc ? .. Ha! (Moîsescu îi dă brațul).

Toți (esă cântând):

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal, etc.

(Toți se duc în solonul din fund).

SCENA II.

Agachi, Coșcodan, Barză.

Agachi. — Da bine unde mă duci, Ghiță ?

Coșcodan. — La bal, moșule.

Agachi. — La bal ? .. la cine ?

Coșcodan. — La o vëduvă.

Agachi. — Se vede că face praznic de sufletu răposatului ...

Barză. — (ridând) Hi, hi, hi; mare poznaș e cuconul Agachi.

Coșcodan. — Bade Stane, te poftesc să nu te amesteci în conversația noastră.

Agachi. — Da de ce 'l oprești?... vorbește frumos creștinul.

Barză. — Hi, hi, hi; mă ieși în trei parale... Hi, hi, hi.

Coșcodan. — Ear te hlizești?... (cătră Agachi) Te-ai apucat de 'l-ai înbătut ieri noapte, și de-atunci e ne-suferit.

Agachi. — Bietul flecău! nu mâncase de două zile acasă la tine.

Coșcodan. — Să lăsăm vorba asta, moșule; știi pentru ce te-am rugat să mă 'ntovărășești acilea?

Agachi. — Ba.

Coșcodan. — Pentru o treabă foarte importantă.

Agachi. — Mă miram eu să cheltuiesci tu degeaba doi sfanți cu birja!

Coșcodan. — La întoarcere vei plăti d-ta.

Agachi. — Dar; pentru că tarifa e mai scumpă după meșul nopții.

Coșcodan. — A! moșule, cum poți crede...

Agachi. — Cred tot, dar nu te *sâchisi*... fă-ți trebușoarele, că eu te studiez. Te găsesc interesat... interesant, vreu să ȋic.

Coșcodan. — (cătră Barză) Du-te de-așteaptă jos la feciori; dar mai ântei adă'mi mânușile.

Barză. — (dându'i două părechî de mânuși) Poftim.

Agachi. — Două părechî de mânuși și cu cele din mână trei? Ce însemnează acest lucș de mânușerie?

Coșcodan. — Așa mi'i obiceiul meu... Fie care bal mă ține trei părechî de mânuși.

Agachi. — Bre! ce cochetărie! .. schimbă de trei ori?

Coșcodan. — Ântêi, când mă înfățișez în salon, mă arăt cu mănuși proaspete... noi...

Agachi. — Ca toată lumea.

Coșcodan. — Peste zece minute, după ce am complimentat pe stăpîni casei, mă retrag de-o parte și pun a două păreche... pe aste. (arată alte mănuși).

Agachi. — Pe aste?... d'apoî nu's noi, sînt purtate...

Coșcodan. — Și mai târziu, când aduc feciorii paharele cu limonadă, vine rîndul ăstorlalte. (arată alte părechi).

Agachi. — Sînt negre de tot.

Coșcodan. — Tocmai pentru asta, n'am grijă să le mai mînjesc.

Agachi. — Care vrea să țină, tu cu trei părechi de mănuși o duci un an, ca țiganu cu cămașa!

Barză. — Hi, hi, hi.

Coșcodan. — Tot aci ai fost moșcule?... Ești afară.

Barză. — Hi, hi, hi. (esă prin dreapta).

SCENA III.

Agachi, Coșcodan.

Agachi. — Sîntem singuri?

Coșcodan. — Singuri.

Agachi. — Vrea să țină dau o rețetă, ca să economisești și mănușile ale purtate.

Coșcodan. — (cu bucurie) Care rețetă, moșule? spune.

Agachi. — (în taînă) Nu ne-aude nimeni?

Coșcodan. — Nimeni.

Agachi. — Cumpără o bucată de cridă de 5 pa-

rale, și'ți freacă mânilor cu dînsa, de cîte ori ești pof-tit undeva.

Coșcodan. — (supărat) Tronc ! . . eă cređusem că vor-besci serios.

Agachi. — Bre ! aă întrecut și pe vărul meu An-tohi Sgîrcea.

Coșcodan. — Ea lasă glumele de-o parte, moșule, că nu'i aci locul de spus cabazlicuri . . . sē vorbim de motivul pentru care te-am rugat sē vii cu mine.

Agachi. — Care motiv ? . . A fi ear vr'o speculație cu folos sigur.

Coșcodan. — Ba nici gîndesc la speculație în bal ? . . Te-am adus aci, ca sē punem la cale o cu-nunie.

Agachi. — Aș ! a cui ?

Coșcodan. — A mea.

Agachi. — A ta ? Nu mē nebuni . . . Tu, te-ai ho-tărît a intra în cheltuăla unei nunți ?

Coșcodan. — Eă . . . m'am hotărît, precum đici, a intra în cheltuăla unei nunți.

Agachi. — Aă avea tu curajul sē scoți bani din pungă ca sē hrănesci și sē înbraci mai multe suflete ? Pun rēmășag đece galbină.

Coșcodan. — Đece galbină ? țin rēmășagul

Agachi. — (în parte) Aă ! m'a prins hoțul.

Coșcodan. — Mai ântai că nevasta mea am s'o deprind cu gusturi simple, n'are sē facē cheltuēli cu mătăsării, cu fleacuri de modă care ruinează familiile ; cât pentru copii, cred că m'a feri Dumnezeu sē am mai mult de cât unul . . . Ș'apoi în sfērșit fie ce-a fi, când inima iubesce . . . când inima doresce . . .

Agachi. — Se vede că e bogată ?

Coșcodan. — 10,000 de galbină đestre.

Agachi. — Numaă ?

Coșcodan. — Și are un tată...

Agachi. — Ofticos?

Coșcodan. — Ba nu tocmai ofticos, dar cam slab. Șatrarul Nărilă, trebuie să'l cunoscî.

Agachi. — Eū?... s'î îngrop, dacă 'l sciū cine 'î.

Coșcodan. — Șatrarul Nărilă e proprietar de moșie, și mai are în Bucurescî un loc întins, care în curēnd o s'î aibă o valoare foarte mare.

Agachi. — Cum asta?

Coșcodan. — Am aflat din isvor sigur că Stăpânirea are nevoie de el, ca s'î zidească un spital pentru nebunî... Șatrarul încă n'o scie; prin urmare, am de gînd s'î cump'er eū, îndată după cununie, cu preç de nimic, ș'apoî s'î v'ēd Stăpânireî cu folos de sută la sută.

Agachi. — Ce-aud? Nerușinatule, vreî s'î înșelî Guvernul? și inima ta de cetățean te lasă s'î comițî o asemenea scamatorie în banii statului?... Glasul consciințîi nu te înspăîmîntă? Vocea Patrieî române nu te opresce pe malul abisului?..

Coșcodan. — Ha, ha, ha; vorbescî chîar ca un redaptore... înșă n'am vreme s'î'tî respund, că treaba 'î grabnică.

Agachi. — Cu atît mai bine, că și eū am o treabă importantă pe la meșul nopțîi.

Coșcodan. — Vreî s'î te culcî, s'î te odîhnescî?

Agachi. — Ferească Dumnezeu!.. Am un *soupé* cu câțiva prietenî i prietene.

Coșcodan. — Ear *soupé*. M'ē mir, deū, ce mulțemire poțî găsi cheltuind starea cu străiniî?

Agachi. — Mulțemirea de a n'o lăsa clironomie la nepoțî ca tine.

Coșcodan. — A!.. fie!.. înșă aî putea-o întrebunța mai bine de cît cu mesele.

Agachi. — Tu nu scii, nu 'ți poți închipui plăcea unuî *soupé* cu persoane vesele care glumesc și rîd la lumina policandrelor, și în sunetul paharelor de șampanie... Pentru tine 'î halima.

Cînd vinul curge în pahare
Cînd ochii vesel strălucesc,
Inima 'mî saltă și tresare
De un fior dumnezeesc.

Ridic un pahar
Plin, plin
De vin de Cotnar
Plin, plin

Și cînt voios și mi'l închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
Glu, glu, glu, rațul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu.

Și orî care chin
Eă mi'l botez cu vin
Pluf!

Vieța se stinga cu grăbire,
Anii cei tineri se strecoar!
Dar eă nu simt nicî o măhnire
Căci mă țin tot pe urma lor.

Purtând un pahar
Plin, plin,
De vin de Cotnar
Plin, plin

Și bînd voios lor îl închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
Glu, glu, glu, rațul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu.

Și orî care chin
Eă mi'l innec în vin.
Pluf!

Coșcodan. — (în parte) Bine 'l-a numit Agachi, cine 'l-a botezat!

SCENA IV.

Agachi, Coșcodan, Moîsescu.

Moîsescu. — (viind din fund) A! bine c'ați sosit...
Vă așteptam cu nerăbdare.

Coșcodan. — Unde 'i șatrarul?

Moîsescu. — S'a dus să tragă un ciubuc în etacul gazdei.

Coșcodan. — Dar domnișoara Smărăndița, fata lui?

Moîsescu. — E în salon, mergi de-o poștește la joc.

Coșcodan. — Bucuros.

Moîsescu. — Cât pentru șatrarul, îndată ce 'și-a face chîeful și s'a întoarce aci, domnul Agachi unchîul d-tale, ar trebui să nu peardă vreme și să 'i vorbească de măritiș.

Agachi. — D'apoî nu cunosc pe șatrarul.

Moîsescu. — Il veî cunoasce, cum îl veî vedea; e înbrăcat cu antereu și cu gîubea.

Agachi. — Ca un lăutar?.. Nu cumva are și naiu?

Moîsescu. — (cătră Ghiță) Acuș are să înceapă contradansul... Vin îute. (esă prin fund).

Coșcodan. — Mergi înainte că te ajung. (cătră Agachi în taină) Unchîule, îți încred soarta mea și nu mă îndoiesc de ibsândă.

Agachi. — N'ai nici o grijă, nepoate. Cât 'l-oîu zări pe șatrarul, am să 'l sucesc ca pe-un titerez.

Coșcodan. — Să te vîd, unchîule, dacă ești diplomat bun... să nu 'i pomenescî însă de locul care vrea să 'l cumpere Guvernul. (esă prin fund).

Agachi. — Ferească sfîntul!.. (în parte) Nepotul meu e chîar salba dracului.

SCENA V.

Agachi, Chirilă (viind din fund).

Chirilă. — Măi, măi, măi! cald îi în sală!.. Mu-safirii sînt grămădiți ca sardelele 'n puțină. (se acriază cu o basma roșie de bumbac).

Agachi. — (esaminând pe Chirilă) Un antereu cu gîu-bea!.. trebuie să fie șatrul... se vede că 'șî-a făcut chieful. (tare) *Arhon*... (în parte) 'Î-am uitat numele.

Chirilă. — (în parte) Mie 'mî Țice *arhon*?

Agachi. — (apropiindu-se) *Arhon*... mē închin cu ple-căciune.

Chirilă. — (închinându-se) Sērut māinile, boīerule.

Agachi. — Frumos bal, nu 'î așa?

Chirilă. — Prea frumos, numai cam înghesuit.

Agachi. — Așa 'î moda de astăȚi. Cu cāt salonul e māi mic, cu atāt numērul invitaȚilor e māi mare.

Chirilă. — Proastă modă... drept sē 'Ți spun... În vremea noastră oameniȚi știeau sē petreacă mult. māi bine.

Agachi. — Negreșit, negreșit... (în parte) A sē 'mî vorbească din vremea lui Caragea.

Chirilă. — Pune'Ți în gānd că de-un ceas îmi caut copila prin bal și n'o gălesc, așa de multă lume e în salon.

Agachi. — Al sūnteȚi părinte, *arhon*... aveȚi o copilă?... (în parte) El e șatrul.

Chirilă. — Dar, boīerule; m'a invrednicit Dumne-deu sē fiu tată.

Agachi. — Nu'î vina d-tale... și eū, *arhonda*, sūnt unchīū.

Chirilă. — Am o copilă care 'mî scamēnă mie bu-căȚică tăieată... un bujor.

Agachi. — Să 'ți trăiească!.. Eă, *arhon*... am un nepot care nu 'mă seamănă nici de cum... (în parte) Slavă Domnului!

Chirilă. — A! cum îl chîamă?

Agachi. — Ghiță Coșcodan, un tîner cu stare, econom și numai bun de însurat.

Chirilă. — Coșcodan?... frumos nume!.. Eă mă chîm *chir* Chirilă.

Agachi. — *Chir* Chirilă?... și la mîi mare. (se închină).

Chirilă. — Sêrut mînile... De câți ani e nepotul d-tale?

Agachi. — De 20,000 de galbinî.

Chirilă. — 20,000 de ani?... de galbinî? vreă să ȕic!

Agachi. — Dar, și cu toate aceste el aspiră a se însura cu fiica d-tale, *arhon*...

Chirilă. — Ce spuî, boîerule?... Vrea să 'mî fie gi-nere nepotul d-tale?

Agachi. — Așa se vede... S'a înamorat de domnișóra... și m'a rugat ca să întru în vorbă cu d-ta... să rupem târgul, cum se ȕice.

Chirilă. — (în parte) 20,000 de galbinî! (tare) Boîerule, propunerea d-tale mă cinstește peste mîsură și nu ȕic ba... Însă înțelegî că datoria mea de părinte mă silește a lua oareși care *pliroforî*.

Agachi. — *Pliroforisesce te*, boîerule, *pliroforisesce-te*.

Chirilă. — Ași vrea să știă măi ântîi dacă nepotul d-tale are *hristoiftie*?

Agachi. — Are.

Chirilă. — Dacă 'î om statornic, econom?

Agachi. — El?... e în stare să taie un fir de pîr în patru.

Chirilă. — Mă bucur, că și eă sînt asemenea, și copila mea tij.

Agachi. — Minunat! să vă caute cineva cu lumina-rea, nu v'ar putea găsi mai potriveți... Când facem nunta?

Chirilă. — Nunta? .. cât mai îngrabă... Mă duc să dau de știre Marghioliții... (se îndreaptă spre fund).

Agachi. — (în parte) Marghioliții? Credeam că se numesce Smărăndița.

Chirilă. — 20,000? (esă).

Agachi — Nicî o parte mai puțin. (singur) Miroasă a băcan șatrarul... Șmecherul cel de Ghiță 'l-a ales înadins ca să un cheltuiească cu băcăniile, după ce s'a însura. (căutând ceasornicul) 'Mî-am isprăvit pețitoria... mai am încă jumătate de ceas de jertfit în folosul familiei.

SCENA VI.

Agachi, Coșcodan viind vesel din fund).

Coșcodan. — A! unchiule, am jucat cu domnișóra Smărăndița și m'a fermecat.

Agachi. — Așa degrabă?

Coșcodan. — Ea 'mî-a mărturisit că are gusturi simple, că nu 'î plac tualetele, diamantele... E un ânger, unchiule, un ânger... Am strîns'o de mână (își scoate mânușile).

Agachi. — Și de acea 'î scoți mănșile?

Coșcodan. — Ba nu; dar a venit rîndul să pun No. 2... Ea spune'mî, ai vădut pe socrul meu?

Agachi. — Pe *chir* Chirilă? 'l-am vădut.

Coșcodan. — Ce fel *chir* Chirilă?.. Nărilă, vreî să dîci?

Agachi. — Cum Nărilă? Chirilă.

Coșcodan. — Ba Nărilă.

Agachi. — Nărilă, Chirilă, tot într'o rilă, tot doi lei ș'un ort... 'Î-am cerut fata măi dinioarea.

Coșcodan. — Ai cerut pe Smărândița?

Agachi. — Ce fel Smărândița?... Marghiolița.

Coșcodan. — Marghiolița?... te înșeli, Smărândița... Da unde 'l-ai vădut pe șatrarul?

Agachi. — Chîar aci.

Coșcodan. — Aci? nu se poate... șatrarul n'a eșit încă din etac... nu 'și-a isprăvit ciubucul.

Agachi. — Apoi dar cu cine dracul am vorbit, cu care lăutar?

Coșcodan. — Cu *chir* Chirilă, poate?..

Agachi. — Tocmai; un soîu de băcan cu antere... ,

Coșcodan. — Te-ai înșelat, unchiule... ai făcut pozna... Eaca șatrarul Nărilă cu fiică-sa... trebuie să dregem îndată greșala.

SCENA VII.

Agachi, Coșcodan, Nărilă, Smărândița (viind din fund)

Nărilă. — Smărândiță, vin' în salonul ăsta să ne răsuflăm.

Coșcodan. — *Arhon* șatrar, dați'mi voie să vă prezentez pe unchiul meu, domnul Agachi Flutur, proprietar bogat și ne însurat.

Nărilă. — Sînt prea fericit, cucoane Agachi de a...
a... (strănută)

Agachi. — Într'un ceas bun.

Nărilă. — Amin... Guturaîul dracului nu mă slăbește.

Agachi. — Freacă'ți nasul c'o luminare, că trece îndată.

Nărilă. — Oare ? . . . Doftorul Flaînuć m'a sfătuit să întrebuințáz tereben . . . (strěnută).

Agachi. — tină . . . Sě'ți fie de bine.

Nărilă. — Amin.

Coșcodan. — (încet că ră Agachi) Deschide vorba.

Agachi. — (încet) Ce vorbă.

Coșcodan. — (asemenea) Despre căsătoria . . . însă cu meșteșug.

Agachi. — Las' pe mine. (își drege vocea) *Arhon* șatrar, în calitatea mea de unchiu, am un nepot care 'i în vîrstă de căsătorie și care iubesce pe domnișóra Smărăndița ca un haîu-huiu; prin urmare dorința lui și a mea cea mai mare este ca să ne însurăm.

Nărilă. — Aud ?

Agachi. — Ca să se 'nsoară cu copila d-tale; primesci ?

Nărilă. — *Arhon* Agachi, chipul *simandicos* cu care 'mî-ai făcut această propunere, îmi măgulește *filotimiea* . . . dă'mi voie însă să mă gîndesc.

Agachi. — Mă eartă, *arhon* șatrar, că n'am vreme; pěn' în trei orî, primesci . . . Una, două . . . tr . . .

Nărilă. — Pri . . . pri . . . (se luptă cu strěnutatul).

Agachi. — Dăi drumul, dăi.

Nărilă. — (strěnută) mesc.

Coșcodan. — A! cât sînt de fericit, *arhon* șatrar, de a intra în familia d-tale; dă'mi voie să vă sêrut mîna, ca la un pîrine.

Nărilă. — Vină în brațele mele ! iule. (strînge în brațe pe Coșcodan).

Agachi. — Tabloû !

Nărilă. — Și pe d-ta, *arhon* A achi.

Agachi. — (în parte) A să mă um le de guturaîu. (se înbrăcișează cu Nărilă).

Coșcodan. — (apropiîndu-se de Smărănă Credeți, domnișoară, că inima mea . . .

Smărăndița. — (coboărând ochii) Domnule...

Nărilă. — Dă-i mâna să 'ți-o sêrute, că ai sê'i fii nevastă. (Coșcodan sêrută mâna Smărăndiței) Noroc să dea Dumnezeu... Ghiță, fêtul meu, te las cu Smărăndița; ține-o de vorbă, în vreme ce eă cu nașul tăă, om pune la cale despre condițiile cu... nu... nu... nu...

Agachi. — (viindu'ă a strênută) nu... nu... nu...

Nărilă și Agachi. — (strênutând o dată) niei.

Agachi. — Na, că m'am molipsit și eă... *Arhon* șatrar, hai sê bem un pahar de ponciă la bufet, ca sê înneacă guturaăul.

Nărilă. — Bucuros, *arhon* cuscri. (înerg amêndoi pênă la ușa din fund).

Agachi. — (la ușa) Poftim, *arhon* șatrar.

Nărilă. — După d-ta, *arhonda*.

Agachi și Nărilă. — Da mē rog... Ce se potrivește... Na, na, na. (strênută) Amin! (es).

SCENA VIII.

Coșcodan, Smărăndița.

Smărăndița. — (în parte) Babaca mē lasă singură cu un cavaler... m'ê frică.

Coșcodan. — (în parte) Îi frumușică de tot. Încă n'ô vêdusem bine pên'acum. (tare) Cuvintele părintelui d-vostre, domnișoră Smărăndiță, îmi daă curajul a vē mărturisi, că inima mea simte o bucurie fără margini, când gândesc la fericirea ce mē așteaptă!

Smărăndița. — (rușinoasă) Domnule...

Coșcodan. — Aș fi însă de o mie de oră mai mulțemit, dac'ași afla din gurița d-voastră, că primiți fără displăcere a vē cununa cu mine.

Smărăndița. — Dumnule, nu'mi trecea prin minte nici de cum se mă mărit așa degrabă; dar fiind că tata a găsit de cuviință...

Coșcodan. — Ah! domnișoară, credeți, că oîu face toate jertfele, ca să nu vă căiți de a purta numele meu.

Smărăndița. — Nu mă îndoiesc, dumnule; căci te cred un galantom.

Coșcodan. — O! cât pentru galantomie, nime nu mă 'ntrece. Îți vedea cât de plăcută este vieța în căsătorie. Vom locui amândoi într'o căsuță mică, la mahala, fără lucș, fără... tereremul deșertăciunilor lumesci; căci adevărata fericire nu stă în acele secături... Priviți la cuibul turturelelor... un pic de puf și câteva frunze, și cu toate astea nu sînt alte jigăniî pe lume măi iubitore și măi fericite...

Smărăndița. — O! pentru mine, gusturile mele sînt prea simple. Cât oîu avea un clavier, mă 'npac lesne. orî unde ași fi.

Coșcodan. — Un clavier!.. Nicî vorbă nu'î, că'ți avea unul... Îl veți avea pe-a d-voastră.

Smărăndița. — Al meu e cam vechi, cam hêrbuit...

Coșcodan. — 'L-om da, de 'l-a drege.

Smărăndița. — Măi bucuroasă aș fi sê am unul nou, un piano Erhard.

Coșcodan. — O! Smărăndiță... domnișóră Smărăndiță, fericirea nu stă într'un piano vechi, sêu nou; ea isvoresce din dragoste, din amorul ce 'mî-aî inspirat de cum te-am vădut (se pune pe canape lângă Smărăndița).

Smărăndița. — (depărtându-se în cela-l-alt capet a canapelei). Dumnule...

Coșcodan. — Nu vă temeți, că aveți a face cu un galantom.

Eă te iubesc ca gentilom
 Pre legea mea ! (bis).
 Sănt gentilom, sânt galanton
 Pe cât ai vrea (bis).
 Ah pentru mine... fără frică,
 Fii turturică
 Și eă voă fi amant fidel,
 Un turturel.

(Împreună).

Coșcodan.

Un turturel ș'o turturică
 Noă amăndoi pe lume-om fi
 Ca turturică și turturel
 Ne încetat ne vom iubi.

Smărăndița (În parte).

Un turturel ș'o turturică
 Noă amăndoi pe lume-om fi
 Ca turturică și turturel
 Ne încetat noă vom trăi.

Coșcodan. — Ce dici Smărăndiță? Așa 'i că viitorul e plin de făgăduinți frumoase?

Smărăndița. — Cu adevărat; însă spune-mi te rog! îți plac voiajurile?

Coșcodan. — Așa ș'asa.

Smărăndița. — Eă doresc foarte mult să văd Parisul.

Coșcodan. — Unde 'i scumpetea cea mare?

Smărăndița. — Și 'ți mărturisesc că cea mai mare mulțumire ce 'mi-ai putea face, ar fi, după ce ne-om cunuua, să mă duci în capitala Franței.

Coșcodan. — Cum nu? cum nu? cel mai lesne lucru.

Smărăndița. — Și la băile de mare, la *Diepe*...

Coșcodan. — Aerul e cam sărat acolo... Umeșala Mărei mă supără.

Smărăndița. — Apoi dar ne-om opri în Paris, ș'om merge pe la magasi, pe la teatre, pe la concerte... om petrece iearna în plăceri de tot soăul.

Coșcodan. — Se 'nțelege, pe la magasi... pe la teatru... (În parte) Îmi pare cam cheltuitoare domnișoara.

Smărăndița. — A! domnule Ghiță, nu pot să 'ți spun cât mă simt de mulțemită, gândind c'am să ved țerile străine și minunile civilizației... Acesta 'i visul meu cel mai scump.

Smărăndița.

Îmi dai cuvântul de gentilom?

Coșcodan.

Pe legea mea ! (bis).

Smărăndița.

Veți fi cu mine galantom ?

Coșcodan.

Pe cât îți vrea ! (bis).

Smărăndița.

Primesc a fi dar, fără frică,
O turturică
Și să te am bărbat fidel,
Un turturel.

(împreună).

Coșcodan.

Un turturel ș'o turturică
etc. etc.

Smărăndița.

Un turturel ș'o turturică
etc. etc.

Coșcodan. — (în parte). E a mea!.. Am câștigat ră-mășagul cu unchiul meu... IO galbină!

Smărăndița. — (în parte) Păcat că nu se mărită și Tinca; am face nunțile tot într'o ȕi... (stă pe gânduri.)

Coșcodan. — (în parte) Un lucru numai mă cam în-

grijesce... îi prea place voiajul... oîu duce-o la țeară, după ce m'oîu însura.

Smărăndița. — Domnule Ghiță.

Coșcodan. — Poroncă...

Smărăndița. — P'ntre prietenii d-tale nu cunoscî vr'un tîner cum se cade cu educație și de familie bună?

Coșcodan. — Pentru ce?

Smărăndița. — Ca s'îl cununăm cu o prietenă a mea, care 'î foarte plăcută.

Coșcodan. — Are șteare?

Smărăndița. — Are 30,000 de galbină.

Coșcodan. — (tresărind) 30,000 galbină, și încă nu s'a măritat! se vede că 'î urâtă, ciuntă, oloagă, coșcată, oarbă, surdă, stafiea lumii?

Smărăndița. — (ridînd) Ba din contra, e frumușică, tîneră și nu'î lipsesce nimic.

Coșcodan. — Nimic... și are 30,000... Cine 'î?

Smărăndița. — Fiica cucoanei Lucșiței Fespezanca.

Coșcodan. — Am vădut-o... cu adevărat e foarte plăcută... (în parte) 30,000!

(Se aude orchestra sînînd un valț).

Smărăndița. — Orchestra începe a cânta coti-lonul... Nu joci, domnule Ghiță?

Coșcodan. — Valțul mă supără.

(Un cavalier vine de poftesce pe Smărăndița).

Smărăndița. — (cătră cavalier) Cu mulțemire, domnule. (îi dă brațul și ȋice, îndreptîndu se spre salonul din fund). Gîndesce la ce 'ȋi-am spus, domnule Ghiță... A revedere. (esă).

Coșcodan. — A revedere... (singur, foarte agitat) 30,000 galbină! Este aci în casă o șteare de 30,000 galbină, și Moîsescu nu'mî dă de scire... El mă lasă de mă încure cu o fată cheltuitoare, ce n'are de cât 10,000... (se preumblă turburat).

SCENA IX.

Coșcodan, Moîsescu.

Moîsescu. — (viind rapide) Domnule Ghiță, domnule Ghiță...

Coșcodan. — Ce este?

Moîsescu. — Am venit să-ți spun că Guvernul a cumpărat pentru spital un loc străin lângă barieră.

Coșcodan. — Ei, și șatrul rămâne cu locul lui sterp și fără preț? Dacă 'i așa, rămâne și cu domnișoara Smărăndița.

Moîsescu. — Cum?

Coșcodan. — Nu-mi place... e cheltuitoare... vi-sează cai pe păreți; și într'un cuvânt m'am înamorat de fata cucoanei Lucșiței.

Moîsescu. — De domnișoara Tinca?

Coșcodan. — Sînt nebun după dînsa... Ce frumoasă'!.. Ce pîr negru ca peana corbului!

Moîsescu. — Negru? Tinca e blondă... are pîrul galbin.

Coșcodan. — Ce pîr galbin? par'că e aur de Olanda... Moîsescule, mergi iute de vorbește cu Fespezanca.

Moîsescu. — Nu se poate, că 'i-am anunțat visita unui alt ginere, domnul Ghiță Radian.

Coșcodan. — Radian, Coșcodan, tot una'!... și el Ghiță și eu Ghiță, trece-mă în locul lui... îți făgăduesc un comision de 6 la sută.

Moîsescu. — Fie; însă ști că unchiul d-tale a pus toate la cale cu șatrul Nărilă.

Coșcodan. -- Bine dîci... o uitasem... Trebuie găsit un mijloc de a ne strica cu șatrul... Cum se facem?.. cum se facem?

Moîsescu. — Eaca și șatrarul.

SCENA X.

Coșcodan, Moîsescu, Nărilă, Cavaleri.

(Mai mulți cavaleri se așează la masa de cărți).

Cavalerii.

Danțu 'î plăcut, balu 'î frumos
Însă de cât s' sar în joc,
Maî bine voîi s' cerc în stos
Și 'n lanschenet de am noroc.

Nărilă. — Domnule Ghiță, d-ta nu metahirisesci cărțile?

Coșcodan. — Dar d-ta?

Nărilă. — Eă ?.. ferească Dumnezeu ! .. nu m'ating nici de ale sfinte, nici de dracul. (încet) Pentru mine un jucător de cărți seă un om vëndut diavolului, tot una'î. (se apropie de masa de cărți.)

Coșcodan. — (în taîna lui Moîsescu) O! îmi vine o idee !

Moîsescu. — Care ?

Coșcodan. — Ai audît opinia șatrarului asupra cărturarilor ?

Moîsescu. — Dar.

Coșcodan. — Ca s' mă desbăr de dinsul, oîu s' mă fac că 's beîiv de cărți ... Du-te colo lângă masă și pariează sume marî ... Eă le-oîu ținea ... în glumă.

Moîsescu. — Înteleg ... Vrei s' 'l spariî ! .. Minu-nat. (merge de stă în dosul boscherului).

Nărilă. — (viînd lângă Coșcodan) Ghiță ... cunoscî pe dom-nul ăla care taîe lanschenetul ?

Coșcodan. — Ba nu.

Nărilă. — Mare destrămat seamănă a fi joacă câte un icosar o dată.

Coșcodan. — Numaî atâta ? sermanul !

Nărilă. — Ce fel ? numai atâta ?

Moîsescu. — tare) Pun rămăşag 50 de gălbini că lanschenetul nu trece de-a patra oară. Cine ţine ?

Coșcodan. — Eă.

Nărilă. — Auđ ? .. d-ta Ghiţă, puî 50 de galbină pe carte ? .. 50 ?

Coșcodan — Nicî o dată mai puşin, *arhon* şatrar.

Nărilă. — (în parte) *Kirie eleison !*

Moîsescu. — Aî perdut, domnule Ghiţă.

Coșcodan. — (fără a se întoarce) Perdut ? .. Nu face nimic ... Aşa 'î soarta. (cântă încet) Aşa 'î soarta ... aşa 'î soar ... ta.

Nărilă. — (în parte, cu mirare) Şi încă are curaj să cânte.

Feciorul. — (viind din fund, şice încet lui Moîses cu) Domnule Moîsescu, te poşteşte un boîer la scară.

Moîsescu. — Cum îl chîamă ?

Feciorul. — Eată carta lui. (esă)

Moîsescu. — (în parte) Ce vîd ? .. Ghiţă Radian, procurorul ! .. A venit ca să 'l prezentez cucoanei Lucşiţei ... Mî duc ca să 'l trimit înapoi de unde a venit. (esă prin fund fără să fie vîdut de Coșcodan).

Bancherul. — Sînt 100 de galbină în caniotă ... cine 'î ţine, domnilor ?

Coșcodan. — (neîntorcîndu-se) Eă.

Nărilă. — Ear !

Coșcodan. — (în parte) S'a îngrozit şatrarul ... Mi-nunat (cântă încet) Mi ... nu ... nat.

Nărilă. — Domnule Ghiţă ... sî am ertăciune ... Mî rog, jocî ades cărţile ?

Coșcodan. — Ba nu ; cînd sînt singur nu joc nicî o dată.

Nărilă. — (cu bucurie) A! slava Domnului!.. Mă spăriesem.

Bancherul. — Domnule Ghiță, ai pierdut.

Coșcodan. — (vesel) Ear am pierdut? Tra, la, la, la.

Bancherul. — (viind lângă Coșcodan) Îmi ești dator 100 de galbină.

Coșcodan. — (spăriet) Eă? d-tale?.. Ce spuî, domnule?

Bancherul. — Ai ținut 100 de galbină în contra mea, și ai pierdut.

Coșcodan. — Ce fel? ce fel? eă am ținut rămășagul în contra lui Moîsescu.

Bancherul. — Domnul Moîsescu a eșit, în vreme ce tăiam cărțile; prin urmare ai jucat în contra mea, și 'mă ești dator 100 de galbină.

Coșcodan. — A!.. (cu glasul slab) Prea bine, domnule... 'ți-oî plăti mâine; căci n'am banî asupra mea.

Bancherul. — Prea bine, domnule.

Coșcodan. — Cât dîci c'am pierdut s'e 'ți daă? 20 de galbină?

Bancherul. — Ba o sută întreagă. (esă împreună cu ceilalți cavaleri).

Coșcodan. — (în parte, cu desperare) 100!

Cavalerii.

Danțu 'î plăcut, balu 'î frumos;
Însă de cât s'e sar în joc,
Maî bine voiă s'e cerc în stos
Și 'n lauschenet al meă noroc.

SCENA XI.

Coșcodan (tulburat).

O sută de galbină! Am pierdut, eă Ghiță Coșcodan,

100 de galbină . . . în cărți ! eă, care nu pun mâna nică o dată pe un valet ! . . . Înă vine să amețesc ! . . . M'am calicit . . . am rămas lipit pământului . . . 100 de galbină ! . . . Câte economii trebuie să fac, pentru ca să 'mă acopăr paguba. (scoate mânușile și pune altele mai vechi) Am să taiă leafa lui Barză.

Arie : O ! dulci ochiă negri.

Dragiă meă galbină cum v'am perdut !
O să vă duceți de lângă mine
Și să ajungeți pe mână străine.
Așa durere nică c'am avut !

Dragiă meă galbină mândri și noi !
De-acum departe de a mea stare,
O să fiți punte de desfrânare !
Ce foc pe mine ! ce foc pe voi !

SCENA XII.

Coșcodan, Agachi (vine cu un pahar de poncă).

Agachi. — Cu mare greă am căpătat un păheruț de poncă, dar m'am luptat.

Coșcodan. — A ! unchiule.

Agachi. — Ce 'i ? ce-ai pătit de ești limoniă la față, Ghiță ?

Coșcodan. — (cu disperare) Unchiule, am perdut 100 de galbină la cărți !

Agachi. — Tu ? ha, ha, ha . . . Pun de ce galbină rămașag, c'ai visat.

Coșcodan. — (fute) De ce galbină ! . . . îi țin.

Agachi. — (în parte) Ai ? . . . ear m'a prins hoțul !

Coșcodan. — (în parte) De ce galbină mai puțin din pagubă. (tare) Unchiule, poți să 'mă faci un mare serviciu, să nu mă refuși.

Agachi. — Care, nepoate?

Coșcodan. — M'am înamorat ca un nebun de domnișoara Tinca...

Agachi. — Ce Tincă? ce Tincă? Smărăndița vreî să ȳică, fata lui Nărilă?..

Coșcodan. — Ba nu; Tinca... Tinca... Are 30,000 de galbină ȳestre, unchiule... și mi'î dragă.

Agachi. — Măi, ai nebunit?

Coșcodan. — Unchiule, dacă mă iubești, strică tocmeala cu șatrarul.

Agachi. — Du-te naîbeî...

Coșcodan. — Ești tîner, unchiule... scii ce vrea să ȳică amorul... Nu mă lăsa.

Agachi. — Da bine, măi, ce vreî să 'î spun lui Nărilă?

Coșcodan. — Eată'l vine aci. Spune'î ce 'î-a trece prin minte, numaî strică tocmeala. (esă, în parte) Mă duc să ameteșc pe Fespezanca.

SCENA XIII.

Agachi, Nărilă; măi pe urmă Chirilă.

Nărilă. — *Arhon* Agachi, veste bună... Smărăndița e încântată de nepotul d-tale. Porumbașii tatii!.. Se vede că aū vorbit înpună despre ale gospodăriei, și Ghița a făgăduit că a duce-o la Paris, la Marea...

Agachi. — Care Mare? cea roșie?

Nărilă. — Ba cea albă.

Agachi. — Caută bine c'a fi cea neagră.

Nărilă. — Fie măcar și cea galbină... Copiî se iubesc și's potriveți.

Agachi. — *Arhon* șatrar, ești proprietar?

Nărilă. — Sînt... am o moșie, Mlăștinoasa, dată în arendă.

Agachi. — Prin urmare aștepți cu nerăbdare pe sfîntul Gheorghe și pe sfîntul Dimitrie ?

Nărilă. — Cu cea mai vie nerăbdare ; o mărturisesc fără rușine.

Agachi. — Și cu toate aceste se întîmplă câte o dată, că arendașul nu aduce baniî la vadea ?

Nărilă. — Ba se întîmplă chîiar ades...însă nu pricep ce analoghie...

Agachi. — Mă espic... Așa precum așteptarea unui proprietar e înșelată... adas de cătră arendaș, astfel și nu mai puçin planurile cele mai bine întemeiate rêmân... ades... abrașe.

Nărilă. — Tot nu pricep.

Agachi. — Mă espic... Ghiță e un tîner cum se cade ?

Nărilă. — Un juvaer.

Agachi. — Nu ȑic ba...însă cam...sciî...nici prea prea, nici foarte foarte...ca vinul cel mistreț... prin urmare trebuie lăsat sê se învechîască în bute.

Nărilă. — Ghiță, în bute?..

Agachi. — Mă espic... adică... cum s'ar prinde...

Chirilă. — (intrînd) Domnule Agachi, primesc...

Agachi. — Ha... Na și altul acum. Ce primesci ?

Chirilă. — Primesc sê ne încuscrim împreună.

Agachi. — Noi?... fugî în colo ; nu te cunosc.

Chirilă. — Ce vorbă'î asta?... da nu 'mî-ai cerut fata mai dinioarea, acilea ?

Agachi. — Ba am cerut-o ; ș'apoî ?

Nărilă. — Ce tel ? ce fel?... și pe-a mea ai cerut-o tot acilea ?

Agachi. — Și pe-a d-tale.

Chirilă. — Ce cabazlîc e ăsta? .. *pliroforisesce-ne*, domnule.

Agachi. — Un cabazlîc de carnaval; mai mult vreți?

Nărilă și Chirilă. — (furioși) Auđ? Care vrea să dică, 'ți-ai bătut joc de noi... Ești un *catergar*, un *pehlivan*... (Nărilă strănută de trei ori).

Agachi. — A! duceți-vă la naiba însfârșit, și 'mă dați bună pace.

Nărilă și Chirilă (arie din *Baba-Hârca*).

Pehlivan fără' de rușine!
 'Tu 'ți-ai bătut joc de mine;
 Dar de-acum te ține bine
 C'a să fie rău de tine!

(es prin fund).

SCENA XIV.

Agachi, Coșcodan; mai pe urmă Fespezanca, Tinca, Moîsescu și Cavaleri.

Agachi. — Ha, ha, ha! s'aû aprins ca doi cocoși... la poeată... la poeată! Câte ceasuri sînt... aproape 12! Prietenii mă așteaptă la *soupé*; mă duc.

Coșcodan. — (alergând) Unchîule, am ameșit pe cucoana Lucșița; cere'i fata.

Agachi. — Ear; d'apoî nu fac alta de cînd sînt în bal!

Coșcodan. — Nu mă refusa, unchîule... Gîndesce că Tinca Fespezanca are 30,000 de galbină ște.

Agachi. — Cum ai spus? Tinca Fespezanca?... (în parte) Amoresa prietenului meu Bombeanu? (tare) Nu se poate... Fă'ți trebușoarele singur, fêtul meu.

Coșcodan. — Unchiule, te rog . . . fericirea mea stă în mâinile d-tale. (îi sîrută mâinile).

Agachi. — N'am vreme . . . e aproape 12 . . .

(Damele intră prin fund).

Coșcodan. — Eaca damele . . . (împingînd pe Agachi) Nu scăpa prilejul.

Agachi. — (îute) Doamna mea, în calitate de unchiu, am cinste a cere pe domnișoara Tinca, fiica d-tale, pentru nepotul meu Ghiță Coșcodan . . . (sună 12 ore) Međul nopții! . . . M'am închinat cu plecăciune. (esă alergînd).

Fespezanca. — Aud ?

Coșcodan. — A! doamna mea! aștept răspunsul d-tale ca o sentință judecătorească !

Cor final.

Curioasă întîmplare !
Flutur vine 'n adunare,
Cere fete și dispare,
Alergînd în fuga mare !
(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatrul reprezintă un salon elegant. Ușă în fund, în dreapta și în stînga. Pe ferestrele din fund portretul lui Ghiță Coșcodan în ramă poleită. În dreapta o canape. În stînga o masă și oglindă.

SCENA I.

Barză, tapițerii; mai pe urmă Agachi.

Tapițerii (lucrînd).

Grabnic, grabnic sî lucrăm
Casele sî mobilăm ;
Domnul Ghiță negreșit
Ne-a plăti chîr în doi,

Barză. — (căutându-se într'o oglindă) Eă sunt oare, seă nu's eă?... Mă privesc în oglindă de aă dimineaăă și nu mă cunosc... Cuconu Agachi m'a poleit din cap pën' în picere, încât nică nu îndrăznesc să mă pun jos... Ean veăi-mă, par'că's un boă de aur... îmă vine să mă pun în pungă... I!.. măculiăă!.. când m'ar zări fata dascalului din sat de la Prostenă, ce s'ar măi da de-a tumba de dorul meă.

Agachi. — (intrând din stânga) Gata 'ă, copii?

Un tapiăer. — Gata, cucoane... Eaca nota.

Agachi. — Bine... treceă mâne de dimineaăă pentru plată.

Tapiăerii (eăind).

Đi și noapte am lucrat,
Casele le-am mobilat;
Domnul Ghiăă negreăit
Va fi foarte mulăemit.

SCENA II.

Agachi, Barză.

Agachi. — (cercetând nota) Treă sute șapte-ăeci și cincă de galbină pentru mobilarea salonului... Nu'ă scump; credem c'a fi nota măi pipărată... S'o pun în colecăia celor-l-alte note, ca să le daă odată pe toate lui Ghiăă... Ce-o să se măi minuneze băetul Coăcodan când s'a întoarce de unde s'a dus, ș'a vedea lucsul apartamentului seă... D'apoă când a fi să plătească preăul mobilării caseă!.. Mă aătept să'l aud țipând ca în ajunul Crăăăunului.

Barză. — Cucoane Agachi...

Agachi. — Ce este, Barză?

Barză. — Oare nu m'a ucide boerul, când m'a vedea ferecat în aur?

Agachi. — Mai sciî păcatul? (ridënd).

Barză. — (scâncind) Săracul de mine! .. apoiă dă, eû îs vinovat, dacă pe soare poţi căta şi pe mine, ba? .. D-ta, cucoane Agachi, te-ai apucat de m'ai schimonosit cum sînt.

Agachi. — Eî! las', măi Barză; nu te spăriea d'inainte... te-oîu scăpa eû de la moarte.

Barză. — Mă rog, cucoane, sê'ţi faci milă şi po-mană... că d-ta m'ai băgat în foc.

Agachi. — Eû, dar; şi nu cred c'am făcut rău sê schimb tot în casa stăpănu-têu. Ghiţă are sê se 'nsoare cu Tinca Fespezanca, o copila cu 30,000 de galbinî destre; nu se cuvenea sê'sî aducă mireasa în apartamentul lui cel vechiû, unde toate mobilele la un loc nu plăteau nicî cât scaunul cel patriot care s'a vëndut cu 10,000 de lei. Ea privesce-acum... Totul e scump şi elegant... Chîar pe stăpănul têu 'l-am pus într'o ramă nouă... (arată portretul).

Barză. — Îi şede mult mai bine aşă... însă nu prea pare vesel.

Agachi. — (în parte) Presimte că are sê plătească notele... (tare) Barză, n'ai aflat unde s'a dus stăpănul têu de-o săptămână?

Barză. — Nu, cucoane.

Agachi. — Curios lucru! .. s'a pornit din Bucurescî făr' a da de scire nimêruî. N'a venit vr'o scrisoare astădî?

Barză. — Ba, a adus două factorul de la poştă. Eată-le pe masă.

Agachi. — A! .. asta 'î pentru Ghiţă, e timbrată... Asta-l-altă e pentru mine, nefrancată... Trebuie sê fie de la nepotul meû. (deschide scrisoarea) Tocmai; a eco-

nomisit un sfaⁿţ... (citesce) «Îubite unchiule! Am plecat din Bucureşti cam rapide, fiind că vroiam, p^{en}' «a nu mă însura, să vizitez însumi moşia de deşte «a domnişoarei Tincăi. Am cercetat-o cu de-a m^{en} «nuntul, în lung şi 'n lat, şi m'am încredinţat că e «moşie de preç». (vorbit) Ce amarez speculant! (citesce) «Pământul e roditor, pădurea întreagă, acareturile în «bună stare.» (vorbit). Scribe ca un vatav. (citesce) «Vitele «frumoase... Am găsit însă vr'o cincî boi cam slabî, «dar nu'mî pasă, căci acestiea sînt ai posesorului. «Într'un cuv^{en}t sînt mulţemit de voiajul meu, şi mă «întorc chiar astădî la Bucureşti, unde oîu sosi pe la «vreme de masă. Poronesce lui Barză s^e'mî gătească «vr'o două ou^e coapte şi caşcaval fript».

Barză. — Îndată. (voiesce s^e easă).

Agachi. — Aşteaptă, că este un *postscriptum*. (citesce, «M'am răsgândit... Spune lui Barză s^e nu gătească «nimic. Oîu mânca ce s'a găsi acasă.»

Barză. — Nu'î nimic.

Agachi. — Păstrează'l pe mâne; cât pentru astădî îi pregătesc eu o surprisă. Am comandat lui *Huges*, în socoteala lui Ghiţă, o masă mare, la care am poftit pe cucoana Lucsiţa cu fiică-sa şi pe prietenul meu Bombeanu.

Barză. — Ofiçerul?... Detreabă boier, şi nici de cum mândru.

Agachi. — Ce-o s^e măi rîd, ce-o s^e măi rîd, când s'a întoarce Coşcodan!

Ce-o s^e rid când a veni
Şi când a începe-a răcni
Tare, tare, tare, tare, tare, tare.
Spăriet s'a minuna
Şi gura o va căsca
Mare, mare, mare, mare, mare, mare, mare.

(ridënd) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o să măi rid eũ;
 Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o să măi rid ȑeũ.

Agachi și Barză.

ridënd! Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o să măi rid eũ!
 Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
 Ce-o să măi rid ȑeũ!

SCENA III.

Barză; apoi Coșcodan.

(Barză se privesce în oglindă cântând încet. Se aude în tindă un clopoțel).

Barză. — Cine trage clopoțelul, nu cumva'î boșerul?

Coșcodan. — (afară) Da deschide aȑi.

Barză. — (spăriet) Vaĩ de mine!.. el îĩ!.. Stăpănu-meũ!.. Mă duc să daũ de știre luĩ cuconu Agachi.
 (fuge pēnă la ușa din dreapta) Nu'ĩ aci... e în cea-l-altă parte...
 să te ducĩ duluță. (esă, alergând prin stânga).

Coșcodan. — (intrând prin fund) A! eată-mě's acasă...
 (căutând înpregiur) Mare minune!.. Nu 's la mine... M'am înșelat se vede... m'am oprit la rēndul 1-iũ, în loc să mă suĩu la al doilea, unde șed!.. Bine că nu m'am întâlñit cu cineva... (esă prin fund).

SCENA IV.

Barză, Agachi (eșind din stânga

Agachi. — Unde'ĩ?

Barză. — Știũ eũ... acușica chĩar 'ĩ-am auȑit glasul.

Agachi. — Se vede c'aî visat, măi Barză... dac' ar fi sosit... ar fi aci.

(Se aude car clopoşelul).

Barză. — Eată'l, m'am dus! (fuge în dreapta).

SCENA V.

Agachi, Coşcodan; măi pe urmă Barză.

Coşcodan. — (agitat) Ba nu, nu m'am înşelat... aci e rëndul al 2^{-lea}... Sînt în apartamentul meu... (căutând înpregiur cu mirare) Aparta... men... tul meu! nu se poate. (îşi freacă ochii) Doar n'am orbul găinilor... (zărind pe Agachi) A! unchiule; vorbeşte, spune ce înseamnă?

Agachi. — (în parte) Are să 'l prindă gălbinarea. (tare) Ce măi faci Ghiţă?... Eşti sănătos?... Aî umblat bine la drum?...

Coşcodan. — (nerăbdător) Nu 'î vorba de drum... Ce sînt mobilele, lucsul ce vîd aci la mine?

Agachi. — Nu înţelegi? o surprisă.

Coşcodan. — O surprisă?

Agachi. — Dar; cucoana Lucşiţa, soacră ta, a socotit că în poziţia ta, nu se cuvenea...

Coşcodan. — A! cucoana Lucşiţa a avut ideea... (în parte) Soacră-mea a voit să 'mî facă o surprisă?... (cu mulţemire) Presentul e foarte frumos, şi atenţia foarte delicată.

Agachi. — (în parte) Ce mormăieşte ca un urs?

Coşcodan. — (primblându-se prin salon) Frumos... elegant... minunat... îmi place.

Agachi. — (în parte) Eaca!.. nu ţipă?... (tare) Vrea să dică, nepoate, eşti mulţemit de mine?

Coşcodan. — Pentru ce de d-ta?

Agachi. — Eă am ales mobilele, și am presidat la înpodobirea apartamentului.

Coșcodan. — Bravo, bravo, unchile... Aă probat că aă gust... Îă fac compliment.

Agachi. — (în parte) Ce-a păăit? (tare) Ea privesce... M'am gândit și la tine, te-am pus într'o ramă nouă... (arată portretul).

Coșcodan. — Bine ăică... A! unchile, cât eăă de amabil! (ăl strînge de mână).

Agachi. — Aăa 'ă, că e măă bine acum?

Coșcodan. — Mult, mult... însă găesc rama cam simplă, n'are destulă poleială.

Agachi. — (în parte) Mare minune!... Nu 'mă cunosc nepotul. Mă 'l-a schimbat în provincie... Acu e vremea să 'ă dăă notele.

Barză. — (Intrând) Cucoane, a sosit cucoana Lucșiă cu fiica d-sale.

Agachi. — Bine, mă duc să le primesc la scară. (esă prin fund).

Coșcodan. — (în parte) Cucoana Lucșiă la mine?... de unde și pănă unde? (tare) Barză.

Barză, — (cu sfieală) Aud, cucoane.

Coșcodan. — Ea spune 'mă... (văăendu'l) Eaca! și tu eăă pus în ramă nouă?

Barză. — (tremurând) Nu 'ă vina mea, cucoane, 'mă-a pus-o în spinare cu de-a sila.

Coșcodan. — Nu face nimica... te prinde; par' că eăă un feldmarșal. Sciă tu că porăă cu tine cel puăă de 15 galbină aur?

Barză. — O stare de om!

Coșcodan. — (cercetând găitanele) Și 'ă aur de cel bun!

Barză. — Care vrea să ăică, a putea să 'mă sluăăscă toată vieăăa mea?

Coșcodan. — Ce fel, săăă sluăăscă? socoăă poate

că livrea e a ta? Te înșeală, măi badeo... Îea mai bine seama să nu roși găitanele.

Barză. — (În parte) Dacă nu 'i a mea... n'are haz. (easă prin dreapta).

SCENA VI.

Coșcodan, Ferpezanca, Tinca, Agachi.

(împreună).

Ferpezanca și Tinca.

La amabila'și poftire
Noi venim cu mulțemire;
Căci simțim plăcere mare
În a voastră adunare.

Agachi (îchinându-se).

Priimind a mea poftire
Ne-ați cuprins de mulțemire
Căci simțim plăcere mare
În a voastră adunare.

Coșcodan. — (înaintând) A! cucoană Lucșiță... domnișoară Tincă; ce fericire pentru mine de a vă primi în apartamentul meu... Nu mă așteptam...

Ferpezanca. — Am venit, domnule Ghiță, îndată ce a sosit biletul d-tale de invitație.

Coșcodan. — (în parte) Aud? (încet către Agachi) Ce invitație?

Agachi. — (încet către Coșcodan) Le-am poftit la masă în numele tău... Nu te îngriji; bucatele 's comendate la *Hugues*.

Coșcodan. — (în parte) La *Hugues*?

Tinca. — Spune-mi te rog, domnule Ghiță, ce te-ai tăcut de opt zile de când nu te-am mai văzut pe la noi?

Coșcodan. — Am fost absent din București, domnișoară... Am fost... am fost la Iași.

Ferpezanca și Tinca. — Tocmai la Iași? în fundul lunei?

Coșcodan. — Dar; aușisem că acolo s'ar găsi stofe și juvaere mai frumoase de cât în orașul nostru, și m'am răpeșit în fosta capitalie, ca să cumpăr cele trebuincioase pentru prezentul de nuntă...

Fespezanca. — Ce galantomie!

Agachi. — (în parte) Gogonată mincună.

Coșcodan. — Însă n'am găsit nimică ca să fie demn de d-ta, domnișoară, și m'am întors cu mânilor goale.

Agachi. — (în parte) Adică fără mânuși... tot de economie.

Fespezanca. — Nu face nimică... Îi găsi în Lips-cană de toate câte 'ți-a plăcea... (căutând înpregiur) Dar ce lucș în apartamentul unui holtei!.. ce eleganță! se cunoasce că ești gentilom...

Coșcodan. — Îmi plac lucrurile simple și elegante.

Agachi. — (în parte) Mai cu seamă simple.

Fespezanca. — Toate câte le vęd sânt alese și aședate cu mult gust.

Coșcodan. — (în parte) Cum își laudă singură prezentul!

Agachi. — În adevăr; mobilarea 'i prea frumoasă, dar și ține cam scump.

Fespezanca. — Fie că face; ș'apoă cine caută la bană, când lucru 'i plăcut?

Coșcodan. — Se 'nțelege; cine caută la bană, când lucru 'i plăcut?

Agachi. — (în parte) Bre! vorbesce ca un rêsipitor!.. Acu 'i vremea să 'i daă notele.

Tinca. — Salonul acesta seamănă făcut înadins pentru musică... e mare, 'nalt și ferit de sgomotul trăsurilor.

Fespezanca. — Însă nu zăresc nici un piano.

Agachi. — E în cela-l-alt salon... un piano de Erhard.

Coșcodan. — (buimăcit) Dar ... e în cela-l-alt salon ... un Erhard de clavir.

Agachi. — Noă, de 200 de galbină.

Tinca. — Nu 'i scump, dacă 'i bun

Coșcodan. — (în parte) Ear o surprisă de a soacrei, se vede.

Fespezanca. — Nu 'i scump nici de cum ... Al meu ține 250 de galbină.

Coșcodan. — Se 'nțelege că nu 'i scump ... 200 de galbină ... o bagatelă ... unchiul meu crede că 'i scump, pentru că nu cântă din clavir ... Nu 'i scump, unchiule.

Agachi. — Cu atâta mai bine, nepoate, dacă'l găsești ești ... Domnișoară Tincă, nu doresc să 'l vezi?

Tinca — Cum nu? vrea să 'l și cerc.

Agachi. — (dându'i brațul) Dă'mi voie dar să te întovăreșesc în salonaș. (trecând pe lângă Coșcodan, îi dă notele) Na, nepoate, ține.

Coșcodan. — Ce sînt astea?

Agachi. — Notele.

Coșcodan. — De musică?

Agachi. — Ba; notele de pe la magasi. (eșă prin stînga cu Tinca).

SCENA VII.

Coșcodan, Ferpezanca.

Coșcodan. — (în parte) Notele!.. De ce mi le dă mie? ... Al poate ca să le reveduesc. (cercetîndu le O! o! .. sînt cam încărcate ... dar nu mă privesc pe mine. le dă Fespezancăi) Cucoană Lucsiță ... poftim.

Fespezanca. — Ce 's astea?

Coșcodan. — Notele.

Fespezanca. — Al vreă să le cercetez? adîșionând

375 cu 150 fac 525 și cu 125 fac 800 și cu 134 fac 934. Tocmai 934 de galbină, pentru mobilarea întreagă a casei... (dând notele lui Coșcodan) Poftim.

Coșcodan. — (În parte) Ce fel, poftim?.. Nu cumva socoate că le-oîu plăti eu? (tare) Cucoană Lucsiță, mă ertați...

(Se aude în salonul din dreapta variații pe piano, care sună *cu sourdine*, în tot cursul scenei următoare)

Fespezanca. — Tac!

Coșcodan. — Aud?

Fespezanca. — Ascultă cum cântă de frumos Tinca din piano... Ce talent! ce ușurință!.. ce sentiment!.. Ah! mă simt îndușoșată... îmi vin lacrimi în ochi.

Coșcodan. — (În parte) Na!

Fespezanca. — Ghiță, Ghiță, sîntem singuri?.. Ah!..nu mai pot opri lacrimile...lasă-mă să plâng... (plânge).

Coșcodan. — Să plângi? da de ce să plângi, cucoană?

Fespezanca. -- Ah! peste trei zile ai să'mi răpesci fata... să rămân fără copilă!

Coșcodan. — Așa este...însă notele...

Fespezanca. -- Singură, singură pe lume!.. cuc! Ah! Ghiță... n'oîu putea nici o dată să mă deprind cu singurătatea.

Coșcodan. — Îți veni să ședî cu noi la un loc... Cât pentru cheltuială ne-om pune la cale. (În parte) Oîu chibzui-o să plătească tot.

Fespezanca. — Ba nu, Ghiță, căci om trăi strîm-torați... (coborînd ochii) Ah! Ghiță... am să 'ți fac o destăinuire la care nu te-asteptî nici de cum.

Coșcodan. — (În parte) Ce vrea oare să 'mî destăinuească?

Fespezanca. -- Ai să mă gălescî negreșit foarte

copilăroasă... dar ce se fac?... așa mi'î firea... Astă noapte am făcut...

Coșcodan. — Ce?

Fespezanca. — Am făcut un vis poznaș... Închipesce'ți că par' că mă găseam la bal, în rochiie stacojie... Stacojiul mă prinde de minune...

Coșcodan. — Nu ȑic ba; însă notele...

Fespezanca. — Lângă mine se afla un cavaler cam... sur, dar încă destul de verde... El mă mânca cu ochii de vie, și eă mă roșeam pe obraz ca o fată mare.

Coșcodan. — (în parte) Eaca dracu! Nu cumva soacra are ideă cūdate?

Fespezanca. — De-o dată el mă apucă de talie.

Coșcodan. — Aș!

Fespezanca. — Și mă rîdică în vîzduh ca o peană... Orchestra cânta un valț... Cavalerul mă strîngea cu dragoste la pept, și'mî ȑicea niște cuvinte înfocate pline de amor, niște cuvinte pe care modestia nu mă eartă să le repetez.

Coșcodan. — (în parte) Ce dracu se 'î fi spus?

Fespezanca. — Și când orchestra încetă, când orchestra încetă...

Coșcodan. — Ei...

Fespezanca. — Cavalerul mă urcă într'un cupeă și mă duse la biserică, unde par' că ne cunună părintele Aftanasie.

Coșcodan. — Ea lasă gluma...

Fespezanca. — Ah!... însă n'a fost de cât un vis; căci nu gîndesc să mă mărit de-a două oară... Cu toate că, dacă s'ar presenta un cavaler încă verde...

Coșcodan. — *Pardon, pardon*, cucoană soacră... să ne tălmăcim...

Fespezanca. — (cu sentiment) Ah! Ghiță... n'oă pu-

tea nici o dată să trăiesc singură... Visul m'a amețit, m'a esaltat, m'a ridicat tocmai într'al 19-lea Cer.

Coșcodan. — (în parte) Prea sus!.. a 'nebunit baba.

(Pianul încetează).

Fespezanca.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ȳerȳ m'a încântat!
Un glas ȳubit, tălnic ȳmȳ ȳdice
Că el va fi realizat.
Ah! de atunci, mintea 'mȳ se perde,
Și ne 'ncețat par'că zăresc
Un cavaler plăcut și verde
Ce 'mȳ ȳdice, ȳdice: te ȳubesc.
Un cavaler ce 'mȳ ȳdice, ȳdice:
Ah! te ȳubesc și sȳunt ferice!

(Eă în stȳnga, acoperindu'și obrazul cu batista).

SCENA VIII.

Coșcodan. — (ȳișȳ freacă urechile) Ce-am aȳdit? .. ȳmȳ ȳȳue urechile... Baba are gȳndurȳ de mȳritiș! .. E în stare să ȳea un barbat tȳnȳr și... verde, precum ȳdice ea; un barbat care 'ȳ-a mȳnca toatȳ averea cu lingura, dupȳ obiceiȳ... ș'apoȳ mȳi sciȳ pȳcatul!.. poate să facȳ și copii... S'a mȳi vȳȳut de-al de astea pe lume... (furios) Eȳ!.. și clironomia?.. așȳ 'ȳ că 'ȳ în pericol? (se primblȳ agitat pe scenȳ) Nu'ȳ timp de perdut... Baba s'a aprins... trebuȳe să fac ce-oȳ face, ca să 'ȳ scap averea din gura lupului... O! dac'așȳ avea la mȳnȳ un barbat copt, vesteȳit, limoniȳ, nu verde... un om șters de pe faȳa pȳmȳntului, sȳ'l daȳ babeȳ... așȳ fi garantat despre viitor.

SCENA IX.

Coșcodan, Agachi.

Agachi. — Ghiță, da nu vii să ascuți pe Tinca drângănind din piano?

Coșcodan. — O! ce idee! (arătând pe Agachi) Eaca barbatul cel copt! (tare și iute) Unchiule, unchiulică, ascultă: ești bătrân, ostenit, batojit, ai podagră; prin urmare trebuie numai de cât să puî capăt holteiei; n'ai timp de perdut.

Agachi. — Ce să fac? Cum ai dis?

Coșcodan. — Trebuie să te 'nsori.

Agachi. — Eū? ferească-mă Dumnezeu!

Coșcodan. — 'Ți-am găsit o femeie plăcută, bogată și grasă, care te iubește.

Agachi. — Aș! cine?

Coșcodan. — Cucoana Lucsiț.

Agachi. — Soacră-ta?

Coșcodan. — Caracterul d-tale vesel îi place. 'Mă-a vorbit de d-ta chiar acum cu entusiasm... A făcut un vis înfocat... cu rochie stacojie... în care d-ta jucai valțul și rolul de amarez. Primesci? Mă duc s'o bucur pe cucoana soacră... să 'i duc veste bună.

Agachi. — (oprindu'l) Ho, țeară? Nu daū Tatari!

Coșcodan. — Unchiule, gândesce că are două moșii cu mori.

Agachi. — Aibă macar și dece... eū nu 's de 'n-surat... De-abia am văduț'o pe Fespezanca și, n'am apucat a mă îndrăgi de dinsa.

Coșcodan. — Îi iubi-o ca un nebun, când îi cunoasce-o mai de-aproape. Unchiule, închipuesce'ți fericirea de-a avea o soție drăgălașă... inimoasă, care te-a căuta când îi fi zai, te-a freca la tîmple cu oțet

de trandafir când te-a dura capul, și 'ți-a purta de grijă la bătrânețe... căci bătrânețele sînt triste.

Agachi. — Așa este... însă...

Coșcodan. — Ș'apoî ce 'î dai greș cucoanei Lucsiței?... Ea 'î încă hazlie, nurlie... mai cu seamă când e înbrăcată 'n stacojiu.

Agachi. — Cu adevărat; stacojiul o prinde de minune.

Coșcodan. — Și luat-ai seama ce umere albe... ce brațe rotunde are?

Agachi. — (aprinzându-se) Le-am admirat, la balul ei.

Coșcodan. — Eîl apoî, ce mai stai la îndoială?... primesce.

Agachi. — Da cum, Doamne eartă-mă, la vîrsta mea?...

Coșcodan. — Ce 'ți pasă?... Lucsița te iubesce, te găsește că ești verde...

Agachi. — Oare?... dacă 'î așa, mai că... mai că... (ridînd) Scii c'ar avea haz să facem nunțile amîndoi tot într'o ȕi?

Coșcodan. — (în taîna) Mai haz!.. și astfel, în loc să cheltuim cu două mese, facem numai una și bună.

Agachi. — (vesel) Al hoțule, vrei să mă 'nsorî de economie?

Coșcodan. — Tacî, că'ți vine mireasa... Unchîule, arată-te înfocat... fîi verde.

Agachi. — Las' pe mine.

Coșcodan. — Adă'ți aminte că te numescî Flutur... să te vîd fluturașule.

SCENĂ X.

Agachi, Coșcodan, Fespezanca.

Fespezanca. — (pe pragul ușii din stânga) Vă derangez, domnilor ?

Coșcodan. — Nicî de cum. cucoană Lucsiță ; tot-mai acum vorbeam de d-ta cu unchiul meu.

Fespezanca. — Deu ?

Agachi. — (în parte) Face parale încă soacra.

Fespezanca. — Și ce diceați de mine ?

Coșcodan. — Unchiul meu, sermanul, îmi istorisea un vis încântător ce a făcut astă neapte.

Fespezanca. — (apropiîndu-se) Aș ; și d-lui a visat ?

Coșcodan. — Și ? .. pare că era la bal ... lângă o ladă cu flori se găsea o damă frumoasă, înbrăcată cu rochie stacojie ...

Fespezanca. — (în parte) Ca mine ?

Coșcodan. — Stacojie. (încet către Agachi) Oștează, unchiule.

Agachi. — Bucuros. (oștează).

Coșcodan. — Acea damă era văduvă și înbobocită ca o zarnacadea.

Agachi. — O ! dar ; ca o zarn ...

Coșcodan. — (încet) Oștează.

Agachi. — (oftînd) acadea.

Coșcodan. — Unchiul meu, sermanul ! .. uimit, electrisat, se apropie de dînsa tremurînd ca frunza, (apucă (pe Fespezanca de mână) ș'o apucă de mână.

Fespezanca. — (uimită, în parte) Vai de mine ! .. Nu știu ce 'mî vine.

Coșcodan. — Și 'îi dîse cu un glas verde : O ! doamna mea ! cât ești de frumoasă ! cât ești de grandioasă ! cât ești de măiestoasă ! .. cât ești de ...

Agachi. — (încet) Destul... Fă'î propunere de cununie.

Coșcodan. — Eă?

Agachi. — Fie care la rëndul lui... Eă am lucrat destul pentru tine.

Coșcodan. — (Fespezancăi) Și însfêrșit bietul meu unchi! îndrăzni să adauge : (se pune în genunchi) Lucsiță, Lucsiță ! te iubesc peste măsură.

Fespezanca. — (turburată) Pe mine? ... d ta?

Coșcodan.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ȳerȳ m'a încântat !
Un glas ȳubit taĳnic ĳmȳ ĳdice
Că el va fi realizat.

Agachi. — (ĳnterupȳndu'ȳ) Scoală mă, că nu'ȳ locul tȳă.

Coșcodan. — (sculȳndu-se) Bine ĳciȳ. (ȳȳ ĳterge genunchiȳ).

Agachi (ĳngenunchind, urmează cȳnticul).

Ah ! de atuncȳ mintea'mȳ se perde ;
Cȳcȳ neĳncetat eă te zȳresc.
De ĳi sȳnt sur, sȳnt ȳncȳ verde
ȳi de amor mȳ prȳpȳdesc.
Lucsiță, ah ! spune'mȳ aice
Cȳ primescȳ, sȳ fiă ferice.

Fespezanca. — Domnule Agachi ... Vaȳ de mine ! ce vorbescȳ? .. Aȳ nebunit ?

Agachi. — Dar, am nebunit de amor sȳă de amoare, dupȳ limba cea nouȳ ... Lucsiță, eȳti vȳduvȳ, eă sȳnt vȳduvoă ... Haȳ sȳ unim vȳduviile noastre, ca sȳ le prefacem ĳnr'o pȳreche de porumbaȳ.

Fespezanca. — Domnule, mȳ confusarisescȳ.

Agachi. — Lucsiță ... te rog ... nu mȳ despera ...

spune 'mă macar un cuvânt dulce; ăi că primesc, se nu mă fie vorbă..

Fespezanca. — Nu acum, că's prea sastisită... Altă dată... mână... (în parte) Ah! inima mi se bate ca o toacă. (fuge în stânga).

Coșcodan. — După dînsa, unchîle.

Agachi. — Las' pe mine... Nu scapă ea cu una cu două... Îmi place, m'a fărmeceat; de-acum eu îi sînt popa. (între în stînga).

SCENA XI.

Coșcodan. — Ha, ha, ha, ha. 'L-am însurat pe unchîl meu... 'Mă-am asigurat clironomia... Tra, la, la, la... Îmi vine se joc polca de bucurie.

(Arica polcă din *Chirița în provincie*: *Ba te-oîu mîncea*).

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la
'L-am însurat pe bîetul moș,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoș.
Ce bine 'mă pare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Că 'l-am băgat în cuib căsătorec
Și pe-a lui stare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Sînt sigur eu s'o clironomiesc.

(Joacă polca cîntînd):

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
'L-am însurat pe bîetul moș,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoș.

(Jucând, ajunge lângă masă și rămâne cu un picior în aer). Ce ved? o scrisoare pentru mine? .. nefrancată? .. (Iea scrisoarea). ba 'i francată. (o deschide) Cine 'mî scrie? Moîsescu? (citeste) «Domnule Ghiță! Mă grăbesc a te încunosciița «că averea cucoanei Lucsiței e în proces... Moșiile séle «'i-aũ fost lăsate prin testament de bunul seũ, Tachi «Craïoveanu; însă testamentul se găsește atacat de mai «multe persoane, sub cuvânt de oare care lipse de forme. «Pricina se caută astăđi la Curtea de Cassație... Pri- «mesce asigurarea înaltei stime... etc...» Tronc! altă istorie acu! .. Starea soacrei e în proces... Care vrea să ȑicē, dacă s'ar perde pricina, e ruinată... Ruinată! și eũ am apucat de 'l-am încurcat pe unchiul meũ... Destulă treabă-am făcut! ..

SCENA XII.

Coșcodan, Agachi.

Agachi. — Ura! .. am isbutit!

Coșcodan. — Ce-ai isbutit?

Agachi. — Am făcut-o pe Lucsița să primească... S'a cam fasolit la început, dar însfârșit s'a înblândit ca o meïoară, și 'mî-a dat mâna s'o serut... Am serutat-o pēnă dincolo de cot... Crișu eũ!

Coșcodan. — (în parte) Ea priviți moșneagul!

Agachi. — Ei! măi nepoate, ce măi ȑicē!.. sũnt țonțoroïũ, orî ba?

Coșcodan. — Bine, bine; liniștesce-te... Planu 'i schimbat.

Agachi. — Ce plan? Ce schimbat?

Coșcodan. — Averea cucoanei Lucsiței e în proces. Chiar astăđi se tratează pricina la Curtea de Cassație. De-a perde-o, nu'î rămâne nici o lețcae.

Agachi. — Ce proces, mă? .. ce lețcae? par' că vorbesci într'aïurea.

Coșcodan. — Crede-mă, unchiule; nu te grăbi cu însuratul .. Lasă-te pe tânjeală.

Agachi. — Aï 'nebunit, mă? .. Audî : sē nu mă grăbesc, când m'am aprins? .. Dacă doar nu's un poponeț sē m'aprend și sē mă sting pe mică pe ceas.

Coșcodan. — (în parte) Nicî că vrea sē 'nțeleagē... (tare) Poate sē pearde procesul.

Agachi. — Și ce'mî pasă? .. Eū nu mă 'nsor pentru banîi Lucșiței... Mē 'nsor pentru brațele ei, pentru ochiî ei, pentru nuriî...

Coșcodan. — Doamne! ce 's bētrâniî, când li se aprind călcăile... Da gândesce, unchiule.

Agachi. — Du te la naîba și 'mî dă bună pace.

Coșcodan. — (în parte) A luat foc stogul de paîe; nu 'l maî pot potoli.

SCENA XIII.

Agachi, Coșcodan, Barză; maî pe urmă Bombeanu.

Barză. — Cucoane, a venit d-nul Bombeanu, sciî ăla care-a mâncat cu noî la *Hic*.

Agachi. — Postesce 'l. (Barză esă)

Coșcodan. — (în parte, intrigat) Bombeanu?

Bombeanu. — (întrând) Domnilor...

Coșcodan. — (în parte) El e! .. aî! aî! (se întoarce)

Agachi. — A! bine-aî venit prietene. Aî primit biletul meū de învitare?

Bombeanu. — 'L-am primit cu mulțemire, și, precum veđî, m'am grăbit. (zărind portretul lui Coșcodan). Ce veđ?

Coșcodan. — (în parte) Aî! aî... m'a cunoscut.

Bombeanu. — Curios lucru !

Agachi. — Ce ?

Bombeanu. — Cum se face de ai la d-ta în salon figura astă pocită ?

Agachi. — E portretul lui . . .

Bombeanu. — Lui Zarafopulos, cămătarul meu.

Agachi. — Zarafopulos ? 24 la sută ?

Bombeanu. — Tocmai.

Coșcodan. — (în parte, ascunzându-și obrazul) Așî da bucuroș un sfanț, să fiu ațurea.

Agachi. — (ușmit) Zarafopulos ! . . A ! înțeleg acum pentru ce Moîsescu n'a voit nici o dată să mi-l arate. Figura astă pocită, precum ăci, ne-a exploatat pe-amîndoi fără nici un pic de cuget.

Coșcodan. — (în parte) Cum ? și unchiul meu se împrumuta din banii mei ?

Agachi. — (apropiîndu-se de Coșcodan, încet) Nerușinatule . . . ai ajuns a fi și cămătar ?

Coșcodan. — (întorcîndu-se, încet) Să-ți spun, unchiule . . .

Bombeanu. — (zărîndu-l) Eaca și originalul portretului . . . *Kir* Zarafopulos, adevărat e că ai de gînd să urci dobînda la 50 la sută ?

Coșcodan. — Să vă spun . . . Nu credeți . . . În adevăr . . . mi s'a întîmplat cîte o dată să oblig prietenii, împrumutîndu-i cu opt, cu zece la sută pe an . . .

Agachi. — Minciună.

Coșcodan. — Chîar cu 12 . . .

Agachi. — Minciună.

Coșcodan. — Cu 15 cel mult ; dar cu 24 nici o dată ! . . Moîsescu, blăstematul cel de Moîsescu, m'a compromisat, după cum înțeleg . . . Eă îi încred banii mei, și el se vede că-i speculează în folosul lui . . . A ! n'așî fi creșut că ar fi abusat astfel de nevinovăția mea.

Agachi. — Mincîună! (încet către Coşcodan cu mânie) Ticălo-sule! Potlogarule! Îudă! 'Mî-e ruşine să mă uîţ la tine. De ađi înainte să nu ăicî cumva că'mî eşti nepot, că te stîlcesc.

Coşcodan. — (încet) Unchîule...

Agachi. — Tacî, că întru în păcat pe loc... Pěn' în 5 minute să renunţi la mîna Tincăi; auđitu-m'aî?

Coşcodan. — Eă să perd ăestrea? .. Nicî o dată... Maî bine moartea!

Agachi. — (căutînd la ornic) Acum sînt 4 şi cincî; la 4 şi ăece, de nu'î fi următor poronciî mele, spun la toţi istoria lui Zaraŋopulos Coşcodan.

Coşcodan. — (în parte) Am păţit-o!

Agachi. — Eăca Tîncă cu maică-sa... Arată-te iscusit... Haîţ.

(Bombeanu se retrage în fund)

SCENA XIV.

Cei de'nainte, Fespezanca, Tîncă.

Fespezanca. — Veste bună! .. veste bună! .. Am căştigat procesul. (arată o hîrtie).

Coşcodan. — Căştigat? Bravo! .. Testamentul ră-mîne bun! Ce fericire!

Agachi. — (cu ornicul în mînă) 4 şi şapte!

Fespezanca. — 4 şi şapte? Ce ne pasă?

Agachi. — Am o treabă importantă la 4 şi 10. D-nul Ghiţă o cunoasce.

Coşcodan. — (încet) D'apoî a căştigat procesul, unchîule! ..

Agachi. — (încet) Tocmaî de-ăcea, arată-te şi maî iscusit.

Coşcodan. — Cucoană Lucsiţă...

Fespezanca. — Ce este, Ghiţă?

Coșcodan. — (în parte) Uf! cald e!

Agachi. — 4 și 8.

Coșcodan. — (rugându-se încet) Unchiulică...

Agachi. — 4 și 9.

Coșcodan. — Cucoană... Conștiința mea me obligă, în acest minut solemn, să vă fac o destăinuire... (în parte) Uf! (tare) M'ați creșut negreșit un tânăru cu minte și econom?...

Fespezanca. — Negreșit.

Coșcodan. — (încet, cu desperare) Unchiulică.

Agachi. — 4 și 10 minute!

Coșcodan. — V'ați înșelat, cucoană... (fute) Sânt din protivă un cheltuitor, un destrămat. În loc să șed acasă ca un bătrân, îmi petrec zilele și nopțile pe la birturi; mă împrumut cu bani în târg, de plătesc 18 și 24 la sută și merg la bal masche! înbrăcat în costum de Mustafa Pașa.

Fespezanca și Tinca. — (indignate) O!..

Coșcodan. — Eată adevărul... astfel sânt!

Agachi. — Se înpodobesce Coșcodanul.

Fespezanca. — Domnule Ghiță, purtarea d-tale în acest minut solemn merită o răsplată. Primesce dar înalta mea considerațiune; cât pentru Tinca, ștergete pe buze.

Tinca. — Aud? Vrea să dică, ear rămân fată mare?

Agachi. — Ba nu, Tincă; nu te 'ngriji de asta... Eă 'ți-am găsit un barbat, care socot că 'ți-a plăcea mai mult de cât Zar... Coșcodan... Domnul Bombeanu, prietenul meu.

Tinca. — (cu bucurie) A!

Bombeanu. — (înaitând) Ași fi prea fericit, dac'ași merita favorul...

Agachi. — Auă! Tinca... cere un favor tânăru... primesce, să se isprăvească comedia.

Tinca. — (coborînd ochii) Cum a hotărî maică-mea.

Fespezanca. — Eă primesc cu bucurie.

Agachi. — Bravo... și mata Tinca?... ce ȳicî?

Tinca. — Nu sciă de se cuvine.

Agachi. — Vrea să ȳicē, nu primescî... fie...

Tinca. — (răpide) Ba primesc.

Fespezanca. — Ce te mai fasoleaî dar?

Coșcodan. — (trăgînd pe Agachi la o parte) Unchîule, mărturisesce că cu toate defectele mele, am contribuit mult la fericirea d-tale... te-am logodit c'o avere *sucada*...

Agachi. — Nu cumva vreî să'ȳi plătesc comision?

Coșcodan. — Nu; dar însfîrșit... mai târȳiă, după moartea d-tale, tot 'mî-a veni și mie ceva parte.

Agachi. — ȳie?

Coșcodan. — Tot eă am să'ȳi fiă clironom, căcî despre copii cred ce te-a ertat Dumnezeu.

Agachi. — Culcă-te pe-acea ureche. Purtarea ta m'a revoltat astfel, că, în cîuda ta, am de gînd să las în urmă'mî o jumătate duzină de fluturi.

Coșcodan. — (în parte) Se laudă, unchîul, nu'î tocmai așa de... revoltat.

Barză. — (întrînd) Poftim la masă.

Agachi. — Ura! și poftă bună!

Plăcerile 's paserî ușoare
Ce-aprind a inimilor dor;
Omul prost le lasă să sbóre,
Ear eă le prind vesel din sbor.
 Cu al meă pahar
 Plin, plin
 De vin de Cotnar
 Plin, plin
Și cînd paharul meă închin,
 Ah! Ah! Ah!

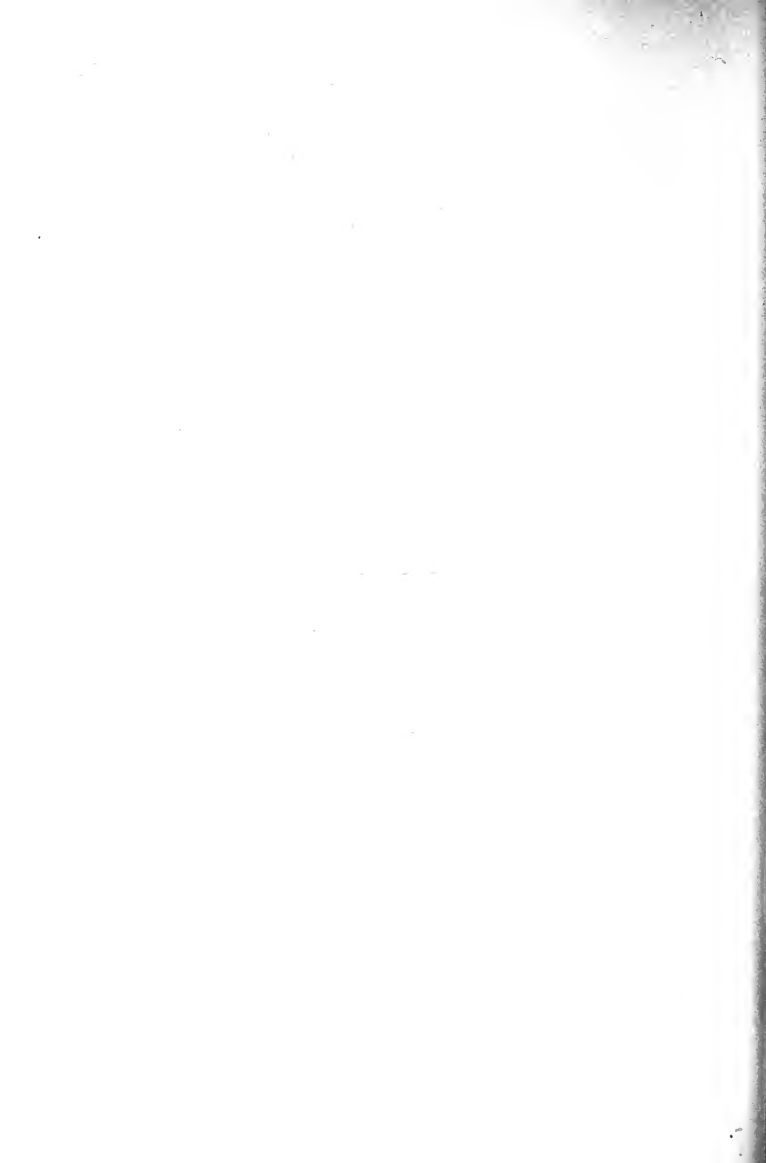
Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
Glu, glu, glu, rațul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu ;
Căci orî care chin
Eu mi'l înec în vin.
Pluf !

Toți.

Glu, glu, glu, sufletul meu ride, etc.

(La finele cupletului, Agachi dă brațul Fespezancăi, Bombeanu dă brațul
Tincăi și toți se îndrept spre fund).

(Cortina cade).

ARVINTE ȘI PEPELEA

P E R S O A N E :

Arvinte, de 50 anī.

Pepelea, de 25 anī.

Măndica, nepoata lui Arvinte.

ARVINTE ȘI PEPELEA

ARVINTE SI PEPELEA

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un sat din Moldova, în anul 1864.

Teatrul reprezintă o cameră de țeară cu o ușă în fund, altă ușă în dreapta; lângă dînsa, un cuîu mare în părete; în stînga fereastră; în fund un pat acoperit cu scoarță; alătura cu patul, un paravan prost; în mijloc, o masă de lemn cu două scaune.

SCENA I.

Pepelea. — (între prin fund) Măndică! Măndică!.. Unde ești?... Unde te-ai ascuns? (merge spre ușa din dreapta, voind s'o deschidă) Măndică!..

SCENA II.

Pepelea, Măndica (după ușă).

Măndica. — Cine 'î acolo?

Pepelea. — Eă... Pepelea... ursitul tău, Măndică!

Eă, Pepelea din poveste,
Eă, Românul drăgălaș,
Cum n'a fost și nicî nu este!
Altu 'n sate și 'n oraș!

Eă, nepotul lui Păcală.
 Care 'n orî ce timp și loc
 Rid de proști, rid de Tândală
 Și de dracul îmi bat joc.

Multe fete după mine
 Zac pe coaste și oftez;
 Dar eă numai pentru tine
 InimYoara 'mă-o păstrează.

Mândica. — Tu ești, Pepeleo?.. Ce cați?

Pepelea. — Am venit să-ți spun că'mă ești drăguță ca ochii din cap.

Mândica. — Așa se trăești?

Pepelea. — Să n'am parte de moșu-tău, gîupănu Arvinte, de-ți spun gugoși... Da deschide ușa, Mândico, să ne vedem la față.

Mândica. — Nu pot, că m'o închis moșu-meu cu chea...

Pepelea. — Elei!.. și de ce te-o închis?

Mândica. — Ci că se nu mă fure Zmeii.

Pepelea. — Mânca'l-ar Zmeoaicele, ghîu jafurisit...
 Și tu ce faci tu acolo singurică!

Mândica. — Cos!

Pepelea. — Rochița ta de nuntă?

Mândica. — Ba!.. antereu lui moș Arvinte...

Pepelea. — Ear' îl cârpești?.. De când te știu, altă nu faci... Mai dăunădă 'i-ai scos mănecile, ca să-ți pui spete.

Mândica. — Acum 'i-am scos spetele, ca să-ți fac poale.

Pepelea. — Ha! ha! ha!.. O s'agîungă vestit în țară antereu lui Arvinte, mânca'l-ar guzgani!

Mândica. — Pe cine?.. pe antereu?

Pepelea. — Ba! pe moșu-tău, că mare sgârcit îi!
 Îi în stare să taie un fir de mălaiu în opt...

Mândica. — (ride).

Pepelea. — Mândică! .. Știi una?

Mândica. — Ce?

Pepelea. — Te-am cerut ieri dimineată la dînsu.

Mândica. — Elei! și ce 'ți-o răspuns?

Pepelea. — M'o trimes dracului pomană.

Mândica. — Da pentru ce?

Pepelea. — Ci că nu's de neam mare!

Mândica. — Auđi!

Pepelea. — De-aceea am hotărît se 'i gîloc una
și bună...

Mândica. — Ce?

Pepelea. — Ce m'a sfătui dracu.

(Se aude afară tușind și strănutând).

Pepelea. — Eaca vine strigoiu.

Mândica. — Fugi lute, sê nu te găsească aici!

Pepelea. — M'am dus... Sê ne videm cu bine,
Mândică! Pe unde sê es, ca sê nu mê întîlnesc cu
el? Ha! pe fereastă... dos la fačă. (sare pe fereastă, în timp
ce Arvinte intră prin fund).

SCENA III.

Arvinte (cu glubea strențuroasă).

U! hu, hu, hu! geru'î! (își suflă în pumnî). Bine ȃice, Ro-
mânu, că iearna n'o mănîncă lupu... Am fost sê cum-
pêr un car de lemne; dar 'mî-o cerut cît dracu pe
tată-sêu, și n'am luat nicî o dispicătură, ca sê'î viũ
de hac celuî cu lemnu... (strănută) Na! că ear m'o prins
gutunarîu. U! hu, hu, hu!.. De 'mî-ar găti Mândica
antereu, sê pun ceva cald pe mine, că, ȃeũ, am în-
ghečat... Hei! blagoslovită sê fie vorba țiganuluî:
'Maî bine douê verî, de cît o iearnă.'

Banul se căscigă greu ;
 Dar ușor se cheltuesce.
 Cine 'î prost și derbedeî
 Lesne 'n lume motluzesce ;
 Însă eî am banî și minte,
 Căcî mă chîem jupân Arvinte.

(strănută).

Într'un ceas bun !

Îearna vine, timpu'î rece,
 Eî o las frumos de trece
 Și nu mă 'ncăldesc la foc...
 Mă 'ncăldesc sărind în loc...
 Astfel, eî, jupân Arvinte
 Sînt cu trupul tot ferbinte.

(S:rănută). Ha!.. ean așa... și la anu cu bine!.. (își suflă nasul) Măndică!.. (se apropie de ușa din dreapta) Măndică!.. Nu răspunde, drăcoaîca... Se vede că'î mînioasă c'am închis'o în odae... Apoi dă!.. cu fetele... vorba ceea... paza bună ferește primejdîia ră... Dumneei, gîupineasa Măndica, era în plecare sî se dee în dragoste cu pușchiu cel de Pepelea... un tîrie brîu, care 'și bate joc de toată lumea!.. Atuncî s'agîungă... (se depărtează de ușa) 'L-am întîlnit mai deunădî și 'î-am çis sî 'mî vîndă casa asta, în care șed acu de doi anî... îî casa lui, hoțu! Cum așî face sî 'î-o îeî pe nimică?... Sî'l port cu vorbe, că 'l-oîî însura cu Măndica, pînă ce-oîî mîntui tîrgu... ș'apoi, de spate și pe uș'afară. Ha!.. eată'l... cî că, cînd vorbeștî de lup, lupu cît cole!..

SCENA IV.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — Bună dimineața, gîupâne Arvinte !

Arvinte. — Ha ! ha ! .. ai venit, berbantule, ca să sfârșim tocmai pentru casă ?

Pepelea. — Așa, giupâne !

Arvinte. — Fie ! .. cu toate că n'am nevoie mare de bordeiu tău ... însă fiind c'am fost prietin cu tată-tău ...

Pepelea. — De-aceea ai vre să 'mă ieși casa pe nimic ? ..

Arvinte. — Las' nu mai lehai, după cum ți'i obiceiul .. Cât cei pe hardughiea asta ?

Pepelea. — Cât dai d-ta ?

Arvinte. — Cât se'ți dau ? Casa 'i dărăpănată ... are trebuință de meremet ... streșina 'i putredă ...

Pepelea. — Vra să ȳică, nu 'ți place ?

Arvinte. — Să ne 'nțelegem, fătul meu ... Eă primesc să fac o jertfă, cheltuind cu meremetu ; însă banii ce-oă cheltui, să fie socotiți drept prețu casei ... Te primești așa ?

Pepelea. — Bună tocmală ! .. Dar' ceva adalmaș ?

Arvinte. — O baniță de nucă uscate ... hai ; treacă de la mine ; unde-o mers miea, meargă și suta ...

Pepelea. — Bunătatea d-tale ! .. însă un lucru strică ...

Arvinte. — Care ?

Pepelea. — Nu 'mă plac nucile ! ..

Arvinte. — Nu fii prost, măi ! .. O baniță de nucă vechi, de șase ană ... Nu scăpa chilipirul din mână.

Pepelea. — Ba nu așa, giupâne ! .. Almintere ... Dă'mă pe Mândica adalmaș ! .. Vrei ?

Arvinte. — (In parte) Auăi hătru ! .. Să 'i dau bună-tate de fată, nouă nouă, pe-o hardughie veche ...

Pepelea. — Ce ȳică, giupâne ? Ne lovim cu târgu ?

Arvinte. — Ți'i dragă fata, hai ?

Pepelea. — Dragă, de mor ... 'Mă-o dai de nevastă ?

Arvinte. — Om vide ... om vide ... Ha! să facem zdelca mai ântâi. (scoate hârtie și călămări din saltarul mesei).

Pepelea. — (în parte) Umblă cu mâța 'n sac, ghîujul ... Aține-te Pepeleo!..

Arvinte. — Eaca tot ce trebuie pentru scris!.. Unde 'mă-am pus ochelarii?.. (îi caută peste tot locul) Unde 'mă-am pus ochelarii?

Pepelea. — (ridînd) Nu'î mai cîta de geaba, gîupîne!

Arvinte. — 'Î-ai găsit?

Pepelea. — Ce se 'î găsesc, că 'î ai pe nas.

Arvinte. — Oare?... Se vede că de mult ce-am strînutat...

Pepelea. — A! prins orbu găinilor...

Arvinte. — Cine? eu?

Pepelea. — Ba! ochelarii!

Arvinte. — (în parte) Ghidi, obraznic!.. (tare) Pepelaș dragă, știi carte?

Pepelea. — Știu.

Arvinte. — (în parte) Pecat!.. (tare) Facem zdelca?

Pepelea. — Facem!

Arvinte. — Prea frumos! Eaca scriu. (scrie) «Să fie «știut, prin acest zapis de vecinică vîndare, că eu, «Pepelea, am vîndut d-sale, gîupînului Arvinte, casa «mea ce-o am de la părinți și că am primit toți banii...»

Pepelea. — Ce bani? N'am luat nici o para...

Arvinte. — Așa 'î forma, fîtul meu! (scrie) «și că «am primit toți banii, în galbină împărătești, cu zimți, «fără ca să 'mă mai rămăie cuvînt de a întoarce vr'o «dată tocmai făcută.» (vorbind) Bun e așa?

Pepelea. — Bun!

Arvinte. — Vin' dar de iscălește!

Pepelea. — Bucuros! însă...

Arvinte. — Ce?

Pepelea. — Să veđi d-ta, gîupâne! Bietu răposatu tată-meu, 'mă-lăsat cu limbă de moarte, că de-a fi se 'mă vînd casa vr'o dată, se 'mă păstrez în stăpînire cuîu ist mare din părete. (arată cuîul de lîngă uşă.)

Arvinte. — Ce vorbă 'i asta!..

Pepelea. — Poronca tatiî ... n'am ce face!

Arvinte. — Ei! ş'apoî?

Pepelea. — Apoî măi adauge d-ta în zdelcă, ce 'ŭi-oîŭ đice eû... scrie...

Arvinte. — Da bine, măi, la ce-a se 'ŭi folosească ŭie un cuîu în părete?

Pepelea. — La nimic... doar număi se am unde se 'mă anin căciula, când oîŭ vini la d-ta.

Arvinte. — (în parte) Prostu'î sërmanu! (rîde încet).

Pepelea. — Ei! scriî?

Arvinte. — Scriû, scriû... spune. (pufnesc de ris).

Pepelea. — (dictînd) «D-luî, gîupănu Arvinte, se leagă cu gîurămînt de afurisenie...

Arvinte. — (în parte) Gîurămînt!.. de afuriseniel..

Pepelea. — (dictează) «se lase în stăpînirea me cuîu «cel mare din păretele din dreapta, fără ca d-luî se «se poată atinge de el, şi fără ca să se înprotimească «vr'o dată, la orî ce aşî vra eû se fac cu pomenitul cuîu.» Aî scris?

Arvinte. — Am... Na! iscăleşte!

Pepelea. — Bucuros!.. (ŭea condeiul) Dar' îmi dai pe Măndica?

Arvinte. — 'Ťi-o daû!.. Pune'ŭi talpa gâşteî pe zdelcă.

Pepelea. — Ba nu! Chîam'o aici pe Măndica...

Arvinte. — N'aî încredere în mine?... Eû, om bîtrîn, cu frica luî Dumneđeû... şi care am fost prietin cu răposatul?..

Pepelea. — Ei, fie! dacă 'i aşă... Eaca iscălesc.

Arvinte. — (examinând hârtia) Minunat!.. Aî o slovă mai citeață chîar de cîat a dascalului Pricochi din Podu-Iloae. (strînge hârtia în sin).

Pepelea. — Acum, ȕi Măndicăi sê vie!

Arvinte. — Vreî numaî de cîat s'o îeî?

Pepelea. — Vreû!

Arvinte. — Și ȕi'î dragă de tot?

Pepelea. — De tot!

Arvinte. — Fără șagă?

Pepelea. — Fără!

Arvinte. — Dacă 'î așa, adă mîna 'n coaci, sê te duc la Măndica... (îea pe Pepelea de mîna și 'l duce spre ușa din fund) Da făgădueshî că 'î țîne o bine!

Pepelea. — Ca pe-o floare!

Arvinte. — Eî, aferim, fêtu meû!.. Primește blagoslovenia me! (ajungînd la ușa din fund) și sê eșî afară, hoțule! că 'ȕi rup cîolanele!..

Pepelea. — Ce aî pătîit, giupâne?

Arvinte. — A! pușchîule!.. aî chitit că 'ȕi-oîû da bunătate de fată, nouă nouă, în schimb pe-o hardughie veche ca bordeîu têu!.. Aî chitit sê întri în neamurî, moicule?.. Afară!..

Pepelea. — Așa ȕi'î povestea, gârbovitule?.. Eî! lasă, că eû ȕi's popa têu de-acu 'nainte... M'aî înșelat cu minciunî, pên' ce m'aî pus la mîna, șafer bêtrân ce eșî...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Am sê 'ȕi fac ȕile fripte, ca sê pomeneșî de Pepelea, cîat îî mai trăi...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Oîû eșî dacă 'mî-a plăce... Am drept sê viû aici orî cînd... sê 'mî pun căciula 'n cuiû, ș'am sê viû ȕi și noapte... auȕi tu, oltigosule! ȕîne-te bine de-acu... atâta 'ȕi ȕic. (ese).

SCENA V.

Arvinte și Mândica.

Arvinte — (singur) Afară... Ghidi, tricolici nerușinat... să mă amenințe el c'a vini în casa me, cum-părată cu banî bunî și pe șin?... hoțu, eniceriu, câr-jaliu!... Brrr! îmi curge sloiuri de ghîață pe spinare de mânie... (merge de deschide ușa din stînga cu cheia). Mândică!

Mândica. — (din întru) Ce este?

Arvinte. — Gata 'î antereu?

Mândica. — Gata!

Arvinte. — Adă s'î înbrac, doar m'oîu mai încălđi, c'am înghîecat (îea antereul și închide ear ușa) Ean să videm, bine'î cusut? (îl desvîlesce) 'Î-o scos spetele, de 'î-o făcut poalele... Minunat!.. Spetele 's de prisos... Nu se vîd... Ean s'î înbrac... (trece după paravan și'l înbracă). Pe-pelea dracului... 'l-am pus la mînă. Atâta numai mă îngrijesc... cuîu cel din părete... pare-mi-se că 'î un cărcîoc... (ese înbrăcat cu antereul) Îi dres cât se poate de bine... mă prinde... (înbracă gîubeoa) Eaca cuîul cel cu pricina... dacă 'l-aș scoate din părete?... Nu se poate, că 's legat cu gîurămînt de aturiseniel.. (se scarpînă în cap cu cîudă) Măi, măi, măi... să nu 'mî fi pus opinca, berbantu cel de Pepelea?... Ean să merg să mă sfătuesc cu popa Macovei din sat... El, om cu carte... știe multe... poate să mă deslege de gîurămînt... Hai? bunu'î Dumneđeu, meșter îî Avinte. (își îea șapca și ese prin fund, în timp ce Pepelea intră pe fereastă).

SCENA VI.

Pepelea. — (la fereastă) Acasă 'î strigoîu?... Ba eată'l

că esă... (sare pe fereastă în casă) Hup și eă! (aduce o frânghie și o traistă plină cu rufe ude) 'Mă-am adus rufele spălate la fântâna din sat, ca să le anin în cuiul meu și să le întind în odae. (anină traista în cui; din traistă curge apă prin odae) Ean așa... Acu să 'ntind și frânghiea. (anină un capăt a frânghiei de cuiul cel mare din păretele din dreapta, ear cela-l-alt capăt îl leagă de alt cuiu ce se găsește înșfpt în păretele din fund, lângă ușă). Are să se cam sborșască giupânu Arvinte, d'apoî n'am ce 'î face... Cuiu 'î-al meu, și am drept de-a pune în el ce-oîu vra... Eaca și frânghiea gata... Acu să'mî întind rufele... Ce-aud?... Par' că vine moroîu... Să vedeți haz acuș! (stă lângă ușa din dreapta).

SCENA VII.

Pepelea și Arvinte.

Arvinte. — (pe pragul ușii din fund) N'am găsit pe pârintele Macovei acasă... (când se între, se lovesce cu capul de frânghie, și 'î cade șapca și ochelarii). Carnacsî! Ce 'î asta?

Pepelea. — Ține-te bine să nu dai rău?

Arvinte. — Tu ești, antihîrțule? Ce cați aici?

Pepelea. — Nu băga de samă, giupâne!.. Îmî întind rufele ca să se usuce.

Arvinte. — Ce face? Strențele tale în casa me... Da aici îi spălătorie?..

Pepelea. — Nu știu eă... Cuiu meu...

Arvinte. — Cuiu tău, căpcăunule? (arătând cela-l-alt cuiu din fund) Dar' aista tot al tău îi? ha? Cum de-aî îndrăznit să te-atingi de el?

Pepelea. — Ascultă, giupâne!

Arvinte. — (furios) Eaca ascult, Pasvantoglu ce ești! (smuncesce frânghiea din cuiu și o asvêrle afară). Da ce te socoți

tu?.. Să 'mă întindă frânghiile pin casă, ca într'un șopron... să 'mă sparg capu la vârsta mea?.. Afară, pehlivanule... (El împinge de spete)

Pepelea. — Nu pune mâna, că te afurisesc!

Arvinte. — Afurisi-te-ar Zarzavela, să nu te mai ved în ochii mei!

Pepelea. — (resistând pe pragul ușii din fund). Îmi dai pe Mândica?

Arvinte. — Ean așteaptă să'ți dau eu o Mândică de corn peste cap. (apucă un băț; Pepelea fuge rîdînd)

Pepelea. — Sus părinte, că se udă cărțile!

Arvinte. — Anaftima să fii!

SCENA VIII.

Arvinte — (foarte necăjit) Breee!.. aista 'i Neaga!.. popa belea. (calcă în apa ce a curs prin casă) Da asta ce mai este?.. privește cum curge apă pin casă... să giuri c'o vîrsat Bahluu. Or să se facă broaște... (Iea o cărpă și șterge pe jos) Poftim!.. vieață 'i asta? s'agîung a șterge urmele lui Pepelea... Da de unde, Doamne eartă-mă, curge șiroiul... (zărînd traista în cuiu) Eaca pozna... 'și-o aninat traista cu rufe ude în cuiu... Bată'l potopu, Fariseu, să'l bată. Cum 'i-aș arunca-o în uliță, de nu 'mă-ar fi nu știu cum de giurămînt... Părinții noștri dicea: «Cine 'și calcă giurămîntu, nu 'l primește pă-mîntu!» și mă tem că nu 'mă-oîu afla loc pe ceea lume. (oftează) Hei, hei! răbdare, Arvinte fétu meu, răbdare!.. (merge la ușa din dreapta, o deschide și dice): Mândică!.. adă o luminare, c'o însărat de tot și începe a nu se mai videa. (Mândica îi dă o luminare de seară aprinsă). Noapte bună, fata mea, noapte bună!.. Culcă-te, căci culcatu de vreme și sculatu de dimineață e o dovadă de înțē-

lepciune . . . Privește, de pildă, găinile . . . Noapte bună . . . (închide ușa cu cheia) Îmi vine să mă culc și eu . . . să dorm ca un stăpân vecinic în căsuța lui. (merge de 'și drege patul din fund, așează perina și 'și pune un ghigilic) Oîu să mă culc înbrăcat cum sînt, doar' 'mă-a fi mai cald . . . Brrr! . . . geru'î . . . de cască și mâțile . . . (cască).

(Arie din *Fra-Diavolo*: «*Allons ma femme, il faut dormir*»).

Eată ceasul de odihnă!
 Oîu să dorm . . . să dorm în tihnă
 (cască) În căsuța ast' . . . a mea.
 Noapte bună, moș Arvinte,
 Fă hor, hor, de acu 'nainte
 (cască) Fără grijă de belea.
 Fă hor, hor și ear hor, hor,
 În somn dulce și ușor.

(În timp ce cântă, se gătesce de culcat, se întinde pe pat înbrăcat în antereu, se acopere cu giubeoa, își trage o cergă pe de-așupra, își vîră capul în perină și începe a horăi),

SCENA IX.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — (bate la ușă).

Arvinte. — (tresare).

Pepelea. — (bate mai tare).

Arvinte. — (se întoarce în pat cu fața la perete).

Pepelea. — (afară) Gîupâne Arvinte!

Arvinte. — (deșteptându-se spăriet) Ha! . . . ce este? . . . am visat că s'o spîndurat Pepelea n cuîu . . .

Pepelea. — Gîupâne Arvinte!

Arvinte. — Cine 'î acolo?

Pepelea. — Eû, Pepelea?

Arvinte. — Ear? Ce caîi noaptea, tricoliciule?

Pepelea. — Deschide'mî sê ieû traista din cuiû!

Arvinte. — Bată-te pêralnicu, ș'ai agîunge în traista goală!.. Auđî! sê mē trezască din bunătate de vis!

Pepelea. — Deschiđi ușa ađi?

Arvinte. — Du-te naîbeî!

Pepelea. — Dă'mî drumu, că stric ușa... Am treabă la cuiul meû.

Arvinte. — (sculându-se) Eî stăî, spênđura-te-aî în el! (se scoală numai în antereû și merge de deschide ușa).

Pepelea. — Bine-am găsit, gîupâne!

Arvinte. — Haî! İe-ți degrabă strențele și pleî, că răcesc!

Pepelea. — luându'sî traista) Eaca!.. frumos antereû porți... Ean întoarce-te puçin... Ha, ha, ha!.. n'are spete... antereû de spatariû!.. cată sê și asuđî în el, gîupâne!

Arvinte. — Eșî! nu lungi vorba.

Pepelea. — Ba nu, đeû, când a face puî antereu, sê'mî daî și mie unu de sêmênță.

Arvinte. — Eșî! îți đic, obraznicule!

Pepelea. — İmî daî pe Mândica?

Arvinte. — Mândica? scoate un papuc din picîor) Na? Mândică, Strêmbă-lemne ce ești!

Pepelea. — Par' că ești cîofu cel din bortă, c'un papuc și c'o... (fuge rîdênd).

SCENA X.

Arvinte. — (Închide ușa din fund cu sâvorul, apoi vine posomort în fața publicului și đice): Eeeî!.. așă 'î c'am pățit-o? Care vra sê đicê, am casă și nu 's stăpân într'însa!.. Așă 'î că 'mî-o întors șurubu, pușchiu cel de Pepelea?

(își dă tifla). Na! cap sec... bostan fără simburî... Na, na !

Na tifla Arvinte,
Bătrân fără de minte !
Un pușchilă nimică
Te prinse de chică.
Na tifla mișele,
Un ținc se te 'nșele ;
Te-or ride golaniț,
Ba ch'yar și curcaniț !

Breee ! .. așa rușine de când sînt n'am pățit ! .. îmi vine se'mi calc giurămentu... că doar n'o'îu fi eu cel d'ântêi... Ba nu, Arvinte dragă... mai bine mergi de te culcă și rămâi cu sufletul curat... eaca mă duc... (merge de se pune în pat) I ! .. călduț îi și bine. (adoarme cîntînd încet):

Noapte bună, moș Arvinte,
Fă hor, hor, de-acu 'nainte !
(începe a horîi).

SCENA XI.

Arvinte și Pepelea.

Pepelea. — (bate la ușă).

Arvinte. — (urmează a dormi).

Pepelea. — Glupâne Arvinte ! .. heî, gîupâne Arvinte !

Arvinte. — (cu spasmul prin somn) Nu lăsa, măi ! .. nu lăsa ! .. prinde' ! ! ..

Pepelea. — N'auđi, somnorosule ?

Arvinte. — (deșteptîndu-se) Na ! .. Ce'î ? foc ?

Pepelea. — Deschide ușa !

Arvinte. — Ear tu ești, hurezule? .. Ce vreî?

Pepelea. — Dă'mî drumu s'îmî pun căciula 'n cuiu?

Arvinte. — Du-te pîrleî! (se întoarce la părete).

Pepelea. — Nu deschidî... Te afurisc! Te faci că dormî?... Eî! las' că'î vin eû de hac!

Arvinte. — visând Frînghie... spîndurătoare... Nu... da ședî binișor, că mă gâdel... Zapis... A!

Pepelea. — (deschide fereasta) Ba că s'î dîcî... doarme, povîrîtu... Acu 'î vremea s'îmî întînd rufele. (are în odae, trăgînd o frînghie lungă după el, și merge de leagă un capăt de cuiu, cîlalt capăt e legat afară de un copac. Fereasta rîmîne deschisă).

Arvinte. — (dă semne că 'î este frig și se ghemuesce în așternut)

Pepelea. — S'îmî întînd bine frînghiea... așa... Acu s'îmî spînduraverea... (îea traista de pe fereastă și anîă rufe albe pe frînghie de-a lungul scenei) Eaca basmalele boerîuluî; eaca ștergarele boerîuluî; eaca naframa de vornicel de nuntă...

Arvinte. — (strînută).

Pepelea. — S'î fie de bine.

Arvinte. — Ce dracu, vine un vînt de cele muscălești... ear m'î prins gutunarîu. (strînută).

Pepelea. — Pe braçe, și la mulî anî!

Arvinte. — Aud? (se întoarce) Pîeî drace!.. ce'mî vîdîră ochîî?... fereasta 'î deschisă!.. Ce bulendre's aiste?

Pepelea. — Ale mele!

Arvinte. — Tu! ear?... tu!.. ale tale?

Pepelea. — Eû, ear eû, ale mele!

Arvinte. — Pe unde-ai îîtrat, potlogarîule?

Pepelea. — Pe fereastă...

Arvinte. — Ș'ai lăsat'î deschisă îî meș de îearnă!

(se scoală îute).

Pepelea. — Nu cerca s'î îîchîdî, că trece frînghiea!

Arvinte. — Ce frânghie?

Pepelea. — Asta cu rufele... Am legat un capăt de copacu vecinului.

Arvinte. — Breee!

Pepelea. — Precum ȕică.

Arvinte. — Breee! care vra să ȕică, tu ești stăpân aici, și eă îs de haĭmana?

Pepelea. — Cetește zdelca... cea cu cuiul... știi?

Arvinte. — Ghidi, șuler viclean!

Pepelea. — N'o scoți în capăt cu mine, gĭupâne!.. din două, una; orĭ rupem zapisu de vĕndare, orĭ ĩmĭ daĭ pe Măndica... Alege!.. (se depărtează spre ușa din drĕpta).

Arvinte. — (ĭn parte, pe gĕnduri) Să rup zapisu?.. nu 'mĭ vine la socoteală!.. să 'ĭ daă pe Măndica?.. nu 'mĭ vine la *kerem*!.. Cum să fac?.. Dac'așĭ găsi vr'un tertip ca să schimb zdelca, și să scot cuiu din ea... Dar' ce tertip?.. Hoău de Perpelea ĩi cĕrcocar de frunte!.. doar numai să 'l ĩnbĕt, se 'ĭ fur mințile... omu la chĕf multe face... Minunată idee... Ea să cerc!..

Pepelea. — (ĭn parte, observĕndu'l) Oare ce mormoește ursu?

Arvinte. — (sculĕndu-se) Pepelaș dragă!

Pepelea. — Aud, gĭupâne!

Arvinte. — Tie nu ȕi'ĭ frig, fĕtu meă?

Pepelea. — Ba 'ncă cum frig!

Arvinte. — Apoĭ dar'... ĩn loc de-a ne certa ĩnpreună, n'ar fi mai nimerit să ne ĩnțelegem ca doi oameniĭ detreabă, ĩncăldĭndu-ne c'o stacană cu vin? Ce ȕici tu, Pepelaș dragă?

Pepelea. — ȕic că ai dreptate, gĭupâne! Dar unde să găsim vin la ceasu aista? Jidĭniĭ sĕnt ĩn sĕrbĕtori și crășma 'ĭ ĩnchisă.

Arvinte. — Unde să găsim vin?.. Așteaptă... am

un puîu de Cotnariîu, care face cu ochiul . . . (în parte
Am să 'l fac cuc (Scoate de sub pat un ul or  i două pahare).

Pepelea. — ( n parte) Are g nd r u, digeratul!

Arvinte. — Eaca to agul b tr ne elor  i nebun ea
tinere ilor! .. vin' cole la masă, să  nnec m ura în ul-
 ioru ista  i s   nchiem pace! (se așează la masă  i toarnă vin în
pahare)

Pepelea. — Bucuros!

Arvinte. — Da nu închidem ferea ta, f tul me ?

Pepelea. — Ba închidem, să nu ne zărească Luna.

Arvinte. — Luna? Ha, ha, ha! .. Luna '  o  irat 
b tr n  . . . Multe vede,  i multe  tie  i tot sp sit  se pare.

(Pepelea închide ferea ta : apoi vine de se pune la masă în fa   cu Arvinte).

Pepelea. — E ! g up ne!  m  dai pe M ndica?

Arvinte. — Nic  vorbă nu'  . . . dar' mai  nt i s 
 iocnim c teva pahare!

Pepelea. — S   iocnim, g up ne! Noroc,  i într'
un ceas bun.

Arvinte. — Amin! (bea) A! .. bun   .

Pepelea. — Bun . . . c'  fi din bute.

Arvinte. — Ce pl te te mi   i sute . . . Ve i tu, măi
băete! .. omul c ru a nu '  place vinu,    om rău . . .
să fugă de el p n' la Odobe  i!

Pepelea. —  'acolo să te opre  i.

Arvinte. —  i    nu te mai urne  i! .. E  unu
c nd be ,  m  vine tot să c nt . . .

Pepelea. — C nt , g up ne, că trebuie să fi av nd
glas bun!

Arvinte. — Cum nu? .. Am fost dascal la sf ntu
Pantilimon. Ascultă! (ridică un pahar  i c nt ):

(Arie din : *Agachi Flutur*).

C nd v nul curge în pahare,
C nd och i vesel strălucesc,

Inima-mă saltă și tresare
De un fior dumneșcesc.

Ridic un pahar

Plin, plin,

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și mie vesel mi'l închin.

Ah! ah! ah!

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu

Și orî care chin

Eă mi'l înec în vin.

Chiță!

(Chiue și bea)

(Înpreună).

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,

Glu, glu, glu, rațul se deschide,

Glu, glu, glu, glu, glu, glu

Și orî care chin

Eă mi'l înec în vin.

Chiță!

(Beă înpreună)

Pepelea. — Merge la inimă, gîupâne!

Arvinte. — Meargă sănătos, că eă nu 'î-oîă ăice
ho!

Pepelea. — (în parte) Pare-mi-se că se cărpește moș-
neagu!

Arvinte. — (cam amețit, în parte) Am să 'l fac să prindă
prepelița de coadă. Las' pe mine!.. Eă sînt Arvinte
cel cu minte... Arvinte Crișu!

Pepelea. — Gîupâne, știi una?

Arvinte. — Spune, băiete, spune, c'apoî 'î-oîă răs-
punde!

Pepelea. — Să trăească moș Noe, cel care-o ăis-
coperit viea!

Arvinte. — Să trăească... dar'... tata Noe... să

trăească!.. el o fost o dată Român... Ci că el avea în corabia sa vr'o ȳce antale de Cotnariu de pe vremea lui Ștefan-Vodă... Crișu el!.. Potopu îl boteza cu apă, el se boteza cu vin, de dimineață pên' în sară... ean așa... (bea) Be și tu, măi Pepeleo!.. be, dă'i gât, că te lovesc cu ulcioru'n cap!.. Ha, ha, hal.. mare înțelept om mai era tata Noe! El ȳcea așa: că numai trii lucruri pe lume sânt bune...

Pepelea. — Care, ȳpâne?

Arvinte. — Pânea cât de proaspătă, vinu cât de vechiu și nevasta cât de tână... Crișu el!.. ȳce antale de Cotnariu! Avere, măi... comoară, bărete...

Pepelea. — (prefăcându-se că 'i ameșit) Hei! căci n'am fost și eu cu dînsu în corabie!..

Arvinte. — Ce-ai fi făcut, Pepelaș dragă?

Pepelea. — Eū?... 'l-ași fi dat huștuliuc în baltă pe moș Noe, ca să 'mă rămâie mie tot vinu!

Arvinte. — (beat) Eaca!.. bun!.. huștuliuc tată Noe, huștuliuc... ștîobilc!.. s'o dus! (privesce în jos) Ean privește cum se duce 'n fund... s'o duuus!.. *para-panghelos*... ș'am rămas noi stăpâni pe corabie... (se scoală și șovăește) Măi, că tulburată 'i Marea! Nu mă ține picioarele. (se lovesce cu capul de rufe) Bate vîntul în pânze... de aceea... (cătră Pepelea) moș Noe... Ean ascultă, moș Noe!..

Pepelea. — Ce 'i, nepoate?

Arvinte. — Așa se trăești... stringe'ți pânzele, că se prea clatină corabia! (se sprijină de Pepelea.)

Pepelea. — Mergi de te razemă de-un catarg!

Arvinte. — Eaca... m'am răzemat... moș Noe... Ean ascultă, moș Noe!

Pepelea. — Aud, nepoate!

Arvinte. — Cunoști pe Pepelea?

Pepelea. — Îl cunosc, îi un șiret de frunte!

Arvinte. — Șiret el, dar' eă și măi și... pune'ți în gând, moș Noe, că 'i-am întors un șurub... Ha, ha, ha!..

Pepelea. — Cum?

Arvinte. — 'Î-am luat casa pe nimică... ș'apoî mi ți 'l-am chefăluit frumos, de-am prifăcut zapisu cu cuiu...

Pepelea. — Cucuiă?... Unde ai cucuiă, nepoate?

Arvinte. — Eă?... cucuiă... (se pipăie) Nu se află... Eă știu una și bună... Are înscris? bine! n'are? și măi bine! Vorba ceea: Cărc Frangoleo... huștî-luc... s'o dus...

Pepelea. — Bietu Frangolea!

Arvinte. — Nu 'l măi căina... un blăstemat!.. știî d-ta, moș Noe, că Frangolea 'mî-o cerut pe Măndica?

Pepelea. — O avut obraz?

Arvinte. — Ci că are un cuiu în păretele ista... spune'î s'e 'șî pute pofta 'n cuiu!.. Ha, ha, ha!..

Pepelea. — 'Î-am spus-o de mult... dar' știî ce 'mî-o răspuns?

Arvinte. — Ba!

Pepelea. — 'Mî-o răspuns că are de gând s'e se spîndure în cuiu lui, dacă nu 'î veî da pe Măndica.

Arvinte. — Spîndure-se sănĕtos!

Pepelea. — Ba, ferească sfĕntul!.. A ĕice lumea că 'l-ai ucis d-ta, în casa d-tale, și 'î căde în criminal!

Arvinte. — (buîmăcit) Criminal!

Pepelea. — Ș'apoî, haite 'n Ocnă.

Arvinte. — Ocnă!

Pepelea. — Ș'apoî haite 'n ștreang...

Arvinte. — (cam trezindu-se) În ștreang? cū? haîť. (rĕ-măne încremenit.)

Pepelea. — Nepoate, nepoate!

Arvinte. — Ce'î?

Pepelea. — Ean privește, colo, la părete!.. Eaca Pepelea... El își pregătește lațul să se spîndure... Nu lăsa!.. (se depărtează de Arvinte și merge de anină un laț în cuțul din păretele din dreapta.)

Arvinte. — (frecându'și ochii) Se spîndură!.. Cine se spîndură? Criminal! Ocnă!.. (dă cu ochii de Pepelea) Priei drace! Eaca!.. Ce dihanie 'î acolo?... Moș Noe?... Frangoleo!.. Pepeleo!..

Pepelea. — (lângă cuțul) Aud, cine mă chîamă?

Arvinte. — Tu ești, Pepelaș? Ce faci acolo?

Pepelea. — Nu băga de samă!.. Mă spîndur!

Arvinte. — (trezindu-se) Te spên... te spînd. .?.. Nu face una ca asta, că te 'î căi mai pe urmă!

Pepelea. — N'am grijă!

Arvinte. — Măi creștine!.. da nu te-or îngropa!

Pepelea. — Puțin îmi pasă! (își pune lațul în gât.)

Arvinte. — Da mă bagî pe mine 'n belea... Mergi încalte de te spîndură aiurea... nu în casa mea!

Pepelea. — Ba... aici îmi vine la socoteală... în cuțul meu... Rămâi sănătos, giupâne!

Arvinte. — Da stăi, măi, nebunule!

Pepelea. — Să ne videm cu bine în căldarea lui Scaraotchi!

Arvinte. — (oțărindu-se) Căldarea cea cu smoală clo-cotită!.. Brrr! Nu da drumu lațului, pehlivanule... Spune, ce vrei?

Pepelea. — (cu glas slab) Îmi dai pe Mândica?

Arvinte. — Pe Mândica?

Pepelea. — Răspunde, că mă duc pe ceea lume.

Arvinte. — Stăi, nu muri, că 'ți-o dau!

Pepelea. — Chîam'o aici dar'!

Arvinte. — Eaca o chîem, o chîem... Mândico!

Măndico ! (în parte) Batě'l crucea, antihîrț. (tare) Măndico !
Măndico ! . .

SCENA XII.

Arvinte, Pepelea. Măndica.

Măndica. — (de după ușă) Ce este, moșule ?

Arvinte. — Vin' ȳute, că se spîndură Pepelea de
doru t   !

Măndica. — Va  de mine ! . . Pepeleo !

Pepelea. — Aud, M ndic  !

Măndica. — Dacă mă  ube ti, nu te ucide !

Pepelea. — Fie ! . . dar' vin' aici să ne logodim !

Măndica. — Nu pot vini, că 's disbr cat .

Pepelea. — Apoi d  inelu t   p'ntre u  ,  i pri-
me te pe-a me .

Măndica. — Na- i' ! !

Pepelea. — G up ne Arvinte, deschide u    i 'm 
ad  inelu !

Arvinte. — E  s   i' ! aduc ?

Pepelea. —  ute,  ute, că str ng la u !

Arvinte. — (deschid nd u  , în parte) Ce i 'l-a  strînge e 
 nsum , de nu 'mă-ar fi teamă !

Pepelea. — (merg nd la u  ) M ndico, na inelu me .
( i d  inelul p'ntre u    i  ea inelul M ndic i.)

Măndica. —  ine  i tu pe a me  !

Pepelea. — Noroc bun ! Logodna '  făcută . . .
de-acu, mo  Arvinte, să te văd c'o clăie de nepo ei.

Arvinte. — Pepeli ca tine ? M fereasc  Dumned   !

Pepelea. — Ean las', mo  Arvinte ! . . nu mai f i
sup rat, că după ce m'o   însura, prifac zapisu cum
' -o plăce . . . Acu hai să mai tragem o du c  în să-
nătatea M ndic i.

Arvinte. — Fie, fétu meu! . . de-acu noroc și veselie !

(Îea un pahar cu vin și chiue.)

Vieața se trece cu grăbire,
Aniî cei tinerî se strecor ;
Dar' eă nu simt nicî o măhnire,
Căcî mă țin tot pe urma lor.

Cu al meu pahar

Plin, plin

De vin de Cotnar

Plin, plin

Și mie vesel mi'l închin.

Ah ! ah ! ah !

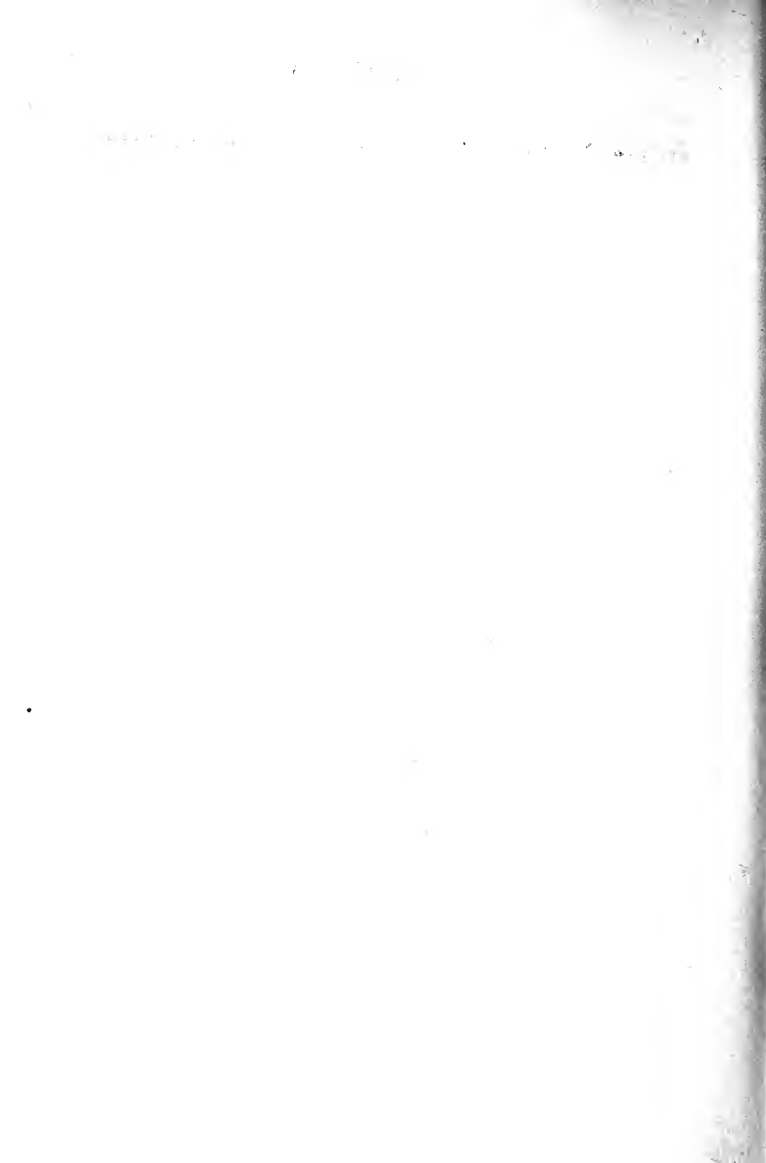
Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
etc. etc. etc.

(Înpreună.)

Glu, glu, glu, sufletul meu ride,
etc. etc. etc.

(Ciocnesc înpreună paharele și chiuesc.)

(Cortina cade.)

MILLO DIRECTOR

P E R S O A N E :

Millo, director al teatrului național.

Nenea Naie.

Lucsița, soția lui Naie.

Lina, fiica lor.

Tachi.

Serviescu.

Ciupici.

Ion, servul lui Naie.

MILLO DIRECTOR

MILLO DIRECTOR

SÉU

MANIEA POSTURILOR

COMEDIE CU CANTICE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un oraș de provincie din Valahiea, la anul 1864.

Teatrul reprezintă un salon bine mobilat; o ușă în fund; două uși laterale, în dreapta piano; în stânga, un gheridon, canapea și jêlturi.

SCENA I.

Lucsița (pe canape), **Tachi**, **Lina** (la piano.)

Lucsița. — Tăchiță!..

Tachi. — (viind îute de lângă piano) Aud, doamna mea!

Lucsița. — Fost-ai pe la croitorul meu, ca să'î spuî să'mî aducă mantela cea de drum?

Tachi. — Am fost; trebuie să vie croitorul numai de cât!

Lucsița. — Și la cismar, pentru botniile mele cele blănite?

Tachi. — Și la cismar!

Lucsița. — Și la caretaș?

Tachi. — Și la el!.. Caleasca e gata; mai are nevoie numai de un resor, de câteva sbanțuri și de mai multe șuruburi.

Lucsița. — Prea bine! Dar' la capitanul de poștă trecut-ai?

Tachi. — Caii vor fi mâne pănă 'n ȋiuă în curte... cai de cei noi... Zmei!

Lucsița. — (sculându-se) Bravo! ești un tănăr neprețuit pentru comisioane!

Tachi. — (căutând pe furiș la Lina) Numai pentru comisioane?

Lucsița. — Om vedea mai pe urmă la ce ai mai putea fi bun... O! Tăchiță, când gândesc că am să merg la București, ca să'mi petrec iarna, nu mă ține locul de bucurie... îmi vine tot să cânt și să joc... dar' tu Lină?

Lina. — (sculându-se de la piano) Și eă, maman... Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eă și mai mult, domnișoară, căci 'mă-ai permis să vă întovăresc.

Lucsița. — Dar... ne' face comisioane în București?

Tachi. — (în parte) Ear'?

Lina. — Si 'i fi cavalerul nostru pe la grădină, pe la teatru, pe la baluri.

Lucsița. — (esaltată) Baluri, teatru, grădină!.. eaca vieță împărătească; dar' nu ca în orașele astea de provincie, unde spiritul lăngedesc într'o atmosferă uricioasă ce usucă inima ca un sbêrciog... o! București! București!

(Arie nouă:)

O ! Bucurescî
 Cu magic nume !
 Aî fost şi eşti
 Unic pe lume !
 De plăceri, de
 Eşti o comoară
 Şi gândul meu
 La tine zboară !
 Unii tot spun
 Că pe căldură
 N'ai miros bun...
 Da's reî de gură;
 Alţii bârfesc
 Că'n sin la tine
 Mulţi nebunesc,
 Cântând ca mine...

(Împreună.)

O ! Bucurescî
 Cu magic nume !
 etc. etc. etc.

SCENA II.

Ceî de'nainte, Serviescu (vine pe uşa din fund.)

Serviescu. — *Servus* şi plecăciune !

Lucsiţa. — A!.. Domnule Serviescu... poftim !

Serviescu. — Vă aduc, doamna mea, dragă cucoană, o veste importantă !

Lucsiţa. — Care ?

Serviescu. — Acasă e nenea Naie ?

Lucsiţa. — Ba nu, barbatu meu a eşit!.. dar' ce veste ?

Serviescu. — O veste colosală!.. Şi unde s'a dus nenea Naie ?

Lucșița. — S'a dus la biroul poștei, ca să caute scrisori de la arendașul moșiei noastre! Dar' ți-ai căutată o veste?..

Serviescu. — Piramidală!.. Tot pleacă mâine la București nenea Naie?

Lucșița. — Tot... plecăm cu toții... dar' vestea, vestea?

Serviescu. — Gigantescă și urieașă!

Tachi. — Importantă, colosală, piramidală... spune-o astăzi!

Serviescu. — A! domnule Tachi, aci ai fost?.. nu te zăriseam... *Servus* și plecăciune, vere!

Tachi. — Te-o fi orbit vestea cea mare.

Serviescu. — (căutând pe Lina) Ba nu, mă orbiră rațele brilante și strălucitoare ce ies din ochii domnișoarei Lina!

Lina. — (rîdînd) Pune ochelari, domnul meu!

Serviescu. — Ah!.. dacă 'mă-ai pune geamuri, ai fi lipsit de fericitatea și de fericirea...

Lucșița. — (cu nerăbdare) Ești nesuferit!.. Spune-mi vestea, că stai pe carbuni!

Serviescu. — Ha, eaca... Stați să 'mă-o aduc aminte!.. Închipuiți-vă, că... am uitat-o!

Lucșița. — Tronc.

(Toți stau grămadă pe lângă Serviescu, aprinși de curiozitate.)

SCENA III.

Ceî de'nainte, Ciupici (grav și misterios, se apropie în tăină.)

Ciupici. — (cu glas adînc) *Umilissimus!*

Lucșița. — (spărietă) A!

Lina. — (tresărind) A!

Lucșița. -- M'ai spărieat, domnule Cîupică, cu glasul d-tale!

Cîupică. — *Pardon*, doamna mea!.. Vă aduceam o novelă.

Lucșița. — Și dumneata?

Cîupică. — (căutând înpregăt, cu sîneală) O novelă colosală!

Serviescu. — Ca a mea?

Cîupică. — (după ce a ascultat pe la uși) Piramidală!

Tachi. — Și gigantescă... o scim!

Cîupică. — O știți?... Apoi dar' mă duc s'o spun aiurea... (se închină) *Umilissimus!*

Lucșița. — Ea stăi, omule, și spune ađi, că'mi vine s'e țip!

Cîupică. — Bine... dați'mi toată atențiunea, că încep!

Serviescu. — Stăi! nu deschide gura! 'mă o aduc aminie acu... Eaca... Am întîlnit mai dinioarea un servitor de la masa șefului de birou a prefecturii, care 'mă-a spus în taină, că a aflat de la un amic și prieten al lui ce'i întrebuițat la telegraf, că... ce, Doamne eartă-mă, 'mă-a spus că 'i-a spus?... (caută să'si aducă aminte.)

Lucșița. — Ear' ai uitat?

Cîupică. — Că o depeșă de la București anunță prefectului ca să prepare recepțiune directorului Ministeriului de interne, care trece la Craiova în reviziune.

Lucșița. — Directorul?

Tachi. — Ministeriului de interne?

Lucșița. — Și n'ai aflat unde i s'a pregătit gazda?

Cîupică. — Nu! însă cred că d-voastră avînd casa cea mai confortabilă din oraș, veți fi invitată, certamente, a'l primi.

Lucșița. — Așa s'ar cuveni, pentru că căți miniștri

și directori, tot noi 'i-am găzduit! Astă dată însă mî-e teamă că prefectul...

Serviescu. — Oare? Nu sînteți bine împreună?

Lucșița. — Nu prea!.. Cucoana d-sale pretinde să'i fac eu vizită mai ântei, în contra tuturor regulor etichetei... dar de-oîu sci că o prinde gălbina de cîudă... nu m'oîu duce!

Serviescu. — Să nu vă duceți... mai bine să trăiți fie-care cuc de-o parte... Ce dracu! filotimia 'i filotimie și amorul propriu e amor-propriu...

Lucșița. — Nu'i așa?

Serviescu. — Așa!.. Cu toate aceste îmi pare rău că nu trage aci în gazdă directorul, pentru că ași fi avut de adresat o petițiune de jalbă.

Lucșița. — Ai vre un proces?

Serviescu. — Ba... am mai multe, dar' nu mă îngrijesc de ele! Am ambiție să fiu funcționar în slujbă.

Ciupici. — Și eu am ambițiune de funcțiune!

Lucșița. — Și barbatu meu are aceeași ambiți...

Ciupici. — une... Minunat!.. vrea să ăică, tot orașul vrea să fie împiegat. (vorbesc încet împreună.)

Lina. — (încet lui Tachi) Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eă, domnișoară, nu înțeleg o asemenea proastă și ridiculă ambiție... Doresc ca Guvernul să aibă nevoc de mine, ear nu eă de Guvern, și astfel ar trebui să cugete toți Români!

Serviescu. — Cum am face oare, ca să aducem pe directorul aci?

Lucșița. — Sciți una?.. Răpede-te la capitanul de poștă și așteaptă acolo, pînă a sosi directorul, și...

Serviescu. — Destul, am înțeles... să'i spun că i s'a găsit gazda la d-ta de cătră domnul prefect.

Ciupici. — Perfect!

Serviescu. — Cum perfect? prefect!... N'are a face una cu alta!

Lucsița. — Să te vîd Serviescule de ești meșter!

Serviescu. — Las' pe mine; când e de jucat feste perfectului... sînt unic!

Lucsița. — Du-te dar', nu perde vreme!

Serviescu. — M'am dus... *Servus* cu plecăciune...
Ha ha ha... (ese prin fund.)

Cîupică. — Admirabil!

Lucsița. — De-a veni directorul aci, 'l-om ruga să ne recomande Ministrului, după obicei... și vorba ceea: bunu'î Dumneșeu! meșter e...

Cîupică. — Sublim!

Lucsița. — Trebuie dar' să 'l primim mai cu deosebire... Tachi! aleargă prin oraș de găsește taraful de lăutarî, și d-ta, domnule Cîupică, mergi la cofetărie de'mî adă vr'o două ocale de bonboane.

Tachi. — Bucuros!

Cîupică. — *Umilissimus!*

(împreună.)

Domnul director aice vine,
Haideți degrabă să ne gătim,
În casa noastră primindu'l bine,
A lui favoare să dobîndim!

(Tachi și Cîupică es prin fund.)

SCENA IV.

Lucsița, Lina; mai pe urmă Ion.

Lucsița. — Acum Lină, hai iute, să facem tualeta, ca să arătăm bucuresceanului că și noi, provincialii, scim să ne gătim după modă!

Lina. — Bine, maman!

Lucsița. — Și cine scie?... Dac' a fi directorul ne-
însurat, poate că... de ce nu?... Tu ești tânăra...
nu seamenî tătâne-teu...

Lina. — Maman... d'apoî Tachi?... 326.61

Lucsița. — Tachi, Tachi... nu ȋic... e bun tē-
nēr, are calitățile lui... face bine comisioanele, dar'
nu are nici o poziție în lume, nu e nici într'un post;
când directorul e... coșcogea director. 326.62

Lina. — Așa este, maman... însă...

Lucsița. — Însă, ne însă... așa 'i cum ȋic eū. (strigă)
Ioane! Ioane! (bate în palme.)

Ion. — (ese din dreapta) Aud, cucoană!

Lucsița. — Să dai poroncă bucatarului să gătească
bucate franțuzesci cu *blanc-mangée*, și tu pune masa...
A! cere la jupâneasa să 'ți dea față de masă și șer-
vete curate.

Ion. — Apoî de-abia cincî ȋile de când am pus
șervete noi!

Lucsița. — Nu face nimica... astăȋi avem un di-
rector!... A! să nu uîți ca să aședî în mijlocul mesei
turnul Malacovului cel de migdale amare!

Ion. — Aud, cucoană! (în parte) De șese luni de când
slujesce turnul Malacovului și nime nu 'l încolțesce...
îmi vine să 'i trag eū un asalt.

Lucsița. — Dusu-te-ai aȋ?

Ion. — (eșind) Aud, cucoană!... Îi trag!

Lucsița. — Oh!... toate mulțemirile îmi vin
de-o dată... par' că am prins aripî ca să sbor
la Bucurescî! (cântă) O! Bucurescî cu magic nu-
me...

SCENA V.

Lucsița, Lina, Naie.

Naie. — (afară, furios) Fire-ar a naîbei!

Lucsița. — Ce s'aude?

Lina. — Vine papa!

Naie. — (întărând prin fund cu o scrisoare deschisă în mână) Îneca-l-ar maslinele care le mănâncă, arendașul dracului!

Lucsița. — Da ce este, frate?

Naie. — Ce este, ean ascultă ce 'mî scrie grecul în limba lui. (citesce).

«Cu pleacăune ma încino la dimiata, cocoane Naie.
 «Chito pentru chisto mosieî dimitale a sfintolo Di-
 «mitri, si mi ertațo, che nu amo niçi frinta, fiindo
 «che am traso primezdia *simandicosa*... Destulo che
 «s'a aprinso un clae de grio, 'l-am stinso; destulo che
 «s'a aprinso alta clae tot de sacară, ear 'l-am stinso...
 «*Ma* a arso bordeîo de la aria... M'a ferito Dim-
 «neđeo de vinto, che me afanisemo. Chito pentru
 «mosia dimitale, Gusganesti, si mi ertați, che nu pot
 «si țino mai multo la dimiaei, che a venito lezea rîu-
 «rala, che mi a luato boerescu, che m'a afanisito...
 «*Lipon*, spun la dimiata *ritos*, che de astađi nu mi
 «erta intereso si filotimica se mai fiu arendasi la di-
 «miata, *ma* tot remuno supuso sluga dimitale. Ma
 «închino cu pleacăune.

Agamemnon Trufandas.

Lucsița. — (după ce a ascultat, dând semne de mirare și de furie) Ce ȑice grecu? Ce ȑice? că lasă moșia?

Naie. — O lasă!.. Eeeî! așa 'î c'am pățit-o? Ce fac eū de-acum? Am rămas fără de venituri!.. *to pro-copsamen*, cum ȑice *chir* Trufanda.

Lucșița. — Caută'ți alt arendaș!

Naie. — Altul? .. pe care? .. Unde 'i, să 'l bag în sin, dac'ar încăpea de urechi... Astăzi toți arendașii se ațin ca la potică și te chitesc cu legea rurală ca cu o *șușana*... Eei!.. Ce ne mai facem de Pasci, de unde cheltuim? .. De unde ne îmbrăcăm? De unde ne hrănim? .. Cu ce ne ținem caifetul? .. Cu ce mergem la București?

Lucșița. — Cum? să nu mergem nici la București? ..

Naie. — Ba nu! .. pune'ți pofta 'n cuiu despre voiaj și petreceri! .. Trebuie să ne închidem în casă, să nu mai primim pe nime, și să trăim cu cea mai mare economie.

Lucșița. — (apucând-o istericale) Ah! ah!

Lina. — Maman...

Naie. — Na, și altă belea acum... a apucat-o *istericale*! .. Lucșițo, vină'ți în simțiri!

Lucșița. — Ah! ah!

Naie. — Lucșițo, să mă vezi pe năsălii...

Lucșița. — (trezindu-se, furioasă) Să mă las de București! (umblă rapide pe scenă) O dată cu capul de-oîu sci că m'oîu duce pe jos val vârtej pîn' în capitală... Nu vreî să 'mî petrec iearna aci... nu vreî! .. 'Mi-am gătit toate tualetele... orașul întreg scie că ne pornim mâne... Ce-or dice când or afla că ne-am lăsat de voiaj... or rîde de noi... Prefectorița să riđe de mine? .. Nu vreî, nu vreî, nu vreî! .. (cade obosită pe canape.)

Naie. — Lucșițo, sufletul meu! înțeleg că nu vreî, dar' dacă nu 's mijloace... ce să facem? .. trebuie răbdare, fata mea!

Lucșița. — (plângend) Răbdare! .. de zece ani de când tot rabd, și când era să 'mî împlinesc visul, să mă

văd de-o dată osândită a dice adio la mulțemirile ce'mi făgăduia!... Ah!... simt c'am să mor de dureră asta!

Lina. — (plângend) Maman...

Naie. — Ba, ferească Dumnezeu, să nu mori, că... mor și eu, pe legea mea. (își suflă nasul.)

Lucșița.

(Arie : *Adio, rămâi ferice.*)

Adio, vis de plăcere.
Vis frumos și desmerdat,
În cumplită, grea durere
Sufletu'mă s'a deșteptat!
Ah! de-acum fără încetare
Am să plâng și să suspin,
Am să gust zile amare
Fără nici un minut lin!

(Stă cufundată în tristeță.)

Naie. — Lucșița, nu te despera, că voiu face toate chipurile să te duc la București, de-a fi chiar să'mi vând moșia pe nimica... Oîu cere o slujbă în capitală... M'oîu alege deputat...

Lucșița. — O slujbă?

Naie. — Dar!.. Am scris de mult la un prieten din București ca să intrigarisească...

Lucșița. — (inspirată) O slujbă?... Dar... trebuie numai de cât s'o capeți... Directorul Ministerului de interne vine aci la gazdă... și printr'însul...

Naie. — Ce spui?... Direct... Minist... când?... de unde?... cum?

Lucșița. — Îl așteptăm să cadă dintr'un moment în altul...

Naie. — Dar' cum?... ce fel?... cine v'a spus... de unde și până unde?..

(Se aude afară răcnete de surugiți.)

Lucsița. — Tac! că eată'l... vine!

Naie. — Da bine, soro... *pliroforte-mă.*

Lucsița. — 'Ți-o! spune tot, mai pe urmă!

Naie. — (buimăcit) Direct... Minist... intern... aci?...
M'am buimăcit!

SCENA VI.

Ceț de'nainte, Serviescu.

Serviescu. — (întrând ȳute) Vine, vine, eată'l... 'l-am adus!

Naie. — Pe direct... Minist?...

Serviescu. — Dar! Cum 'ȳ-am zărit caleasca la poartă, m'am răpețit pe oblon și 'l-am poftit aci la gazdă.

Naie. — (ațurit) Pe oblon?

Serviescu. — Ba, pe directorul!

Lucsița. — Bravo! Serviescule... ești un amic neprețuit... Haide ȳute să ne gătim... să ne 'nbrăcăm!

Naie. — Ear' să mă 'nbrac?

Lucsița. — Vin' de 'ȳi pune fracul și cravata albă...
Haide!.. și d-ta, Serviescule, primesce'l în locul nostru.

(Împreună.)

Domnul director eată'l că vine;
Haide cu toȳi să ne gătim!
În casa noastră primindu'l bine,
A luȳ favoare să dobăndim!

(Es prin stânga.)

SCENA VII.

Serviescu, Millo.

Serviescu. — (în parte) Am să profit de momentul acest favorabil ca să 'î cer prefectura... Eată'l... Poftim, domnule director, poftim!

Millo. — (întrând prin fund) Mulțemes, domnul meu! Dumneavoastră sînteți stăpînul casei?

Serviescu. — Ba nu, domnule director!.. Nenea Naie cu soția sa, doamna Lucșița și cu fiica lor, domnișoara Lina.. un ânger!.. aũ sã vie în curenđ... Acum își pregătesc o tualetă potrivită și conformă cu rangul d-voastră.

Millo. — Conformă cu rangul meu? (în parte) Ce rang? (tare) Dar', mă rog, sã mă onorați și cu numele d-voastră, domnul meu. Amabilitatea cu care m'ați oprit în drum ca să mă aduceți aici în gazdă, mă face a dori ca sã vă cunosc mai de aproape.

Serviescu. — E multă cinste și onoare pentru mine... Eũ sînt Ghiță Serviescu, om și prieten a casei.

Millo. — Ghiță?

Serviescu. — (închinându-se) Serviescu, fost membru la tribunalul judecătorei; (ostând) însă astăzi în disponibilitate!

Millo. — Serviescu?... Serviescu... Pare că nu'mi e necunoscut numele d-voastră... Nu aveți cumva 'un frate la București?

Serviescu. — Nu, domnule director, am fost unic și singur la părinți... născut în 7 luni.

Millo. — Poate vr'un nepot?

Serviescu. — Nicî... m'a ferit Dumnezeu de salba dracului... Dar' pentru ce mă întrebați?..

Millo. — Pentru c'am cunoscut un actor la Bucuresci care se numea... Felendreș.

Serviescu. — Nu 'mă e neam... eu sunt orfan, fără părinți, și nu am alte rude de cât Patriea, și alt părinte de cât Guvernul.

Millo. — Îl fericesc, domnul meu, că are asemenea copii.

Serviescu. — Bunătatea dumnevoastră, domnule director... însă cu toate aceste mă văd abandonat, și pot dice chiar... părăsit, depărtat de scena poli...

Millo. — Păcat!.. (în parte) Ar fi bun de actor.

Serviescu. — Și aceasta mă *sagrindă*, și chiar mă... măhnesce, cu atât mai mult, că... fără modestie, mă simt vrednic și demn de orî ce rol în sinul Patriei mele.

Millo. — (în parte) Nu cumva aș putea să'l angajez în trupa mea?... (tare) Domnule Serviescu, pre cât înțeleg, ai dori să mergi la Bucuresci!

Serviescu. — Cum nu, domnule director!.. asta'î visul de aur a tuturor provincialilor din district!

Millo. — Ai voi să joci un rol și d-ta pe scenă?

Serviescu. — Ba și mai multe... dacă s'ar putea!

Millo. — Prea bine!.. Aveți bunătate dar' a'mă răspunde... știți ceti și scrie?

Serviescu. — (cam atins) Întrebarea e cam curioasă... domnule director... Vă spusei mai adinioarea c'am fost membru la tribunalul judecătorei...

Millo. — *Pardon*... o uitasem...

Serviescu. — (în parte) E mucalit directorul.

Millo. — (în parte) Ar fi bun de jucat rolul de amoretz... cam naiv. (tare) Domnul meu!.. încă o întrebare... Fost-ai înamorat vr'o dată?

Serviescu. — (în parte) E mucalit! (tare) Am fost de

mai multe ori, de vreme ce mă siliți să mă spovedesc și să-mi fac confesiunea.

Millo. — Însă înamorat... colea... nu...

Serviescu. — Din talpă pîn' în creștet... Am făcut și stihuri în versuri.

Millo. — Deu? Nu ai avea bunătate să mi le recitați?

Serviescu. — Bucuros, domnule director... nu am nimic a vă refuza. Ascultați!.. Stiturile mele sînt jumătate romănesci și jumătate grecesci.

Millo. — Așa?... Se vede că sînteți elin deservit?

Serviescu. — Am învățat la dascalul Gaitani, cel care bătea la falangă.

Millo. — Sciū! îi învăța pe băeți din talpă!.. Ți, domnule!

Serviescu. — (recitează cu pretenție) «*Săgeata amorului s'î copacul rațului.*»

Ἀναστεναγμοῦ τὸ πλῆθος, τὸ πικρὸν μου τὸ ἀμώρ,¹⁾

Tu ești singur, numai unul, dulce pricinuitoare.

Ἐξ ἀρχῆς 'στο στήθος μ' ἦλθεν ἡ σάλτα, ἡ χρησὴ,²⁾

Ai trimis să mă omoare ori și unde m'a găsi.

Ἄνδρον τοῦ ἐν παραδείσῳ μορφὴν φέρεις καθαρὸς,³⁾

Eu îți sînt cu hotărîre robul cel mai credincios.

Millo. — Și cele-l-alte... Minunat!.. (în parte) De n'a cere leafă mare, îl angagez.

Serviescu. — (căutând să-și aducă aminte urma) Nu-mi mai aduc aminte cele-l-alte!

Millo. — Nu 'i trebuință.

1) A oftărilor mulțime, amarul meu amor, — 2) Din început la pept m'a venit săgeata cea de aur, — 3) Tu porți chipul cel mai curat al pomului din rață.

Serviescu. — Păcat . . . că mai sînt vr'o nouă decîi tot astfel !

Millo. — În doi perî?... E de prisos să vă mai os-teniți... V'am judecat îndestul după cele ce 'mî-ați recitat, și cred că ne vom putea înțelege ușor în-preună.

Serviescu. — A ! domnule director... nu vă pot exprima grațitudinea recunoștinții mele... (în parte) Am căpătat prefectura !

Millo. — Dar' mult se mai înpodobesc stăpânii casei.

Serviescu. — Dacă poronciți, mă duc să'î aduc !

Millo. — Sînt nerăbdător să le mulțimesc de os-pitalitate.

Serviescu. — Merg să le pun ecsecuție... Ah ! domnule director... în d-ta stă nu numai toată spe-rarea mea, dar' pot dice chiar și toată nădejdea. (ese prin stînga, în parte) Haîd' ? . . . îs prefect !

SCENA VIII.

Millo (scoțînd un portofoliu mic.)

De grabă să 'l înscriu între numărul actorilor mei... (scriind) Domnul Ghiță Serviescu, rol de amarez naiv, adică . . . prostuț . . . leafă cinci-spre-zece galbini pe lună . . . Am plecat din Bucuresci ca să'mi completez trupa în provincie ; căci am luat ear' direcția pe trei ani, și doresc s'aduc mulțemire publicului.

Sînt director și doresc
Publicul să'l mulțimesc,
Nu prin drame sbucumate
Cu țipete răgușate,

Dar' prin bune comedii,
Căntece de veselii,
Care fac a da uîtării
Negurile supărării.

Sînt director şi voiesc
Actorii buni să întrunesc,
Ea' pe Muza teatrală
Să o vîd naţională,
Cu ochii dulci, fermecători,
Cu dinţii albi şi muşcători,
Cu florii mîndre pe cosiţe
Şi cu risuri pe gurîte.

SCENA IX.

Millo, Ciupici (între misterios, aducînd un cornet de bomboane)

Ciupici. — (în parte) Eată'!! (se apropie nevădut) Domnul meu! . . am onoare . . .

Millo. — (tresărind) Ha?

Ciupici. — A vă saluta cu cea mai profundă consideraţiune.

Millo. — Domnule! . . (în parte) Cine să fie barzaastă neagră?

Ciupici. — Domnule dreptore, mă felicit că vă găsesc disponibil, căci am să vă confes un ce misterios şi . . . oribil! (merge de caută pe la uşi.)

Millo. — (îngrijit) Eaca! ce are de caută pe la uşi ca un trezător de melodrame?

Ciupici. — (apropiindu-se posomorît) Domnul meu! nu mă cunoaşteţi?

Millo. — Nu!

Ciupici. — Eu sînt cetăţeanul Stanciu Ciupici, al d-voastre devotat *serb*.

Millo. — Cîpici!.. D-voastră sînteți celebrul Cîpici?

Cîpici. — Eă, domnul meu! Ați audît negreșit vorbind de mine?

Millo. — Ba... nici o dată!

Cîpici. — Mă mir, căci eu sînt cel d'ântei care am aclamat cu entusiasm ziua de 5 și 24 Ghenar; eu am fost cel d'ântei care am aclamat cu frenesie Unirea țărilor surori; eu am fost cel d'ântei care am aclamat cu convicțiune și exclamațiune proclamațiunea constituțiunii; eu am fost cel d'ântei care am aclamat ziua de 2 Mai!

Millo. — Și unde le-ați făcut toate acestea, domnule?

Cîpici. — Aci! Am dat probele cele mai necontestabile de profundul meu devotament cătră noul regim; dar' nu's destule atâtea! Vroiesc astăzi să probez Guvernului că nu are alt partișan mai călduros de cît Stanciu Cîpici! (În taînă) Domnule direptore, am descoperit o conspirațiune la Craiova cu ramificațiuni la Gorj, la Dolj și la fostul județ a Cărligăturii de peste Milcov.

Millo. — În contra cui?

Cîpici. — În contra Guvernului!.. Cunosc pe toți complotașii, căci sînt amicul lor cel mai devotat, și pot să-i dau pre toți în mîna domnului ministru, dacă eșelenția sa ar vroi să 'mă facă onoare a să încrede în devotamentul meu, și dacă... (caută în pîgîtură.)

Millo. — Și dacă?..

Cîpici. — Și dacă 'mă-ar da oare care putere de acțiune.

Millo. — Cum?

Cîpici. — Numindu-mă aci prefect!

Millo. — Ha, ha!.. aî ambiţiune de funcţiune şi d-ta, ca toî patrioîi?

Çiupici. — Nu pentru mine, domnule dreptore, dar, pentru Patrie, şi dacă Guvernul vroiesce să capete un om al seû, un instrument capace şi devotat pînă la moarte, n'are de cât să închidă ochii şi să puie mâna pe mine.

Patria, domnul meû
 Eată tot ce îubesc!
 La Patrie mereû
 Gîndesc şi ear gîndesc;
 Pentru că sînt în stare
 S'î dau vieaşa din pept!
 Patria!.. prin urmare,
 Numiţi-mă prefect!

Patria! alt cuvînt
 Eû nu sciû să rostesc.
 Patrie! Nume sfînt!
 Eû îie mă jertfesc!
 Pe calea de mîrire
 Eû voî s'î te îndrept!
 Patrie!.. cu grăbire
 Numesce-mă prefect!

Millo. — (în parte) Ar fi minunat în rol de trădător... De-aş putea s'î angagez... (tare) Domnul meû! nu mă îndoesc de patriotismul şi de... capacele d-voastre, dar' v'î mărturisesc că'mî pare lucru de mirare a vedea un om ca d-voastră cu atâtea... capace! s'î nu aibă altă ambiţie de cât aceea de a deveni un simplu prefect în provincie. Talentele d-voastre cer a s'î desvolta pe un teatru mai mare... mai...

Çiupici. — Deû!.. îîî faceîi onoare de a mă crede capabil!.. Nu poştiîi ceva bomboane, domnul meû?

Millo. — (luând bomboane) Mulţumesc... dar' aşî dori s'î v'î v'îd figurînd în Bucurescî pe o scenă mai înaltă.

Cîupici. — Orî pe care scenă, domnul meu; eu sînt la ordinele d-voastre!

Millo. — (în parte) Orî pe care scenă? Apoi e al meu! (scoate portofoliul și scrie) Stanciu Cîupici, rol de trădător, 12 galbinî pe lună.

Cîupici. — (în parte, cu bucurie) Mă înscrie între înpie-gații Statului. O! în fine Guvernul a pus mîna pe mine! (tare) Mai poștiți un bonbon, domnule directore?

Millo. — Mulțumesc... (în parte) Caută să mă îndul-cească!

Cîupici. — În consecință, îmi este permisă dulcea speranță?..

Millo. — Cum nu?... Mai virtos!.. un om care descopere comploturi, merită cel puțin...

Cîupici. — Cel nițel?..

Millo. — O leafă de 12 galbinî pe lună.

Cîupici. — Aud? (în parte) S'a greșit cu cifra.

(Se aude în stînga începutul corului de mai jos.)

Millo. — Dar' ce s'aude?

Cîupici. — Vocile gazdelor!

Millo. — A! însfîrșit...

SCENA X.

**Millo, Cîupici, Naie, Lucșița, Lina, Serviescu și
mai pe urmă Ion.**

Naie, Lucșița, Lina și Serviescu (în toaletă de
bal, întră cîntînd.)

Domnul director bine-voiască
În acest dulce și scump moment
Cu amicie să primească
Al nostru večnic devotament.

Millo. — Domnule Naie... Doamnă Lucsiță, sunt pătruns de bunătatea cu care mă primiți, și vă rog să credeți...

Naie. — Ce se potrivește, domnule director!

Lucsița. — Noi, din potrivă, ne găsim flatați de onoarea ce ne-ați făcut-o, dând preferință casei noastre!

Naie. — Noi am găzduit pîn' acum pe toți miniștrii!

Lucsița. — Și pe toate persoanele însemnate care au trecut pe-aci.

Millo. — Sînteți provedința celor cari trec!

Lucsița. — Poftim, vă rog! (se pune pe canape.)

Millo. — Scrut mâinile. (se pune alături cu Lucsița) Dumneei e negreșit domnișoara Lina, fica dumnevoastre?

Lucsița. — Dar', domnul meu... Am scos-o nu de mult din pension; dar' ce folos că a învățat franțuzesce, latinesce și clavirul? Talentele sale se perd aci în provincie!.. Sînteți însurat, domnule director?

Millo. — Ba nu, doamna mea! Sînt încă tot holteru... holteru tomnatic, precum vedeți.

Lucsița. — Tomnatic?... Vreți să glumiți?... Vă găsiți în floarea tinereții!

Naie. — Un trandafir!

Serviescu. — Ba încă de cei de lună!

Cîupici. — Boboc!

Millo. — Mă rog... mă confușați... aici nu vîd de cît un trandafir înbobocit... domnișoara Lina... și vă seamănă dumnevoastre, cucoană Lucsiță!

Lucsița. — *Merci.*

Naie. — (în parte) Eaca! da mie nu!

Millo. — (scutîndu-se, în parte) E frumușică copila; ar fi bună de amareză pe scenă. (tare) Și ce mai veste pe-aci, d-lor?

Naie. — Bună, domnule director, bună pace!

Serviescu. — Mulțumire obștească și generală.

Cîpici. — Intusiasm!

Millo. — Mă bucur!.. dar' par' că auşisem că legea rurală...

Naie. — Din protivă, domnule director, sîntem cu toţii mulţemiţi!

Millo. — A! mă bucur şi mai mult!

Naie. — Atîta numai, că arendaşul mî-a lăsat moşia... almintirea...

Millo. — Moşia d-tale?.. departe'î?... în care judeţ?

Naie. — Nu 'ţi-oî putea spune, că n'am mers nici o dată s'o vîd.

Millo. — A! minunat!.. Eşti şi d-ta ca Croesus, care nu 'şi cunoscea averile!

Naie. — Ba sînt ca mulţi de-ai noştri... şi mărturisesc că, retragerea arendaşului de pe moşie mă pune într'o stare...

Millo. — (zimbînd) Fără stare?

Naie. — Tocmai!.. Blagoslovită să 'ţi fie vorba! (se apropie de Millo şi 'îi dîce încet) Domnule director! sînt... ruinat!.. pe de altă parte nevasta mă sileşte s'o duc la Bucureşti... Nu 'mî rămîne alta de făcut, de cât...

Millo. — Înţeleg... să te împuscî!

Naie. — Ba! mă ferească sfîntul!.. Vreî să dîc, că nu 'mî rămîne alt liman, de cât să alerg la îndurarea Guvernului...

Millo. — Aleargă!

Naie. — Ca să 'mî dea vre un post cu leafă bună. (se retrage lîngă I ucsîta.)

Millo. — (în parte) Şi el?... Se vede că 'î boală... can să vedem!.. can să vedem!.. Toţi umblă după posturi, adică după lefi; toţi aspiră a să face bucurescenî... Dacă s'ar angagea în trupa mea, ar căpîta şi leafă, ar merge şi în capitală!.. (observîndu'î cu coada ochiului) Eî asemenea aşi căpîta de-o dată cu tata

ton patera, o mamă nobilă, o amareză, un amarez și un trădător... trupă completă! Însă trebuie mai ântei să ved dacă știu să cânte, să ridă, să plângă și să leșine, etc... științi neapărate în arta dramatică. Să 'i cerc!.. (în timpul acestui aparte, cele-l alte persoane, stau grupate lângă canape și vorbesc împreună despre director.)

Lucșița. — (încet) Oare ce pune la cale de-o parte?

Serviescu. — Face negreșit combină...

Cîupici. — cîunî...

Naie. — Pentru noi, ca să ne puie în slujbe!..

Millo. — (în parte) Să cerc de aū glas!.. (întinzînd spre canape) Doamnă Lucșița, salonul domniilor voastre e prea elegant și ved că aveți un piano *Pleyel*... iubiți musica?

Lucșița. — Ea este una din ocupările mele favorite.

Millo. — Aveți mare dreptate s'o iubiți, căci armonia înalță sufletul și 'l mîngăie în orele cele triste ale vieții... ea e soră cu poezia, fiica cerului.

Naie. — (cătră ceia-l-alți) Frumos vorbește!

Serviescu. — Dacă 'i director!

Cîupici. — Sublim!

Millo. — Care musică vă place mai mult, doamna mea?... cea italiană s'eu cea germană?

Lucșița. — Cea italiană, domnule director, căci e mai sentimentală!

Millo. — Dar' dumneavoastră, domnișoară Lină?

Lina. — Eū mărturisesc că iubesc mai mult cea românească.

Millo. — Vă felicit... și cântați câte-o dată împreună?

Lucșița. — (cu modestie) Ca în provincie... cu jumătate de glas!

Serviescu. — Ba, mă ertați, cucoană, că aveți nu

numai un glas prea frumos, dar' pot dice și o voce prea... plăcută!

Millo. — A! doamna mea... binevoesce a ne cânta ceva!..

Lucșița. — Bucuros!.. însă cu condiție, ca și d-vos-tră să ne faceți plăcerea de a cânta după mine. (merge de 'și alege un caet de musică de pe piano.)

Millo. — Primit toți accastă condiție?... Om cânta cu toții!.. Nu 'i așa, domnilor?..

Toți. — Noi? (între ei) Dar' nu știu?... N'am voce... Sînt răgușit.

Millo. — (în parte) Oîu să vîd astfel de aî glas, precum îmi trebuie la teatru!

(Lucșița înaintează în fața publicului.)

Millo. — Tăcere, domnilor!

(Lucșița cântă o arie după placul ei.)

Millo. — Bravo! bravo! cântați ca o primadonă absolută! (în taînă) E bună; o angagez.

Toți. — Minunat!.. Sublim!.. Aferim!..

Millo. — Domnișoară Lină, e rîndul dumnevoastre!

Lina. — Mă ertați, domnul meu, că sînt cam bolnavă și nu pot.

Millo. — Îmi pare prea reu!.. Ei, domnule Serviescu, domnule Cîupici, domnule Naie, să vî vîd!.. Dregeți-vă glasurile!.. Nu, nu, nu, mă rog! nu mă puteți refusa, căci m'am angageat în numele dumnevoastre.

Cîupici. — Fie!.. Eî pentru domnul direptore mă arunc și în incendiî, dacă 'mî ordonă!

Millo. — Mă'i îndatora, frate Cîupici!

Cîupici. — (încîntat, în parte) Frate!.. 'Mî-a îis, frate Cîupici!..

(Cîupici scoate câteva note grave, voînd a imita pe un baso italian.)

Millo. — Destul! De te mai coborai nișel, ajungeai la catul de jos. (în parte) E bun și Cîpici!

Serviescu. — Acum eă!.. Cer de'nainte *pardon* și ertăciune onorabilului public! (Serviescu scoate niște note subțiri, voind să cânte ca un tenor.)

Millo. — Domnule Serviescu! domnule Serviescu!.. stăi că te suî în 'naltul cerului!

Serviescu. — V'a plăcut!.. Sînt flatat și măgulit... Nene Naie! vină la rînd de cântă!

Naie. — Eă? Și eă să cânt? (în parte) Dacă nu 'mî-ar fi de slujbă, 'î-ași arăta eă cântec!

Millo. — Domnule Naie?.. voesci să fîi rugat?

Naie. — Ba nu!.. Ce se potrivește!. Eaca încep! (Naie începe un cântec vesel de lume cu glas răgușit.)

Lucșița. — (oprindu'l) Tacî frate!.. că 'ți scârție gâtul ca o roată de car... Să jurî că ești Stanciu lăutarul!

Toți. — Ha! ha! ha!..

Lucșița. — Domnule director, nu uitați ce 'mî-ați promis!

Millo. — Bucuros, doamna mea!.. Am să vă cânt o arie, în care dumnevoastră cu toți veți face corul. (în parte) Astfel voiă putea să 'î judec mai bine... (tare) Atențiune!.. *Marseilesa Cîuniscilor*... împrôvisăciune în considerăciunea *cîunelui*!!!

(Ariea : *Chirifet la Paris.*)

Millo.

Vivat sacr' apacicune
A lui Nenea cîune!

Toți.

Cîune, cîune, cîune, cîune,
Cîunc, cîune, cîune.

Millo.

Ce-a adus deșteptăciune
L'a noastră năciune.

Toți.

Ciune, ciune, ciune, ciune,
Ciune, ciune, ciune.

Millo.

E frumos ca un tăciune;

Toți.

Ciune, ciune, ciune.

Millo.

Ca un jidov c'un perciune.

Toți.

Ciune, ciune, ciune.

Toți.

E frumos ca un tăciune,
Ciune, ciune, ciune,
Ca un jidov c'un perciune,
Ciune, ciune, ciune.

Ciupici. — Vivat, domnule direptore!

Lucșița. — Domnul meu, primiți complimentul
meu!.. Aveți un glas foarte just!

Millo. — (cu modestie) Așa ș'așa...

Serviescu. — Ba, se 'mă dați ertare de *pardon*!..
Cântați ca o privighetoare, și pot dice chiar...

Millo. — ca o filomelă?

Serviescu. — Tocmai!.. 'Mă-ți luat cuvântul din
gură!

(Ion în livre încărcată, intră.)

Ion. — Poștiți la masă!

Lucsița. — Domnule director, sper că ne 'ți face onoare . . .

Millo. — Cu multă plăcere . . . doamna mea! (și dă brațul și se îndreaptă spre dreapta; în parte) Aă destul glas cu toții, dar' mai trebuie cîopliți!

Lucsița. — (încet către Ion) Ioane! iluminează salonul. (intră în dreapta, Lina intră pe urma ei.)

Naie. — (către Serviescu și Cîupici) Eeei! . . . Așa'i că'i trăserăm ohtoicuri și aghioase?

Serviescu. — Vorba ceea . . . trebuie să urli cu . . .

Cîupici. — A! . . . domnilor, protest! . . . Domnul director nu 'i lup!

Serviescu. — Lup? . . . un ânger!

Naie. — Numai de ne-ar pune în *schiverniseală*.

(Eș cu toții.)

SCENA XI.

Ion (aprinde policandrul.)

Să aprind luminările eă, Ion Bufta, un cetățean! după cum țice domnul Țiareșcu în cafenea la Chir Chor! Dreptate 'i? N'ași fi mai la locul meu într'un post a lui Administrativ? . . . de pildă, un capitan de *carieră* . . . asta . . . de barieră . . .

Toți alerg cu limba scoasă
După slujbele de Stat;
Chiar o boală lipicioasă
De Români s'a aninat;
Deci și eă la *cariera*
Voă să fiă un capitan,
Ca să 'mă fac o *bariera*
Ca oră care cetățan!

SCENA XII.

Ion, Tachi.

Tachi. — Ioane! a venit domnul director?

Ion. — A venit... D-ta să fii sănătos.

Tachi. — Și unde 'î?

Ion. — La masă cu boerii... Ean ascultă vivatele

(Se aude în dreapta glasul lui Ciupicî strigând): În sănătatea di-reptorelui. Ura!

Tachi. — La masă!.. și eu încă n'am găsit lău-tari!.. Are să se mânie foc pe mine doamna Luc-sița!.. Ioane! nu sciî tu unde-ași putea pune mîna pe lăutari?

Ion. — La prefectul... îi cântă toată ȕiulica la perdea.

Tachi. — Nu 's acolo!.. 'î-am căutat!

Ion. — Apoî cată'î la crăsmă la Ochî-de-broască... Acolo petrecem nopțile... Vinu 'î bun, ocaoa 'î mare.

Tachi. — În cotro 'î crășma aceea?

Ion. — De la vale peste drum; alătura cu mușiu de Covrig simigiul!

Tachi. — Covrig?

Ion. — Dar; în faă cu Pericli băcanul.

Tachi. — Du-te naibiî, prostule! (esc.)

Ion. — (singur) Ba du-te tu prostuluî, naibă... Auđî?... Eeî! las' că 'î vedea tu cine 'î Ion Buftea, când oîu fi la *carieră*... asta... la *barieră*... Dar' ce-aud?... se scoală de la masă. Aprinse's toate lumînările?... Aprinse! Par' că 'î luminație de poronceală!

SCENA XIII.

Millo, Lucsița, Lina, Naie, Serviescu,
Ciupici, Ion.

Toți (afară de Millo, cântă întrând :)

Domnul director binevoiescă
Să se întoarne ear' în salon,
Ca să deguste cafea turcească
Și să mănânce vre un bonbon !

Millo. — (lăsând brațul Lucsiței, se închină) Doamna mea !

Lucsița. — (face un compliment adânc) Domnule. (se întoarce
cătră Ion) Adă cafea.

Millo. — Îmi dați voie să fumez o ȕigară ?

Lucsița. — Vă rog !

Millo. — Nu vă supăra fumul ?

Naie. — Pe cine ? pe Lucsița ? .. Ea fumează ca
Pașa de la Vidin.

Millo. — Asămănarea e măgulitoare pentru Pașă.

Lucsița. — (făcând alt compliment) Domnule ! .. (se duce cu
Lina lângă piano.)

Millo. — (închinându-se) Doamnă ! .. (în parte, pregătindu'și o
ȕigară) 'Î-am studiat la masă pe toți și 'i-am găsit ...
a prima vista ... destul de bunți de pus pe scenă ...
Aă glas mulțemitor, dar' nu știă încă de aă cele-
lalte calități neapărate pentru arta dramatică ... Zim-
betul, risul, plânsul, leșinul, etc. Cum așî face ca să 'i
cerc ? (caută foc pentru ȕigară.)

Naie, Serviescu, Ciupici. — (aprinđând chibrituri) Dom-
nule director, poștiți foc ?

Millo. — A ! domnilor ... de la care s'aprimd ...
luați seama că vă frigeți ! ..

Ciupici. — Din contra !

Serviescu. — Ba pot ȃice, chȃr din protivă! (se frige și 'și suflă în degete)

Naie. — Ba eă mă frig!... aoleă!... ține curend!...

(Millo aprinde ȃigara la chibritul lui Naie.)

(Ion aduce o tabla cu tase de cafe.)

Lucsița. — (alegând o tasă) Cum vȃ place cafeoa, dom-nule director? turcească sȃu nemȃescă?

Millo. — Ba turcească, pentru că jumătate se bea și jumătate se mănăncă!

Serviescu. — Ș'apoi și alta, că cea turcească are nu numai mă bun arom, dar' pot ȃice chȃr și bun *parfum*. (soarbe cu vuet.)

Millo. — D'apoi miros?... Asta e minunat de bine făcută.

Lucsița. — (pe canape) N'a fi ca cea de la Bucurescă!

Serviescu. — Cred și eă, căci la Bucurescă e feartă cu apă dulce...

ȃupicȃ. — Cine-o bea nu se mă duce!

Millo. — O! Doamne! Dumnevoastră credeȃi că toate ce sȃnt în Bucurescă, sȃnt fără defect?

Toȃi. — Toate, toate!

Millo. — Vȃ înșelaȃi reă... De n'ar fi serbătoare 'n casă, aș putea spune nisce lucruri... (caută la Lina.)

Lucsița. — Lino, mergi de 'mă caută evantaȃlul în budoar.

(Lina intră în stănga. — Ion ese în dreapta cu tablaoa.)

Millo. — Voiȃi sȃ vȃ fac un tablou de prăpăstiile, spoelele și cerșitoriile capitale?

Lucsița. — Orȃ ce ni s'ar spune, nimic nu e în stare sȃ scadȃ admirarea noastră pentru ea!

Millo. — Bravo!... Prin urmare visul d-voastre cel mă drăgălaș este de a trăi pe malul Dâmboviȃei?

ȃupicȃ. — Ba pot ȃice chȃr... și a muri!

Lucsița. — Ah, ce n'aș da, sȃ se îplinească acel vis!

Toți. — D'apoi eu!

Millo. — (în parte) Acu 'i momentul! (tare) Eî bine!.. Ce-ai dice, dac'ași închipui eu un plan care să realizeze dorința d-voastre?

Lucșița. — Ah!

Ciupici. — Te-am rîdica în nourî!

Serviescu. — Ba chîiar în cer, pot dice!

Naie. — Care ți'i planul!

Millo. — E secretul meu!

Serviescu. — (încet către ceîa-l-alți) Vrea să ne puie în slujbe și în serviciuri pe toți!

Millo. — Dumnevoastră aveți ambițiune să... *fantacșiț* în capitală... Nu 'i așa?

Toți. — Așa!

Millo. — Doriți o pozițiune importantă și... salariată?

Toți. — Hî, hî... cu leafă.

Millo. — Apoi dar' pentru ca să vă fac a ajunge la scopul d-voastre, sînt silit a vă supune mai întei la oare care esamin... prealabil; căci vedeți d-voastră, publicul Bucurescilor nu suferă nuliță; el cere persoane cu talente, care să scie a ocupa rolurile sale.

Ciupici. — Are reson!

Naie. — Reson, dar!

Serviescu. — Ba chîiar pot dice, și dreptate!

Millo. — Prin urmare, vă primiți ca să fiți esaminați?

Toți. — Cum nu?... Mai virtos... Vă rugăm.

Millo. — Bine voiți dar' a zimbi.

Toți. — (cu mirare) Aud?

Millo. — Zimbiți nițel, ca să vedă dacă răspundeți la condițiile direcției.

Serviescu. — (încet, către ceîa-l-alți) Direcția Departamentului!

Lucșița. — Curioase condiții?!

Naie. — Ce se facem?

Cîpici. — Să zimbim!

Millo. — Ei! gata sînteți?

Naie. — Gata!

Millo. — Priviți la mine galiș și 'mî zimbiți grațios.

(Toți în rînd lângă canape, zimbesc.)

Millo. — Prea frumos! .. Domnule Serviescu, s'e'mî dați voie a vă face o observare.

Serviescu. — Poronciți.

Millo. — Nu e nevoie, cînd zimbiți, se întindeți buzele pîn' la ceafă; ar crede cineva că voiți să vă mușcați de urechi... Mai cercați o dată.

Serviescu. — Bucuros! Așa? (zimbesc.)

Millo. — Minunat! Par' că sînteți un mușunachi... Acum, domnilor, binevoiți a ride.

Toți. — Să ridem?

Lucșița. — Original esamin!

Naie. — Ce se facem?

Cîpici. — Condițiunile direpțiuneî...
Să ridem dar.

Serviescu. — Ba chiar se și hohotim.

Millo. — Gata?... Porniți cu toți.

(Toți încep a ride încetișor.)

Millo. — Mai tare.

(Rid mai tare.)

Millo. — Și mai tare.

(Rid tare.)

Millo. — Cu hohot.

(Rid cu hohot și spasmuî.)

Naie. — Uf! am obosit! (se pune pe canape lângă Lucșița.)

Millo. — (în parte) Pîn' acum merge destul de bine.
(tare) Bravo! bravo! rideți foarte natural! Numai domnul Cîpici e cam lugubru, cum ar dice d-lui;

ride ca un cîoclu care s'ar duce singur sã se îngroape.

Ciupici. — (cu umilință) Altă dată oîu fi mai *gentil*, domnule direptore.

Millo. — Domnilor! sciți prea bine, că adese ori după ris urmează plînsul! Să trecem dar la esaminul plînsului!

Lucsița. — Ce face?

Naie. — Da cum o să plîngem, că doar' n'am perdut vr'un neam!

Millo. — Pretecstul vă lipsește?.. Eî bine! v'oîu povesti eî o întemplantare atît de dramatică, că ea vë va stoarce lacrimi din ochi, fără voie!.. Dumnevoastră gătiți-vë basmalele, și nu uitați a și leșina la sfîrșitul istoriei.

Lucsița. — Domnul meî, dacă n'ași sci că sînteți un personagiî oficial, așa crede...

Millo. — Doamna mea! În cariera noastră sîntem siliți adese ori a plînge și chîar a leșina. Plînsul, bine imitat, este una din artele cele mai prețuite de direcție!

Naie. — Dacă 'î așa, începe, domnule, că 'ți făgăduesc sã și bocesc.

Lucsița. — (încet către Naie) Cum? vreî?..

Naie. — (încet) Lucsiță! cariera noastră... Direcția Ministerului... întelegî?.. Numai așa putem merge la București!

Millo. — Să încep istoria?

Toți. — Începeți! (își pregătesc basmalele.)

Millo. — Ascultați! *Falnică tragedie a lui Mustafa Pașa!*

(Arie din *Agachi Flutur.*)

Ci că de mult era, era,
Era un Pașă Mustafa; (bis.)

În Bucurescî se 'namora
De-un puîu de drac şi mi'l fură.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, tra la, la!

Toţi (plângend.)

O! la, la, la, O! la, la, la!
O! la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu indignaţie.)

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimăruî nu le-arăta; (bis.)
Ear' după ce se mărita,
Le dăruî luî Mustafa!
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, tra la, la!

Toţi (plângend mai tare.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu înduioşare.)

Paşa cumplit se întrista,
Dicend: Alah! şi Maşala! (bis.)
Şi de-atuncî Paşa Mustafa
Pôrt'un craîu-noî sîs pe cealma.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, tra la, la.

Toţi (bocind.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, O! la, la!

Millo. — Leşin general!

Toţi. — (leşinând strig) Ah! Dumneđeule! leşin! .. mor!

(Naîe şi Lucsiţa, cad pe canape, Serviescu pe un jêlt, Cîupici jos.)

SCENA XIV.

Ceț de'nainte. Tachi, Lina și Ion.

(Tachi, Lina și Ion intră de o dată spărieți pe tustrele ușile.)

Millo. — (privindu'î) Tablou!.. (în parte) Îs de zugrăvit!..
Îi angagez. (scoate portofoliul și scrie de o parte.)

Tachi. — (la ușa din fund) Ce este?

Lina. — (la ușa din stânga) Ce este?

Ion. — (la ușa din dreapta) Ce este?

Lina. — Va! de mine... a leșinat maman! (a'eargă spărietă lângă Lucșița.)

Ion. — Auleo!.. A peritără boieri!

Naie. — (lu! Millo) Să ne trezim, domnule?

Millo. — (întorcându-se) Treziți-vă!

Toți. — (sculându-se) Ah!

Tachi. — (zărind pe Millo vine lângă el) Ce ved!.. Domnul Millo aci?

Millo. — Domnule Tachi! (stringându'l de mână) Ce mai faci?... A! părăsit București?

Lucșița. — Tachi!.. cunosc! pe domnul director?

Tachi. — Cum nu? Cine nu'l cunoaște?... Domnul Millo, artistul nostru!

Toți. — Artistul?

Tachi. — Dar!.. Directorul teatrului național.

Lucșița. — Directorul teatrului?... A! (își ascunde obrazul cu rușine în sinul Linei, pe canape.)

Naie. — Cum?... Domnul nu este directorul?..

Serviescu. — Departamentului...

Ciupici. — de interne? (se apropie de Millo tustrei furioși.)

Millo. — Nu! domnilor... n'am onorul...

Naie. — Apoi dar', pentru ce ne-ai făcut să cântăm.

Serviescu. — și să ridem?

Ciupici. — și să plângem?

Lucsița. — (desperată) și se leșinăm!

Millo. — Pentru că doresc să vă angagez la teatru...

Naie. — Ca actori?... Care vrea să țină, 'ți-ai bătut joc de noi, lăsându-ne a crede că ești directorul Ministerului... (îl apucă de un braț și 'l sguđue.)

Serviescu. — Vra să țină, noi ear' rămânem fără slujbă? (îl apucă de cea-l-alt braț.)

Ciupici. — (apucând pe Millo de guler) Domnule!.. satisfăcune se'mi dai!..

Millo. — (luptându-se) Da dați'mi pace!.. ați turbat? Nu mă hurducați așa, că de-abia am mâncat!

Naie. — Te-om învăța noi, berbantule, să ne țieai în trei parale!

Tachi. — (intervenind) Domnilor!.. Vă puneți trei în contra unuia... E o lașitate!

Serviescu. — Fie chiar o mișelie, nu'l dau din mâinile mele! (în luptă, cade o scrisoare din buzunarul lui Millo.)

Tachi. — (ridicând scrisoarea) Eată o scrisoare, a cui e? (citesce adresa) «Domnului Neculae Onofrescu.»

Naie. — Pentru mine?... Ad'o... (deschide scrisoarea.)

(Toți las pe Millo și s'apropie de Naie.)

Millo. — (în parte) Uf! Era să mă rupă ca nisce haite!.. (își drege toaleta.)

Naie. — Ce veđ? Mă chăamă la București ca să'mi dea prefectura de-aci?

Lucsița. — (sărind de pe canape) Cine? (smuncesce scrisoarea și o citește.)

Naie. — Da cine-a adus scrisoarea asta?

Millo. — Eă, domnul meu... 'mă-a dat-o directorul Departamentului, un amic al meu, ca s'o duc în provincie domnului Neculae Onofrescu... Dumneta ești Onofre...?

Naie. — (stringend pe Millo în brațe și serutându'l) Eă! Ah! Vin' să te serut!

Millo. — Încet... încet... că mă înnăduși!

Lucșița. — (neună de bucurie) E adevărat... sunt prefectoriță... A! domnule Millo... (îl serută.)

Millo. — (în parte) Curioși provinciali!... Acu te strâng de gât, acu te pup... (cătră Tachi) Ean spune'mi, Tachi, nu cumva au nebunit gazdele?

(În timpul următorului aparte, toți ceia-l-ai stau grupați lângă canape și citesc scrisoarea.)

Tachi. — Așa se vede... dar' ce le-ai făcut?

Millo. — Am crezut că voiesc să se angajeze la teatru, și 'i-am examinat.

Tachi. — (cu mustrare) Cum?... și pe Lina?... A!

Millo. — Ha! ha!... asta'i copila de care 'mă-ai vorbit așa de mult la București?

Tachi. — Asta!... O iubesc... însă părinții mă poartă cu vorbe!

Millo. — Las' pe mine...

Naie. — (apropiindu-se de Millo) Domnule Millo!... mă ertați dacă am fost cam ȳute măi adinioarea...

Millo. — Vă ert, domnul meu, din toată inima.

Naie. — 'Mi-ai adus o veste atât de neașteptată, că, ȳeu, nu știu cum să vă mulțumesc!

Millo. — Dacă doriți a'mi face o mare mulțumire, dați'mi voie să fiu nunul domnișoarei Lina.

Toți. — Nun?

Millo. — Cununând-o cu amicul meu Tachi... care m'a scăpat din... ghiarele dumnevoastre.

Naie. — (după ce consultă pe Lucșița) Fie!... (strigă) Ioane! adă ponciul.

(Ion ese și aduce o tabla cu ponciu.)

Tachi. — A!... Domnule Naie!... Doamnă Lucșiță!... (serută mâna Lucșiței și apoi se trage de o parte cu Lina.)

Millo. — (în parte) Am făcut doi fericiți... din treacăt!

Naie. — (cătră Serviescu și Cîupicî) Cât pentru d-voastră, (cu un aer de protecție) când îți avea vr'o nevoie... voii fi gata...

Cîupicî. — (încinându-se) *Umilissimus!*

Serviescu. — (asemenea) Vă sêrut nu numai mînile, dar' pot ȃice chîar...

Lucsița. — Eaca ponciul, domnilor!... beți în sã-nătatea directorului...

Millo. — Departamentului!..

Lucsița. — (zimbind) și al teatrului național!

Millo (luând un pahar de pe tabla.)

(Arie din : *Agachi Flutur.*)

Când ponciul curge în pahare,
Când ochii veselî strălucesc,
Inima 'mî saltă și tresare
De un fior dumnezeesc.
Îeî un pãhãrel
Plin, plin,
De ponciî rumenel
Plin, plin,
Și publicului îl încin.
Ah! ah! ah!
Tra la, la! Sufletul meî ride,
Tra la, la! Raîul se deschide.
Tra la, la, tra, la, la!
Când vîd mulțemit
Publicul meî iubit!

Toți.

Tra la, la! Sufletul meî ride... etc. etc.

Ura! Vivat prefectul! (încin paharele cu Naie.)

(Cortina cade.)

PĂRĂCLISIERUL

SÉŬ

FLORIN ȘI FLORICA

85

PERSOANE :

Florin, tînăr țeran.

Florica, tînăreă orfană.

Colivescu, paraclisier.

PARACLISIERUL SÉŬ FLORIN ȘI FLORICA

PARACLISIERUL SÉŬ FLORIN SI FLORICA OPERETĂ ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Târgul-frumos, în anul 1865.

Teatrul reprezintă o curte cu zaplaz (uluci); în fund o porțiță se deschide în zaplaz. În dreapta o șură cu bageacă spre scenă; o scară răzemată de streșina șurii. În stânga o căsuță veche cu cerdac. În mijlocul scenei spre fund, un copac mare. La ridicarea cortinei, se aude în podul șurii un fluer, cântând doina.

SCENA I.

Florin și Florica.

Florica. — (ese din căsuță aducând un panier cu de ale mâncării)
Florine! măi Florine! (chiue) Florine, hăi!..

Florin. — (scoate eapul pe bageacă) Ce este? fa Florică!
Te-o mușcat lupu, de țipî așa?

Florica. — Ce faci tu acolo de ađi dimineață, ca un lăstun?

Florin. — Așed fênu în podu șuriî.

Florica. — Da cu ce 'l aședî, măi bădică? .. cu gura? .. că țepoîul îî gîos.

Florin. — Cu gura? Eaca mă! m'o pîcîlit drî-coaîca! (ride proteste) Ha, ha, ha, m'ai pîcîlit fa, mânca-ți-ași ochiî!

Florica. — Veđi mîncău, tot ar vre sê 'mbuce câte ceva.

Florin. — D'apoî cum? doar' eû nu's fată mare, ca tine, sê mē hrînesc cu răbdări prăjite.

Florica. — Eî! dacă nu ești fată mare, coborî îute, că 'ți-am adus papă. Ean cată coala, câșșșș...

Florin. — (supărat) Dec! mē cășăești acu, ca pe lîș-tunî? .. Așteaptă sê'ți arăt eû câș... (se coboară pe scară.)

Florica. — (în parte) Se face că s'o mîniet, doar' 'i-oîu măi aduce ceva de sus, ca sê'l înpac.

Florin. — (viind pe scenă) N'auđi, fa! știî tu că te prea întrecî cu gluma?

Florica. — Ce face, bădică? (arătînd panerul) Ea... mallaî și lapte dulce...

Florin. — (înblîndîndu-se) Ba mē pîcîlești, ba mē cășăești, ba mē... par' c'ași fi agîuns în doaga palamarîului de la sfîntu Onofreî.

Florica. — Și vr'o două costîțe de...

Florin. — Costîțe? de care?

Florica. — De cela... știî tu, care'î bălan la pîr și grăește ca tine.

Florin. — Unde 's? (caută în paner) I! Doamne! Fa, Florico, știî una?

Florica. — Ba nicî două.

Florin. — Nicî că se află pe fața pîmîntului altă lîghioaie de fată măi bună ca tine! Dar' puçintică chileală adus-ai?

Florica. — (scoțînd o garafă din paner) Așa 'mî pare.

Florin. — I! Doamne! Florică, știi două?

Florica. — Ba nici trei.

Florin. — Când ași fi Porîu împărat, pe crucea me
că te-ași lua giupineasă 'n casă. Dar' ceva mere dat-ai
după persic?

Florica. — (scoțînd mere din sin) Numaî vr'o șese.

Florin. — (întințînd mîna) Las' să le culeg eă.

Florica. — (lovindu'l peste mînă) Nu pune laba.

Florin. — I! Doamne! Florică, știi trei?

Florica. — Ba nici patru.

Florin. — Mult îmi mai ești drăguță, fa hăi!... și,
dău, mare dor mi'i să mă 'nsor cu tine.

Florica. — D'apoî mie, Florine.

Florin. — Dacă 'î așa povestea, știi patru?

Florica. — Ba nici cinci.

Florin. — Hai să ne... punem la masă și să fa-
cem prînd de logodnă.

Florica. — Bucuros. Vin' cole, la umbra istui pîr.
(se așează amîndoi, sub copac, și întind masa pe carbă.)

Florin. — Pe carbă verde, ca la ăi 'ntîi Mai...

Florica. — Numaî privighitori ne lipsesc...

Florin. — Ba nu, că ești tu aici, Florică.

Florica. — Eă îs privighitoare? dar tu?

Florin. — (cu mîndrie) Eă? privighitor! (rid.)

Florica. — Eaca masa, poștim la dînsa, cucoane...

Florin. — I! ce de mai bălșug, mămulica me! Ean
privește: mălaiu din raiu, lapte dulce, ochii ți se duce...
(strigînd ca laptari) Lapte, lapte, e, e!

Florica. — (dîndu'î un pumn) Tacî, mă, și mînîncă aă.

Florin. — D'apoî coaste fripte! inima le 'nghite!
(bocînd) Vai! sîracu bălăel! mult era el frumușel! Cum
'l-o pîrlit pe spinare, și mi 'l-o pus în frigare, de
strigă în gura mare: coviț, coviț, rău mă doare!

Florica. — Lasă bocitul, mă, că 'mă vine-a plânge.
Par' că îngropă pe frate-tău.

Florin. — (atins) Ce face?

Florica. — (tornându-i vin) Țic să bei un pahar de vin,
ca să nu te înneacă.

Florin. — Mulțămim, pușculiță, și poftă bună. (bea.)

Hora: Arde-me frige-me.

(Împreună.)

Poftă bună, poftă bună!
Să petrecem împreună
Și să bem și să mâncăm
Ș'apoi să ne cununăm.

Florin.

Fa, Florică, draga mea,
Par' că ești o viorea!

Florica.

Măi, Florine, dragul meu,
Par' că ești un paraleu!

(Împreună.)

Poftă bună, poftă bună!
etc. etc. etc.

Florin. — (închinând) Ei! să trăești, Florico, după cum
dorești! și la anu cu bine să dea Dumnezeu.

Florica. — Mulțămim, bădică.

Florin. — Să te ved cu bujori în față și cu copil
în brațe. (bea.)

Florica. — Înghite-Agachi, virtos.

Florin. — Na și ție; bea de te răcorește.

Florica. — (bând) Noroc bun, Florine! să te ved cu
flori la ureche.

Florin. — Pușche pe limbă'ți... Așa că'i bun, fa? Lunecă pe gât ca un șerpe. Să'l tot beî și să mai ceî.

Florica. — A fi, că doar' îi de cel de Cotnar cu cercuri de fer.

Florin. — De Cotnar?... I! că nu mă pot face și eu o bute, să mă cercuești tu cu brațele tale!

Florica. — (sculându-se) Bute, tu?... Da nu vești că'ți lipsește o doagă.

Florin. — Că de-acu poți dice tu câte 'ți-o plăcea. Am ospetat de-agîuns, slavă Domnului!... Cine 'mî-o dat ađi, s'e'mî dee și mîni.

Florica. — (stringînd masa) Eî! acu ce mai facem? că sîntem chîar de capu nostru, de cînd o murit bîata cucoana Tudosiea, stăpîna noastră, Dumneđeă s'o erte!

Florin. — Așa s'ermana!... De-o s'eptemîna de cînd am îngropat-o, am rēmas noi doi stăpîni în casa ei, și, đeă, de cînd nu mai am pe nime în capu meă, ca să mă silească la treabă, m'o apucat o sfēntă de lene, de mi se rup falcile. Ca... a... asc toată điu-lica și do... o... orm toată nopticica. (cască.)

Florica. — (cu jale) S'ermana cucoană! mare bună o fost cu noi cāt o trăit!

Florin. — (întinđendu-se) Dumneđeă s'o odihnea... a... ască!

Florica. — Ea ne-a crescut de micî și ne-o îngrijit ca pe copiii ei. Acu am rēmas cuc și nu știm ce să facem cu averea ei.

Florin. — Da n'o lāsāt-o nimēruî cu limbă de moarte?

Florica. — Nu. Tot ce știu îi, că după moartea ei, o vinit de la gîudecătorie de-o rîdicat din casă cîte hîrtii s'o găsit. Poate să fie ceva scris în ele de stăpîna noastră.

Florin. — A fi, n'a fi, nu ne privește pe noi. Treaba

noastră îi se ne 'ngrijim de toate și se le păstrăm în bună stare, pîn' ce-a vini vr'o rudă de-a răposatei ca să ție averea. Helbet! s'a găsi el cineva pe lume care s'o clironomisască.

Florica. — Banî se fie, mușterii nu lipsesc.

Florin. — Vorba ceea: la stupu de mîere, roiă de muște.

Florica. — Ei! da pîn' atunci ce facem noi, Florine?

Florin. — Pînă cînd? pîn' la ziua cununiei noastre? (se apropie de Florica) Ea... ne dismierdăm, fa, ne sêrutăm ca să ne deprindem cu măritișu.

Florica. — (depărtându-se) Degrabă 'ți-a fi?

Florin. — D'apoî cum? N'o hotărît răposata ca să 'mî fîi nevastă?

Florica. — Așa este; nu ȃic ba, dar'...

Florin. — Ce dar', ce dar'?.. tocimala sfêrșită, nu se mai încape vorbă. Vin' încoaci, nevastă, de mē pupă.

Florica. — (rișînd) Eaca mă! poroncește par' c'ar fi Cîubăr Vodă.

Florin. — Nu vreî? nu te supui de bună voie? Vreî poate cu de-a sila?

Florica. — Cearcă, dacă poți.

Florin. — Dacă pot? Ean așteaptă, leliță. (se răpede ca să prindē pe Florica.)

Florica. — Șeȃi binișor, măi. (fuge pr'împregiurui copacului.)

Florin. — Ba nu, te-oîu învêța eū...

Florica. — Atunci s'agîungî tu cînd mē'i prinde.

Florin. — Degeaba fugi, că n'ai sē scapi.

Florica. — (apucînd țepoiul) Sē nu vii, că te țieu în țepoiu.

Florin. — (oprindu-se) Lasă țepoiu, fa.

Florica. — Ba nici gîndesc.

Florin. — Nu? nu? Ce? socoți poate că mă tem?
(se răpede) Ghidi, șopêrlă ce ești...

Florica. — (împungând cu țepoșul pe Florin) Ha, ho, ha, ho, bălan, ho...

Florin. — Încet, fa, că mă gădilî. (se lipesc ridînd de copac.)

Florica. — (înfîșe coarnele țepoșului în copac și prinde pe Florin între ele.) Na că te-am prins eă, în loc să mă prinđi tu. Te mai laudî acu? Mai poroncești, măi badeo?

Florin. — Nu mai đic nimica... dă'mî bună pace.

Florica. — Ba nu, am să te țin aici pên' disară.

Florin. — (mânios) Aici? în coarnele țepoșului?

Florica. — Așa; ie-mă și tu în coarne, dacă poți.

(Se aude pe după zaplaz glasul lui Colivescu cîntînd: Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa.)

Florin. — Audî? Vine pălămarîul de la sfîntu Onofrei... Dă'mî drumu, Floricuță dragă, că mă gîur să fac ce'î vra.

Florica. — Să n'ai parte de bunică-ta?

Florin. — Să n'am! (în parte) Tot îi moartă.

Florica. — Eî bine. Te prinđi sê'mî torcî un fuîor pên' disară?

Florin. — Un fuîor? eă? Ferească sfîntu!

Florica. — Nu vreî? Dacă 'î așa, ședî aici să te vadă pălămarîu.

Florin. — Eî, mă prind.

Florica. — (dîndu'î drumul) Acu mai viî de-acasă. Na, du panerîul ista sus, și să mi te 'ntorcî cu fuîoru la brêu. Audî?

Florin. — (rușinos) Aud... (îea panerul) Eîl las', leliță, că mi'î fi tu nevastă într'o đî...

Florica. — Haî degrabă la furcă.

Florin. — Eaca mă duc, mă duc... Încet, că nu dau Tătariî.

Florica. — (mânându'l cu țepoșul) Hăis tălășman... șa bourean.

Florin. — (suindu-se în cerdac) Te-oïu tălășmăni eă când mi'î cădea la mână. (întă în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha, ha; o pățit rușinea flăcău! Ha, ha, ha, are sē toarcē ca babele. Ha, ha, ha.

SCENA II.

Florica, Colivescu (întărând pe portița din fund.)

Colivescu. — (gângav) Eaca! ce 'mī vēđură ochiî! Florica cu țepo... poiu 'n mână? Ce-ai pă-pățit, Florico?

Florica. — (îngânându'l) N'am pă-pățit nimica, Colivescule. (razimă țepoșul de copac.)

Colivescu. — Am cređut că faci rēsbo-boiū cu, cu, cu, cu...

Florica. — Cu cine? cu cucu? N'ai gâcit.

Colivescu. — Ei! ear' ai început a'ți ba-bate gioc de mine.

Florica. — Eă?... sē'mī ba-bat gioc?... Nu se află.

Colivescu. — Da, da... Mē îngâni pentru că mi se leagă limba când te vēđ... Dragostea mē gângăvește, și tu n'ai nicī un pi-pic de milă de-un pē-pēcătos care se usucă pentru tine.

Florica. — Ești pęcătos? Dumneđeă sē'ți erte pęcatele, și sē nu mai fie vorbă.

Colivescu. — Da de ce sē nu mai fi-fie vorbă? că doar' nu's gângav tot deauna... Numai când sânt cu tine, mē apucă.

Florica. — Ce te-apucă? gângăviea, ori cepe-leagu?

Colivescu. — (supărat) Na și alta acu!..ci că's ce-peleag...ș'apoî?... Nu's și eū ficior de oa-oa...

Florica. — (ridând) De oa-oa?

Colivescu. — De oameni. Nu's și eū bun de în-surat?

Florica. — Însoară-te, cine te oprește?

Colivescu. — (oftând) Ah! Florico, când ai vra tu să fii pa-pa-la-ma-ma...

Florica. — Pa-pa-la-ma-ma? Ce mâncare'î aceea?

Colivescu. — Palamareasă.

Florica. — Da ce? Ai agiuns acu palamar? Par' că eraî numai clopotar.

Colivescu. — (cu mândrie) M'am suit în *gard*.

Florica. — În gard, ca curcanu?

Colivescu. — Ba, ba în grad... Acu învăț psaltichia, ca să mă fac psalt la biserică la sfântu Onofreî.

Florica. — Psalt! și la măi mare!

Colivescu. — Amin!

Florica. — Da bine, ai glas?

Colivescu. — Am!.. Psaltul Chirieac 'mă-o spus că am un ohtoic de cele sdravene. Vreî să'l ascuți?

Florica. — Vreū. Dă, începe și cruce-agiută.

Arie nouă.

Colivescu.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
Mult îmi place a cânta
Și clopotele-a suna:
Tanda, tanda, tanda, la.

Dacă móre-un boer mare,
Pun clopotele 'n mișcare
Și fac mare dandana:
Danda, danda, danda, na.

Ear', când mor oamenii mai mici,
 Trag clopotul de calici,
 Care sună ca telinca:
 Linca, linca, linca, linca.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
 Dac' ai vra, Florico, fa,
 Toată ziua 'ți-ași cânta:
 Tanda, linca, danda, na!

Florica. — (în parte) Par' că'i clopotu cel țigănesc.

Colivescu. — Ei! ce dici, Florico? îți place?

Florica. — Frumos! se gîurî că se bat calicii în gură'ți.

Colivescu. — (mulțemit) Așa'i? Apoi ce mai stai la gînduri, Florică! Spune că te primești să fii pa-pa-lamareasă; încalte să te înalți o dată cu mine.

Florica. — Unde?.. în cloporniță?

Colivescu. — Ean, lasă glu-gluma. Vrei, ori ba?

Florica. — Apoi dă; cum n'ai vra, păcatele mele?... Auđi? s'agîung de-o dată cucoană, pălămăreasă... se amiros tot a tîmie și se mă hrănesc tot cu colivă... Mai frumoasă vieată unde se dă?

Colivescu. — Nu 'i așa?

Florica. — Mai așa!.. de cât un singur lucru ne stinghirește pe-amîndoî.

Colivescu. — Care?

Florica. — Că nu te iubesc pe d-ta, și că iubesc pe Florin.

Colivescu. — Florin?.. un mojîc?

Florica. — Mojîc, da voînic.

Colivescu. — Elei! Florico, prost gust ai mai avut!

Florica. — Prost, neprost, aista'i; dacă'ți place, cucoane pălămăriule.

Colivescu. — Da ascultă, copilă hăi! Florin nu'i de tine; nu'ți întuneca ȗilele cu dînsu.

(Se aude între culise clesonurile vânătorilor sunând un marș militar compus pe arica: *Pasere cu galben cioc...*)

Florica. — Ce s'aude?

Colivescu. — Trec soldații care merg la lagăr.

Florica. — Soldații?... I! tare mi's dragi soldații!.. Mă duc să 'i privesc. (aleargă spre fund.)

Colivescu. — Florico, stăi; nu te duce făr' să'mi dai un răspuns ca oamenii.

Florica. — (pe pragul porțiței) Întră la oaste, dacă vrei să 'mi plăci. (ese.)

Colivescu. — (singur) Să mă scriu la oaste? eu? Să 'mi las eu clopotele și pălămăria?... ferească sfântu Onofrei!.. Mai bine... ean să cerc a presăra chiper între Florin și Florica... vorba ceea: chiper între voi, să rîdem și noi... 'Mî-o spus ađi dimineață ficioru protopopului, care 'i scriitor la gîudecătorie, că s'o cercetat hîrțiile lăsate de răposata, cucoana Todosiea, și că ea ar fi lăsat starea ei unuia din copii crescuți de dînsa. Care să fie oare? Florin, ori Florica? (stă pe gînduri.)

SCENA III.

Colivescu. Florin (ese în cerdac purtînd o furcă la brâu și toarce cîntînd.)

Florin (cîntă fără acompanement de musică.)

Frunză verde de pelin,
Vai de tine, măi Florin;
Fost-aî, fost băet de treabă,
Ș'aî ajuns a fi chîiar babă!

Colivescu. — (în parte) Ce 'mî vîdura ochii!.. Florin cu furca la brâu?... Eî! apoi, netotul ista de înșurat îi?

Florin. — (smuncind fuorul) Ardē'l focu fuor, că în-câlcit îi!

Colivescu. — Măi Florine... da... cine te-o făr-măcat să torcî ca baba Rada?

Florin. — (ascunđend furca după spate, ȑice în parte) M'o zărit pălămarîu draculuî.

Colivescu. — Pun rēmășag că ear' Florica 'șî-o bătut gîoc de tine, sěrmane!

Florin. — (coborîndu-se în scenă) De unde știi? Ea 'țî-o spus-o?

Colivescu. — Ea. Ȑicea așa maî dinioare, că nu ești bun de cāt sě paști bobociî și sě încâlcești fufoare.

Florin. — (mâniîndu-se) Așa o ȑis? așa?... Dacă 'î așa povestea (scarmenă fuorul) Na fuor... na furcă, na tors. (aruncă furca jos ș'o calcă în picfoare.)

Colivescu. — Nu face poznă, măi, că te-a bate Florica.

Florin. — Pe mine? că doar am și eû o păreche de pumnî ca sě mě apăr.

Colivescu. — Eî! bravo! Acu vĕd și eû că ești bărbat, om verde, coea, care rupe mîța 'n douĕ.

Florin. — Da cum m'aî socotit?

Colivescu. — Apoî dă; ce sě 'țî spun?... Când te-am vĕđut torcĕnd, am chitit, în gāndu meû, că 'î pĕcat de un voînic ca tine sě fie de rîsu fetelor, maî cu samă că tu, Florine, nu ești făcut sě 'țî mănāncî vieța c'o țĕrancă ca Florica.

Florin. — (intrigat) Cum asta, Colivescule?

Colivescu. — Cum?... Da n'aî aflat că rĕposata, cucoana Tudosiea, 'țî-o lăsat ție toată averea eî?

Florin. — Eleî!

Colivescu. — Tu, de ađî înaînte, ești bogat și poți sě 'țî înałți neamu ca cîocârleia.

Florin. — Elei! .. care vra să ȑică, mă pot înbrăca și eă ca clocoiă cu surtucă și cu giretcă?

Colivescu. — Se 'nțeleg.

Florin. — Și cât pentru nevastă, pot să 'mă aleg una chăiar d'între negustori, chăiar o fată de făclier?

Colivescu. — Ba ș'o fată de boier, dacă 'i vra.

Florin. — (sărînd de bucurie) I! mămulica me! că bine 'mă pare! Îmi vine tot să sar și să cânt!

(Florin cântă, jucând țerănesce.)

Frunță verde baraboă,
 Am ajuns și eă clocoiă.
 Sus, Florine, sus!

Sînt clocoiă, clocoiă cu stare,
 Ș'am s'o ieă de-acum pe mare.
 Sus, Florine, sus!

Să mă 'nalț pe catalică,
 Să fiă mândru cu ceă mică.
 Sus, Florine, sus!

Saă, voănice, sus, sus, sus,
 Și te 'ntorce ca un fus.

(Colivescu și Florin joc înpună.)

Saă voănice, sus, sus, sus,
 Și te 'ntorce ca un fus.
 Sus, Florine, sus!

Florin. — Alerg de grab' în târg, să 'mă cumpăr haăne nemțestă... Unde-aăși găsi haăne nemțestă, Colivescule?

Colivescu. — În colț, la găupănu Herșcu.

Florin. — M'am dus. (ese alergănd și chiuînd) Sus, Florine, sus!

Colivescu. — (sîngur) Ean veăă, ce 'i mândria? cum

orbește pe om!.. Până și Florin, un argat necîoplit, cât 'l-ai încălecat pe-o minciună, se duce pîrle de nu 'l mai poți ține!.. Meargă pîn' la mîru roș, că eu nu 'l-oîu chîema înapoi... Ha, ha, ha, ha, are haz că de-acu n'a să mai cate la Florica, și Florica de cîudă a să se dee în dragoste cu mine. Bravo, Colivescule! Se vede, când te-ai născut tu, c'o strînutat dracu!

SCENA IV.

Colivescu, Florica (viind pe porțiță)

Florica. — Doamne! Mare mîndri 's la privit soldații noștri!.. Știi? ți se duc ochii când îi vești trecînd cu musica și cu steagu întins... D'apoi vivandiera!..'mî-o rămas inima la uniforma ei... I! când ași fi de capu meu, pre legea me, m'ași face vivandieră.

Colivescu. — Florico.

Florica. — A! tot aici ești?

Colivescu. — (oștînd) Tot, tot, păcatele mele, că nu mă lasă inima să mă depărtez de căsuța ta.

Florica. — Ear' ai început ohtoicul cel de dragoste? Nu ți'i greu să 'ți perdi vremea de flori de cuc!.. mai bine te-ai duce să caști gura pe uliță, privind la soldați; și dacă ai fi om în toată mintea, în loc să umbli după cai verzi, te-ai face oștean de-a țerii, ca să tragi cu pușca, ear' nu să tragi clopote.

Colivescu. — Eui?

Florica. — D'apoi cum? eui? Ești coșcoge român, cât un butoiu... 'ți-ar șidea de-o mic de orî mai bine cu *mindir* în spinare, de cât cu antereu ist' de lăutar.

Colivescu. — Oare? .. dar' ... ean spune'mă, Florico, dacă 'ți-ași urma sfatu, 'mă-ai îndeplini și tu doru?

Florica. — Om videa atunci ce-a mai fi. (zărind furca jos.) Eaca! ce furcă 'i asta? Cine-o înprăștiet fuiloru pin ogradă?

Colivescu. — Florin.

Florica. — El? și de ce?

Colivescu. — S'o schimbat flăcău! Nu mai e cum îl ști.

Florica. — Ce vreă să ȑică?

Colivescu. — Las' că 'i videa acuși.

Florica. — Ce-oă videa?...

Colivescu. — Îi videa; atâta 'ți spun; îi videa.
(ese prin fund.)

SCENA V.

Florica. — Vorbește în bobote pălămarul. Se vede că 'l-o amețit dragostea; aibă parte de ea, și ea de dînsu! (stă pe gânduri) Mare poznă și minune! De când am văȑut vivandiera regimentulu, nu 'mă mai pot aduna gândurile pe-acasă. Ce frumoase haîne purta!.. Am intrat în vorbă cu dînsa, ș'am aflat că 'i de-aici din târg și că vre să se lase de oaste, pentru ca să se mărite... Auȑi treabă! să se facă ear' mireancă, de unde era oșteancă?.. Doamne! dacă eă nu m'ași lăsa odată cu capu.

(Ariea *vivandierei*.)

De-ași fi vivandieră
Eă, pēnă ce-ași muri,
De-a țeri bandieră
Cu fală m'ași umbri.

Pe soare și pe plôie
 Aș merge tot la rënd,
 Și 'n dușman, la rësboie,
 M'aș răpezi cântând :
 Sună dobele, sună,
 Soldaș, cu voie bună,
 Ha! toș, într'un noroc,
 Să ne-aruncăm în foc.

Ram, pataplam, plam, plam, etc.

(Îea țepoîul drept pușcă și face marș intrând în căsuță.)

SCENA VI.

Florin. — (vine pe porțiță, înbrăcat ridicul cu surtuc verde, giletcă roșie, pantalon galbin de nanchin, pălărie 'naltă cu mărginile strimte, și guler de cămașă, care 'i ascunde urechile. El poartă metanii și un ciubuc.) *Bonjur monsu...* Eată-mă's cu tot șartul boieresc!.. M'o înbrăcat giupănu Herșcu chiar de mondă, ca la Eș. Se vede că mă prinde de minune, că se uita oamenii la mine ca la un comediant și m'arată pe uliș cu degitu. În sfârșit îs boier!.. cu ciubucu meu, cu giretca me, cu surtuca me... Crișu e! știu că am să 'mă-o scot în pele de-acu 'nainte!

(Cântă ariea de la scena III, jucând astă dată cu aer serios, voind să'si dee aer de boier.)

Frunză verde lemn dubit;
 Eată că m'am boierit!
 Dăi, cucoane, dăi.

Ș'am să mă așed, măi vere,
 Pe mâncare și pe bere.
 Dăi, cucoane, dăi.

Să petrec cu lăutar
 Și să 'nșel la fete mar.
 Dăi, cucoane, dăi.

Să mă bag p'ntre lingăi
Și să frig la nățărai.
Dăi, cucoane, dăi.

SCENA VII.

Florin, Florica (ese din cerdac.)

Florica. — Ce ved? Florin? Ha, ha, ha, ha, ha!

Florin. — Cine chicotește când găoacă boeriu?

Florica. — Da ce-ai pătit, Florine, de te-ai schimosit așa? Ha, ha, ha; par' că ești Flaîmuc ciubotarîu.

Florin. — (supărat) Ean ascultă, fa, ieți sama cum grăești și cu cine grăești... Auđi tu?

Florica. — (viind în scenă) Eaca mă! Nu cumva s'o boierit țopêrcă?

Florin. — Țopêrcă ești tu, obraznico. Eă de ađi înainte sînt boier; așa se știi. Cucoana Todosia 'mă-o lăsat mie averea ei.

Florica. — Cucoana te-o lăsat pe tine clironom? Il tare 'mă pare bine, Florinaș dragă. (se apropie veselă de Florin.)

Florin. — (respingend'o) Ce Florinaș dragă? Ce Florinaș? Da măi cucoane nu poți să'mă dăci?

Florica. — (ridënd) Bată-te cucu, că poznaș măi ești!

Florin. — Și te poftesc, giupineaso, să nu te hlizești așa d'inaintea me, că doar' nu sîntem de-o samă amêndoî.

Florica. — Ha, ha, ha... bine se măi priface a boier! (îi dă un pumn.)

Florin. — (mănios) Ean ascultă, fa; acuș o împlinești cu mine.

Florica. — Dec!.. ce te-o apucat?

Florin. — Nu se cade să glumești cu mine, că 'ți-am mai spus-o o dată... nu suntem de-o samă.

Florica. — Măi, cu tot d'inadinsul grăești?

Florin. — D'apoî cum?... Eă sunt cu stare, sunt boîer, sunt stăpân aici în casă, și tu ești o biată țerancă... Veđi că suntem departe unu de altu, ca ceriu de pământ.

Florica. — (cu lacrimi în ochi) Așa?... pentru că 'ți-o dat Dumneđeă câteva parale, ai și uîtat c'am fost crescuți înpreună, că suntem amendoî niște bieți orfanî culeși de stăpâna noastră?

Florin. — Eă nu știu ce-am fost; știu ce sînt.

Florica. — Ce ești? Vrei să'ți spun eă ce ești, Florine? Ești un nrecunoscătorî, un om fără nici un pic de suflet, dac'o putut baniî să te schimbe astfelî într'o clipală. (plânge) Auđi? nu mai suntem de-o samă! eă, care 'i-am fost ca o soră, și 'l-am iubit ca ochiî din cap!..

Florin. — (în parte) Mi'î milă de dînsa, dar' n'am ce'î face; eă boîer, ea țerancă... nu ne potrivim.

Florica. — (plângend) Cine s'ar fi așteptat la una ca asta? sërmana biata cucoană! unde 'i să vadă ce blăstêm 'și-o făcut cu baniî, lăsând în urmăî sêmênță de vrajbă...

Florin. — (cu blânđețe) Eî tacî, Florico, nu mai plânge, că nu te-oî lepăda eă pe drumurî... Dacă 'i fi cu minte, te-oî lua fată 'n casă la mine.

Florica. — (zimbind) Țeă!

Florin. — (cu un aer protector) Și dacă te'î purta cum se cade, te-oî mărita cu palamariu de la sfêntu Onofrei.

Florica. — Ce face? să mă daî lui Colivescu? Da ai uîtat că suntem logodiți înpreună, și c'am făcut ađi dimineață prânđul logodneî?

Florin. — Așa este; d'apoî gândește tu singură,

Florico... eă acum nu mă eartă pojîiea sē mă 'nsor de cāt c'o fată de boier... și tu...

Florica. — Sē ieî pe alta? ba sē nu te 'npingē pēcatu, cā'î scot ochiî, auđi tu?... îî scot ochiî cei de boier perpelit.

Florin. — (atins) Perpelit? eă?... Florico, pune'î gard la gură, cā pe crucea me...

Florica. — Ce?... Ce mi'î face?..

Florin. — Ean te-oîu lua frumos de spate și te-oîu da afară.

Florica. — Tu, pe mine?... Cā doar' n'o agîuns o fată ca mine de rîsu curcanilor...

Florin. — (furios) Curcan? eă?... Eșî de-aici, pe loc, nerușinato... obraznico...

Florica. — Vaî! mânca-te-ar moliile, Flaîmucule... Na... (trage o palmă lui Florin.)

Florin. — Valeû!

Florica. — Na, țerancă... na, obraznică... A! mangositule, te-ai fudulit? Na, na, na... boierîule. (îi dă pumnî.)

Florin. — Șeđî binișor, fa... Valeû!... Nu te-atinge de boierie, fa! (fuge pe după copac, și scapă ciubucul din mână)

Florica. — (ridicând ciubucul) Las' sē'î mēsor eă boierica pe spinare cu ciubucu ista...

Florin. — Îe sama, fa, sē nu stricî *lichimbarîu*.

(Arie din : *Baba-Hârca*.)

(Împreună.)

Florica.

Lega-s'ar draciî de tine,
Natafleș făr' de rușine.
Am sē sfărîm cu ist ciubuc
Capul tēu cel prost de cuc.

Florin.

Fa, Florico, da ședî bine,
 Ședî, nu te lega de mine;
 Că mușierii este dat
 Să se témă de bărbat.

SCENA VIII.

Florin, Florica, Colivescu (înbrăcat cu uniformă de musicant
 recrut, aduce cu dînsul un tronbon de cele mari.)

Colivescu. — (alergând) Florico, Florico, veste bună!
Florica. — Ce veste?

Colivescu. — Bucură-te... M'am scris la oaste,
 după cum ai dorit... Ean privește, m'am și înbră-
 cat... așa 'î că'mî șede bine? (se întoarce într'un picior.)

Florica. — N'ai fi de diochi... Da ulucu ist de
 aramă ce 'î?

Colivescu. — Să veđi... d-nu căpitan o chitit c'ași
 fi bun de trimbițaș și 'mî-a dat trimbițoșu ista, ca să
 mă diprind a cânta la *mojică*... ean ascultă... (sufă
 din trombon.)

Florica. — (astupându-și urechile) Ho, că m'ai spăriet.

Colivescu. — Ei! acu nu mai ai ce ȑice, Florico...
 M'am lăsat de pălămărie, și m'am dat la miliție de
 dragostea ta... mă ieî?

Florica. — Poate... (în parte) S'eî viű de hac lui
 Florin...

Colivescu. — Poate? Ah! Florico... (cântă.)

Pentru tine le fac toate,
 Ș'apoi tu ȑică numaî, poate!

Florin. — Colivescule!..

Colivescu. — Tacă, mă! .. Florico... unde 'i măi găsi așa bujor de trimbițaș ca mine? .. trupeș și cu pept de buhațu? Ean ascultă... (sufală ear' din trombon.)

Florin. — Destul! că ne rupă urechile.

Colivescu. — Tacă, mă! Eă! Florico, spune: vrei, nu vrei?

Florica. — Apoi știu eu ce se fac? .. o biată fată săracă ca mine...

Colivescu. — Tu, săracă? .. Eleă! da nu 'ți-am spus încă vestea cea bună? Nu ști cum s'o întors roata norocului?

Florica. — Nu!

Colivescu. — Ești bogată, Florico, bogată!

Florica. — Eă?

Florin. — Ea?

Colivescu. — Dar! .. Faca o hârtie de la giudecatorie... 'mă-o dat-o ficioru protopopului ca să 'ți-o aduc.

Florica. — Ce hârtie?

Colivescu. — (deschide o coală de hârtie) O copie de pe testamentu cucoanei Todosiea, prin care te lasă pe tine clironoama averii sale.

Florica. — (uimită) Pe mine?

Florin. — Pe dînsa? d'apoi eu?

Colivescu. — Tu, te spală pe buze despre avere! Pe tine te lasă argat Floricăi.

Florin. — Minciună spuă, hoțule, ca să înșelă pe Florica.

Colivescu. — Nu crești? Haă la giudecatorie să afli adevăru.

Florin. — Haă! Auă? argat? (ese prin fund.)

Colivescu. — Florico, mă duc și viu îndată ca să batem mâna împreună... crede-mă, fa, nu scăpa chilipiră de la mână; așa pept! (sufală tare în trombon și apoi ese.)

SCENA IX.

Florica. — Eă bogată?... nu'mă vine-a crede o fericire așa de mare... bogată!.. Care vra să ăică, găupănu Florin nu se mai poate fuduli cu mine, și dacă s'o schimbat el în haîne boierești, și eă pot s'ămă pun rochie de cucoană... A! bădică Florine, ai ăis că mă'ă lua fată 'n casă, și că ăi'ă face milă și pomană să mă măriă cu altu?... Eă, lasă, moăpane, că 'ăi-oă arăta eă fudulie... Mă duc să mă înpodobesc cu straăe de-a cucoaneă Todosiea... când m'ă videa Florin, s'ăși scoată căciula d'inaîntea me... Haăde, cucoană Florică, la tauletă... Ha, ha, ha, cucoană Florică... tare 'mă pare, de șană!... cucoană Florică... Ha, ha, ha, ha... (ănră în căsuă.)

SCENA X.

Florin (se întoarce abătut cu pălăria pe ochă.)

Am păăit-o... Cenușeriă de la găudecătorie o răs de mine cu hohot și m'ă tiuit ca pe-un dulău cu tingirea 'n coadă, când le-am cerut averea răposateă! Nu mai am nimică pe faăa pământului!.. Hoău cel de pălămarău m'ă luat în triă parale, când m'ă făcut să cred căă verăă pe păreă... I! de 'l-ăși prinde la largu meă, ce colivă de sufletu bunicăă 'ă-ăși trage la ceafă... El îi pricina că m'am stricat cu Florica... Ce-oă să mă fac de-acu, săracu de mine?... Florica 'ă mănioasă pe mine... ea 'ă cucoană în locu meă, și are să mă dee afară, s'ăgăung pe uliă fără căpăăăă. (dăndu'ă pumnă peste pălărie) Na, tontule! na, prostule! fudulie 'ăă trebuea ăieă boăerie 'ăă lipsa?... la graăăă,

nătărăule... acolo ți'î locu... în podu șurii cu țepoîu
'n mână, dar' nu cu cîubuc!

(Arie vechie : *Pom, pom eram eî, pom.*)

Pom, pom, pom eram eram eî, pom!
Pom eram cu frunță lată,
Ș'acum îs crângă uscată.
Pom, pom, pom
Ș'am rămas ne om.

Prost, prost, prost am fost eî, prost!
Căcî prostiea din născare
Nici o dată léc nu are.
Prost, prost, prost
Un bîet cap de post.

SCENA XI.

Florin (după copac), **Florica** (înbrăcată ridicul cu o rochie foarte
unflată și cu o capelă mare înpénată, ese în cerdac, dându'sî vînt
cu evantaîl.)

Florica. — (veselă) Tra la, la, tra la, la, la.

Florin. — Aud glasul Floricăi.

Florica. — (eșind în cerdac) Tra la, la, tra la, la la.

Florin. — (în parte) I! ce bine 'î șede cu capelă!

Florica. — (cu mândrie, strigă) Loc, loc, faceți loc, măi,
că trece cucoana Florica, cucoana Florica... Ha, ha,
ha... (se coboară în scenă, se împedecă în poalele rochiei) Na! că era
să daî alivanta peste cap... Marlacofu îmi gîoacă
feste... mă tot bate peste glezne... Fie! că 'î fru-
mos... Ean privește, par' că's unflată cu țeviea; am
talie de modă, cât o bute, ș'o oboroacă de capelă cu
streșină... (se primblă îngânfată) Vai de mine! Cine mă gâ-
dilă la picioare?... Marlacofu? (sare bătînd cu palma peste ro-
chie) Da ședî binișor, blăstîmatule!

Florin. — (în parte) Are și malac? of! (oftează)

Florica. — (își drege toaleta) Ea așa, să mă fac pu-puică, cu fesfesele boierești, ca să nebunească flăcăii după mine. (se primblă, imitând mersul damelor.)

(Arie din *Scara mântei*: Ca să fiî cucoană mare.)

Voîu să fiî și eî cucoană
Cu deschisurî sfrangusescî,
Să fac prôscă, s'arunc svónă
În fecîoriî boiereścî.
Să port fișnele
Cu tinechele;
Să port capele
Cât un șopron;
Să am corseturî
Fără șireturî
Și marafeturî
Tot de *bon ton*.
Dragă Florică!
Ești frumușică,
Ești marmuzică
Plină de nurî;
De-acum te ține
S'amețescî bine
Pe cîoclovine
Și pe bonjurî.

(Împreună)

Ha, ha, ha, ha,
Ha, ha, ha, ha.

Florin, (cu mirare)

Na, na, na, na,
Na, na, na, na!

Florin. — (scăpând cîubucul jos) Tronc!

Florica. — (zărînd pe Florin, în parte) Aice'î hàtru. (tare) Ce este? Cine 'î acolo?

Florin. — (cu sficală) Eă !

Florica. — Care eă ?

Florin. — Florin !

Florica. — (mândră) Ce vreă ?

Florin. — Aăi vre, dacă n'ar fi cu supărare, să rămân argat la măriea ta, Florico.

Florica. — (atinsă) Florico ? .. Florico ! .. par' c'aăi fi de-o samă cu dînsu ! .. par' c'am fi păscut bobocii amêndoă ! .. Da cucoană Florică nu poăi să dăci, ghîorlane ?

Florin. — Ba pot, Florico !

Florica. — Bine ; și de-acu 'nainte să 'ăi toră pe limbă când îi deschide gura ca să vorbeăti cu mine, aăăi tu ?

Florin. — 'Mă-oă toarce, cucoană !

Florica. — Eaca ! .. Da căăiula de ce 'ăi-o ăi pe cap d'îaintea me, năucule ? .. găos cuăma !

Florin. — (scotîndu'ăi pălăriea) Mă eartă, cucoană ! ..

Florica. — Fie, pentru astă dată. Aău spune, ce vreă ?

Florin. — Apoă, dacă s'ar putea, aăi dori să rămân aici la curte, că pe când trăea băta cucoana Todosiea, stăpăna noastră ...

Florica. — Ba stăpăna ta, nu a me. Mie 'mă-o fost mamă.

Florin. — (buămăcindu-se) Aăa vroeam să spun, stăpăna ta, nu a me ... adică stăpăna me, nu a ta ...

Florica. — (ridînd în parte) S'ă buămăcit ... (tare) Vreă să întri în slujbă la mine ? Fie ! te primesc cu leafă de 50 de lei pe an, un suman și triă părechă de opincă.

Florin. — Suman și opincă ? Apoă eă îs dăprins cu straă de iste căocoășă !

Florica. — Da de când te-ă dăprins, măă badeo ? De găoi păn' măă apoă ? .. Mie'mă trebue argat, nu căocoău.

Florin. — (oftând) Bine, cucoană; oîu purta și opinci, cinstită fața dumitale.

Florica. — Să porți dar', că, după cum Țicea răposata, opinca 'î talpa țerii; ea se lipește bine de pămîntu țerii, ear' nu ciubota nemțască, nici papucu grecesc. Hai, du-te sus de 'mî adă un scaun ca să mă mai odihnesc!

Florin. — Îndată, Florico!

Florica. — Ear'?

Florin. — Ba, ba nu... cucoană Florică. (Intră în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha... bîetu Florin!.. Nu mă pot stăpâni de rîs cînd mă uîț la el... samănă cu o găină smulsă.

Florin. — (aducînd un scaun) Eaca scaun, cucoană!

Florica. — (aședîndu-se pe scaun) Bine; aleargă acu de 'mî adă un scăueș de pus sub picioare.

Florin. — (alergînd) M'am dus.

Florica. — Am s'î obosesc ca pe-un cal de poștă.

Florin. — (vine îute) Eaca și scăueșul. (Îl aședă sub picioarele Floricăi.)

Florica. — Așa; du-te de 'mî adă ș'o pernă să 'mî-o pun la șele, că 'î pre tare scaunu.

Florin. — M'am dus! (ese alergînd.)

Florica. — 'L-oîu vindeca eî de boala fuduliei.

Florin. — (aducînd o perină) Unde s'o așed, cucoană?

Florica. — Colo, la spate.

Florin. — (aședînd perina) Poftim.

Florica. — Încet, mă, că mă gîdilî... bine... acu mergî de 'mî adă dulceți.

Florin. — Alerg. (în parte) Multe 'î mai trebuie! (ese.)

Florica. — (răzimîndu-se pe perină) I! că bine 'î în puf! te încăldește la șele și 'ți aduce o sfîntă de lene... de asta poate unii oameni sînt așa de somnoroși... trăesc pe pufușor. (î se ridică malacoful) Peî drace!.. (își

rege rochiea) Poznașă modă... de nu 'i lua sama, te dă de rușine.

Florin. — (aduce o tablă de dulceți și două pahare cu apă. El calcă cu sîială și se cumpănesce când în dreapta când în stînga, de frică să nu verse tablaoa) Eaca dulcețile, cucoană!

Florica. — (în parte) Ean veți'l cum se clatină... par' că 'l bate vîntu (luând dulceți.) Da nu te băga așa în sufletu meu, că doar' n'ai să mă 'nghiți... stăi cole... drept... și te diprinde a sluji cum se cade, că de m'oîu mărita, poate să te ieu fîcior în casă...

Florin. — (măhnit) Ai să te și măriți, Florică... cucoană Florică?..

Florica. — (bînd apă) D'apoî cum? Să rămân fată mare?

Florin. — Ba ferească sfîntu de-așa rușine!..

Florica. — Am să 'mî ieu de bărbat un om de treabă, care să nu se sparie de banî, să nu 'l farmece ochiu draculuî, un suflet bun, recunoscător, fără fudulie, fără prostie... ca alții.

Florin. — (scîncind, în parte) Adică ca mine... bate șeoa...

Florica. — (mai luând dulceți) Da bune dulceți!.. Pălămarîu de la sfîntu Onofrei îi băet cu inimă, frumos, voinic, îi militar și moare de doru meu... (bea.

Florin. — (scîncind) Pălămarîu frumos!.. Pe Colivescu vreî să 'l ieî?

Florica. — Și ce 'ți pasă ție?

Florin. — (plîngînd cu bocit) Eleî!.. să nu faci una ca asta, Florico, că mă dau în fîntînă!

Florica. — Ce face?

Florin. — Fusesese vorba să ne cununăm împreună; dar' de vreme ce nu se mai poate, nu vreî să fii pălămăreasă, Florico... nu 'ți dau voie.

Florica. — (sculîndu-se) Tu?.. Ean lipsești de-aici,

pecătosule, și nu te mai scânci, că ești slut ca păcatu când te bocești.

Florin. — (pune tabla pe scaun) Ascultă, Florică: Am fost un ticălos mai dinioare... m'am purtat cu tine ca un mișel, și nu mai sunt vrednic nici să ți sărut mâna... dar' nici pot suferi ca să te faci Colivească. (plânge.) Nu pot, da!... apoi dacă nu pot, nu pot!

Florica. — (în parte) Sărmanu Florin! (tare) Și de ce nu poți, mă rog?

Florin. — Pentru că 'mă ești dragă... na... și mă giur pe-o lege care-o am, că, de nu mă' asculta, întru în păcat...

Florica. — Mare 'i lauda la casa omului!

Florin. — Nu glumesc, Florico... Mă giur, să mă duc pe lume, să nu mai audă de mine cât îi trăi.

Florica. — Și ce 'mă pasă mie de te 'i duce?... doar' nu suntem de-o samă... Călătorie sprânceanată...

Florin. — Așa!.. Apoi să dai samă, fa, de ce s'a întâmpla. (desperat) Merg să mă scriu la oaste, ca să mă duc la bătaie... să mor de mâna dușmanului... în cîuda ta...

Florica. — (în parte, îngrijită) Ce ăce?

Florin. — Și cât pentru pălămaru, am să'l îngrop de viu în trimbițoiu cel gros. (se răpede spre porțița din fund, și se lovesce de Colivescu, care intră.)

SCENA XII.

Florin, Florica, Colivescu.

Colivescu. — Ho, mă!

Florin. — Tu ești?... Na! (îi dă un pumn.)

Colivescu. — Valeu!.. Nu da, mă!

Florin. — Și mai na!..

Colivescu. — Măi, ședî binișor că scot satîru și te hă... hăcuesc!

Florin. — Satîru?... Na satîr... (îl mai dă un pumn și apoi ese alergând.)

Florica. — Florine...

Colivescu. — Ean mai dă unu, fricosule, ș'apoî să veđî... o fugit mișelu.

Florica. — (la portiță) Florine!..

Colivescu. — Bre!.. da ce 'l-o apucat de cărăbă-nește cu pumniî în oameni? Nu cumva 'l-o mușcat vr'o cucoană chiftiriță?

Florica. — Ba 'l-o pișcat zuliea de inimă, sërmanu!

Colivescu. — (zimbînd cu mulțemire) Dacă 'î zuliea, îl ert. Bîetu flăcău! îî zulîar de norocu meu... o și aflat c'o să ne cununăm împreună, Florico, și asta 'l roade!

Florica. — (în parte) 'L-am pre întrecut cu didiochiu, și mă tem să nu 'șî facă samă...

Colivescu. — Veđî că el te iubea de mult, Florică, și 'î mergea gîndu la măritiș... Vorba ceea: Vre broșcoîu să se lipească de floare.

Florica. — (în parte, fără să 'l asculte) Cum așî face să'l aduc înapoî... unde să 'l găsesc?

Colivescu. — Dar' să 'l lăsăm draculuî pomană... Am vinit, Florico, să 'ți spun, că poîmîne pleacă regimentu, și că 'î vreme să ne cununăm.

Florica. — (în parte, tristă) Sërmanu Florin!

(Aria horeî.)

Colivescu.

Frunđă verde rosmarin!

Florica (în parte)

Sërmanul Florin!

Colivescu.

Sufletu 'mă varsă venin.

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Fic'ți milă de-al meu chin !

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Că 's un bîet băet străin.

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Florico, floare de crin . . .

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Pentru tine-amar suspin !

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Ah ! eu ție mă închin ;

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu.

Dă'mă mîna și ți : Amin !

Florica.

Sărmanul Florin !

Colivescu. — Aud?

Florica. — (în parte) Nu mai pot sta locului. Mă duc în târg după el...

Colivescu. — Aud?

Florica. — Așteaptă-mă aici, că viū îndată s'e'ți dau răspuns... (ese prin fund alergând.)

Colivescu. — Da unde te duci?... În cotro?... Haid'! o sburat rîndunica... 'mă-o ȑis s'o aștept cu răspunsu... halal de tine, Colivescule!... ȑi se clocește nonoru și are s'e scoat'e pui... Oiu s'e cap'e't o nev'e'stuică frumușică și cu avere... Ce de mai colivi... eaca... vreū s'e ȑic, ce de mai bencheturi... de-acu 'nainte!... Asta'ī casa Floric'ăi... ean s'o cercetez puċin pe din īntru, c'a ea o s'e'm'ī fie cuiċu. (īntră în casă c'ânt'ând f'ără acompanement de musică.)

Fost-am fost un clopotar
 Ș'am mai fost și p'ălămar;
 Dar' acum sunt militar
 Ș'am s'ajung și ghenerar.

SCENA XIII.

Florin (în uniformă de v'ânător'ī, īntră prin fund.)

Eaca și eū!.. M'am scris la oaste ș'am īntrat la v'ânător'ī, ca s'e'm'ī alung aleanu... Unde'ī Florica? Am venit s'e'm'ī īeū ȑiua bună de la d'insa, p'en' a nu pleca cu regimentu... oiu s'e merg tocmai... h'ăt... la București... s'e mi se peard'e urma... Las', Florico, c'a m'e'ī pl'ânge tu īn lipsa me... te-a m'ânca el doru de Florinaș, și Florinaș unde! Nu'ī!.. s'o dus peste nou'e m'ări și ȑ'eri... pe unde-o cutrierat Alec-sandru Machedon.

(Arie nouă.)

Sînt vînător !
 Copil de munte,
 Ostaș de frunte
 Învîgător !

(Imitînd cleronul)

Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra ;
 Țera me scumpă voîu apăra.
 Tra ra, ra, ra.

Sînt vînător !
 La căprioare
 Glăsuitoare
 Am să dau zor ;
 Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra ;
 Copile mîndre voîu seruta.
 Tra ra, ra, ra.

Sînt vînător !
 De-acuma vie
 Pe Romănie
 Orî și ce nor ;
 Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra ;
 Norul de dușmanî voîu alunga.
 Tra ra, ra, ra.

SCENA XIV.

Florin, Colivescu (ese din casă cu o sticlă de vin la gură.)

Colivescu. — Înghite-Agachi ! . . (bea.)

Florin. — Eaca pălămarîu ! dracu mi 'l-o scos în cale.

Colivescu. — (coborînd în scenă) Halal de gospodărie bună... Încă o dușcă băete. (voiesce să mai bea.)

Florin. — (smuncindu'î sticla) Ean mai stăi, badeo, că ai treabă cu mine. (bea.)

Colivescu. — Ce? ear' tu?... Ce vreî, măi, cu mine?

Florin. — Ai s'e'mi dai samă de pehlivăniile tale, șonțitule.

Colivescu. — (îngrijit) Care pehlivăniî, nebunule?

Florin. — A! 'ți-ai bătut gîoc de mine?... A! pușchiule, m'ai făcut s'e cred că's clironom?... ai cercat s'e m'e strici cu Florica, pentru ca s'e tragi cenușa pe turta ta? (scoate sabia.)

Colivescu. — (cu frică, băguind) Ce tur-tur-turtă?

Florin. — Apără-te! sfrijitule, c'am s'e'mi r'esbun... s'e te taiu bucațele, bucațele ca pe-o ciupercă...

Colivescu. — (spăriet) Ciu-per-per-percă?

Florin. — (răpeșindu-se) Scoate'ți sabia, oblojitule, că întru 'n păcat!..

Colivescu. — (apărându-se cu trombonul) Măi, nu face pozna... măi, vină'ți în fire... (fuge pr'împregiurul copacului, alungat de Florin.)

Florin. — Ba nu, hemesitule, am s'e te 'nv'eț eu a umbla cu satana 'n sîn!

Colivescu. — Sfinte Onofrei! scapă-m'e...

Florin. — Te-oîu înv'eța eu s'e umbli după Florica...

Colivescu. — Da ascultă, Florinașule...

Florin. — N'ascult nimic... Te lepești de satana?

Colivescu. — M'e lepăd!

Florin. — Te lași de Florica?

Colivescu. — Ce face?

Florin. — Te lași de Florica?

Colivescu. — Ba nici gîndesc!

Florin. — Ei! apoi, mori de mîna me, păcătoșule!.. (luptă între sabia lui Florin și trombonul lui Colivescu.)

SCENA XV.

Florin, Colivescu (luptându-se), **Florica** (în uniformă de vivandieră se arată la portiță.)

Florica. — Ram, pa, ta, plan, pa, ta, plan . . . etc.

Florin. —

Colivescu. — } Ce ved? Florica, vivandieră? (încrămeniți.)

Florica. — Vivat! M'am făcut vivandieră, ca să urmez regimentu în care ai intrat tu, Florine!

Florin. — Dău? . . . (cu dragoste) Ah! Florico! . . . ești un bujor de fată! . . . dar' cum ai aflat? . . .

Florica. — Când ai fugit de-aici mânios și desnădăduit, m'am luat după tine ca să te cat pin târg . . . și te-am zărit eșind din casa căpitanului cu uniformă de vânător . . . atunci am înțeles tot . . . și, făr' a mai sta la gânduri, m'am dus degrabă de m'am alcătuit cu vivandiera ca să'i țieu locu. Ea rămâne aici, și 'm'i-o vândut uniforma sa . . . așa'i că mă prinde bine?

Florin. — Par' că ești Ileana Cosinzana . . .

Colivescu. — Cea din poveste, cu përu de aur . . .

Florin. — Care vra să ție, plecăm împreună de-aici?

Florica. — Împreună! c'așa o lăsat cucoana Todosiea cu limbă de moarte . . . să nu ne dispărțim nici o dată.

Florin. — Apoi ca să nu ne dispărțim . . . Florico . . . trebuie mai ântêi să fim cununați . . . ce ție, Florico? . . . vreî să uîți că 'ți-am greșit?

Florica. — (dându'i mâna) Uît tot . . . și noroc să dee Dumneșu! . . . mâni ne-a cununa căpitanu.

Colivescu. — Eaca! . . . d'apoi eu? . . . d'apoi eu cum rămân?

Florica. — D-ta, dacă vreî, te răscumpër eu de la oaste, ca să tot pălămărești cât îi trăi.

Colivescu. — Ba, foarte'ți mulțimesc! M'am făcut militariu... militariu rêmân, pentru ca să trăim tustrii la un loc, ca niște frați buni. Vreți?

Florin. — }
Florica. — } (dându'î mâna) Vrem din toată inima.

Colivescu. — Ura! să trăească Florica!..

Florica. — Ba mai bine să strigăm: Vivat! să trăească oastea română!

Toți. — (cu entusiasm) Vivat!

(Arie: *Pasere galbenă 'n cioc*)

Florica.

Bravî ostași de-aî Românicî,

Vivat țera me!

Flóre mândr'a vitejieî.

Vivat țera me!

Ne vom duce la răsboi,

Unul chîr în contra doî.

Vivat, mândră ca o ste,

Vivat țera me!

Toți.

Ne vom duce la răsboi,

Unul chîr în contra doî.

Vivat, mândră ca o ste,

Vivat țera me!

Florin. — (Îea în brațe pe Florica, o serută și o punc în picioare pe scaun, strigînd): Vivat puica me!

Florica

Românași voînicî de frunte,

Vivat țera me!

Ne vom face puncte, munte,

Vivat țera me!

Ș'om striga murind în foc :
Rămâi țără cu noroc !
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat țera me !

Toți.

Ș'om striga murind în foc :
Rămâi țără cu noroc !
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat țera me !

(Cortina cade.)

DRUMUL DE FER

PERSOANE :

Mama **Balaşa**, jupâneasă bătrână cu fes alb, testemel, paftale, etc.

Cuconul **Matachi Nalbă**, proprietar.

Adela, fiica lui Nalbă.

Radu, inginer topograf.

Cucoana **Caliopi**, văduvă.

Kir Manole, arendaş.

Manolachi, fiul seî.

Ioana, fată în casă.

Sava, tînăr ȝigan.

DRUMUL DE FER

DRUMUL DE FER

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, la o moșie pe malul Siretului, în anul 1868.

Teatrul reprezintă un salon de țără, simplu mobilat. Trei uși în fund, în stânga și în dreapta; o ferestă în fund; o canape în stânga și alta în dreapta, pe planul întâi

SCENA I.

Ioana (șede la pământ răzimată de canapea din stânga și coase la gherghef.)

Arde-mă, frige-mă,
Pe-un cărbune pune-mă;
De mă'î pune pe-un cărbune
Ibovnicul nu 'î-o'ă spune...

Ardă'l focu gherghef, și pe cine m'o pus să cos la el! Cât îi ȑiulica de mare șed cu trupu ghemuit și cu picioarele sgârcite... 'Mă-am cîruiuit degitile cu

acu... Na!... ear' s'o rupt ața!... Unde 'i găupineasa Bălașa se 'nceapă ear' a bodogăni... (imitând pe Bălașa) Bată-te-ar gardu, coțofană. Numaî la sbănțuituri țîi gându... ghidi, ghidi pupază bălțată. (caută să bage alt fir de ață în urechile acului.) Ba că chiar!... sbănțuituri cu gherghefu... dacă se potrivește... (cântă încet:)

Arde-mă, frige-mă... etc.

SCENA II.

Ioana, Sava (ivindu-se în fund.)

Sava. — Fa, Ioană.

Ioana. — Ce'î, Savo?

Sava. — Singura ești?

Ioana. — Ca un cuc.

Sava. — (intrând) Unde'î găupineasa Bălașa?

Ioana. — Dracu o știe... A fi umblând ca o strigoaică pe la cămară, pe la bucătărie, pe la spălătorie, pe la grajdîu, pin podu casii, pin fundu pivniței, tot țipând, și ocărând și pălmîind, după cum i'î obiceiu.

Sava. — Mare neastîmpărată'î, bat'o pîrdalnicu! Ne face țile fripte.

Ioana. — De 'și-ar frînge picîoru său vr'o mînă...

Sava. — Sau mă bine gātu...

Ioana. — Știu că 'î-aș plînge de milă.

Sava. — I! mămulica me! Când te-ar auți sfîntu, bine ne-ar merge nouă, fa hăi.

Ioana. — Cred și eă.

Sava. — Am rămînea de capu nostru ș'am giuca drăgaica prin curte... Ean așa. (Joacă țigănesce.)

Somaŭkires mo, beşaŭ,
Zarzavela Kirostaŭ.
Ohto, pende, dabulică,
Dragul tetiŭ dăncŭlică.

Ioana. — Tacî, măi, că doarme boierŭ.

Sava. — (oprindu-se spăriet) Aoleŭ! . .

Ioana. — Ean ascultă!

Sava. — Ce? (merge de pune urechea la uşa din stânga) Bine
dici, hêrêe boierŭ ca zêvodu cel din lanŭuh; doarme
dus pe lumea somnului. Nu 'l mai trezeşte de-acu
nici toaca din ead... (vine lângă Ioana) Adevărat îi, fa, că
boierŭ vre să se 'nsoare din nou?

Ioana. — Aşa am auđit. Ci că 'i-o trăsнит ca să
îee pe cucoana Caliopi, vecina moşiei.

Sava. — Cum, păcatele mele ş'ale tale? la bêtâ-
neţe îi mai sburdă? Şi ce ăice giupineasa Bălaşa?

Ioana. — Giupineasa îi discântă de strechie.

Sava. — Dar' duduca?

Ioana. — Duduca 'i blândă ca o mîeoriŭă... Nu
ăice nimică.

Sava. — Ce 'i drept. Dumneđeŭ să 'i înflorească
ăilele! îi bună de pus pe rană. Tot ea ne scapă de
necaz şi de bătăile giupinesei... Mai dēunăđi îi abă-
tusē strigoăicei ca să 'mă puie coarne de fer, ca pe
vremea veche... De nu era duduca ca să mă apere,
păţam ruşinea.

Ioana. — (rîdēnd) Pēcat, că bine 'ți-ar fi prins coarnele.

Sava. — Eaca! rîđi?... Aşa ți'i povestea?... Ei!
las' că te-oîŭ face eŭ să rîđi pēn' îi plânge.

Ioana. — Cum asta?

Sava. — (gădilind pe Ioana) Ean așa.

Ioana. — (rîdēnd) Dă'mi pace, măi, nu mă gădili.

Sava. — Ba nu...

Ioana. — Ședî binișor, nebunule, că, dău, te 'mpung cu acu.

Sava. — Măcar și cu sula să daî.

Ioana. — Na, blăstematule. (îl împunge.)

Sava. — Aoleu! M'aî ucis!

Ioana. — Satură-te de gâdilit fetele.

Sava. — Să mă satur?... Na. (serută pe Ioana.)

Ioana. — (apărându-se) Eleî! bădică... ce faci?

(Balașa se ivesce la ușa din dreapta și 'î vede.)

SCENA III.

Ioana, Sava, Balașa (cu o mătură în mână.)

Balașa. — Cine se hîrjonește aici?... Eaca bălauriî... (se apropie pe furiș și lovesce pe Sava cu mătura) Na, hîrjoană, bălătatule!

Sava. — Aoleu!

Balașa. — A! tîlharîule, viî sus de stinghirești fata de la gherghef? Na, na, spurcatule!

Sava. — Aoleu, aoleu! (fuge prin fund.)

Balașa. — Tacî, baragladină, că trezești boîerîu. Stăî pe loc, stăî! (îl alungă.)

Sava. — (în parte, eșind) Calu draculuî!

Balașa. — Las' că mi'î încăpea tu 'n mână, cîoroîule! (Ioanei) și tu spanchie, cum de te hlizescî cu țiganiî din curte, ha?

Ioana. — (cu frică) Gîupineasă...

Balașa. — Ce-aî đis? Cum aî cârîit?

Ioana. — N'am đis nimică, gîupineasă.

Balașa. — (ecsaminând ghergheful) Ean privește, lucru 'î aista? Vaî! unflate-ar Rusaliile!... Ce-aî đis?

Ioana. — Nimică.

Balașa. — Să nu 'ți aud clanțu... Haî, lasă gherghesu și mergi de freacă boieru pe picioare.

Ioana. — D'apoî boieru doarme.

Balașa. — Dacă doarme, du-te de 'l apără de muște cu apărătoarea cea de păun... Haît'... cară-te de-aici, și doar' 'l-îi gâdili pe la nas cu penele, c'apoî atâta 'ți trebuie.

Ioana. — (în parte, eșind prin stânga) Of! îmi vine să ieș lumea 'n cap!

SCENA IV.

Balașa. — Un păcat cu niște țigani! de nu s'ar teme de sfântu Neculai cel din cuiu, ar da foc casii. Noroc că 's eă pe-aici, căci bîetu cuconu Matachi, de și se crede ăute ca muștaru, bine 'l-o poreclit cine 'i-o ăis Nalbă... îi bun de fert în oală și de făcut oblojele cu dînsu; n'are vlagă 'n el nici de-o lițcae... De-aceea 'l-o scos din minte gaița cea de cucoana Caliopi cu ohtoicurile sale de la fteatru. Auă ghîuju! În loc să 'și bată capu ca să mărite pe duduca, el umblă să se 'nsoare. Să se 'nsoare, când îi bătut de brumă ca un sbêrciog. Postim! ca și când eă, Bălașa, la vrîsta me, așî face cu ochiul logofetilor... s'ar prinde ca nuca 'n părete și m'ar rîde și cîoarêle de pe gard... Nu ăic... am fost și eă când am fost; dar' acum privește, par' că 's un testemel vechi și clătît în leșie clocotită.

Pe când Rușii ceî cu coadă,
Pentru inimă aveam nadă,
Nurî, taclituri, fesfesele;
Ș'acum am numai sbêrcele.

Eram floare trandafir
 Ş'am ajuns frunză de ştir;
 Eram dragă la orî cine,
 Ear' acum fug toî de mine.

Înainte m'alintam
 Şi pe tinerî încântam;
 Ear' acum nu'î mai încânt,
 Ci de friguri îi descânt.
 Ah! amar, amar de vîeaşă!
 Fost-am foc ş'acum sînt gheaţă,
 Fost-am mîndră, cînd am fost;
 Ş'am ajuns un lucru prost!

Apoi dă! ce s'e faci? Vremea vremueşte, floarea se
 pîrleşte. Aşa 'î lumea, bat'o s'o batě!..

(îşi şterge ochii şi'şi suflă nasul tare.)

SCENA V.

Balaşa, Adela (viind din drépta.)

Adela. — Mamă Balaşă.

Balaşa. — (cu dragoste) Ce este, Adeluţa mami?

Adela. — Am zărit de la fereastă vr'o două tră-
 suri coborînd dealul spre sat.

Balaşa. — Or fi niscaîva musafirî... poate chîr
 veciniî moşiei matală.

Adela. — Of! de n'ar mai fi car *kir* Manole cu
 fiul său cel nesuferit!

Balaşa. — Şi cu gaiţa cea de cucoana Caliopi, care
 m'o asurdit cu mîorlăiturile sale nemţeşti. Bat'o con-
 cina!.. mare străchietă'î.

Adela. — Şi pretenţioasă.

Balaşa. — Aşa; are nişte apucături de stăpână,
 care mă strîng de gât; ea poronceşte aici cînd vine,

ca în casa ei. Ba încă în luna trecută nu'î trăsnişă pin cap să mă puie să'î gîloc parola? Atunci s'a-gîlungă!.. Am gîucat, când am gîucat, şi parola, şi cordeoa şi... dar' acu am alte de făcut, am de căutat de gospodărie, ca o gîupineasă bătrână ce sînt.

Adela. — Şi de alintat pe mine; nu'î așa, mămucă?

Balaşa. — Şi de alintat pe mătăluţă, sufletu mamiî, că eă te-am înfăşat, eă te-am legănat, eă te-am hă-răcsît de spasмурi, eă te-am discântat di diochiă, eă te-am crescut la sînu meă de-aî răsărit ca un crinişor... în căt băeţiî când te vėd, rėmăn cu ochiî hol-baţi ca nişte buhai de baltă. (se pune pe canape şi ıea pe Adela pe genunchi) Apoi dă!.. Cum nu li s'or aprinde călcăile, bieţiî flăcăi, că asta'ı viorica măsiî, ımpėrăteasa lumii. Ce face? Nu eşti ımpėrăteasă? Ean sė 'n ırėznească cineva sė đicė ba, că 'l opăresc.

Adela. — (rıđėnd) Nu mė sui, mămucă, tocmai în 'naltul cerului, c'or fugi de mine toţi tinerii.

Balaşa. — Or fugi?... pentru ce?

Adela. — De frică sė nu 'şi frăngė gătul, când or cerca s'ajungė pėnă la mine.

Balaşa. — Şi 'ţi-ar părea rėă, puişorule?

Adela. — (zimbınd) Găci, mămucă.

Balaşa. — Am găcit... 'Ţi-o căđut tronc la inimă vr'un puşchiă din Eşi.

Adela. — (coborınd ochiı) Ba... nu...

Balaşa. — Ba nu? (o serută) Ângerăşu mamiî! Ean spune drept : tėnėr ıı? frumos ıı? bogat ıı? boier mare'ı! 'nalt ıı? subţire 'ı? are musteaţă rėsucită? spune, drăgulină, nu'mı ascunde nimică... De-a fi cum ıl chitesc eă, şi de 'ţi-a fi drag matale, sînt în stare sė ţi'l aduc din fundu lumii, călare pe prăjină.

Adela. — (serutănd pe Balaşa) Scumpă mămucă!

Balaşa. — Ţi'ı drag, ha?

Adela. — (ascundându-și obrazul în sinul Balașei) Nu știu...

Balașa. — Știu eu... Și când, și cum, și unde 'l-aî cunoscut?

Adela. — Acum două luni, știî când am cădut bolnavă de lungoare la Iași, la mătușa me.

Balașa. — Îmi aduc aminte, păcatele mele; cât pe ce o fost să nebunesc, când am aflat că te-o găsit în primejdie de moarte. (îndușoșându-se) Să moară turturica măsiî? Mai bine m'ar fi rîdicat pe mine Dumneșă... tot îs o biată babă... 'Mî-am trăit traîu, 'mî-am mîncat mîlaîu... Ce'mî rămîne?... De ađî pînă mîni... (îșî suflă nasul) Ei, și? nu'ți uita cuvîntelu.

Adela. — În timpul periodului celuî mai dureros a boaleî, pe când nu mai aveam consciință de nimic pe lume, m'a vegheat đî și noapte un tînăr...

Balașa. — Doftor?

Adela. — Ba nu... un tînăr inginer topograf.

Balașa. — Potograf!.. Cum asta?

Adela. — Ca amic din copilărie a văruluî meu, el venea în toate đilele în casa mătușei mele, unde mă aflam.

Balașa. — (în parte) Înțeleg.

Adela. — Și din ora ce m'am îmbolnăvit, el n'a voit să se deslipească de lângă patul în care suferam. Ah! mîmucă, cu ce îngrijire m'a căutat! cu câtă răbdare, cu câtă iubire frățească a petrecut đile întregi la capul meu, fără a închide ochiî! De-așî trăi o sută de anî, nu voiî uita că'î sînt datoare cu vieața.

Balașa. -- Bun suflet de potograf!

Adela.

Precum veghează o mamă bună
Lângă copilul ce 'î adormit,

Astfel cu mine stând împreună,
De ghîra morții el m'a ferit !

Prin vîlul negru de suferire
Ca pe un ânger îl zăream eu,
Și de atunce dulcea'î privire
Ades îngână sufletul meu.

Balașa. — Înțeleg, înțeleg... îți' drag ângeru; îl veđi prin vis... el îți face îți. Apoi dă!... tinereța... inima... Așa sîntem noi, partea femească... slabe de oțele... Și cum îl chîamă pe ângeru cel potograf?

Adela. — Radu.

Balașa. — Radu?.. frumușel nume... Și unde 'î el acu?

Adela. — (tristă) Nu știu, mămucă... De când m'am întors aici la moșea tatălui meu, n'am mai avut nici o scire despre dînsul.

Balașa. — Nu te măhni, pușorule, că'ți spune mătușa 'ndată unde se află Fētu-frumos. Am s'ți trag în cărți. (scoate o păreche de cărți din sin.)

Adela. — (veselă) Ean s' vedem ce-or spune cărțile.

Balașa. — Ele 's gura adivărului... stăi s' le menesc.

(Amestecă cărțile, apoi le apropie de gură și dice :)

« 32 de cărți, bine știți, bine gâciți, bine s' eștiți.
« Cum o știut cel ce v'o zugrăvit în roș, în negru,
« în albastru, așa și voi s' m'î spuneți cu dreptu; dac'
« a fi s' fie bucurie și cununie, s' cadă drum în drum,
« dar în dar, inimă 'n inimă; ear' de nu și nu, s' v'ă
« sufle vîntu, s' v'ă 'nghită pămîntu. » (pune cărțile pe canape)
Acu taie cărțile, ducă. (Adela taie cărțile; Balașa așează cărțile.)

Balașa.

Riga de caro, Țea s'ema,
Cade tocmai lîngă dama !

Trei ochi, drum ! și mai la vale
 Asul, casa dumitale.
 Lângă as, privesce, vine
 Un valet de roș... pre bine !
 Apoi șapte... bucurie ;
 Apoi zece... cununie.

Adela. — Cununie ?

Balașa. — Cununie !.. Noroc să dea Dumnezeu.

Adela. — Elei ! mamă Balașă, dăci c'are să vie ?

Balașa. — (arătând cărțile) Eată ! cole... Eaca, îl ved
 viind ca vântu și ca gându... Na ! ean ascultă.

(Se aud afară pocnete de surugi.)

Adela. — Se aude o postă.

Balașa. — El a fi... potografu !

Adela. — Va ! de mine ! Cum mi se bate inima !

Balașa. — (stringându'și cărțile) Nu fii copilă, Adeluță.
 Mergi în oada matale de te mai liniștește, că 'l-o'ă
 primi eu cum se cade ; fugi ăute

Adela. — (pe pragul ușii) Mamă Balașă, n'ar fi mai bine
 să șed cu d-ta ?

Balașa. — Nu, draguță, să nu'ă dăm obraz... Las'
 pe mătușa, că știe ea ce face... Mergi.

(Adela ese prin dreapta.)

Balașa. — Să te ved, Bălașo... acu 'ă acu... Ean
 s'ă m'ă mai dreg fiongu de la testemel.

SCENA VI.

Balașa, Manole (Intră prin fund.)

Manole. — Bine-am găsit, găupineasă.

Balașa. — Piei drace !.. Da de unde-ăi eșit de-
 odată popăc, *kir* Manoli ? Așteptam pe riga de caro,
 și 'ă esă cel de ghindă.

Manole. — Ce ghindă? ce vreî să ȑicî?

Balaşa. — Nimică... Te 'ntreb de unde viî?

Manole. — Vin de la moşie de la Bursucenî, cu fiîul meî Manolachi, ca sî facem visită lui cuconu Matachi. Ce face cuconu Matachi?

Balaşa. — Doarme. (în parte) Cum dracu de m'o înşelat cărţile?

Manole. — Doarme! ..rî face. Somnu lung îî damlagiî. Am cunoscut un băcal, pe *kir* Sfetcu la 1834, ba mî 'nşel... la 1835... Ce ȑic eu?... la 1830... adică nu ştiî bine; mi se pare însă că era pe la 1835. Însfîrşit fie: Am cunoscut la 1834... asta... la 1835...

Balaşa. — Ear te-ai încurcat în socotele, după obiceiî?

Manole. — Nu 'nţeleg, soro, ce-am păţit de vr'o 20 de ani încoacî, sînt cam uitit.

Balaşa. — Tinereţa... Dar' unde-o rămas cuconaşu d-tale, Manolachi?

Manole. — Manolachi? de Manolachi mî 'ntrebî?... s'o oprit lângă eaz ca sî 'npuşte nişte răţe. Îî un vîător... groaznic... Almintere un copil blînd şi nevinovat ca o fată mare. Ai crede, giîpineasă... că la vrîsta lui... (voiesce sî 'î vorbească taînic la ureche.)

Balaşa. — (depărtându-se de Manole) Par' că s'o trezit boîerîu. (ascultă la uşa din stînga.)

Manole. — De-aceea am hotărît sî 'l însor, şi 'ţi mărturisesc că 'mî-am pus ochîu pe duduca Adela. Ce ȑicî d-ta, giîpineasă?

Balaşa. — Adela?... şterge-te pe buze, *kir* Manoli.

Manole. — Pentru ce?

Balaşa. — Adeluţa nu 'î de obrazu d-voastră... adică sî nu bănuieşti.

Manole. — Eaca! Nu cumva 'î cu ste 'n frunte?

Balaşa. — Ba cu ste; așa se știî... Eû am crescut-o, eû am hărăcsit-o, eû am înflorit-o ca pe-o garofiţă; ei îi trebuie alt soîu de bărbat, nu ca de al de...

Manole. — Ce ca de-al de?... Şi eû 'l-am crescut pe Manolachi ca pe-o... cum ai ڑis? care floare?

Balaşa. — Ba că chîiar, 'l-ai crescut cu ڑiganiî.

Manole. — Eî! ş'apoî? ce-o eşit de-acolo?

Balaşa. — O eşit un obraznic, şi altă nimică.

Manole. — Na... Pricep acu de ce eşti supărată pe el... pentru că 'ŭ-o înpuşcat motanu cel alb?... Apoî dă... îl sgărieş pe nas.

Balaşa. — Păcat că nu i 'l-o frânt de tot.

Manole. — Mare pagubă! un motan!.. dacă 'mî aduc aminte... pe vremea Ruşilor, la 1828 am avut în gazdă un ofiċerîu de cazaci... La 28 a întrat Moscalî?... ba la 29... dar, la 29... Aşa, cum îŭ spuneam, gîupineasă, la 1828... asta... la 1829...

Balaşa. — Ear' te-ai încurcat.

Manole. — Ba nicî de cum. N'o întrat Prozoroŭki la una-mie-opt-sute...

Balaşa. — Doîspredăce.

Manole. — Cum?... la 1812.

Balaşa. — Tocmai, Ruşii cei cu coadă.

Manole. — Ba fără coadă...

Balaşa. — Ba cu coadă. Adă'ŭ bine-aminte.

Manole. — Ean se videm, ean se videm. Eû am înplinit 50 de anî la sfîntu Ilie. De la 1812 pînă ađî sînt 56 de anî aproape... Care vra se ڑicē, aşı fi venit pe lume cu 6 anî înainte naşterîi mele? Mare minune!

Balaşa. — Mai aşa... Acum ai nimerit.

Manole. — Însă... dă'mî voîe; dacă m'am născut la una mie ş'atâta... (stă pe gînduri.)

Balaşa. — Ce'ţi mai baţi capu de geaba, omule? Vrei să ştii curat de câţi ani eşti?

Manole. — De câţi?

Balaşa. — De 68.

Manole. — 68! Cum, Doamne cartă-mă!

Balaşa. — 56 şi cu 12, cât fac?... taman 68. Dacă nu mă cređi, cată-te 'n gură.

Manole. — (intrigat) Să fiu oare aşa de bătrân? (numără pe degete.)

Balaşa. — (în parte) Ean priveşte socru pentru Adela. Ama! cap de cuc.

SCENA VII.

Balaşa, Manole, Manolachi.

Manolachi. — (intră prin fund, spăriet) Băbăiţă, băbăiţă...

Manole. — Ce este, copile?

Balaşa. — (în parte) Auđi, copil!.. Coşcoge nagâţ!

Manolachi. — Eaca şi Baba-Cloanţa!.. Ce faci, Cloanţo?

Balaşa. — Ce să fac, gogu mami!.. te privesc şi rîd.

Manolachi. — (mânios) De mine?

Manole. — Ean lasă, bobocu tati!.. nu te mai a-prinde... destul de aburit ai venit de-afară...

Manolachi. — M'am sfădit cu un domnişor, colo în capătul grădini!.

Manole. — Un domnişor? Cine să fie, şi ce făcea el acolo?

Manolachi. — Zugrăvea nu ştiu ce cu plumbul pe hârtie. Mă luasem după o turturică cât cole, cât cole! Când se trag în ea, mă trezesc cu domnişorul cela

în dreptul puștii; îi strig să se dee 'ntr'o parte, el începe a rîde; eă mă mîniă, el mă numește păstîrnac și mă amenință că 'mă-a rupe urechile. Atunci m'am făcut foc ș'am alergat în casă, băbăiță. Ean așa.

Balașa. — Viteazu mami! Să giurî că se trage din Cîubăr Vodă, care 'l-o mîncat guzgani.

Manolachi. — (furios) Cîubăr Vodă?

Manole. — (intrigat) Cîubăr Vodă!

SCENA VIII.

Cei de'nainte, Ioana.

Ioana. — Gîupineasă, s'o trezit boieru.

Balașa. — S'o trezit? Duceți degrabă dulceți și cafe. (ese prin fund, strigînd) Savo, Savo, adă apă proaspătă de la șipot. Savo, da unde te-ai ascuns, bălaure?

Manole. — Cuconu Matachi îi în etac?

Ioana. — (arătînd în stînga) Aici.

Manole. — Mă duc să'i ȃic ȃiua bună. Manolachi vin' cu mine să sêruți mîna lui cuconu Matachi. (intră în odaca din stînga.)

Manolachi. — Eaca viu, băbăiță. (merge pînă la ușa din stînga după tatăl sêu, apoi se întoarce rîpide și apucă pe Ioana de mînă.)

SCENA IX.

Manolachi, Ioana.

Manolachi. — Fa, ean mai stăi.

Ioana. — Da dă'mi pace, cuconașule, ce te tot legî de mine cînd mă veȃi?

Manolachi. — Îmă placă, fa, ș'am hotărît să te fur de-aici, ca să te duc cu mine la București.

Ioana. — Tocmai la București?

Manolachi. — Tocmai!.. Tată-meu mă crede tot în fașe, și mă ține de-aproape ca pe-o fată mare. M'am săturat de țară, m'am săturat de casa părintească, și 'mă-am pus în gând să fug chiar astăzi în capitală, ca să mă mai spoiesc în lumea cea mare.

Ioana. — Da, bine, acolo 'i târgu spoielilor?

Manolachi. — Așa m'o încredințat vărul meu Pehlivanu. Cunoști pe vărul meu Pehlivanu?

Ioana. — Ba nu.

Manolachi — El îi... Eaca ce'mă scrie din București. (deschide un răvaș și cântă, cetind :)

«Ești chîlor séu nătărău
De da' în gropi mereu?
Ești bun de mâncat fîn,
Dar' ai galbină în sîn?
Poftim la Bucuresc',
De vre' să te spoesc'.

Ești crai, ești iuschîuzar
Și tufă 'n buzunar,
Dar' sci' cu chip frumos
Să fur' o carte 'n stos?
Poftim la Bucuresc',
De vre' să te spoesc'.

Ești tînăr, 'nalt, spătos
Și nu pre rușinos;
Ești bun de cumpărat
Ca un... amoretzat?
Poftim la Bucuresc',
De vre' să te spoesc'.

De-aceea găsesc că locul meu îi în capitală, ș'al tău, Ioano! Ascultă: Vrei să vii? Nu scăpa prilejul.

Eă te-oă ținea bine ; 'ți-oă da rochiă de mătăsă și malacof . . . primești ?

Ioana. — Baău.

Manolachi. — Auăi, proasta ? Se vede că nu te-ăi săturat de băăile giăpineseă Bălaăii ? Ascultă : Am se te-ăștept din dosul garduluă cu briăca băăăiăi. Să viă acolo, cum îi scăpa de sus. M'ăi auăit ?

Ioana. — (în parte) Degrabă 'ți-a fi ?

Manolachi. — Acum fugă, că vine băăăiă. Nu uăta că te-ăștept.

Ioana. — (în parte, eăind prin fund) Aășteaptă murgule . . .

Manolachi. — (în parte) Una la mână.

SCENA X.

Nalbă, Manole, Manolachi.

Manole. — Aăa, cucoane Matachi ; dacă vreă seă'mă daă grăul cu 50 de leă chila, și popuăoiul cu 16 leă meră, îăi cumpăr toată pânea de pe moăie.

Nalbă. — Eleă ! *kir* Manoli, cum se poate seă'mă daă niăte preăuri ată de proaste ? D-taă șăiă că's iăute, și viă nitam, nisam seă mă iăiă în triă parale.

Manole. — Nu se 'ncape mânăie la negoă, cucoane Matachi. Îăi daă preăul obicănit.

Nalbă. — Ce felă ? îmă daă 50 de leă pe chila de grău, când chila se vinde 120 de leă în Galaăi ?

Manole. — Aăa este ; însă unde puă chiriea de-aică păn' la Dunăre ? Căraăăiea 'ă scumpă, șosele măi n'ăvem, și păn' agăiung productele la malul Dunăriă, căte care se sfarmă, căăi boă se desghină și mor, căăă pâne se perde ! Nu đic, dac'am avea un drum de fer, ci că ne-ar căra roada pământuluă în străinătate, căă

aî bate 'n palme, și noi proprietarii am câștiga câte 50 la sută, numai din cărătură... însă fiind că n'avem drumul de fer...

Nalbă. — Drumuri de fei?... ear' mă iei în trii parale, *kir* Manoli?

Manole. — Ba nici gândesc.

Nalbă. — D-ta crești în povești de-acele?

Manole. — Cred, nu cred; așa aud vorbind lumea, așa ȳic și eă; 'ți-o vând în cât am cumpărat-o.

Nalbă. — Palavre franșesci, *kir* Manoli, palavre franșesci. Las' pe alții sē plece urechea la ele; dar' nu noi, oameni cu toată giudecata.

Manole. — Fiel Noi sē ne căutăm de treabă, mai bine, ca niște părinți bunī. Cucoane Matachi, una și bună: Vrei sē ne 'ncuscrim împreună?

Nalbă. — Cum asta?

Manole. — Cununând pe Manolachi al meă cu Adela d-tale? De primești, îți dau doi galbinī pe chila de grău, pe loc.

Nalbă. — (atins) *Kir* Manoli... mă superī! Copila mea nu 'i de dat adalmaș.

Manole. — Bree! că iute-ai mai fost! Cine 'ți pomenește de adalmaș? Eaca băetul, veđi'l, îi frumos, ȳapēn, cu duh, ș'apoī âncă una, care n'ai crede-o... Pune'ți în gând... că la vrīsta lui... (volesce sē vorbească la urechea lui Nalbă.)

Nalbă. — (ne ascultând) De câți ani îi?

Manole. — De 21... asta... de 22... ba de 21.

Nalbă. — Nu 'i prea tēner de 'nsurat?

Manole. — Eī, dragă cucoane Matachi, nu știī, māncarea de dimineață și 'nsuratul de vreme... Ș'apoī noi eram mai în vrīstă când ne-am căsătorit? Eă am giucat Isaia la 1821, când cu rēsmirița.

Nalbă. — Și eă la 1825.

Manole. — La 21 o fost răsmirița?...ba la 1820.

Nalbă. — (urmându-și gândul) Ba nu la 25, ci la 24.

Manole. — Ce feliu la 24? La 1821 sau 20, pe cât îmi aduc aminte, întrase Ipsilant în țară.

Nalbă. — Ea lasă, frate, c'am însemnat în ceaslov; m'am cununat spre sfinții Aftanase și Chirilă.

(Staă amândoi afundați în gânduri.)

Manolachi. — (în parte) Îs afundați în calendar. Acu 'î vreme de fugit. Pe-aici mi'î drumul la București.
(ese pe furiș prin fund.)

Nalbă. — (trezindu-se) Bine diceam eă, *kir* Manoli, a 1825.

Manole. — (vorbind o dată cu Nalbă) Bine diceam eă, cucoane Matachi, la 1821.

(Se aude afară o trăsură de poștă.)

Nalbă. — Ce s'aude?

Manole. — O poștă.

Nalbă. — Cine s'e fie?

(Se aud rulate italiene afară.)

Nalbă. — Aud glasul cucoanei Caliopi.

Manole. — Cu adevărat.

Nalbă. — (cu bucurie, în parte) Ea 'î! privighitoarea mea.

Manole. — Eat'ol... Dar' unde 'î Manolachi?

SCENA XI.

Nalbă, Manole, Caliopi (în costum de voiajiu, întră prin fund.)

Caliopi (se închină, fredonând după ariea: «Bona sera» din

Barbiernul de Seviglia :)

Bună ziua dumnitale

Bună ziua îșî doresc.

Eată după lungă cale

Cu plăcere-aici sosesc...

Nalbă. — Sărut mâna matale, cucoană Caliopi; dar' ce vânt fericit te-o adus pe la noi... De unde?

Caliopi. — De unde? tocmai de la București.

Nalbă. — Tocmai de-acolo?

Caliopi. — Am avut un proces cu posesorul la Casație, ș'acum întorcându-mă acasă, m'am abătut pe la moșia d-tale. Ți că nu 's gentilă.

Nalbă. — (serutându'Y mâna) Ești o zină... Îmi spunea inima c'ai să vii. Te-am visat.

Caliopi. — Dovadă că ai o inimă care nu minte, cucoane Matachi; de-aceea am și primit fără sficală curtea d-tale.

Nalbă. — (serutându'Y amândouă mâinile) Afrodito!

Caliopi. — Afrodită... dar!.. însă cât pe ce era să nu 'ți mai vezi Afrodita.

Nalbă. — Vai de mine! Cum?

Caliopi. — Închipuiți-vă că, de la București și pîn' aici am put' șese zile, m'am prăvălit de șese ori, ș'am agiuns cu gîmătate de suflet. Cât n'om avea drumuri de fer, tot de-aceste o să pățim.

Nalbă. — Da ce-ai pățit, ângerașule? spune.

Caliopi. — Ce-am pățit? Ascultați:

Ah! ce-am pățit
Ce-am pățimit
Aici pîn' am sosit!
Oh! câte supărări
Și sdruncinări!
Drumu 'Y stricat,
Caii 's căduși și surugiul bat;
Ei plec de pe loc
Într'un noroc.
Eată c'ajungem la un deal;
Cînd se 'l suim, cade un cal,
Ce-l-alți dau înapoi, trăsura dă de mal,
O roată ese din butuc,
Și surugiul stă năuc;

Caii se duc
 Ear e  rem n  i de cap m'apuc,
 R cnesc, oftez mere  :
 Ca va  de e  !
  i  ic în g ndul me  :
 Ah ! te rog sfinte Dumnezeu ,
 Scapă-mă din acest greu !

Nalbă  i Manole. — Cum se poate !

Caliopi.

Dar' în sf r it
 La sat trimit
 Posta ul bu m cit ;
 Vr'o patru boi sosesc
  i ear pornesc.
 « a, m  , Prian,
 H  s T    man !» striga b etul  eran ;
 Dar' boii ne 'nv     ,
 Sta   njuga  .
 Românul bate 'n boii se  ;
 E  strig la el, mă  ip la e ,
  i boii sp rie   pornesc ca nisce zme  ;
 Însă de-o dată hodoronc
 Dăm într'un  an  cu to   tronc !
 E  cad în fund
 De-a rostogolul ca un pachet rotund,
  'acolo, va  de e  !
 Gem nd mere ,
  iceam în g ndul me  :
 Ah ! te rog sfinte Dumnezeu ,
 Scapă-mă din acest greu !

Nalbă  i Manole. — *Kirie ton dinameon!*

Caliopi.

Ce-o să mă fac ?
 Cu al me  sac,
 Ca un b et neam  sarac ;
 Pe c mpul cel glodos
 Plec, va  ! pe jos !

La orî ce pas
 Alunec, cad, rănesc în mare glas,
 Și chîar papuciî 'mî las
 La orî ce pas!
 Când ajung séra lîngă sat,
 Cîniî s'apuc de latrat,
 Și ca pe-un șoldănaș mă ȳeaû la alungat;
 Ear' eû cu spaîmă crudă 'n sîn
 Sar îute pe-o clae de fîn
 Și pînă 'n zorî,
 Plîngênd, gemênd, cuprinsă de fiorî,
 Am stat acolo, ȳeû,
 Ca vaî de eû!
 Ș'am ȳis în gîndul meû:
 Ah! te rog sîinte Dumneȳeû,
 Scapă-mă din acest greû!

Nalbă. — Vaî de mine! era sê 'mî mănânce cîniî odorul, și eû sê rêmân vêduoîû pîn' a nu mă 'nsura... Cucoană Caliopi... în privirea stării drumurilor, te rog sê nu mai amîni ȳiua cununiei noastre... Ei! mă știî, sînt îute din fire și 'mî place lucrul grabnic... Spune, vreî sê facem nunta peste cincî ȳile?

Caliopi. — (cu sentiment) Ah! tiranule... fie.

Nalbă. — (transportat) Ești un serafim!

Manole. — Noroc sê dee Dumneȳeû!... par' că sînteți doî hulubași.

Caliopi. — Efectul amorîului, *kir* Manoli.

Manole. — A fi... prin urmare știți una?.. haî-deți sê facem amêndouê nunțile 'ntr'o ȳi.

Caliopi. — Care amêndouê? și d-ta vreî sê te 'nsorî?

Manole. — Ba, ferească Dumneȳeû!.. doar' n'am cîpchiet la vrîsta mea.

Nalbă. — (atîns) Aud?

Manole. — Vorbesc de căsătoriea fiîului meû, Manolachi, cu duduca Adela.

Caliopi. — Bună păreche... Sê trăească!

Manole. — Amin! . . Nu 'l-ai întâlnit pe Manolachi când ai sosit, cucoană Caliopi?

Caliopi. — El 'mă-a deschis oblonul trăsurii, și chîr 'mă-a luat din mână sacul meu de drum, ca să 'l a-ducă aici.

Manole. — Trebuie să vie acuș, păunașul tati.

Caliopi. — (cam îngrijită) Bine-ar face, fiind că am niște bani în sac (în parte) și o corespondență de amor, foarte . . .

Manole. — Să n'ai nici o grijă, cucoană; sacul d-tale se află în mîni sigure. Manolachi îi un mieluț nevinovat, un păunaș . . . Pune-ți în gînd, că la vrîsta lui . . . (voiesce să vorbească la urechea Caliopi).

Caliopi. — (fără a-l asculta) *Apropo*, cucoane Matachi, am întâlnit, pe la capătul livezii, un păunaș străin care se furișă pe sub gard și părea că studia locurile . . . Cine 'i?

Nalbă. — Nu știu.

Manole. — A fi poate obraznicul acela care 'i-o ȝis lui Manolachi păstîrnac?

Caliopi. — Aducea de departe cu un amic a maîtorului . . .

Nalbă. — Care maîtor?

Caliopi. — (îngălmată) Maîtorul . . . Velinescu . . . din București . . . un vîr a rîposatului . . .

Nalbă. — (cam cu îndoială) Așa?

Manole. — (căutînd pe fereastă) Eată'!

Caliopi. — Maîtorul? Unde?

Nalbă. — (observînd mîna Caliopi, în parte) Eaca . . . eaca . . .

Manole. — Colo, pe movilă, în fața cu casa.

Caliopi. — (alergînd la fereastă) Maîtorul?

Manole. — Ba nu, păunașu cel străin care ȝiceai că 'l-ai întâlnit pe sub gard.

Caliopi. — Bine ȝică . . . Ce face oare-acolo?

Manole. — Par'că scrie.

Caliopi. — Ba, par'că face sëmne cuiva din casă. Privește, cucoane Matachi, el pune acu mâna la ochi ca să vadă mai bine.

Nalbă. — Să nu fie Radu Anghel?

Caliopi. — Nu cred, că 'i prea elegant îmbrăcat.

Manole. — Asta nu 'i o dovadă.

Nalbă. — Apoï dar' cine dracu să fie?

Caliopi. — Ha! am găcit.

Manole și Nalbă. — Ce?

Caliopi. — A fi vr'un tînăr înamorat de Adela.

Manole și Nalbă. — (împreună) Oare?

Caliopi. — Și după pantomina ce 'l vîd făcînd, așî gîjura că 'i în corespondență cu dînsa.

Nalbă. — Cum? Adela?..

Manole. — Noră-mea...

Nalbă. — Să facă năsbuții?

Manole. — Pîn' a nu să mărita.

Nalbă și Manole. — Nu se poate!

Caliopi. — Ba se prea poate. Cine-o știe mai bine de cît mine?

Nalbă. — Aud? (în parte, nemulțemit) Hmm!

Caliopi. — Sss!.. tăceți... hoțul s'apropie de gardul grădiniî.

Nalbă și Manole. — Ce scop are?

Caliopi.

Priviți, priviți, cum 'naintează
Acel străin înamorat
Și pe sub gard se furișează,
Chîr ca un lup după vînat.
De aveți voi amîndoi
Miros bun, nas de copoi,
Luați sîma, pîndiți bine;
Eată lupul, lupul vine!

Eată lupul încruntat !
 Eată lupul, lupul vine
 Și 'n grădină a intrat !

Toți.

Eată lupul, pândiți bine
 Eată lupul încruntat !
 Luați sēma, lupul vine
 Și 'n grădină a intrat !

SCENA XII.

Cei de'nainte, Balașa.

Balașa. — (în parte) Eaca ! ce s'o apucat ?.. Nu cumva vreună să s'arunce pe fereastră... (tare) Cucoane Matachi, ȳe sama să nu cadă.

Caliopi. — Ha, ha ! găpinesă Bălașă, bine c'ai venit să te complimentez de buna creștere a Adelei.

Balașa. — Bunătatea d-tale, cucoană.

Caliopi. — Frumoasă educație !

Balașa. — Frumoasă... nu mi'ȳ rușine.

Caliopi. — O copilă de părinți buni, să se compromită la vrîsta ei ! Bravo ! de cu vreme-a început !

Balașa. — Ce face ?.. Cum ai ȳis ?

Caliopi. — ȳic că ai abuzat de încrederea boierului.

Balașa. — Ce-am făcut boierului ?

Caliopi. — Ai abuzat...

Balașa. — Buzat ?.. Cine 'ȳ buzat ? Cuconu ?

Caliopi. — Nu te prefăce că nu 'nțelegi.

Balașa. — (esasperându-se) Da ce să 'nțeleg, ce să 'nțeleg ? Vorbește'mă creștinește.

Caliopi. — (arătând pe fereastă) Cunoști pe tînărul cela care se uită 'n coaci cu ochianul?

Balașa. — Care? Cel de colo?... Să 'l îngrop de 'l-am mai zărit pîn' acu.

Caliopi. — Cu atîta ești mai vinovată, gîupineasă. Ai ochi și nu vești manevrele Adelei.

Balașa. — Manevre?... Ce manevre? Adeluța mea face manevre? Pușche pe limbă'ți, cucoană!

Nalbă. — (sever) Bălașo!..

Caliopi. — Las'o, cucoane Matachi, s'o înfund cu minciuna. Gîupineasă Bălașă... privește cum tînărul face sîmne într'acoaci. Așă'i? Cuî le face, mă rog?... Dumitale? nu!.. mie? nu! lui cuconu Matachi? nu! lui *kir* Manoli? nici atîta!.. prin urmare numai Adelei.

Balașa. — El? să îndrîznească... Adeluții mele?... Așteaptă, marțafoiule, să te 'nvîț eu a zădări fetele. (merge la ușa din fund și strigă) Savo! Savo!

Nalbă. — Da ce vrei să faci?

Balașa. — Veî videa d-ta... Savo!

SCENA XIII.

Ceî de'nainte, Sava.

Sava. — (întrînd prin fund) Aud, gîupineasă.

Balașa. — Savo, vești pe domnișoru cel de colo?

Sava. — (la fereastă) Îl vîd.

Balașa. — Aleargă iute de'i spune că'l poștește boierul sus; ear' de n'a vra cumva să vie, unflă'l în spinare și'l adă aici, hurduz, burduz.

Sava. — Bine, gîupineasă (ese alergînd.)

Nalbă. — Ce gînd ai, Bălașă?..

Balaşa. — Ce gând am ? Vai ! batě'l aşa şi pe dincolo venetic ! Audî, sě vie un puşchiu din lume ca sě fure minţile copilei ? Sě'mî smulgě garofiţa de la sîn ş'apoî sě fugă cu ea peste nouě mări şi ţeri ? .. Heî ! doar' âncă n'o închis ochiî Bălaşa ... N'am crescut-o eă, n'am discântat-o eă, n'am hărăcsit-o eă de florî de cuc ... Adeluţa 'î a mea ; n'are sě s'amestece nime unde nu 'î ferbe oala ... M'aţi audî ? Nime !

Nalbă. — Cum ? nicî eă care 'î sînt tată ?

Manole. — Nicî eă care am sě'î fiu socru ?

Caliopi. — Nicî eă care am sě'î fiu maştigă.

Balaşa. — Nicî d-ta, nicî d-ta, nicî d-ta ! .. Eă sînt mama Adeluţi, de când o murit răposata, Dumnedeşă s'o erte ! eă am învăţat-o gospodăria. Audî ? nu 'î-am dat creştere bună ? .. nu 'î-am dat educaţie !

Dar pentru gospodărie
Cine poate s'o întreacă ?
Ca Adela cine scie,
Cine scie ca sě facă
Dulceţuri bune,
Vutci de minune,
Păstrămuri, pască şi cozonac ?
Şi aluaturi
Şi marinaturi
Şi cataifuri şi caimac ?
Pohaci, plăcinte
Grase ferbinte
Sě le mănânce chîar împăraţi ;
Varză, bulionuri
Dobă, jambonuri
Şi bujăniţă de muşchi svētaţi.

Dar ! bujăniţă ! .. degeaba dai din umeri *kir* Manoli ; poate că ştiî d-ta s'o faci mai bună ? Cum ai dis ?

Manole. — Da dă'mî pace, găupineasă, că nu ȃic nimică.

Balaşa. — Apoi, ean să te 'mping  p catu s  ȃici din protivă. (caută pe fereastă.) Eaca, nu se mai vede. 'L-a fi unflat Sava pe sus.

SCENA XIV.

C   de'naint , Sava.

Sava. — G upineas , 'l-am adus.

To i. — Unde ' ?

Sava. — Su e scările. (esc.)

Balaşa. — Bine! Să 'l luăm la depănat.

Nalbă. — Ce să'  spunem? Cucoană Caliopi, s '  vorbe ti d-ta.

Caliopi. — Ba d-ta, cucoane Matachi, ca st p nul case .

Nalbă. — E   s cam  ute,  i...

Balaşa. — ( n parte)  ute ca nalba.

Nalbă. — Socot c'ar fi mai potrivit să vorbeas  *kir* Manoli, ca socru...

Manole. — E ? bucuros; însă nu  tiu cum să'ncep; prin urmare tot mai cuvi nc os    cuconu Matachi, ca părinte...

Nalbă. — Dacă n'a i fi  ute...

Balaşa. — Mări, ce vă po ti i ca Grec i la temniță? Las' că'  grăește B la a. Eată' !

SCENA XV.

Ceî de'nainte, Radu.

Radu. — Domnilor ! . . Un curier extraordinar, în chip de țigan, a venit să mă invite aici din partea stăpânului său . . . Cine 'i mă rog stăpânul pomenitului balaur ?

Nalbă. — (blând) Eă, domnule.

Radu. — Domnul meu, eată-mă d'inaintea d-tale. Ce poftesci ?

Nalbă. — Eă ? . . Întreabă pe cocoana Caliopi.

Caliopi. — Ba, *pardon* . . . pe *kir* Manoli.

Manole. — Ba pe găupineasa Bălașa.

Radu. — A ! . . Se vede eă ne jucăm de-a baba-oarba.

Balașa. — (atinsă) Ce baba-oarbă ? . . Cine 'i baba-oarbă ? . . N'auđi, *mosău* cela ? . .

Radu. — Mie 'mă vorbesci, jupăneasă ?

Balașa. — D-tale . . . Se vede că'ți plac fetele ?

Radu. — Cum nu ? . . când îs frumușele . . . dar' ce are a face ? . .

Balașa. — Îți plac ! . . și de-aceea te furișezi pe sub gardurile oamenilor ?

Radu. — Eă ?

Balașa. — Și faci sëmne la ferestrele caselor ?

Radu. — (În parte) E lipsită !

Balașa. — Faci sëmne, ha ? Așa, cu mânilor, ca o moară de vânt și cu capu, așa, ca un cal ce se apără de muscă ?

Radu. — (luî Nalbă) Domnule, explică'mi, te rog, ci-militurile jupănesei.

Nalbă. — Ce s'ți explic, domnule . . . În două

cuvinte îți spun curat că ți perdi timpul în zădar . . .
Copila mea nu ți de-acele . . .

Radu. — De care ?

Nalbă. — Copila mea are creștere bună, domnule.

Balașa. — Are dar ; că eu am crescut-o, eu am . . .

Radu. — Ș'apoî ? . . Ce mă privește pe mine ?

Balașa. — Dacă nu te privește, de ce cați s'o scoți din minte cu schimonositurile d-tale ? . . De ce te-ai aședat d'incolo de grădină în față cu fereastra ei ? De ce ți faci semne cu mâna și te uiți la dînsa cu ochiana ? Nu ți ți rușine ca să te porți ca un sare-garduri ?

Radu. — Al înțeleg acum . . . Ha, ha, ha, ha, ha !

Balașa. — Ean auți'l că și rîde ! are obraz să rîdă !

Toți. — Rîde !

Radu. — Mă ertați, dar', deș ! nu mă pot opri de ris . . . prepusurile d-voastre sînt atît de comice ! . .

Balașa. — Ce sînt ? . . Ean mai ți odată ?

Radu. — Domnilor ! în câteva cuvinte vă pot liniști . . . Ați creșut că fac curte prin semne telegrafice nu știu cărei domnișoare de aici ? V'ați înșelat. Dacă m'am aședat cu instrumentele mele pe movila de lângă grădină, am făcut-o ca să ridic planul locului pe unde are să trecă drumul de fer.

Toți. — Planul . . . locului drumului de fer !

Radu. — Dar, domnilor ! Compania drumului de fer m'a însărcinat cu ridicarea planului ; căci sînt inginer topograf.

Balașa. — Potograf !

Nalbă. — Și pe unde, mă rog, are să treacă drumu ?

Radu. — De-a lungul moșiei acesteia.

Nalbă. — De-a lungu ? . . Să mi se strice-o mulțime de fălcă de-arătură și de fênaț ?

Manole. — Pagubă însemnătoare !

Radu. — (scoțând un plan din carton) Eată liniea trasă aici pe plan. Ea începe de la hotarul moșiei, trece prin pădure . . .

Nalbă. — Să 'mă taie și pădurea ?

Radu. — Cotigesce pe lângă eaz, apoi apucă drept prin grădina boierescă, și chiar drept . . .

Nalbă. — Prin mijlocu casei poate ?

Radu. — Precum ȕică ; chiar prin mijlocul casei . . .
Îm pare reu, domnul meu ; însă avem să fim siliți a'ȕi da casa la pământ, pentru ca să trecă drumul.

Nalbă. — (furios) Casa mea !

Manole. — Casa lui !

Nalbă. — Dărăpănată !

Caliopi. — Cu grădină !

Balașa. — Și cămară !

Radu. — Tot !

Balașa. — Ca pe vremea Enicerilor !

Radu. — Ba nu, căci Enicerii nu dau despăgubire.

(Nalbă, Manole, Caliopi și Balașa se apropie de Radu și vorbesc o dată cu toȕi.)

Nalbă. — Și socoȕi d-ta c'oȕă lăsa eu să 'mă stricaȕi bunătate de casă, unde m'am născut, unde-am crescut, unde m'am însurat, unde 'mă-au murit răposata ? Odată cu capu !

Balașa. — Și socoȕi d-ta c'oȕă lăsa eu să strici bunătate de casă, unde-am trăit ș'am înbetrânit cu cheile în mână, și unde-am crescut pe Adeluȕă ? Odată cu capu !

Manole. — Și socoȕi d-ta c'oȕă lăsa eu să stricaȕi bunătate de casă unde m'am deprins a veni de doue.

decî ş'atâti de ani, şi care are să fie destrea miresei?
Odată cu capu!

Caliopi. — Şi socoţi d-ta c'oiu lăsa eu să stricaţi
bunătate de casă unde-am să mă mărit, să fiu stăpâ-
nă, şi să 'mî fac cuibu fericirii mele căsătorească?
Odată cu capu!

Radu. — Încet, încet nu vă aprindeţi.

Nalbă. — Ce să nu m'aprimd? Eă sînt iute,
domnule. Auđi? Să mă păgubească de nu ştiu câte
fălci de pămînt, pentru ce? pentru un drum de
fer!.. par' că noi n'am trăit pîn' acum şi fără
drumuri.

Manole. — Ba am trăit şi ne-a mers bine, slavă
Domnului!

Radu. — Bine, dar!..şi mar cu sémă móle...
prin glod... cu carul... Hăis tălăşman, ça boean!..
şi boii se spetesc întinđend la jug şi carul scărţie
prin glod, şi bîetul român asudă bătênd cu prăjina
în boii lui... Hăis boţolan, ça prian!..şi roata dă
într'o groapă şi carul se frînge!.. Ha ho! ha ho!..
Daî la deal? e pre înalt... Daî la vale? e pre
răpide... Daî pe şes, e pre mlăştinos!.. sosescî la
malul unei ape? pod nu'î! Ha ho! ha ho!.. Carul
stă ear' pe lo:!....şi tot astfel, când cauţi ţera ca
şi carul remâne înglodată, în timp ce ţerile vecine
merg înainte cu răpeđiciunea gîndului.

Nalbă. — Ş'apoî?... Meargă sănătoase... Ce ne
pasă nouă?

Manole. — Ce avem noi a împărţi cu ele?

Balaşa. — (lui Manole) Te 'ntreb?

Radu. — Ce-avem a împărţi? Avem a împărţi bine-
facerile civilisaţiei şi rađeale aceluî soare modern ce
pórtă falnicul nume de progres. Avem a împărţi cu
alte popóre comorile pămîntului nostru şi a lua în

schimb de la ele ceea ce ne lipsește : industrie, arte, cunoștințe folositoare țerii. Avem a proba că și noi suntem demni de a face parte din marea familie europeană, care pășește către un viitor măreț. Avem a ne feri de a fi porecliți : Cârțițele Europei . . . Și pentru toate acestea, pentru ca să pășim ca totă lumea pe calea ce se deschide înaintea noastră, ne trebuie drumuri de fer, domnilor, precum ne-aș trebuit telegraful electric și marele reforme de care se bucură România.

Nalbă. — Ba că chiar !

Manole. — Ama !

Radu. — Dar ! drumuri de fer, care nu vor pune în relație cu lumea întreagă ; drumuri de fer, care vor înlesni transportul rădărilor muncii noastre ; drumuri de fer, care ne vor îndeca și înmii averile ; drumuri de fer, care, la cas de bătă, ne vor da mijlocul a ne procura ajutorul științei medicale ; drumuri de fer, care ne vor scăpa de ruină și de moarte ; dar ! drumuri de fer, domnilor, adică : înflorirea, întinerirea, reînvierea Patriei noastre.

Drumul de fer este un Zmeu
Ce trece munți în sborul său
Și riuri, mări și văi adânci
Și bălți și râpi și 'nalte stânci.

Drumul de fer cu aripă de foc
Duce lumină în oră ce loc,
Și 'n calea lui nasce belșug,
Și 'n urma lui lipsește fug.

Drumul de fer uncesc 'n sbor
Oră ce popor cu alt popor,
Ș'aprinde-amor dușos, frățesc
În oră ce suflet omenesc.

Nalbă. — Palavre, domnule, palavre!.. așa ne-ați asurdit cu vorbe mari pîn' ce ne-ați luat moșiile și ne-ați făcut una cu locuitorii... Palavre franțuzesci! Drumurile de fer aū sē îmbogățască pe străinii care le-or face, ear' nu pe noi.

Radu. — Eaca!.. Nu cumva veți pretinde ca străinii sē ne aducē în țeră sciința lor... pentru hatîrul ochilor noștri cei frumoși? Ei domnilor! sē fim drepti și sē ne ferim de a ne potrivi acelor ce tot strig în contra străinilor; căci am cădea în trista categorie de oameni nerecunoscători... Țerilor civilisate străine sîntem datorî noi, Români, cu luminile ce avem astăzi; prin urmare, cînd străinii voiesc sē înzestreze România cu instituții folositoare, trebuie sē le întindem mînilor cu dragoste, trebuie sē 'i încuragîm, dîndu-le avantaje potrivite cu sacrificiile lor, ear' nu sē facem ca orbul din basme, care a spart capul celui ce 'i-a arătat drumul.

Nalbă. — Toate aceste 's frumoase, domnule, dar' eū unul sînt hotărît sē nu las ca sē treacă drumul d-tale pe moșia mea.

Radu. — Pre bine; însă cum îl veți opri?

Nalbă. — Moiū aține la hotar cu paru, dac' a trebui.

Radu. — Ha, ha, ha, ha!

Nalbă. — S'aū mai bine m'oiū duce la București ca sē intrigarisesc în contra lui. Helbet!.. doar oiū găsi eū acolo oameni cu cap, care sē înțeleagē lucrurile ca mine.

Radu. — Nu cred.

Nalbă. — Aūdî? palavre; drumul de fer îi Zmeū cu aripî de foc... trece peste munți *ke ta lipa*... poveste de mancă... par' c'am fi copii... Mai bine

carul cu boi, de cât drumuri de fer... Nu'i așa, boierii d-voastră?

Manole. — Așa!..

SCENA XI.

Cei de'nainte, Adela.

Adela. — Ce certă 'i aici, mamă Balașa?

Balașa. — Nu 'i nimică, Adeluță... S'o aprins boieriu.

Radu. — Adela!

Adela. — Radu!

(Se apropie cu bucurie unul de altul.)

Toți. — (în parte). Se cunosc!

Radu. — Cum de vă găsesc aici?

Adela. — Aici e moșia talăluî meu.

Nalbă. — Ean ascultă, domnule, de unde cunoști pe fiică-mea?

Radu. — Am avut onorul de a 'i fi prezentat la Iași.

Balașa. — (în parte) Aista 'i potografu!

Nalbă. — Așa?... Apoi de ce m'ai înșelat, spun-du'mi că nu făceaî nimăruî din casă sēmne mai adinioane?

Radu. — Domnule, vă încredințez...

Nalbă. — Ai vrut să 'ți bați gîoc de mine?

Caliopei. — Și de mine?

Manole. — Și de mine?

Balașa. — (în parte, arătând pe Manole). Na și el!..

Radu. — Domnilor, vă rog să m'ascultați...

Nalbă. — Ce să te-ascult?... ear' palavre?... Ha,

ha! vreî să 'mî faci drumurî prin casă, şi caîţi s'e'mî amăgeşti copila!

Adela. — (cu rugămintे). Tată...

Radu. — Domnule...

Nalbă. — Afară, berbantule!

Radu. — (indignat) Domnule...

Nalbă. — Afară p'en' nu mă iuţesc.

Radu. — Aî noroc, domnule, că eşti părintele Adeleî... (ese prin fund)

Nalbă. — Părinte, nepărinte, afară din casa mea... şi cât pentru d-ta, ducă, care cunoşti ingineri, se nu te mai arăţi în ochii mei, neruşinato!

Adela. — (plângend) A!

Balaşa. — Ce face?... puşche pe limbă'tî.

Nalbă. — Tacî nebună bētrână ce eşti, că numai vorba 'î de tine... nu eşti nicî de-o ispravă... De aî înainte nu 'mî trebeşti... Mergî de 'tî cată loc aîurea.

Balaşa. — (furioasă) Cum aî ăis? Mă daî afară după 25 de aî de slujbă, pe mine Balaşa?... şi socoî poate că m'oî duce cu una, cu două?... c'oî lăsa eî pe Adeluţa... garofiţa măsiî?... care-am crescut-o, (plângend) am discântat-o, am hărăcsit-o...

Adela. — Tată, tată, értă pe mama Balaşa...

Nalbă. — Lipsiţi amēdouē... Să nu vē mai vēd.

Adela. — Ah! mamă... (leşină în braţele Balaşei.)

Balaşa. — Vaî de mine! 'Mî-o ucis puîu, hapsînu draculuî... Adela... Adeluţa... (o aşedă pe canape.)

Toî. — A leşinat!... Colonie... oget... pene arse la nas.

Balaşa. — Ghîaça, ghîaça... Aduceî un lighean cu ghîaça.

Calioî. — Aleargă degrabă la gheçărie, *kir* Manoli.

Manole. — Eaca mă duc. (ese prin stînga).

Nalbă. — (bui măcit) Bălașo... nu 'și vine 'n simțiri?

Balașa. — Fugî, căpcăunule, că 'mî-ai omorît odoru... Adeluța mătușii.

Nalbă. — (lângă Adela) Adela...

Caliopi. — E nesimțitoare... ar trebui un doftor.

Nalbă. — Dar un doftor... Să trimetim îndată...

Balașa. — Unde să trimetim?... Cale de trii poști de-aici nu se găsește nici doftor, nici spițer... Ar trebui o ți 'ntreagă ca să meargă un om pên' la târg.

Caliopi. — Dacă ar fi un drum de fer pe moșie, într-o clipă ar sosi doftorul aici.

Nalbă. — (năuc) Dar... un drum de fer... bine ȳici.

Balașa. — Ce mai pomenești de drum de fer, cucoană Caliopi! N'ai auzit că boieru vra să s'ație cu parul la hotar?..

Nalbă. — Ei! așa... am ȳis-o... dar' mă căesc... (cu desperare) Așî da acu și moșia 'ntreagă, numai să scape Adela... Treacă drumul de fer prin pădure, prin grădină, prin casă... pe unde 'î-a plăcea... treacă chîiar peste trupul meu, numai să nu'mî perd copila... Adeluță, vină'ți în simțiri... 'ți-oîu da ce'î vrea, oîu împlini toate dorințile tale.

Balașa. — (în parte) Bîetu boieru... plînge!

Nalbă. — Bălașă!.. tu 'mî-ai crescut-o, tu să 'mî-o scapi de moarte... auzî tu?... Spune ce să fac?... ce să fac, săracul de mine!

Balașa. — Ce să faci? s'o măriți cu potografu.

Nalbă. — Care potograf?

Balașa. — Cel de diniaore, care 'l-ai dat afară, și care se iubește cu Adela.

Nalbă. — Fie... dar' unde 'î, unde 'î?

Balaşa. — Unde-a fi, n'ai grijă... îl aduc eu cu ulcica...

Nalbă. — Adă'l!

Caliopi. — Ai să vrăjesci?

Balaşa. — Am. (scoate din buzunar o ulcică şi o vârguţă şi începe a descânta iute.) Tăceţi molcu, să nu 'mî smintiţi vraja... Sss!

(Descântă învîrtind vîrguţa în ulcică.)

Vîrguţă de alun,
Acum într'un cîs bun,
Prefă-te balaur
Cu solzi de aur,
Şi pe cel dus
Adă'l pe sus;
Ca un nebun,
Pe-o prăjină de alun.

Nalbă şi Caliopi. — Vine?

Balaşa. — Vine, vine... eată'l sositor.

SCENA XVII.

Cei de'nainte, Sava.

Sava. — Gîupineasă, gîupineasă...

Balaşa. — Carnacsî.

Sava. — Săriţi!.. Cuconaşu Manolachi o răpit pe Ioana.

Toţi. — Cum?

Sava. — 'L-am vădut cu ochiî mei... din dosu grajdîului, apucînd pe Ioana în braţe, sărind cu ea în brişcă, şi luînd drumu spre eaz.

Caliopi. — A fugit Manolachi?... cu sacul meu!..
Vai de mine!.. aleargă Savo!..

(Sava ese alergând.)

Nalbă. — Ce sac?

Caliopi. — (desperată) Sacul meu de voiaj în care aveam 3000 de galbină și corespondența de amor a maiorului... Săraca de mine!

Nalbă. — Corespondență de a maior... de amor a maiorului!.. Ha, ha! cucoană... aveați corespondență de a maior... cu alții?..

Caliopi. — Ah!.. ce am spus!.. ah! ah! (cade în istericale pe canapeoa din stânga.)

Nalbă. — Bălașă... nu mă lăsa... îmi vine-amețală...

Balașa. — Altă bele, acu!.. Mergi ȋute de 'ți pune la cap un șervet cu ghiață.

Nalbă. — (eșind prin stânga, amețit) Ghiață... a maior... Adela...

Caliopi. — (în spasmuri) Sacul... banii... maiorul...

Balașa. — Ean privește ce frumos o prinde!.. coșcogea spanchie cu istericale... Se vede că cucoana era scrisă la oaste... Aferim!

Caliopi — Sacul... sacul...

SCENA XVIII.

Cet de'nainte, Sava, Ioana.

Sava. — (aducând sacul) Eaca sacu... eaca și Ioana... (pune sacul în brațele Caliopi.)

Caliopi. — (trezindu-se) Sacul!.. el e! săcușorul meu... averea me... eată'l!.. Nu'î lipsesce nimic?... (deschide sacul și 'l ecsaminează.)

Bălașa. — Dar' cum ai scăpat, fa, din ghiarēle hoțului?

Ioana. — Un străin m'o audit strigând : agiutor ; o eşit înaintea cailor, 'i-o oprit, şi cuconaşu Manolachi cum 'l-o vădută, o sărit spăriet din brişcă ş'o apucat fuga pe câmpă.

Balaşa. — Da unde'î străinu ?

Ioana. — Nu ştiu . . . el m'o adus în curte cu brişca, ş'apoî s'o făcut nevădută.

Balaşa. — (În parte) El a fi, potografu ! . . Să'î mai vrăjesc . . . doar' a vini mai degrabă. (Începe iar' a vrăji şi a descânta.)

Vărguţă de alun,
 Adă'l într'un cés bun ;
 Cu Țuțeala vântuluî
 Pe faţă pământuluî ;
 Ear' copila să 'nflorască,
 Pe loc să se curăţască
 De fapt
 De dat
 De pâra
 De ură
 De întristare
 Şi de vătămare,
 Ursitul să vie
 Fata să re'nvie
 Curată
 Lurînată
 Ca să fie măritată.

SCENA XIX.

Cei d'inante, Radu.

Toţi. — Eată'll

Radu. — *Pardon* . . . m'am întors aici ca să vă spun . . .

Balaşa. — Sss?

Radu. — Ce'î?

Balaşa. — (o arată pe Adela.)

Radu. — Ce ved! Adela leşinată! (se apropie de Adela)
Adelă... Adelă!

SCENA XX.

Cei de'nainte, Nalbă (legat cu un şervet la cap), *Manole*
(cu un lighean în mână.)

Manole. — Eată ghîaşa!

Balaşa. — Sss!

(Manole rămâne încremenit lângă uşă.)

Nalbă. — Ce 'î?

Balaşa. — (arătând pe Radu) Potografu.

Nalbă. — A vinit?

Balaşa. — 'L-am adus cu ulcica.

Nalbă. — Ce face-acolo?

Balaşa. — Sss!!

Radu. — (cu glasul uşmit) Adelă, Adelă... Ascultă glasul meu... Eă sînt lângă tine... eă, Radu, care te iubesc ca pe ângerul tinereţilor mele; eă, care 'mă-aş da vieaţa pentru tine.

Manole. — Ce ăice?.. ce ăice?

Balaşa. — Sss!!

Radu. — Adelă, din lumea în care te gădescă întoarce-te ear' pentru noă, ca să veă cum te plângem, cum te dorim, căt te iubim... Adelă!

Adela. — (deşteptându-se) Unde sînt?... Cine mă chă-mă? Radu! Radu!.. Ah! (Se pleacă pe umărul lui Radu.)

Radu. — Scumpa me !

Nalbă. — (pășind spre Adela,) A învietet copila !

Adela. — (spălmântată) Tată-meu ! .. fugi Radule !

Radu. — N'ai frică, scumpa me ... Nicî mórtea nu mă va putea smulge de lângă tine ... De-a fi chîr sê ne ucidê părintele teû, om muri împreună unul lângă altul ...

Nalbă. — (viind lângă Adela) Sê vê ucid eû ? .. mă fe-rească Dumnezeu ! Mai bine vê voîu cununa, ca sê fac fericirea voastră ... și sê viû de hac lui *kir* Manoli.

Manole. — Aud ?

Adela. — (serutând mâna lui Nalbă) Bunul meu părinte !

Balașa. — Așa mai vii de-acasă, cucoane.

Radu. — Domnule ... cum sê vê probez recunos-cința me ?

Nalbă. — Cum ? .. Fericind pe Adela și făcendu'mî drumuri de fer pe toată moșia.

Caliopi. — Bravo, bravo, amicul meu !

Nalbă. — Cât pentru d-ta cucoană Căliopi, își pof-toresc s'agîungî din maîoreasă, ghinêrăreasă.

Caliopi. — *Merci* ... Mă duc la Iași sê mă mărit cu maîorul.

Nalbă. — Călătorie ... (în parte) sprêncenată.

Manole. — Eî bine; eû ce fac cu ligheanu ist de ghîaçă ?

Balașa. — Bagă'l în sîn, *kir* Manoli.

Manole. — Ear cu fiul meu, Manolachi ?

Balașa. — Trimete'l la volintirie pe malu Dunării.

Manole. — Cine ? .. el volintir ? .. bobocul tatiî ? .. dar' nu 'ți-am spus, giupineasă Bălașă, că el âncă ... (vorbesce Bălașei la ureche) n'a schimbat toți dinții.

Balașa. — Ha, ha, ha ! mare natafleț o mai fost.

Manole. — Natafleț

Adela. — Ce riđi, mamă Balașă ?

Balaşa. — Nimic ... Ean *kir* Manole spune ghi-
duşii.

Toţi. — Ce ghiduşii?

Balaşa. — Ci că ...

Manole. — Să mă 'ngropi de 'i spune, gîupineasă.

Balaşa. — Ci că ... drumul de fer îi iscodirea dra-
cului.

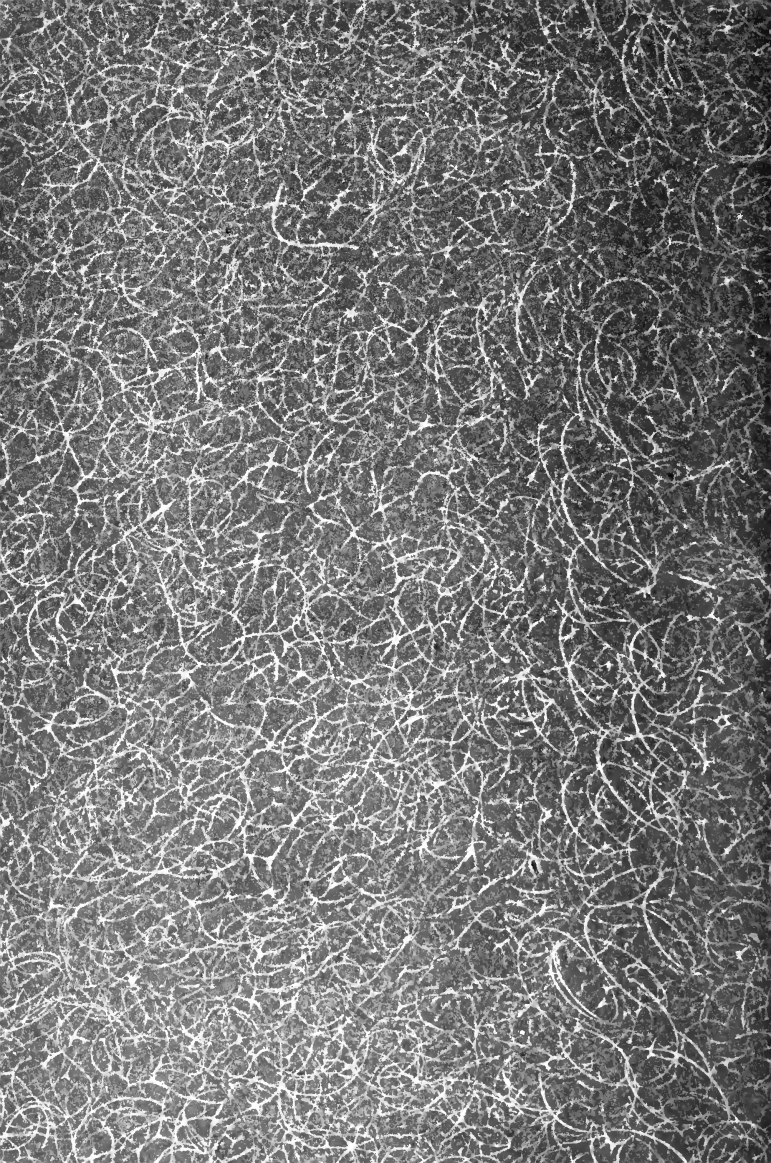
Radu. — Chiar aşa să fie, noi se strigăm cu en-
tusias : Vivat drumul de fer !

Toţi. — Vivat !

Drumul de fer unesce 'n' sbor
Orî ce popor cu alt popor ;
El va sădi amor frăţesc
În orî ce suflet românesc. (bis.)

(Cortina cade.)

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU

